GEMEENTE OSS
POSTKAMER
Datum: 29 SEP 2026
Afdeling: RG
kopie: RO

Raad van de gemeente Oss
Postbus 5
5340 BA OSS

Datum	Ons nummer	Uw kenmerk
24 september 2026	202602525/1/R2	

Inlichtingen
5.1.2e
5.1.2e

Onderwerp
Oss
TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a en besluit hogere waarden Sportpark Nieuw
5.1.2e

Procedure
Beroep

Geachte heer/mevrouw,

U hebt bericht gekregen dat bovengenoemde procedure is gestart.

U moet alle stukken die op de zaak betrekking hebben digitaal beschikbaar stellen (zie bijlage A bij deze brief).
De Afdeling verzoekt u gebruik te maken van het webformulier op de website van de Raad van State:

https://loket.raadvanstate.nl/stukken-omgevingsplan/.

U kunt met links aangeven waar de stukken zijn te raadplegen (alleen overheidswebsites). Daarbij moet het gaan om een volledig specifieke URL naar (pagina van de website met) het stuk, waar dit minimaal gedurende de looptijd van de procedure beschikbaar is en blijft.

Als u het bestreden besluit hebt opgesteld conform TAM-IMRO (zie bijlage B voor toelichting), moet u aanvullend de in bijlage A onder A9 t/m A11 genoemde stukken beschikbaar stellen.

Let op: Van belang zijnde stukken, bijvoorbeeld met privacygevoelige gegevens, zoals van indieners zienswijzen en van eventuele initiatiefnemer(s) van het bouwplan/project, waarnaar u niet kunt linken, moet u per post of via Veilig Mailen versturen. U kunt ook een lijst met namen gekoppeld aan gelinkte gepseudonimiseerde (dat wil zeggen niet naar een persoon te herleiden) stukken sturen.

U krijgt tot uiterlijk 8 oktober 2026 de tijd.

U bent verplicht aan deze verzoeken te voldoen.

Postbus 20019 - 2500 EA Den Haag - T 5.1.2e - F 5.1.2e - www.raadvanstate.nl
Bij correspondentie de datum en het nummer van deze brief vermelden

Over de verdere behandeling van deze zaak krijgt u nog bericht.

Aangezien dit bericht geautomatiseerd is aangemaakt, is dit niet ondertekend.

Hoogachtend,
de griffier

BIJLAGE A

De op de zaak betrekking hebbende stukken:

NR	Onderwerp
A1	Een inventarislijst met de op de zaak betrekking hebbende stukken.
A2	Het bestreden besluit met eventuele bijlagen afkomstig uit het publicatieblad op officielebekendmakingen.nl. *
A3	Het in het bestreden besluit vermelde voorstel van het college van burgemeester en wethouders (raadsvoorstel) met eventuele bijlagen.*
A4	De bewijsstukken (afschrift uit gemeentelijk publicatieblad op officielebekendmakingen.nl) van de kennisgeving van de tervisielegging van op de zaak betrekking hebbende stukken bij: a) het ontwerp wijzigingsbesluit b) het vastgestelde wijzigingsbesluit
A5	Een op lokaleregelgeving.overheid.nl gegenereerd overzicht van de wetstechnische informatie van het nieuwe deel van het omgevingsplan van uw gemeente, met vermelding van het CVDR nummer van de regeling (is te vinden via de knop permalink op de pagina met een te kopiëren link). Het toezenden van de geconsolideerde versie van het omgevingsplan is niet nodig.
A6	De zienswijzen ingediend bij de gemeente (die gepseudonimiseerd zijn), de nota beantwoording zienswijzen (ook gepseudonimiseerd) en verslag over mondeling ingebrachte zienswijzen (ook gepseudonimiseerd). **
A7	De adviezen die, mede, ten grondslag hebben gelegen aan het bestreden besluit en de overige van belang zijnde stukken. **
A8	Het reactief interventiebesluit. **
A9	Indien TAM IMRO is toegepast: Het raadsbesluit met eventuele bijlagen. **
A10	Indien TAM IMRO is toegepast: het in het raadsbesluit vermelde voorstel van het college van burgemeester en wethouders met eventuele bijlagen. **
A11	Indien TAM IMRO is toegepast: Kennisgeving met daarin het IMRO-nummer, waaronder deze gevonden kan worden in DSO-LV. **

* Indien het wijzigingsbesluit is opgesteld conform TAM-IMRO (zie bijlage B) gelden in afwijking van de punten A2 en A3 de bepalingen uit A9 t/m A11.

** Indien van toepassing

Postbus 20019 - 2500 EA Den Haag - T 5.1.2e - F 5.1.2e - www.raadvanstate.nl

Bij correspondentie de datum en het nummer van deze brief vermelden

BIJLAGE B Toelichting TAM-IMRO

Het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) ondersteunt bij het werken volgens de Omgevingswet. Er zijn tijdelijke alternatieve maatregelen (TAMs) voor organisaties die bij de voorbereiding en inwerkingtreding van de wet nog geen gebruik kunnen maken van lokale of landelijke onderdelen van het DSO. Deze vangnetten zorgen er voor dat deze organisaties de belangrijkste uitvoeringsprocessen kunnen blijven uitvoeren, totdat ze het DSO wel kunnen gebruiken. Een van de tijdelijke alternatieve maatregelen is TAM-IMRO (https://aandeslagmetdeomgevingswet.nl/implementatie/digitaal-stelsel/tam/tam-imro/). Indien u TAM IMRO hebt toegepast dient u de onder A9 t/m A11 van bijlage A genoemde stukken ook aan te leveren.

Postbus 20019 - 2500 EA Den Haag - T 5.1.2e - F 5.1.2e - www.raadvanstate.nl

Bij correspondentie de datum en het nummer van deze brief vermelden

Raad van de gemeente Oss
Postbus 5
5340 BA OSS

Datum	Ons nummer	Uw kenmerk
24 september 2026	202602525/1/R2	

Inlichtingen
5.1.2e
5.1.2e

Onderwerp
Oss
TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a en besluit hogere waarden Sportpark Nieuw 5.1.2e

Procedure
Beroep

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij stuur ik u stukken die zijn ingediend in bovengenoemde procedure.
De naam en het nummer van deze zaak zijn u eerder meegedeeld. U vindt ze bovenaan dit bericht onder "Onderwerp" en "Ons nummer".

Ik verzoek u naar aanleiding van de stukken een verweerschrift in te dienen. U krijgt daarvoor tot en met 22 oktober 2026 de tijd.

Privacy
De Afdeling stuurt de stukken die u stuurt, door aan de andere partijen. Houdt u daar rekening mee als u stukken met privacygevoelige informatie stuurt. Voor meer informatie gaat u naar www.raadvanstate.nl/privacyverklaring.

Aangezien dit bericht geautomatiseerd is aangemaakt, is dit niet ondertekend.

Hoogachtend,
de griffier

Postbus 20019 - 2500 EA Den Haag - T 5.1.2e - F 5.1.2e - www.raadvanstate.nl

5.1.2e

Van: 5.1.2e @gmail.com
Verzonden: maandag 10 augustus 2026 08:42
Aan: Afdeling bestuursrechtspraak (Veilig Mailen)
Onderwerp: Gemeenteblad 2026, 329182
Bijlagen: 2026-08-10 Beroepschrift_5.1.2e_Laat_TAM_Omgevingsplan.pdf

Opvolgingsvlag: Opvolgen
Vlagstatus: Met vlag

U ontvangt niet vaak e-mail 5.1.2e @gmail.com. Ontdek waarom dit belangrijk is

ⓘ Dit bericht is verzonden via Bastion 365 Webform "Nieuwe zaak of stukken bij bestaande zaak insturen"

5.1.2e
5.1.2e
5374PD 5.1.2e
5.1.2e

Geregistreerd telefoonnummer: 5.1.2e

AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK VAN DE RAAD VAN STATE

Beroepschrift

Aangever :

5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e

Betreft
Beroep tegen het besluit van de gemeenteraad van Oss tot vaststelling van het TAM-Omgevingsplan Sportpark Nieuw 5.1.2e

Gemeenteblad 2026, 329182

1. Belanghebbendheid

Ik woon aan de 5.1.2e te 5.1.2e, in de directe nabijheid van Sportpark Nieuw 5.1.2e. Vanwege deze ligging heeft het vastgestelde TAM-Omgevingsplan rechtstreeks gevolgen voor zijn woon- en leefklimaat. Ikben belanghebbende als bedoeld in artikel 1:2 van de Algemene wet bestuursrecht.

2. Voorgeschiedenis

Op 26 januari 2010 heeft het college van burgemeester en wethouders besloten medewerking te verlenen aan de verdere ontwikkeling van Sportpark Nieuw 5.1.2e, onder vijf uitdrukkelijke voorwaarden. Deze voorwaarden zijn vervolgens door de gemeenteraad bij besluit van 31 oktober 2013 overgenomen als kader voor de verdere ontwikkeling van het sportpark.

Voor dit beroep is met name de tweede voorwaarde van belang. Deze luidt:

"Het circuit mag in ieder geval niet meer milieuruimte innemen. Voor wat betreft geluid moet er sprake zijn van een aanmerkelijke verbetering. Afgezien van een verbetering van het leefklimaat voor de gehinderden binnen de geluidscontour, moet vanuit een oogpunt van leefbaarheid ook verbetering van de geluidsoverlast voor omwonenden daarbuiten worden bewerkstelligd."

Ook tijdens de verdere planontwikkeling bleven deze voorwaarden leidend. Bij de behandeling van de herontwikkeling in 2019 werd opnieuw aangesloten bij het raadsbesluit uit 2013 en werd onderkend dat het toen voorliggende plan, voor zover het de geluidssituatie betrof, nog niet aan deze voorwaarden voldeed.

Voor mij vormden deze door de gemeenteraad vastgestelde uitgangspunten gedurende het gehele participatieproces het kader waarbinnen de verdere ontwikkeling van Sportpark Nieuw 5.1.2e een belangrijke uitslag wat direct gevolgen heft op mijn woon genot, en heb di took meegenomen toen ik deze locatie kocht in 2010

3. Directe ligging en deelname aan de klankbordgroep

I woon in de directe nabijheid van Sportpark Nieuw 5.1.2e en ondervindt daardoor rechtstreeks de gevolgen van de activiteiten op het circuit voor zijn woon- en leefklimaat.

Daarnaast heeft heb ik gedurende een reeks van jaren deelgenomen aan de door de gemeente ingestelde klankbordgroep. En heb mij daarbij steeds constructief opgesteld en actief meegedacht over oplossingen die zowel recht doen aan de toekomst van het sportpark als aan de belangen van de omwonenden.

Gedurende dit participatieproces werd steeds uitgegaan van de door de gemeenteraad vastgestelde randvoorwaarden. Ik mocht er daarom op vertrouwen dat deze uitgangspunten ook richtinggevend zouden zijn voor de uiteindelijke besluitvorming.

4. Gronden van beroep

De gemeenteraad stelt zich in het bestreden besluit op het standpunt dat het vastgestelde TAM-Omgevingsplan past binnen de eerder vastgestelde uitgangspunten voor de ontwikkeling van Sportpark Nieuw 5.1.2e.

Ik kan mij met die conclusie niet verenigen.

Naar zijn oordeel verruimt het TAM-Omgevingsplan de gebruiks- en milieuruimte van het sportpark. Daarmee wordt niet voldaan aan de door de gemeenteraad zelf gestelde randvoorwaarde dat het circuit geen grotere milieuruimte mag innemen en dat de geluidssituatie voor omwonenden aanmerkelijk dient te verbeteren.

Het bestreden besluit maakt bovendien niet inzichtelijk op welke gronden de gemeenteraad heeft kunnen concluderen dat het TAM-Omgevingsplan desondanks in overeenstemming is met deze uitdrukkelijk vastgestelde randvoorwaarden.

Ik ben van oordeel dat het bestreden besluit onvoldoende motiveert waarom de gemeenteraad heeft kunnen concluderen dat het TAM-Omgevingsplan voldoet aan de eerder door de raad vastgestelde randvoorwaarden.

Ik vewijs voor de nadere onderbouwing van dit beroep naar de afzonderlijk ingediende

beroepsgronden en de daarbij behorende technische, akoestische en juridische rapportages, welke als herhaald en ingelast dienen te worden beschouwd.

5. Conclusie

Gelet op het vorenstaande verzoekt ik de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State:

- het beroep gegrond te verklaren;
- het besluit van de gemeenteraad van Oss tot vaststelling van het TAM-Omgevingsplan Sportpark Nieuw 5.1.2e te vernietigen;
- de gemeenteraad op te dragen een nieuw besluit te nemen met inachtneming van de uitspraak van uw Afdeling.

Hoogachtend,

5.1.2e

5.1.2e 10-08-2026

5.1.2e

5.1.2e

Van: 5.1.2e @flavouradvies.nl
Verzonden: donderdag 13 augustus 2026 21:00
Aan: Afdeling bestuursrechtspraak (Veilig Mailen)
Onderwerp: [nieuw beroep
Bijlagen: Definitief_beroepschrift_Familie_5.1.2e_TAM_Omgevingsplan getekend.pdf

Opvolgingsvlag: Opvolgen
Vlagstatus: Met vlag

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e @flavouradvies.nl. Ontdek waarom dit belangrijk is

ⓘ Dit bericht is verzonden via Bastion 365 Webform "Nieuwe zaak of stukken bij bestaande zaak insturen"

Noteer hier onderstaande gegevens (ook van eventuele personen voor wie u gemachtigd bent):
l• Uw volledige naam: 5.1.2e
• Adres: 5.1.2e 5.1.2e schaijk
Voeg de verplichte bijlagen als pdf-document toe

Geregistreerd telefoonnummer: 5.1.2e

AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK VAN DE RAAD VAN STATE

Beroepschrift

Appellanten

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Betreft

Beroep tegen het besluit van de gemeenteraad van Oss tot vaststelling van het TAM-Omgevingsplan Sportpark Nieuw 5.1.2e

1. Belanghebbendheid

Appellanten wonen aan de 5.1.2e te 5.1.2e in de omgeving van Sportpark Nieuw 5.1.2e Het vastgestelde TAM-Omgevingsplan heeft rechtstreeks gevolgen voor hun woon- en leefklimaat. Appellanten zijn daarom belanghebbenden als bedoeld in artikel 1:2 van de Algemene wet bestuursrecht.

2. Voorgeschiedenis

Op 26 januari 2010 heeft het college van burgemeester en wethouders besloten medewerking te verlenen aan de verdere ontwikkeling van Sportpark Nieuw 5.1.2e onder vijf uitdrukkelijke voorwaarden. Deze voorwaarden zijn vervolgens door de gemeenteraad bij besluit van 31 oktober 2013 overgenomen als kader voor de verdere ontwikkeling van het sportpark.

Voor dit beroep is met name de tweede voorwaarde van belang:

"Het circuit mag in ieder geval niet meer milieuruimte innemen. Voor wat betreft geluid moet er sprake zijn van een aanmerkelijke verbetering. Afgezien van een verbetering van het leefklimaat voor de gehinderden binnen de geluidscontour, moet vanuit een oogpunt van leefbaarheid ook verbetering van de geluidsoverlast voor omwonenden daarbuiten worden bewerkstelligd."

Ook tijdens de verdere planontwikkeling bleven deze voorwaarden leidend. Bij de behandeling van de herontwikkeling in 2019 werd opnieuw aangesloten bij het raadsbesluit uit 2013 en werd onderkend dat het toen voorliggende plan, voor zover het de geluidssituatie betrof, nog niet aan deze voorwaarden voldeed.

3. Gevolgen voor het woon- en leefklimaat

Appellanten wonen in de omgeving van Sportpark Nieuw 5.1.2e en ondervinden de gevolgen van de activiteiten op het sportpark voor hun woon- en leefklimaat. Hoewel voor hun

woning geen hogere geluidwaarde is vastgesteld, hebben zij er belang bij dat de door de gemeenteraad vastgestelde randvoorwaarden daadwerkelijk worden nageleefd en dat de ontwikkeling van het sportpark niet leidt tot een grotere milieuruimte of een verslechtering van de geluidssituatie voor omwonenden.

4. Gronden van beroep

De gemeenteraad stelt zich op het standpunt dat het vastgestelde TAM-Omgevingsplan past binnen de eerder vastgestelde uitgangspunten voor de ontwikkeling van Sportpark Nieuw 5.1.2e. Appellanten kunnen zich daarmee niet verenigen.

Naar hun oordeel verruimt het TAM-Omgevingsplan de gebruiks- en milieuruimte van het sportpark. Daarmee wordt niet voldaan aan de door de gemeenteraad zelf gestelde randvoorwaarde dat het circuit geen grotere milieuruimte mag innemen en dat de geluidssituatie voor omwonenden aanmerkelijk dient te verbeteren.

Het bestreden besluit maakt bovendien onvoldoende inzichtelijk op welke gronden de gemeenteraad heeft kunnen concluderen dat het TAM-Omgevingsplan voldoet aan deze uitdrukkelijk vastgestelde randvoorwaarden.

Appellanten verwijzen voor de nadere onderbouwing van dit beroep naar de afzonderlijk ingediende beroepsgronden en de daarbij behorende technische, akoestische en juridische rapportages, welke als herhaald en ingelast dienen te worden beschouwd.

5. Conclusie

Gelet op het vorenstaande verzoeken appellanten de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State:

- het beroep gegrond te verklaren;
- het besluit van de gemeenteraad van Oss tot vaststelling van het TAM-Omgevingsplan Sportpark Nieuw 5.1.2e te vernietigen;
- de gemeenteraad op te dragen een nieuw besluit te nemen met inachtneming van de uitspraak van uw Afdeling.

Hoogachtend,

5.1.2e

5.1.2e

Van: 5.1.2e @hotmail.com
Verzonden: vrijdag 14 augustus 2026 11:14
Aan: Afdeling bestuursrechtspraak (Veilig Mailen)
Onderwerp: NL.IMRO.0828.TAMnwzvnbergen-VG01
Bijlagen: beroepschrift 5.1.2e pdf

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e @hotmail.com. Ontdek waarom dit belangrijk is

ⓘ Dit bericht is verzonden via Bastion 365 Webform "Nieuwe zaak of stukken bij bestaande zaak insturen"

Noteer hier onderstaande gegevens (ook van eventuele personen voor wie u gemachtigd bent):
Naam: 5.1.2e
Adres: 5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e
Voeg de verplichte bijlagen als pdf-document toe

Geregistreerd telefoonnummer: 5.1.2e

AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK VAN DE RAAD VAN STATE

Beroepschrift

Appellanten
5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e Schaijk

Betreft
Beroep tegen:
• het besluit van de gemeenteraad van Oss tot vaststelling van het TAM-Omgevingsplan Sportpark Nieuw 5.1.2e;
• het besluit van het college van burgemeester en wethouders van Oss tot vaststelling van hogere waarden als bedoeld in de Wet geluidhinder, voor zover dit betrekking heeft op de woning van appellanten aan de 5.1.2e 6 te 5.1.2e.

1. Belanghebbendheid

Appellanten wonen aan de 5.1.2e te 5.1.2e, in de directe omgeving van Sportpark Nieuw 5.1.2e Zowel het TAM-Omgevingsplan als het hogerewaardenbesluit hebben rechtstreeks gevolgen voor hun woon- en leefklimaat. Appellanten zijn daarom belanghebbenden als bedoeld in artikel 1:2 van de Algemene wet bestuursrecht.

2. Voorgeschiedenis

Op 26 januari 2010 heeft het college van burgemeester en wethouders besloten medewerking te verlenen aan de verdere ontwikkeling van Sportpark Nieuw 5.1.2e onder vijf uitdrukkelijke voorwaarden. Deze voorwaarden zijn vervolgens door de gemeenteraad bij besluit van 31 oktober 2013 overgenomen als kader voor de verdere ontwikkeling van het sportpark.

Voor dit beroep is met name de tweede voorwaarde van belang:

"Het circuit mag in ieder geval niet meer milieuruimte innemen. Voor wat betreft geluid moet er sprake zijn van een aanmerkelijke verbetering. Afgezien van een verbetering van het leefklimaat voor de gehinderden binnen de geluidscontour, moet vanuit een oogpunt van leefbaarheid ook verbetering van de geluidsoverlast voor omwonenden daarbuiten worden bewerkstelligd."

Ook tijdens de verdere planontwikkeling bleven deze voorwaarden leidend. Bij de behandeling van de herontwikkeling in 2019 werd opnieuw aangesloten bij het raadsbesluit uit 2013 en werd onderkend dat het toen voorliggende plan, voor zover het de geluidssituatie betrof, nog niet aan deze voorwaarden voldeed. Voor appellanten vormden deze uitgangspunten gedurende het

gehele participatieproces het kader waarbinnen de verdere ontwikkeling van Sportpark Nieuw Zevenbergen zou plaatsvinden.

3. Gevolgen voor het woon- en leefklimaat

Voor de woning van appellanten aan de 5.1.2e is bij afzonderlijk besluit een hogere geluidwaarde van 51 dB(A) vastgesteld. Daarmee wordt voor hun woning een hogere geluidbelasting toegestaan dan onder het eerdere planologische regime. Appellanten ondervinden hierdoor rechtstreeks de gevolgen van de besluitvorming voor hun woon- en leefklimaat.

Juist daarom achten appellanten het van groot belang dat wordt voldaan aan de door de gemeenteraad vastgestelde randvoorwaarde dat geen grotere milieuruimte ontstaat en dat de geluidssituatie voor omwonenden aanmerkelijk verbetert.

4. Gronden van beroep

De gemeenteraad stelt zich op het standpunt dat het TAM-Omgevingsplan past binnen de eerder vastgestelde uitgangspunten voor de ontwikkeling van Sportpark Nieuw 5.1.2e Appellanten kunnen zich daarmee niet verenigen.

Naar het oordeel van appellanten verruimt het TAM-Omgevingsplan de gebruiks- en milieuruimte van het sportpark. Daarmee wordt niet voldaan aan de door de gemeenteraad gestelde randvoorwaarde dat het circuit geen grotere milieuruimte mag innemen en dat de geluidssituatie voor omwonenden aanmerkelijk dient te verbeteren.

Het bestreden besluit maakt bovendien niet inzichtelijk op welke gronden de gemeenteraad heeft kunnen concluderen dat het TAM-Omgevingsplan voldoet aan deze randvoorwaarden.

Daarnaast richten appellanten hun beroep tegen het besluit van het college van burgemeester en wethouders waarbij voor hun woning een hogere waarde van 51 dB(A) is vastgesteld. Appellanten zijn van oordeel dat ook dit besluit onvoldoende motiveert waarom een hogere geluidbelasting verenigbaar zou zijn met de eerder vastgestelde randvoorwaarde dat de geluidssituatie juist aanmerkelijk moet verbeteren.

Appellanten verwijzen voor de nadere onderbouwing van dit beroep naar de afzonderlijk ingediende beroepsgronden en de daarbij behorende technische, akoestische en juridische rapportages, welke als herhaald en ingelast dienen te worden beschouwd.

5. Conclusie

Gelet op het vorenstaande verzoeken appellanten de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State:

- het beroep gegrond te verklaren;

- het besluit van de gemeenteraad van Oss tot vaststelling van het TAM-Omgevingsplan Sportpark Nieuw [redacted] te vernietigen;
- het besluit van het college van burgemeester en wethouders tot vaststelling van een hogere waarde voor de woning aan de [redacted] te vernietigen;
- de gemeenteraad en het college op te dragen een nieuw besluit te nemen met inachtneming van de uitspraak van uw Afdeling.

Hoogachtend,

[redacted]

5.1.2e

Van: 5.1.2e @gmail.com
Verzonden: zondag 16 augustus 2026 12:24
Aan: Afdeling bestuursrechtspraak (Veilig Mailen)
Onderwerp: Nieuw beroep
Bijlagen: Definitief_beroepschrift [redacted] _TAM_Omgevingsplan. 2026 aug..pdf

Opvolgingsvlag: Opvolgen
Vlagstatus: Met vlag

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e @gmail.com. Ontdek waarom dit belangrijk is

ⓘ Dit bericht is verzonden via Bastion 365 Webform "Nieuwe zaak of stukken bij bestaande zaak insturen"

Noteer hier onderstaande gegevens (ook van eventuele personen voor wie u gemachtigd bent):
• Uw volledige naam:
• Adres:
Voeg de verplichte bijlagen als pdf-document toe

Geregistreerd telefoonnummer: 5.1.2e

AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK VAN DE RAAD VAN STATE

Beroepschrift

Appellanten

Familie 5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e

Betreft

Beroep tegen het besluit van de gemeenteraad van Oss tot vaststelling van het TAM-Omgevingsplan Sportpark Nieuw 5.1.2e

1. Belanghebbendheid

Wij wonen aan de 5.1.2e te 5.1.2e, in de directe omgeving van Sportpark Nieuw 5.1.2e. Het vastgestelde TAM-Omgevingsplan heeft rechtstreeks gevolgen voor ons woon- en leefklimaat. Wij zijn derhalve belanghebbenden als bedoeld in artikel 1:2 van de Algemene wet bestuursrecht.

2. Voorgeschiedenis

Op 26 januari 2010 heeft het Osse college van burgemeester en wethouders besloten medewerking te verlenen aan de verdere ontwikkeling van Sportpark Nieuw 5.1.2e, onder vijf uitdrukkelijke voorwaarden. Deze voorwaarden zijn vervolgens door de gemeenteraad bij besluit van 31 oktober 2013 overgenomen als kader voor de verdere ontwikkeling van het sportpark.

Voor dit beroep is met name de tweede voorwaarde van belang. Deze luidt:

"Het circuit mag in ieder geval niet meer milieuruimte innemen. Voor wat betreft geluid moet er sprake zijn van een aanmerkelijke verbetering. Afgezien van een verbetering van het leefklimaat voor de gehinderden binnen de geluidscontour, moet vanuit een oogpunt van leefbaarheid ook verbetering van de geluidsoverlast voor omwonenden daarbuiten worden bewerkstelligd."

Ook tijdens de verdere planontwikkeling bleven deze voorwaarden leidend. Bij de behandeling van de herontwikkeling in 2019 werd opnieuw aangesloten bij het raadsbesluit uit 2013 en werd onderkend dat het toen voorliggende plan, voor zover het de geluidssituatie betrof, nog niet aan deze voorwaarden voldeed.

Voor ons vormden deze door de Osse gemeenteraad vastgestelde uitgangspunten gedurende het gehele participatieproces het kader waarbinnen de verdere ontwikkeling van Sportpark Nieuw 5.1.2e zou plaatsvinden.

3. Deelname aan de klankbordgroep

Wij hebben gedurende een reeks van jaren deelgenomen aan de door de gemeente Oss ingestelde klankbordgroep.

Zij hebben zich daarbij steeds constructief opgesteld en actief meegedacht over oplossingen die zowel recht doen aan de toekomst van het sportpark als aan de belangen van de omwonenden. Daarbij is steeds uitgegaan van de hiervoor genoemde uitgangspunten. Wij mochten er daarom op vertrouwen dat deze voorwaarden ook richtinggevend zouden zijn voor de uiteindelijke besluitvorming.

4. Gronden van beroep

De gemeenteraad van Oss stelt zich in het bestreden besluit op het standpunt dat het vastgestelde TAM-Omgevingsplan past binnen de eerder vastgestelde uitgangspunten voor de ontwikkeling van Sportpark Nieuw 5.1.2e .

Wij kunnen zich met die conclusie niet verenigen.

Naar ons oordeel verruimt het TAM-Omgevingsplan de gebruiks- en milieuruimte van het sportpark. Daarmee wordt niet voldaan aan de door de gemeenteraad zelf gestelde randvoorwaarde dat het circuit geen grotere milieuruimte mag innemen en dat de geluidssituatie voor omwonenden aanmerkelijk dient te verbeteren.

Het bestreden besluit maakt bovendien niet inzichtelijk op welke gronden de gemeenteraad heeft kunnen concluderen dat het TAM-Omgevingsplan desondanks in overeenstemming is met deze uitdrukkelijk vastgestelde randvoorwaarden.

Wij zijn van oordeel dat het omstreden besluit onvoldoende motiveert waarom de gemeenteraad heeft kunnen concluderen dat het TAM-Omgevingsplan voldoet aan de eerder door de raad vastgestelde randvoorwaarden.

Wij verwijzen voor de nadere onderbouwing van dit beroep naar de afzonderlijk ingediende beroepsgronden en de daarbij behorende technische, akoestische en juridische rapportages, welke als herhaald en ingelast dienen te worden beschouwd.

5. Conclusie

Gelet op het vorenstaande verzoeken wij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State:

- het beroep gegrond te verklaren;
- het besluit van de gemeenteraad van Oss tot vaststelling van het TAM-Omgevingsplan Sportpark Nieuw 5.1.2e te vernietigen;

- de gemeenteraad op te dragen een nieuw besluit te nemen met inachtneming van de uitspraak van uw Afdeling.

Hoogachtend,
5.1.2e

16 augustus 2026

Zaaknaam: Oss. TAM- omgevingsplan Hoofdstuk 22a en besluit hogere waarden Sportpark Nieuw Zevenbergen.

Zaaknummer: 202602525/1/R2

AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE
INGEKOMEN
28 AUG. 2026
ZAAKNR.
AAN: MATADOR R3
BEHANDELD DD: PAR:

Beroepschrift

Appellanten

Familie 5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e 5.1.2e

Betreft

Beroep tegen het besluit van de gemeenteraad van Oss tot vaststelling van het TAM-Omgevingsplan Sportpark Nieuw 5.1.2e

1. Belanghebbendheid

Wij wonen aan de 5.1.2e te 5.1.2e in de directe omgeving van Sportpark Nieuw 5.1.2e. Het vastgestelde TAM-Omgevingsplan heeft rechtstreeks gevolgen voor ons woon- en leefklimaat. Wij zijn derhalve belanghebbenden als bedoeld in artikel 1:2 van de Algemene wet bestuursrecht.

2. Voorgeschiedenis

Op 26 januari 2010 heeft het Osse college van burgemeester en wethouders besloten medewerking te verlenen aan de verdere ontwikkeling van Sportpark Nieuw 5.1.2e, onder vijf uitdrukkelijke voorwaarden. Deze voorwaarden zijn vervolgens door de gemeenteraad bij besluit van 31 oktober 2013 overgenomen als kader voor de verdere ontwikkeling van het sportpark.

Voor dit beroep is met name de tweede voorwaarde van belang. Deze luidt:

"Het circuit mag in ieder geval niet meer milieuruimte innemen. Voor wat betreft geluid moet er sprake zijn van een aanmerkelijke verbetering. Afgezien van een verbetering van het leefklimaat voor de gehinderden binnen de geluidscontour, moet vanuit een oogpunt van leefbaarheid ook verbetering van de geluidsoverlast voor omwonenden daarbuiten worden bewerkstelligd."

Ook tijdens de verdere planontwikkeling bleven deze voorwaarden leidend. Bij de behandeling van de herontwikkeling in 2019 werd opnieuw aangesloten bij het raadsbesluit uit 2013 en werd onderkend dat het toen voorliggende plan, voor zover het de geluidssituatie betrof, nog niet aan deze voorwaarden voldeed.

Voor ons vormden deze door de Osse gemeenteraad vastgestelde uitgangspunten gedurende het gehele participatieproces het kader waarbinnen de verdere ontwikkeling van Sportpark Nieuw 5.1.2e zou plaatsvinden.

3. Deelname aan de klankbordgroep

Wij hebben gedurende een reeks van jaren deelgenomen aan de door de gemeente Oss ingestelde klankbordgroep.

Zij hebben zich daarbij steeds constructief opgesteld en actief meegedacht over oplossingen die zowel recht doen aan de toekomst van het sportpark als aan de belangen van de omwonenden. Daarbij is steeds uitgegaan van de hiervoor genoemde uitgangspunten. Wij mochten er daarom op vertrouwen dat deze voorwaarden ook richtinggevend zouden zijn voor de uiteindelijke besluitvorming.

4. Gronden van beroep

De gemeenteraad van Oss stelt zich in het bestreden besluit op het standpunt dat het vastgestelde TAM-Omgevingsplan past binnen de eerder vastgestelde uitgangspunten voor de ontwikkeling van Sportpark Nieuw 5.1.2e .

Wij kunnen zich met die conclusie niet verenigen.

Naar ons oordeel verruimt het TAM-Omgevingsplan de gebruiks- en milieuruimte van het sportpark. Daarmee wordt niet voldaan aan de door de gemeenteraad zelf gestelde randvoorwaarde dat het circuit geen grotere milieuruimte mag innemen en dat de geluidssituatie voor omwonenden aanmerkelijk dient te verbeteren.

Het bestreden besluit maakt bovendien niet inzichtelijk op welke gronden de gemeenteraad heeft kunnen concluderen dat het TAM-Omgevingsplan desondanks in overeenstemming is met deze uitdrukkelijk vastgestelde randvoorwaarden.

Wij zijn van oordeel dat het omstreden besluit onvoldoende motiveert waarom de gemeenteraad heeft kunnen concluderen dat het TAM-Omgevingsplan voldoet aan de eerder door de raad vastgestelde randvoorwaarden.

Wij verwijzen voor de nadere onderbouwing van dit beroep naar de afzonderlijk ingediende beroepsgronden en de daarbij behorende technische, akoestische en juridische rapportages, welke als herhaald en ingelast dienen te worden beschouwd.

5. Conclusie

Gelet op het vorenstaande verzoeken wij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State:

- het beroep gegrond te verklaren;
- het besluit van de gemeenteraad van Oss tot vaststelling van het TAM-Omgevingsplan Sportpark Nieuw 5.1.2e te vernietigen;

- de gemeenteraad op te dragen een nieuw besluit te nemen met inachtneming van de uitspraak van uw Afdeling.

5.1.2e

Hooga

5.1.2e

16 aug

2026

5.1.2e (Chantaly)

Van: 5.1.2e @gmail.com
Verzonden: maandag 17 augustus 2026 10:47
Aan: Afdeling bestuursrechtspraak (Veilig Mailen)
Onderwerp: nieuw beroep
Bijlagen: Definitief_beroepschrift 5.1.2e _TAM_en_Hogere_Waarden (1).pdf

Opvolgingsvlag: Opvolgen
Vlagstatus: Met vlag

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e @gmail.com. Ontdek waarom dit belangrijk is

ⓘ Dit bericht is verzonden via Bastion 365 Webform "Nieuwe zaak of stukken bij bestaande zaak insturen"

Noteer hier onderstaande gegevens (ook van eventuele personen voor wie u gemachtigd bent):
• Uw volledige naam: 5.1.2e en 5.1.2e
• Adres: 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e
Voeg de verplichte bijlagen als pdf-document toe

AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK VAN DE RAAD VAN STATE

Beroepschrift

Appellanten

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Betreft

Beroep tegen:

• het besluit van de gemeenteraad van Oss tot vaststelling van het TAM-Omgevingsplan Sportpark Nieuw 5.1.2e ;

• het besluit van het college van burgemeester en wethouders van Oss tot vaststelling van hogere waarden als bedoeld in de Wet geluidhinder, voor zover dit betrekking heeft op de woning van appellanten aan de 5.1.2e te 5.1.2e .

1. Belanghebbendheid

Appellanten wonen aan de 5.1.2e te 5.1.2e in de omgeving van Sportpark Nieuw 5.1.2e . Zowel het TAM-Omgevingsplan als het hogerewaardenbesluit hebben rechtstreeks gevolgen voor hun woon- en leefklimaat. Appellanten zijn daarom belanghebbenden als bedoeld in artikel 1:2 van de Algemene wet bestuursrecht.

2. Voorgeschiedenis

Op 26 januari 2010 heeft het college van burgemeester en wethouders besloten medewerking te verlenen aan de verdere ontwikkeling van Sportpark Nieuw 5.1.2e onder vijf uitdrukkelijke voorwaarden. Deze voorwaarden zijn vervolgens door de gemeenteraad op 31 oktober 2013 overgenomen als kader voor de verdere ontwikkeling van het sportpark.

Voor dit beroep is met name de tweede voorwaarde van belang:

"Het circuit mag in ieder geval niet meer milieuruimte innemen. Voor wat betreft geluid moet er sprake zijn van een aanmerkelijke verbetering. Afgezien van een verbetering van het leefklimaat voor de gehinderden binnen de geluidscontour, moet vanuit een oogpunt van leefbaarheid ook verbetering van de geluidsoverlast voor omwonenden daarbuiten worden bewerkstelligd."

Ook tijdens de verdere planontwikkeling bleven deze voorwaarden leidend. In 2019 werd opnieuw onderkend dat het toen voorliggende plan, voor zover het de geluidssituatie betrof, nog niet aan deze voorwaarden voldeed. Voor appellanten vormden deze uitgangspunten gedurende het gehele participatieproces het kader voor de verdere ontwikkeling van het sportpark.

3. Gevolgen voor het woon- en leefklimaat

Appellanten ondervinden rechtstreeks de gevolgen van de activiteiten op Sportpark Nieuw 5.1.2e . Voor hun woning aan de 5.1.2e is bij afzonderlijk besluit een hogere waarde van 53 dB(A) vastgesteld. Daarnaast ondervinden appellanten geurhinder als gevolg van de activiteiten op het sportpark.

Juist daarom achten appellanten het van groot belang dat wordt voldaan aan de door de gemeenteraad vastgestelde randvoorwaarde dat geen grotere milieuruimte ontstaat en dat de geluidssituatie voor omwonenden aanmerkelijk verbetert.

4. Gronden van beroep

De gemeenteraad stelt zich op het standpunt dat het TAM-Omgevingsplan past binnen de eerder vastgestelde uitgangspunten. Appellanten kunnen zich daarmee niet verenigen.

Naar hun oordeel verruimt het TAM-Omgevingsplan de gebruiks- en milieuruimte van het sportpark. Daarmee wordt niet voldaan aan de door de gemeenteraad gestelde randvoorwaarde dat het circuit geen grotere milieuruimte mag innemen en dat de geluidssituatie voor omwonenden aanmerkelijk dient te verbeteren.

Het bestreden besluit maakt bovendien niet inzichtelijk op welke gronden de gemeenteraad heeft kunnen concluderen dat het TAM-Omgevingsplan voldoet aan deze randvoorwaarden.

Daarnaast richten appellanten hun beroep tegen het besluit van het college van burgemeester en wethouders waarbij voor hun woning een hogere waarde van 53 dB(A) is vastgesteld. Appellanten zijn van oordeel dat ook dit besluit onvoldoende motiveert waarom een hogere geluidbelasting verenigbaar zou zijn met de eerder vastgestelde randvoorwaarde dat de geluidssituatie juist aanmerkelijk moet verbeteren.

Appellanten verwijzen voor de nadere onderbouwing van dit beroep naar de afzonderlijk ingediende beroepsgronden en de daarbij behorende technische, akoestische en juridische rapportages, welke als herhaald en ingelast dienen te worden beschouwd.

5. Conclusie

Gelet op het vorenstaande verzoeken appellanten de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State:

- het beroep gegrond te verklaren;
- het besluit van de gemeenteraad van Oss tot vaststelling van het TAM-Omgevingsplan Sportpark Nieuw 5.1.2e te vernietigen;
- het besluit van het college van burgemeester en wethouders van Oss tot vaststelling van een hogere waarde voor de woning aan de 5.1.2e te vernietigen;

- de gemeenteraad en het college op te dragen een nieuw besluit te nemen met inachtneming van de uitspraak van uw Afdeling.

Hoogachtend,

5.1.2e

RAAD VAN STATE
INGEKOMEN
- 4 SEP. 2026
ZAAKNR.
AAN:
BEHANDELD DO: PAR:

AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK VAN DE RAAD VAN STATE

Beroepschrift

Appellanten

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

Betreft

Beroep tegen:

- het besluit van de gemeenteraad van Oss tot vaststelling van het TAM-Omgevingsplan Sportpark Nieuw 5.1.2e ;
- het besluit van het college van burgemeester en wethouders van Oss tot vaststelling van hogere waarden als bedoeld in de Wet geluidhinder, voor zover dit betrekking heeft op de woning van appellanten aan de 5.1.2e te 5.1.2e .

1. Belanghebbendheid

Appellanten wonen aan de 5.1.2e te 5.1.2e in de omgeving van Sportpark Nieuw 5.1.2e . Zowel het TAM-Omgevingsplan als het hogerewaardenbesluit hebben rechtstreeks gevolgen voor hun woon- en leefklimaat. Appellanten zijn daarom belanghebbenden als bedoeld in artikel 1:2 van de Algemene wet bestuursrecht.

2. Voorgeschiedenis

Op 26 januari 2010 heeft het college van burgemeester en wethouders besloten medewerking te verlenen aan de verdere ontwikkeling van Sportpark Nieuw 5.1.2e onder vijf uitdrukkelijke voorwaarden. Deze voorwaarden zijn vervolgens door de gemeenteraad op 31 oktober 2013 overgenomen als kader voor de verdere ontwikkeling van het sportpark.

Voor dit beroep is met name de tweede voorwaarde van belang:

"Het circuit mag in ieder geval niet meer milieuruimte innemen. Voor wat betreft geluid moet er sprake zijn van een aanmerkelijke verbetering. Afgezien van een verbetering van het leefklimaat voor de gehinderden binnen de geluidscontour, moet vanuit een oogpunt van leefbaarheid ook verbetering van de geluidsoverlast voor omwonenden daarbuiten worden bewerkstelligd."

Ook tijdens de verdere planontwikkeling bleven deze voorwaarden leidend. In 2019 werd opnieuw onderkend dat het toen voorliggende plan, voor zover het de geluidssituatie betrof, nog niet aan deze voorwaarden voldeed. Voor appellanten vormden deze uitgangspunten gedurende het gehele participatieproces het kader voor de verdere ontwikkeling van het sportpark.

3. Gevolgen voor het woon- en leefklimaat

Appellanten ondervinden rechtstreeks de gevolgen van de activiteiten op Sportpark Nieuw 5.1.2e . Voor hun woning aan de 5.1.2e is bij afzonderlijk besluit een hogere waarde van 53 dB(A) vastgesteld. Daarnaast ondervinden appellanten geurhinder als gevolg van de activiteiten op het sportpark.

Juist daarom achten appellanten het van groot belang dat wordt voldaan aan de door de gemeenteraad vastgestelde randvoorwaarde dat geen grotere milieuruimte ontstaat en dat de geluidssituatie voor omwonenden aanmerkelijk verbetert.

4. Gronden van beroep

De gemeenteraad stelt zich op het standpunt dat het TAM-Omgevingsplan past binnen de eerder vastgestelde uitgangspunten. Appellanten kunnen zich daarmee niet verenigen.

Naar hun oordeel verruimt het TAM-Omgevingsplan de gebruiks- en milieuruimte van het sportpark. Daarmee wordt niet voldaan aan de door de gemeenteraad gestelde randvoorwaarde dat het circuit geen grotere milieuruimte mag innemen en dat de geluidssituatie voor omwonenden aanmerkelijk dient te verbeteren.

Het bestreden besluit maakt bovendien niet inzichtelijk op welke gronden de gemeenteraad heeft kunnen concluderen dat het TAM-Omgevingsplan voldoet aan deze randvoorwaarden.

Daarnaast richten appellanten hun beroep tegen het besluit van het college van burgemeester en wethouders waarbij voor hun woning een hogere waarde van 53 dB(A) is vastgesteld. Appellanten zijn van oordeel dat ook dit besluit onvoldoende motiveert waarom een hogere geluidbelasting verenigbaar zou zijn met de eerder vastgestelde randvoorwaarde dat de geluidssituatie juist aanmerkelijk moet verbeteren.

Appellanten verwijzen voor de nadere onderbouwing van dit beroep naar de afzonderlijk ingediende beroepsgronden en de daarbij behorende technische, akoestische en juridische rapportages, welke als herhaald en ingelast dienen te worden beschouwd.

5. Conclusie

Gelet op het vorenstaande verzoeken appellanten de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State:

- het beroep gegrond te verklaren;
- het besluit van de gemeenteraad van Oss tot vaststelling van het TAM-Omgevingsplan Sportpark Nieuw 5.1.2e te vernietigen;
- het besluit van het college van burgemeester en wethouders van Oss tot vaststelling van een hogere waarde voor de woning aan de 5.1.2e te vernietigen;

- de gemeenteraad en het college op te dragen een nieuw besluit te nemen met inachtneming van de uitspraak van uw Afdeling.

Hoogachtend,

Familie 5.1.2e

[redacted]

5.1.2e

[redacted]

5.1.

5.1.2e 5.1.2e

Van: 5.1.2e @gmail.com
Verzonden: donderdag 13 augustus 2026 21:47
Aan: Afdeling bestuursrechtspraak (Veilig Mailen)
Onderwerp: [Zaaknummer Afdeling bestuursrechtspraak] of 'nieuw beroep'
Bijlagen: 00_Beroep TAM-omgevingsplan de toegankelijkheid van de 5.1.2e pdf; 01_statuten.pdf; 04_20260123_zienswijze bestemmingsplan.pdf; 03_20260710_Vaststellen bestemmingsplan Sportpark Nieuw Zevenbergen_gmb-2026-329182.pdf; 02_Kamer van Koophandel.pdf; 06_Homoseksualiteit als recreatievorm.pdf; 07_-florafauna-eindrapport-berendonck.pdf; 08_Factsheet Homo-ontmoetingsplaatsen in de publieke ruimte.pdf; 09_20240400_Handelingskader politie op de mannenontmoetingsplaats.pdf; 05_Uitvoeringsplan_Regenboogstad_Oss_2023_-_2026 toegankelijk.pdf

Opvolgingsvlag: Opvolgen
Vlagstatus: Met vlag

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e @gmail.com. Ontdek waarom dit belangrijk is

ⓘ Dit bericht is verzonden via Bastion 365 Webform "Nieuwe zaak of stukken bij bestaande zaak insturen"

Stichting Platform Keelbos
5.1.2e , voorzitter
5.1.2e
5.1.2e NUTH
5.1.2e

S K
Platform 5.1.2e
5.1.2e
5.1.2e **NUTH**
K.V.K. nr: 140 7 7 656
Bank: NL94 5.1.2f 5.1.2e
Telefoon: 5.1.2e
E-mail: platform.keelbos@gmail.com
www.platform-keelbos.org
Hét kennis expertise centrum van de HOP

Nuth, 13 augustus 2026

Kenmerk, 260813-TAM-7BW

Aan: Raad van State
Postbus 20019
2500 EA Den Haag

Betreft: Beroep *'TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw* 5.1.2e *'*
en besluit hogere waarden 'Sportpark Nieuw 5.1.2e *'*

Edelachtbare rechter,

Bestreden besluit
Wij stellen beroep in tegen het nieuwe bestemmingsplan TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw 5.1.2e ' en besluit hogere waarden 'Sportpark Nieuw 5.1.2e [3], gepubliceerd in het Gemeenteblad Nr. 329182 10 juli 2026, een besluit waar wij ons niet mee kunnen verenigen.

Daarom hebben wij ook tegen het ontwerp ervan bijgaande zienswijze[4] ingediend. In de memorie van antwoord is daarover het volgende overwogen:

Zienswijze 7, Stichting Platform Keelbos te Nuth
Samenvatting zienswijze 7.1 Toegankelijkheid 5.1.2e *Reclamant geeft aan dat in het TAM-omgevingsplan de toegankelijkheid van de* 5.1.2e *ter sprake komt in artikel 7.3 Toegankelijkheid sportpark dat als volgt is uitgewerkt:*

a. Het sportpark is voor autoverkeer (bezoekers en personeel) toegankelijk via de 5.1.2e
b. Na de gereedkoming va een verkeerskundige ontsluiting via de Graafsebaan (N329) vervalt de toegankelijkheid van het sportpark als bedoeld in sub a.
c. Er kunnen maatwerkvoorschriften worden gesteld over de wijze waarop en de periode waarbinnen aan het bepaalde in sub b wordt voldaan.
d , Het bepaalde in sub b is niet van toepassing op langzaam verkeer en hulpdiensten en in geval van calamiteiten. Reclamant stelt dat uit vaste jurisprudentie is vast komen staan dat de parkeergelegenheid naar de homo-ontmoetingsplaan (HOP) als integrale eenheid dient aangemerkt te worden Reclamant stelt dat bekend is dat er in het bosgedeelte aan het einde van de 5.1.2e *tussen de* 5.1.2e *een HOP is. De meeste bezoekers van deze HOP komen daar per auto. Met het sluiten van de toegankelijkheid van de* 5.1.2e *wordt feitelijk ook de HOP afgesloten. Dientengevolge heeft reclamant problemen met artikelen 7.3 b t/m 7,3 d. Reclamant verzocht daarom te besluiten om de artikelen 7.3 b t/m 7.3 d te schrappen of te herschrijven, ten einde dat de* 5.1.2e *naar de toekomst ook voor gemotoriseerd verkeer toegankelijk blijft, zodat de bezoekers de HOP naar de toekomst toe kunnen blijven bezoeken nadat zij aan de* 5.1.2e *hebben geparkeerd in het kader van een evenwichtig voorzieningenniveau m.b.t. de eerste levensbehoeften in het kader van ETFAL voor de betrokken groep.*

Besluit
Wij vinden de zienswijze gedeeltelijk gegrond.

Wijzigingen in omgevingsplan
Wij passen het TAM-omgevingsplan niet aan naar aanleiding van deze zienswijzen.

Toelichting van de gemeenteraad
7.1 Toegankelijkheid 5.1.2e *In het raadsbesluit van 31 oktober 2013 heeft de gemeenteraad van Oss besloten het circuit Nieuw* 5.1.2e *te willen behouden en ontwikkelen, mits voldaan wordt aan vijf voorwaarden. Een van de voorwaarden is dat het circuit wordt aangesloten op de N329. Deze nieuwe ontsluiting van het sportpark wordt in nauw overleg met de provincie Noord- Brabant en de buurgemeenten tot stand gebracht. Gevolg is dat na realisatie van de nieuwe ontsluiting de* 5.1.2e *wordt afgesloten voor regulier autoverkeer. Er wordt daarmee voldaan aan een van de voorwaarden van de gemeenteraad. Tegelijkertijd kan daarom niet tegemoet worden gekomen aan de zienswijze van reclamant Voor het afsluiten van de* 5.1.2e *moet een verkeersbesluit genomen worden Voordat dat besluit genomen wordt, wordt in overleg met de diverse belanghebbenden bepaald waar de afsluiting van de* 5.1.2e *exact komt te liggen. De bereikbaarheid van de HOP wordt daarin meegenomen. De regels van het plan worden niet aangepast naar aanleiding van deze zienswijze.*

Kaders

Materiële aspecten: procesbelang
Het Platform streeft ernaar om het mede gebruik als HOP te continueren en dit gebruik ook naar de toekomst toe te waarborgen en indien nodig te herstellen. In onderhavig besluit sterven wij de bereikbaarheid van de parkeermogelijkheid naast het bos na, zodat er onbekommerd geparkeerd en gecruised kan worden. In dat kader treedt het Platform tevens bevoegdelijk op voor de belangen van het wegverkeer en de weggebruikers omdat wij de continuïteit van de openstelling van de langsparkeerplaats aan het 5.1.2e nastreven, ECLI:NL:RBNNE: 2022:2867 d.d. 05-08-2022) onderdeel van de HOP. Immers het behoud van de langs parkeermogelijkheid bij het Bos aan 5.1.2e is van groot belang omdat daar ook ontmoetingen plaatsvinden, en er bij slecht weer in de auto's geschuild wordt tegen de regen, in afwachting van een mogelijke ontmoeting.

Formele aspecten: status van belanghebbende
Het Platform komt, krachtens haar statuten en blijkens haar feitelijke werkzaamheden zoals is omschreven in onze statuten artikel 3:3 en 3:9, op voor de belangen van bezoekers van HOP's en aanpalende parkeerplaatsen waar ook bezoekers komen.

Uit dien hoofde achten wij ons gerechtigd om te zake van feitelijk handelen en besluiten van bestuursorganen, zoals thans door middel van dit beroepschrift, op te komen door middel van het aanwenden van rechtsmiddelen, en zijn wij aan te merken als direct belanghebbende in de zin van art. 1:2 leden 1 en 3 Algemene wet bestuursrecht. Dat is ook erkend door de Raad van State en diverse Rechtbanken, met de uitspraken ECLI:NL:RVS:2007:BA2209 van 4 april 2007, ECLI:NL: RVS:2017:393 van 15 februari 2017, ECLI:NL:RBOBR:2021:1249 van 23-03-2021 en ECLI:NL:RBNNE:2021:2156 van 12 mei 2021 waarin wij reeds als direct belanghebbende zijn erkend.

De langsparkeerstrook aan het 5.1.2e met het aangrenzende bos is al decennia lang in medegebruik als HOP, hetgeen objectief is vastgesteld en algemene bekendheid geniet.

In het onderhavig bestemmingsplan blijft opgenomen nadat het circuit is aangesloten op de N329 dat de 5.1.2e aan het gemotoriseerde verkeer onttrokken zal worden. Dat betekent dat een vervolgbesluit om de 5.1.2e voor regulier autoverkeer af te sluiten nodig is. Dat verkeersbesluit is echter een gebonden besluit dat genomen moet worden ongeacht de ingediende zienswijzen als gevolg van het bepaalde in het bestemmingsplan.

Immers het bestemmingsplan bevat dwingende regels, zodat het sluiten van de [5.1.2e] min of meer als een verplichting wordt opgenomen, aangezien het openhouden van de [5.1.2e] [5.1.2e] strijdig is met het bestemmingsplan.

Door vaststellen van dit bestemmingsplan heeft de gemeente geen mogelijkheid meer om af te wijken van het bestemmingsplan, dat ertoe zal leiden dat een bezwaar tegen het openhouden van de [5.1.2e] zal moeten worden geweigerd. Dat volgt echter uit de combinatie van de wet en het bestemmingsplan.

Immers een bestemmingsplan beïnvloed de feitelijke context en schrijft de kaders van de beleidsruimte voor, zodat het de discretionaire bevoegdheid zijn inperkt – in lijn met de voorschriften van het bestemmingsplan – zoals het te nemen verkeersbesluit een gebonden besluit is geworden. Dat de bevoegdheid om een verkeersbesluit te nemen gebaseerd is op de Wegenverkeerswet 1994 en het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer (BABW) doet daar niets aan af, omdat het slechts een formaliteit is.

Oss Regenboogstad

De gemeente Oss is sinds 2012 een officiële Regenboogstad. Dit betekent dat de gemeente zich actief inzet voor de emancipatie, veiligheid en sociale acceptatie van lhbtiqa+ personen Regenboogstad - Gemeente Oss. Met het huidige Uitvoeringsplan Regenboogstad 2023-2026[5] streeft Oss naar een inclusieve samenleving waarin iedereen zich vrij en veilig voelt om zichzelf te zijn.

De gemeente maakt zich in dit kader sterk voor de (sociale) acceptatie en veiligheid van de LHBTIQ+ gemeenschap in de gemeente Oss.

Door de afsluiting wordt de veiligheid van de bezoekers van de HOP aan de [5.1.2e] feitelijk gecriminaliseerd als zij aan de [5.1.2e] parkeren om de HOP te bezoeken.

Oss profileert zich als Regenboogstad een stad waar iedereen ertoe doet. Iedere inwoner moet de vrijheid voelen om zichzelf te kunnen zijn. Ongeacht de seksuele oriëntatie, de genderidentiteit of geslachtskenmerken van de inwoner: iedereen moet zich geaccepteerd en sociaal veilig voelen en een kans krijgen om mee te doen.

Als een van de Regenboogsteden, maakt Oss zich sterk voor het verbeteren van de sociale acceptatie, de veiligheid, de weerbaarheid en de emancipatie van haar LHBTIQ+ inwoners (Lesbisch, Homoseksueel, Biseksueel, Transgender, Interseksueel, Queer).

Maar klopt dat wel?

Door géén rekening te houden met de bestaande HOP aan de [5.1.2e] mist de gemeente de kans om er een ***safe spot*** van te behouden, en is onderhavig besluit strijdig met de doelen die de gemeente heeft gesteld in het Uitvoeringsplan Regenboogstad.

Als gevolg van een recente uitspraak van de Rechtbank Noord Nederland (ECLI:NL:RBNNE: 2023:5070), dienen de betrokken belangen inhoudelijk worden mee gewogen in de beslissing en duidelijk te worden gemaakt hoe die belangenafweging is gedaan. Daardoor maakt het niet uit of een gebied als HOP is ingericht of dat dat gebied feitelijk als zodanig in medegebruik is.

Immers het zorgvuldigheidsbeginsel is een van de hoofdpijlers van de Algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Die beginselen hebben betrekking zowel op de voorbereiding van besluiten als op de besluitvorming zelf. Het eerste aspect, de zorgvuldige voorbereiding, vindt zijn neerslag in artikel 3.2.1, dat handelt over de vergaring van kennis omtrent relevante feiten en omstandigheden en omtrent al de af te wegen belangen.

Omschrijving van de grieven tegen het bestreden besluit

HOP is vorm van recreatie volgens de Raad van State: gewoon gebruik
Wij noemen gebruik van een recreatieterrein als HOP op goede gronden "HOP-recreatie". Dit wordt ook onderschreven in de studie: "*Homoseksualiteit als recreatievorm. 't Is maar wat je onder recreatie verstaat...*", van 5.1.2e (Nijmegen, 1994).

Vanwege het kortstondig recreatief karakter noemen wij het gebruik van een HOP-terrein, b.v. grenzend aan een verzorgingsplaats, in het privédomein van de groenbeschutting, als HOP op goede gronden "HOP-recreatie", temeer daar de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State immers reeds bepaald heeft dat gebruik als HOP niet in strijd is met de recreatieve bestemming van een gebied (ECLI:NL:RVS:2000:AA9528 d.d. 13 juni 2000, inzake de "Scheveningse bosjes" te Den Haag). De Afdeling oordeelde dat gebruik als HOP past binnen de bestemming "Bospark" als gevolg van het bestemmingsplan:

"2.5.3. Er is geen grond voor het oordeel dat het gebruik van het park, inclusief "de 72 trapjes", door welke groep personen dan ook, als plaats om elkaar te ontmoeten en om aldaar te recreëren, in strijd is met de bestemming. Anders dan de rechtbank moet worden geoordeeld dat niet valt in te zien dat door het bij de aanwijzing beoogde gebruik als homo-ontmoetingsplaats een inbreuk wordt gemaakt op het openbare recreatieve karakter van het bospark. Dit gebruik is niet zodanig ingrijpend dat de openbare toegankelijkheid van het park wordt beïnvloed op een wijze die afbreuk doet aan de bestemming."

Maar ook in het *Beoordeling beschermde soorten Berendonck te Wijchen, Quick scan in het kader van de Flora- en faunawet* opgesteld door Bureau Waardeburg bv op 9 november 2006 staat vermeld dat: "In sommige delen van dit gebied vindt **extensieve** recreatie plaats in de vorm van badende naturisten, cruisende homo's en vissers." En verder: "Het zuidoostelijk gedeelte van Berendonck is momenteel slecht ontsloten en wordt **extensief** gebruikt. Delen van dit natuurgebied worden gebruikt als homo-ontmoetingsplaats en als recreatiegebied voor vissers en naturisten. Deze zorgen voor een zekere mate van verstoring." Ook navraag bij de provincie Limburg heeft in der tijd uitgewezen dat het gebruik van de HOP óók binnen het privé domein van de groenbeschutting géén nadelige gevolgen voor de natuur heeft en dat met name in een Natura 2000 gebied, te weten de Brunssumerheide.

Deze quickscan onderschrijft de hierboven aangehaalde uitspraak van de Afdeling bestuurs-rechtspraak van de Raad van State erkend dat HOP-recreatie als een normale extensieve vorm van recreatie dient te worden opgevat, die zich verdraagt met andere vormen van recreatief gebruik, maar dan vanuit de natuur beheers invalshoek.

Hiermee is het medegebruik van het openbare domein met inbegrip van het privé domein van de groenbeschutting als homo-ontmoetingsplaats gelegaliseerd, die zich verdraagt met andere vormen van recreatief gebruik.

Natuurdeskundigen merken "cruisen" aan als extensieve vorm van recreatie die doorgaans geen afbreuk doet aan de natuurwaarden van een gebied.

Aangezien de langsparkeerstrook en het aanpalend bos volgens vast beleid een mede recreatieve bestemming bezitten, dient HOP-recreatie te worden beschouwd als een legitieme functie / gebruiksvorm van de langs parkeerstrook inclusief het aanpalende bos wat erbij hoort en mitsdien als ruimtelijk relevant en aldus vallend binnen het wettelijk beoordelingskader voor een onttrekkingsbesluit te worden aangemerkt.

Ook al is de HOP niet ingepast door de gemeente, dan is er sprake van normaal feitelijk medegebruik met een opgebouwd gewoonterecht, waarmee rekening mee gehouden dient te worden.

Als gevolg hiervan is HOP gebruik als gewoon gebruik te kwalificeren en heeft de overheid dat gebruik gewoon te dulden dat niet mag worden beperkt. (Hoge Raad: 17-01-1941, NJ 1941, 644: Parlevinker; d.d. 22-07-1973, NJ 1973, 503: Hengelsport; d.d. 05-06-2009 ECLI: NL:HR:2009:BH7845 Standplaats).

Daarbij komt dat: overlast niet de juiste duiding is want het heeft eigenlijk meer te maken met enige hinder effecten én die vallen buiten APV-verordeningen en de daarmee samenhangende ontmoedigingsmaatregelen en daaruit voortvloeiende sancties. Volgens vaste jurisprudentie is enige mate van hinder niet onrechtmatig en dus is nul hinder ook niet nastrevenswaardig: (ECLI:NL:RVS: 2006:AY7566 d.d. 06-09-2006 en ECLI:NL:RVS:2010:BL7722 d.d. 17-03-2010).

Het is onjuist om ten aanzien van de activiteiten op een HOP de maatschappelijke heteronormatieve opvattingen tot uitgangspunt te nemen nu het bij homo- en biseksuelen gaat om een minderheidsgroep en die daarom niet mee te wegen bij de besluitvorming. In een rechtsstaat dienen de rechten en belangen van minderheden beschermd te worden.

Het zelfbeschikkingsrecht van individuen en de autonomie van minderheden binnen de eigen kring verzetten zich ertegen dat de meerderheid steeds zou mogen bepalen hoe individuen en minderheden zich zouden moeten gedragen. Voor zover maatschappelijke opvattingen toch een rol zouden mogen spelen, dient bepalend te zijn dat HOP's eeuwenlang als een maatschappelijk getolereerd verschijnsel zijn beschouwd en behandeld.

De gemeente heeft ook niet onderkent dat na sluiting er een vervangende HOP gevonden dient te worden.

De betekenis van homo-ontmoetingsplaatsen
Vandaar is het onterecht om HOP's in de taboesfeer te plaatsen. Het gaat immers, reeds gelet op de eeuwenoude geschiedenis en op het grote aantal ervan overal hier te lande en elders in Europa, America en de rest van de wereld, om een maatschappelijke realiteit die zich niet laat wegdenken of uitbannen, en die een dringende maatschappelijke behoefte aan het licht brengt. Het is derhalve belangrijk, ter bevordering van de kennis en het begrip bij de overheid, uiteen te zetten op welke gronden HOP's betekenis hebben en zoveel mogelijk gedoogd en ingepast dienen te worden. De navolgende argumenten in het voordeel van HOP's kunnen worden genoemd:

1. Veel mannen zijn biseksueel. Zij kiezen voor een relatie met een vrouw, maar hebben daarnaast behoefte om uiting te geven aan hun homoseksuele kant. Dit kan door een bezoek aan de HOP. Dit geschiedt anoniem, hetgeen als voordeel heeft dat hun relatie niet in gevaar komt. Ook hoeft zodoende hun vrouwelijke partner niet gekwetst te worden.

2. Als gevolg daarvan hebben veel mannen in een heteroseksuele relatie kinderen. Zij kiezen ervoor om hun relatie te beschermen in het belang van hun kinderen.

3. Er zijn ook veel mannen die weliswaar homoseksueel zijn, maar in een heteroseksuele relatie leven. De reden hiervan kan zijn dat men terugschrikt voor consequenties in de familie en/of vriendenkring indien men zijn geaardheid openlijk toegeeft. Mogelijk is men bang om zijn baan te verliezen of maatschappelijke druk en discriminatie te ervaren. Het anonieme bezoek aan de HOP is dan de enige wijze van uiting van de homoseksuele gevoelens van deze mannen. De hier achterliggende oorzaak is dat deze mannen een maatschappelijke druk ondervinden van een moralistische oorsprong welke hen tot deze stap 'dwingt'.

4. Het homo-uitgaansleven wordt hoofdzakelijk bezocht door jongeren en is ver weg gesitueerd van Oss. Er heerst daar nogal de sfeer dat ouderen worden "weggekeken" of op zijn minst genegeerd. Dit maakt het voor personen boven de 30-35 jaar moeilijk om een contact te

leggen, zeker met leeftijdgenoten. Te meer nu ook hoger opgeleiden ondervertegenwoordigd zijn onder de bezoekers van de homo-horeca.

5. Het is zeker niet zo dat op de HOP uitsluitend seks wordt bedreven. Er ontstaan ook waardevolle gesprekken, ook zoenen en omhelzen maken veelvuldig deel uit van de plaatsvindende intimiteiten, mensen gaan soms mee naar huis en ontstaan er vriendschappen en relaties. Dit betreft zeker het cruisegebied aan de [5.1.2e], het is het enigste actieve cruisegebied in de gemeente en biedt houvast aan een groot deel van de lokale queer-gemeenschap.

6. Niet iedereen werkt of leeft in een (grotere) organisatie die gelegenheid geeft om andere homoseksuelen te ontmoeten, voor contacten en relaties. Dit geldt onder meer niet voor zelfstandige ondernemers, gepensioneerden en arbeidsongeschikten. Niet iedereen is verder bijvoorbeeld lid van een ontspanningsvereniging of bezoeker van een sportclub. Het aantal openlijk homoseksuelen is vooral daar nog steeds relatief beperkt, en uitkomen voor de homoseksuele gerichtheid op de werkvloer of tijdens ontspanningsactiviteiten is nog steeds niet zonder risico's, nu het niveau van maatschappelijke acceptatie van homoseksualiteit nog immer onder de maat is.

7. Het bezoek van een HOP is laagdrempelig. Ontmoetingen in de natuur geschieden in een ongedwongen sfeer, zulks in tegenstelling tot bezoek van een homosauna of darkroom, dat veel confronterender is.

8. Internet is voor velen geen alternatief. Ook op het internet zijn het voornamelijk jongeren die contact met elkaar maken. Velen ervaren het internet bovendien als een onpersoonlijk medium en prefereren meer directe vormen van communicatie. Bovendien kan bij internetcontacten twijfel bestaan over de authenticiteit van de afgebeelde foto's; mensen gebruiken soms foto's van anderen c.q. jongeren. Verder is er het gevaar van overvallen en berovingen bij deze vorm van contact maken niet te onderschatten, zoals steeds weer blijkt.

9. Door concentratie van activiteiten op de HOP is meer gelegenheid tot voorlichting over veilig vrijen door de GGD in het kader van de Wet Collectieve Preventie Gezondheidszorg (WCPG) dat de gemeente verplicht elke vier jaar een nota lokaal gezondheidsbeleid te maken en uit te voeren. Dat biedt kansen voor het aan de orde stellen van homo specifieke gezondheid binnen gemeente, waarbij homoseksuelen expliciet als één van de aandachtsgroepen in het preventiebeleid opgenomen kunnen zijn in een structurele aanpak. Door het onderhavige ontmoedigingsbeleid tegen de HOP zal deze doelgroep gaan "uitwaaieren" en zijn deze personen niet meer bereikbaar voor deze noodzakelijke soa-preventie.

10. Over het verschijnsel "HOP" is door de overheid en door deskundigen inmiddels nagedacht, hetgeen heeft geresulteerd in aanbevelingen en richtlijnen voor de bejegening van de HOP en haar bezoekers, zoals op doordachte wijze verwoord is in de factsheet "*Homo-ontmoetingsplaatsen in de publieke ruimte*" van Movisie[8] (maart 2007) en door het "*Handelingskader Politie op de mannenontmoetingsplaats*"[9] (14-3-2017) waarin het eenduidig beleid van de politie uit een wordt gezet hoe zij de veiligheid van de bezoekers van de HOP kunnen verbeteren. In deze beleidsdocumenten ligt een respectvolle en praktische bejegening van HOP's en hun bezoekers besloten en waarin het eenduidig beleid wordt gezet hoe de veiligheid van de bezoekers van de HOP kan worden verbetert.

11. Overlastklachten van anderen, zoals omwonenden, zijn veelal onterecht. Nog afgezien van het feit dat overlast voldoende ernstig moet zijn, is veelal sprake van overlastervaringen gebaseerd op negatieve morele oordelen en beeldvorming, die weer voortkomt uit toegenomen intolerantie jegens homoseksuelen. Het heeft dus meer te maken met subjectieve gevoelens van onverdraagzaamheid. Het eventueel hieruit voortkomend ongewenst gedrag (zoals intimidatie van en geweldpleging jegens HOP-bezoekers) kan dan

weer de rechtsorde verstoren. Deze klachten behelzen daarom meestal een moralistisch karakter, nauwelijks gebaseerd op feitelijke gebeurtenissen.

12. Naast dat de HOP voornamelijk in gebruik is door mannen zegt dit niet dat dit uitsluitend zo is. Het is safespace voor de queer community dat een veel diverser doel aan 'outsiders' een veilige plek biedt, die in de overige openbare ruimte grotendeels ontbreekt, waar de diverse geweldsincidenten het zichtbaar bewijs leveren en het topje van de ijsberg vormen.

13. De gemeente heeft beslist dat het college jaarlijks de regenboogvlag zal hijsen op 11 oktober 2020, Comingoutday om daarmee aandacht te vragen voor de diversiteit en acceptatie van de LHBTI-gemeenschap en voor de inclusieve samenleving waarin wij leven. Daarnaast heeft de raad het college de opdracht gegeven om mee te denken over het gemeentelijk inclusiviteitsbeleid en de status daarvan. De HOP is daar een onderdeel van.

Eén standaard voor burgerlijke rechten

Zoals hiervoor uiteengezet zijn bij overheidsoptreden tegen een HOP grondrechten en mensenrechten in het geding. Er is derhalve sprake van beperking van burgerlijke rechten met een fundamenteel moralistisch karakter. Decentrale overheden kiezen onderling een verschillende aanpak ten opzichte van HOP's; door sommige overheden wordt een laissez faire beleid gevoerd, andere overheden kiezen voor inpassing of compartimentering, en weer andere proberen de homo-ontmoetingsplaats uit te bannen. De gemeente Oss tracht met onderhavig besluit juist dat laatste verscholen te doen, terwijl zij juist het tegenovergestelde uitdraagt.

Decentrale overheden menen in deze te kunnen handelen vanuit hun (relatieve) autonomie ten aanzien van gebruiksvormen op hun eigen grondgebied. Deze beleidsmatige diversiteit doet geen recht aan het feit dat er in onze nationale rechtsopvatting sprake dient te zijn van één standaard voor burgerlijke rechten. Voor "normale" burgerlijke rechten ligt deze standaard op nationaal niveau (Grondwet, Burgerlijk Wetboek), terwijl voor mensenrechten zelfs een Europese standaard geldt (het EVRM).

Daarbinnen past niet dat decentrale overheden ten aanzien van deze fundamentele rechten een eigen beleid zouden mogen voeren. Voor homo-ontmoetingsplaatsen dient dan ook binnen Nederland één beleid toegepast te worden, dat in samenspraak met de homo-belangenorganisaties dient te worden vormgegeven. Zolang dit uniforme beleid er nog niet is, dienen decentrale overheden, vanuit de erkentenis van de uniforme gelding van grondrechten, zich te onthouden van lokale bepalingen en daarop gebaseerde maatregelen, met het doel de homo-ontmoetingsplaats uit te bannen.

In dit kader moet bezien worden dat parkeerplaatsen open blijven die voldoen aan de heteronormatieve norm en de parkeerstrook die onderdeel uitmaakt van een HOP zoals bij de [redacted] te gaan sluiten, waarbij in acht dient te worden genomen dat de gesloten langsparkeerplaats met aangrenzend bos de enige HOP in de gemeente Oss is. Dat betekent dat door deze sluiting er géén HOP meer in deze regio aanwezig zal zijn zodat de bezoekers ervan feitelijk buitenproportioneel benadeeld worden.

Onrechtmatig besluit vanwege de schending grondrechten en mensenrechten

Door de parkeerstrook af te sluiten en tegelijkertijd het bos te kappen die een integraal onderdeel van de HOP is, dat extensief gebruikt wordt, terwijl de parkeerplaatsen bij het bos die géén onderdeel uitmaken van een HOP gewoon openblijven, kan het voorgenomen besluit volgens ons geen standhouden omdat het in strijd is met het gelijkheidsbeginsel. Ook hierdoor worden de HOP bezoekers buitenproportioneel benadeeld.

Het besluit in combinatie met andere individuele maatregelen ter ontmoediging van HOP's leveren een schending op van grondrechten en mensenrechten aan de bezoekers van de HOP toekomende grondrechten en mensenrechten.

Wij onderbouwen ons standpunt aldus:

Grondrechten en mensenrechten worden gewaarborgd door het Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en de fundamentele vrijheden (EVRM), het Internationaal Verdrag inzake Burgerlijke en Politieke Rechten (BuPo-verdrag), de Nederlandse Grondwet en de Algemene wet gelijke behandeling (Awgb).

Met name gaat het dan om het recht op gelijke behandeling en non-discriminatie (12e Protocol EVRM, art. 1; art. 26 BuPo-verdrag; art. 1 Grondwet, art. 1 lid 1 Awgb), om het recht van een ieder op respect voor zijn privé-leven (art. 8 EVRM; art. 10 Grondwet) en om het recht op vrijheid van vreedzame vergadering (art. 11 EVRM; art. 9 Grondwet). Hierbij kan ook sprake zijn van het openbaren van gevoelens.

De relevante bepalingen
Het Platform is tevens van mening dat het besluit, nu deze zich primair richt tegen de ontmoetingsplaats, een schending oplevert van het recht op privé-leven en een inbreuk vormt op het recht op vrijheid van vreedzame vergadering. Deze rechten worden als grondrechten en mensenrechten erkend. De relevante wettelijke en verdragsbepalingen luiden als volgt:

Ui het **Costa/ENEL arrest** volgt dat bij feitelijke handelingen de belangen niet buitenproportioneel nadelig mogen zijn voor een bepaalde groep mensen.

Recht op privacy
Art. 8 EVRM:
Recht op eerbiediging van privé-, familie- en gezinsleven
Een ieder heeft recht op respect voor zijn privé leven (...).

Art. 10 lid 1 Grondwet:
Ieder heeft, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen, recht op eerbiediging van zijn persoonlijke levenssfeer.

Recht op vrijheid van vreedzame vergadering
Art. 11 EVRM:
Vrijheid van vergadering en betoging
Een ieder heeft recht op vrijheid van vreedzame vergadering (...).

Art. 9 Grondwet:
1. Het recht tot vergadering en betoging wordt erkend, behoudens ieders verantwoordelijkheid volgens de wet.

Het recht op privéleven
Doordat seksuele activiteiten plaatsvinden in de beschutting van bosschages, is sprake van een privé-sfeer binnen de openbare ruimte, waarbinnen het recht op privé-leven kan worden uitgeoefend. Wat onder de privé-sfeer of persoonlijke levenssfeer moet worden verstaan, is niet geheel duidelijk. De regering sprak in het kader van de totstandkoming van de huidige grondwettelijke bepalingen van het "recht zijn eigen leven te leiden met zo weinig mogelijk inmenging van buitenaf" en "de reeks van situaties waarin de mens (...) onbevangen zichzelf wil zijn" (TK 1975-1976, 13872, nr 3, p. 41). Het recht op privé-leven vormt dan ook een concrete juridische uitwerking van het zelfbeschikkingsrecht.

De beknotting van hun zelfbeschikkingsrecht vormt een belangrijk **beroep** van de mensen tegen overheidsoptreden dat de aantasting van deze ontmoetingsplaats ten doel heeft, zoals de genomen maatregel.

Naast het begrip "persoonlijke levenssfeer" komt men als synoniemen tegen "privacy, privé-leven, privé-sfeer", enzovoorts. Duidelijk is dat de privé-sfeer zich niet beperkt tot de eigen woning (aldus ook de Hoge Raad: HR d.d. 9 januari 1987, AB 1987, 231), maar dat het gaat om een veel ruimer begrip. Van belang is dat sprake is van een situatie waarin de betrokken persoon "onbevangen zichzelf wil zijn" (HR 19 maart 1996, NJ 1997, 85). Onbevangen zichzelf kunnen zijn, is exact wat deze mensen voorstaan. Bepaalde gewoonten, gedragingen en contacten kunnen derhalve eveneens tot de privé-sfeer worden gerekend.

Het recht op vrijheid van vreedzame vergadering
Waar twee of meer mensen samenkomen, zoals op de ontmoetingsplaats, is sprake van uitoefening van het recht van vergadering. In de concrete rechtstoepassing zijn onvoldoende aanknopingspunten te vinden voor het standpunt, dat de vrijheid van vreedzame vergadering uitsluitend bedoeld is om ruimte te geven aan bijeenkomsten met een religieus, politiek, maatschappelijk of zakelijk oogmerk. Bij het begrip "vergadering" staat de feitelijkheid van het bijeenkomen centraal, en niet het oogmerk waartoe de bijeenkomst geschiedt. Dit blijkt duidelijk uit de Engelse tekst van het EVRM, waarin gesproken wordt over "freedom of assembly"; "to assemble" betekent "samenkomen, bijeenkomen". Er dient wel sprake te zijn van bijeenkomen voor een concreet doel anders dan "puur voor de gezelligheid" door familieleden of vrienden, en er dient tevens sprake te zijn van een bepaalde vorm van interactie of uitwisseling tussen de participanten. De activiteiten op de ontmoetingsplaats voldoen hieraan.

- Het Movisie-advies "Homo-ontmoetingsplaatsen in de publieke ruimte"[8]**:**

Zo kent men al ruimten die zijn voorbehouden aan kinderspeelplaatsen, of speciale plaatsen waar mensen hun hond kunnen uitlaten. In het verlengde daarvan kan een gemeente ook een HOP een legitieme bestemming geven. De aanwijzing van een bepaald deel van de openbare ruimte tot homo-ontmoetingsplaats maakt bovendien bepaalde beheersmaatregelen makkelijker. Daarmee kan men de bezoekers van de HOP meer veiligheid garanderen. En omwonenden hoeven niet meer onverhoeds geconfronteerd te worden met iets wat ze niet willen zien.

(...)

In het huidige maatschappelijke klimaat is sowieso een verminderde tolerantie jegens allerlei minderheden merkbaar. In het verlengde van de "nieuwe" discussie over normen en waarden vindt zelfs een zekere moralisering plaats in de samenleving. Daardoor ervaren mensen subculturele vormen van gedrag sneller als overlast. Een lokale overheid kan hierin als het ware stelling nemen, door bewust een omgeving te organiseren waarbinnen de HOP- bezoekers "veilig" kunnen recreëren. (...) Helaas hebben gemeenten – soms vanuit een "hetero-normatief" waardenpatroon – vaak een verkeerd beeld van de HOP en haar bezoekers.

Mogelijke oplossingen in het beleid:

gedoogbeleid, inrichten van het terrein (inpassen), *surveillance, bezoekers aanspreken, omwonenden te woord staan.*

De rol van de gemeente

De gemeente heeft binnen de ruimtelijke ordening verschillende mogelijkheden. Belangrijk is het instrument van het bestemmingsplan (...). Via deze procedure kan ook een HOP als een legitieme bestemming worden aangewezen, waar in dit plan zeker plaats voor is.

Tips voor de overheid

Start een overleg via een zogeheten "commissie homo-ontmoetingsplaats", ofwel een C-HOP. Daarin nemen de volgende partijen deel: de gemeente (bijvoorbeeld de diensten Stadsbeheer en Bestuurszaken), de eigenaar van de grond, de politie en een plaatselijke homobelangen-organisatie.

Naast deze parkeerstrook is wel degelijk plaats voor deze HOP, zo menen wij. Het standpunt van de gemeente hieromtrent berust op onwil, is veel te algemeen en niet onderbouwd op locatieniveau (via een inventarisatie van de ruimtelijke kenmerken van deze plek), temeer daar deze plek al meerdere decennia als HOP in medegebruik is

Sluiting betekent verschuiving

Door het sluiten van een homo-ontmoetingsplaats verdwijnen de problemen vanzelf, denkt menige lokale overheid. Dat is echter een illusie, want de behoefte aan het zoeken van anoniem sekscontact in de open lucht is groot. Wanneer er een plek wordt gesloten, verplaatsen de cruise-activiteiten zich naar elders: het zogeheten 'waterbed-effect'. Bovendien kan men zich afvragen of het sluiten van een ontmoetingsplaats niet een zekere mate van discriminatie betekent: men staat homomannen niet toe wat bij hetero's (vaak stilzwijgend) wel wordt getolereerd. In de reacties op de problematiek rond ontmoetingsplaatsen, speelt vaak een bepaalde morele verontwaardiging mee die een neutrale overheid niet past.

De politie weet dat homoseksualiteit helaas lang niet altijd geaccepteerd is. Het aantal negatieve reacties op homoseksualiteit neemt toe. Mensen worden niet zelden uitgescholden, bedreigd of zelfs mishandeld vanwege hun seksuele gerichtheid.

De politie schrijft in het handelingskader[9] concreet:

Het sluiten van deze ontmoetingsplaatsen leidt tot het verplaatsen hiervan; men zoekt simpelweg een andere locatie. Dit zorgt voor minder overzicht op deze mannenontmoetings-plaatsen en dat leidt juist weer tot onveiligheid voor de bezoekers en het vermeerderen van eventuele overlast.

Gebleken is dat het beter is om in gezamenlijkheid (gemeenten en ketenpartners) naar andere oplossingen te zoeken.

De politie surveilleert regelmatig zichtbaar op de HOP's om de veiligheid te vergroten, maar:

De politie verstoort de activiteiten op deze ontmoetingsplaatsen niet zomaar en beseft de kwetsbaarheid van deze groep. Zij is vrij van aannames, het uitdragen van persoonlijke meningen en stereotyperingen en handelt binnen de kaders van de wet. Zij handelt professioneel en zonder vooroordelen.

Surveillance op mannenontmoetingsplaatsen is gewenst. Het surveillerend uitvoeren van deze politietaken op deze plaatsen zorgt voor een verhoogd veiligheidsgevoel bij de bezoekers. Dit versterkt ook het broodnodige vertrouwen van deze groep in de politie.

Binnen dit optreden van de politie is het belangrijk dat de HOP die geen feitelijke overlast bezorgen met rust gelaten worden, omdat zij op bepaalde tijdstippen vaak de enige 'gebruikers' van dit deel van de openbare ruimte zijn.

Uit het voorgaande blijkt dat de politie en Movisie voor een belangrijk deel op één lijn zitten wat betreft de benadering van HOP. Aan de bevindingen en adviezen van de politie dient zwaar gewicht te worden toegekend, omdat het vaak gaat om evenwichtige, nuchtere mensen met een logische en praktische kijk op maatschappelijke problemen.

Bovendien is de politie "het oog en oor van het overheidsgezag in het veld"; het is de politie die waarneemt wat er werkelijk wel en niet gebeurt op de HOP, en de inschatting van de politie is dan ook van bijzondere betekenis. Wij ondersteunen de hiervoor geciteerde aanbevelingen en richtlijnen van zowel de politie en Movisie. Wij verzoeken eenieder om aan deze aanbevelingen en adviezen bijzondere aandacht te besteden bij haar overweging in het besluitvormingsproces om tot een weloverwogen besluit te komen.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft naar aanleiding van Kamervragen (29-7-2008 nr. 3027) en in het bijzonder per ambtsbericht bepaald, aan de ter plaatse betrokken burgemeester, dat er géén opsporings- en/of verstoringsacties mogen plaatsvinden, als overlastcriteria aan de hand van vooraf bepaalde overlastdefinities ontbreken op de HOP locaties. Bovendien dient de integrale veiligheid als uitgangpunt te gelden waarbij de minister doelt op de hierboven benoemde politierichtlijn. Als gevolg van deze overlastcriteria dienen overlast klachten gemonitord te worden of er daadwerkelijk overlast vanuit de HOP locaties ontstaat.

Conclusies
Kortom: art. 3:4 leden 1 en 2 AWB verplicht het bestuursorgaan om een volledige en evenredige belangenafweging te maken en daaraan staat niet in de weg dat er een beperking in het beoordelingskader geldt; een dergelijke beperking betreft slechts de doelstellingen van de maatregel en niet de belangen die daardoor geschaad worden. Het *in extenso* meewegen van de door de onderhavige maatregel geschade belangen is niet in strijd met art. 3:3 Algemene wet bestuursrecht. Ook is niet inzichtelijk gemaakt wat de invloed van de recreatieve route is op de veiligheid van het HOP gebruik in het plangebied, strijdig met strijd met artikel 3:46 van de AWB. (ECLI:NL:RVS:2024:1174, d.d. 27 maart 2024)

Grondrechten verlenen bovendien een rechtens afdwingbaar postulaat (aanspraak) ten opzichte van de overheid aan de dragers ervan, ongeacht de aard van de overheidsbevoegdheid die aan de orde is en ongeacht eventuele wettelijke beperkingen voor de belangenafweging die in het kader van de betreffende overheidsbevoegdheid moet worden verricht, mits vaststaat dat het betrokken grondrecht door de uitoefening van de betrokken overheidsbevoegdheid wordt beperkt. Dit volgt uit de principiële en overstijgende betekenis van grondrechten.

Gelet hierop dient u de aantasting van de ontmoetingsplaats bij het heroverwegingsbesluit te betrekken en daarbij het non-discriminatiebeginsel, het recht op privé-leven en het recht op vrijheid van vreedzame vergadering mee te wegen. De gemeente dient zich daarbij te realiseren dat beperking van het recht op gelijke behandeling niet mogelijk is, nu dit grondrecht een absoluut karakter heeft en geen beperkingsclausules kent, terwijl ten aanzien van beide andere grondrechten de wettelijke beperkingsclausules – competentiebepalingen en doelcriteria – door de gemeente in acht dienen te worden genomen.

De gemeente Oss heeft daar een verantwoordelijkheid te nemen als Regenbooggemeente, door een goede oplossing te vinden bij het maken van de plannen, maar heeft deze tot nu toe niet genomen. Wij hopen dat dat zij die nu wel gaat nemen om samenspraak met ons een goede oplossing te vinden voor het door 5.1.2e gecreëerde probleem.

Onevenredige belangenafweging
Bovendien heeft de recreatieve route vlak langs de HOP grote impact op de veiligheid van de HOP-bezoekers, temeer daar de route voor kinderen gepromoot wordt, hetgeen duidelijk in het landschapsplan te zien is. Kinderen en een HOP passen niet echt bij elkaar. Deze gebruikersgroepen kan je beter van elkaar gescheiden houden, net zoals je paardrijders of mountainbikers en wandelaars van elkaar scheidt.

De schending van het gelijkheidsbeginsel, het recht op privé-leven en het recht op vrijheid van vreedzame vergadering, zoals mede blijkend uit de stelselmatige acties tegen de ontmoetingsplaatsen in de directe omgeving die recentelijk door de diverse betrokken overheden zijn ondernomen, brengt tevens mee dat het bestreden besluit niet berust op een evenredige afweging van de belangen van deze bezoekers, als bedoeld in art. 3:4 lid 2 Algemene wet bestuursrecht.

Dit als gevolg van het sluiten van de langsparkeerplaats aan het 5.1.2e als onderdeel van de HOP en gelijktijdig parkeerplaatsen die NIET als HOP in medegebruik zijn door de gemeente Oss open worden gehouden.

Vanwege de vele kleine fouten tezamen die zijn gemaakt is de schijn van partijdigheid opgewekt als er door het bestuur vele kleine fouten worden gemaakt kunnen wij concluderen dar er sprake is van vooringenomenheid waarbij het Fair-Play beginsel is geschonden omdat wij niet eerlijk zijn benaderd bij onze bezwaren, omdat de langsparkeerplaats hoe dan ook dicht moet en het bos gekapt moet worden.

Inpassingsafspraken
Daarbij komt nog dat wij met de gemeente al in 2021[10] ambteliike inpassingsafspraken hebben gemaakt over deze HOP, begrenst in de driehoek tussen de 5.1.2e en de 5.1.2e, zodat het bezoek aan deze HOP altijd ongehinderd plaats zou kunnen en mogen vinden.

In dit kader is het van belang dat het afsluiten van de directie toegang tot het circuit geheel los staat van het afsluiten van de 5.1.2e. Dat dient los van elkaar bezien te worden, en behoeft daarom ook niet in onderhavig bestemmingsplan opgenomen te worden.

Petitum
Gelet op het voorgaande verzoekt het Platform u om:
- ons beroep ontvankelijk te verklaren;
- aan te merken als direct belanghebbende;
- dit beroepschrift gegrond te verklaren;
- de gemeente op te leggen het bestreden besluit te vernietigen wat betreft de afsluiting van de 5.1.2e met inbegrip van de rechtsgevolgen **of** in samenspraak met ons, in de directe nabijheid van de huidige HOP een alternatieven HOP met aanpalende parkeerplaats in te richten;
- de kosten van het Platform te vergoeden op grond van de Algemene wet bestuursrecht.

Wij houden ons het recht voor om in later stadium ons beroep verder te motiveren, en stellen het op prijs om gehoord te worden.

Wij hopen u hiermede voldoende geïnformeerd te hebben en spoedig van u te horen.

Ho 5.1.2e

A.
Vo

5.1.2e

N.E
Sec s

Platform Keelbos
5.1.2e
5.1.2e **NUTH**
K.V.K. nr: 140 77 656
Bank: NL94 5.1.2f
Telefoon: 5.1.2e
E-mail: platform.ke 5.1.2e @gmail.com
www.platform-keelbos.org
Hét kennis expertise centrum van de HOP

Nuth, 13 augustus 2026

Kennmerk, 260813-TAM-7BW

Aan: Raad van State
Postbus 20019
2500 EA Den Haag

Betreft: Bijlagen en verwijzingen

1. Statuten;
2. Inschrijving KvK;
3. Bestreden besluit;
4. Zienswijze;
5. Uitvoeringsplan Regenboogstad 2023-2026;
6. Homoseksualiteit als recreatievorm. 't Is maar wat je onder recreatie verstaat...;
7. Quick scan Berendonck;
8. Factsheet "Homo-ontmoetingsplaatsen in de publieke ruimte" van Movisie;
9. Handelingskader Politie op de mannenontmoetingsplaats;
10. Inpassingsafspraken HOP 5.1.2e

STATUTENWIJZIGING STICHTING
d.d. 9 juni 2006
HM 28408
nr.

Heden, negen juni tweeduizend zes verscheen voor mij, [redacted], notaris te Venray: ----------
[redacted], geboren te Amsterdam op zes februari ----------
negentienhonderd tweeënvijftig ([redacted]), werkzaam voor genoemde notaris, ---
kantooradres: [redacted], 5801 MB Venray. ----------
HOEDANIGHEID----------
De comparant verklaart ten deze te handelen als schriftelijk gevolmachtigde van de stichting **Stichting Platform Keelbos**, hierna te noemen: "de stichting", gevestigd te Nuth, kantooradres: [redacted], [redacted] Nuth. ----------
INLEIDING----------
De stichting is opgericht bij akte op zestien juli tweeduizend drie verleden voor -------
notaris [redacted] te Maastricht.----------
De statuten zijn sedert de oprichting niet gewijzigd. ----------
De stichting is ingeschreven in het Handelsregister te Maastricht onder nummer -----
14.077.656. ----------
Ingevolge artikel 8 van de statuten wordt de stichting rechtsgeldig vertegenwoordigd door de voorzitter en secretaris van het bestuur tezamen.----------
Gemelde volmacht is verleend door de voorzitter en secretaris van het bestuur van - de stichting aan de comparant, zodat de comparant de stichting mitsdien ten deze -- rechtsgeldig kan vertegenwoordigen. ----------
Bij bestuursbesluit van een april tweeduizend vijf (01-04-2005), is met algemene ---- stemmen besloten de tekst van artikel 3 van de statuten te wijzigen, zoals blijkt uit -- een uittreksel van de notulen van deze vergadering dat aan deze akte zal worden -- gehecht. ----------
De tekst van het wijzigingsvoorstel is conform artikel 14 lid 1 van de statuten van de stichting vooraf ter kennis van de leden van het bestuur gebracht. ----------
STATUTENWIJZIGING ----------
Ter uitvoering van gemeld besluit tot wijziging van de statuten, verklaart de ---------- comparant, handelend als gemeld, bij deze de tekst van artikel 3 gewijzigd vast te -- stellen, zodat de statuten met ingang van de dag na heden zullen luiden als volgt.---
STATUTEN----------
Artikel 1----------
NAAM EN ZETEL----------
1. De stichting draagt de naam: **STICHTING PLATFORM KEELBOS**. ----------
2. De stichting heeft haar zetel in de gemeente **NUTH**. ----------
Artikel 2----------
DEFINITIES ----------
In deze statuten wordt verstaan onder: ----------
= bestuur: het bestuur van de stichting als bedoeld in de artikelen 5 tot en met -- 10 van deze statuten;----------

= werkgroepen: door het bestuur ingestelde groepen van natuurlijke personen, - al dan niet vertegenwoordigend rechtspersonen, met een eigen taakstelling --- vanuit de doelstelling van de stichting. ----------

Artikel 3 ----------

DOEL ----------

De stichting heeft een breed scala van doelstellingen zoals hieronder beschreven -- zijn: ----------

1. De stichting heeft ten doel om te streven naar het opheffen van extremisme, -- intolerantie en discriminatie vanwege afkomst, geaardheid, sekse, handicap, - godsdienst en huidskleur.----------
2. De stichting heeft ten doel het waken over de verworven en opgebouwde ------ rechten van minderheidsgroepen in het algemeen. ----------
3. De stichting heeft ten doel om te streven naar het open houden van openbare verzorgingsplaatsen, parkeerplaatsen en andere plaatsen zonder ---------- voorzieningen en behartigt de belangen van al de bezoekers daarvan. ----------
4. De stichting heeft ten doel het doorbreken van de heteronormen en het -------- bevorderen van homoseksuele levensstijlen, het bevorderen van de ---------- emancipatie en zelfbewustmaking van homoseksuele mannen en vrouwen, --- alsmede het stimuleren van maatschappelijke discussie hierover, ---------- bewustwording en positieve verandering, de acceptatie, terzake van ---------- homoseksualiteit teweeg brengen. ----------
5. De stichting heeft ten doel het (mede-) ontwikkelen van beleid op het terrein -- van de homo-emancipatie en lesbische emancipatie, gevraagd door derden -- én ongevraagd, en voorts al hetgeen in de ruimste zin met één en ander ------- verband houdt, daartoe behoort en/of daartoe bevorderlijk kan zijn.----------
6. De stichting tracht haar doel onder meer te bereiken door samenwerking te --- bevorderen en te versterken tussen homo-organisaties onderling, tussen ------ homo-organisatie(-s) en maatschappelijke instellingen en homo-organisatie(-- s) en overheid. ----------
7. De stichting heeft ten doel een bijdrage te leveren aan de strijd tegen hiv/aids en andere soa en het effect van deze strijd te vergroten en te verbeteren, door onder andere beleidsadvisering, campagnevoering en pleitbezorging alsmede de betrokkenheid te vergroten van de samenleving bij mensen met hiv/aids, -- een andere soa of een (chronische) handicap.----------
8. De stichting heeft ten doel programma's te ontwikkelen (o.a. werkshops) en uit te voeren, zowel gericht op de betrokkenen zelf, overheden, professionals en het algemeen publiek met betrekking tot de hierboven opgesomde ---------- doelstellingen en voorts al hetgeen in de ruimste zin met één en ander --------- verband houdt. ----------
9. De stichting heeft ten doel om te streven naar het open houden van homo- ---- ontmoetingsplaatsen, en behartigt de belangen van al de bezoekers van deze plaatsen. ----------
10. De stichting heeft ten doel om te streven naar een museum. ----------
11. De stichting heeft niet ten doel het maken van winst, noch beoogt zij ---------- dienstbaar te zijn aan het maken van winst door en voor derden.----------
12. Al de hierboven opgesomde doelstellingen van de stichting zijn: opgesomd in willekeurige volgorde van belang, opgesteld in de meest ruime zin van het ----

woord én hebben betrekking op lokaal, provinciaal, nationaal alsmede ---------
internationaal niveau. ----------

Artikel 4 ----------

VERMOGEN ----------

Het vermogen van de stichting zal worden gevormd door: ----------

1. het afzonderlijk kapitaal van de stichting; ----------
2. subsidies en andere bijdragen; ----------
3. overige al dan niet toevallige(wettige)inkomsten en baten, waaronder verkregen uit erfstellingen, legaten en schenkingen. ----------

Erfstellingen mogen door de stichting slechts worden aanvaard onder het voorrecht van boedelbeschrijving. ----------

Artikel 5 ----------

HET BESTUUR ----------

1. Het bestuur van de stichting bestaat uit een door het bestuur te bepalen oneven aantal, van ten minste drie leden en wordt voor de eerste maal bij deze akte --- benoemd. ----------
2. Voor zover zij niet bij de oprichting zijn aangesteld, worden de bestuursleden -- benoemd door het bestuur. ----------
   De benoeming geschiedt voor een periode van zes (6) jaar,met dien verstande dat het bestuurslidmaatschap van betrokkene, behoudens het bepaalde in ------ artikel 6 en behoudens herbenoeming, feitelijk eindigt op het moment dat de --- benoeming van een nieuwe bestuurder in de desbetreffende vacature ingaat. --
3. Het bestuur maakt een rooster waarin de volgorde van aftreden is geregeld. --- Ingeval benoeming in een tussentijdse vacature, neemt betrokkene in het ------- rooster de plaats in van haar of zijn voorganger. ----------
   Een aftredend bestuurslid kan onmiddellijk worden herbenoemd. ----------
4. In geval zich in het bestuur één of meer vacatures voordoen, vormen de -------- overblijvende bestuursleden niettemin een wettig bestuur. ----------

Artikel 6 ----------

EINDE BESTUURSLIDMAATSCHAP EN SCHORSING. ----------

1. Een bestuurslid kan te allen tijde door het bestuur worden ontslagen of ---------- geschorst; een besluit daartoe kan slechts worden genomen overeenkomstig de procedure als bedoeld in artikel 14, waarbij het bestuurslid over wie wordt ------ gestemd niet aan de stemming mag deelnemen. ----------
   Een schorsing die niet binnen twee maanden door een besluit tot ontslag wordt gevolgd, eindigt door het verloop van de termijn. ----------
2. Het bestuurslidmaatschap eindigt voorts: ----------
   - door aftreden volgens rooster, met inachtneming van het bepaalde in lid 2 - van artikel 5; ----------
   - door schriftelijke opzegging door het bestuurslid, gericht aan het bestuur --- van de stichting; ----------
   - door onder curatelenstelling van het bestuurslid; ----------
   - door de faillietverklaring van het bestuurslid; ----------
   - door ontslag door de rechtbank. ----------
     Een op deze wijze ontslagen bestuurder kan niet direct opnieuw worden --- benoemd; ----------
   - door veroordeling van het bestuurslid wegens een vermogensmisdrijf; -------
   - door overlijden van het bestuurslid. ----------

Artikel 7----------
BESTUURSTAAK ----------
1. Het bestuur behartigt de belangen van de stichting in de ruimste zin van het ---- woord en is binnen de grenzen van deze statuten bevoegd alle daden van ------ beheer en beschikking te verrichten die het voor de verwezenlijking van het doel nodig of wenselijk acht.----------
   Bestuurders zijn bevoegd tot het sluiten van overeenkomsten tot het verwerven, vervreemden, bezwaren of huren van registergoederen, en overeenkomsten, - waarbij de stichting zich als borg of hoofdelijk medeschuldenaar verbindt, zich - voor een derde sterk maakt of zich tot zekerheidstelling voor een schuld van -- een derde verbindt.----------
2. De voorzitter, secretaris en penningmeester worden in functie gekozen. Overige bestuurstaken en functies worden door de bestuurders in onderling overleg ---- verdeeld. ----------
3. Het bestuur stelt het beleid van de stichting vast en specificeert haar taak.-------
4. Het bestuur kan voor onderdelen van haar taak werkgroepen instellen. ----------
   Bestuursleden mogen deel uitmaken van deze werkgroepen.----------

Artikel 8----------
VERTEGENWOORDIGING ----------
De stichting kan in en buiten rechte worden vertegenwoordigd door het bestuur, ----- alsmede door de voorzitter en de secretaris gezamenlijk, met dien verstande dat ---- men steeds namens de stichting handelt. ----------

Artikel 9----------
BIJEENROEPEN VAN BESTUURSVERGADERINGEN ----------
1. De bestuursvergaderingen worden bijeengeroepen door de secretaris of de ---- voorzitter, zo vaak als deze of een van beide dat nodig achten, alsmede binnen veertien dagen nadat tenminste twee bestuurders de wens tot het houden van een vergadering schriftelijk en met opgave van agenda aan de voorzitter of ----- secretaris hebben doen toekomen.----------
   Indien aan die wens binnen veertien dagen geen gevolg wordt gegeven, kunnen de verzoekers zelf tot het bijeenroepen overgaan, op de wijze van lid 2. ---------
2. De oproeping geschiedt schriftelijk aan de adressen van de bestuurders. --------
3. De termijn van oproeping ten minste zeven dagen. ----------
4. Bij oproeping worden de te behandelen onderwerpen vermeld.----------
5. In spoedeisende gevallen, ter beoordeling van de voorzitter of de secretaris, kan worden afgeweken van het tweede en derde lid.----------
6. Buiten de vergadering kunnen slechts geldige besluiten worden genomen, mits schriftelijk en met algemene stemmen van alle bestuursleden. ----------
7. Zolang in een bestuursvergadering alle bestuurders aanwezig zijn kunnen ------ geldige besluiten worden genomen mits met algemene stemmen, met ---------- uitzondering van een voorstel tot statutenwijziging of ontbinding, ook al heeft --- geen oproeping plaatsgehad of zijn de voorschriften omtrent oproepen niet in -- acht genomen.----------
8. Van de bestuursvergadering wordt de secretaris of door een van de ---------- aanwezigen, door de voorzitter daartoe verzocht, notulen gemaakt.----------
   De notulen worden vastgesteld in de volgende bestuursvergadering. ----------

Artikel 10 ----------
BESTUURSVERGADERINGEN ----------

1. Het bestuur komt minstens twee maal per kalenderjaar bijeen, waarbij ten minste één maal voor de begroting en het jaarplan en één maal voor de jaarrekening en het jaarverslag.
2. De voorzitter leidt de bestuursvergaderingen of een door hem of haar aangewezene.
3. Een bestuurslid kan zich met schriftelijke volmacht laten vertegenwoordigen door een ander bestuurslid en zijn stem door deze gevolmachtigde laten uitbrengen.
   De volmacht moet bij de aanvang van de vergadering aan de voorzitter van de vergadering worden overhandigd.
4. Ieder bestuurslid heeft het recht tot het uitbrengen van één stem en naast zijn of haar eigen stem ten hoogste één stem bij volmacht.
5. Behoudens het elders in deze statuten bepaalde kunnen door het bestuur slechts rechtsgeldige besluiten worde genomen, indien dat geschiedt in een vergadering, waarin de meerderheid van het aantal bestuursleden aanwezig dan wel vertegenwoordigd is.
6. Indien in een vergadering het aantal vereiste bestuursleden niet aanwezig is, kunnen in een volgende vergadering besluiten over onderwerpen, welke op de agenda van de vorige vergadering vermeld zijn, worden genomen ongeacht het aantal aanwezige bestuursleden.
   Behoudens het bepaalde in artikel 9, lid 5, zal een tweede vergadering niet vroeger dan twee dagen na de eerste mogen worden gehouden.
7. Voor zover de statuten of de wet anders bepalen worden alle besluiten van de bestuursvergaderingen genomen met een gewone meerderheid van de geldige uitgebrachte stemmen.
8. Indien bij verkiezing van personen niemand de volstrekte meerderheid heeft verkregen, of wanneer bij een stemming de stemmen staken, wordt de herstemming uitgesteld tot een volgende vergadering.
   Deze mag niet eerder dan veertien dagen later plaatsvinden.
9. Indien de stemmen in de tweede vergadering nog staken dan is het voorstel verworpen.
10. In principe vindt stemming mondeling plaats. Indien één van de leden van de raad dit wenst zal schriftelijk worden gestemd.
    Stemming over personen geschiedt altijd schriftelijk.
    Schriftelijke stemming geschiedt door middel van ongetekende gesloten briefjes.
    Besluitvorming bij acclamatie is mogelijk, tenzij een van de stemgerechtigden hoofdelijke stemming verlangt.

Artikel 11

BETAALDE EN ONBETAALDE MEDEWERKERS

1. De stichting kan zich laten ondersteunen door betaalde medewerkers.
2. Het bestuur kan arbeidsovereenkomsten aangaan ten behoeve van de stichting.
3. Het personeel wordt benoemd, geschorst of ontslagen door het bestuur.
4. De bezoldiging en andere arbeidsvoorwaarden worden doe het bestuur geregeld.
   Hierbij geldt de collectieve arbeidsovereenkomst van de welzijnssector als basis.
5. Het bestuur kan voor het personeel een instructie vaststellen.

Artikel 12 ----------
HUISHOUDELIJKE EN ANDERE REGLEMENTEN----------
Het vaststellen en/of wijzigen van huishoudelijke en andere reglementen geschiedt - door het bestuur. ----------
Artikel 13 ----------
FINANCIEEL BEHEER EN JAARVERSLAG----------

1. Het bestuur is verplicht zodanige boekhouding te houden dat te allen tijde de -- financiële rechten en plichten van de stichting kunnen worden gekend. ----------
2. Het boekjaar loopt gelijk met het kalenderjaar. ----------
3. Jaarlijks maakt de penningmeester vóór mei een jaarrekening van de stichting over het voorgaande boekjaar op en legt deze ter vaststelling aan het bestuur voor.----------
   De jaarrekening bestaat uit een balans, verlies- en winstrekening en een -------- toelichting. ----------
4. De jaarrekening wordt besproken in een vergadering van het bestuur, welke --- uiterlijk binnen zes maanden na afloop van het boekjaar wordt gehouden. -------
   In die vergadering wordt de jaarrekening bij besluit van het bestuur, al dan niet gewijzigd, vastgesteld.----------
   Na de vaststelling wordt de jaarrekening door alle bestuurders ondertekend. ----
5. De secretaris doet de jaarrekening vergezeld gaan van een jaarverslag, waarin de belangrijkste activiteiten en ontwikkelingen van de stichting worden ---------- weergegeven.----------
   Het jaarverslag wordt bij de bespreking van de Jaarrekening betrokken.---------
6. Voor het vaststellen van de begroting en het jaarplan is een vergelijkbare ------- procedure zoals weergegeven in lid 3 tot en met 5 van artikel 13 van ---------- overeenkomstige toepassing.----------

Artikel 14 ----------
STATUTENWIJZIGING ----------

1. Het bestuur is bevoegd te besluiten tot statutenwijziging.----------
   Een oproep voor de vergadering, waarin de statutenwijziging op de agenda ---- staat zal duidelijk onder die noemer moeten worden aangekondigd. ----------
2. Zij die de oproeping tot de vergadering ter behandeling van een ---------- wijzigingsvoorstel hebben gedaan, moeten tenminste veertien dagen voor de -- vergadering een afschrift van het voorstel sturen aan alle bestuursleden.---------
3. Een besluit tot statutenwijzing behoeft tenminste twee/derde van de geldig ----- uitgebrachte stemmen in een vergadering waarin tenminste twee/derde van de bestuursleden aanwezig is.----------
   Is minder dan twee/derde van bedoelde personen aanwezig, dan kan een ----- tweede vergadering worden bijeengeroepen, welke plaats zal vinden na acht -- dagen en binnen vier weken.----------
   In deze tweede vergadering kan het besluit ongeacht het aantal aanwezige ---- leden worden genomen, mits met een meerderheid van minstens twee/derde -- van de dan aanwezige personen. ----------

Artikel 15 ----------
ONTBINDING EN VEREFFENING ----------

1. Het bestuur is bevoegd de stichting te ontbinden. ----------
   Op het daartoe te nemen besluit is artikel 14 van overeenkomstige toepassing.
2. De stichting wordt bovendien ontbonden:----------

- door insolventie, nadat zij in staat van faillissement is verklaard of ----------
- door opheffing van het faillissement wegens gebrek aan baten;----------
- door rechterlijke uitspraak in bij de wet genoemde gevallen. ----------

3. De vereffening geschiedt door het bestuur of een door de rechter aan te wijzen vereffenaar. ----------
4. De stichting blijft na haar ontbinding voortbestaan indien en voor zover dit voor de vereffening van haar zaken nodig is.----------
5. Gedurende de vereffening blijven de bepalingen van de statuten zoveel mogelijk van kracht.----------
6. Het bestuur casu quo de vereffenaar bepaalt welke bestemmingen een ---------- eventueel batig saldo krijgt, met inachtneming van de doelstelling van de ------- stichting.----------

Artikel 16 ----------

SLOTBEPALING ----------

In alle gevallen waarin door de statuten van de stichting niet is voorzien, beslist het bestuur. ----------

VOLMACHT----------

Van de volmacht welke is verleend aan de comparant blijkt uit een onderhandse ---- akte welke aan deze akte zal worden gehecht. ----------

GEREGISTREERD PARTNERSCHAP----------

Waar in deze akte een ongehuwde staat wordt aangeduid, is geen sprake van een - geregistreerd partnerschap. ----------

SLOT----------

De comparant is mij, notaris, bekend.----------

De identiteit van de comparant is door mij, notaris, aan de hand van het hiervoor ---- vermelde en daartoe bestemde document vastgesteld. ----------

Deze akte is in minuut verleden te Venray op de datum vermeld in de aanhef. --------

De zakelijke inhoud van de akte is aan de comparant medegedeeld en toegelicht. --

Vervolgens heeft de comparant verklaard daarvan tijdig voor het verlijden kennis te hebben genomen en op volledige voorlezing geen prijs te stellen. ----------

Onmiddellijk na beperkte voorlezing, is deze akte door de comparant en mij, notaris, ondertekend. ----------

(Volgt ondertekening)

UITGEGEVEN VOOR AFSCHRIFT:

mr W.G. WEIJS NOTARIS TE VENRAY

5.1.2e

KVK

Uittreksel Handelsregister
Kamer van Koophandel®

KvK-nummer 14077656

Rechtspersoon

RSIN	5.1.1e
Rechtsvorm	Stichting
Statutaire naam	Stichting Platform Keelbos
Statutaire zetel	gemeente Nuth
Bezoekadres	5.1.2e 5.1.2e Nuth
Telefoonnummer	5.1.2e
Eerste inschrijving handelsregister	21-07-2003
Datum akte van oprichting	16-07-2003
Datum akte laatste statutenwijziging	09-06-2006
Activiteiten	SBI-code: 94997 - Overige belangenbehartiging Ontwikkeling van beleid in Limburg e.o. op het terrein van homo/lesbische emancipatie.

Bestuurders

Naam	5.1.2e
Geboortedatum	19-04-1964
Datum in functie	16-07-2003
Titel	Voorzitter
Bevoegdheid	Gezamenlijk bevoegd (met andere bestuurder(s), zie statuten)

Naam	5.1.2e
Geboortedatum	05-03-1955
Datum in functie	16-07-2003
Titel	Secretaris
Bevoegdheid	Gezamenlijk bevoegd (met andere bestuurder(s), zie statuten)

Naam	5.1.2e
Geboortedatum	05-03-1959
Datum in functie	16-07-2003
Titel	Penningmeester
Bevoegdheid	Gezamenlijk bevoegd (met andere bestuurder(s), zie statuten)

Naam	5.1.2e
Geboortedatum	5.1.2e
Datum in functie	01-07-2005 (datum registratie: 17-01-2017)

WAARMERK
KAMER VAN KOOPHANDEL

Dit uittreksel is gewaarmerkt met een elektronische zegel en is een officieel bewijs van inschrijving in het Handelsregister. In Adobe Reader kunt u de elektronische zegel bovenin het scherm controleren. Meer informatie hierover vindt u op www.kvk.nl/egd. De Kamer van Koophandel adviseert dit uittreksel alleen digitaal te gebruiken zodat de integriteit van het document gewaarborgd en de elektronische zegel verifieerbaar blijft.

2023-07-01 19:00:04

KVK

Uittreksel Handelsregister
Kamer van Koophandel®

KvK-nummer 14077656

Bevoegdheid	Gezamenlijk bevoegd (met andere bestuurder(s), zie statuten)
Naam	5.1.2e
Geboortedatum	5.1.2e
Datum in functie	01-07-2015 (datum registratie: 17-01-2017)
Bevoegdheid	Gezamenlijk bevoegd (met andere bestuurder(s), zie statuten)

Uittreksel is vervaardigd op 01-07-2023 om 19.00 uur.

WAARMERK
KAMER VAN KOOPHANDEL

Dit uittreksel is gewaarmerkt met een elektronische zegel en is een officieel bewijs van inschrijving in het Handelsregister. In Adobe Reader kunt u de elektronische zegel bovenin het scherm controleren. Meer informatie hierover vindt u op www.kvk.nl/egd. De Kamer van Koophandel adviseert dit uittreksel alleen digitaal te gebruiken zodat de integriteit van het document gewaarborgd en de elektronische zegel verifieerbaar blijft.

2023-07-01 19:00:04

GEMEENTE Oss

GEMEENTEBLAD

Officiële uitgave van de gemeente Oss

Nr. 329182

10 juli

2026

Vaststelling 'TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw 5.1.2e ' en besluit hogere waarden 'Sportpark Nieuw 5.1.2e '

De gemeenteraad van Oss heeft op 25 juni 2026 het 'TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw 5.1.2e gewijzigd vastgesteld. Burgemeester en wethouders van Oss hebben op 26 mei 2026 het besluit hogere waarden 'Sportpark Nieuw 5.1.2e ' vastgesteld. Hieronder staat wat dit betekent en wat u kunt doen als u het niet eens bent met het TAM-omgevingsplan of het besluit hogere waarden.

Wat is het omgevingsplan?

In het omgevingsplan staan regels over activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving. Dit is de ruimte waarin we wonen, werken en ontspannen. Het Omgevingsplan gemeente Oss bevat regels waarmee we de beperkte ruimte op een goede manier verdelen. Daarmee maken we ontwikkelingen mogelijk en beschermen we onze leefomgeving. Het omgevingsplan regelt bijvoorbeeld of u op een stuk grond mag bouwen.

Waar gaat het 'TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw 5.1.2e ' over?

Sportpark Nieuw 5.1.2e ligt aan de A59 bij knooppunt Paalgraven, tussen afrit 53 Oss-Oost en de N329 in Oss. Het terrein is door de provincie Noord-Brabant aangewezen als één van de regionale circuits waar lawaaisporten nog zijn toegestaan. Op dit terrein is een motorcrosscircuit, een kartbaan en een schietbaan aanwezig.

Met het 'TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw 5.1.2e ' worden de regels voor gebruik, bebouwing en de geluidzone van Sportpark Nieuw 5.1.2e geactualiseerd. De ligging van het terrein heeft effecten op de gemeenten Bernheze, Maashorst en Oss.

Het TAM-omgevingsplan wijkt af van het ontwerp

Van 18 december 2025 tot en met 28 januari 2026 kon u reageren op het ontwerp van het TAM-omgevingsplan. Het vastgestelde TAM-omgevingsplan is op een aantal punten anders dan het ontwerp TAM-omgevingsplan. De verschillen staan vermeld in de 'Nota van zienswijzen en wijzigingen ontwerp TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw 5.1.2e .

Waar gaat het besluit hogere waarden 'Sportpark Nieuw 5.1.2e ' over?

De Wet geluidhinder regelt hoeveel geluid er bij woningen mag zijn door het verkeer op een weg of spoorweg of door bedrijven. In sommige gevallen mag de gemeente meer geluid toestaan. Burgemeester en wethouders nemen daar dan een apart besluit over. Dit heet een 'besluit hogere waarden'. In dit geval veroorzaakt Sportpark Nieuw 5.1.2e geluid en is voor 14 woningen een hogere waarde voor industrielawaai nodig. Deze woningen bevinden zich in de gemeenten Maashorst en Bernheze.

Het besluit hogere waarden wijkt af van het ontwerpbesluit hogere waarden

Van 18 december 2025 tot en met 28 januari 2026 kon u reageren op het ontwerpbesluit hogere waarden. Het besluit hogere waarden is op een aantal punten anders dan het ontwerpbesluit. De verschillen staan vermeld in de 'Nota van zienswijzen ontwerpbesluit hogere waarden Sportpark Nieuw Zevenbergen'.

U kunt het 'TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw 5.1.2e ' en het besluit hogere waarden 'Sportpark Nieuw 5.1.2e ' bekijken

Vanaf vrijdag 10 juli 2026 tot en met vrijdag 21 augustus 2026 kunt u de volgende stukken bekijken:

1. het besluit van de gemeenteraad over het TAM-omgevingsplan inclusief 'Nota van zienswijzen en wijzigingen ontwerp TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw 5.1.2e
2. het TAM-omgevingsplan met de daarbij behorende stukken
3. het besluit van burgemeester en wethouders over de hogere waarden inclusief 'Nota van zienswijzen ontwerpbesluit hogere waarden Sportpark Nieuw 5.1.2e .

U kunt deze stukken bekijken:

1. op de website https://omgevingswet.overheid.nl (onderdeel 'Regels op de kaart');
2. digitaal bij de balie Bouwen, Milieu en Leefomgeving in het gemeentehuis aan de Raadhuislaan 2 in Oss. U moet hiervoor een afspraak maken via telefoonnummer 14 0412. U kunt een afspraak maken voor elke werkdag (maandag tot en met vrijdag) tussen 9.00 uur en 16.00 uur.

Het identificatienummer van het TAM-omgevingsplan is NL.IMRO.0828.TAMnwzvnbergen-VG01.

Wat kunt u doen als u het niet eens bent met het TAM-omgevingsplan en/of het besluit hogere waarden?

Bent u het niet eens met het TAM-omgevingsplan en/of het besluit hogere waarden? Dan kunt u hiertegen beroep instellen. Dat wil zeggen dat u een brief (een 'beroepschrift') stuurt aan de Raad van State. Daarin legt u uit waarom u het er niet mee eens bent. U kunt dit doen van zaterdag 11 juli 2026 tot en met vrijdag 21 augustus 2026.

U kunt alleen beroep instellen als u:

1. belang hebt bij het TAM-omgevingsplan of het besluit hogere waarden, of
2. hebt gereageerd (een zienswijze hebt ingediend) op het ontwerp TAM-omgevingsplan of het ontwerpbesluit hogere waarden.

U stuurt uw beroepschrift aan:

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State

Postbus 20019

2500 EA DEN HAAG

U kunt uw beroepschrift ook indienen via het Digitaal loket van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Stelt u uiterlijk 21 augustus 2026 beroep in? Dan kunt u de Voorzieningenrechter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State vragen om een voorlopige voorziening te treffen. Dit betekent dat de Voorzieningenrechter een voorlopige uitspraak doet over uw beroep. De Afdeling doet dan later een definitieve uitspraak. De Voorzieningenrechter kan alleen een voorlopige uitspraak doen als er snel een uitspraak nodig is.

Het indienen van een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening bij de Raad van State heeft geen schorsende werking. Dat gebeurt pas als de voorzieningenrechter een verzoek om voorlopige voorziening geheel of gedeeltelijk toewijst.

U moet betalen om beroep in te stellen of een voorlopige voorziening te vragen.

Op de site www.raadvanstate.nl leest u meer over het indienen van een beroepschrift en hoeveel dit kost.

Hebt u nog vragen?

Hebt u nog vragen over deze publicatie? Bel dan met de afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling, via telefoonnummer 14 0412.

S K Platform 5.1.2e
5.1.2e
6361 EL NUTH
K.V.K. nr: 140 7 7 656
Bank: NL94 RABO 0154 889 806
Telefoon: 5.1.2e
E-mail: platform.keelbos@gmail.com
www.platform-keelbos.org
Hét kennis expertise centrum van de HOP

Nuth, 23-1-2026

Kenmerk, 5.1.2e

Aan de leden van de Gemeenteraad OSS
5.1.2e
5341 GM OSS

Betreft zienswijze *TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw Zevenbergen*

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op 17 december 2025 is in gemeenteblad Nr. 549851 het ontwerp *TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw Zevenbergen*[3] gepubliceerd.

In dit plan komt ook de toegankelijkheid van de 5.1.2e ter sprake in artikel 7.3 Toegankelijkheid sportpark dat als volgt is uitgewerkt:

a. *Het sportpark is voor autoverkeer (bezoekers en personeel) toegankelijk via de* 5.1.2e.
b. *Na de gereedkoming van een verkeerskundige ontsluiting via de* 5.1.2e *(N329) vervalt de toegankelijkheid van het sportpark als bedoeld in sub a.*
c. *Er kunnen maatwerkvoorschriften worden gesteld over de wijze waarop en de periode waarbinnen aan het bepaalde in sub b wordt voldaan.*
d. *Het bepaalde in sub b is niet van toepassing op langzaam verkeer en hulpdiensten en in geval van calamiteiten.*

Uit vaste jurisprudentie is vast komen te staan dat de parkeergelegenheid naast de HOP als integrale eenheid dient aangemerkt te worden.

Zoals u weet is in het bosgedeelte aan het einde van de 5.1.2e tussen de 5.1.2e een homo-ontmoetingsplaats (HOP). De meeste bezoekers van deze HOP komen daar per auto. Met het sluiten van de toegankelijkheid van deze weg wordt feitelijk ook de HOP afgesloten.

Dientengevolge hebben wij problemen met de artikels 7.3 b t/m 7.3 d.

Wij verzoeken u daarom te besluiten om de artikels 7.3 b t/m 7.3 d. te schrappen of te herschrijven, ten einde dat de 5.1.2e naar de toekomst ook voor gemotoriseerd verkeer toegankelijk blijft, zodat de bezoekers van de HOP naar de toekomst toe kunnen blijven bezoeken nadat zij aan de 5.1.2e hebben geparkeerd in het kader van een evenwichtig voorzieningenniveau m.b.t. de eerste levensbehoeften in het kader van een *'Evenwichtige Toedeling van Functies Aan Locaties'*, ook wel afgekort als ETFAL voor de betrokken doelgroep.

Mocht u nog vragen hebben dan willen wij u die graag mondeling toelichten.

Wij hopen u hiermee voor alsnog voldoende geïnformeerd te hebben, in afwachting van uw antwoord,

[redacted]

[redacted]

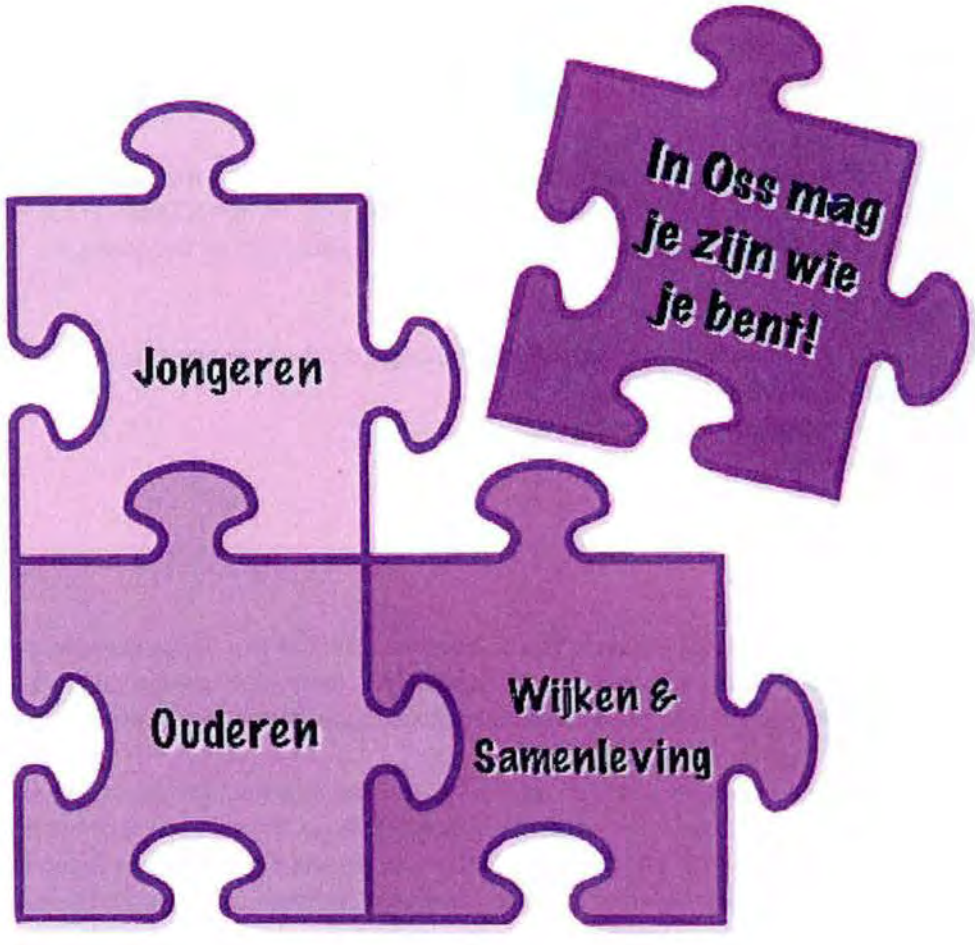
5.1.2e

Gevolmachtigd woordvoerder Stichting Platform Keelbos

Bijlagen

1. https://www.platform-keelbos.org/wp-content/uploads/2022/10/statuten.pdf;
2. https://www.platform-keelbos.org/wp-content/uploads/2024/06/KvK.pdf;
3. https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2025-369462.html

REGENBOOGSTAD OSS

Project	Regenboogstad Oss: uitvoeringsplan 2023 - 2026
Datum	April 2023
Auteurs	5.1.2e & 5.1.2e

Doel van het plan

In Oss mag je zijn wie je bent! Gemeente Oss is Regenboogstad Oss. Wij streven naar een inclusieve samenleving, waar iedereen zich vrij en veilig voelt om te zijn wie hij/zij is. Daarom maken wij ons sterk voor de (sociale) acceptatie en veiligheid van de LHBTIQ+ gemeenschap in de gemeente Oss.

Lhbtiq+ is de afkorting van lesbisch, homoseksueel, bi+, transgender, intersekse en queer. De + geeft aan dat de term inclusief is voor mensen, die zichzelf anders noemen dan waar deze letters voor staan, zoals aseksueel of panseksueel. De parapluterm lhbtiq+ brengt verschillende mensen samen.

Resultaten

Samen met sociale partijen in onze gemeente, de Regenboogpartners, houden wij ook van 2023 tot en met 2026 de maatschappelijke bewustwording en het gesprek op gang. Dit doen wij in de directe leefomgeving van mensen, bij instellingen en bedrijven.

Terugblik 2019 - 2022

In de afgelopen periode hadden wij, als Regenboogstad Oss, bijzondere aandacht voor onderstaande thema's.

- Leerlingen op basis & voortgezet onderwijs
- Ouderenzorg
- Sport
- Nieuwkomers
- Genderthematiek

De afgelopen Regenboog-periode in Oss kenmerkte zich door een vliegende start in 2019 en een noodstop door Corona in 2020. Dit stuurde een groot deel van alle plannen in de war. En het leverde ook verrassende & onverwachte oplossingen en nieuwe ideeën op.

Samen met Theater van de Stad verzorgden we voor inwoners en leerlingen van het voortgezet onderwijs diverse livestreams met talkshows en amusement rondom LHBTIAQ+. Tevens vierden we in 2022 het tienjarig bestaan van Regenboogstad Oss met een spraakmakende 5.1.2e talkshow met een overweldigend optreden van Boys Won't be Boys.

Op scholen voor basis- en voortgezet onderwijs werkten we samen met de partners aan structurele aandacht voor voorlichting over en behandeling van het LHBTIQ+ thema en diversiteit. Studenten van het Koning Willem I-college speelden op verschillende scholen de voorstelling TransMission. Een indringende productie over de transitie van beide spelers. Uiteraard gevold door een nagesprek onder leiding van een ervaringsdeskundige.

Tijdens Coming Out Dag en de Internationale Dag tegen Homofobie & Transfobie (IDAHOT) werd bijzonder aandacht gevraagd voor verschillende groepen. Dit deden met verschillende berichten op onder andere de Facebookpagina van Regenboogstad Oss. Uiteraard vloog gemeente Oss op deze dagen de regenboogvlag. En kleurde het gemeentehuis in de kleuren van de Regenboog en paars op Paarse Vrijdag.

Door een aantal regenboogvlaggen beschikbaar te stellen deden bijvoorbeeld scholen en woningcorporatie dit ook.

In 2020 & 2021 zochten we naar creatieve oplossingen om op afstand en toch dichtbij het gesprek aan te gaan en aandacht te vragen voor het LHBTIQ+ thema. Het overleg met de Regenboogpartners bleef periodiek plaatsvinden. Overleg met andere vertegenwoordigers uit het werkveld werd eenvoudiger door "nieuwe" communicatiemiddelen. Dit bracht onverwacht een intensievere samenwerking tot stand in tussen scholen in het voortgezet onderwijs en Regenboogstad Oss.

In samenwerking met het Sport Expertise Centrum (SEC) is eenmalig een Regenboog Sport Award uitgereikt. Helaas hebben we aan dit initiatief nog geen opvolging kunnen geven. Mede daardoor blijft sport een speerpunt voor de volgende periode.

2022 was het laatste jaar van de vorige Regenboogperiode. Een jaar met de expositie 'Buitengewone geschiedenis. Transgender in Nederland', deelname aan het programma van de nationale viering van Bevrijdingsdag en het tienjarig bestaan van Regenboogstad Oss. En tenslotte een intiem mini-concert van 5.1.2e voor de leden van GSA's en leerlingenraden als dank voor hun inzet op de scholen in Oss.

Het werk van Regenboogstad Oss is nog niet klaar! In een veranderende samenleving, waar veel verschillende mensen en nationaliteiten samenleven, blijft aandacht voor het thema noodzakelijk. Het is nog steeds nodig om de acceptatie van, het respect voor en de zichtbaarheid van de LHBTIQ+ gemeenschap te vergroten.

Verantwoording van het plan 2023 - 2026

De gemeenteraad geeft al jaren aan, via een motie in haar raadsvergadering van 25 januari 2018, dat de aanpak van Regenboogstad Oss langjarig moet worden voortgezet. En moet worden geborgd binnen het gemeentelijk beleid. Daarom is dit een uitvoeringsplan en geen beleidsplan. Na goedkeuring van het uitvoeringsplan door het college B&W informeren we de gemeenteraad via een raadinformatiebrief.

Als vervolg op het uitvoeringsplan 2019 – 2022 en wensen van de wethouder gaan we aan de slag met onderstaande aandachtspunten in 2023 tot en met 2026. Een groot deel sluit aan bij de lopende activiteiten.

1) Stimuleren voorlichting basis- & voortgezet onderwijs
2) Ouderen & Roze Werkvloer
3) Wijken & Samenleving

Naast deze aandachtspunten houden we ons in 2023 – 2026 bezig met de jaarlijkse activiteiten en twee projecten.

1) Stimuleren voorlichting basis- & voortgezet onderwijs

Basisonderwijs (BO)

Onderwijsteams op basisscholen informeren over en trainen op het gebied van het bespreekbaar en weerbaar maken van LHBTIAQ+ thema's in de klassen. Dit doen we samen met COC NoB en GGD Hart voor Brabant. Op verzoek van leden van Gender and Sexuality Alliances (GSA's) en leerlingenraden in het voortgezet onderwijs onderzoeken we op welke manier zij bij kunnen dragen aan voorlichting en bewustwording van LHBTIQ+ thema's in het basisonderwijs.

Partners: basisscholen, GGD HvB, COC NoB, bibliotheek, GSA's & leerlingenraden

Voortgezet onderwijs (VO)

De huidige samenwerking met de scholen (docenten & GSA's) doorontwikkelen. Daarnaast bij directies van de scholenkoepels (Het Hooghuis, Maasland College en Koning Willem I College) aandacht vragen voor het bespreken van het LHBTIQ+ thema en veiligheid op hun scholen.

Reguliere activiteiten VO

Actief inzetten op een integrale aanpak van voorlichting over het LHBTIQ+ thema tijdens het hele curriculum in de opleiding. Aanbieden van training & scholing en beginnen & ontwikkelen van terugkerende activiteiten in en rondom de scholen. Denk hierbij aan:

- voorlichting door GGD HvB & COC NoB;
- aandacht voor IDAHOT (17 mei);
- aandacht voor Coming Out Dag (11 oktober);
- aandacht voor Paarse Vrijdag (2e vrijdag in december);
- oprichting van GSA's in combinatie met een anti-pestprotocol.

Culturele activiteiten VO

Met Theater van de Stad onderzoeken of het project 'Leven, Liefde & Letters' uit 2019 van theatermaakster 5.1.2e kan leiden tot een educatieve en vernieuwende theatervoorstelling voor VO. Parallel aan dit traject onderzoeken of we met professionele theatermakers en VO-leerlingen interactieve theaterprogramma's kunnen ontwikkelen, die leerlingen zelf kunnen spelen.

Partners: VO-scholen, GGD HvB, COC NoB, 5.1.2e (Theatergroep ZOUTspeelt), RADAR, Theater van de Stad & Thuis in Oss

Samenwerken & ontmoeten VO

In 2023 - 2026 werken we ook aan intensievere band met onderwijsteams, GSA's en leerlingenraden op de VO-scholen. Voor GSA's en leerlingenraden organiseren we minimaal één keer per jaar een 'pizza-sessie'. Hier halen input bij jongeren over wat er nodig is op scholen en in Oss. Ieder kwartaal overleggen we de met docenten, die de GSA's en leerlingenraden begeleiden.

Partners: docenten VO-scholen, GSA's, leerlingenraden, wethouder, COC NoB & Movisie

2) Ouderen & Roze Werkvloer

Ouderen

Stimulering van BrabantZorg om de Roze Loper en activiteiten in alle locaties voort te blijven zetten. We dragen bij aan een structurele oplossing om certificering van de locaties voor de langere termijn te borgen. En op die manier kosten terug te dringen door te certificeren in eigen beheer. Daarnaast stimuleren we samenwerkende gemeenten in de regio dit beleid te volgen door dit onderwerp mee te nemen in de werkateliers en of het regio-overleg van betrokken wethouders.

Partners: BrabantZorg, Movisie, ONS Welzijn, COC NoB & gemeenten in de regio

Roze Werkvloer

In lijn van de Roze Lopers onderzoeken we of we met het bedrijfsleven in gemeente Oss kunnen (samen)werken aan een veilige werkomgeving voor LHBTIQ+ werknemers. Hierover gaan we in gesprek met bedrijven en businessclubs in de gemeente.

De in 2018 ingezette aandacht en bewustwording voor dit thema heeft binnen de gemeentelijke organisatie geleid tot positieve ontwikkelingen in onze dienstverlening.

Partners: gemeente Oss, Movisie, ONS Welzijn, BrabantWonen en werkgevers(organisaties)

3) Wijken & Samenleving

Wijken

In het verleden ontwikkelden we diverse plannen voor de wijken in Oss. Deze periode gebruiken we om deze plannen te actualiseren en banden aan te halen met de wijkteams. Ook bekijken we met BrabantWonen, ONS Welzijn en het SEC hoe we in de wijken aandacht kunnen vragen voor het LHBTIQ+ thema.

Partners: wijkteams, BrabantWonen, ONS Welzijn, teamleider TOR/HOR (boa's)

Samenleving

Bij het aandachtspunt Samenleving leggen we de focus in 2023 – 2026 op sport en nieuwkomers.

Sport

We willen een beter sportklimaat en respect voor LHBTIQ's. Dit willen we bereiken door synergie met de programma's en activiteiten op scholen. Daarnaast neemt Regenboogstad Oss actief deel aan ontwikkelingen rondom vertrouwenspersonen en seksueel grensoverschrijdend gedrag in sport.

In 2023 - 2026 geven we invulling aan het idee van Korfbalvereniging DOT Oss om een veiliger sportklimaat te creëren voor LHBTIQ+'s binnen de sport en sportverenigingen in de gemeente Oss.

Partners: SEC, TOP Oss, COC NoB, DOT, John Blankenstein Foundation & sportclubs

Nieuwkomers
Oss kent veel nieuwkomers. We zijn alert op en hebben aandacht voor LHBTIQ+ nieuwkomers door begeleiding en empowerment. We bieden veiligheid en bescherming. En we geven voorlichting aan alle nieuwkomers over LHBTIQ+ thema, diversiteit & seksualiteit. Activiteiten geven we vorm met Thuis in Oss. Ook de te ontwikkelen educatieve voorstelling voor VO zetten we in om meer aandacht te vragen en begrip te creëren.

Voor de Internationale Schakel Klas (ISK) zijn in samenwerking met Thuis in Oss, RADAR en COC NoB speciale lesprogramma's ontwikkelt over het LHBTIQ+ thema. Deze worden in 2023 - 2026 voortgezet en doorontwikkeld voor de verschillende culturele achtergronden.

Partners: Thuis in Oss, VluchtelingenWerk Oss, COC NoB, ONS Welzijn & GGD HvB

Jaarlijks activiteiten

Coming Out Dag | IDAHOT | Paarse Vrijdag
Ieder jaar organiseert Regenboogstad Oss op vaste dagen activiteiten of we sluiten aan bij activiteiten van partners. Denk hierbij aan activiteiten rondom IDAHOT (17 mei), Coming Out Dag (11 oktober) en Paarse Vrijdag (2e vrijdag in december). Maar ook aan gebeurtenissen rond het LHBTIQ+ thema, die aanleiding geven om te reageren.

Partners: scholen, COC NoB, Movisie & Regenboogpartners

Projecten

Fototentoonstelling
In het Roze Jaar 2017 maakte de organisatie van Roze Zaterdag de fototentoonstelling 'Iedereen mag er zijn'. Deze tentoonstelling reist nog steeds door Nederland. In 2023 – 2026 maken we een nieuwe portretreeks met lokale portretten en verhalen, die aansluiten bij de wereld van nu. De nieuwe portretreeks wordt een reizende expositie, die in scholen, dorps- & wijkhuizen en andere publieke gebouwen kan worden tentoongesteld. De portretreeks maken we met de wijkteams in gemeente Oss.

Partners: fotografen & schrijvers, scholen, COC NoB, Regenboogpartners & wijkteams

Uitreiking Jos Brink Prijs 2025
De 5.1.2e is een initiatief van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. De prijs wordt iedere twee jaar toegekend aan "een persoon of organisatie, die zich inzet voor de acceptatie van LHBTIQ+'s".

Regenboogstad Oss en Theater van de Stad/Theater De Lievekamp willen in 2025 graag gaststad en -theater zijn voor de uitreiking van 5.1.2e. Een keer geen stad uit de G5 of in de Randstad, maar een stad in de provincie. Oss is een trotse Regenboogstad!. Wij organiseren veel activiteiten voor & door de LHBTIQ+ gemeenschap. En wij kenmerken ons door onze pragmatische aanpak en goede samenwerkingen.

Partners: Ministerie van OCW (emancipatie) & Theater De Lievekamp

Fasering

Het uitvoeringsplan 2023 – 2026 geeft richting voor de activiteiten in 2023 en verder. Het college van b&w stelt dit plan vast. En de wethouder dient dit ter goedkeuring in bij het Ministerie van OCW.

Aan het eind van elk jaar ondersteunt Movisie bij het evalueren van de uitgevoerde activiteiten. Voor het volgende jaar kunnen plannen en doelen bijgestuurd worden. In het plan is nadrukkelijk ruimte gelaten voor nieuwe initiatieven, ontwikkelingen en actualiteiten.

Kritische succesfactoren | risico's

- Mogelijkheid tot het blijven investeren in tijd door COC NoB (ZZP'ers en vrijwilligers), RADAR, projectpartners en de gemeente.
- Aanhaken bij bestaande initiatieven, gebruik maken van deuren die al open staan.
- Uitdragen van de visie door het college en gemeente Oss.
- Aandacht van de pers, zodat het onderwerp breed onder de aandacht komt.

Rapportagestructuur

Uitvoeringsplan 2023 tot en met 2026 ter vaststelling in college in april 2023. Tussentijdse rapportage gebeurt mondeling. Of andere ontwikkelingen moeten vragen om schriftelijk of breder informeren. Aan het eind van elk jaar houden we een korte evaluatie.

Communicatie

Het bereiken van de diverse doelgroepen en het uitzetten van activiteiten verdelen we onder medewerkers en vrijwilligers van COC NoB, RADAR, GGD HvB en andere betrokkenen, die steeds in contact blijven met de beleidsmedewerker en extern adviseur.

Door de werving van ambassadeurs wordt de groep betrokkenen steeds groter. De beleidsmedewerker van de gemeente organiseert in samenwerking met de externe adviseur de activiteiten. Ook onderhouden zij de webpagina en Facebookpagina van Regenboogstad Oss. In overleg met Communicatie informeren we inwoners en organisaties via de pers.

HOMOSEKSUALITEIT ALS RECREATIEVORM

't Is maar wat je onder recreatie verstaat...

5.1.2e

Afgesloten: 5 april 1994

Inhoud

1. **Inleiding**
2. **Banen in Nijmegen en omstreken**
   - 2.1 beknopte inventarisatie
     - *Hunnerpark/Kelfkensbos*
     - 5.1.2e
     - *De Elshof*
     - *De Berendonck*
     - *overige locaties*
     - *De GAY Krant*
   - 2.2 geschiedenis
   - 2.3 gemeentelijk beleid
     - *museum*
     - *rouwcentrum*
     - *Sanadome*
     - *Waalsprong*
     - *Algemene Plaatselijke Verordening*
     - *Geschopt, Gepakt, Geslagen?*
     - *Baanproject*
3. **Recreatiepark *De Berendonck***
   - 3.1 brief van het Recreatieschap Nijmegen en Omstreken
   - 3.2 (concept-)tekst vlugschrift
   - 3.3 inventarisatie
   - 3.4 gesprek
4. ***Cruising* als ruimteclaim**
   - 4.1 publikatie Vereniging van Nederlandse Gemeenten
   - 4.2 onderzoek Universiteit van Amsterdam
     - *de baan*
     - *recreatiegebieden*
     - *De Oeverlanden*
5. **Conclusies**
   - 5.1 aanbevelingen
   - 5.2 samenvatting
6. **Noten**

1. Inleiding

De directe aanleiding voor deze notitie vormde een brief van het Recreatieschap Nijmegen en Omstreken waarin de Adviescommissie homo-/lesbisch beleid van de gemeente Nijmegen gevraagd werd om advies bij het oplossen van problemen in het Recreatiepark*De Berendonck*. Deze brief komt in hoofdstuk 3 uitgebreid aan de orde. Het Recreatieschap is een samenwerkingsverband waarvan ook de gemeente Nijmegen deel uitmaakt. Hoewel de taak van de commissie formeel beperkt is tot het adviseren van het college van Burgemeester en Wethouders van Nijmegen, heeft zij toch gemeend om aan dit verzoek te moeten voldoen. Bovendien is de voorzitter, 5.1.2e 5.1.2e , - op wiens voorstel de commissie om advies gevraagd werd - tevens wethouder in de gemeente Nijmegen.

Gelet op de samenhang met een vergelijkbare problematiek op andere plaatsen, is in deze notitie gekozen voor een bredere opzet. Bovendien wordt niet uitgesloten geacht, dat er een verband bestaat tussen de toename van de problemen in *De Berendonck* en de (bouw-) plannen die in de gemeente Nijmegen gerealiseerd worden.
Centraal in *Homoseksualiteit als recreatievorm* staan de zogenaamde 'banen', die in de VNG-publikatie *'... dat het niet ongezien is gebleven.'* als volgt worden omschreven:[1]

> *Banen:*
> Openbare ontmoetingsplaats voor mannen die (seksuele) contacten zoeken met andere mannen. Een wijd verspreid en oud fenomeen: er zijn banen bekend uit de 18e eeuw (de zogenaamde 'cruysbanen', waar zowel het Engelse 'cruising' als het Nederlandse 'baan' vermoedelijk van zijn afgeleid). Er bestaan veel verschillende banen. Er zijn er bij stations, in parken en plantsoenen, bij meren, stadsgrachten, kanalen, in bossen, aan stranden, in duinen, op pleinen, in passages maar ook bij sportparken, tunnels, urinoirs, in winkelcentra en langs auto- en snelwegen. De aanwezigheid wordt niet bepaald door de aan- of afwezigheid van homo-uitgaansgelegenheden. Iedere baan heeft zijn eigen drukte, bezoekersaantallen, tijd enz.

Hierbij dient opgemerkt te worden, dat het gaat om mannen die op zoek zijn naar homoseksuele contacten.[2] Het hoeft daarbij niet altijd om *homoseksuele* mannen te gaan. Mannen die contact zoeken met andere mannen noemen zich vaak niet homoseksueel, bijvoorbeeld omdat ze getrouwd zijn en/of voor hun omgeving voor heteroseksueel door willen gaan.
Uiteraard blijft het niet altijd bij zoeken alleen, maar vinden er in een aantal gevallen ook daadwerkelijk seksuele contacten plaats.
Problemen kunnen ontstaan op plaatsen waar het zoeken van contact en de handelingen waartoe dit kan leiden, botsen met de behoeften en opvattingen van andere gebruikers die van dezelfde locatie gebruik maken.

2. Banen in Nijmegen en omstreken

2.1 beknopte inventarisatie

Zoals iedere regio kent ook Nijmegen en omstreken een aantal locaties dat dienst doet als ontmoetingsplaats voor mannen die op zoek zijn naar homoseksuele contacten. Hoe en waarom een baan op een bepaalde plaats ontstaat, is niet altijd even duidelijk. Een baan moet in ieder geval aan bepaalde (minimum-)eisen voldoen: men moet er schijnbaar doelloos op en neer kunnen lopen, hoewel de auto een steeds belangrijkere rol lijkt te spelen, en de aanwezigheid van beplanting en/of andere voorzieningen die bepaalde handelingen aan het oog onttrekken, is noodzakelijk.

Hunnerpark/Kelfkensbos

Het belangrijkste *cruising*-gebied in het centrum van Nijmegen is het *Hunnerpark* en directe omgeving. Deze baan is vanwege de ligging uitstekend bereikbaar voor zowel voetgangers, fietsers als automobilisten. De parkeerplaats op *Kelfkensbos* leent zich minder goed voor het op en neer rijden; voor auto-*cruising* is deze locatie dus minder geschikt. Voor het voortbestaan van de baan is deze parkeerplaats echter van wezenlijk belang. De onmiddellijke nabijheid van het (uitgaans-)centrum zorgt er voor, dat het Hunnerpark vermoedelijk de drukst bezochte baan is.
Het hart van de baan wordt gevormd door verhoogde gedeelte op de walmuur. Als afwerkplaats worden verschillende locaties gebruik. Het aantal mogelijkheden daartoe is met name overdag nogal beperkt. De beplanting biedt - vooral in de periode dat er geen blad aan de bomen zit - weinig beschutting.
Omdat het Hunnerpark en omgeving de bekendste baan is trekt het niet alleen de meeste bezoekers aan, maar ook zaken als anti-homoseksueel geweld en homoprostitutie. Gelet op het aanbod aan seks waarvoor *niet* betaald hoeft te worden, is het de vraag of er voor hoerejongens wel een droge boterham te verdienen valt.

5.1.2e

Het *Goffertpark* kent eigenlijk een aantal verschillende locaties. De voormalige heidetuin op de hoek 5.1.2e - 5.1.2e is daarvan een van de belangrijkste. Automobilisten kunnen daar gemakkelijk hun auto kwijt om de hond uit te laten, terwijl ook fietsers en voetgangers zonder argwaan te wekken het gebied kunnen doorkruisen. De rododendrons lenen zich uitstekend als afwerkplaats. De 5.1.2e biedt de mogelijkheid om op en neer te rijden,[3] terwijl het gedeelte van de parkeerplaats rond de - inmiddels gesloopte - fietsenstalling voor het Goffertstadion het mogelijk maakt om rondjes te rijden. Het te enthousiast snoeien van alle lage begroeiing en de sloop van de fietsenstalling die inmiddels omgetoverd is in een overvloedig verlichte parkeerplaats, is een alles behalve positieve bijdrage van de gemeente Nijmegen aan het*cruising*-gebeuren. Het feit dat het hierboven genoemde gedeelte van de parkeerplaats overdag dienst doet als 'verkeerstuin' voor motor- en autorijscholen, maakt *cruising* op dat tijdstip vrijwel onmogelijk.
Een derde locatie aan de andere kant van de 5.1.2e is sinds enige tijd door bouwwerkzaamheden ontoegankelijk.[4] Het is niet duidelijk in hoeverre er na voltooiing van het complex nog ruimte overblijft voor *cruising*. Het onvoldoende rekening houden met homorecreatie zou ertoe kunnen leiden dat de militaire begraafplaats *Jonkerbos* steeds meer als afwerkplaats dienst gaat doen.

De Elshof

Net over de Nijmeegse gemeentegrens - op het gebied van de gemeente Heumen - bevindt zich *De Elshof*. Het betreft hier een gebied van Staatsbosbeheer. De ligging in de onmiddellijke nabijheid van de wijk Hatert heeft tot gevolg dat het gebied (ook) veelvuldig gebruikt wordt door wandelaars, trimmers en mensen die hun hond willen uitlaten. Bovendien passeren er op bepaalde tijden grote aantallen leerlingen van de nabijgelegen scholengemeenschap.
Als *cruising*-locatie is de ligging van een van beide parkeerplaatsen aan voor doorgaand (auto-)verkeer doodlopende wegen ideaal. Een tiental auto's midden op een doodgewone door-de-weekse middag in

maart is niet ongewoon. De Elshof is typisch een locatie die alleen overdag en in de vroege avond gebruikt wordt. Na het vallen van de duisternis is het er - voor zover bekend - vrijwel geheel uitgestorven.

De jonge bospercelen lenen zich uitstekend als afwerkplaats. Het natuurlijke labyrint dat op sommige plaatsen ontstaan is, zou elders als voorbeeld kunnen dienen. Argeloze wandelaars die zich niet buiten de paden begeven, worden niet geconfronteerd met wat er zich hierbuiten afspeelt. Ook hier heeft Staatsbosbeheer zich onlangs bezondigd aan het iets te enthousiast snoeien van de struiken rondom een van de parkeerplaatsen.

De Berendonck

Het recreatiepark *De Berendonck* ligt in de gemeente Wijchen. Dit park bevindt zich in de on middellijke nabijheid van de Nijmeegse wijk Dukenburg, maar wordt hiervan gescheiden door de A73. Een klein gedeelte van het 170 hectare grote gebied wordt gebruikt voor homorecreatie. Deze vorm van recreatie vindt plaats in het zogenaamde 'natuurgebied', dat gelegen is in het zuidelijke gedeelte van De Berendonck. Het betreft een aangelegd natuurgebied met wat meer begroeiing dat ook bij naaktrecreanten, vissers en wandelaars in trek is.[5]
Dat er in een gebied dat vanwege het enigszins beschutte karakter voor naaktrecreatie gebruikt wordt ook sprake is van homorecreatie, is niet zo verbazingwekkend. Voor een echt *cruising*-gebied voldoet het recreatiepark - zeker in het hoogseizoen - niet helemaal aan de eisen. De bereikbaarheid van parkeerplaats *Het Goor* aan de *Weg ter Horst* is niet ideaal. Hetzelfde geldt voor de bereikbaarheid van het gebied voor fietsers via de tunneltje onder de A73. Bovendien kan de combinatie van uiteenlopende vormen van recreatie op een relatief klein gebied tot problemen leiden.
Het is onduidelijk of bovengenoemde parkeerplaats ook voor auto-*cruising* gebruikt wordt en of er 's avonds en 's nachts enige activiteit te bespeuren valt.

overige locaties

Naast de hierboven genoemde locaties zijn er in Nijmegen en wijde omgeving nog andere ontmoetingsplaatsen. Hierbij moet worden gedacht aan de *waalstranden* in de Ooijpolder, de *Bisonbaai* (richting Millingen a/d Rijn), en het *Wylermeer*.[6] In hoeverre het Nijmeegse station als een ontmoetingsplaats van enige betekenis functioneert, is niet bekend.
Opmerkelijk is dat het *Kronenburgerpark* niet als baan te boek staat. Dit hangt vermoedelijk samen met het feit, dat in het park en de naaste omgeving vooral om heteroseksualiteit gaat.

De GAY Krant

Op gezette tijden publiceert *De GAY Krant* een overzicht van de banen in Nederland en Vlaanderen. In de meest recente publikatie[7] waarin uitdrukkelijk wordt vermeld dat men absoluut niet de pretentie heeft volledig te zijn, staat de volgende informatie over plaatsen in Nijmegen en omstreken:

> **Nijmegen**
> Hunerpark en het aansluitende Kelfkensbos kennen goede tijden vanaf de schemering tot diep in de nacht. Doorzoek alle plekjes, want 'het' gebeurt overal. Rondom de schemering is het gezellig in de buurt van het Wilhelminaziekenhuis. En wat te denken van de Bisonbaai? Helemaal achterin is het bij mooi weer erg druk. Eigenlijk mag je de hele Ooij-polder niet vergeten, waar het vooral bij mooi weer op de Waalstrandjes goed toeven is. Verder schijnt achter het Elshofcollege een baan te zijn. Ten slotte wijzen we nog op de Waalstrandjes en het recreatie-gebied De Beerendonck tussen Nijmegen en Wijchen (ook alleen bij mooi weer). Hier moet u vooral zijn op parkeerplaats H, 'Het Goor' geheten.
> [..]
>
> **Wijchen**
> Aan de snelweg Nijmegen-Den Bosch (A326) ligt ter hoogte van Wijchen een niet zo druk bezochte parkeerplaats. De omstandigheden zijn er niet ideaal meer, want de struiken en bomen die de auto's volledig aan het zicht van passanten onttrokken, zijn helaas gekapt. Alleen laat op de avond willen er nog weleens een paar mensen stoppen.

De informatie over het Wilhelminaziekenhuis is onjuist. Bedoeld wordt het terrein tussen het (nieuwe) *Canisius Wilhelmina Ziekenhuis* en de [5.1.2e], dat sinds enige tijd door bouwwerkzaamheden niet meer als baan gebruikt kan worden. Opvallend is de gedetailleerde informatie over recreatiepark *De Berendonck*.

2.2 geschiedenis

Naar de geschiedenis van de ontmoetingsplaatsen in deze regio is (nog) geen onderzoek gedaan. Het *Hunnerpark* kwam in de zomer 1884 gereed;[8] het lijkt dus weinig aannemelijk dat er voor die tijd op die locatie al aan *cruising* gedaan werd. Het nabijgelegen*Kelfkensbos* maakt meer kans. In de 16de eeuw nam Johan [5.1.2e] het initiatief tot beplanting van het plein, dat als wandelplaats werd ingericht. Een aantal bomen werd in 1831 gerooid om plaats te maken voor artilleriestallen en een barak voor soldaten. De rest van de beplanting verdween nagenoeg geheel in 1840.[9]

Het stadspark [5.1.2e] werd op 8 juli 1939 feestelijk geopend. Ondanks de ondertitel *50 jaar park van LIEF en LEED* besteedde de hieraan gewijde tentoonstelling[10] geen aandacht aan de homorecreatie. Het is onduidelijk wanneer deze locatie als baan dienst is gaan doen. Bovendien lijkt de baan zich van tijd tot tijd te hebben verplaatst. Tot aan het van de jaren '60 stond er in de nabijheid van het kruispunt *Slotemaker de* [5.1.2e] een urinoir. Het is zeer aannemelijk, dat dit moest wijken vanwege het feit dat het urinoir niet gebruikt werd voor het doel waarvoor het bestemd was.

In een brief d.d. 12 oktober 1990 die [5.1.2e] als lid van de sectie Harde Sector van de Klankbordgroep homo-/lesbisch beleid van de gemeente Nijmegen aan het Centrum Anti-discriminatie Homoseksualiteit (CAdH) te Amsterdam schreef, meldde hij omtrent de problematiek rond de Nijmeegse 'banen' in het verleden ondermeer het volgende:

> Uit, overigens niet gepubliceerde, bronnen (verhalen van ouderen, maar ook een radio-uitzending van wijlen flikkerradio Kuifje) weet ik dat in de jaren 50/60 enkele bakken in Nijmegen gebruikt werden als ontmoetingsplaats (o.a. op het [5.1.2e]). Vrijwel al deze publieke waterplaatsen zijn in de loop der tijden gesloten/gesloopt. Of hierbij anti-homosexuele overwegingen een rol hebben gespeeld, weet ik niet zeker. De gemeente spreekt in die tijd vaak van overlast voor omwonenden, klachten van buurtbewoners, e.d.
> In de gemeente was de KVP / het CDA tot diep in de jaren zeventig de dominerende factor, zowel ik de politiek als in het ambtelijk apparaat. De pers vond ze daarbij trouw aan haar zijde. Een onderzoekje daarin zal ongetwijfeld iets opleveren.
> In één geval leidt de sluiting van de bak evenwel tot een vervolg dat doet vermoeden dat van een ontmoedigingsbeleid sprake is.
> Het gaat dan om de bak in het Hunnerpark, dat met de parkeerplaats op het Kelfkensbos en het aangrenzende Valkhofpark van oudsher een ontmoetingsplaats is geweest (rond de eeuwwisseling lag er de hoerenbuurt). Na de afbraak van deze bak kwam er natuurlijk geen einde aan de 'overlast', en in 1976 werd voorgesteld het in een restant van de oude stadswal gelegen Kuperstorentje, dat via een wenteltrap vanuit een lager gelegen deel van het park toegang bood, tot de wal af te sluiten. En toen was er wel sprake van 'onoirbaar' gebruik. Het een en ander was voor de toen bestaande actiegroep de Rooie Flikkers aanleiding tot het voeren van enkele speelse acties. De zaak werd zelfs in de Raad behandeld waar de VVD-fractievoorzitter [5.1.2e] een compromis voorstelde. Het torentje zou overdag voor het toerisme geopend, maar 's avonds gesloten worden. Wij hebben het torentje toen omgedoopt tot het [5.1.2e]-torentje.
> Overigens is het sindsdien ook overdag afgesloten met een hekwerk. En inmiddels herbergen de gewelven waartoe het torentje ook toegang bood een grote kolonie watervleermuizen. Dus alsjeblieft dicht laten!
> Dat was overigens nog niet de laatste aanslag op deze baan. In het begin van de jaren tachtig is er o.a. door een beroep te doen op veiligheidsargumenten een nieuwe verlichting aangebracht die de schemerige atmosfeer verpestte [..].
> Recentelijk is er sprake van de bouw van een nieuw museum en zelfs een ondergrondse parkeergarage op het Kelfkensbos. Voor de perikelen daaromheen verwijs ik naar de in deze brief bijgesloten correspondentie van [5.1.2e] en het antwoord van wethouder [5.1.2e] terzake. In diens brief is ook sprake van wethouder [5.1.2e]. Maar van een reactie van hem is mij niets bekend.

De correspondentie waarnaar verwezen wordt en het antwoord van wethouder [5.1.2e], komt in het volgende onderdeel uitvoerig aan de orde.

2.3 gemeentelijk beleid

Het homo-/lesbisch beleid van de gemeente Nijmegen lijkt tot op heden aan de harde sector te zijn voorbijgegaan. Binnen de Dienst Stadsontwikkeling blijkt er geen of te weinig aandacht te zijn voor het gebruik van de openbare ruimte door mannen die op zoek zijn naar homoseksuele contacten. De urinoirs zijn verdwenen,[11] beplanting wordt bij voorkeur uitgedund of helemaal verwijderd en wat verlichting betreft, worden kosten nog moeite gespaard om ieder donker hoekje uit te bannen. Ook in ruimtelijke-ordeningsplannen ontbreekt een duidelijke visie.

museum

De plannen voor de bouw van een nieuw museum vormen hierop geen uitzondering. Al in 1990[12] is het college van Burgemeester en Wethouders geattendeerd op de mogelijke gevolgen van de nieuwbouwplannen voor de baan.[13] Naast de gevolgen voor de locatie Hunnerpark/Kelfkensbos werd gewezen op de bedreiging van andere banen, waaronder 5.1.2e 5.1.2e . Laatstgenoemde locatie had en heeft te lijden onder het CBR en allerlei nieuwbouwplannen. Tevens werd het volgende in overweging gegeven:

> Naar bezoekersaantallen van bovengenoemde banen is (nog) geen wetenschappelijk onderzoek gedaan. [..] Het aantal bezoekers moet evenwel worden geschat op enkele tientallen per dag/nacht. Op een willekeurige door-de-weekse middag kan men op een baan meer bezoekers met kennelijke bedoelingen vinden dan in een museum.
> Behalve het feit dat het gaat om mannen die belangstelling hebben voor (vluchtige) homoseksuele contacten, zijn er geen andere gemeenschappelijke kenmerken. Alle leeftijdscategorieën zijn vertegenwoordigd (vanaf 15 à 16 jaar); hetzelfde geldt voor opleiding, inkomen en beroep (ambtenaren!). Onder de bezoekers kan men ook gehuwde mannen aantreffen. Van homoprostitutie is niet of nauwelijks sprake.
> Om het een en ander in *goede banen* te leiden is in het kader van het gemeentelijke homobeleid een banenplan gewenst. Het feit dat er blijkbaar behoefte aan dergelijke banen bestaat, betekent dat hiermee bij de voorbereiding van allerlei plannen, waaronder de nieuwbouw van het museum, rekening gehouden moet worden. Gebeurt dit niet dan bestaat er grote kans, dat het fenomeen zich verplaatst naar een ongewenste locatie of dat zich andere bedenkelijke ontwikkelingen voordoen (waarbij het museum bijvoorbeeld dienst gaat doen als 'afwerkplaats'). In het verleden is hieraan te vaak geen of onvoldoende aandacht besteed. De verplaatsing van het CBR naar de Goffert is daarvan een goed voorbeeld.
> In een banenplan zal vanuit diverse invalshoeken het gemeentelijke beleid ten aanzien zulke ontmoetingsplaatsen moeten worden belicht. Allerlei diensten en instanties kunnen daarmee bij de uitoefening van hun taak dan ook daadwerkelijk rekening houden. [..]

Het antwoord muntte uit door beknoptheid. Bij afwezigheid van de coördinerend wethouder voor homo-/lesbisch beleid, reageerde de wethouder 5.1.2e als volgt:[14]

> Hierbij deel ik u mede, dat uw brief van 3 juli jl. in goede orde is ontvangen.
> Ik zie op dit moment geen enkele aanleiding om het bestaan van een 'baan' bij het Hunnerpark/Valkhof bij de planvorming rond nieuwbouw ten behoeve van een museum te betrekken, zolang uitsluitend gesproken wordt over de locatie Kelfkensbos.
> Een wetenschappelijk onderzoek naar bezoekersaantallen etc., zal vanuit de gemeente niet worden geïnitieerd.
> Aangezien uw brief elementen bevat die op het beleidsterrein liggen van collega wethouder 5.1.2e heb ik uw brief met mijn antwoord aan u ter kennisname aan hem en de dienst Stadsontwikkeling toegestuurd.

Van meer dan alleen maar kennisname lijkt geen sprake te zijn geweest. Wie zou verwachten dat vervolgens bij de verdere nieuwbouwplannen voor het museum rekening gehouden zou worden met de baan, komt vooralsnog bedrogen uit. Ook in het raadsvoorstel inzake de Parkeergarage 5.1.2e dat 4 jaar later aan de Raad voorgelegd wordt, is hierover niets terug te vinden. Uiteraard is de verantwoordelijk wethouder hierop gewezen.[16]
Het stadium dat uitsluitend gesproken wordt over de locatie Kelfkensbos is dan inmiddels al lang voorbij. Toch weet de wethouder Alofs twee dagen voor de Raad met de bouw van de parkeergarage en het museum akkoord gaat, het volgende te melden:[17]

> Naar aanleiding van bovenvermelde brief, het volgende.
> Ik ben van mening dat de reactie van mijn collega 5.1.2e d.d. 25 juli 1990 nog steeds van kracht is.
> Het huidige Raadsvoorstel gaat uit van nieuwbouw museum aan het Kelfkensbos, de locatie is onveranderd.

De bouw van de parkeergarage is ondergronds en ook de ingang van de parkeergarage is zodanig gepland dat er geen verstoring van de huidige baan optreedt, dat zou wel het geval zijn geweest bij variant a. Die variant is evenals b en c niet aan de Raad voorgelegd. Dit overwegend zie ik geen aanleiding mijn standpunt van 25 juli 1990 te herzien.

Het mag duidelijk zijn, dat - zonder aanvullende voorzieningen - de baan in het Hunnerpark ten dode opgeschreven is. De (bovengrondse) parkeergelegenheid op Kelfkensbos is voor de baan in het Hunnerpark van wezenlijk belang.

rouwcentrum

Een van ruimtelijke-ordeningsplannen waarbij *cruising* en de baan wel even ter sprake kwam, is het Uitwerkingsplan [5.1.2e] *78* (rouwcentrum [5.1.2e]). Tijdens de inspraak werd ondermeer het volgende naar voren gebracht:[18]

[..] Uit niets blijkt dat bij de plannen voor het rouwcentrum op enigerlei wijze rekening is gehouden met het feit, dat deze lokatie dienst doet als ontmoetingsplaats (sinds de verhuizing van het CBR naar het Goffertstadion is er een duidelijke verschuiving waar te nemen naar het terrein tussen de militaire begraafplaats en het schippersinternaat).
De geplande 70 parkeerplaatsen bieden uitstekende nieuwe mogelijkheden, met name voor automobilisten! De vraag is echter of de bedenkers van het plan hieraan gedacht hebben. Een rouwcentrum en een *baan* is een niet erg voor de hand liggende combinatie. Ik kan mij evenmin voorstellen, dat het bestuur van het uitvaartfonds *St. Barbara* daarmee erg ingenomen is.
Een en ander is echter moeilijk te verhinderen. Het scheiden van rouwenden en mensen die met andere bedoelingen komen, is mijns inziens niet alleen onmogelijk maar ook ongewenst.

In de plantoelichting wordt een en ander op uiterst summiere wijze als volgt samengevat en wordt hierover opgemerkt:[19]

Ontmoetingsplaats
Na sluitingstijd van het rouwcentrum wordt het parkeerterrein met een hek gesloten. Bezoekers worden daarna alleen toegelaten na melding via een intercom. Aangesloten begrafenisondernemers beschikken over een elektronische sleutel.

Tot slot
De veronderstelling, dat onvoldoende is nagedacht over het voorliggende plan, wordt niet gedeeld. Uit het vorenstaande mag het tegendeel blijken. Het behouden van groenstructuren is wel degelijk een zaak die de nodige aandacht verkrijgt. Hier gaat het evenwel om een potentiële bouwlokatie. Bij de opzet en uitwerking van het bouwplan/uitwerkingsplan is het behoud van waardevol groen mede uitgangspunt geweest.

In het daaropvolgende bezwaarschrift[20] werd opnieuw aandacht gevraagd voor de gevolgen van bouwplannen voor ontmoetingsplaatsen van mannen die op zoek zijn naar homoseksuele contacten. Daarbij werd naar voren gebracht, dat plantoelichting blijk geeft van onvoldoende kennis van zaken.
Ten onrechte wordt er onder de kop 'ontmoetingsplaats' van uitgegaan, dat *cruising* alleen na sluitingstijd plaatsvindt. Reeds eerder werd gesteld, dat men op een willekeurige door-de-weekse middag op de baan meer bezoekers kan aantreffen dan in een museum.[21]
Overigens blijkt achteraf dat bovengenoemd hek nooit gesloten is; fietsers van en naar het CWZ kunnen ongehinderd passeren. *Cruising*-activiteiten zijn op het terrein van het rouwcentrum (nog) niet waargenomen.

Het ingediende bezwaarschrift is voor Burgemeester en Wethouders geen aanleiding geweest om het plan niet vast te stellen. Een aardig detail is terug te vinden in het vaststellingsbesluit d.d. 7 mei 1991 waar achter 'baanfunctie' tussen haakjes vermeld staat: trefpunt van al dan niet homoseksuele mannen *en vrouwen*. Het bezwaar wordt afgedaan met:[22]

Indien sprake is van overlast kan de politie om hulp gevraagd worden. Voor zover sprake is van ongewenste betreding van particulier terrein kan hiertegen worden opgetreden.

Bij de goedkeuring van het Uitwerkingsplan [5.1.2e] door Gedeputeerde Staten komt de baanfunctie niet meer aan de orde.[23]

Sanadome

Bij het Uitwerkingsplan [redacted] deed zich een vergelijkbare situatie voor. Vanaf 1989 zijn plannen ontwikkeld voor de realisatie van een kuuroord/thermencentrum *Asklepion*[24] in het bosgebied tussen het CWZ en de [redacted]. Ook dit maal komt het fenomeen *cruising* in een bezwaarschrift ter sprake:[25]

> Een heel ander punt van kritiek betreft het ontbreken van enige aandacht aan een van de huidige (recreatieve) functies van het plangebied. Het terrein wordt thans namelijk veelvuldig gebruikt voor *cruising*. Door het grote aantal lesauto's op de [redacted] heeft dit fenomeen zich in de afgelopen jaren verplaatst van het aangrenzende *Goffertpark* naar het terrein aan de andere kant van de [redacted].
> Wellicht ten overvloede wil ik er in dit verband op wijzen, dat uit de toelichting bij de algemene herziening NPV blijkt, dat artikel 3.1 (Uitlokken met kennelijke bedoeling ontucht te plegen) hier niet van toepassing is: *Met artikel 3.1 kan de zogenaamde 'tippelprostitutie' worden aangepakt. Duidelijk moet zijn dat de toenadering die homoseksuele mannen 'op de baan' zoeken, daaronder niet valt.* (Raadsvoorstel Nr. 95/1991, pag. 9)
>
> In mijn brief van 3 juli 1990 aan de verantwoordelijke wethouder voor het homo-/lesbische beleid heb ik aandacht gevraagd voor de gevolgen van bouwplannen voor ontmoetingsplaatsen van (al dan niet) homoseksuele mannen. In een reactie liet [redacted] mij op 25 juli 1990 weten: *Aangezien uw brief elementen bevat die op het beleidsterrein liggen van collega* [redacted], *heb ik uw brief met mijn antwoord aan u ter kennisname aan hem en de dienst Stadsontwikkeling toegestuurd.*
> Maar ook nu weer blijkt, dat er bij de plannen op geen enkele wijze rekening mee is gehouden dat deze lokatie dienst doet als ontmoetingsplaats. In de plantoelichting en het vaststellingsbesluit d.d. 7 mei 1992 van het Uitgewerkt plan [redacted] *II-78* (rouw centrum) wordt de baanfunctie wel expliciet genoemd, maar daarbij wordt blijk gegeven van onvoldoende kennis van zaken.
> Dit maal zult u in ieder geval niet meer kunnen volstaan met de opmerking: *Indien sprake is van overlast kan de politie om hulp gevraagd worden. Voorzover sprake is van ongewenste betreding van particulier terrein kan hiertegen worden opgetreden.*

Ook in het verslag van de hoorzitting komt het feit dat er geen aandacht besteed is aan de baanfunctie voor homoseksuelen aan de orde:[26]

> [redacted]: [..] Deze bestaande, recreatieve functie had ook behandeld moeten worden. Niet alleen de flora en de fauna.
>
> [redacted] verwijst voor de baanfunctie naar de Goffert.
>
> [redacted]: de verkeerssituatie (CBR) laat baanfunctie niet toe. Ook is het beleid er kennelijk op gericht om het lage groen weg te halen. De oplossing bij het rouwcentrum (hek) is symptoombestrijding, Hier is sprake van een oude toezegging.
>
> [redacted]: is van mening dat de Goffert groot genoeg is voor het handhaven van de baanfunctie.

Een zelfde gedachtengang is terug te vinden in het vaststellingsbesluit van Burgemeester en Wethouders d.d. 16 juni 1992. Het bezwaar en de reactie daarop werd als volgt samengevat:[27]

> Ten onrechte is geen aandacht besteed aan de huidige (recreatieve) funkties van het plangebied, met name wordt het terrein veelvuldig gebruikt voor cruising; dit fenomeen heeft zich door het grote aantal lesauto's van de Goffert verplaatst naar het onderhavige gebied.
> [..] Het behoud van de mogelijkheid van cruising/baanfunktie is op dit particuliere terrein niet het belangrijkste uitgangspunt. Wij zijn van mening, dat het Goffertgebied hiertoe nog voldoende mogelijkheden biedt, ondanks de toename van het verkeer van (les)auto's.

De bezwaren werden ook in dit geval ongegrond verklaard. Dit maal is de samenvatting wel terug te vinden in goedkeuringsbesluit van Gedeputeerde Staten. In plaats van de reactie van Burgemeester en Wethouders, wordt opgemerkt dat zij de bezwaren in hun besluit van 16 juni 1992 uitvoerig en steekhoudend beoordeeld hebben.[28]

Waalsprong

Voorafgaande aan de gemeenteraadsverkiezingen organiseerde het Breed Homo Overleg een verkiezingsdebat gehouden waar ook de baan ter sprake kwam.[29] Als lijsttrekker van de PvdA pleitte wethouder [redacted] van Volkshuisvesting en Stedelijke ontwikkeling bij die gelegenheid voor extra verlichting op de baan ten behoeve van de sociale veiligheid. Bovendien dacht hij de Nijmeegse

banenproblematiek in het kader van de Waalsprong op te kunnen lossen. Dagblad *De Gelderlander* meldde de volgende dag:[30]

> **Homobaan in Waalsprong?**
>
> 'Eigenlijk moet er bij de plannen voor de Waalsprong voor homo-mannen een ontmoetingsplaats in de vrije natuur opgenomen worden. Want elke keer als we in de stad gingen bouwen, verdween er weer zo'n baan.'
> De ogen van wethouder 5.1.2e (PvdA) zijn geopend. Zo wijd, dat hij meent dat de homo-emancipatie wel voltooid is in Nijmegen. Maar echt serieus werd zijn idee voor de homobaan gisteravond tijdens het politiek debat van het COC in Villa Lila niet genomen.

Het is de vraag in hoeverre wethouder 5.1.2e hier werkelijk serieus genomen kan worden. Eerder had hij ook al eens het plan gelanceerd om een gedoogzone heroïneprostituées buiten de gemeentegrenzen te situeren.

Algemene Plaatselijke Verordening

Wat betreft de APV doet zich in Nijmegen een opvallend verschijnsel van (positieve) discriminatie voor. In het eerste lid van artikel 3.1 dat betrekking heeft op uitlokken met de kennelijke bedoeling ontucht te plegen, is bepaald:

> 1. Het is verboden:
> a. op of zichtbaar vanaf voor het publiek toegankelijke plaatsen, door woorden, gebaren of op enigerlei andere wijze tot het plegen van ontucht uit te lokken;
> b. zich op of zichtbaar vanaf voor het publiek toegankelijke plaatsen te bevinden met het kennelijke doel tot het plegen van ontucht uit te lokken.

In de toelichting bij de Algemene herziening NPV[31] werd expliciet gesteld, dat duidelijk moet zijn dat de toenadering die homoseksuele mannen 'op de baan' zoeken, hieronder niet valt.[32] De toelichting is niet alleen ongelukkig geformuleerd, maar ook discriminerend ten aanzien van vrouwen en heteroseksuele mannen. In de model-APV van de VNG is in een soortgelijk artikel sprake van prostitutie in plaats van het plegen van ontucht.[33]

Geschopt, Gepakt, Geslagen?

Mannen die op de baan op zoek zijn naar homoseksuele contacten lopen risico het slachtoffer te worden van anti-homoseksueel geweld. Een project dat hier dan ook niet onvermeld mag blijven, is *Geschopt, Gepakt, Geslagen?* (GGG) dat in 1989 van start ging. Voornaamste doel van dit project van Bureau Slachtofferhulp, homo- en lesbische beweging, gemeente en Gemeentepolitie is het bieden van hulp en opvang aan slachtoffers van anti-homoseksueel en anti-lesbisch geweld. De belangrijkste onderdelen van het project zijn een publiekscampagne en een training voor politiemensen.[34]
Het evaluatieverslag maakt overigens melding van het afkeuren van het eerste ontwerp voor de folder waarop een boom in een park zichtbaar is. Aangezien het Goffertpark en Hunnerpark/Kelfkensbos bekend staan als ontmoetingsplaatsen, zou de foute suggestie worden gewekt dat anti-homoseksueel geweld *alleen* op dergelijke ontmoetingsplaatsen voorkomt.[35]

Baanproject

Als onderdeel van het project *Aids en Homoseksualiteit Nijmegen* is door de aandachtsfunctionaris Aids en Homoseksualiteit in 1992 ook een baanproject opgezet als een van de activiteiten ter stimulering, continuering en ondersteuning van veilig vrijgedrag bij mannen met homoseksuele contacten. Aan het baanproject dat gerealiseerd is in de periode juli/augustus/ september 1992, hebben 4 vrijwilligers meegewerkt. Het heeft geleid tot het voeren van 50 gesprekken met bezoekers op ontmoetingsplaatsen in het Hunnerpark/Kelfkensbos en het Goffertpark.[36] Een van de conclusies van het evaluatieverslag luidt:[37]

> Het baanproject moet in de komende jaren herhaald worden, omdat met deze werkwijze andere subgroepen bereikt worden dan bij verschillende andere voorlichtingsactiviteiten. Bovendien is tijdens voorlichting op de 'baan' een meer persoonlijk gerichte manier van aanspreken mogelijk.

Van het baanproject is een apart verslag verschenen.[38] Een opvallend gegeven daarin is het feit, dat de vrijwilligers zich beperkt hebben tot

bepaalde uren van de avond. Voor wat betreft het Goffertpark is vanwege het ontbreken van straatverlichting gekozen voor de schemerperiode. Het Hunnerpark/Kelfkensbos werd bezocht tussen 22.00 en 01.00 uur. Over het algemeen waren er voldoende mannen op de baan aanwezig om een aantal gesprekken te voeren, maar het is en blijft helaas vrij onvoorspelbaar op welk tijdstip en welke dag(en) de grootste populatie aanwezig is.[39]. Statistisch verantwoorde conclusies kunnen op basis van het beschikbare cijfermateriaal niet worden getrokken.

3. Recreatiepark *De Berendonck*

3.1 brief van het Recreatieschap Nijmegen en Omstreken

Op 3 februari 1994 zond het Recreatieschap Nijmegen en Omstreken de Adviescommissie homo-/lesbisch beleid van de gemeente Nijmegen een brief over het onderwerp: *Gebruik natuurgebied de Berendonck*. De tekst luidde als volgt:

> Als recreatieschap zijn wij eigenaar en beheerder van een viertal dagrecreatieparken, die zijn aangelegd om te voorzien in de behoefte aan diverse vormen van openluchtrecreatie, zoals zonnen en zwemmen, zeilen, motorbootvaren, surfen, kanoën, vissen, wandelen en fietsen, e.d. Het beleid hierbij is dat wij de mensen zoveel mogelijk vrijheid willen geven in de wijze waarop men wil recreëren. Dit kan alleen als men met elkaar rekening houdt. Zonder enige sturing blijkt dit niet te kunnen. Daarom hebben wij enkele zaken geregeld in onze A.P.V. Ten aanzien van het aspect naaktrecreatie hebben wij gemeend hierin geen onderscheid te maken en dit op alle parken zonder enige beperking toe te staan. Dit standpunt werd mogelijk gemaakt door de wijziging van het Wetboek van Strafrecht in 1986, waarbij art. 430a in werking is getreden. Van de mogelijkheid om bepaalde gebieden aan te wijzen voor naaktrecreatie, om het elders te kunnen verbieden, heeft het recreatieschap afgezien.
>
> In de dagelijkse praktijk blijkt dat degenen die naakt willen recreëren, geen gebruik maken van de hiervoor aangelegde stranden en lig- en speelweiden en andere, hiervoor niet bestemde en derhalve niet ingerichte, plaatsen zoeken. Zolang dit niet leidt tot vernielingen, aantasting van de feitelijke bestemming of hinder c.q. overlast voor de andere gebruikers, wordt dit door ons oogluikend toegestaan. In het recreatiepark de Berendonck gelegen in de gemeente Wijchen wordt het natuurgebied dat is aangelegd voor wandelen, fietsen en vissen steeds meer gebruikt door naaktrecreanten. Een kleine groep naaktrecreanten betreft homo's, die het natuurgebied zien als ontmoetingsplaats om hun sexuele contacten te hebben. Dit geschiedt vaak op een opzichtige wijze, waaraan de andere bezoekers van het gebied aanstoot nemen. Er zijn al geluiden dat men beter de Berendonck kan mijden.
>
> Zoals reeds aangegeven willen wij zo min mogelijk zaken regelen. Gezien de vorengenoemde ontwikkelingen kan het echter zijn dat wij gedwongen worden maatregelen te nemen. Zeker ook gezien de reactie van de politie (= District Tweestromenland bij name van de rayonchef [redacted]) die alleen op kan treden als er strafbare feiten gebeuren en die in dit geval van mening is dat er geen sprake is van een overtreding van de openbare zeden en

derhalve geen strafbaar feit.

Wij hebben overwogen om middels een vlugschrift cf. bijgevoegd afschrift de bezoekers van het natuurgebied te informeren over de klachten en de functie die het gebied heeft. Na overleg met de politie is daar vanaf gezien, omdat daarmee niet uitgesloten zou zijn dat de pers hieraan aandacht zou gaan besteden. Niet dat wij de openbaarheid vrezen, maar meer om de zaak niet te laten escaleren, waardoor wij gedwongen zouden kunnen worden om vergaande maatregelen te nemen, die ook de bezoekers die geen hinder c.q. overlast veroorzaken treffen. Vorig jaar heeft een visser het conflict gezocht door te dreigen met perspublicaties en een bord plaatste met de tekst 'Heren u wordt geregistreerd en gefotografeerd b.v.d.' Een bord dat wij uiteraard direct hebben verwijderd. Hierover is met de politie ook contact geweest. Om een beeld te krijgen wat er zoal in het natuurgebied gebeurt is vanaf 12 augustus 1993 geïnventariseerd. Van de rapportages zijn afschriften ter kennisname bijgevoegd. Doordat het voortdurend slecht weer was, was er geen goed beeld te vormen.

Zoals u zult begrijpen staan wij voor een dilemma en weten niet goed hoe dit op te lossen. Onze voorzitter 5.1.2e , tevens wethouder in de gemeente Nijmegen heeft voorgesteld om met u contact op te nemen, opdat u ons een advies kunt geven voor het door ons te voeren beleid in deze. Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met 5.1.2e Vertrouwend van u op korte termijn een reactie te mogen ontvangen.

Recreatieschap Nijmegen en Omstreken,
w.g. 5.1.2e , directeur.

3.2 (concept-)tekst vlugschrift

De tekst van het hierboven genoemde vlugschrift dat bedoeld was om de bezoekers van het gebied te informeren, zag er als volgt uit:

Geachte bezoeker,

De laatste tijd ontvangt het Recreatieschap regelmatig klachten van wandelaars, vissers en andere bezoekers van het natuurgebied in de Berendonck. Men zegt in toenemende mate geconfronteerd te worden met uitdagend en aanstootgevend gedrag en met ongewenste toenaderingspogingen.

Het natuurgebied is eigenlijk bestemd voor wandelaars en vissers. Andere vormen van recreatie worden er geaccepteerd, zolang dit maar niet leidt tot vernielingen of tot problemen met de openbare orde. Dit laatste echter is steeds meer het geval.
Zo zeer, dat vele recreanten zich onbehaaglijk of zelfs niet meer veilig voelen in dit gebied. Wandelroutes die door het natuurgebied lopen worden steeds minder gebruikt en visplaatsen worden gemeden.

In de Berendonck komen verschillende categorieën van bezoekers, die alle hun eigen wensen hebben en eisen stellen. Meestal levert dit geen enkel probleem op. Aan de vrijheid van iedere bezoeker om te doen en te laten wat hij/zij wil hechten wij grote waarde; regels worden alleen gesteld waar en wanneer dat echt noodzakelijk is. Het mag echter niet zo zijn, dat de vrijheid van de een die van de ander gaat beperken. Wanneer bepaalde groepen bezoekers een deel van het park niet meer kunnen gebruiken omdat zij daarbij belemmerd of gehinderd worden door anderen, is er sprake van een ontoelaatbare situatie en zijn wij genoodzaakt om nadere maatregelen te treffen.

Alvorens hiertoe over te gaan, doen wij een beroep op de bezoekers van het natuurgebied. Wij verzoeken u om tijdens uw bezoek rekening te houden met uw medebezoekers. Een zeker mate van terughoudendheid en discretie mag toch van eenieder verwacht worden?

Het Dagelijks Bestuur van het
Recreatieschap Nijmegen en Omstreken.

3.3 Inventarisatie

De inventarisatie waarvan in de brief van het Recreatieschap Nijmegen en Omstreken sprake was, is zeer summier. Deze omvatte slechts een zevental rapporten waarvan de inhoud hieronder vrijwel integraal is weergegeven. De initialen van de personen door wie het rapport opgemaakt is, zijn weggelaten.

Natuurgebied

```
datum          12 augustus 1993 (donderdag)
tijdstip       ongeveer 14.30 - 15.30 uur
weer           eerst droog, naderhand regen, temperatuur ± 20
               graden
opmerkingen    inventarisatie gestaakt i.v.m. regen
```

datum 13 augustus 1993 (vrijdag)
tijdstip ± 15.00 uur
weer zonnige perioden, temperatuur ± 21 graden
aantallen geparkeerde auto's : ± 20
opmerkingen geparadeer door naakte mannen o.a. op de paden

datum 14 augustus 1993 (zaterdag)
tijdstip 13.30 - 15.15 uur
weer zonnig, ook wat bewolking, temperatuur ± 23 graden
aantallen geparkeerde auto's : 46
(brom-)fietsen : 21 aanwezig in het natuurgebied
recreanten
- naturisten : ± 60, waarvan 50 mannen, 6 vrouwen en 4 kinderen
- vissers : geen
- 'geklede' zwemmers : 8
- wandelaars : 16
opmerkingen veel geparadeer van mannen op de wandelroutes (witte en rode wandelroute) en daarbuiten; verder niets aanstootgevends gezien

datum 17 augustus 1993 (dinsdag)
tijdstip 14.45 - 16.00 uur
weer zonnig, ook wat bewolking, temperatuur ± 21 graden
aantallen geparkeerde auto's : 27
(brom-)fietsen : 10 aanwezig in het natuurgebied
recreanten
- naturisten : ± 50, waarvan 42 mannen, 5 vrouwen en 3 kinderen
- vissers : 1
- 'geklede' zwemmers : 3
- wandelaars : 4
opmerkingen visser gesproken: Had zelf geen last van naturisten, zou toch z'n zoon niet meenemen gezien het feit wat hij zelf bespeurde. Viste nu 2,5 maand op de Berendonck en legde uit waarom hij daar viste (karper trekt a.h.w. om de kopeinder heen). Zelf de rode wandelroute gelopen en onderweg regelmatig mannen gezien die daar aan het lopen waren. Verder niets aanstootgevends gezien (ook kleinere paadjes langsgelopen)

datum 20 augustus 1993 (vrijdag)
weer zonnige perioden, maar ook veel bewolking, temperatuur ± 23 graden
opmerkingen om ± 18.45 politie Wijchen melding doorgekregen van een paar recreanten dat er een vijftal vissers wilgestruiken aan het snoeien waren. Politie had op dat moment geen wagen beschikbaar en belde de beheerder die op dat moment afwezig was. Belde toen de vervanger die gekomen is. Met de inmiddels thuisgekomen beheerder is hij, de politie was inmiddels ook gearriveerd, naar de onheilsplek gereden. Grote vertakte wilgestruiken waren gekapt (struiken van ± 4 m. hoog). In één van de stronken was ook nog vuur gestookt.
De recreanten hadden alles aanschouwd en ook de kentekens van de auto's genoteerd.
Door de politie zijn twee verdachten gehoord (hebben bekend). Het R'schap stelt zich civiele partij voor een bedrag van *f* 5.1.2f (vervanger heeft aangifte gedaan).

datum 21 augustus 1993 (zaterdag)
tijdstip ± 15.00 uur
weer zonnige perioden, maar ook veel bewolking, droog, temperatuur ± 23 graden
aantallen geparkeerde auto's : 14
(brom-)fietsen : 7 aanwezig in het natuurgebied
recreanten
- naturisten : ± 20
- vissers : geen
- wandelaars : 8
opmerkingen weinig geparadeer

datum 24 augustus 1993 (dinsdag)
tijdstip 14.30 - 15.30 uur
weer zonnige perioden, droog, temperatuur ± 17 graden
aantallen geparkeerde auto's : 3
recreanten : 4
opmerkingen niets

3.4 gesprek

Naar aanleiding van de hierboven vermelde brief met bijlagen vond er op 17 maart 1994 op het kantoor van het Recreatieschap Nijmegen en Omstreken een gesprek plaats met [redacted] en Wijers.[40] Na afloop van het gesprek werd een bezoek gebracht aan het natuurgebied van het recreatiepark *De Berendonck*.
Tijdens dit gesprek is er op een zeer open wijze over en weer informatie uitgewisseld over homorecreatie en de problemen in De Berendonck. Daarbij kwam naar voren dat er vóór 1993 geen klachten waren over contactzoekende mannen. In hoeverre de klachten afkomstig zijn van slechts enkele individuen[41] die *iedere* vorm van homoseksualiteit afwijzen, is niet helemaal duidelijk. Niets wijst erop, dat met het illegaal kappen van wilgestruiken op 20 augustus 1993 beoogd werd om homoseksuele handelingen tegen te gaan; de struiken stonden in de weg bij het vissen!

In de loop van het gesprek werd duidelijk dat de oplossing van problemen niet gezocht moet worden in het uitbannen van alle openlijke vormen van homorecreatie, maar dat maatregelen genomen moeten worden om deze vorm van recreatie in goede banen te leiden. Op dit punt verschilt de homorecreatie niet van andere vormen van recreatie. Een verbod op het zoeken en leggen van homoseksuele contacten is niet alleen onuitvoerbaar, maar zou bovendien alleen maar tot het verschuiven van het probleem leiden.
Ook *cruising* kan gezien worden als een vorm van recreatie, zoals wandelen, fietsen, vissen etc. *'t Is maar wat je onder recreatie verstaat...* Voor elke vorm van recreatie zal het gebied in ieder geval aan bepaalde eisen moeten voldoen. Er is geen enkele reden voor een principieel andere benadering als het om homorecreatie gaat. De feitelijke bestemming wordt uiteindelijk bepaald door de gebruikers van het gebied.

De klacht dat seksuele contacten zich in alle openheid en voor iedereen zichtbaar zouden afspelen, wekt bevreemding. Homoseksuele contacten op de baan vinden in de regel op een zodanige wijze plaats dat argeloze voorbijgangers daar niets van merken. Als derden toch klagen, zou dat kunnen komen door de inrichting van het gebied of omdat de voorbijgangers wat minder argeloos zijn dan zij doen voorkomen.

Wat de inrichting betreft, is er voor het natuurgebied van De Berendonck een aantal concrete maatregelen in ieder geval het overwegen waard. Zo zou het verleggen van de rode- en witte-paaltjesroute een positieve bijdrage kunnen leveren aan het *onzichtbaar*maken van homoseksuele contacten; thans lopen deze wandelroutes dwars door het gebied waar mannen lopen te 'paraderen' en dat bovendien dienst doet als afwerkplaats. Daarnaast zouden bepaalde zijpaden door middel van beplanting visueel afgesloten kunnen worden. Wandelaars blijven hierdoor op het rechte pad, terwijl mannen die op zoek zijn naar homoseksuele contacten deze barrière moeiteloos nemen.

Het paradeerprobeem is voor een deel het gevolg van de ideeën over homoseksualiteit bij degenen die het paraderen als een probleem ervaren. Het is een *vooroordeel* dat mannen die niet op zoek zijn naar homoseksuele contacten het risico lopen 'besprongen' te worden. Iemand die in dit vooroordeel gelooft, zal iedere naakte man op een pad in het natuurgebied als een bedreiging ervaren.
Een algemeen verbod om zich naakt op de paden te begeven, is het kind met het badwater weggooien. De mededeling in folders en op bordjes dat in De Berendonck naakt gerecreëerd mag worden, kan de druk op het natuurgebied wellicht iets verminderen.

Of baanbezoekers werkelijk uitdagend kijken is moeilijk vast te stellen. De beoordeling van degene die zich bekeken voelt, is subjectief. Bovendien moet iemand zelf ook kijken om vast te stellen dat hij bekeken wordt. Dit kan door de ander ten onrechte uitgelegd worden als een teken van belangstelling.
Het is niet aannemelijk dat baanbezoekers zich schuldig maken aan ongewenste toenaderingspogingen op een wijze zoals heteroseksuele mannen dat in bepaalde gevallen bij vrouwen doen. De kans dat de ander daar niet van gediend is en overgaat tot fysiek geweld, is immers niet denkbeeldig.

4. *Cruising* als ruimteclaim

4.1 publikatie Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Homoseksualiteit heeft in het kader van de gemeentelijke beleidsvorming twee aspecten. Het ene betreft de wijze waarop de samenleving op homoseksualiteit reageert; het andere aspect is de maatschappelijke positie van de lesbische vrouw en de homoseksuele man. In de eerder genoemde VNG-publikatie *'... dat het niet ongezien is gebleven.'* [42] komen de homo-ontmoetingsplaatsen in het onderdeel *Ruimtelijke ordening* aan bod. De publikatie geeft aan welk beleid de gemeente kan voeren om anti-homoseksueel gedrag tegen te gaan en hoe de positie van homoseksuelen te verbeteren is. In het onderdeel 5.7.2 [43] wordt gesteld:

> Voor homoseksuele mannen is het van belang dat homo-ontmoetingsplaatsen ongemoeid worden gelaten. Geen onnodige afbraak van urinoirs en evenmin afsluiten van parken en laantjes die als ontmoetingsplaatsen in gebruik zijn. Dit wordt ook met zoveel woorden genoemd in de publikatie*Beleidsaanbevelingen homo-emancipatie en resultaten '88/ '89* van de stadsdeelraad van Amsterdam Noord. In de nota *Homoseksualiteit* van maart '89 van de gemeente Groningen wordt gesteld dat homo-ontmoetingsplaatsen ook wel 'banen' genoemd, die geen overlast veroorzaken en waarvan de aanwezigheid niet in strijd is met de sociale veiligheid, dienen te worden geaccepteerd en met rust gelaten.
>
> Overigens blijkt uit het onderzoeksrapport *Schijpperen in de Scheveningse Bosjes*[44] dat het onderscheid ontmoetingsplaats/prostitutie nog niet is ingeburgerd. Veel van de klachten van omwonenden en recreanten bleken voort te komen uit de angst voor de crimogene werking die veelal uitgaat van prostitutie, terwijl voor zover bekend van ontmoetingsplaatsen geen crimogene werking uitgaat. Voorlichting kan hierover meer duidelijkheid verschaffen. Dit zou kunnen gebeuren door bij het bos betrokken functionarissen of zoals in een Amsterdams park is gebeurd door het aanstellen van een parkwachter.
>
> Ook de plantsoenendienst kan bijdragen aan een homo-vriendelijk ruimtelijk ordeningsbeleid. Uit onderzoek[45] blijkt dat enkele plantsoenendiensten in het verleden, vaak op initiatief van één medewerker, een offensief beleid tegen banen hebben gevoerd.
> Kaalkappen of openkappen en dergelijke van beplanting, met ander woorden snoeien uit zedelijke motieven. Overigens wordt door een degelijk offensief optreden de baan alleen maar verplaatst en daarmee 'het probleem' letterlijk verschoven. Nu blijkt dat groendiensten over het algemeen de baan gedogen[46]. Er is een ontwikkeling zichtbaar van een offensief optreden naar erkennen en van erkennen naar een beleid voor de banen. Dit beleid zou onder andere kunnen inhouden dat groendiensten voorzieningen treffen bij voorbeeld extra afvalbakken en met de baan als vorm van recreatie, rekening houden in de beheersplannen. Op deze wijze kan de plantsoendienst invloed uitoefenen op de voorkoming van overlast.
> Het onderzoeksrapport *De baan in goede banen* wijst op het belang van samenwerking tussen de plantsoenen dienst, politie en de plaatselijke homo-organisatie, ten einde vanuit verschillende invalshoeken te komen tot een beleid voor banen.

4.2 onderzoek Universiteit van Amsterdam

In de reeks *Verkenningen* van het Planologisch Demografisch Instituut van de Universiteit van Amsterdam is in 1993 een rapport verschenen waarin verslag wordt gedaan van een onderzoek naar de rol van de overheid in het gebruik van de openbare ruimte voor homoseksueel contact. De aanleiding tot dit onderzoek was de discussie over het eventueel ingrijpen van het Amsterdamse stadsdeel Slotervaart/Overtoomse Veld in het gebruik van*De Oeverlanden* als *cruising*-gebied. De oplossingen van het stadsdeel voor de door hen gesignaleerde problemen veroorzaakten een stroom van, voornamelijk negatieve, reacties.
De onderzoekers zijn daarop ingesprongen, met het voorstel een onderzoek te doen naar de ruimtelijke effecten van het gebruik van de openbare ruimte als ontmoetingsplek. Het rapport *Cruising als ruimteclaim* is hiervan het resultaat.[47]

> [..] Dit onderzoek beoogt een inventarisatie te geven van de ruimtelijke effecten van cruising-gebieden en het overheidshandelen, met betrekking tot inrichting en beheer van deze gebieden.
> Tevens is het doel tot aanbevelingen te komen ten aanzien van de ruimtelijke aspecten van het door de provincie en centrale stad te voeren homo-emancipatiebeleid en de implementatie daarvan op gemeentelijk en stadsdeel niveau.
> Naast de aanleiding tot dit onderzoek fungeert de Oeverlanden in Slotervaart te Amsterdam als casus en dient om inzicht te krijgen en aanbevelingen te kunnen doen met betrekking tot cruising in recreatiegebieden en stadsranden.

> Deze casus moet in samenhang worden gezien met het beleid van de centrale stad Amsterdam en de stadsdelen ten aanzien van cruisingplekken in de stad. De tweede casus betreft een ontmoetingsplaats langs een provinciale weg en dient om inzicht te krijgen en aanbevelingen te kunnen doen met betrekking tot cruising in landelijke gebieden. Ideeën en conclusies met betrekking tot de inrichting van cruising-gebieden en het planologisch instrumentarium bij inrichting en beheer hebben mede plaats gevonden op grond van deze casus.[48]

Het onderzoek is mede mogelijk gemaakt door de provincie Noord-Holland. Naast aandacht voor de Amsterdamse situatie wordt dan ook uitgebreid aandacht besteed aan de recreatiegebieden in die provincie. Het meer dan 100 pagina's tellende rapport geeft een uitstekend beeld van een situatie zoals die ook in Nijmegen en omstreken aangetroffen kan worden. Het bevat een aantal aanbevelingen die ook hier alleszins bruikbaar zijn.

de baan

Opmerkelijk is het feit dat de onderzoekers een afwijkende definitie van 'baan' hanteren. In*Cruising als ruimteclaim* wordt deze benaming gebruikt voor een aantal ontmoetingsplaatsen die een samenhangend geheel vormen. Die samenhang zou zich uiten in het gegeven dat langs de plekken een route bestaat die door contactzoekenden wordt afgelegd. Deze route staat nergens beschreven; meestal is het de kortste afstand naar de volgende plek.

Deze afwijkende definitie zou verband kunnen houden met de Amsterdamse situatie waarin een aantal verschillende ontmoetings-plaatsen op loopafstand van elkaar gesitueerd waren. Hierdoor ontstond een route langs een aantal delen van de openbare ruimte in de binnenstad. De 'mijlpalen' werden gevormd door dubbele krullen, plantsoenen, inpandige openbare toiletten, kades en parken. In de glorietijd van de baan lagen de ontmoetingsplekken ongeveer 250 meter van elkaar.[49] In feite was er dus sprake van één grote baan in plaats van een aantal verschillende ontmoetingsplaatsen.

In de Nijmeegse situatie doet zich het fenomeen van afzonderlijke ontmoetingsplaatsen die zich op loopafstand van elkaar bevinden, niet voor. Het Hunnerpark en Kelfkensbos vormen toch al één geheel; daartoe behoort ook het Valkhof dat als overloopgebied dienst doet.

recreatiegebieden

Het zou te ver voeren om alle zaken die in *Cruising als ruimte-claim* aan bod komen, hier weer te geven. Gelet op de vraag van het Recreatieschap Nijmegen en Omstreken wordt voor het gedeelte dat handelt over recreatiegebieden een uitzondering gemaakt. In paragraaf 3.6 wordt het volgende naar voren gebracht:[50]

> **inleiding**
>
> De verschijningsvorm van ontmoetingsplekken in recreatiegebieden komt overeen met de beschrijving van cruising in en rond openbaar groen, parkeerplaatsen en urinoirs. De ontmoetingsplekken in recreatiegebieden verschillen wel qua gebruik van andere ontmoetingsplekken. Het verschil uit zich in de bezoektijd en de verblijfsduur. 's Avonds en 's nachts komt het gebruik overeen met het gebruik van de andere ontmoetingsplekken. Overdag komt het gedrag overeen met het 'conventionele recreëren' waar het zoeken naar en het leggen van sexueel contact een onderdeel van kan zijn. Onder conventioneel recreëren wordt verstaan het conform het huidige hetero-waarden en normen patroon recreëren. Hierop is het algemene recreatie-beleid gericht. Recreanten binnen het homo-verkeer zijn mannen die binnen het waarden- en normenpatroon van de homo-sub-cultuur recreëren.
> Wel bestaat er in veel recreatiegebieden een 'verzamelpunt'. Dit is vergelijkbaar met het gedrag van andere groepen bezoekers waarbij gelijkgezinden in elkaars omgeving verblijven. Het zoeken naar die plek is een wisselwerking van inrichting en recreatiebehoefte. De inrichting van het gebied kan een voorwaarde zijn voor het bevredigen van die recreatiebehoefte. Het gedrag dat met de behoefte samenhangt kan andere recreanten hinderen. Een jong gezin met kinderen bijvoorbeeld zoek een open terrein waar kinderen kunnen spelen en de ouders ze in de gaten kunnen houden. Aan deze recreatiebehoefte wordt tegemoet gekomen door op het grasveld speelattributen te plaatsen en een kinderbadje aan te leggen te leggen. Meestal worden deze voorzieningen dicht bij de ingang gesitueerd, zodat de jonge gezinnen niet ver hoeven te lopen. Groepen die geen kinderen om zich heen willen zullen verderweg gelegen gebieden opzoeken.
> Een surfer wordt naar een nabij gelegen strandje weg van de badderende kinderen gedirigeerd. Er is een klimfort voor oudere kinderen en een voetbalveld voor jongeren. Een wandelaar wordt een route middels te volgen gekleurde paaltjes aangeboden. Voor een vogelkijker is er in het eventueel aanwezige natuurdeel een vogelkijkpost. En te midden van deze groepen zoekt ook de 'homo-recreant' een passende inrichting. Aan deze passende

inrichting worden min of meer dezelfde eisen gesteld als aan de andere ontmoetingsplekken. De overheersende waarden en normen met betrekking tot sexualiteit mogen hier niet nadrukkelijk aanwezig zijn. Een voor de hand liggende keuze voor het terrein waar men wil recreëren, is dan dat deel waar geen of weinig mensen komen. Het leggen van sociaal of sexueel contact kan dan 'openlijk' plaatsvinden net zoals op de andere ontmoetingsplekken.

inrichting

Mannen met een homosexuele voorkeur verblijven meestal in die delen van recreatiegebieden die bestemd zijn voor naaktrecreatie. Die bestemming kan zich uiten in een aangepaste inrichting of een bordje aan de rand van het terrein dat aangeeft dat dit deel van het recreatiegebied bestemd is voor naaktrecreatie.
Deze gebieden hebben vaak een kleinschalige inrichting: kleine grasveldjes worden van elkaar gescheiden door hoge beplanting. Het gras wordt er door de beheerders minder kort gehouden en de omgeving maakt een natuurlijke indruk. Bovendien is het vaak ver gelegen van de 'gezinsweide'.
In recreatiegebieden zijn soms openbare toiletgebouwtjes geplaatst die net als urinoirs in de stad kunnen worden gebruikt als ontmoetingsplek. Afhankelijk van de plaatsing ten opzichte van de beplanting, worden de toiletten gebruikt in samenhang met die beplanting als ontmoetingsplek. Indien het groen niet voldoende afzonderingsmogelijkheid biedt, worden de toiletten ook wel gebruikt voor het hebben van sexueel contact dat mogelijk ergens anders in het recreatiegebied is gelegd.
De delen van het recreatiegebied die 's avonds en 's nachts worden gebruikt als ontmoetingsplek liggen op korte afstand van de parkeerplaats van dat recreatiegebied. De parkeerplaats wordt dikwijls gebruikt voor autocruising, afhankelijk van het gevoel van veiligheid dat de bezoeker heeft. De beplanting rond de parkeerplaats wordt op dezelfde manier gebruikt als in parken en plantsoenen binnen de bebouwde kom.
Indien de parkeerplaats en het daar omheen gelegen groen overdag een rustig karakter heeft door een klein aantal passanten, dan wordt de ontmoetingsplek in veel gevallen ook overdag bezocht.

gebruik

Zoals in de inleiding al werd opgemerkt zoeken recreanten met een homosexuele voorkeur net als andere recreanten een bij hen passend gebied. Behoefte aan zon, rust en frisse lucht zijn gelijk. Net als bij het bezoek aan andere ontmoetingsplekken vindt een afzonderingsproces plaats, een afzondering van de overheersende hetero-waarden en -normen. Er is een verschil tussen homo-recreatie en het zoeken naar homosexueel contact Dit wordt uitgewerkt in de beschrijving van de Oeverlanden.

De Oeverlanden

Het best gedocumenteerd in *Cruising als ruimteclaim* is de casus Oeverlanden.[51] In maart 1991 verschenen er berichten in de pers over eventueel te nemen inrichtingsmaatregelen om*cruising* tegen te gaan. Het gebied was toen al tientallen jaren in gebruik als ontmoetingsplaats.

> Het natuurdeel wordt in grote meerderheid bezocht door 'recreanten binnen het homo-verkeer'. Het natuurdeel bestaat uit drie, qua inrichting en gebruik verschillende zones. De ongeveer 50 meter brede oeverstrook wordt voornamelijk bezocht als het mooi weer is. De activiteiten richten zich op ontspanning; zonnen, lezen en in mindere mate sociaal contact. Wanneer deze mannen de oeverstrook verlaten voor een 'wandelingetje' behoren zij tot een andere groep bezoekers, cruisers.
> De noordelijk gelegen dichte en zeer afwisselende beplanting wordt voornamelijk bezocht door sexueel contact-zoekende mannen. Door het betreden van dit deel wordt men automatisch betrokken in het spel van kijken en bekeken worden. Veel recreanten van de oeverzijde bezoeken dit deel zonder dat het primair doel het leggen van sexueel contact is. Het deelnemen aan het spel of alleen maar rondlopen voor de sfeer kan voldoende zijn. Voor veel recreanten binnen het homo-verkeer behoort een wandelingetje door het noordelijk natuurdeel tot een bezoek aan de Oeverlanden.
> In het midden bevindt zich een open vlakte. De recreanten die hier verblijven bevinden zich tussen de heen en weer wandelende cruisers. Voor hen ligt de prioriteit van het verblijf op de Oeverlanden bij het leggen van sexueel contact. Het sexuele contact is onderdeel van het recreëren.
> De strook ten noorden van de Oude Haagweg wordt alleen bezocht door cruisers. Het gaat hier alleen om het leggen van sexueel contact. De verblijfswaarde is zeer laag. In deze strook bevinden zich talrijke beschutte plekken die [..] geschikt zijn voor het hebben van sexueel contact. De noordstrook wordt voornamelijk 's avonds bezocht.[52]

Het dagelijks bestuur van het stadsdeel Slotervaart/Overtoomse Veld is van mening dat het opvallende gedrag van *cruisers* tot gevolg heeft, dat andere mensen die er behoefte aan hebben in het gebied te recreëren, het gebied gaan mijden. Door het treffen van inrichtingsmaatregelen hoopt men de aantrekkelijkheid van het gebied te verminderen.[53]

Door de auteurs van *Cruising als ruimteclaim* is onderzoek gedaan naar de klachten die bij omwonenden en bedrijven leven. De resultaten van dit klachtenonderzoek zijn - ondanks de beperkte response van in totaal 17 enquêteformulieren - alleszins de moeite waard. De onderzoekers maken onderscheid tussen 'fysieke' klachten over auto's, rommel, eigen terrein etc. en gevoelsmatige klachten. De confrontatie met homoseksuele handelingen en met blote mannen wordt beschouwd als een tussenvorm. Het spreekt voor zich dat de waarden en normen van de respondent van invloed zijn op de klachten beleving.

> Bij de omwonenden blijkt het achterlaten van de rommel de grootste klacht te zijn, gevolgd door het betreden van het eigen terrein. De oplossingen die aangedragen worden zijn concreet. Het plaatsen van verlichting, afvalbakken en het afsluiten voor auto's worden meerdere malen genoemd. Eén noemt het aanleggen van een speciaal cruisegebied buiten Amsterdam een oplossing, een ander denkt dat dit niet helpt, de mentaliteit van de cruisers zal veranderd moeten worden.
> De klachten van de bedrijven zijn overwegend gevoelsmatig van aard. Zij zien de grootste problemen in het 'unheimisch voelen' en de etikettering. Opvallend is ook, dat zij zich meer storen aan de sexuele handelingen en het nudisme dan de omwonenden. De oplossingen die zij geven voor de problemen zijn ook duidelijk van een heel andere aard. Naast enkele oplossingen als een stopverbod en een 'omheind gebied waar niemand ze kan zien', ligt de nadruk op rigoureuze oplossingen zoals het laten oppakken door de politie, meer hetero-activiteiten in het gebied en het heropvoeden van homo's. De meest vergaande oplossingen worden gezocht in het afschieten van homo's.
> Uit het bovenstaande blijk niet alleen waar de klachten liggen, maar valt ook af te leiden dat de waarden en normen van de omwonenden en de bedrijven verschillen. Deze twee groepen respondenten verschillen ook van mening over de vraag of contactzoekende mannen recht hebben op een plek waar uitsluitend of overwegend contactzoekende mannen komen. Van de omwonenden zeggen 4 van de 5 'ja, ze hebben er recht op' (tegen 1 'weet niet'). Bij de bedrijven zeggen 2 van de 12 'ja', tegen 8 'nee'.
> Beide groepen zijn het er wel unaniem over eens dat ze het gevoel hebben alsof de contactzoekende mannen het gebied in bezit hebben genomen.[54]

De oplossing van een rommel-probleem is meestal vrij simpel. Het 'unheimische' gevoel dat het bestaan van de ontmoetingsplaats en het gedrag van de bezoekers vooral bij bedrijven veroorzaakt, is minder gemakkelijk weg te nemen. Hetzelfde geldt voor de angst van omwonenden en werknemers van bedrijven om betrokken te raken in het homo-verkeer en/of voor *cruiser* aangezien te worden. Hiervoor gebruiken de onderzoekers de term 'etikettering'.

Over geen enkele van de klachten die de respondenten voorgelegd werden, waren zij unaniem. Wel vond de meerderheid alle klachten terecht. De klacht dat ontmoetingsplaatsen criminaliteit aantrekken, vond men iets minder terecht.

Door betrokken partijen zijn een aantal inrichtingsvoorstellen gedaan die er in veel gevallen op gericht waren om het huidige gebruik terug te dringen of zelfs onmogelijk te maken. In *Cruising als ruimteclaim* worden voor De Oeverlanden een aantal globale en concrete aanbevelingen gedaan. De concrete gebiedsgerichte aanbevelingen zijn te specifiek om op andere plaatsen te gebruiken. De globale aanbevelingen kunnen daarentegen ook elders hun nut bewijzen; deze luiden als volgt uit:[55]

- Een duidelijke erkenning en een constructieve houding ten opzichte van het huidige gebruik is noodzakelijk.
- Bij de inrichting en het beheer zal moeten worden uitgegaan van de 'doelgroepenbenadering'.
- Overlast voor omwonenden kan met eenvoudige inrichtingsmaatregelen en een duidelijke ruimteverdeling (bestemming) geregeld worden.
- Er zal een nieuwe inrichting tot stand moeten worden gebracht die leidt tot een multifunctioneel gebruik op de schaal van het hele gebied. Kleinere delen kunnen een mono- of bifunctioneel gebruik krijgen.

De auteurs van *Cruising als ruimteclaim* stellen aan slot dat - in dit geval - de provincie Noord- Holland en de gemeente Amsterdam 'sturend' zullen moeten treden bij de ontwikkelingen rond het gebruik van de openbare ruimte als ontmoetingsplek voor mannen voor het leggen en hebben van seksueel contact, omdat in de huidige situatie van 'negeren' de overheid negatief handelt ten aanzien van ontmoetingsplekken. Een duidelijke erkenning van het specifieke gebruik van de openbare ruimte door homoseksuele mannen naast andere groepen gebruikers is noodzakelijk.[56]

5. Conclusies

5.1 aanbevelingen

Een duidelijke erkenning en een constructieve houding ten opzichte van *cruising* is noodzakelijk. Het beleid dient er *niet* op gericht te zijn om ontmoetingen van mannen die op zoek zijn naar homoseksuele contacten te (ver-)hinderen. Er zal terdege rekening gehouden moeten worden met belangentegenstellingen van alle direct en indirect betrokkenen. De bevrediging van de behoefte aan homoseksueel contact bij mannen mag niet zondermeer opgeofferd worden aan de waarden en normen en/of wensen en verlangens van anderen. Het verwijderen van urinoirs of het vervangen daarvan door WC's, en het plaatsen van meer straatverlichting ten behoeve van de sociale veiligheid, is in een aantal gevallen dan ook ongewenst.

Voor het ontstaan en het voortbestaan van *cruising*-plekken is het noodzakelijk, dat seksueel contact ter plekke mogelijk is en dat dit ook onopgemerkt kan plaatsvinden. Uiteraard moeten de contactzoekenden zich veilig voelen. Het opstellen van een *roze*groenplan (banenplan) met speciale aandacht voor zowel de ontmoetingsmogelijkheden als de sociale veiligheid zou een uitstekend middel kunnen zijn om mogelijke problemen rond de homorecreatie het hoofd te kunnen bieden. Een ambtenaar die zich hier specifiek op toelegt, mag in een gemeente als Nijmegen niet ontbreken; uiteraard moet de persoon in kwestie voldoende affiniteit hebben met het fenomeen *cruising*.

Het voert te ver om in het kader van deze notitie heel concrete en specifieke aanbevelingen te doen voor de verschillende banen in Nijmegen en omstreken. Dit vergt een nader onderzoek. Volstaan wordt met enkele suggesties:

Hunnerpark/Kelfkensbos:
- de baan betrekken bij bouwplannen voor parkeergarage en museum;
- het plaatsen van afvalbakken en condoomautomaten.

5.1.2e

- afsluiting hoek 5.1.2e - 5.1.2e voor doorgaand autoverkeer;
- keerlus en parkeerplaatsen aan beide zijden van afsluiting;
- herplanten van lage struiken.

De Elshof:
- minder en/of selectiever snoeien.

De Berendonck:
- omleiding van rode- en witte-paaltjesroute;
- geen doorgaande paden door *cruising*-gebied;
- visuele afsluiting van zijpaden;
- verbetering bereikbaarheid visplaatsen;
- afvalbakken op afwerkplaatsen.

Indien erkend wordt dat bepaalde locaties dienst doen als ontmoetingsplaats en er nagedacht wordt over de consequenties daarvan, kan voorkomen worden dat allerlei maatregelen getroffen worden die hun doel voorbij schieten.

5.2 samenvatting

De notitie *Homoseksualiteit als recreatievorm* is tot stand gekomen naar aanleiding van een brief van het Recreatieschap Nijmegen en Omstreken over problemen ten aanzien van het gebruik van het natuurgebied in het recreatiepark *De Berendonck* als ontmoetingsplaats voor mannen die op zoek zijn naar homoseksuele contacten. Deze vorm van homorecreatie wordt doorgaans met de - uit het Nederlands afkomstige - Engelse term *cruising* aangeduid.

Een concrete oplossing voor de problemen biedt deze notitie niet. Wel is getracht om een eerste aanzet te geven tot het ontwikkelen van een beleid ten aanzien van homorecreatie door het fenomeen *cruising* in een bredere context te plaatsen. Daarbij dient het streven er niet op gericht te zijn deze specifieke vorm van recreatie uit te bannen, maar getracht moet worden om dit verschijnsel in goede banen te leiden.

De problemen die het Recreatieschap Nijmegen en Omstreken met de homorecreatie in De Berendonck heeft, staan niet op zichzelf. Elders doen zich dezelfde problemen voor. Het bestuur van het Recreatieschap onderscheidt zich in positieve zin van andere besturen - waaronder het bestuur van de gemeente Nijmegen - door de wijze waarop gezocht wordt naar een oplossing in plaats van *cruising* te negeren.

Het beleid van de gemeente Nijmegen ten aanzien van ontmoetingsplaatsen voor mannen die op zoek zijn naar homoseksuele contacten schiet duidelijk tekort. Van het een duidelijk homo-/ lesbisch beleid binnen de harde sector is niets terug te vinden. Alle locaties binnen de Nijmeegse gemeentegrenzen worden met de ondergang bedreigd. Niet uitgesloten moet worden geacht, dat de toename van de problemen in De Berendonck een direct gevolg is van het (ontbrekende) Nijmeegse beleid in dezen. Gezien de bereidheid bij het Recreatieschap om serieus na te denken over een voor alle betrokkenen bevredigende oplossing, mag verwacht worden dat de problemen in De Berendonck tot aanvaardbare proporties kunnen worden teruggebracht.

6. Noten

1. Inleiding

1. 5.1.2e & 5.1.2e (red.), *'... dat het niet ongezien is gebleven.'; gemeentelijk homo- en lesbisch emancipatiebeleid.* 's-Gravenhage: VNG uitgeverij, 1992, p. 99.
2. Een vergelijkbaar verschijnsel bij vrouwen is onbekend.

2. Banen in Nijmegen en omstreken

3. Het is onduidelijk waarom getracht is het gebruik van de keerlus aan het einde van de 5.1.2e onmogelijk te maken door verhoging van de trottoirbanden in 1992/1993.
4. Het betreft hier de bouw van het kuuroord *Sanadome* (zie onderdeel 2.3).
5. Naaktrecreatie is in *De Berendonck* overigens nergens verboden.
6. Het *Wylerbergmeer* (gemeente Beek/Ubbergen) is een van de vier parken van het Recreatieschap Nijmegen en Omstreken.
7. 5.1.2e Het is weer voorjaar, dus..., *De GAY Krant*, nr. 251, 2 april 1994, pp. 18-19.
8. 5.1.2e *Nijmeegse straten en hun oorsprong.* Nijmegen: 5.1.2e uitgevers, 1987, p. 56.
9. Idem, p. 63.
10. Tentoonstelling, video en dia's over stadspark *De Goffert* van 8 tot 29 juli 1989, Open Huis - Stadhuispassage.
11. De WC's van de firma *Publex* (sanisettes) lenen zich niet voor multi-functioneel gebruik.
12. Naar aanleiding van de informatiebrief van 25 juni 1990 m.b.t. vorderingen voorbereiding museumnieuwbouw.
13. Brief van 5.1.2e d.d. 3 juli 1990 aan Burgemeester en Wethouders van Nijmegen, t.a.v. 5.1.2e, onderwerp: *Museum, homobeleid & banenplan.*
14. Brief van 5.1.2e, wethouder Educatie en Sport, d.d. 25 juli 1990 aan 5.1.2e onderwerp: *Museum, homobeleid en banenplan.*
15. Raadsvoorstel 38/1994.
16. Faxbericht van 5.1.2e d.d. 16 maart 1994 aan de wethouder Cultuur en Welzijn, 5.1.2e onderwerp:*Raadsvoorstel 38/1994.*
17. Brief van 5.1.2e, wethouder Cultuur en Welzijn d.d. 28 maart 1994 aan 5.1.2e onderwerp:*Raadsvoorstel 38/1994.*
18. Brief van 5.1.2e d.d. 9 december 1990 aan Burgemeester en Wethouders van Nijmegen, onderwerp:*Rouwcentrum aan de* 5.1.2e
19. Uitgewerkt plan 5.1.2e (rouwcentrum 5.1.2e), Toelichting, pp. 3-4.

20. Brief van [5.1.2e] d.d. 9 maart 1991 aan Burgemeester en Wethouders van Nijmegen, onderwerp: *Uitgewerkt plan* [5.1.2e] *(bezwaarschrift).*
21. Brief van [5.1.2e] d.d. 3 juli 1990 aan Burgemeester en Wethouders van Nijmegen, t.a.v. [5.1.2e] onderwerp: *Museum, homobeleid & banenplan.*
22. Punt 5.
23. Besluit van Gedeputeerde Staten van gelderland d.d. 28 mei 1991 - nr. R91.25523-RWG [5.1.2e], *Uitwerking* [5.1.2e] *(rouwcentrum Oude* [5.1.2e]*).*
24. Dat in een later stadium de naam *Sanadome* zou krijgen.
25. Brief van [5.1.2e] d.d. 23 maart 1992 aan Burgemeester en Wethouders van Nijmegen, onderwerp: *Uitgewerkt plan* [5.1.2e] *(bezwaarschrift).*
26. Verslag van de hoorzitting inzake het ontwerp-uitgewerkte plan 'Winkelsteeg III-90' (Sanadome, Weg door Jonkerbos) gehouden op 7 mei 1992. De hoorzitting werd geleid door de wethouder Volkshuisvesting en Stedelijke Ontwikkeling, [5.1.2e] [5.1.2e]
27. Punt 6.
28. Besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland d.d. 23 september 1992 - nr. RG92.45243, *Toepassing artikel 11 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening; uitwerking* [5.1.2e]
29. *'Nijmeegs trots!' De politiek en de homo-/lesbische beweging,* verkiezingsavond, gepresenteerd door [5.1.2e], Villa Lila, 25 februari 1994.
30. *De Gelderlander*, 26 februari 1994.
31. Raadsvoorstel Nr. 85/1991.
32. Met artikel 3.1 kan de zogenaamde 'tippelprostitutie' worden aangepakt.
33. *Algemene Plaatselijke Verordening.* 's-Gravenhage: VNG uitgeverij, oktober 1993, p. I-3-3.
34. [5.1.2e], *Evaluatie van het project 'Geschapt, Gepakt, Geslagen'; Verslag van de ontwikkeling en de effecten van een Nijmeegs project in het kader van antihomoseksueel en antilesbisch geweld.* Nijmegen: Dienst Sociale Zaken, Afdeling Onderzoek, juli 1991.
35. Idem, pp. 33-34.
36. *Evaluatieverslag 1992; Project Aids en Homoseksualiteit.* Nijmegen: NIM, Instelling voor Maatschappelijk Werk, juni 1993, p. 8.
37. Idem, p.14.
38. [5.1.2e], *Baanproject Nijmegen 1992; Verslag en Evaluatie.* Z.pl., december 1992.
39. Idem, pp. 10 en 16.

3. Recreatiepark *De Berendonck*

40. Namens de Adviescommissie homo-/lesbisch beleid waren bij dit gesprek aanwezig: [5.1.2e], [5.1.2e] en [5.1.2e].
41. [5.1.2e] uit Dukenburg werd met name genoemd.

4. *Cruising* als ruimteclaim

42. [5.1.2e] & [5.1.2e] (red.), *'... dat het niet ongezien is gebleven.'; gemeentelijk homo- en lesbisch emancipatiebeleid.* 's-Gravenhage: VNG uitgeverij, 1992.
43. Idem, pp. 69-70.
44. [5.1.2e] & [5.1.2e], *Schipperen in de Scheveningse bosjes, een onderzoek naar klachten van omwonenden en recreanten over een ontmoetingsplaats voor homoseksuele mannen in opdracht van de gemeentepolitie te 's-Gravenhage*, maart 1988.
45. Idem.
46. [5.1.2e] & [5.1.2e], *De baan in goede banen, onderzoek naar anonieme ontmoetingsplaatsen van mannen die homoseksuele contacten zoeken.* Boskoop: Rijks hogere school voor tuin- en landschapsinrichting, 1986.
47. [5.1.2e] & [5.1.2e] *Cruising als ruimteclaim; De rol van de overheid in het gebruik van de openbare ruimte voor homosexueel contact.* Amsterdam: Planologisch en Demografisch Instituut Universiteit van Amsterdam, februari 1993.
48. Idem, voorwoord.
49. Idem, pp.25-26.
50. Idem, *3.6 Recreatiegebieden: parkeerplaatsen, openbaar groen en toiletten,* pp. 27-28.
51. Idem, *6.2 De casus Oeverlanden,* pp. 59-77.
52. Idem, pp. 64-65.
53. Idem, pp. 69-70.
54. Idem, p. 66.
55. Idem, p. 101.
56. Idem, pp. 103-104.

© 1994-1995 [5.1.2e], *Nijmegen*

Beoordeling beschermde soorten Berendonck te Wijchen

Quick scan in het kader van de Flora- en faunawet

5.1.2e

5.1.2e

Beoordeling beschermde soorten Berendonck te Wijchen

Quick scan in het kader van de Flora- en faunawet

5.1.2e
5.1.2e

5.1.2e

Bureau Waardenburg bv
Adviseurs voor ecologie & milieu
Postbus 365 5.1.2e Culemborg
Telefoon 5.1.2e Fax 5.1.2e
e-mail 5.1.2e@buwa.nl website: www.buwa.nl

opdrachtgever: RGV Holding b.v.

9 november 2006
rapport nr. 06-206

Status uitgave:	Eindrapport
Rapport nr.:	06-206
Datum uitgave:	9 november 2006
Titel:	Beoordeling beschermde soorten Berendonck
Subtitel:	*Quick scan* in het kader van de Flora- en faunawet
Samenstellers:	5.1.2e 5.1.2e
Aantal pagina's inclusief bijlagen:	41
Project nr.:	06-436
Projectleider:	5.1.2e
Naam en adres opdrachtgever:	RGV Holding b.v. 5.1.2e 6802 CC Arnhem
Referentie opdrachtgever:	Brief onder kenmerk ALI 5.1.2e d.d. 7 augustus 2006
Akkoord voor uitgave:	Directeur Bureau Waardenburg bv 5.1.2e
Paraaf:	5.1.2e

Bureau Waardenburg bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Waardenburg bv; opdrachtgever vrijwaart Bureau Waardenburg bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Bureau Waardenburg bv / RGV Holding b.v.

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Waardenburg bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg bv is door CERTIKED gecertificeerd overeenkomstig BRL 9990:2001 / ISO 9001:2001.

5.1.2e

Bureau Waardenburg bv
Adviseurs voor ecologie & milieu

Postbus 365 5.1.2e Culemborg
Telefoon 5.1.2e Fax 0345 - 519849
e-mail 5.1.2e@buwa.nl website: www.buwa.nl

Voorwoord

RVG Holding bv heeft een ontwikkelingsvisie opgesteld voor het recreatiegebied Berendonck gelegen in de gemeente Wijchen. Speerpunten van deze plannen zijn kwaliteitsverbetering van het gebied en de realisatie van duurzame recreatieve voorzieningen. De plannen omvatten onder meer een uitbreiding van de golfbaan en het outdoor-centrum, de realisatie van een naturistenstrand en parkeerplaatsen en de aanleg van een sauna, een horecafaciliteit en een groepsaccommodatie.

Hierbij zal rekening gehouden moeten worden met het huidige voorkomen van soorten planten en dieren die beschermd zijn krachtens de Flora- en faunawet.

RGV Holding b.v. heeft Bureau Waardenburg opdracht verstrekt om een *quick scan* naar beschermde soorten in Berendonck uit te voeren. In dit rapport wordt verslag gedaan van de bevindingen.

Aan de totstandkoming van dit rapport werkten mee:

5.1.2e	veldwerk, rapportage
5.1.2e	rapportage, projectleiding.

Genoemde personen zijn door opleiding, werkervaring en vrijetijdsbesteding gekwalificeerd voor de door hun uitgevoerde werkzaamheden. Het project is uitgevoerd volgens het Kwaliteitshandboek van Bureau Waardenburg. Het kwaliteitsmanagement-systeem is ISO gecertificeerd.

Vanuit de RGV Holding b.v. werd de opdracht begeleid door 5.1.2e

Inhoud

Voorwoord 3

Inhoud 5

1 Inleiding 7

1.1 Aanleiding en doel 7

1.2 Aanpak *quick scan* 7

1.3 Het plangebied 8

1.4 Voorgenomen ingreep en mogelijke effecten 9

1.5 Bronnenonderzoek 11

2 Effectbeoordeling 13

2.1 Flora 13

2.2 Vissen 14

2.3 Amfibieën 15

2.4 Reptielen 16

2.5 Grondgebonden zoogdieren 17

2.6 Vleermuizen 19

2.7 Vogels 21

2.8 Beschermde soorten ongewervelden 21

2.9 Beschermde gebieden 22

3 Conclusies en aanbevelingen 23

3.1 Conclusies 23

3.2 Aanbevelingen 24

4 Literatuur 27

Bijlage 1 Verspreiding beschermde soorten 31

Bijlage 2 Gegevens Natuurloket 33

Bijlage 3 Wettelijk kader 37

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

RVG Holding bv heeft een ontwikkelingsvisie opgesteld voor het recreatiegebied Berendonck te Wijchen. Speerpunten van deze plannen zijn kwaliteitsverbetering van het gebied en de realisatie van duurzame recreatieve voorzieningen. De plannen omvatten onder meer een uitbreiding van de golfbaan en het outdoor-centrum, de realisatie van een naturistenstrand en parkeerplaatsen en de aanleg van een sauna, horecafaciliteiten en een groepsaccommodatie. Bij de uitvoering van de voorgenomen ontwikkeling zal rekening moeten worden gehouden met het huidige voorkomen van krachtens de Flora- en faunawet beschermde soorten planten en dieren. Als de voorgenomen ingreep naar verwachting leidt tot het overtreden van verbodsbepalingen betreffende beschermde soorten, zal moeten worden nagegaan of een vrijstelling geldt of dat ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet moet worden verkregen. Bovendien dient rekening te worden gehouden met eventuele effecten op beschermde natuurgebieden.

De voorliggende rapportage beschrijft de resultaten van een *quick scan* naar beschermde soorten. Deze rapportage geeft antwoord op de volgende vragen:

- Welke beschermde soorten zijn in het plangebied aanwezig en/of kunnen in het plangebied verwacht worden?
- Welke functie heeft het plangebied voor de aanwezige beschermde natuurwaarden?
- Welke effecten op beschermde natuurwaarden heeft de ingreep?
- Worden verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet overtreden? Zo ja , welke?
- Moet hiervoor ontheffing worden aangevraagd?
- Is nader onderzoek nodig?
- Zijn er mogelijkheden voor mitigatie (vermindering) en compensatie van schade aan beschermde natuurwaarden?

Deze rapportage kan dienst doen bij de onderbouwing van de ontheffingsaanvraag ex artikel 75 in het kader van de Flora- en faunawet.

1.2 Aanpak *quick scan*

De *quick scan* betreft een beoordeling van de huidige aanwezigheid van beschermde soorten planten en dieren in het plangebied, de functie van het plangebied en de directe omgeving voor deze soorten en de te verwachten effecten van de voorgenomen ingreep op beschermde soorten en gebieden. De *quick scan* vindt plaats op grond van:

- Bronnenonderzoek
- Terreinbezoek
- Expert judgement.

Bronnenonderzoek
Het bronnenonderzoek gaat uit van bestaande en beschikbare gegevens. Voor een actueel overzicht van beschermde soorten die in de regio voorkomen, is het Natuurloket op internet (www.natuurloket.nl) bezocht en zijn diverse verspreidingsatlassen van relevante soortgroepen en (jaar)verslagen van Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's) geraadpleegd (zie literatuurlijst). Tevens is gebruik gemaakt van rapporten die door Bureau Waardenburg in opdracht van de gemeente Nijmegen zijn opgesteld.

Terreinbezoek
Het plangebied Berendonck is op 22 augustus 2006 bezocht. Tijdens het terreinbezoek is zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten (zicht- en geluidswaarnemingen, bemonstering wateren met een schepnet, sporenonderzoek naar de aanwezigheid van pootafdrukken, nesten, holen, uitwerpselen, haren, etc). Op basis van terreinkenmerken is beoordeeld of het terrein geschikt is voor de in de regio voorkomende beschermde soorten.

Expert judgement
De *quick scan* is een momentopname en kan slechts in beperkte mate uitsluitsel geven over de afwezigheid van soorten. De *quick scan* betreft geen veldinventarisatie. Een veldinventarisatie omvat verscheidene opnamerondes die seizoensgebonden zijn en volgens standaardmethoden worden uitgevoerd. Daarom is expert judgement nodig om de geschiktheid van het plangebied voor mogelijk voorkomende soorten te beoordelen. Als de beschikbare gegevens onvoldoende houvast bieden om tot een goed beoordeling te komen, zal dit expliciet worden aangegeven.

1.3 Het plangebied

Het recreatiegebied Berendonck is gelegen ten westen van de A73 ter hoogte van Nijmegen Dukenburg (zie figuur 1). Het gebied is ca. 160 ha groot, waarvan ca. 45 ha uit water bestaat. Het gebied kenmerkt zich door grote, vrij voedselarme waterpartijen, die zijn ontstaan door grind- en zandwinning, met daaromheen weiden en struweel. Rondom deze plassen zijn intensieve en extensieve recreatieterreinen ontwikkeld, waaronder zandstranden, golfterreinen en groenstroken met wandel- en fietspaden. De vegetatie in deze groenstroken bestaat voornamelijk uit waterminnende soorten zoals wilg, populier en riet. Verder groeien er soorten zoals es, zomereik, ruwe berk, hazelaar en rode kornoelje. De grazige vegetaties en bermen zijn relatief voedselrijk.
Het zuidoosten van het recreatiegebied kenmerkt zich door meer extensief gebruik. Hier bevinden zich enkele landtongen en poelen en de vegetatie bestaat uit dicht struweel afgewisseld met oudere bomen (bosschages) en dichte oevervegetatie. Kenmerkende vegetatiesoorten hier zijn ruwe berk, rode kornoelje en hazelaar. In dit natuurlijker gedeelte van het plangebied is de uitbreiding van de golfbaan Burg Golf Wijchen gepland.

Figuur 1 *Luchtfoto van het recreatiegebied Berendonck (Bron: Google Earth). N.B. De pijl geeft de noordrichting aan.*

1.4 Voorgenomen ingreep en mogelijke effecten

De effecten op beschermde soorten zijn beoordeeld op basis van de voorgenomen ingreep (zie figuur 2). Uitgangspunten hiervoor zijn:

- Er worden een sauna, enkele horecavoorzieningen en een groepsaccommodatie gebouwd; de bestaande vegetatie ter plaatse wordt verwijderd. Het outdoor-centrum wordt uitgebreid met een *high-rope course* boven land en water en een tele(water)skibaan.
- Langs de oostelijke oever van de plas wordt een naturistenstrand aangelegd; een deel van de oevervegetatie wordt hiervoor verwijderd.
- De golfbaan Burg Golf Wijchen wordt uitgebreid met ca. 20 ha, in het zuidoostelijk deel van Berendonck. Hiervoor wordt een deel van de bestaande vegetatie verwijderd. De bestaande infrastructuur blijft gehandhaafd, er worden geen nieuwe toegangswegen aangelegd. Wel worden enkele parkeerplaatsen geraliseerd. De sloot langs de A73 wordt plaatselijk verlegd en delen van de oevers van de zwemplas worden aangepast.
- De sloot langs de A73 wordt plaatselijk verlegd. Kleine aanpassingen aan de oever van de zwemplas kunnen plaatsvinden ten behoeve van de uitbreiding van de golfbaan.

Deze ingreep kan omschreven worden als ingreep in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Voor het uitvoeren van de ingreep geldt daarom een vrijstelling van soorten in tabel 1 (zie Bijlage 3 Wettelijk kader). De ingreep wordt naar verwachting niet uitgevoerd volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode.

Als dit wel het geval is, geldt tevens een vrijstelling voor soorten van tabel 2 als de werkzaamheden conform de richtlijnen uit de betreffende gedragscode worden uitgevoerd.

Ontwikkelingsvisie Berendonck
Kaartbeeld

Bijlage 2

Figuur 2. Concept-ontwikkelingsvisie 2006 (Bron: RGV Holding).

De volgende mogelijke effecten worden in dit rapport beoordeeld:
- Verlies (of verbetering) van areaal / biotoop.
- Realisatie van een extensief golfterrein in een natuurgebied.
- Verstoring door beweging, licht en geluid gedurende de werkzaamheden.
- Verstoring door beweging, licht en geluid in de gebruiksfase.
- Versnippering.

In deze *quick scan* worden de volgende (mogelijke) effecten buiten beschouwing gelaten:
- Emissies van schadelijke stoffen.
- Trillingen.
- Hydrologische veranderingen.
- Wijzigingen van verkeersintensiteiten buiten het plangebied.

Als er reden is te veronderstellen dat deze effecten kunnen leiden tot het overtreden van verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet dan wel van de Natuurbeschermingswet 1998, zal dat expliciet worden vermeld. In andere gevallen wordt aangenomen dat deze

effecten zodanig beperkt zijn, dat ze voor de beoordeling van het onderhavige plan of project niet van belang zijn.

1.5 Bronnenonderzoek

Het plangebied Berendonck ligt in de kilometerhokken x:181/y:425, x:181/y:424, x:181/y:423, x:182/y:424 en x:182/y:423. Een eerste indruk van mogelijk aanwezige beschermde soorten geeft het Natuurloket (www.natuurloket.nl, zie Bijlage 2). Het plangebied beslaat met een oppervlak van 160 ha ongeveer 30% van de kilometerhokken waarvan brongegevens beschikbaar zijn.

Om een zo goed beeld te krijgen van in de regio voorkomende beschermde soorten is gebruik gemaakt van openbaar toegankelijke en betrouwbare bronnen, waaronder verspreidingsatlassen, recente artikelen en internetsites (zie literatuurlijst).

Voor de gemeente Nijmegen is een overzicht opgesteld van het voorkomen van beschermde natuurwaarden (Koopman *et al.*, 2005). In onderhavig project is daarvan gebruik gemaakt. Tevens is gebruik gemaakt van gegevens van vergelijkbare onderzoek in het gebied Teersdijk, dat oostelijk van de A73 ligt, ter hoogte van het recreatiegebied Berendonck (Hoefsloot & Koopman, 2006; Felix, 2004).

Omdat er al relatief veel bekend is van het voorkomen van beschermde soorten in de omgeving van het plangebied, is besloten geen nadere gegevens bij het Natuurloket op te vragen. Bovendien zijn bij het Natuurloket alleen complete verspreidingsgegevens beschikbaar over de planten in de meest zuidelijk gelegen kilometerhokken (x:181/y:423 en x:182/y:423), waarbinnen ook het natuurreservaat Wijchense Ven en de westelijke uitloper van het natuurgebied Overasseltsche en Hartertsche Vennen vallen. In deze gebieden komen beschermde soorten planten voor die niet in het recreatiegebied de Berendonck voorkomen.

2 Effectbeoordeling

2.1 Flora

Voorkomen en functie plangebied

Uit het atlashok (5x5 kilometer) waarin het plangebied gelegen is zijn de volgende beschermde soorten planten bekend (Van der Meijden, 1998): zwanenbloem, rapunzelklokje, grasklokje, gevlekte orchis, steenanjer, grote kaardenbol, kleine zonnedauw, ronde zonnedauw, brede wespenorchis, moeraswespenorchis, grote keverorchis, drijvende waterweegbree, waterdrieblad, wilde gagel, beenbreek, gewone vogelmelk en kleine maagdenpalm. Felix (2004) vermeldt nog het voorkomen van de dotterbloem.

Voor de orchissen (met uitzondering van de brede wespenorchis), grasklokje, rapunzelklokje, steenanjer en beenbreek zijn de grazige vegetaties te voedselrijk en worden deze te frequent gemaaid. Voor de zwanenbloem ontbreken voedselrijke sloten met geschikte oevers, voor drijvende waterweegbree schone, voedselarme stromende watertjes. Het voorkomen van kleine- en ronde zonnedauw wordt niet verwacht vanwege de afwezigheid van vochtige, zure, voedselarme groeiplaatsen. Voor de kleine maagdenpalm is het bos in het zuid oosten van het plangebied waarschijnlijk te vochtig en de bodem te zandig. Verder ontbreekt hier een goed ontwikkelde humuslaag voor deze soort. Wilde gagel is niet waargenomen, deze soort komt wel voor in Staddijk ten oosten van de A73. Dit geldt ook voor de moeraswespenorchis. Waterdrieblad wordt in het plangebied niet verwacht aangezien de waterbodems grotendeels bestaan uit zand. Gewone vogelmelk en grote kaardenbol zijn niet waargenomen, maar zouden in kleine aantallen kunnen voorkomen.

Tijdens het veldbezoek is de brede wespenorchis talrijk aangetroffen in het natuurgebied in het zuidoosten van het plangebied.

Op grond van de aangetroffen vegetaties en terreinkenmerken worden geen andere beschermde soorten verwacht. Soorten van de Rode Lijst kunnen wel voorkomen in het plangebied, maar zijn niet aangetroffen tijdens het veldbezoek.

Effecten en ontheffing

Het projectplan kan tot gevolg hebben dat aanwezige groeiplaatsen van de brede wespenorchis verdwijnen. Als er in de nieuw in te richten golfbaan in het zuidoosten van het plangebied voldoende bos- en struweelzones worden geïntegreerd, conform de inrichtingsschets, zullen er voor de brede wespenorchis voldoende groeiplaatsen in het plangebied aanwezig blijven. Ook gebieden in de directe omgeving van Berendonck, zoals de bossen ten zuiden van het recreatiegebied en park Staddijk, bieden voor de brede wespenorchis voldoende leefgebied. De gunstige staat van instandhouding van de brede wespenorchis zal door de ingreep dus niet in het geding komen. Aangezien voor de brede wespenorchis een vrijstelling geldt voor de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet, is een ontheffingsaanvraag voor deze soort niet aan de orde.

Dit geldt ook voor de mogelijk voorkomende grote kaardenbol en gewone vogelmelk.

2.2 Vissen

Voorkomen en functie plangebied

De volgende beschermde soorten vissen zijn uit de regio bekend: bermpje en kleine modderkruiper (De Nie, 1997, Koopman *et al.*, 2005). Vier bermpjes zijn gevangen in het deel van de provinciale watergang dat parallel langs de Weg ter Horst loopt in het zuidoosten van het plangebied (zie Bijlage 1). Het bermpje is in 2006 door Bureau Waardenburg ook waargenomen in de provinciale watergang ten oosten van de A73 (Hoefsloot & Koopman, 2006). Het habitat van het bermpje bestaat uit smalle stromende wateren met een substraat bestaande uit stenen en zand. Aangenomen wordt dat deze soort in de gehele watergang voorkomt. Grotere aantallen exemplaren zullen voorkomen in stromende delen, bijvoorbeeld bij stuwtjes en duikers.

Aan de oostkant van de A73 is ook de kleine modderkruiper aangetroffen in de langzaam stromende delen van deze watergang. De kleine modderkruiper heeft een voorkeur voor watergangen met een bodem bestaande uit zand en slib waar een goed ontwikkelde oevervegetatie en ondergedoken watervegetatie aanwezig. De kleine modderkruiper is ten westen van de A73 niet gevangen maar wordt hier wel verwacht omdat vergelijkbaar habitat aanwezig is als aan de oostkant van de A73 en deze wateren met elkaar in contact staan.

Andere beschermde vissoorten worden in de wateren in het plangebied niet verwacht. In de provinciale watergang en de zwemplas van het recreatiegebied Berendonck zijn verder de volgende algemene vissoorten gevangen: blankvoorn en baars. Verwacht wordt dat onder andere ook de snoek en de snoekbaars algemeen voorkomen.

Effecten en ontheffing

Vier bermpjes zijn aangetroffen in de provinciale watergang langs de Weg ter Horst. In dit deel van de watergang vinden waarschijnlijk geen werkzaamheden plaats (zie figuur 2). Aangezien de plaatselijk te verleggen watergang langs de A73 ten noorden van de vindplaats niet aan de habitatvoorkeur van het bermpje voldoet, wordt het bermpje hier alleen incidenteel verwacht, op weg naar delen van de watergang die wel geschikt leefgebied vormen. Om te voorkomen dat tijdens de werkzaamheden aan de watergang bermpjes worden gedood, zijn in § 3.2 mitigerende maatregelen opgenomen die tijdens de uitvoering van de werkzaamheden toegepast kunnen worden. Deze maatregelen houden onder andere in het vangen en verplaatsen van bermpjes. Voor het vangen en verplaatsen van bermpjes dient ontheffing aangevraagd te worden van artikel 9 en 13 van de Flora- en faunawet (zie tabel 2.1).

Verwacht wordt dat de te verleggen watergang wel functioneert als leefgebied voor de kleine modderkruiper. Om te voorkomen dat bij deze werkzaamheden exemplaren van de kleine modderkruiper worden gedood, zijn in § 3.2 mitigerende maatregelen opgenomen die tijdens de uitvoering toegepast dienen te worden. Het areaal geschikt leefgebied voor de kleine modderkruiper zal door de ingreep niet afnemen, de watergang wordt alleen plaatselijk verlegd. De gunstige staat van instandhouding komt dus niet in het geding. Voor het vernietigen van leefgebied en het vangen en verplaatsen van kleine modderkruipers is ontheffing van de artikelen 11, 9 en 13 van de Flora- en faunawet noodzakelijk (zie tabel 2.1).

Tabel 2.1 Voorkomen van en effecten op beschermde soorten vissen

Soort	Voorkomen	Effecten	Welke onderdelen van verbods-bepalingen overtreden?
Kleine modderkruiper	waarschijnlijk	vernietigen leefgebied, vangen en verplaatsen	artikel 9, 11, 13
Bermpje	zeker	vangen en verplaatsen	artikel 9 en 13

2.3 Amfibieën

Voorkomen en functie plangebied

De volgende beschermde soorten amfibieën zijn uit de regio bekend en zouden in het plangebied kunnen voorkomen: kleine watersalamander, alpenwatersalamander, gewone pad, rugstreeppad, heikikker, bruine kikker, bastaardkikker (Broekmans & Zuiderwijk, 1986, Creemers, 1998, Koopman *et al.*, 2005). Voor de in de omgeving voorkomende kamsalamander en knoflookpad ontbreekt het geschikte habitat.

Tijdens het veldbezoek zijn de volgende soorten waargenomen: kleine watersalamander, gewone pad, bastaardkikker en bruine kikker. Het plangebied fungeert als voortplantings- en leefgebied voor deze soorten. De strikt beschermde rugstreeppad, heikikker en alpenwatersalamander zouden op basis van bekende verspreidingsgevens en aangetroffen habitat in het zuidoosten van het plangebied kunnen voorkomen. Een aantal poelen vormen geschikte voortplantingswateren en het bos en omgeving vormt geschikt landhabitat. De soorten zijn tijdens de *quick scan* niet aangetroffen. Omdat het veldbezoek plaats vond in een periode die niet ideaal is om deze soorten vast te stellen (de voortplantingspoelen waren grotendeels verlaten) kunnen deze soorten gemist zijn.

Effecten en ontheffing

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van de in het gebied voorkomende amfibieën. Het gaat dan met name om vernietiging van een deel van het voortplantingshabitat en landhabitat of het doden van individuen. Omdat onvoldoende duidelijk is of de strikt beschermde rugstreeppad, heikikker en alpenwatersalamander in het gebied voorkomen, en zo ja waar, is niet met zekerheid te zeggen of er negatieve effecten optreden en of ontheffing noodzakelijk is. Aanbevolen wordt in het voorjaar nader onderzoek uit te voeren, zodat bij de inrichting met deze soorten rekening kan worden gehouden. Het gaat dan met name om het lokaliseren van voortplantingspoelen en het veilig stellen van voldoende geschikt landhabitat.

Tabel 2.2 Voorkomen van en effecten op beschermde soorten amfibieën

Soort	Voorkomen	Effecten	Welke onderdelen van verbods-bepalingen overtreden?
kleine watersalamander, gewone pad, bastaardkikker en bruine kikker	zeker	vernietigen leefgebied, vangen en verplaatsen	artikel 9, 11, 13
rugstreeppad, heikikker en alpenwater-salamander	mogelijk	onbekend; nader onderzoek nodig	onbekend

2.4 Reptielen

Voorkomen en functie plangebied

Ten zuiden van Nijmegen komen zandhagedis, levendbarend hagedis, hazelworm en gladde slang voor, o.a. in de nabijgelegen Overasseltsche en Hatertsche Vennen (RAVON 2005, Koopman *et al.*, 2005).

Tijdens het veldbezoek zijn geen soorten reptielen waargenomen. Een klein oppervlakte van het natuurgebied in het zuidoosten van het plangebied wordt wel geschikt geacht als leefgebied voor de hazelworm. Habitat voor een duurzame populatie levendbarende hagedissen is niet aanwezig. Alleen exemplaren afkomstig van zuidelijk gelegen gebieden kunnen sporadisch in het plangebied terechtkomen.

Effecten en ontheffing

Zonder nader onderzoek is geen uitspraak te doen over de effecten van de ingreep op de hazelworm, zie § 3.2 Aanbevelingen.

Er worden geen negatieve effecten verwacht op levendbarende hagedis, zandhagedis en gladde slang. Een ontheffing van de Flora- en faunawet is voor deze drie soorten dus niet aan de orde.

Tabel 2.3 Voorkomen van en effecten op beschermde soorten reptielen

Soort	Voorkomen	Effecten	Welke onderdelen van verbods-bepalingen overtreden?
Hazelworm	mogelijk	onbekend; nader onderzoek aanbevolen	onbekend

2.5 Grondgebonden zoogdieren

Voorkomen en functie plangebied

De volgende beschermde soorten grondgebonden zoogdieren zijn uit de regio bekend en zouden in het plangebied kunnen voorkomen: egel, gewone bosspitsmuis, tweekleurige bosspitsmuis, dwergspitsmuis, huisspitsmuis, mol, vos, hermelijn, wezel, bunzing, steenmarter, das, eekhoorn, rosse woelmuis, woelrat, aardmuis, veldmuis, dwergmuis, bosmuis, konijn en haas (Broekhuizen *et al.*, 1992).

Tijdens het veldbezoek zijn konijnen daadwerkelijk waargenomen. Daarnaast zijn er sporen gevonden van mol, veldmuis en das. Van de das is een burcht in het zuidelijk gedeelte van het plangebied gevonden, aan de noordzijde van de Weg ter Horst ter hoogte van de golfbanen. Verder zijn een recent gegraven pijp en wissels en prenten in het zuidoostelijke gedeelte van het plangebied gevonden (zie Bijlage 1). De wissels en prenten bevonden zich in het deel van het plangebied waar de uitbreiding van de golfbaan gepland is. Dassen foerageren voornamelijk op voedselrijke graslanden langs bosranden of ruigtestroken waar ze regenwormen, slakken en insecten uitgraven en opeten. Daarnaast worden noten, zaden en vruchten van bomen en planten gegeten. De gebruiksintensiteit van foerageergebieden en burchten kan per seizoen sterk fluctueren en is onder andere afhankelijk van het voedselaanbod. Uit navraag bij de beheerder van de golfbanen bleek dat er geen of nauwelijks sprake is van schade aan de *greens* veroorzaakt door foeragerende dassen. Blijkbaar foerageren de dieren dus niet op de *greens* maar elders. Onduidelijk is welke foerageergebieden en wissels gebruikt worden en of er eventueel andere burchten in het plangebied zijn die door de familie worden gebruikt als verblijfsplaats.

Het gebied lijkt niet geschikt voor de eekhoorn omdat het aandeel aan oudere zaaddragende loof- en naaldbomen zeer gering is. Dergelijke bomen zorgen voor een belangrijk deel van de voedselvoorziening van eekhoorns. Voor de eekhoorn is geschikt leefgebied aanwezig ten zuiden en zuidoosten van de Berendonck in de bossen rondom de Overasseltsche en Hatertse vennen. Het is mogelijk dat zwervende exemplaren op de uitbreidingslocatie van de golfbaan voorkomen. De aanwezigheid van een populatie met vaste rust- en verblijfsplaatsen wordt echter niet verwacht.

De in de regio vrij algemeen voorkomende steenmarter zou in het plangebied kunnen foerageren, geschikte potentiële verblijfplaatsen zijn niet aangetroffen. Aangenomen wordt dat het plangebied als leefgebied voor de overige genoemde soorten fungeert.

Effecten en ontheffing

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van de genoemde zoogdieren van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet indien de ingreep valt binnen het kader van ruimtelijke ontwikkeling. Het nieuwe deel van de golfbaan zal naar verwachting voor de zoogdieren van tabel 1 geschikt leefgebied vormen. Verwacht wordt dat de gunstige staat van instandhouding van deze soorten niet in het geding komt.

De ingreep zal naar verwachting geen effect hebben op de foerageermogelijkheden van de steenmarter. Geschikt leefgebied voor de eekhoorn is niet aanwezig. Ten opzichte

van de steenmarter en de eekhoorn worden door de ingreep geen verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet overtreden.
De ingreep zal wel een effect kunnen hebben op de das, maar hierover is zonder nader onderzoek naar het terreingebruik door de das, niet met zekerheid een uitspraak te doen. Het is namelijk onduidelijk waar de dassen foerageren en welke wissels ze gebruiken om deze foerageergebieden te bereiken. De burchtlocatie bevindt zich in een talud in de berm van de Weg ter Horst aan de rand van een golfbaan (zie figuur 3 en Bijlage 1). Dit is vlakbij het meest intensief gebruikte gedeelte ven het plangebied.
Belangrijk is dat de burchtlocatie goed beschermd wordt. Hiervoor worden in § 3.2 aanbevelingen gedaan. Van belang is tevens dat de verkeersintensiteit niet toeneemt omdat het aanrijdingsrisico voor dassen daarmee zal toenemen. Uit de aanwezigheid van de dassenburcht bij de golfbaan blijkt dat een extensief gebruikte golfbaan en dassenleefgebied kunnen samengaan. Als bij de nadere uitwerking van de inrichting van de golfbaan rekening wordt gehouden met de leefwijze van de das, kan de dassenfamilie voor de toekomst waarschijnlijk behouden blijven in het plangebied. In dat geval zou een ontheffing van de Flora- en faunawet voor de das niet nodig zijn.
Wel moet worden opgemerkt dat het zuidoostelijk gedeelte van Berendonck momenteel slecht toegankelijk is voor mensen, door de dichte begroeiing. In sommige delen van dit gebied vindt extensieve recreatie plaats in de vorm van badende naturisten, cruisende homo's en vissers. Het gebied zal door de realisatie van de golfbaan een meer open karakter krijgen. In hoeverre dit een negatief effect kan veroorzaken voor de das is nog niet goed te bepalen. Vooralsnog is er geen zekerheid of er wel of geen verbodsbepalingen zullen worden overtreden ten opzichte van de das en of er ontheffing aangevraagd dient te worden.

Figuur 3. Burcht van das met zes pijpen in de berm van Weg ter Horst.

Tabel 2.2 Voorkomen van en effecten op beschermde soorten amfibieën

Soort	Voorkomen	Effecten	Welke onderdelen van verbods-bepalingen overtreden?
egel, gewone bosspitsmuis, tweekleurige bosspitsmuis, dwergspitsmuis, huisspitsmuis, mol, vos, hermelijn, wezel, bunzing, rosse woelmuis, woelrat, aardmuis, veldmuis, dwergmuis, bosmuis, konijn en haas	mogelijk tot zeker	vernietigen leefgebied	artikel 11
das	zeker	onbekend; nader onderzoek nodig	onbekend

2.6 Vleermuizen

Voorkomen en functie plangebied

De volgende beschermde soorten vleermuizen zijn uit de regio bekend en zouden in het plangebied kunnen voorkomen: gewone baardvleermuis, Brandt's vleermuis, watervleermuis, meervleermuis, franjestaart, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis (Dijkstra *et al.*, 1999, Limpens *et al.*, 1997, 5.1.2e *et al.*, 2005).

Tijdens het veldbezoek zijn geen (verblijfplaatsen van) vleermuizen waargenomen. Het gebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen en biedt mogelijk ook plaats aan verschillende soorten verblijfplaatsen in bomen (zie figuur 4). Dit geldt althans voor het zuidoostelijk gedeelte van het plangebied, waar de uitbreiding van de golfbaan is voorzien.

Op de plaatsen waar de nieuwe gebouwen (sauna, horecafaciliteit en groeps-accommodatie), parkeerplaatsen en de uitbreiding van het outdoor-centrum zijn gepland, staan geen geschikte gebouwen of bomen, die als verblijfplaats voor vleermuizen kunnen dienen. Deze kleine gebiedsdelen hebben geen belangrijke functie als foerageergebied of verbindingsroute.

Op de locatie van het toekomstige naturistenstrand staan geen gebouwen of bomen die als verblijfplaatsen kunnen dienen. Er zullen wel vleermuizen foerageren.

Effecten en ontheffing

De bouw van de genoemde gebouwen zal geen negatieve effecten op vleermuizen hebben en niet leiden tot overtreding van verbodsbepalingen.

Het verwijderen van de vegetatie ten behoeve van het naturistenstrand en het gebruik van het strand zullen geen negatieve effecten hebben op de foerageermogelijkheden van vleermuizen.

Zonder nader onderzoek is geen uitspraak te doen over de effecten van de geplande ingreep en de noodzaak voor ontheffing voor zover het gaat over het zuidoostelijk gedeelte van het plangebied, waar uitbreiding van de golfbaan is voorzien. Ook voor vleermuizen is de huidige relatieve rust in dit deel van Berendonck mogelijk van belang.

Figuur 4. Boom in het zuidoostelijk gedeelte van de Berendonck waarin zich geschikte verblijfsplaatsen voor vleermuizen kunnen bevinden.

2.7 Vogels

Voorkomen en functie

Volgens de broedvogelatlas (SOVON 2002) komen in de regio de volgende broedvogels van de Rode Lijst voor, waarvoor in het plangebied geschikt broedhabitat voorkomt: boomvalk, patrijs, zomertortel, ransuil, groene specht, veldleeuwerik, graspieper, gele kwikstaart, nachtegaal, spotvogel, grauwe vliegenvanger, matkop, wielewaal, huismus, ringmus en kneu.

Het plangebied kan van betekenis zijn voor winter-/watervogels. De ingreep is van dien aard dat op deze groepen geen negatieve effecten worden verwacht.

Tijdens het veldbezoek zijn alleen algemene vogels waargenomen waaronder buizerd, kokmeeuw, houtduif, koolmees en zwarte kraai. Het voorkomen van de ijsvogel wordt verwacht. Gelet op de tijd van het jaar was het niet mogelijk om aanwijzingen te vinden voor broedgevallen.

Met name het meer natuurlijke gedeelte in het zuidoosten van het plangebied wordt geschikt geacht voor boomvalk, patrijs, zomertortel, ransuil, groene specht, veldleeuwerik, graspieper, gele kwikstaart, nachtegaal, spotvogel, grauwe vliegenvanger, matkop, wielewaal en kneu. Figuur 5 geeft een indruk van de habitat ter plaatse. Huismus en ringmus zouden in de nabijheid van de bebouwing kunnen broeden.

Effecten en ontheffing

De ingreep kan naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van de genoemde soorten van de Rode Lijst. Dit heeft geen negatieve invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat de ingreep relatief beperkt is en er voldoende geschikt leefgebied overblijft. Voor een aantal soorten zal het gebied mogelijk zelfs aantrekkelijker worden, door de toename van de lengte bosrand. Dit kan bevorderd worden door de overgangszone van grasland naar bos niet te scherp te maken, door de aanleg van een zone kruiden en struweel tegen de bosranden aan. Het verdient aanbeveling om met de inrichting van de golfbaan rekening te houden met mogelijke verstoringseffecten in de gebruiksfase. Hiervoor zijn aanbevelingen gedaan in § 3.2.

Van belang is dat bij de uitvoering van grondwerkzaamheden en het verwijderen van de vegetatie in gebruik zijnde nesten van vogels worden ontzien. Op deze manier kan worden voorkomen dat verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet ten opzichte van vogels worden overtreden.

2.8 Beschermde soorten ongewervelden

Voorkomen en functie plangebied

De volgende beschermde soorten ongewervelden zijn uit de regio bekend en zouden in het plangebied kunnen voorkomen: kale bosmier, behaarde bosmier en zwartrugmier. (Peeters *et al.*, 2004).

Tijdens het veldbezoek zijn geen mierenhopen waargenomen, maar het is niet onmogelijk dat deze zijn gemist.

Andere beschermde soorten ongewervelden (dagvlinders, libellen, kevers, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren) worden op grond van verspreidingsgegevens en habitatvoorkeuren niet verwacht (zie literatuurlijst voor diverse bronnen).

Effecten en ontheffing
De ingreep zou kunnen leiden tot vernietiging van mierenhopen, indien deze toch aanwezig zijn. Hiervoor geldt een vrijstelling, omdat de staat van instandhouding van deze wijdverbreide soorten niet in het geding is.
Op andere beschermde soorten ongewervelden worden geen effecten verwacht.

2.9 Beschermde gebieden

Berendonck is of maakt geen deel uit van een Natura 2000 gebied of beschermd natuurmonument. In de directe omgeving (binnen een straal van 1 km) liggen geen Natura 2000 gebieden of beschermde natuurmonumenten. Effecten op verder afgelegen gebieden worden op grond van de afstand en de aard van de ingreep uitgesloten.

Ten zuiden van Berendonck ligt het gebied de Overasseltsche en Hartertsche Vennen, dat deel uit maakt van de Ecologische Hoofdstructuur. De ingreep heeft geen effecten op de wezenlijke waarden en kenmerken van de EHS. De EHS heeft alleen een planologische bescherming en kent geen externe werking.

Figuur 5. Natuurgebied in het zuidoosten van het recreatiepark Berendonck.

3 Conclusies en aanbevelingen

3.1 Conclusies

Sauna, horecafaciliteit, groepsaccommodatie, parkeerplaats en naturistenstrand
De aanleg van een sauna, een horecafaciliteit, een groepsaccommodatie, parkeerplaatsen en een naturistenstrand op de in de inrichtingsschets aangegeven locaties (zie figuur 2) leiden niet tot negatieve effecten voor (strikt) beschermde soorten. Indien buiten het broedseizoen wordt gewerkt, worden naar verwachting geen in gebruik zijnde nesten van vogels geschaad. Een ontheffingsaanvraag voor dit deel van de ingreep is dus niet aan de orde.

Golfbaan
Daadwerkelijk aangetroffen zijn de volgende tabel 1 soorten: brede wespenorchis, kleine watersalamander, gewone pad, bastaardkikker, bruine kikker, konijn, (sporen van) mol en veldmuis; en uiteraard diverse soorten vogels. Tevens zijn het strikt beschermde bermpje en sporen van de strikt beschermde das waargenomen.
Het plangebied is geschikt voor de strikt beschermde rugstreeppad, heikikker, alpenwatersalamander en hazelworm. Onbekend is of zij er daadwerkelijk voorkomen en welk effect de uitbreiding van de golfbaan op deze soorten kan hebben.
In het zuidoostelijk deel van het plangebied zijn een burcht, graafsporen en wissels aangetroffen van de das. Het effect van de uitbreiding van de golfbaan op de das kan niet beoordeeld worden vanwege gebrek aan gegevens over het terreingebruik door de das.
Het recreatiegebied de Berendonck is zeer geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. De bestaande gebouwen worden niet geschikt geacht als verblijfplaatsen voor vleermuizen, een aantal oudere bomen in het zuidoostelijk deel van het plangebied wel. Onbekend is welke soorten vleermuizen in welke aantallen daadwerkelijk voorkomen en of er verblijfplaatsen zijn.
In het zuidoostelijk deel van het plangebied komt mogelijk een aantal broedvogels voor die op de Rode Lijst staan. Door de aanleg van de golfbaan zal voor een deel van deze soorten een beperkt deel van het leefgebied verloren gaan. Aanbevolen wordt geschikt leefgebied voor deze soorten te creëren op de nieuw in te richten golfbaan. Indien grondwerkzaamheden en het verwijderen van vegetatie buiten het broedseizoen gebeurt, worden geen overtreding van verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet begaan.
Het zuidoostelijk gedeelte van Berendonck is momenteel slecht ontsloten en wordt extensief gebruikt. Delen van dit natuurgebied worden gebruikt als homo-ontmoetingsplaats en als recreatiegebied voor vissers en naturisten. Deze zorgen voor een zekere mate van verstoring. De herinrichting van dit gebied zal tot gevolg hebben dat een aanzienlijk aandeel van de beplanting zal verdwijnen en het gebied meer open van karakter wordt. De verstoring wordt mogelijk meer geconcentreerd op de golfbaan (minder in de bosschages). In hoeverre de uitbreiding van de golfbaan tot negatieve effecten voor beschermde soorten zal leiden, is nog niet goed te bepalen omdat gegevens over verspreiding en terreingebruik grotendeels ontbreken.

Nader onderzoek
Voor een adequate beoordeling van de effecten van de ingreep is het gewenst nader veldonderzoek uit te voeren naar het voorkomen van en het terreingebruik door rugstreeppad, heikikker, alpenwatersalamander, hazelworm, das en vleermuizen. Afhankelijk van de uitkomsten van dit onderzoek kan het nodig zijn dat er voor deze soorten ontheffing wordt verkregen van verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet en dat er aanvullende mitigeren of compenserende maatregelen worden getroffen.

Beschermde natuurgebieden
Naar verwachting zal de ingreep geen negatieve effecten veroorzaken op beschermde natuurgebieden (inclusief EHS-gebieden).

3.2 Aanbevelingen

Hieronder worden enkele mitigerende of compenserende maatregelen aanbevolen, waarmee tevens invulling wordt gegeven aan de eis van zorgvuldig handelen en aan de zorgplicht.

* Nader onderzoek naar voorkomen en terreingebruik van rugstreeppad, heikikker, alpenwatersalamander

Aanbevolen wordt in de periode maart – juli veldonderzoek te doen naar het voorkomen van en terreingebruik door de strikt beschermde amfibieën rugstreeppad, heikikker en alpenwatersalamander en de hazelworm. De soorten rugstreeppad en heikikker kunnen op geschikte avonden worden vastgesteld aan de hand van hun roep (zangkoren). De alpenwatersalamander kan met behulp van een steeknet of 's avonds met behulp van een zaklamp worden geïnventariseerd. Daarnaast kunnen geschikte voortplantingswateren worden onderzocht op het voorkomen van eieren en/of juvenielen. Het voorkomen van de hazelworm kan met behulp van het neerleggen van golfplaatjes op geschikte plaatsen in het plangebied worden vastgesteld.

* Nader onderzoek naar terreingebruik van das

Aanbevolen wordt om in het zuidoosten van het plangebied aanvullend onderzoek uit te voeren naar het terreingebruik van de das. Dit onderzoek dient duidelijkheid te geven over het aantal dassen dat van het terrein gebruik maakt, het activiteitengebied van de dassen (de home range) en waar de belangrijkste foerageergebieden en wissels van de dassen gelegen zijn. Dit onderzoek zal bestaan uit verscheidene veldbezoeken en kan worden uitgevoerd buiten de winterrustperiode van de das welke van november tot en met maart loopt.

* Nader onderzoek naar voorkomen en terreingebruik van vleermuizen

Tevens wordt aanbevolen om onderzoek uit te voeren naar het gebruik van het plangebied (met name de zuidoostelijke helft) door verschillende soorten vleermuizen. Dit onderzoek dient duidelijkheid te geven over de aanwezigheid van verschillende soorten verblijfplaatsen (kraamkolonieplaatsen, paarverblijven, overige zomerverblijven,

winterverblijven). Dit onderzoek kan met behulp van bat detectors en vangmiddelen worden uitgevoerd. Aanbevolen wordt ongeveer zeven bezoeken te brengen tussen eind maart en begin oktober.

* Inrichting mede afstemmen op natuurwaarden

Op basis van de informatie van het aanvullende veldonderzoek kan een gedetailleerde effectbeschrijving worden opgesteld voor het huidige conceptinrichtingsplan. Als er knelpunten worden gesignaleerd, kunnen aanbevelingen worden gedaan voor aanpassingen van het inrichtingsplan van de golfbaan, met het oog op het beperken van eventuele negatieve effecten op rugstreeppad, heikikker, alpenwatersalamander, hazelworm, das en vleermuizen. Op voorhand mag worden aangenomen dat een afwisselende inrichting van open golfterrein en bosschages voldoende leefruimte kan bieden voor strikt beschermde soorten en voor golfers.

Om het zuidoostelijk deel van Berendonck geschikt te houden voor de aldaar (mogelijk) voorkomende broedvogels van de Rode Lijst wordt aanbevolen om de overgangszones van grasland (golfbaan) naar bos voldoende breed en structuurrijk te laten zijn. Dat kan door een zone met een kruidlaag en een zone met struweel en struiken om de bosschages te laten staan. De kruidlaag kan jaarlijks of éénmaal per twee jaar in de nazomer worden gemaaid. De struiken kunnen eens in de vijf tot tien jaar worden gesnoeid om verbossing te voorkomen. Dergelijke overgangszones zijn aantrekkelijk voor vele soorten bloeiende planten, die insecten aantrekken. De kunnen dienen als voedselbron voor vogels en vleermuizen. De overgangszones zijn ook aantrekkelijk voor amfibieën, hazelworm en zoogdieren – en ook voor de beleving van het groen door recreanten.

Het creëren van rustzones voor dieren waar betreding door mensen wordt tegengegaan, kan bijdragen aan het geschikt maken van het nieuw te realiseren golfterrein als voor verschillende soorten. Vooral bosschages met veel oude bomen en delen van de oeverzone komen daarvoor in aanmerking.

* *Burchtlocatie das*

De burchtlocatie langs de Weg ter Horst is momenteel zeer toegankelijk. Om de burchtlocatie van de das te beschermen tegen mensen en huisdieren wordt aanbevolen ter plaatse doornstruiken zoals meidoorn en rozenbottel te planten in de noordelijke berm van de Weg ter Horst. Deze werkzaamheden dienen plaats te vinden buiten de voortplantingsperiode en winterrustperiode van de das.

* Egels

Aanbevolen wordt voorafgaand aan het verwijderen van de vegetatie, deze te doorzoeken op egels. Deze vluchten namelijk doorgaans niet. Aangetroffen exemplaren kunnen worden verplaatst naar delen van het plangebied die niet worden aangetast door de werkzaamheden.

* Broedvogels

Ter voorkoming van het vernietigen van nesten van broedende vogels wordt aanbevolen het verwijderen van vegetatie uit te voeren buiten het broedseizoen. Dat verschilt van

soort tot soort. Als vuistregel kan voor Berendonck de periode van 15 maart tot 15 augustus worden aangehouden.

* Vergraven en dempen van wateren

Bij het vergraven en/of dempen van watergangen dient rekening gehouden te worden met het bermpje en de kleine modderkruiper. Bovendien dient in het kader van de zorgplicht (artikel 2 van de Flora- en faunawet) rekening gehouden te worden met andere fauna aanwezig in de wateren. Voor alle soorten in de watergangen kunnen de hieronder aangegeven maatregelen worden getroffen om schade aan exemplaren te voorkomen.

Graaf- of dempingwerkzaamheden worden bij voorkeur uitgevoerd buiten de voortplantingstijd en de winterrust van vissen en amfibieën. Dit betekent dat de werkzaamheden bij voorkeur van half augustus tot en met half november plaatsvinden. Voordat de graaf en/of dempingwerkzaamheden uitgevoerd worden, wordt de water- en oevervegetatie gemaaid en op de kant nagelopen door een ter zaken deskundige op aanwezige fauna. Aanwezige fauna kan worden overgezet naar het deel van de watergang dat niet wordt aangetast door de werkzaamheden. Vervolgens kan de sliblaag uit de sloot worden geschept en breed worden uitgespreid op de kant. Dit dient in nauw overleg met de kraanmachinist plaats te vinden, zodat de dieren niet te lang op de kant zullen blijven liggen. Het bodemmateriaal wordt vervolgens op de kant onderzocht door een ter zake deskundige die alle relevante fauna over kan zetten in het deel van de watergang dat niet de door werkzaamheden zal worden aangetast. Vervolgens kan de sloot vergraven worden. In het geval van het deels dempen van de sloot, wordt de watergang na het verwijderen van vegetatie en bodemmateriaal leeggevist met behulp van een schepnet. Gevangen soorten worden vervolgens overgezet naar delen van de watergang die niet door de werkzaamheden zullen worden aangetast. Vervolgens kan het deel van de watergang gedempt worden, waarbij het dempen in de richting van een te handhaven sloot dient te gebeuren zodat nog aanwezige dieren een veilig heenkomen kunnen zoeken.

4 Literatuur

Backes, C.W., P.J.J. van Buuren & A.A. Freriks (2004). Hoofdlijnen natuurbeschermingsrecht. Sdu Uitgevers, Den Haag.

Bergmans, W. & A. Zuiderwijk, 1986. Atlas van Nederlandse amfibieën en reptielen en hun bedreiging. Vijfde herpetogeografische verslag. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff & De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming. (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionidea. – Nederlandse fauna 7. Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden.

Bouwman, J., 2005. Vlinders (Lepidoptera) in de periode 2000-2004. In: Waarnemingenverslag ongewervelden 2005. EIS-Nederland, de Vlinderstichting en Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, Leiden.

Broekhuizen, S., Hoekstra, B., V. van Laar, C. Smeenk, & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Bruyne, R. de., 2002. De Nauwe korfslak Vertigo angustior in Nederland (Mollusca: Gastropoda). Nederlandse Faunistische Mededelingen (16): 11-20.

Creemers, R.C.M., 1998. Prioritaire reptielen en amfibieën in Gelderland. RAVON i.s.m. Natuurbalans / Limes divergens, Nijmegen.

Felix, R.P.W.H., 2004. Quick scan Beschermde flora en fauna Staddijk Nijmegen. Bureau Natuurbalans-Limes Divergens BV, Nijmegen.

Gittenberger, E., A.W. Janssen, W.J. Kuijper, J.G.J. Kuiper, T. Meijer, G. van der Velde & J.N. de Vries, 1998. De Nederlandse Zoetwatermollusken. Recente en fossiele weekdieren uit zoet en brak water. Nederlandse Fauna 2. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden.

Hoefsloot, G. & A.D.G. Koopman, in voorbereiding. Beoordeling beschermde soorten Teersdijk, Nijmegen. Qiuck scan in het kader van de Flora- en faunawet. Rapportnr. 06-146 i.o.v. gemeente Nijmegen, Bureau Waardenburg, Culemborg.

Huijbregts, H., 2003. Beschermde kevers in Nederland. Nederlandse Faunistische Mededelingen 19-2003, pag. 1-27.

Huijbregts, H., 2004d. Vliegend hert *Lucanus cervus* (Linneaus, 1758). EIS-Nederland, www.naturalis.nl/eis.

Janssen, J.A.M. & J.H.J. Schaminée, 2004. Europese Natuur in Nederland. Soorten van de Habitatrichtlijn. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Kalkman, V., R. Ketelaar & M. van der Weide, 2003. Libellen (Odonata) in de periode 2000-2002. In: Waarnemingenverslag dagvlinders, libellen en sprinkhanen 2003. EIS-Nederland, de Vlinderstichting en Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, Leiden.

Kapteyn, K., 1995. Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co Uitgevers en Importeurs bv, Haarlem / Provincie Noord-Holland, Haarlem.

Kleukers, R., 2003. Sprinkhanen en krekels in de periode 1996-2002. In: Waarnemingenverslag dagvlinders, libellen en sprinkhanen 2003. EIS-Nederland, de Vlinderstichting en Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, Leiden.

Koopman, A.D.G. & G. Hoefsloot, 2006. Beoordeling beschermde soorten Teersdijk, Nijmegen. Bureau Waardenburg, Culemborg.

Koopman, A.D.G., J.M. Reitsma & L.S. Anema, 2005. Beschermde natuurwaardenkaart Nijmegen. Toelichting. Rapport 05-065 i.o.v. gemeenten Nijmegen, Bureau Waardenburg, Culemborg.

Lange, R., Twisk, P., Winden van, A., Diepenbeek van, A., 1994. Zoogdieren van West Europa. Uitgeverij KNNV, Utrecht.

Lensink, R., J. Reitsma, S. Dirksen & J. van der Winden, 2001. Ecologische effecten van het structuurmodel Kust (gemeente Lelystad). Rapport 01-019, Bureau Waardenburg bv, Culemborg.

Limpens, H., K. Mosterd & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Uitgeverij KNNV, Utrecht.

LNV, 1993. Structuurschema Groene Ruimte: het landelijk gebied de moeite waard. Ministerie van LNV, Den Haag.

LNV, 2004. Besluit Rode lijsten flora en fauna. Ministerie van LNV, Den Haag.

LNV, 2005a. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten! Ministerie van LNV, Den Haag.

LNV, 2005b. Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998. Ministerie van LNV, Den Haag.

Meijden, R. van der, 1998. Interactieve Heukels' Flora van Nederland. CD-ROM. Wolters-Noordhoff, Groningen.

Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nederlands Natuurhistorisch Museum, KNNV Uitgeverij en EIS-Nederland, Leiden.

Nie, H.W. de, 1997. Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen (2e herziene druk). Media Publishing, Doetinchem.

Peeters, T.M.J., C. van Achterberg, W.R.B. Heitmans, W.F. Klein, V. Lefeber, A.J. van Loon, A.A. Mabelis. H. Nieuwenhuijsen, M. Reemer, J. de Rond, J. Smit & H.H.W. Velthuis, 2004. De wespen en mieren van Nederland (Hymenoptera: Aculeata). Nederlandse Fauna 6. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden, KNNV Uitgeverij, Utrecht.

RAVON, 1999. Jaarverslag 1998. Reptielen, amfibieën en vissen, nr. 6. Jaargang 2, nr. 3, pag. 60-75.

RAVON, 2005. Waarnemingenoverzicht 2003 & 2004. Reptielen, amfibieën en vissen, nr. 20. Jaargang 7, nr. 2, pag. 46-64.

SOVON, 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels. Nederlands Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en EIS-Nederland, Leiden.

Tax, M.H., 1989. Atlas van de Nederlandse dagvlinders. Vlinderstichting, Wageningen.

Timmermans, G., R. Lipmann, M. Melchers & H. Holsteijn, 2004. Gewone rivierkreeft *Astacus astacus* (Linneaus, 1758). EIS-Nederland, www.naturalis.nl/eis.

Weeda, E.J., R. Westra, Ch. Westra & T. Westra, 1994. Nederlandse oecologische flora: wilde planten en hun relaties 1 t/m 5. KNNV Uitgeverij / IVN, Utrecht.

Woldendorp. H.E., 2005. Wetgeving natuurbescherming. teksten en toelichting. Editie 2005. Sdu Uitgevers. Den Haag.

Zollinger, R., R. Creemers & F. Spikmans, 2003. Gegevensvoorziening vis- en amfibieënsoorten Annex II Habitatrichtlijn. Overzicht beste leefgebieden kamsalamander, grote modderkruiper, kleine modderkruiper, bittervoorn en rivierdonderpad. RAVON, Nijmegen.

Zuiderwijk, A. & G. Smit, 1990. De Nederlandse slangen in de jaren tachtig. Analyse van waarnemingen en beschrijving van landelijke verspreidingspatronen. Lacerta 49 (2).

Zuiderwijk, A., G. Smit & B. Kruyntjens, 1992. De Nederlandse hagedissen in de jaren tachtig. Analyse van waarnemingen en beschrijving van landelijke verspreidingspatronen. Reptielen Natuurbeleidsplan. Lacerta 51 (1).

Bijlage 1 Verspreiding beschermde soorten

- Vindplaats bermpje
- Geschikt leefgebied voor bermpje binnen plangebied
- Vindplaats kleine modderkruiper
- Geschikt leefgebied voor kleine modderkruiper binnen plangebied
- Dassenburcht met zes pijpen
- Graafsporen das
- Prenten (bovenste pijl) en wissel van de das

Bijlage 2 Gegevens Natuurloket

Tabel B1.1 *Rapportage Natuurloket voor kilometerhok x:181 / y:423*
FF1 = Flora- en faunawet categorie 1 (vrijstelling); FF23 = Flora- en faunawet categorie 2 of 3 (strik(er) beschermd); H/V = Habitatrichtlijn / Vogelrichtlijn; RL = Rode lijst

Rapportage voor kilometerhok X:181 / Y:423

Soortgroep	FF1*	FF23*	H/V*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten	5	3	1	20	goed	-	 1975-2004
Mossen					matig		1996-2006
Korstmossen					niet		1991-2006
Paddestoelen					slecht		1990-2005
Zoogdieren	1				slecht	51-100%	1995-2005
Broedvogels		76		16	matig	0%	1994-2005
Watervogels		21			matig	0%	96/97-03/04
Reptielen		1			slecht		1991-2005
Amfibieen	4	1			matig	51-100%	1991-2005
Vissen					niet		1991-2005
Dagvlinders				1	redelijk	0%	1995-2005
Nachtvlinders					niet		1980-2005
Libellen				2	goed	0%	1991-2005
Sprinkhanen				2	goed	1-10%	1991-2005
Overige ongewervelden					slecht		1991-2005

Tabel B1.2 *Rapportage Natuurloket voor kilometerhok x:181 / y:424*
FF1 = Flora- en faunawet categorie 1 (vrijstelling); FF23 = Flora- en faunawet categorie 2 of 3 (strik(er) beschermd); H/V = Habitatrichtlijn / Vogelrichtlijn; RL = Rode lijst

Rapportage voor kilometerhok X:181 / Y:424

Soortgroep	FF1*	FF23*	H/V*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten	1				goed	-	 1975-2004
Mossen					slecht		1996-2006
Korstmossen					niet		1991-2006
Paddestoelen				1	slecht	0%	1990-2005
Zoogdieren					niet		1995-2005
Broedvogels		44		8	goed	0%	1994-2005
Watervogels		21			matig	0%	96/97-03/04
Reptielen					niet		1991-2005
Amfibieen					niet		1991-2005
Vissen					niet		1991-2005
Dagvlinders					matig		1995-2005
Nachtvlinders					niet		1980-2005
Libellen					niet		1991-2005
Sprinkhanen					niet		1991-2005
Overige ongewervelden					slecht		1991-2005

Tabel B1.3 *Rapportage Natuurloket voor kilometerhok x:181 / y:425*
FF1 = Flora- en faunawet categorie 1 (vrijstelling); FF23 = Flora- en faunawet categorie 2 of 3 (strik(er) beschermd); H/V = Habitatrichtlijn / Vogelrichtlijn; RL = Rode lijst

Rapportage voor kilometerhok X:181 / Y:425

Soortgroep	FF1*	FF23*	H/V*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten	3			2	goed	-	 1975-2004
Mossen					slecht		1996-2006
Korstmossen					niet		1991-2006
Paddestoelen					slecht		1990-2005
Zoogdieren					niet		1995-2005
Broedvogels					niet		1994-2005
Watervogels		21	15		matig	0%	96/97-03/04
Reptielen					niet		1991-2005
Amfibieën					niet		1991-2005
Vissen					niet		1991-2005
Dagvlinders				1	matig	0%	1995-2005
Nachtvlinders					niet		1980-2005
Libellen					niet		1991-2005
Sprinkhanen					redelijk		1991-2005
Overige ongewervelden					niet		1991-2005

Tabel B1.4 *Rapportage Natuurloket voor kilometerhok x:182 / y:423*
FF1 = Flora- en faunawet categorie 1 (vrijstelling); FF23 = Flora- en faunawet categorie 2 of 3 (strik(er) beschermd); H/V = Habitatrichtlijn / Vogelrichtlijn; RL = Rode lijst

Rapportage voor kilometerhok X:182 / Y:423

Soortgroep	FF1*	FF23*	H/V*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten	4	4		16	goed	-	 1975-2004
Mossen					matig		1996-2006
Korstmossen					niet		1991-2006
Paddestoelen				26	goed	0%	1990-2005
Zoogdieren					niet		1995-2005
Broedvogels		79		17	goed	0%	1994-2005
Watervogels		45			matig	0%	96/97-03/04
Reptielen		1			slecht		1991-2005
Amfibieën	4				redelijk	51-100%	1991-2005
Vissen					slecht		1991-2005
Dagvlinders				1	goed	26-50%	1995-2005
Nachtvlinders					niet		1980-2005
Libellen				3	goed	26-50%	1991-2005
Sprinkhanen				2	goed	11-25%	1991-2005
Overige ongewervelden					slecht		1991-2005

Tabel B1.5 *Rapportage Natuurloket voor kilometerhok x:182 / y:424*
FF1 = Flora- en faunawet categorie 1 (vrijstelling); FF23 = Flora- en faunawet categorie 2 of 3 (strik(er) beschermd); H/V = Habitatrichtlijn / Vogelrichtlijn; RL = Rode lijst

Rapportage voor kilometerhok X:182 / Y:424

Soortgroep	FF1*	FF23*	H/V*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten	2	2		10	goed	-	 1975-2004
Mossen					niet		1996-2006
Korstmossen					niet		1991-2006
Paddestoelen (#)				94	goed	0%	1990-2005
Zoogdieren					niet		1995-2005
Broedvogels					niet		1994-2005
Watervogels		22	16		matig	0%	96/97-03/04
Reptielen					niet		1991-2005
Amfibieen	1				slecht	51-100%	1991-2005
Vissen					niet		1991-2005
Dagvlinders					goed		1995-2005
Nachtvlinders					redelijk		1980-2005
Libellen				2	goed	51-100%	1991-2005
Sprinkhanen					redelijk		1991-2005
Overige ongewervelden					niet		1991-2005

Bijlage 3 Wettelijk kader

1.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden in het kort het wettelijk kader en de toepassing op ruimtelijke ingrepen en beheer beschreven. Het geeft weer hoe de wettelijke toetsingskaders door Bureau Waardenburg worden gehanteerd bij het opstellen van ecologische beoordelingen.
De bescherming van natuur in Nederland is vastgelegd in Europese en nationale wet- en regelgeving, waarin een onderscheid wordt gemaakt tussen soortenbescherming en gebiedsbescherming. De soortenbescherming is in Nederland verankerd in de Flora- en faunawet (§ 1.2 van deze bijlage), de gebiedsbescherming in de Natuurbeschermingswet 1998 (§ 1.3). Tevens wordt kort ingegaan op de betekenis van Rode lijsten (§ 1.4) en de Ecologische Hoofdstructuur (§ 1.5) bij ecologische toetsingen.

1.2 Flora- en faunawet[1]

Het doel van de Flora- en faunawet is het instandhouden en beschermen van in het wild voorkomende planten- en diersoorten. De Flora- en faunawet kent zowel een zorgplicht als verbodsbepalingen. De zorgplicht geldt te allen tijde voor alle in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving, voor iedereen en in alle gevallen.
De verbodsbepalingen zijn gebaseerd op het 'nee, tenzij' principe. Dat betekent dat alle schadelijke handelingen ten aanzien van beschermde planten- en diersoorten in principe verboden zijn (zie kader).

Verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet (verkort)	
Artikel 8:	Het plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op een andere manier van de groeiplaats verwijderen van beschermde planten.
Artikel 9:	Het doden, verwonden, vangen of bemachtigen of met het oog daarop opsporen van beschermde dieren.
Artikel 10:	Het opzettelijk verontrusten van beschermde dieren.
Artikel 11:	Het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen of verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfsplaatsen van beschermde dieren.
Artikel 12:	Het zoeken, beschadigen of uit het nest halen van eieren van beschermde dieren.
Artikel 13:	Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van beschermde planten en dieren.

Artikel 75 bepaalt dat vrijstellingen en ontheffingen van deze verbodsbepalingen kunnen worden verleend. Het toetsingskader is begin 2005 gewijzigd door middel van een Algemene Maatregel van Bestuur, doorgaans aangeduid als de AMvB artikel 75. Er gelden verschillende regels voor werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ingrepen en die in het kader van bestendig gebruik en beheer.

[1] Deze paragraaf is in belangrijke mate gestoeld op de brochure 'Buiten aan het werk?' (LNV, 2005a).

Er bestaan drie beschermingsregimes corresponderend met drie verschillende groepen beschermde soorten, opgenomen in drie bijbehorende tabellen in de LNV- brochure.

Tabel 1. De algemene beschermde soorten
Voor deze soorten geldt een vrijstelling voor ruimtelijke ingrepen en bestendig gebruik en beheer. Ontheffing ten behoeve van andere activiteiten kan worden verleend, mits de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is ('lichte toetsing').
Tabel 2. De overige beschermde soorten
Voor deze soorten geldt een vrijstelling voor werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en van bestendig gebruik en beheer, als op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode wordt gewerkt. Anders is ontheffing noodzakelijk, na lichte toetsing.
Tabel 3. De strikt beschermde soorten
Dit zijn alle vogelsoorten en de planten- en diersoorten vermeld in Bijlage 4 van de Habitatrichtlijn of in Bijlage 1 van de AMvB artikel 75. Voor bestendig gebruik en beheer geldt ook voor deze soorten een vrijstelling, mits men werkt op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Voor verstoring (met wezenlijke invloed) van deze soorten kan geen vrijstelling of ontheffing worden verkregen. Voor ruimtelijke ingrepen is altijd een ontheffing op grond van artikel 75 van de Flora- en faunawet noodzakelijk. Deze kan worden verleend na een uitgebreide toetsing.

De uitgebreide toetsing houdt in dat ontheffing alleen kan worden verleend als:
1. Er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
2. Er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is;
3. Er sprake is van een in de wet genoemde reden van openbaar belang;
4. Er zorgvuldig wordt gehandeld.

Bestendig gebruik, bestendig beheer en onderhoud in de bosbouw en landbouw en uitvoering in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling worden genoemd als openbaar belang. Zorgvuldig handelen betekent het actief optreden om alle mogelijke schade aan een soort te voorkomen, zodanig dat geen wezenlijke negatieve invloed op de relevante populatie van de soort optreedt. Mitigatie (het vermijden of verzachten van negatieve effecten) en compensatie (het aanbieden van vervangend leefgebied) kunnen deel uitmaken van het zorgvuldig handelen.

Samenvatting toetsingskader Flora- en faunawet
Het toetsingskader van de Flora- en faunawet voor werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting en bestendig gebruik en beheer luidt dus:
1. Komen er soorten uit Tabel 1 voor? Hiervoor geldt een vrijstelling. Alleen de zorgplicht is van toepassing.
2. Komen er soorten uit Tabel 2 voor? Dan geldt een vrijstelling (mits gedragscode) of moet ontheffing worden aangevraagd (lichte toetsing).
3. Komen er soorten uit Tabel 3 voor? Er geldt een vrijstelling voor bestendig gebruik en beheer (mits gedragscode; niet voor art. 10). In overige gevallen is altijd ontheffing nodig (uitgebreide toetsing).

1.3 Natuurbeschermingswet 1998[2]

De Natuurbeschermingswet 1998 (kortweg: Nbwet) vormt de invulling van de gebiedsbescherming van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn en heeft als doel het beschermen en instandhouden van bijzondere gebieden in Nederland. De Nbwet kent verschillende soorten beschermde gebieden. De belangrijkste zijn de Natura 2000-gebieden (oftewel Vogel- en Habitatrichtlijngebieden oftewel Speciale Beschermingszones) en de beschermde natuurmonumenten. De aanwijzingsbesluiten van deze gebieden bevatten een kaart en een toelichting, waarin de instandhoudings-doelstellingen staan verwoord (zie www.minlnv.nl).

Voor Natura 2000-gebieden dient een beheersplan te worden opgesteld. Daarin staat o.a. welke maatregelen nodig zijn om de natuurdoelen te halen en welk (bestaand en toekomstig) gebruik al dan niet vergunningplichtig is.

Projecten en handelingen, die negatieve effecten op Natura 2000-gebieden kunnen hebben en die niet nodig zijn voor of verband houden met het beheer, zijn verboden. Hiervoor kan door het bevoegd gezag (meestal Gedeputeerde Staten, soms de minister van LNV) vergunning worden verleend op grond van artikel 19d. Voor plannen (bij voorbeeld bestemmingsplannen, streekplannen, waterhuishoudingsplannen) geldt dat goedkeuring van het bevoegd gezag op grond van artikel 19j nodig is. Ook activiteiten buiten het Natura 2000-gebied kunnen vergunningplichtig zijn als er negatieve effecten door 'externe werking' kunnen optreden.

De vergunning of goedkeuring kan pas worden afgegeven nadat een 'habitattoets' het bevoegd gezag de zekerheid heeft gegeven dat het gebied niet wordt aangetast.

Habitattoets
In de 'oriëntatiefase' – voorheen ook wel 'voortoets' genoemd – wordt onderzocht of een plan, project of handeling (kortweg: 'activiteit'), gelet op de instandhoudings-doelstellingen, mogelijk schadelijke gevolgen heeft voor een Natura 2000-gebied en zo ja of deze gevolgen significant kunnen zijn. De gevolgen moeten worden beoordeeld in samenhang met die van andere plannen en projecten ('cumulatieve effecten').

Als er geen effecten zijn, is de kous daarmee af. Als de effecten klein zijn, volgt een verslechterings- en verstoringstoets'. Bij mogelijke significante effecten volgt een 'passende beoordeling'.

In de verslechterings- en verstoringstoets worden de effecten gespecificeerd. Daarbij hoeft dan niet meer naar cumulatieve effecten te worden gekeken. Het bevoegd gezag beoordeelt of de effecten aanvaardbaar zijn of niet. Aan de vergunning kunnen beperkende voorwaarden (mitigatie en compensatie, zie onder) worden verbonden.

---

[2] Hierbij is in belangrijke mate gebruik gemaakt van de brochure 'Algemene handreiking natuurbeschermingswet 1998' (LNV, 2005b)

De passende beoordeling is veel uitgebreider. Op basis van de beste wetenschappelijke kennis dienen de effecten op de habitats en soorten te worden ingeschat, rekening houdende met cumulatieve effecten.
Als de passende beoordeling uitwijst dat er slechts beperkte effecten zijn, dan dient vergunning te worden aangevraagd, die wordt verleend indien de effecten aanvaardbaar worden geacht. Als er significante effecten zijn, dan mag vergunning alleen worden verleend als er voldaan is aan alle drie onderstaande ADC-criteria:

- Er zijn geen geschikte Alternatieven.
- Er is sprake van Dwingende redenen van groot openbaar belang, waaronder redenen van sociale en economische aard.
- Er is voorzien in exacte en tijdige Compensatie.

Als er sprake is van aantasting van een gebied dat is aangewezen ter bescherming van prioritair natuurlijk habitat of een prioritaire soort, dient eerst door de minister van LNV aan de Europese Commissie advies te worden gevraagd. Bovendien is het aantal redenen van groot openbaar belang beperkt.

Het toetsingskader voor beschermde natuurmonumenten is zeer vergelijkbaar, echter de procedure en de speelruimte van het bevoegd gezag wijken op enkele ondergeschikte punten af.

Zorgplicht
Artikel 19l legt aan iedereen een zorgplicht voor beschermde natuurgebieden op. Deze zorg houdt in ieder geval in dat ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat een handeling nadelige gevolgen heeft, verplicht is die handeling achterwege te laten of, als dat redelijkerwijs niet kan worden gevergd, eventuele gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. De nadelige handelingen hebben betrekking op de instandhoudingsdoelen in het geval van een Natura 2000-gebied en op de wezenlijke kenmerken in het geval van een beschermd natuurmonument.

1.4 Rode lijsten

Rode lijsten zijn geen wettelijke instrumenten, maar zijn sturend voor beleid. Zij dienen om prioriteiten in middelen en maatregelen te kunnen bepalen. Bij het beoordelen van maatregelen en ingrepen kunnen de Rode lijsten echter wel een belangrijke rol spelen. Er zijn nu landelijke Rode lijsten vastgesteld voor paddestoelen, korstmossen, mossen, vaatplanten, platwormen, land- en zoetwaterweekdieren, bijen, dagvlinders, haften, kokerjuffers, libellen, sprinkhanen en krekels, steenvliegen, vissen, amfibieën, reptielen, zoogdieren en vogels (LNV 2004). Een aantal provincies heeft aanvullende provinciale Rode lijsten opgesteld.
Van soorten op de Rode lijst moet worden aangenomen dat negatieve effecten van ingrepen de gunstige staat van instandhouding relatief gemakkelijk in gevaar brengen. Waar het beschermde soorten betreft zal er dus extra aandacht aan mitigatie en compensatie moeten worden besteed. Bij niet-beschermde soorten of soortgroepen kunnen op grond van de zorgplicht extra maatregelen worden gevergd. Bij een aantal

soortgroepen gaat het echter om tientallen of honderden moeilijk vast te stellen soorten, waardoor de waarde voor praktische toepassingen vaak beperkt is.

1.5 Ecologische Hoofdstructuur

De Planologische Kernbeslissing (PKB) Structuurschema Groene Ruimte (LNV, 1993) bevat de doelstellingen, de hoofdlijnen en de belangrijkste maatregelen van het nationaal ruimtelijk beleid voor onder meer natuur en landschap. Onderdeel hiervan is de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), die bestaat uit een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen natuurgebieden verbonden door verbindingszones. De begrenzing van de EHS is een provinciale taak. De Ecologische Hoofdstructuur wordt in provinciale streekplannen uitgewerkt. Ruimtelijke plannen van gemeenten moeten hieraan worden getoetst. De EHS is de afgelopen jaren in gebiedsplannen nader begrensd (vaak op perceelsniveau), waarbij per begrensde eenheid natuurdoeltypen zijn aangewezen.
In of in de nabijheid van beschermde natuurgebieden geldt het 'nee, tenzij'-regime. Nieuwe plannen, projecten of handelingen zijn niet toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten. Hiervan kan alleen worden afgeweken als er geen reële alternatieven zijn én er sprake is van redenen van groot openbaar belang. In dat geval moet de initiatiefnemer maatregelen treffen om de nadelige effecten weg te nemen of te ondervangen, en waar dat niet volstaat te compenseren door het realiseren van gelijkwaardige gebieden, liefst in of nabij het aangetaste gebied. Ook financiële compensatie is mogelijk.

len van condoomvoorziening op de HOP. Dergelijke maatregelen dragen bij aan de gezondheid van de bezoekers.

• **Dienst groenvoorzieningen:**
De dienst groenvoorzieningen kan een actieve bijdrage leveren aan de veiligheid op een HOP. MOVISIE Lesbisch- en Homo-emancipatiebeleid adviseert HOP's niet kaal te kappen, en ook niet te kiezen voor het openkappen van beplanting. Hierdoor wordt de baan alleen maar verplaatst, waarmee men 'het probleem' letterlijk verschuift. Onnodige afbraak van urinoirs en het afsluiten van parken en laantjes die als ontmoetingsplaatsen in gebruik zijn, heeft ook weinig zin. De dienst groenvoorzieningen kan beter voorzieningen treffen voor een goed gebruik van een HOP, zoals het plaatsen van extra afvalbakken en condoomautomaten. Ook het afsluiten van bepaalde straten voor doorgaand autoverkeer, met een keerlus en parkeerplaatsen aan beide zijden van de afsluiting, is een mogelijkheid. Herplanten van lage struiken, en minder of selectiever snoeien op bepaalde plekken is een manier om de loop op en rond een HOP te reguleren. Ten slotte kan men denken aan het omleiden van wandelroutes voor zover deze de HOP kruisen, het niet aanleggen van doorgaande paden door de HOP en het realiseren van een visuele afsluiting van zijpaden.

FACTSHEET

MOVISIE
LESBISCH EN HOMO-BELEID
www.movisie.nl

Homo-ontmoetingsplaatsen in de publieke ruimte

Colofon
Uitgave MOVISIE Lesbisch- en Homobeleid,
december 2006
www.movisie.nl
Redactie: Judith Schuyf en 5.1.2e
Tekstredactie: 5.1.2e
Fotografie: 5.1.2e
en 5.1.2e Dankmei
Vormgeving: CASE, 5.1.2e 5.1.2e Breda
Druk: 5.1.2e v.

U kunt de factsheets ook terugvinden op www.homo-emancipatie.nl.
Meer exemplaren zijn te bestellen via info@homo-emancipatie.nl

Deze uitgave werd mogelijk gemaakt door een bijdrage van het ministerie van VWS.

Meer informatie
www.homo-emancipatie.nl, MOVISIE Lesbisch en Homobeleid
www.lecd.nl, Landelijk Expertise-Centrum Diversiteit van de politie
www.coc.nl, Federatie van Nederlandse Verenigingen tot Integratie van Homoseksualiteit COC Nederland
http://banenoverzicht.gaycover.nl, overzicht van alle HOP's in Nederland
http://groups.msn.com/platformkeelbos, belangenbehartiger voor bezoekers van HOP's

MOVISIE
Kennis en advies voor maatschappelijke ontwikkeling
• maatschappelijke zorg
• kwetsbare groepen
• veiligheid
• huiselijk en seksueel geweld
• leefbaarheid

De publieke ruimte is niet neutraal. Op het snijvlak van publiek en privé woedt ook de strijd om de toegankelijkheid voor homoseksualiteit in die ruimte. Potentiële conflictgebieden zijn de straat, het park, de wijk, en in het bijzonder de plaatsen waar mannen samen komen om seks met mannen te hebben: de homo-ontmoetingsplaatsen. Buitenseks van mannen onderling roept aanzienlijk meer weerstand op dan onder hetero's, wellicht gevoed vanuit de angst voor het 'andere'.

Factsheet **Homo-ontmoetingsplaatsen in de publieke ruimte**

Wat kan een gemeente doen met homo-ontmoetingsplaatsen?

Een homo-ontmoetingsplaats - ook wel HOP genoemd - is een openbare ontmoetingsplaats voor mannen die (homoseksuele) contacten zoeken met andere mannen. In de volksmond worden ze ook wel 'baan' of 'cruisinggebied' genoemd. Deze 'banen' bevinden zich in de openbare ruimte, denk bijvoorbeeld aan stations, parken, meren, urinoirs en parkeerplaatsen langs autosnelwegen.

Wie bezoekt de HOP?

Bezoekers van de HOP benoemen zich soms wel, maar vaak ook niet als homoseksueel. Hoe zij hun identiteit ook omschrijven, deze mannen zijn in elk geval op zoek naar (seksuele) contacten met andere mannen. Sommigen gaat het om de spanning, anderen vinden het vooral lekker om buiten te vrijen. Voor sommige HOP-bezoekers geldt dat een homoseksuele ontmoeting in het commerciële circuit niet mogelijk of gewenst is. En op een HOP komen relatief veel mannen die niet openlijk homoseksueel zijn en 'in het openbaar' een heteroseksueel bestaan leiden: getrouwde mannen, autochtoon én allochtoon. Of het zijn juist jongere jongens die de stap naar de homobar nog niet durven zetten. Een niet te verwaarlozen groep ten slotte zijn mannen die illegaal in Nederland verblijven, die soms mede op zoek zijn naar bijverdiensten waar geen Sofi-nummer aan te pas komt.
Niet alle baanbezoekers komen overigens om seks te hebben. Een deel schept er plezier in om naar anderen te kijken. Tot slot: veel mensen denken dat het op een HOP (bijna) altijd om betaalde seks gaat. In de praktijk blijkt het prostitutieaandeel van de seksuele contacten op de baan echter vrij gering.

Wat zijn de mogelijke problemen rond een HOP?

• Veiligheid
Nogal wat mannen die seks hebben op de baan, vinden niet dat ze een homoseksuele identiteit hebben. Ze hebben wel seks met mannen, maar hun cultuur, religie, persoonlijkheid of bijvoorbeeld leeftijd maakt het voor hen moeilijk zich ook 'homo' te noemen. Hiermee komen we op de bekende problemen van de 'geheime identiteit' die deze groep moeilijk aanspreekbaar maakt op aspecten van veiligheid:
- de chanteerbaarheid
- de verhoogde kans om slachtoffer te worden van bijvoorbeeld geweld
- het ontbreken van onderlinge netwerken die een zekere bescherming zouden kunnen bieden
- het onvoldoende geïnformeerd zijn over wat wel of niet mag en kan

Ook factoren die te maken hebben met de specifieke situatie op een HOP vergroten de kans slachtoffer te worden van bijvoorbeeld beroving, verkrachting en discriminatie. Cruisen vindt vaak plaats op donkere, meer afgelegen plekken, en op tijdstippen dat andere gebruikers van de ruimte er doorgaans niet zijn. In toenemende mate gebeurt het de laatste tijd ook meer overdag. Een probleem voor cruisende mannen, politie en lokale overheid is dat op cruiseplekken soms homovijandige intolerantie en anti-homogeweld plaatsvinden. Helaas is het de laatste jaren zelfs herhaalde malen tot moord op een bezoeker van een HOP gekomen.

• Vervuiling
De HOP is praktisch altijd te vinden in een groene omgeving. Voor het seksueel contact trekt men zich terug op de beschutte plaatsen in de bosschages. Deze plaatsen worden door dit gebruik helaas ook gekenmerkt door vervuiling door cruisende mannen. Vaak laten mannen, bij gebrek aan afvalbakken, tissues en condooms achter op de plaats waar ze seks hebben gehad. Ook als er wel afvalbakken staan, komt dergelijke vervuiling nogal eens voor.

• Onveilige seks
Een deel van de bezoekers van de HOP komt uit een sociale omgeving waar zij een 'heterosociaal' leven leiden. Daardoor zijn zij vaak minder goed op de hoogte van de risico's van onveilige seks. Helaas moeten we daarbij ook constateren dat te veel mannen die wél iets van soa weten, gewoon niet aan veilige seks doen. Daardoor zijn juist minder assertieve bezoekers van een HOP die deze mannen daar ontmoeten nog kwetsbaarder.

• Klachten van derden
De klachten van derden over een HOP zijn grofweg onder te verdelen in twee categorieën: de overlast voor omwonenden en de overlast voor de 'heterobezoekers' van het gebied waar de HOP zich bevindt. Omwonenden gaat het vooral om de vervuiling, en soms ook om het komen en gaan van auto's van HOP-bezoekers. Verder hebben mensen soms gevoelsmatige bezwaren, omdat het op een HOP om homoseksuele contacten gaat. Veel 'heterobezoekers' van het gebied waar de HOP zich bevindt, willen vooral niet geconfronteerd worden met homoseksuele handelingen van

Voorbeeld bad practice politie
In de nabijheid van een HOP parkeren cruisende mannen hun auto op het parkeerterrein bij een park, máár óók illegaal in de berm bij de bosschages. In de omgeving is een groepje raddraaiers actief, die verschillende keren de auto's van de HOP-bezoekers bekrassen en anderszins vernielen. Het verantwoordelijke politieteam besluit de problemen aan te pakken, en gaat intensief verbaliseren voor foutparkeren. Daardoor hoopt men de cruisende mannen te ontmoedigen het park te bezoeken. De werkelijke 'misdadigers', de raddraaiers die de auto's vernielden, blijven echter geheel buiten schot. De politie maakt dus geen werk van de opsporing van de 'vernielers'.
(bron: Regionaal Project Discriminatie)

Op een homo-ontmoetingsplaats gaat het zelden om betaalde seks

een HOP sluiten lost niets op, het verplaatst alleen maar het fenomeen

mannen. Het wekt wrevel op, bijvoorbeeld omdat men meent dat contactzoekende 'homo's' op heteromannen of misschien op kinderen uit zijn.

Een gemeentelijke visie op de HOP

In Nederland wordt tamelijk breed de opvatting gesteund dat de overheid terughoudend moet zijn in haar rol van zedenmeester. Er is wetgeving over de minimumleeftijd voor seksueel contact en over seksueel geweld. Ook prostitutie is in ons land officieel gereguleerd. Het past niet bij deze rol om HOP's te sluiten om de 'zeden' te beschermen. Daarbij komt dat inmiddels door praktijkvoorbeelden wel duidelijk geworden is dat sluiting van een HOP eventuele problemen niet oplost, maar uitsluitend leidt tot een verplaatsing van het fenomeen. Het is dan ook wenselijk om tot een lokale visie te komen met betrekking tot de HOP, en daarin zaken als ruimteverdeling, onderling respect en het voorkomen van criminaliteit mee te nemen. Hieronder werken we deze zaken kort uit.

• Ruimteverdeling
De (lokale) overheid heeft een specifieke rol in het beheer van de openbare ruimte, vooral als er sprake is van verdelingsproblematiek. De overheid moet dan wel objectief opkomen voor de belangen van alle partijen, dus zonder aanzien des persoons. Zo kent men al ruimten die zijn voorbehouden aan kinderspeelplaatsen, of speciale plaatsen waar mensen hun hond kunnen uitlaten. In het verlengde daarvan kan een gemeente ook een HOP een legitieme bestemming geven. De aanwijzing van een bepaald deel van de openbare ruimte tot homo-ontmoetingsplaats maakt bovendien bepaalde beheersmaatregelen makkelijker. Daarmee kan men de bezoekers van de HOP meer veiligheid garanderen. En omwonenden hoeven niet onverhoeds geconfronteerd te worden met iets wat ze niet willen zien.

• Onderling respect
Vaak wordt het bezoeken van de HOP door anderen niet gezien als een reguliere vorm van recreatie. Buitenseks door mannen roept nog altijd aanzienlijke weerstand op, wellicht gevoed vanuit de angst voor het 'andere'. In het huidige maatschappelijke klimaat is sowieso een verminderde tolerantie jegens allerlei minderheden merkbaar. In het verlengde van de 'nieuwe' discussie over normen en waarden, vindt zelfs een zekere moralisering plaats in de samenleving. Daardoor ervaren mensen subculturele vormen van gedrag sneller als overlast.
Een lokale overheid kan hierin als het ware stelling nemen, door bewust een omgeving te organiseren waarbinnen de HOP-bezoekers 'veilig' kunnen recreëren. Uiteraard heeft diezelfde overheid ook een verantwoordelijkheid naar de omwonenden en 'hetero-bezoekers' van de openbare ruimte waar de HOP zich bevindt. Helaas hebben gemeenten – soms vanuit een 'heteronormatief' waardenpatroon – vaak een verkeerd beeld van de HOP en haar bezoekers.
De eerlijkheid gebiedt overigens te zeggen dat ook de bezoekers van de HOP niet altijd rekening houden met andere gebruikers van de ruimte. Men laat bijvoorbeeld rommel achter, of houdt er geen rekening mee dat men soms tijdens de seks zichtbaar en hoorbaar is voor 'hetero-gebruikers' van de ruimte. Het ontwikkelen van een visie en daarbij behorende maatregelen, kan echter het onderlinge respect ten goede komen.

• Voorkomen van criminaliteit
De doelgroep van bezoekers van de HOP heeft, door hun potentieel geheime identiteit, verhoogde kans op chantage, of om slachtoffer te worden van fysieke criminaliteit (daders 'zoeken' naar gemakkelijke slachtoffers, met het minste risico op aangifte bij de politie). Tevens kan er sprake zijn van 'feitelijk aanstootgevend gedrag' door cruisende mannen, doordat hun seksuele handelingen zichtbaar zijn vanaf de openbare weg.

Mogelijke oplossingen in het beleid

• Gedoogbeleid
Gedoogbeleid is een van de meest voor de hand liggende instrumenten die de overheid (lokaal of provinciaal) heeft. Door voor gedoogbeleid rond HOP's te kiezen, hoeven geen lastig terug te draaien politieke besluiten te worden genomen, die eventueel op verzet zouden kunnen stuiten. Bij het maken van afspraken moet helder – en later zichtbaar! – worden voor welk deel van een bepaald terrein de gedoogsituatie geldt.

• Inrichten van het terrein
De overheid kan door middel van bestemmingsplannen de HOP als het ware legaliseren. Door de omgeving van de HOP opnieuw in te richten, kan zij voor alle partijen een leefbare omgeving maken. De overlast van auto's is te verminderen, en door de inrichting van het groen kan men het zicht van omwonenden op de HOP beperken. Het is handig als de HOP een terrein is dat door het aanleggen of afsluiten van wegen en paden kan worden afgezonderd van de rest van de openbare ruimte. Zo bestaat er weinig kans dat 'gewone' wandelaars of fietsers onverhoeds worden geconfronteerd met seksende mannen.

• Surveillance
Om de veiligheid te vergroten, is het zinvol dat de politie regelmatig zichtbaar surveilleert op de HOP. Wel is belangrijk dat zij daarbij het recreëren door de bezoekers, voor zover dat geen feitelijke overlast veroorzaakt, niet verstoort. Het is bijvoorbeeld niet aan te raden om met zaklampen door de bosschages te gaan, tenzij er een concrete noodzaak daartoe is, bijvoorbeeld in het geval van een opsporingsonderzoek.

In Amsterdam poogde men bezoekers te weren door langhoornrunderen in het cruisinggebied te plaatsen. Dit had echter geen effect op het bezoek door homomannen.

Voorbeeld good practice politie
'Het is al weer enige jaren geleden. In het Rosarium in het Vondelpark in Amsterdam was een man meegelokt naar zijn eigen huis en daar vermoord. Korte tijd later liep ik er te cruisen. Op een bankje raakte ik in gesprek met een aardige dertiger. Voor het tot de gebruikelijke uitwisseling kon komen, vertelde hij me van de politie te zijn en dat hij op dat moment recherchewerk deed dat moest leiden tot de aanhouding van de moordenaar. Of ik er meer van wist, vroeg hij. Hij was op dat moment met zo'n vijf collega's aanwezig. Ik kon hem niet aan informatie helpen, maar complimenteerde hem wel met het feit dat hij, midden tussen al die seks, zijn "anders geaarde recherche" deed. Hij reageerde verontwaardigd: het hoorde gewoon bij zijn professionaliteit en die van zijn Amsterdamse politiecollega's dat hij zonder onderscheid naar seksuele voorkeur zo'n moordzaak aanpakte. Dat mannen daar seks hádden met elkaar vond hij prima, zolang ze máár géén overlast bezorgden.'
(bron: Roze Links)

Sluiting betekent verschuiving
Door het sluiten van een homo-ontmoetingsplaats verdwijnen de problemen vanzelf, denkt menige lokale overheid. Dat is echter een illusie, want de behoefte aan het zoeken van anoniem sekscontact in de open lucht is groot. Wanneer er een plek wordt gesloten, verplaatsen de cruise-activiteiten zich naar elders: het zogeheten 'waterbed-effect'. Bovendien kan men zich afvragen of het sluiten van een ontmoetingsplaats niet een zekere mate van discriminatie betekent: men staat homomannen niet toe wat bij hetero's (vaak stilzwijgend) wel wordt getolereerd. In de reacties op de problematiek rond ontmoetingsplaatsen, speelt vaak een bepaalde morele verontwaardiging mee die een neutrale overheid niet past.

Een visie over de HOP vergroot onderling respect en voorkomt criminaliteit

• Bezoekers aanspreken
De politie kan de bezoekers van de HOP 'corrigerend' aanspreken als er sprake is van niet te tolereren gedrag, zoals vervuiling. Verder kan men de bezoekers met borden laten weten wat de gedragsregels zijn op de HOP.

• Hiv-preventie
Veel bezoekers van de HOP hebben een 'heterosociale' achtergrond en zijn vaak niet of onvoldoende op de hoogte van de risico's van onveilige seks. Daarom is de HOP helaas een plaats waar onveilige seks nog regelmatig voorkomt. Het is dan ook een belangrijk om juist daar voorlichting over hiv, soa of veilige seks te verzorgen. Ook is het een prima plek om condoomautomaten te plaatsen, om zo veilige seks te ondersteunen.

• Omwonenden te woord staan
De lokale overheid kan voorlichting aan omwonenden geven, en zo eventuele vooroordelen tegen de HOP en haar bezoekers wegnemen.

De rol van de politie

Maatregelen van de politie kunnen worden afgestemd in de driehoek (politiekorps, korpsbeheer, openbaar ministerie). Bij een dergelijk overleg moeten veiligheid én beheersing van reële overlast centraal staan. Een goede maatregel is het aanstellen van een aandachtsfunctionaris bij de politie die zich met eventuele problemen bezighoudt. De politie zou de aangiftebereidheid van HOP-bezoekers die met een misdrijf te maken hebben gehad kunnen bevorderen door:

- vaker zichtbaar en aanspreekbaar te zijn op de HOP, en folders te verspreiden
- een digitale folder te verspreiden op diverse homosites en op sites waarop homobanen staan
- een digitale folder te plaatsen op sites van gemeente of politie
- folders beschikbaar hebben op de diverse politiebureaus

Daarnaast kan de politie door geregelde, zichtbare surveillance mogelijke criminaliteit tegengaan. Daarbij moet wel duidelijk zijn dat de bezoekers van de HOP verder met rust gelaten worden. De politie kan optreden tegen cruisende mannen, maar alleen als er sprake is van 'feitelijk aanstootgevend gedrag', en als dat gedrag zichtbaar is vanaf de openbare weg. Dit speelt vrijwel alleen als daadwerkelijk op het betreffende tijdstip ander publiek aanwezig is.

De rol van de gemeente

De gemeente heeft binnen de ruimtelijke ordening verschillende mogelijkheden. Belangrijk is het instrument van het bestemmingsplan, waarbij het gebruik van de grond in een aantal hoofdbestemmingen voor een bepaalde periode (meestal tien jaar) wordt vastgelegd. Via deze procedure kan ook een HOP als een legitieme bestemming worden aangewezen.

Een dergelijke vorm van 'zonering' is niet ongebruikelijk. In de praktijk zijn veel bestemmingen al op de een of andere wijze aan bijzondere doelgroepen toegewezen. De hond uitlaten is slechts op bepaalde plekken toegestaan. In sommige parken is barbecuen, vaak door migrantenfamilies, mogelijk gemaakt.

De rol van de provincie

De provincie kan via het streekplan een recreatieplan opstellen. De provincies maken ongeveer elke tien jaar een nieuw streekplan waarin het ruimtelijk beleid wordt vastgelegd, en daarmee de ontwikkelingen in de provincie voor de middellange termijn. Stedenbouw, landbouw, de ecologische hoofdstructuur, recreatie, waterbeheer, ontgrondingen: allerlei onderwerpen die een claim leggen op de ruimte komen erin aan de orde. Voor gemeentelijke plannen fungeert het streekplan als toetsingskader. Provinciale natuur- en milieuorganisaties spelen een actieve rol in het streekplan via een gezamenlijk streekplanproject.

De rol van de rijksoverheid

Veel HOP's waarover op dit moment conflicten bestaan, bevinden zich op rijkseigendom, bijvoorbeeld in sommige natuurgebieden en op terreinen nabij snelwegen. Het rijk heeft de uitvoering van het beheer van dergelijke gronden in het algemeen overgedragen aan derden. In het geval van de betreffende HOP's zijn dat meestal Rijkswaterstaat, Staatsbosbeheer en het ministerie van Defensie. Rijkswaterstaat en Staatsbosbeheer zijn zelfstandige organen, die pas in laatste instantie verantwoording verschuldigd zijn aan de ministeries van respectievelijk Verkeer en Waterstaat (V&W) en Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (LNV). Het is moeilijk om het rijk aan te spreken op het beheer van deze terreinen, omdat de democratische controle over Rijkswaterstaat en Staatsbosbeheer sinds de verzelfstandiging beperkt is. Een gemeente kan echter wel het initiatief nemen om met deze instanties te spreken wanneer er problemen zijn rond een ontmoetingsplaats
Als het gaat om terreinen van het Ministerie van Defensie, kan de rijksoverheid zelf de veiligheidssituatie voor bezoekers verbeteren. Dat kan bijvoorbeeld door het onderling afstemmen van maatregelen bij de verschillende ministeries. De Interdepartementale Werkgroep Overheidsbeleid en Homoseksualiteit (IWOH), waar de officiële vertegenwoordigers van alle ministeries in zitten, biedt een goed startpunt voor overleg hierover.

De rol van anderen

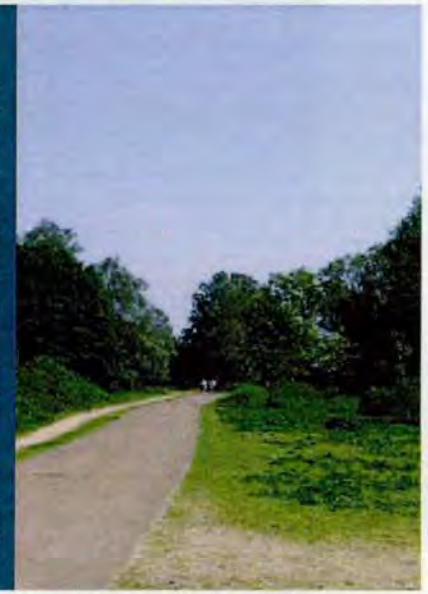
- **GGD:** de preventieprogramma's over hiv, soa en veilige seks van de GGD kunnen mede toegespitst worden op bezoekers van de HOP. Denk bijvoorbeeld aan een goede voorlichtingscampagne of aan het rege-

Tips voor de overheid

• Start een overleg via een zogeheten 'commissie homo-ontmoetingsplaats', ofwel een C-HOP. Daarin nemen de volgende partijen deel: de gemeente (bijvoorbeeld de diensten Stadsbeheer en Bestuurszaken), de eigenaar van de grond, de politie en een plaatselijke homobelangenorganisatie. Een C-HOP zou er eigenlijk moeten zijn over iedere ontmoetingsplaats die 'problemen' geeft. Zo'n overleg kan per regio worden georganiseerd (zoals in Zuidoost-Brabant is voorgesteld). In de C-HOP kan men afspraken maken over het gebruik van het terrein en over het oplossen van problemen rond veiligheid en overlast. De commissie dient tevens als aanspreekpunt voor de omgeving. Overlast van omwonenden kan met eenvoudige inrichtingsmaatregelen en een duidelijke ruimteverdeling gere geld worden (bijvoorbeeld via het bestemmingsplan).

• Neem maatregelen op het beleidsterrein ruimtelijke ordening om de bestaande HOP's te 'legaliseren'. Bestemmingsplan en streekplan zijn daarbij mogelijkheden. Vaak is de gemeente de aangewezen instantie om met de eigenaar van de grond te gaan praten.

• Start in de C-HOP een overleg met de beheerder van het terrein over maatregelen op het gebied van de inrichting. Bespreek ook het organiseren van voorlichting aan omwonenden, bijvoorbeeld door parkwachters. Zij kunnen uitleggen dat op ontmoetingsplaatsen geen prostitutie plaatsvindt en dat een HOP geen misdaad aantrekt.

Handelingskader
Politie op de mannenontmoetingsplaats

Een veilige mannenontmoetingsplaats voor iedereen

Een mannenontmoetingsplaats, hierna genoemd MOP, zijn locaties waar mannen elkaar kunnen ontmoeten voor sociale interactie, vriendschap en romantische- of seksuele ontmoetingen. Deze plaatsen kunnen zowel formeel als informeel zijn en kunnen variëren afhankelijk van de cultuur, sociale normen en individuele voorkeuren van de gemeenschap.

Het is belangrijk op te merken dat een MOP een belangrijke rol speelt in de LHBTIQ+-gemeenschap waar mannen, die seksuele relaties hebben met mannen, vaak geconfronteerd worden met stigma en discriminatie. Deze plaatsen bieden een veilige ruimte waar ze zichzelf kunnen zijn en verbinding kunnen maken met gelijkgestemden. Net als bij alle sociale ontmoetingsplaatsen is het belangrijk om voorzorgs-maatregelen te nemen voor veiligheid en welzijn. In de volksmond heten deze ontmoetingsplaatsen ook wel 'banen' of 'cruisingsgebieden'. Voorbeelden van deze plaatsen zijn stations, parken, (openbare) toiletgelegenheden en parkeerplaatsen langs (auto)wegen. Mannen leggen daar veelal contact en trekken zich terug op een beschutte plek. Niet alle bezoekers komen hier overigens om seks te hebben maar de contacten verlopen veelal anoniem. Velen willen er vanuit maatschappelijk oogpunt niet voor uitkomen dat zij behoefte hebben aan deze contacten.

De gebruikte term 'homo-ontmoetingsplaats' is achterhaald. Een gedeelte van de bezoekers leeft (ook) een heteroseksueel leven en herkent zich niet in deze term. Daarom spreken we niet meer van homo-ontmoetingsplaatsen maar van een MOP. MOP's bestaan al lang en zijn een maatschappelijk gegeven. Als politie bepalen wij niet de wenselijkheid hiervan. Gemeenten en grondeigenaren kunnen overleggen met bestaande ketenpartners, zoals het COC, Movisie en het netwerk binnen de politie, Roze in Blauw. Over het algemeen richt het beleid zich op de veiligheid van de bezoekers en het minimaliseren van eventuele overlast. Het eventueel sluiten van deze ontmoetingsplaatsen of het toepassen van ontmoedigingsbeleid leidt tot verplaatsing. Men zoekt simpelweg een andere locatie om elkaar te ontmoeten. Dit leidt weer tot minder overzicht op deze MOP en kan leiden tot onveiligheid voor de bezoekers en zelfs het vermeerderen van eventuele overlast doordat er kruisbestuiving van recreatie kan optreden.

Doelen

De MOP trekt een divers publiek aan en dreiging is nooit ver weg als kwetsbaren zich verzamelen. Om meer inzicht te krijgen in wat een MOP is en hoe wij daar als politie het beste kunnen handelen, is er een handelingskader opgesteld met de volgende doelen:

1. Het verbeteren van onze 'knowhow' met betrekking tot een MOP door kennis en expertise te bundelen.
2. Het aanbieden van dit handelingskader aan de basisteams die een MOP in hun werkgebied hebben. Op deze wijze is er sprake van een eenduidig en professioneel optreden door de politie op deze plaatsen.
3. Het stimuleren van de politie om in overleg met de ketenpartners aandacht te geven aan het ontwikkelen van beleid met betrekking tot de MOP.
4. In dit handelingskader wordt gesproken over de afkorting LHBTIQ+. Dit staat voor: Lesbisch, Homo, Biseksueel, Transgender, Intersekse, Queer, en het plusteken (+) staat voor alle andere seksuele oriëntaties, genderidentiteiten en -expressies. Deze afkorting wordt gebruikt om een diverse gemeenschap van mensen te omvatten.

Politie.nl

Versie 2.0 april 2024

Strafbaarheid
Het bezoeken van een mannenontmoetingsplaats is niet strafbaar. Ook het hebben van seks in de buitenlucht, ongeacht de seksuele gerichtheid is niet strafbaar. Schennis der eerbaarheid, artikel 239 Wetboek van Strafrecht, is strafbaar maar door het zich terugtrekken op een beschutte plaats, neemt de strafbaarheid hiervan af. Als er sprake is van een of meerdere strafbare feiten, kan de politie vanzelfsprekend gericht controleren en optreden. Voor een effectief optreden is het zaak om vooraf-gaand aan dat optreden in overleg te gaan met Roze in Blauw. Roze in Blauw kan hierbij betrokken worden, zij hebben de expertise op dit onderwerp en hebben een piketlijn die 24/7 bereikbaar is.

Roze in Blauw
Roze in Blauw is een netwerk binnen de politie met de kennis en expertise op dit thema. Iedere eenheid en dienst heeft een eigen Roze in Blauw team. Deze teams zijn aanspreekpunt voor alle LHBTIQ+ gerelateerde casuïstiek, zowel intern als extern gericht. Vertegenwoordigers van de Roze in Blauw-teams komen met enige regelmaat bij elkaar om landelijk af te stemmen over uiteenlopende LHBTQIA+ -gerelateerde zaken en onderzoeken. Het landelijke telefoonnummer is: 5.1.2e (24/7 voor collega's en burgers)

Opsporingsonderzoek
Bij rechercheonderzoeken na gepleegde (zware) strafbare feiten heeft het vaak geen zin om op een directe wijze en bijvoorbeeld in uniform een mannenontmoetingsplaats te betreden en onderzoeksvragen te stellen. De bezoekers zullen in nagenoeg alle gevallen 'niets gezien of gehoord hebben', terwijl zij soms bijzonder goede getuigen zijn. Van belang is hierbij enige terughoudendheid en wederom Roze in Blauw en hun expertise te benaderen.

De taak van de politie op de mannenontmoetingsplaats
De politie heeft de taak om de kwetsbare groep bezoekers te beschermen tegen homofobie, bedreigingen, berovingen of (dreigen met) geweld en moord. Daarnaast heeft de politie de taak om overlast te verminderen, in samenwerking met de genoemde ketenpartners. Surveillance op een MOP is gewenst. Het surveillerend uitvoeren van deze politietaken op deze plaatsen zorgt voor een verhoogd veiligheidsgevoel bij de bezoekers. Bij het optreden tegen strafbare feiten is het belangrijk om jezelf kenbaar te maken als politieambtenaar, mocht je in burger gekleed zijn. Juiste bejegening is hierbij gepast. De politie verstoort de activiteiten op deze ontmoetingsplaatsen niet en beseft de kwetsbaarheid van deze groep. De politie is vrij van aannames, het uitdragen van persoonlijke meningen en stereotyperingen en handelt binnen de kaders van de wet , professioneel en zonder vooroordelen. Dit versterkt het vertrouwen van deze groep in de politie en daarmee onze ambitie 'politie voor iedereen'. In gelijke gevallen gelijk optreden is belangrijk en toon begrip voor situaties waarin bezoekers zich eventueel bevinden. Zoek contact met Roze in Blauw bij het leggen van contact met een bezoeker. Zorg voor positieve benadering met termen zoals: 'gaat alles goed?' en 'voel jij je veilig vandaag?'. Daarbij hoort normale surveillance met oog voor de genoemde taken.

Kwetsbaarheid en risico's
De bezoekers van MOP zijn over het algemeen een kwetsbare groep. Vanwege cultuur, religie, omgeving, persoonlijkheid of leeftijd hebben velen van hen een geheime identiteit. Als politie gaan wij niet over de wenselijkheid hiervan maar worden wij wel geconfronteerd met dit gegeven. Juist door die anonimiteit, en het belang voor die bezoekers, lopen zij een verhoogd risico op slachtofferschap. Het risico op chantage en afpersing is groot door bijvoorbeeld bekendmaking aan familie en/of vrienden. De meldingsbereidheid van bezoekers is zeer laag. Dat heeft onder meer te maken met het dubbelleven en het geringe vertrouwen in de politie. Bezoekers zullen andere bezoekers niet snel helpen of zullen achteraf niet graag willen getuigen door bijvoorbeeld schaamte of het verliezen van anonimiteit. Bij aangifte kun je het slachtoffer of getuige wijzen op het gebruik van domicilie en het gebruik van een ander postadres. Van belang is om te weten dat je heel voorzichtig moet zijn met het garanderen van (volledige) anonimiteit. Dat is maar in een beperkt geval mogelijk en onder strikte voorwaarden. Voor bewijsvoering in de strafzaak is het altijd van belang om over toetsbare verklaringen te beschikken en verklaringen op naam voldoen hieraan eerder dan anonieme verklaringen.

Hoe te handelen bij meldingen en aangiften
Meldingen en aangiften van LHBTIQ+-gerelateerde incidenten en bezoekers van een MOP in het bijzonder, zullen met de nodige voorzichtigheid behandeld moeten worden. Kennis van zaken, locaties van een MOP, gebruikte termen en gewoonten zijn daarbij van belang. Melders en aangevers zullen niet snel tot in detail vertellen wat hen is overkomen. Als er al melding of aangifte gedaan wordt, houdt men het vaak algemeen. Vraag respectvol en met begrip door, met oog voor de betrokkenen levert dit vaak een extra strafbaar feit op, te weten discriminatie. Daarnaast geeft dit het vertrouwen in het doen van aangifte.

Contact

Heb je een MOP in het werkgebied van jouw basisteam en wil je weten hoe je hier het beste mee om kunt gaan of heb je andere vragen over het LHBTIQ+-onderwerp en de gemeenschap, neem dan contact op met Roze in Blauw via **rozeinblauw@politie.nl** of via de piketlijn: **088-1691234**.

Praktijkvoorbeelden
Zoals al eerder benoemd is een juiste bejegening belangrijk. Uit de praktijk zijn er een aantal voorbeelden vastgelegd in een tabel met suggesties hoe je het beste kan handelen op een MOP:

Melding	Doorvragen
Er is in mijn auto ingebroken en ik wil aangifte doen.	Er sprake is van vernieling door homohaters die deze melder/aangever op deze manier wegjoegen.
Ik ben geslagen en ik wil aangifte doen.	Er blijkt dat potenrammers aanwezig waren op een mannenontmoetingsplaats.
Ze hebben mij in elkaar geslagen, maar ik wil geen aangifte doen.	Er is sprake van een dubbelleven en durft de melder/aangever met een domicilleadres wel aangifte te doen.
Ik ben beroofd, maar ik wil geen aangifte doen.	De melder/aangever schaamt zich en het ligt gevoelig bij wie hij aangifte doet.
Ik ben bedreigd, maar ik wil geen aangifte doen.	Melder/aangever behoort tot de wij-cultuur en zij durven geen aangifte te doen bij heteroseksuele politieagenten met dezelfde achtergrond (bang voor herkenning binnen de 'eigen' groep).

Voorbeelden	Suggesties
Surveilleren met groot- of zoeklicht in de bosjes of aanroepen via megafoon.	Normale surveillance met oog voor de genoemde taken.
Negatieve benadering zoals termen 'weet je vrouw hier wel van?' en 'ik zal je thuissituatie wel even inlichten!'.	Positieve benadering met termen zoals 'gaat alles goed vanavond?' en 'voel je je veilig vanavond?'
Bij eventuele handhaving geen oog hebben voor thuissituatie en verzoek van bezoeker tot directe betaling bewust negeren.	Oog hebben voor de thuissituatie en aanbieden de boete gelijk te betalen (geen post op huisadres).
Bezoekers zonder wettelijk kader identificeren en hen en eventuele kentekens registeren in bijv. BHV.	Slechts in die gevallen waarin identificatie en registratie nodig is deze bevoegdheden uitvoeren (denk aan onderzoeken van bijv. beroving/geweld).

5.1.2e 5.1.2e (Radjes)

Van: 5.1.2e @gmail.com
Verzonden: woensdag 19 augustus 2026 16:57
Aan: Afdeling bestuursrechtspraak (Veilig Mailen)
Onderwerp: nieuw beroep
Bijlagen: Beroepschrift 5.1.2e .pdf; Bijlage 2 Besluit hogere waarden Sportpark Nieuw 5.1.2e inclusief Nota van Zienswijzen.pdf; Bijlage 1 Besluit gemeenteraad Oss 25 juni 2026 tot vaststelling van het TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw 5.1.2e inclusief de nota van zienswijzen en wijzigingen.pdf; Bijlage 4 Raadsadvies aan de gemeenteraad van Oss inzake behoud en ontwikkeling van Circuit Nieuw 5.1.2e behorend bij het raadsbesluit van 31 oktober 2013, volgnummer 2013 70.pdf; Bijlage 3 Besluit van de gemeenteraad van Oss van 31 oktober 2013, volgnummer 2013 70, tot behoud en ontwikkeling van Circuit Nieuw 5.1.2e pdf; Bijlage 5.1 Planregels TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw 5.1.2e pdf; Bijlage 5.2 motivering TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw 5.1.2e 8 dec 2025.pdf; Bijlage 6 Akoestisch rapport 5.1.2e van 30 april 2019.pdf; Bijlage 9.1 ECLI_NL_RVS_2021_2839 (1).pdf; Bijlage 7 Handreiking industrielawaai.pdf; Bijlage 8 Handleiding meten en rekenen industrielawaai.pdf; Bijlage 9.2 ECLI_NL_RVS_2009_BJ4039 (1).pdf

Opvolgingsvlag: Opvolgen
Vlagstatus: Voltooid

U ontvangt niet vaak e-mail van 5.1.2e @gmail.com. Ontdek waarom dit belangrijk is

ⓘ Dit bericht is verzonden via Bastion 365 Webform "Nieuwe zaak of stukken bij bestaande zaak insturen"

- Uw volledige naam: 5.1.2e
- Adres: 5.1.2e , 5.1.2e 5.1.2e

Bericht:

Bij deze mijn beroepschrift en bijlagen.
Wegens beperkte uploadmogelijkheden zal ik de filmpjes waarnaar ik verwijs in mijn beroepschrift als bijlage 10.1 en 10.2 per post doen toekomen, graag verneem ik naar welk adres en onder welke referentie ik deze op kan sturen.

met vriendelijke groet,

5.1.2e

Geregistreerd telefoonnummer: 5.1.2e

BEROEPSCHRIFT

Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State

Postbus 20019

2500 EA Den Haag

5.1.2e, 19 augustus 2026

Betreft

Beroep tegen:

1. het besluit van de gemeenteraad van Oss van 25 juni 2026 tot vaststelling van het TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw 5.1.2e (NL.IMRO.0828.TAMnwzvnbergen-VG01);

2. het besluit van burgemeester en wethouders van Oss van 26 mei 2026 tot vaststelling van hogere waarden Sportpark Nieuw 5.1.2e, gepubliceerd op 10 juli 2026 in Gemeenteblad 2026, nr. 329182.

Geachte Afdeling,

Ondergetekende, 5.1.2e, wonende aan de 5.1.2e, 5.1.2e 5.1.2e, hierna: appellant, stelt hierbij beroep in tegen de hierboven genoemde besluiten.

1. Ontvankelijkheid

Appellant is belanghebbende in de zin van artikel 1:2 Awb als omwonende van Sportpark Nieuw 5.1.2e. Appellant heeft tijdig zienswijzen ingediend tegen zowel het ontwerp-TAM-omgevingsplan als het ontwerpbesluit hogere waarden. Deze zienswijzen zijn inhoudelijk beantwoord in de nota's van zienswijzen. Voor het omgevingsplan betreft dit zienswijze 2; voor het besluit hogere waarden betreft dit zienswijze 1.[1]

2. Feiten en achtergrond

Appellant woont met zijn echtgenote ten oosten van Sportpark Nieuw 5.1.2e en ondervindt op dagen dat gecrossed wordt doorlopend ernstige geluidhinder van het circuit. Deze dagen zijn woensdag, zaterdag en zondag, telkens van 11.00 uur tot 17.00 uur met in de zomer een enkele keer verlenging op zaterdag tot na 17.00 uur. Mensen kunnen elkaar in de tuin niet meer verstaan zodat geen enkel gesprek mogelijk is. Het lezen van een boek of het doen van een studie is onmogelijk. De kinderen en kleinkinderen van appellant vertoeven niet meer bij appellant op dagen dat er gecrossed wordt vanwege de overlast. Appellant kan op cross dagen in de tuin geen bezoek ontvangen.

Indien er sprake is van de overheersende westenwind is de overlast nog ernstiger. Ramen en deuren moeten gesloten blijven omdat ook binnenshuis, ondanks HR++ beglazing, het geluid van de cross nog zeer hinderlijk is.

---

[1] *Nota van zienswijzen en wijzigingen ontwerp TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw Zevenbergen*, Bijlage 1, zienswijze 2, p. 4–7; *Nota van zienswijzen ontwerpbesluit hogere waarden Sportpark Nieuw* 5.1.2e Bijlage 2, zienswijze 1, p. 3-5.

Om de feitelijke situatie en de hinder voor de Afdeling inzichtelijk te maken, heeft appellant op verschillende dagen geluids-filmopnamen gemaakt waarop de geluidbelasting en de impact op het gebruik van zijn woning en tuin duidelijk te zien en te horen zijn. Deze opnamen zijn aan de stukken toegevoegd ter nadere illustratie van de overlast en de toename van de geluidhinder in de loop der tijd.[2]

Het perceel van appellant heeft de status van een NSW landgoed. Dit betekent dat het onroerend goed bijzondere natuur- en landschapswaarden vertegenwoordigt en dat rust en stilte een wezenlijk onderdeel zijn van het gebruik en de beleving van het landgoed. De geluidhinder en de toename daarvan raken daarmee niet alleen het dagelijkse woongenot, maar ook de natuur- en landschapsbeleving die aan het gebruik van het NSW-landgoed verbonden is.

Appellant merkt daarnaast op dat de geluidhinder en de toename daarvan gevolgen hebben voor het gebruiksgenot en daarmee ook voor de waarde van zijn onroerend goed. Dit wordt niet als zelfstandig dragend juridisch argument aangevoerd, maar wel als onderdeel van zijn persoonlijke belang bij een zorgvuldig en rechtmatig besluit.

3. Gronden tegen het omgevingsplan

3.1 In strijd met het uitgangspunt uit 2013

Appellant stelt voorop dat de gemeenteraad van Oss op 31 oktober 2013 heeft besloten Circuit Nieuw 5.1.2e te behouden en te ontwikkelen op basis van de invulling van de vijf eerder door het college gestelde voorwaarden. Een daarvan luidt dat het circuit niet meer milieuruimte mag innemen. Voor wat betreft geluid moet sprake zijn van een aanmerkelijke verbetering; naast verbetering van het leefklimaat voor gehinderden binnen de geluidscontour moet ook verbetering van de geluidsoverlast voor omwonenden buiten die contour worden bewerkstelligd.[3] De gemeenteraad stelt daartegenover dat het plan ten opzichte van 2013 een verbetering zou opleveren, omdat motoren stiller zijn geworden en wedstrijden binnen de geactualiseerde geluidcontour passen.[4]

Die motivering overtuigt niet. Voor zover de gemeenteraad de gestelde geluidsverbetering baseert op de aanname dat motoren in de afgelopen jaren stiller zijn geworden, had zij inzichtelijk moeten maken op welke concrete en representatieve gegevens die aanname berust en hoe is verzekerd dat de geluidreducerende eigenschappen waarop zij zich beroept ook gedurende de planperiode daadwerkelijk aanwezig zijn; een veronderstelde geluidreductie door stillere voertuigen kan niet dragend zijn wanneer het gebruik daarvan niet juridisch is geborgd.[5]

Uit de gemeentelijke stukken blijkt dat het aantal beoogde geluidproducerende uren op de crossbaan toeneemt van 11.700 naar 13.590 per jaar.[6] Dat betekent een toename van

---

[2] *Filmopnamen zondag 4 september 2011 en zondag 5 juli 2026*, Bijlage 10.1 en 10.2. De opnamen zijn overgelegd als illustratie van de ervaren hinder en niet als gecertificeerd akoestisch onderzoek of zelfstandig bewijs van een bepaalde geluidwaarde.

[3] *Besluit van de gemeenteraad van Oss van 31 oktober 2013, volgnummer 2013-70, tot behoud en ontwikkeling van Circuit Nieuw* 5.1.2e, Bijlage 3, p. 1, beslispunt 1; *Raadsadvies aan de gemeenteraad van Oss inzake behoud en ontwikkeling van Circuit Nieuw* 5.1.2e, *behorend bij het raadsbesluit van 31 oktober 2013*, Bijlage 4, p. 3.

[4] *Besluit gemeenteraad Oss van 25 juni 2026 tot gewijzigde vaststelling van het IAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw* 5.1.2e, *inclusief Nota van zienswijzen en wijzigingen*, Bijlage 1, Nota van zienswijzen, par 2.1 en 2.2, p. 5.

[5] ABRvS 21 juli 2009, ECLI:NL:RVS:2009:BJ4039, r.o. 2.10.3. (Bijlage 9.2)

[6] *Motivering IAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw Zevenbergen*, Bijlage 5.2, p. 11 en p. 16.

gemiddeld 36,3 geluidproducerende uren per week. Dat wijst niet op een verbetering, maar op een intensivering van het gebruik en daarmee op een grotere frequentie en duur van geluidshinder. De gemeente erkent bovendien zelf dat door de uitbreiding van trainingsuren en wedstrijddagen het geluid van motoren en karts hoorbaar zal blijven in de omgeving en dat de frequentie van hoorbare activiteiten en de subjectieve hinder bij de omwonenden kunnen toenemen.[7]

De gemeenteraad stelt in de Nota van zienswijzen en wijzigingen ontwerp TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw 5.1.2e, behorend bij het besluit van de gemeenteraad van Oss van 25 juni 2026, dat "een verschil van 2 dBA inderdaad niet of nauwelijks hoorbaar" is. De raad merkt daarbij op dat een lager geluidniveau kan leiden tot een iets lager percentage gehinderden.[8] De gemeenteraad licht echter niet toe waarom deze beperkte afname, bezien naast de toename van de geluidproducerende uren, kan gelden als de in het raadsbesluit van 2013 vereiste aanmerkelijke verbetering van het leefklimaat.

De enkele constatering dat de berekende jaargemiddelde geluidbelasting lager is, is daarom onvoldoende om zonder nadere toelichting te concluderen dat voor omwonenden sprake is van een aanmerkelijke verbetering van het woon- en leefklimaat. Zulks geldt te meer omdat door het werken met gemiddelden hogere waarden "verdwijnen" door dal belastingen. De gemeente presenteert daarmee een feitelijke intensivering van het gebruik als een verbetering, zonder voldoende inzichtelijk te maken waarom die intensivering niet leidt tot een grotere feitelijke hinder voor omwonenden. Dat is onvoldoende zorgvuldig en onvoldoende gemotiveerd in de zin van artikel 3:2 en 3:46 Awb.

3.2 Onvoldoende objectieve afbakening van geluidsarme activiteiten

Appellant heeft erop gewezen dat de term "geluidsarme activiteiten" onvoldoende objectief is afgebakend. De gemeente stelt dat deze activiteiten niet duidelijk hoorbaar mogen zijn buiten de locatie van het sportpark en dat geluid meetbaar is, zodat een nadere definitie niet nodig zou zijn.[9] Dat standpunt is onvoldoende onderbouwd. De planregel zelf bevat geen meetpunt, grenswaarde of andere concrete norm. Zonder een dergelijke norm is de regel niet kenbaar, niet toetsbaar en niet handhaafbaar. Een formulering als "niet duidelijk hoorbaar" laat te veel ruimte voor interpretatie en biedt omwonenden onvoldoende houvast.[10]

3.3 Onvoldoende onderzoek naar tonaal geluid

De gemeenteraad heeft het besluit op het punt van geluid onvoldoende zorgvuldig voorbereid en ondeugdelijk gemotiveerd. Appellant verwijst daarbij naar het akoestisch rapport van 5.1.2e van 30 april 2019, de Handreiking industrielawaai en vergunningverlening, de Handleiding meten en rekenen industrielawaai, de eerdere stukken over Nieuw 5.1.2e waarin tonaliteit expliciet aan de orde is gesteld, en de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van 15 december 2021, ECLI:NL:RVS:2021:2839.

Uit de Handleiding meten en rekenen industrielawaai volgt dat tonaal geluid moet worden beoordeeld op het geluidsgevoelige object en dat het tonale karakter daar duidelijk hoorbaar

---

[7] *Motivering TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw* 5.1.2e, Bijlage 5.2, p. 45 en 46.
[8] *Besluit gemeenteraad Oss van 25 juni 2026 tot gewijzigde vaststelling van het TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw* 5.1.2e, *inclusief Nota van zienswijzen en wijzigingen*, Bijlage 1, Nota van zienswijzen, par 3.2, p. 9.
[9] *Besluit gemeenteraad Oss van 25 juni 2026 tot gewijzigde vaststelling van het TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw* 5.1.2e, *inclusief Nota van zienswijzen en wijzigingen*, Bijlage 1, Nota van zienswijzen, par 2.3, p. 6.
[10] *Planregels TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw* 5.1.2e, Bijlage 5.1, p. 8.

moet zijn.[11] De Handreiking industrielawaai en vergunningverlening koppelt de beoordeling van tonaal geluid aan het gemeten of berekende langtijdgemiddeld beoordelingsniveau.[12] De Afdeling heeft geoordeeld dat niet zonder nadere onderbouwing mag worden aangenomen dat motorcrossgeluid bij omliggende woningen niet tonaal is. Wanneer de relevante bedrijfsvoering, waaronder de verhouding tussen twee- en viertaktmotoren, niet is geborgd, is niet zeker dat een toeslag van 5 dB(A) voor tonaal geluid achterwege kan blijven.[13]

De gemeente heeft weliswaar gesteld dat uit eerdere metingen bij nabijgelegen woningen geen tonaal geluid naar voren kwam, maar heeft niet inzichtelijk gemaakt welke concrete bedrijfsomstandigheden, motorcategorieën, aantallen, meetlocaties en meetresultaten aan die conclusie ten grondslag liggen. Daarmee is onvoldoende controleerbaar dat de tonale toeslag bij alle planologisch toegestane gebruikssituaties en bij de relevante geluidsgevoelige objecten terecht achterwege is gelaten.[14] Daarbij komt dat de geluidbelasting mede afhankelijk kan zijn van de samenstelling van het motorenbestand.[15] Appellant wijst erop dat het geluid van tweetaktmotoren naar zijn ervaring een ander en nadrukkelijker karakter heeft dan dat van viertaktmotoren. Indien het aandeel tweetaktmotoren toeneemt, kan zonder nader onderzoek niet worden uitgesloten dat de hoorbaarheid van een tonaal karakter en daarmee de hinder in de omgeving toeneemt.

Uit de motivering en het daaraan ten grondslag gelegde geluidonderzoek blijkt niet welk aandeel van de trainingen en wedstrijden met tweetakt- respectievelijk viertaktmotoren plaatsvindt. Evenmin blijkt op welke representatieve verdeling van motortypen de gehanteerde bronsterkten en de conclusie dat geen tonale toeslag nodig is, zijn gebaseerd.[16] Daardoor is onvoldoende controleerbaar of de beoordeling van tonaliteit aansluit bij het feitelijke én het planologisch toegelaten gebruik van het circuit. Een toename van het aandeel tweetaktmotoren, en daarmee een mogelijke toename van geluid met een nadrukkelijker of tonaal karakter, kan hierdoor niet worden uitgesloten. Het is dus mogelijk dat het circuit na inwerkingtreding van het TAM-omgevingsplan en het besluit hogere waarden meer overlast veroorzaakt dan waarvan in het akoestisch onderzoek is uitgegaan.[17] Dit klemt temeer nu het plan voorziet in een toename van de geluidproducerende uren op de crossbaan van 11.700 naar 13.590 per jaar en in een verruiming van het aantal motorcrosswedstrijden.

De gemeente had daarom niet kunnen volstaan met de algemene stelling dat toepassing van een tonale toeslag op basis van actuele inzichten en jurisprudentie niet langer passend zou zijn. Zij had inzichtelijk moeten maken welke concrete metingen zijn verricht, op welke locaties, voor welke representatieve bedrijfssituaties en met welke samenstelling van het motorenbestand. Nu die onderbouwing ontbreekt, is niet deugdelijk gemotiveerd dat ter plaatse van het geluidsgevoelige object van appellant geen hoorbaar tonaal geluid optreedt. Het besluit mist daarmee op dit punt een deugdelijke feitelijke basis en schiet tekort in zorgvuldigheid en motivering.

---

[11] *Handleiding meten en rekenen industrielawaai*, Bijlage 8, p. 13 en 15;
[12] *Handreiking industrielawaai en vergunningverlening*, Bijlage 7, p. 39.
[13] ABRvS 15 december 2021, ECLI:NL:RVS:2021:2839, r.o. 28.3. (Bijlage 9.1)
[14] *Motivering TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw* 5.1.2e Bijlage 5.2, p. 43-45; *Akoestisch rapport* 5.1.2e *van 30 april 2019*, Bijlage 6, p. 10-11.
[15] ECLI:NL:RVS:2021:2839, r.o. 28.2 en 28.3. (Bijlage 9.1)
[16] *Planregels TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw Zevenbergen,* Bijlage 5.1, p. 6; *Akoestisch rapport* 5.1.2e *van 30 april 2019*, Bijlage 6, p. 6 en 10-11.
[17] ECLI:NL:RVS:2021:2839, r.o. 28.3. (Bijlage 9.1)

3.4 Onvoldoende feitelijke verificatie van de hinder

Appellant heeft in zijn zienswijze gewezen op een klachtenhistorie die teruggaat tot vóór 1996 en op door hem gestelde overschrijdingen en geluidhinder in de praktijk. Appellant heeft zelf meerdere malen bij het daartoe aangewezen meldpunt over geluidhinder geklaagd en beschikt van die meldingen over bevestigingen van indiening. Appellant weet bovendien dat ook andere omwonenden klachten over geluidhinder hebben ingediend. Tegen die achtergrond is de reactie van de gemeenteraad dat "voor zover ons bekend" geen ongeoorloofd gebruik heeft plaatsgevonden, onvoldoende inzichtelijk. De gemeenteraad vermeldt voorts dat de Omgevingsdienst Brabant Noord namens de gemeente toezicht en handhaving uitvoert en dat in 2022/2023 een grootschalige milieucontrole is uitgevoerd. Daarbij zijn volgens de gemeente wel overtredingen geconstateerd, maar geen ernstige overtredingen; de overtredingen zouden vervolgens door SNZ zijn opgelost.[18]

Dit antwoord gaat niet in op het concrete punt van appellant: zijn verzoek om de feitelijke geluidhinder op zijn perceel ter plaatse waar te nemen en onafhankelijk te beoordelen. Controle op openingstijden, wedstrijdkalenders en bronemissies is niet hetzelfde als een beoordeling van de geluidbelasting en hinder bij het geluidsgevoelige object van appellant. Niet blijkt dat de gemeente of de Omgevingsdienst daartoe een waarneming of meting op of bij zijn perceel heeft verricht.

Daarnaast vermeldt de motivering dat de nieuwe bebouwing landschappelijk wordt ingepast met grondlichamen, beplanting en zichtlijnbehoud.[19] Niet inzichtelijk is gemaakt of, en zo ja op welke wijze, deze voorgenomen terreininrichting in het akoestisch onderzoek is verwerkt en welke betekenis zij heeft voor de geluidbelasting op het perceel van appellant. Het besluit berust daardoor in hoofdzaak op modelberekeningen, zonder dat voldoende inzichtelijk is gemaakt hoe die berekeningen aansluiten bij de feitelijke situatie ter plaatse en de concrete hinderervaringen van appellant.

3.5 Elektrificatie, innovatie en financiële instrumenten niet meegenomen in het plan

Elektrisch motorcrossen is, gelet op recente informatie van producenten, technisch haalbaar en voor volwassen motoren niet zo veel duurder dan vergelijkbare benzinemodellen; het gaat om een meerprijs in de orde van 10–15% en niet om 40–50% zoals door de gemeente is gesteld.[20] Voor jeugdmotoren is het prijsverschil groter. Juist daarom had de gemeente de technische mogelijkheden, kosten en mogelijke stimulering van elektrificatie als serieuze bronmaatregel concreet moeten onderzoeken.

Daarbij komt dat ook een andere benadering van de sport zelf – kortere rijtijden, minder lange afstanden per sessie en een strakkere dagindeling – kan bijdragen aan het beperken van de geluid- en milieubelasting. Daarnaast had de gemeente in haar BBT-afweging ook financiële instrumenten kunnen betrekken, zoals een (tijdelijke) subsidieregeling voor elektrische motoren, waardoor de hogere aanschafkosten voor gebruikers worden beperkt en elektrificatie van de sport wordt gestimuleerd. Dat zijn voorbeelden van reële bronmaatregelen die in de planvorming ten minste onderzocht en in de motivering besproken hadden moeten worden.

---

[18] *Besluit gemeenteraad Oss van 25 juni 2026 tot gewijzigde vaststelling van het TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw* 5.1.2e *, inclusief Nota van zienswijzen en wijzigingen*, Bijlage 1, Nota van zienswijzen, par 2.4, p. 6.

[19] *Motivering TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw* 5.1.2e , Bijlage 5.2, p. 15.

[20] *Besluit gemeenteraad Oss van 25 juni 2026 tot gewijzigde vaststelling van het TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw* 5.1.2e *, inclusief Nota van zienswijzen en wijzigingen*, Bijlage 1, Nota van zienswijze, par. 2.6, p. 6-7.

In het licht van het huidige milieubewustzijn en de noodzaak van innovatie in de sport had het omgevingsplan duidelijke kaders moeten bieden voor de verdere verduurzaming en elektrificatie van het circuit en de toegelaten activiteiten. Dergelijke kaders zouden appellant in ieder geval concreet zicht bieden op een geleidelijke vermindering van de geluid- en milieubelasting en daarmee op verbetering van zijn woon- en leefklimaat. Nu concrete kaders, onderzoekspaden en mogelijke financiële stimulansen in het TAM-omgevingsplan ontbreken, is onvoldoende onderzocht op welke wijze deze ontwikkeling kan worden bevorderd en welke geluidreductie daarmee redelijkerwijs kan worden bereikt. Het plan is in zoverre onvoldoende zorgvuldig voorbereid en ontoereikend gemotiveerd.

4. Gronden tegen het besluit hogere waarden (dB(A))

4.1 Onvoldoende draagkrachtige motivering ten opzichte van het uitgangspunt uit 2013

Appellant heeft aangevoerd dat het vaststellen van hogere waarden in strijd is met de randvoorwaarden uit 2013. De gemeente stelt daar tegenover dat de nieuwe hogere waarden lager zijn dan de bestaande waarden en daarom een verbetering zouden vormen. Appellant acht deze stelling, ook in het licht van de gegeven toelichting, onvoldoende begrijpelijk en onvoldoende onderbouwd. Voor de woning van appellant is in het besluit een hogere waarde van 51 dB(A) opgenomen.[21] Appellant heeft in het verleden en recentelijk op zijn perceel geluidniveaus van 60 dB(A) en hoger waargenomen en gemeten. Deze eigen metingen worden niet aangevoerd als vervanging van een gecertificeerd akoestisch onderzoek, maar vormen wel een concrete aanwijzing dat de feitelijke geluidhinder op het perceel nader en onafhankelijk moet worden geverifieerd. Zonder inzicht in de gebruikte meetgrootheid, meetduur, meetomstandigheden en de relatie met de voor de hogere waarde gehanteerde beoordelingsmaat is niet vast te stellen of de vastgestelde hogere waarde van 51 dB(A) de feitelijke geluidbelasting en hinder ter plaatse voldoende weerspiegelt.

De gemeente baseert haar beoordeling op jaargemiddelde geluidniveaus onder gemiddelde weersomstandigheden.[22] Een dergelijke gemiddelde waarde kan echter niet zonder meer inzicht geven in de geluidbelasting op afzonderlijke trainings- of wedstrijddagen, juist op dagen waarop appellant ernstige hinder ondervindt. De omstandigheid dat een jaargemiddelde binnen een bepaalde waarde blijft, sluit niet uit dat op specifieke dagen en onder specifieke omstandigheden aanzienlijk hogere geluidniveaus optreden en het woon- en leefklimaat ernstig worden aangetast. Daarom had de gemeente, naast de gemiddelde berekening, inzichtelijk moeten maken hoe de representatieve luidste bedrijfssituaties en de feitelijke situatie op het perceel van appellant zijn beoordeeld.

De gemeente baseert haar beoordeling op bronmetingen en een rekenmodel voor de overdracht van geluid naar woningen. Uit de aan het besluit ten grondslag gelegde stukken blijkt niet dat daarnaast gedurende een representatieve periode feitelijke geluidmetingen op of bij het perceel van appellant zijn verricht. De jaargemiddelde geluidbelasting is berekend door afzonderlijke bedrijfs- en wedstrijddagen, met correcties voor het aantal dagen per jaar, logaritmisch samen te voegen. Daarmee is nog niet vastgesteld welke geluidbelasting appellant op concrete trainings- en wedstrijddagen feitelijk ondervindt.

Deze redenering van de gemeente is bovendien te beperkt. Het gaat niet alleen om een vergelijking met oudere hogere waarden, maar om de vraag of het omgevingsplan en het

---

[21] *Besluit hogere waarden Sportpark Nieuw* 5.1.2e *van 26 mei 2026, inclusief de Nota van zienswijzen ontwerpbesluit hogere waarden*, Bijlage 2, Nota van zienswijzen, par. 1.1, p. 4.
[22] *Besluit hogere waarden Sportpark Nieuw* 5.1.2e *van 26 mei 2026, inclusief de Nota van zienswijzen ontwerpbesluit hogere waarden*, Bijlage 2, Nota van zienswijzen, par. 1.3, p. 4.

hogere-waardenbesluit voldoen aan de bestuurlijke toezegging uit 2013 dat sprake zou zijn van een aanmerkelijke verbetering van het leefklimaat. Gelet op de beperkte afname waarvan de gemeente uitgaat, de intensivering van het gebruik, de beoordeling op basis van jaargemiddelde geluidsniveaus en de door appellant ervaren en gemeten geluidniveaus, is een dergelijke aanmerkelijke verbetering niet overtuigend aangetoond.

4.2 Noodzaak van feitelijke verificatie

Appellant heeft gevraagd om een onafhankelijke tegenexpertise. De gemeente wijst dat af met een beroep op de voorgeschreven rekenmethodiek en stelt dat appellant desgewenst zelf een tegenexpertise kan laten uitvoeren.[23] Dat antwoord is ontoereikend. Het geschil gaat niet alleen over de abstracte juistheid van de rekenmethode, maar over de vraag of de berekende waarden de feitelijke geluidbelasting op appellants perceel voldoende weerspiegelen. Juist omdat appellant concrete hinder ervaart, zelf hogere waarden heeft gemeten en de gemeente niet zelf op locatie heeft waargenomen, lag nadere verificatie voor de hand. Ook de mogelijke aanwezigheid van tonaal geluid rechtvaardigt meting bij het geluidsgevoelige object.

4.3 Bron- en overdrachtsmaatregelen

De gemeente heeft naar aanleiding van de zienswijze toegelicht waarom bron- en overdrachtsmaatregelen niet doelmatig zouden zijn.[24] Daarmee is echter niet aangetoond dat alle reële bronmaatregelen, overdrachtsmaatregelen en maatregelen ter beperking van het gebruik daadwerkelijk zijn onderzocht en afgewogen. Zoals onder 3.5 is uiteengezet, heeft de gemeente bij de vaststelling van het omgevingsplan geen volledige BBT-afweging gemaakt ten aanzien van elektrificatie van de sport, aanpassing van rijtijden en dagindeling en mogelijke financiële instrumenten, zoals (tijdelijke) subsidiëring van elektrische motoren.

Ook meer klassieke maatregelen, zoals geluidswallen, geluidsschermen of baandemping, zijn slechts beperkt en algemeen besproken. Dit geldt temeer nu de gemeente zelf erkent dat een combinatie van een grondwal en een geluidscherm potentieel effect kan hebben, maar deze maatregel slechts als lokaal toepasbaar afdoet. Niet inzichtelijk is gemaakt op welke locaties een dergelijke voorziening effect zou hebben, welke woningen daarvan zouden profiteren, welke geluidreductie lokaal bereikbaar is, welke ruimtelijke of veiligheidsbelemmeringen zich daar concreet voordoen en welke kosten daarmee zijn gemoeid. Zonder die locatiespecifieke beoordeling kan niet worden geconcludeerd dat een lokaal werkzame overdrachtsmaatregel voor de meest belaste woningen niet doelmatig is.[25]

Hogere waarden behoren slechts als ultimum remedium te worden toegestaan; nu niet concreet en gemotiveerd is onderzocht welke bronmaatregelen, overdrachtsmaatregelen en gebruiksbeperkingen nog mogelijk waren en waarom die in dit geval zouden afvallen, staat niet vast dat de voorkeursvolgorde is nageleefd. Het besluit hogere waarden is op dit punt onvoldoende zorgvuldig voorbereid en ondeugdelijk gemotiveerd.

4.4 Belangenafweging

Appellant heeft gesteld dat zijn belang bij een aanvaardbaar woon- en leefklimaat te licht is gewogen tegenover de belangen van het sportpark. De gemeente stelt dat alle belangen

---

[23] *Besluit hogere waarden Sportpark Nieuw* 5.1.2e *van 26 mei 2026, inclusief de Nota van zienswijzen ontwerpbesluit hogere waarden*, Bijlage 2, Nota van zienswijzen, par. 1.3, p. 4.

[24] *Besluit hogere waarden Sportpark Nieuw* 5.1.2e *van 26 mei 2026, inclusief de Nota van zienswijzen ontwerpbesluit hogere waarden*, Bijlage 2, Nota van zienswijzen, par. 1.4, p. 4-5; *Geluidsonderzoek* 5.1.2e *1AM Omgevingsplan SNZ Oss van 18 mei 2026*, opgenomen bij Bijlage 2, par. 7 'Maatregelen geluidwallen en elektrificatie'.

[25] *Motivering 1AM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw* 5.1.2e, Bijlage 5.2, p. 45.

zorgvuldig zijn afgewogen, maar maakt niet inzichtelijk hoe de individuele hinder van appellant daarin is betrokken. Daarbij komt dat een in het verleden toegezegde afspraak waarbij een wethouder op locatie zou komen luisteren naar de overlast, kort tevoren is afgezegd. Daarna heeft appellant het filmpje op 4 september 2011 gemaakt en aan de wethouder toegezonden. Appellant heeft daarna nooit meer iets van de gemeente vernomen, er is nooit iemand komen luisteren. Appellant voelt zich niet betrokken in het proces en niet gehoord.

Daarmee blijft de belangenafweging en motivering te algemeen en onvoldoende toegespitst op de concrete situatie van appellant. Voor een besluit dat rechtstreeks gevolgen heeft voor de leefomgeving van een omwonende is dat onvoldoende.

5. Conclusie en petitum

Appellant verzoekt de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State:

1. het beroep gegrond te verklaren;

2. het besluit van de gemeenteraad van Oss van 25 juni 2026 tot vaststelling van het TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw 5.1.2e te vernietigen, althans voor zover het betreft de planregels en motivering die zien op geluid, geluidsarme activiteiten en het ontbreken van duidelijke kaders voor verduurzaming, elektrificatie en mogelijke financiële stimulansen;

3. het besluit van burgemeester en wethouders van Oss van 26 mei 2026 tot vaststelling van hogere waarden Sportpark Nieuw 5.1.2e te vernietigen, althans voor zover dit appellant raakt;

4. te bepalen dat de gemeente voorziet in een onafhankelijk akoestisch onderzoek op of rond het perceel van appellant, waarin mede wordt onderzocht of sprake is van hoorbaar tonaal geluid ter plaatse van het geluidsgevoelige object van appellant;

5. de gemeente Oss te veroordelen in de proceskosten van appellant.

Appellant behoudt zich het recht voor de gronden nader aan te vullen.

Hoogachtend,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e 5.1.2e

Bijlagen bij beroep:

1. Besluit gemeenteraad Oss van 25 juni 2026 tot gewijzigde vaststelling van het TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw [5.1.2e] inclusief de Nota van zienswijzen en wijzigingen.

2. Besluit hogere waarden Sportpark Nieuw [5.1.2e] van 26 mei 2026, inclusief de Nota van zienswijzen ontwerpbesluit hogere waarden.

3. Besluit van de gemeenteraad van Oss van 31 oktober 2013, volgnummer 2013-70, tot behoud en ontwikkeling van Circuit Nieuw [5.1.2e]

4. Raadsadvies aan de gemeenteraad van Oss inzake behoud en ontwikkeling van Circuit Nieuw [5.1.2e] behorend bij het raadsbesluit van 31 oktober 2013, volgnummer 2013-70.

5.1. TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw [5.1.2e] planregels

5.2. TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw [5.1.2e] motivering.

6. Akoestisch rapport [5.1.2e] van 30 april 2019.

7. Handreiking industrielawaai en vergunningverlening, paragraaf 6.2.2 "Tonaal geluid".

8. Handleiding meten en rekenen industrielawaai, relevante passages over tonaliteit en het beoordelingspunt.

9.1. ECLI:NL:RVS:2021:2839;

9.2. ECLI:NL:RVS:2009:BJ4039.

10.1 Filmopname appellant 4 september 2011.

10.2. Filmopname appellant 5 juli 2026.

Gemeenteraad

Dossiernummer	1070
Vergaderdatum	25 juni 2026
Agendapunt	28
Titel	B Vaststelling TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw 5.1.2e

Geagendeerd	Vergaderdatum
Gemeenteraad	25 juni 2026

Besluit

De raad van de gemeente Oss;

Gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 26 mei 2026;
Gelet op het advies van de raadscommissie van 11 juni 2026;

Besluit:

1. Het TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw 5.1.2e met identificatienummer NL.IMRO.0828.TAMnwzvnbergen-VG01 gewijzigd vast te stellen;
2. De zienswijzen te beoordelen overeenkomstig de 'Nota van zienswijzen en wijzigingen ontwerp TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw 5.1.2e';
3. De wijzigingen aan te brengen ten opzichte van het ontwerp die zijn aangegeven in de 'Nota van zienswijzen en wijzigingen ontwerp TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw 5.1.2e'

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van 25 juni 2026.

Transactiebewijs iBabs digitale handtekening

5.1.2e

5.1.2e @oss.nl

26-06-2026 11:52

38c75f275cb0399d3e631c2b6b65a9ee40d9a9241cd90af2a5536de92f753049

Mede namens de voorzitter,

5.1.2e

Drs. P.H.A. van den Akker

Nota van zienswijzen en wijzigingen ontwerp TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw [5.1.2e]

I. INLEIDING

Deze nota bevat de volgende onderdelen:
- een weergave van de gevolgde procedure
- een samenvatting van de reacties ('zienswijzen') over het ontwerp TAM-omgevingsplan
- ons besluit over de zienswijzen
- een beschrijving van de gevolgen van ons besluit voor de inhoud van het TAM-omgevingsplan
- een toelichting op ons besluit
- een overzicht van de wijzigingen in het TAM-omgevingsplan ten opzichte van het ontwerp die wij ambtshalve aanbrengen (dat wil zeggen: die niet het gevolg zijn van zienswijzen)

Deze nota behoort bij het voorstel van burgemeester en wethouders aan ons, en bij ons besluit over de vaststelling van het omgevingsplan.

Volgens de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) mogen wij NAW-gegevens (naam, adres en woonplaats) en enkele andere persoonsgegevens niet digitaal aanbieden. Een uitzondering geldt voor gegevens van
- ondernemingen die behoren tot een rechtspersoon (zoals een bv of een vof)
- personen die beroepsmatig betrokken zijn bij de procedure, bijvoorbeeld advocaten en gemachtigden

Als het voor de uitoefening van een publieke taak moet, mogen wij persoonsgegevens wel digitaal aanbieden. Wij bieden deze nota digitaal aan. Daarom noemen wij geen NAW-gegevens, behalve waar de wet dat toelaat.

II. PROCEDURE

Iedereen kon het ontwerp TAM-omgevingsplan met bijbehorende stukken van 18 december 2025 tot en met 28 januari 2026 in het gemeentehuis bekijken. Ook stond het ontwerp TAM-omgevingsplan met bijbehorende stukken in deze periode op het internet. Dit hebben burgemeester en wethouders bekendgemaakt in Oss Actueel en het Gemeenteblad van 17 december 2025 en op www.oss.nl.
Van 18 december 2025 tot en met 28 januari 2026 kon iedereen schriftelijk en mondeling op het ontwerp TAM-omgevingsplan reageren. De gemeente heeft 15 reacties ('zienswijzen') ontvangen. Alle indieners konden hun zienswijze mondeling toelichten bij de Hoorcommissie Wijzigen Omgevingsplan. Dit hebben 5 indieners gedaan.

Op 12 januari 2026 heeft de gemeente een inloopbijeenkomst gehouden over het ontwerp TAM-omgevingsplan. Iedereen kon daar informatie over de stukken krijgen. Het was niet mogelijk om op de bijeenkomst een zienswijze in te dienen.
Op 13 januari 2026 heeft Dorpsraad [5.1.2e] een omgevingsdialoog voor de inwoners van [5.1.2e] georganiseerd over het ontwerp TAM-omgevingsplan. Iedereen kon daar informatie over de stukken krijgen. Het was niet mogelijk om op de bijeenkomst een zienswijze in te dienen.

III. ZIENSWIJZEN

Wij vinden de zienswijzen ontvankelijk. 'Ontvankelijk' betekent dat de indieners aan alle eisen hebben voldaan om een zienswijze in te dienen.

Hieronder vatten wij alle ontvankelijke zienswijzen samen. Daarna volgen per zienswijze ons besluit, een beschrijving van de gevolgen van ons besluit voor de inhoud van het omgevingsplan en een toelichting daarop.

Het kan zijn dat wij een deel van een zienswijze niet of niet helemaal beschrijven. Dan hebben wij bij de beoordeling toch rekening gehouden met dat deel.

Als wij vinden dat de indiener van een (ontvankelijke) zienswijze gelijk heeft, verklaren wij de zienswijze gegrond. Als wij vinden dat de indiener geen gelijk heeft, verklaren wij de zienswijze ongegrond. Wij kunnen een zienswijze ook gedeeltelijk gegrond en gedeeltelijk ongegrond verklaren.

De gemeenteraad van Oss

IV. BEOORDELING ZIENSWIJZEN

Zienswijze 1

Samenvatting zienswijze

1.1 Algemeen
Reclamant heeft grote moeite met het nieuwe plan voor Sportpark Nieuw 5.1.2e en ziet dat de rust in de omgeving steeds verder onder druk komt te staan.

1.2 Gemeentelijk beleid en uitgangspunten
Reclamant stelt dat in juli 2022 de gemeenteraad heeft beloofd dat de geluidsoverlast voor de omgeving zou afnemen. Er is al beide dagen van het weekend en alle woensdagen lawaai. In het nieuwe plan neemt het aantal uren voor motorcross en karten fors toe. Dit is het tegenovergestelde van wat is toegezegd. Een overheid hoort betrouwbaar te zijn en haar eigen afspraken na te komen.

1.3 Natuur en biodiversiteit
Reclamant geeft aan dat het circuit direct naast natuurgebied Herperduin ligt, waar o.a. dassen leven. De ecologische verbindingszone over de A50 ligt slechts op anderhalve kilometer afstand. Er is met veel belastinggeld geïnvesteerd in deze natuurverbinding. Het is onbegrijpelijk dat toestemming gegeven wordt voor meer lawaai, waardoor dieren worden verjaagd en de functie van het ecoduct wordt aangetast.

1.4 Terug naar de basis
Reclamant verzoekt dit plan niet vast te stellen. En vraagt om terug te gaan naar de basis: een plan waarbij de overlast voor mens en natuur echt minder wordt, zoals in 2022 afgesproken.

Besluit
Wij vinden de zienswijze ongegrond.

Wijzigingen in TAM-omgevingsplan
Wij passen het TAM-omgevingsplan niet aan naar aanleiding van deze zienswijzen.

Toelichting van de gemeenteraad

1.1 Algemeen
Sportpark Nieuw 5.1.2e is in de jaren '80 door de provincie Noord-Brabant aangewezen als locatie waar lawaaisporten zijn toegestaan. Al sinds lange tijd is deze functie op de betreffende locatie formeel geborgd in ruimtelijke plannen en zijn er ook vergunningen voor verleend. Dat deze toegestane functie geluid veroorzaakt op de omgeving is gezien de aard van de functie logisch en ook bekend bij de gemeenten Oss, Maashorst en Bernheze. Lokale circuits zijn destijds opgeheven en samengekomen op één locatie met het aanwijzen van Nieuw 5.1.2e als regionaal circuit.
Met dit TAM-omgevingsplan wordt getracht de bestaande, vergunde activiteiten en de wedstrijden die al sinds jaren worden georganiseerd juridisch-planologisch vast te leggen binnen het kader van de Omgevingswet. De effecten zijn onderzocht en aanvaardbaar binnen de kaders van de wet. Gezien de aard van de functie zal echter het geluid van motoren en karts hoorbaar zijn en blijven in de omgeving.
Overigens zal door de realisatie van een nieuwe ontsluiting van het sportpark op de N329 de geluidsoverlast veroorzaakt op de 5.1.2e door bezoekers en gebruikers van het terrein afnemen.

1.2 Gemeentelijk beleid en uitgangspunten
Reclamant heeft het over beloftes van de gemeenteraad uit juli 2022, maar deze zijn ons niet bekend. Wij nemen aan dat dit een verschrijving is en reclamant doelt op het raadsbesluit van 31 oktober 2013.
In het omgevingsplan wordt de bestaande geluidzone geactualiseerd op basis van recente gebruiksgegevens, bronsterktes en verbeterde modellering. Belangrijk is dat ook wedstrijddagen binnen deze geluidzone moeten passen. De berekeningen tonen aan dat wedstrijden weliswaar leiden tot hogere geluidvermogens, maar dat deze contouren ook binnen de geactualiseerde geluidzone blijven. Daarbij bepalen de grote

motorcrosswedstrijden de contour. Tijdens reguliere trainingsdagen is de geluidscontour kleiner. Daarmee wordt voldaan aan een van de eisen van de gemeenteraad uit 2013.

1.3 Natuur en biodiversiteit
Ten behoeve van het natuuronderzoek zijn geluidscontouren opgesteld. Dit betreft de 42 dB(A) contouren. 42 dB(A) geldt als grenswaarde waarboven broedvogels worden verstoord. De 42 dB(A) geluidscontour blijkt bij grote motorcrosswedstrijden ongeveer 20 meter verder te komen liggen dan in de huidige situatie, bij kartwedstrijden gelijk te blijven en komt bij de trainingsdagen veel minder ver te liggen. Samengevat is geen sprake van een toename in geluidsverstoring ten opzichte van de huidige situatie. Er is dan ook geen sprake van extra geluid dat dieren verjaagt of de werking van het ecoduct aantast.

1.4 Terug naar de basis
Zoals onder 1.2 aangegeven nemen wij aan dat het door reclamant genoemde jaartal 2022 een verschrijving is en reclamant doelt op het raadsbesluit van 31 oktober 2013. In het raadsbesluit van 31 oktober 2013 heeft de gemeenteraad van Oss besloten het circuit Nieuw 5.1.2e te willen behouden en ontwikkelen, mits voldaan wordt aan vijf voorwaarden. Een van de voorwaarden is dat het circuit niet meer milieuruimte mag innemen. Voor wat betreft geluid moet er sprake zijn van een aanmerkelijke verbetering. Uit de onderzoeken blijkt dat het sportpark niet meer milieuruimte inneemt. Er kan gesteld worden dat ten opzichte van 2013 het plan voorziet in een verbetering wat betreft geluid. Motoren zijn afgelopen jaren stiller geworden. Daarnaast vallen de wedstrijden nu binnen de geluidscontour, hetgeen destijds niet geregeld was. Ook aan andere voorwaarden, zoals de verbetering van de ontsluiting en het versterken van het sportieve, professionele regionale karakter, wordt tegemoet gekomen.

Zienswijze 2

Samenvatting zienswijze
2.1 Algemeen
Reclamant verzoekt het plan in de huidige vorm niet vast te stellen in verband met fundamentele gebreken in de motivering en strijdigheid met eerder vastgestelde kaders.

2.2 Gemeentelijk beleid en uitgangspunten
Reclamant stelt dat in de 'Gebiedsvisie Sportpark Nieuw 5.1.2e, vastgesteld door de raad op 31-10-2013, is opgenomen dat geluidsbelasting op de omgeving per saldo moet afnemen. Echter, de motivering toont een enorme stijging in de hinderduur. Een stijging van geluidsuren en verdubbeling van wedstrijddagen waar het de motorsport betreft. Een verruiming van de openingsuren naar 353 dagen/jaar voor de kartbaan. Een toename van uren en dagen is per definitie een verzwaring. Het negeren van de raadstoezegging zonder feitelijke afname maakt het besluit onzorgvuldig en onrechtmatig.

2.3 Geluid
Reclamant vindt dat het plan lijdt aan een ernstig gebrek aan rechtszekerheid door ongedefinieerde termen als geluidsarm. De uitbreiding wordt gerechtvaardigd door te spreken over 'geluidsarme activiteiten', maar definitie of maximaal bronvermogen ontbreekt. Zonder norm is deze term willekeurig en niet handhaafbaar. Daarnaast wordt gesproken over tonaal geluid. Motoractiviteiten zijn van nature tonaal, wat een wettelijke strafcorrectie van 5 dB(A) vereist. Het plan verzuimt te definiëren hoe deze toeslag over de gehele gebruiksduur wordt toegepast. Reclamant stelt dat niet gerekend kan worden met gunstige cijfers terwijl de feitelijke hinder van tonaal geluid niet objectief geborgd is.

2.4 Gebrekkige handhaving
Reclamant stelt dat de uitbreiding onacceptabel is gezien de klachtenhistorie die terugloopt tot voor 1996. Verschillende omwonenden hebben herhaaldelijk overtredingen geconstateerd en gemeld bij het milieumeldpunt van de provincie, waaronder geluidsactiviteiten op verboden tijdstippen en overschrijdingen van piekniveaus. De huidige overlast wordt niet beheerst, dit bewijst dat verdere verruiming de leefbaarheid onherstelbaar zal aantasten.

2.5 Strijd met NNN
Reclamant geeft aan dat het sportpark direct aangrenzend aan Herperduin is gelegen, onderdeel van Natuurnetwerk Nederland (NNN). Hier geldt het strenge 'nee, tenzij'-regime. Uitbreiding van geluidshinder is in de basis verboden, tenzij er sprake is van groot openbaar belang en er geen alternatieven zijn. Hieraan wordt volgens reclamant niet voldaan. Op minder dan 1 km liggen dassenburchten. De intensivering van geluid verstoort dit leefgebied van een beschermde soort onaanvaardbaar.
Daarnaast liggen op circa 1 kilometer van het circuit twee ecoducten over A50 en N324 met daartussen de ecologische verbindingszone, de vitale schakel tussen Herperduin en De Maashorst (ook NNN-gebied). De extra geluidsoverlast werkt als een 'onzichtbare barrière' die de functie van deze verbindingszone ondermijnt. Het plan schendt hiermee de zorgplicht (artikel 1.7 Omgevingswet).

2.6 Onvoldoende toepassing BBT
Reclamant geeft aan dat conform artikel 4.22 van de Omgevingswet het gebruik van Best Beschikbare Technieken (BBT) verplicht is. De stelling dat geluid reducerende maatregelen 'niet uitvoerbaar' zijn is juridisch onhoudbaar. Juist bij modernisering naast kwetsbare natuur is het dwingend voorschrijven van de nieuwste technieken vereist. Men kan hierbij denken aan elektrische aandrijving voor de meest lawaaiige categorieën en verschillende vormen van baandemping.

2.7 Conclusie
De raadstoezegging uit 2013 is een loze belofte. Er dient eerst een plan te liggen waarin wordt aangetoond dat geluidsbelasting afneemt, de begrippen 'geluidsarm' en de toepassing van 'tonale toeslag' objectief zijn gedefinieerd, het 'nee, tenzij'-regime voor het NNN gerespecteerd wordt en concrete BBT-maatregelen als voorwaardelijke verplichting zijn opgenomen.

Besluit
Wij vinden de zienswijze gedeeltelijk gegrond.

Wijzigingen in TAM-omgevingsplan
Wij passen het TAM-omgevingsplan als volgt aan:
- In de motivering is een paragraaf opgenomen over Best Beschikbare Technieken.

Toelichting van de gemeenteraad

2.1 Algemeen
In het raadsbesluit van 31 oktober 2013 heeft de gemeenteraad van Oss besloten het circuit Nieuw 5.1.2e te willen behouden en ontwikkelen, mits voldaan wordt aan vijf voorwaarden. Een van de voorwaarden is dat het circuit niet meer milieuruimte mag innemen. Voor wat betreft geluid moet er sprake zijn van een aanmerkelijke verbetering. Uit de onderzoeken blijkt dat het sportpark niet meer milieuruimte inneemt. Er kan gesteld worden dat ten opzichte van 2013 het plan voorziet in een verbetering wat betreft geluid. Motoren zijn afgelopen jaren stiller geworden. Daarnaast vallen de wedstrijden nu binnen de geluidscontour, hetgeen destijds niet geregeld was. Ook aan andere voorwaarden, zoals de verbetering van de ontsluiting en het versterken van het sportieve, professionele regionale karakter, wordt tegemoet gekomen. In de motivering zijn alle relevante aspecten beoordeeld en onderbouwd en er is sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

2.2 Gemeentelijk beleid en uitgangspunten
In het raadsbesluit van 31 oktober 2013 heeft de gemeenteraad van Oss vijf voorwaarden vastgesteld. In de voorwaarden wordt gesproken over een aanmerkelijke verbetering voor wat betreft geluid. Op basis van onderzoek kan gesteld worden dat ten opzichte van 2013 het plan voorziet in een verbetering wat betreft geluid. Motoren zijn afgelopen jaren stiller geworden. Daarnaast vallen de wedstrijden nu binnen de geluidscontour, hetgeen destijds niet geregeld was. De vijf voorwaarden van de gemeenteraad vormen de basis voor de manier waarop de gemeente, in overleg met omgevingspartners, de klankbordgroep en Stichting Nieuw 5.1.2e (SNZ), de kaders voor het omgevingsplan verder heeft uitgewerkt. In dit proces is gezocht naar een evenwicht tussen de ambitie van SNZ om te komen tot een toekomstbestendig en duurzaam regionaal motorsportcomplex en de

belangen van de omgeving op het gebied van leefkwaliteit, natuur en landschap. Alle voorgestelde activiteiten, inclusief de wedstrijden, passen binnen de geluidscontour en de huidige wetgeving. Ondanks de tegenstrijdige belangen rondom dit omgevingsplan zijn bij het opstellen van dit omgevingsplan alle belangen zorgvuldig afgewogen. Wij vinden dan ook niet dat het besluit onzorgvuldig en onrechtmatig genomen wordt.

2.3 Geluid
Het voorliggende TAM-omgevingsplan is opgesteld binnen het geldende wettelijke en beleidsmatige kader. Het is juist dat het gebruik van het sportpark wijzigt. Deze wijziging betreft echter voornamelijk activiteiten met een beperkt geluidsprofiel en een actualisatie van de bestaande, vergunde situatie. Voor activiteiten die vergelijkbaar zijn met het gebruik rond 2013 is geen sprake van een relevante toename van geluidsbelasting; per saldo is sprake van een gelijkblijvende tot licht verbeterde situatie binnen de vastgestelde contouren. Daarnaast worden wedstrijddagen nu expliciet planologisch geborgd, waar dit voorheen niet het geval was.
Voor het uitvoeren van geluidsarme activiteiten zijn in de regels voorwaarden opgenomen, onder andere dat deze activiteiten niet duidelijk hoorbaar zijn buiten de locatie van het sportpark. Daarmee is geborgd dat deze activiteiten geen geluidsoverlast kunnen veroorzaken buiten het sportpark. Geluid is meetbaar, waardoor deze regel te handhaven is. Het formuleren van een definitie of het stellen van maximale bronvermogens is daarom niet noodzakelijk.
In het geluidsonderzoek is gemotiveerd ingegaan op het aspect tonaal geluid. De toepassing van een tonale toeslag wordt, op basis van actuele inzichten en geldende jurisprudentie, niet langer passend geacht. Dit is conform de huidige meet- en beoordelingssystematiek.

2.4 Gebrekkige handhaving
Voor zover ons bekend heeft geen ongeoorloofd gebruik plaatsgevonden, want dan zou er handhavend zijn opgetreden. Het is onduidelijk waar reclamant precies op doelt. Kapstok van toezicht en handhaving is tot op heden de vigerende milieuvergunning van het sportpark. De te handhaven onderwerpen zijn beperkt en zien met name op openingstijden en het toetsen en beoordelen van de jaarlijks door de Stichting Nieuw 5.1.2e (SNZ) in te dienen wedstrijdkalender. Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN) voert toezicht en handhaving namens de gemeente Oss uit. De wedstrijdkalender wordt jaarlijks zorgvuldig beoordeeld door de ODBN. In 2022/2023 heeft de ODBN een grootschalige milieucontrole uitgevoerd. Zij constateerden overtredingen die te verwachten zijn van een inrichting zoals het sportpark. Er was geen sprake van ernstige overtredingen. De overtredingen werden allemaal opgelost door SNZ in goede samenspraak met de ODBN en ook met de gemeente Oss.

2.5 Strijd met NNN
Er is een NNN-toets uitgevoerd waaruit blijkt dat geen sprake is van ruimtebeslag op het NNN, noch van andere negatieve effecten. Ten behoeve van het natuuronderzoek zijn daarnaast 42 dB(A) geluidscontouren opgesteld. 42 dB(A) geldt als grenswaarde waarboven broedvogels worden verstoord. De 42 dB(A) geluidscontour blijkt bij grote motorcrosswedstrijden ongeveer 20 meter verder te komen liggen dan in de huidige situatie, bij kartwedstrijden gelijk te blijven en komt bij de trainingsdagen veel minder ver te liggen. Samengevat is geen sprake van een toename in geluidsverstoring ten opzichte van de huidige situatie. Er is dan ook geen sprake van extra geluid dat dieren verjaagt of de werking van de ecoducten aantast.

2.6 Onvoldoende toepassing BBT
Het effect van maatregelen in de overdrachtsweg is bij een groot zogenoemd brongebied uiterst beperkt. Om geluid in de omgeving te beperken is vooral het beperken van het bronvermogen van de crossmotoren en karts van belang. Door het toepassen van dempers in de uitlaat wordt het bronvermogen beperkt. Als dempers niet worden toegepast dan geeft het monitoringssysteem aan dat de toegestane geluiduitstraling wordt overschreden. Geluiddempers in combinatie met het monitoringssysteem vormen een effectieve bronmaatregel. Crossmotoren moeten om te voldoen aan de gehanteerde bronvermogens dus voorzien zijn van een geluiddemper in de uitlaat.
Elektrisch crossen is momenteel nog niet kansrijk om de volgende redenen. De elektrische crossmotor (voor jeugd/volwassene) heeft te weinig vermogen (50%) waardoor er een zeer korte rijtijd is (10 min) welke niet competitief is. De accu heeft een lange laadtijd

(circa 1 uur) bij een hoog vermogen (14 Amp). Bij een zware crossbaan als Sportpark Nieuw Zevenbergen zijn er problemen te verwachten met de koeling van de accu. De aanschafkosten zijn relatief hoog, te weten circa 40% tot 50% hoger dan een brandstof crossmotor. Voor jeugd en beginners is er wel voldoende vermogen, de aanschafprijs is dan relatief nog hoger, te weten circa 75% hoger dan van een brandstof crossmotor. Kortom, technisch bezien zijn elektrisch aangedreven crossmotoren nog onvoldoende. Daarnaast is de aanschafprijs hoog en het aantal aanbieders gering. Het geluidsonderzoek en de motivering zijn op dit aspect aangevuld.

2.7 Conclusie
Het TAM-omgevingsplan is op een aantal punten aangepast en/of aangescherpt. Voor een gedeelte sluiten deze wijzigingen aan op de wensen van reclamant. Tijdens het proces voor het opstellen van het TAM-omgevingsplan is gezocht naar een evenwicht tussen de ambitie van SNZ om te komen tot een toekomstbestendig en duurzaam regionaal motorsportcomplex en de belangen van de omgeving op het gebied van leefkwaliteit, natuur en landschap. Deze afwegingen zijn gemotiveerd in het plan. Ook is het plan op alle relevante (milieu)aspecten onderbouwd en/of onderzocht. Uit deze onderbouwing en onderzoeken blijkt dat er sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Zienswijze 3 en 4
Zienswijze 3 is ingediend door IVN Oss. Zienswijze 4 is ingediend door Stichting natuurorganisaties De Maashorst te Uden. Met zienswijze 4 wordt zienswijze 3 onderschreven.

Samenvatting zienswijze
3.1 Gemeentelijk beleid en uitgangspunten
Reclamant stelt dat niet wordt voldaan aan de voorwaarden die de gemeenteraad van Oss in 2013 heeft verbonden aan voortzetting van het crossterrein en somt de voorwaarden op. Zonder onderbouwing wordt de huidige vergunning als vertrekpunt genomen. In de voorwaarden die de gemeenteraad in 2013 stelde staat letterlijk: "Voor wat betreft geluid moet er sprake zijn van een aanmerkelijke verbetering en ook verbetering van de geluidsoverlast voor omwonenden daarbuiten moet worden bewerkstelligd."
Volgens reclamant mist het rapport een duidelijke onderbouwing waarmee wordt voldaan aan de voorwaarde dat voor wat betreft geluid sprake moet zijn van een aanmerkelijke verbetering. Pas bij de toelichting in de klankbordgroep op hun rapport geeft 5.1.2e versluierend toe dat hun rapport niet in overeenstemming is met het uitgangspunt "aanmerkelijke verbetering". 5.1.2e : "Kern van de boodschap is: er treden door toename van activiteiten effecten op, voor verkeer, geluid en lucht/stikstof. De toename van geluid blijkt niet concreet uit geluidscontouren. Het verschil tussen vergund en beoogd is minimaal. Wel verandert de geluidsbeleving als gevolg van de beoogde situatie: het is merkbaar dat er mogelijk meer crossuren en meer wedstrijden zijn." Ver weg gestopt in bijlage 4 geven ze, zo stelt reclamant, eindelijk toe dat er in plaats van verbetering een verslechtering zal optreden: "Per saldo neemt het aantal beoogde geluid producerende uren op de crossbaan toe ten opzichte van de huidige situatie (van 11.700 per jaar naar 13.590 per jaar)".

3.2 Geluid
Vroeger waren de geluiden van motoren 2 dB(A) harder. Reclamant vindt het bijzonder storend dat 5.1.2e nergens ingaat op de waarneembare effecten van 2 dB(A) vermindering. In het rapport had op zijn minst de literatuur behandeld moeten worden. Twee dB(A) vermindering is niet waarneembaar voor het menselijk oor als de geluiden niet direct achter elkaar te horen zijn. In de beleving horen mensen niet of een bepaald geluid nu 122 of 124 dB(A) is. Beide zijn even storend waarneembaar. Opvallend is dat de vertegenwoordiger van Bureau 5.1.2e geluidsadviseur motororganisaties, dat in de klankbordgroep ook toegaf. Om te voldoen aan de eis van de gemeenteraad (aanmerkelijke verbetering) is een afname van 10 dB(A) nodig.

3.3 Uitbreiden dagen
Reclamant geeft aan dat karten (Circuit Park 5.1.2e) hun gebruik wil uitbreiden van 260 naar 353 dagen (12 dagen niet mogelijk omdat er dan motorwedstrijden zijn). De

crossbaan wil ook 7 feestdagen open zijn, dagen dat mensen vrij zijn en in hun tuin willen zitten of een wandeling in de natuur willen maken.

3.4 Effecten op stiltegebied
Reclamant stelt dat uit de kaartjes niet duidelijk blijkt waar de 50 dB(A) contour ligt. De wedstrijdgeluiden gaan veel verder en komen in de kern van het door de provincie aangewezen stiltegebied De Maashorst. Een melding van geluidsoverlast kwam zelfs van het wisentengebied. Reclamant vindt het bijzonder storend om het stiltegebied in geen enkel rapport te noemen.

3.5 Effecten op natuur
Reclamant heeft gevraagd om de effecten op natuur te beoordelen. In de rapporten wordt vermeld dat er negatieve gevolgen zijn voor broedvogels bij meer dan gemiddeld 42 dB(A). Maar er zijn soorten die gevoeliger zijn, zo heeft reclamant gevraagd om mogelijk negatieve effecten voor de nachtzwaluw in beeld te brengen. Zeker als er meer uren met geluidsoverlast zullen ontstaat.

3.6 Impact op Natuurnetwerk Brabant en Maashorst
Reclamant stelt dat de impact op Natuurnetwerk Brabant en stiltegebied Maashorst onvoldoende wordt beschreven. Reclamant mist kaartjes waarop de piekgeluiden (niet gemiddelde) in de natuurgebieden is af te lezen. Daar heeft reclamant al eerder om gevraagd.

3.7 Nieuwe verkeersaansluiting
Reclamant geeft aan dat de verkeersaansluiting verlegd zal worden naar de Weg van de Toekomst, dat is een aanmerkelijke verbetering voor de natuurgebieden Maashorst/Herperduin. Er is door RWS een voorbehoud gemaakt of de nieuwe aansluiting wel veilig zal zijn en de verkeerssituatie dient daarom gemonitord te worden. Mocht de nieuwe verkeersontsluiting alsnog niet veilig genoeg blijken te zijn, dienen vergunningen ingetrokken te worden.

3.8 Stikstof
Reclamant geeft aan dat voor stikstof alleen wordt gekeken naar Natura-2000 gebieden, maar nergens over de mogelijk negatieve invloed op kwetsbare natuur (o.a. klokjesgentiaan, dopheide, moeraswolfsklauw, heidekartelblad en dennenorchis) in de omgeving, zelfs niet waar in de rapporten soorten behandeld worden. Zonder die informatie kan de raad niet beoordelen of voldaan wordt aan de voorwaarde: "circuit mag niet meer milieuruimte innemen." Het motorcrossterrein mag juist met deze nieuwe vergunning 10% meer NO_x uitstoten.

3.9 Geluidmetingen
Volgens reclamant dient meetapparatuur voor geluid geplaatst worden op vaste posten, niet alleen op de baan maar ook daarbuiten. Criteria en de maatregelen bij overschrijding daarvan vastleggen in een procedure. Controle van de metingen en de opvolging conform procedure door een onafhankelijk instituut laten uitvoeren. Niet SNZ verantwoordelijk maken voor de metingen, maar een onafhankelijke partij. Vooral omdat uit eerdere metingen van Parce Research is gebleken dat de normen nu (soms?) worden overschreden. Ook bij metingen door 5.1.2e bij individuele motoren bleken soms uitschieters van 124 dB(A) voor te komen in plaats van 119 dB(A).

Besluit
Wij vinden de zienswijze ongegrond.

Wijzigingen in omgevingsplan
Wij passen het TAM-omgevingsplan niet aan naar aanleiding van deze zienswijzen.

Toelichting van de gemeenteraad
3.1 Gemeentelijke beleid en uitgangspunten
In het raadsbesluit van 31 oktober 2013 heeft de gemeenteraad van Oss vijf voorwaarden vastgesteld. In de voorwaarden wordt gesproken over een aanmerkelijke verbetering voor wat betreft geluid. Op basis van onderzoek kan gesteld worden dat ten opzichte van 2013 het plan voorziet in een verbetering wat betreft geluid. Motoren zijn afgelopen jaren stiller geworden. Daarnaast vallen de wedstrijden nu binnen de geluidscontour, hetgeen destijds

niet geregeld was. De vijf voorwaarden van de gemeenteraad vormen de basis voor de manier waarop de gemeente, in overleg met omgevingspartners, de klankbordgroep en Stichting Nieuw Zevenbergen (SNZ), de kaders voor het omgevingsplan verder heeft uitgewerkt. In dit proces is gezocht naar een evenwicht tussen de ambitie van SNZ om te komen tot een toekomstbestendig en duurzaam motorsportcomplex en de belangen van de omgeving op het gebied van leefkwaliteit, natuur en landschap. Alle voorgestelde activiteiten, inclusief de wedstrijden, passen binnen de geluidscontour en de huidige wetgeving. Wij zijn ons zeer bewust van de tegenstrijdige belangen rondom dit omgevingsplan. En vanwege deze tegenstrijdige belangen is het onmogelijk om tot een plan te komen waarover iedereen tevreden is. Wij vinden dat bij het opstellen van dit TAM-omgevingsplan alle belangen zorgvuldig zijn onderzocht en afgewogen en dat wordt voldaan aan de voorwaarden die in 2013 zijn gesteld.

3.2 Geluid
Een verschil van 2 dB(A) is inderdaad niet (of nauwelijks) hoorbaar. Bij elk geluidniveau van laag tot hoog hoort een aantal oftewel percentage geluidgehinderden. Bij een hoger geluidniveau is dit percentage hoger dan bij een 2 dB(A) lager geluidniveau. Het indien mogelijk beperken van geluidniveaus bij woningen is daarom altijd aan te bevelen, het zorgt voor een (iets) lager percentage gehinderden. Tevens wijzen wij er op dat in het TAM-omgevingsplan de bestaande geluidzone geactualiseerd wordt op basis van recente gebruiksgegevens, bronsterktes en verbeterde modellering. Belangrijk is dat ook wedstrijddagen binnen deze geluidzone moeten passen. De berekeningen tonen aan dat wedstrijden weliswaar leiden tot hogere geluidvermogens, maar dat deze contouren ook binnen de geactualiseerde geluidzone blijven. Daarbij bepalen de grote motorcrosswedstrijden de contour. Tijdens reguliere trainingsdagen is de geluidscontour kleiner.

3.3 Uitbreiden dagen
Eén van de voorwaarden van de raad uit 2013 is dat het sportieve, professionele regionale karakter van het sportpark behouden moet blijven en versterkt wordt. Dat is de reden dat binnen de wettelijke kaders gekeken is naar uitbreidingsmogelijkheden van de activiteiten op het sportpark. Hieruit is gebleken dat de openingstijden van de kartbaan verruimd kunnen worden. Omdat huurkarts minder geluid maken en een kleinere geluidscontour hebben, zijn de gebruiksmogelijkheden voor huurkarts verruimd tot elke dag met een maximum aantal uren karten. Kart-trainingen produceren meer geluid en zijn daarom alleen toegestaan op de dagen dat al getraind wordt. Het aantal trainingsuren en de momenten waarop getraind mag worden nemen echter niet toe.
De bewering dat de kartbaan op 12 dagen niet geopend is vanwege motorwedstrijden is niet helemaal juist. De 12 wedstrijddagen worden namelijk verdeeld over maximaal zes motorcrosswedstrijddagen en zes kartwedstrijddagen. Op die dagen is de kartbaan gesloten voor trainingen en/of verhuur van karts. De motorcrosswedstrijden vinden plaats op de ongewijzigde openstellingsdagen, te weten woensdag, zaterdag en zondag. Kartwedstrijden vinden op zaterdag of zondag plaats. Als op genoemde dagen een feestdag valt, dan mag in dat geval op die feestdag gecrost worden. De hinder neemt dus niet extra toe op feestdagen buiten genoemde dagen.

3.4 Effecten op stiltegebied
Dit standpunt wordt niet gevolgd. In het kader van dit plan zijn geen 50 dB(A)-contouren vastgesteld voor natuur- en milieuafwegingen, maar 42 dB(A)-contouren. Deze 42 dB(A)-contour is maatgevend voor mogelijke verstoring van fauna. Uit het akoestisch onderzoek en de bijbehorende natuurtoets blijkt dat de 42 dB(A)-contour bij grote motorcrosswedstrijden net buiten het stiltegebied blijft. Het stiltegebied De Maashorst, inclusief het wisentengebied, wordt daarmee niet doorsneden door deze contour. Voor kartwedstrijden en trainingsdagen wijkt de situatie niet of nauwelijks af van de reeds vergunde situatie, en is in sommige richtingen zelfs sprake van een afname van de geluidsbelasting.
Dat geluid incidenteel hoorbaar kan zijn op grotere afstand betekent niet dat sprake is van overschrijding van geldende normen of van verstoring van de wezenlijke kenmerken en waarden van het stiltegebied. De onderzoeken laten zien dat grenswaarden voor natuur en stiltegebieden worden gerespecteerd en dat significante effecten zijn uitgesloten. Het stiltegebied is daarmee wel betrokken in de beoordeling, via de natuur- en geluidsonderzoeken, en geeft geen aanleiding tot aanvullende maatregelen of een andere planafweging.

3.5 Effecten op natuur
De effecten op de natuur zijn onderzocht en toegevoegd bij de motivering in 'Bijlage 4 - Natuuronderzoek en ecologische voortoets'. In hoofdstuk 6 van genoemde bijlage wordt nader ingegaan op beschermde soorten. De geluidscontouren veranderen niet, samengevat is er zelfs sprake van een afname aan geluid. Doordat de geluidscontouren gemiddeld afnemen zijn negatieve effecten als gevolg van geluid dus uit te sluiten.

3.6 Impact op Natuurnetwerk Brabant en Maashorst
In de motivering en de mer-beoordeling is een Natuurnetwerk Nederland-toetsing en Natura-2000 toetsing uitgevoerd. Wij vinden dan ook niet dat deze aspecten onvoldoende beschreven zouden zijn. Bij het opstellen van een plan als deze worden vooral equivalente oftewel gemiddelde geluidniveaus onderzocht. Ten opzichte van de vergunde situatie nemen de piekgeluiden in de beoogde situatie niet toe. De afweging die voorheen voor piekgeluiden is gemaakt is nog steeds van toepassing. Piekgeluiden worden in dit plan niet nader beschreven. In het geluidonderzoek bij een toekomstige aanvraag omgevingsvergunning worden de piekgeluiden in detail berekend en getoetst aan de wettelijke normen.

3.7 Nieuwe verkeersaansluiting
Reclamant wijst terecht op het belang van verkeersveiligheid en de betrokkenheid van Rijkswaterstaat (RWS). De afstemming met RWS over de nieuwe ontsluiting heeft plaatsgevonden. Daarbij wordt opgemerkt dat de realisatie en ingebruikname van de nieuwe ontsluiting voorwaardelijk is voor het plan. Dit betekent enerzijds dat de ontsluiting pas kan worden gerealiseerd en gebruikt indien wordt voldaan aan de eisen van de wegbeheerder en de verkeersveiligheid voldoende is geborgd.

3.8 Stikstof
De effecten op de natuur zijn onderzocht en toegevoegd bij de motivering in 'Bijlage 4 - Natuuronderzoek en ecologische voortoets'. In hoofdstuk 6 van genoemde bijlage wordt specifiek op soortbescherming ingegaan. Wij kunnen ons dan ook niet vinden in de stellingname van reclamant.

3.9 Geluidmetingen
Toezicht op en handhaving van regels in een omgevingsplan dan wel voorschriften in een vergunning wordt uitgevoerd aan de hand van diverse regels en procedures. Vooralsnog wordt geen aanleiding gezien om voor het toezicht en de handhaving in deze situatie aanvullende uitvoeringsregels in het omgevingsplan op te nemen. De wijze van geluidsmetingen zal in overleg met gebruikers, gemeente en Omgevingsdienst Brabant Noord nader worden uitgewerkt en vormgegeven binnen het kader van de omgevingsvergunning.

Zienswijze 5

Samenvatting zienswijze
5.1 Borging aspect verkeer
Reclamant geeft aan dat de zienswijze als focus heeft het uitgangspunt 'ontsluiting van het terrein' de daarbij behorende effecten alsmede de verankering in het omgevingsplan. In paragraaf 3.2 van het TAM-omgevingsplan wordt 'verkeer' wel benoemd. Van planmatige borging in het omgevingsplan en het bijbehorende plangebied is echter geen sprake. Dit is een omissie in het omgevingsplan en ook meerdere keren benoemd in adviezen vanuit de klankbordgroep. Vanuit de klankbordgroep is een gedetailleerde uitwerking gemaakt ten behoeve van planmatige verwerking (bijlage A bij de zienswijze). Alleen met planmatige vastlegging is het omgevingsplan compleet, kan er worden getoetst aan wet- en regelgeving en deze doelmatig worden toegepast inclusief handhaving daar waar nodig. Ook kan op deze wijze invulling worden gegeven aan de voorwaarde zoals deze is gesteld door de gemeenteraad.

5.2 Negatieve effecten
Reclamant stelt dat indien er geen planmatige borging in het omgevingsplan wordt getroffen het zelfs mogelijk is dat er nieuwe negatieve effecten ontstaan of bestaande

problemen niet worden weggenomen. Als de nieuwe ontsluiting weer wordt uitgesteld zoals de afgelopen 10 jaar, dan is er geen stok achter de deur vanuit het omgevingsplan.

5.3 Sluipverkeer en ongewenste activiteiten
Reclamant geeft aan dat met een nieuwe ontsluiting vanuit de N326 en zonder goede afsluiting van de 5.1.2e er een nieuwe verbinding ontstaat naar 5.1.2e. Deze is niet alleen interessant voor vertrekkers van het circuit, maar ook voor ander sluipverkeer. Ook wordt de omgeving dan veel toegankelijker voor ongewenste activiteiten of andere duistere activiteiten. Vanuit een doodlopende weg is het nu eenmaal minder eenvoudig om te ontkomen.

5.4 Wildparkeren
Reclamant geeft aan dat indien er wild parkeren ontstaat langs de 5.1.2e dat dan nog steeds zal leiden tot overlast voor de bewoners, chaos door geparkeerde en kerende auto's, overlast in de natuur door meer activiteit, mogelijk toename vervuiling door afvaldumping en gevaarlijke verkeerssituaties.

5.5 Handhaving verkeer/parkeren
Reclamant stelt dat er geen mogelijkheid is tot handhaving door politie of andere wetsdienaren.

5.6 Gebruik 5.1.2e weg
Als er onvoldoende planmatige borging plaatsvindt, worden volgens reclamant bestaande problemen niet weggenomen. De 5.1.2e zal ondanks de nieuwe ontsluiting nog steeds worden gebruikt door bezoekers. Indien zij niet het terrein op kunnen om te parkeren, dan parkeren zij zo dicht mogelijk bij het circuit en gaan te voet verder. Volgens reclamant is dit alleen te voorkomen door de afstand groot genoeg te maken en de 5.1.2e aan de rand van het plangebied af te sluiten. Er kan dan nog gekeerd worden in de 5.1.2e.

5.7 Verkeersbesluit
Reclamant stelt dat indien de weg alleen met verkeersbesluit wordt aangepast, het dan veel eenvoudiger is om die te omzeilen met een ontheffing. Dat zou ook het geval kunnen zijn voor specifieke bezoekers maar ook tijdens evenementen waardoor er voor de bewoners nog meer overlast ontstaat omdat het omgevingsplan veel meer ruimte biedt voor wedstrijddagen.

5.8 Uitwerking groene karakter ontbreekt
Reclamant geeft aan dat de afsluiting van de 5.1.2e en het afwaarderen van de weg het groene karakter van directe omgeving van de weg over de lengte van een kilometer zal versterken. Een resultaat dat anders niet zal worden behaald. In de motivering wordt op geen enkele wijze aangegeven hoe het groene karakter van het gebied wordt versterkt zoals in de voorwaarden van de gemeenteraad is overeengekomen. De uitwerking van dit uitgangspunt mist en laat zien dat het omgevingsplan incompleet is.

5.9 Milieuruimte
Reclamant stelt dat de milieuruimte die ontstaat door een nieuwe inrichting van een kilometer 5.1.2e zou kunnen worden toegerekend aan het circuit. Uit het omgevingsplan blijkt dat de milieuruimte groter wordt dan dat nu het geval is. Volgens reclamant is deze mogelijke toerekening, en de relatie met het uitgangspunt dat het circuit geen extra milieuruimte mag innemen, onvoldoende betrokken en gemotiveerd in het omgevingsplan.

Besluit
Wij vinden de zienswijze ongegrond.

Wijzigingen in omgevingsplan
Wij passen het TAM-omgevingsplan niet aan naar aanleiding van deze zienswijzen.

Toelichting van de gemeenteraad
5.1 Borging aspect verkeer
Dit standpunt wordt deels herkend, maar leidt niet tot aanpassing van het plan. Of de gewenste ontsluiting vanaf de N329 kan worden gerealiseerd, hangt namelijk af van

verschillende externe factoren. De wijze van ontsluiting betreft echter geen gebruiks- of bebouwingsmogelijkheid op het sportpark zelf, maar een infrastructurele maatregel buiten het plangebied.
Om die reden maken de nieuwe ontsluiting en de afsluiting van de 5.1.2e geen onderdeel uit van de juridische regeling van het TAM-omgevingsplan. Het omgevingsplan ziet uitsluitend op de activiteiten, gebruiksfuncties en bebouwingsmogelijkheden binnen het sportpark. De milieuruimte van het sportpark en de toetsing aan wet- en regelgeving zijn daarop gebaseerd.
De afwezigheid van specifieke planregels over de ontsluiting betekent niet dat eerdere adviezen of uitgangspunten zijn genegeerd, maar vloeit voort uit de planologische afbakening en systematiek van het omgevingsplan. Verkeer en ontsluiting worden via separate besluitvorming en uitvoering geborgd en getoetst, buiten het kader van dit TAM-omgevingsplan.

5.2 Negatieve effecten
Dit standpunt wordt niet gevolgd. Uitgangspunt van het plan is dat na realisatie van de nieuwe ontsluiting de 5.1.2e wordt afgesloten voor regulier gemotoriseerd verkeer naar en van het sportpark. De nieuwe ontsluiting is bovendien randvoorwaardelijk meegenomen in de onderbouwing van het plan, waaronder de stikstof- en verkeersberekeningen. Zonder deze ontsluiting en de daarmee samenhangende gewijzigde verkeersstromen kunnen de berekende milieueffecten niet worden gerealiseerd en kan het plan niet op de nu onderbouwde wijze functioneren. Daarmee is de nieuwe ontsluiting functioneel een essentieel onderdeel van de planonderbouwing, ook al is zij niet als uitvoeringsverplichting in de planregels opgenomen. De vrees voor uitstel is, gelet op de lange voorgeschiedenis, begrijpelijk. Tegelijkertijd is vastgelegd dat de provincie heeft ingestemd met de nieuwe aansluiting, het ontwerp momenteel in samenspraak met de provincie wordt uitgewerkt en dat de aanleg is voorzien op korte termijn.
De gekozen aanpak sluit aan bij de systematiek van het omgevingsplan, waarin uitvoering van infrastructurele maatregelen buiten het plangebied via separate besluitvorming tot stand komt, terwijl de milieugevolgen daarvan integraal zijn betrokken bij de afweging.

5.3 Sluipverkeer en ongewenste activiteiten
Dit standpunt wordt niet gevolgd. In het omgevingsplan is vastgelegd dat de 5.1.2e na realisatie van de nieuwe ontsluiting wordt afgesloten voor regulier gemotoriseerd verkeer van en naar het sportpark. Daarmee vervalt de functie van de 5.1.2e als doorgaande route voor gemotoriseerd verkeer.
De nieuwe ontsluiting is randvoorwaardelijk betrokken bij de onderbouwing van het plan, onder meer in de verkeers- en stikstofberekeningen. Zonder deze ontsluiting en de daarmee samenhangende gewijzigde verkeersstromen kunnen de berekende milieueffecten niet worden gerealiseerd.
Door het afsluiten van de 5.1.2e en het concentreren van verkeer op de N329 ontstaat geen nieuwe doorgaande verbinding die sluipverkeer aantrekt. Deze oplossing sluit aan bij het gemeentelijk en provinciaal beleid om verkeer zoveel mogelijk via hoofdwegen af te wikkelen en het buitengebied te ontlasten.

5.4 Wildparkeren
De zorgen worden deels herkend, maar zijn in het plan ondervangen. Tijdens regulier gebruik is voldoende parkeercapaciteit aanwezig op eigen terrein van het sportpark, waardoor parkeren in de omgeving niet noodzakelijk is.
Bij evenementen wordt aanvullende parkeercapaciteit binnen het terrein georganiseerd en worden verkeersmaatregelen getroffen, zoals inzet van verkeersregelaars en tijdelijke voorzieningen. Hiermee wordt gestuurd op een ordelijke verkeersafwikkeling en wordt voorkomen dat bezoekers uitwijken naar de openbare weg. Daarnaast zorgt de nieuwe ontsluiting via de N329 voor een afname van verkeersbewegingen op de 5.1.2e
In combinatie met het afsluiten van deze weg voor regulier gemotoriseerd verkeer en een parkeerverbod wordt de kans op wildparkeren langs de 5.1.2e aanzienlijk verminderd. Daarmee is voorzien in een samenhangend pakket van maatregelen gericht op bereikbaarheid, verkeersveiligheid en het beperken van overlast voor de omgeving.

5.5 Handhaving verkeer/parkeren
Deze opvatting wordt niet gevolgd. Na realisatie van de nieuwe ontsluiting wordt de 5.1.2e afgesloten voor gemotoriseerd verkeer van en naar het sportpark. Deze afsluiting en het parkeerverbod worden geregeld via een verkeersbesluit. Een

verkeersbesluit staat los van dit TAM-omgevingsplan en vormt het juridische kader voor plaatsing van borden en fysieke maatregelen. Handhaving vindt plaats op basis van dat verkeersbesluit en wordt uitgevoerd door de daartoe bevoegde gemeentelijke toezichthouders. In de huidige situatie ontbreekt een formeel parkeerverbod, waardoor tegen parkeren langs de 5.1.2e niet kan worden opgetreden. In de toekomstige situatie is parkeren expliciet verboden en kan bij overtreding handhavend worden opgetreden. Hiermee is handhaving juridisch en praktisch geborgd.

5.6 Gebruik 5.1.2e
Zoals in de regels van het omgevingsplan is opgenomen vervalt na gereedkoming van de verkeerskundige ontsluiting via de N329 de toegankelijkheid van het sportpark voor gemotoriseerd verkeer dat via de 5.1.2e komt. Parkeren aan de 5.1.2e door bezoekers wordt verboden en onmogelijk gemaakt. Bij overtredingen kan handhavend worden opgetreden. Deze afsluiting en het parkeerverbod worden geregeld via een verkeersbesluit. Een verkeersbesluit staat los van dit TAM-omgevingsplan en vormt het juridische kader voor plaatsing van borden en fysieke maatregelen.

5.7 Verkeersbesluit
Dit standpunt wordt niet gevolgd. Zoals in de regels van het omgevingsplan is opgenomen, vervalt na gereedkoming van de verkeerskundige ontsluiting via de N329 de ontsluiting van het sportpark voor regulier gemotoriseerd verkeer via de 5.1.2e. De 5.1.2e behoudt daarbij een beperkte functionele betekenis, uitsluitend ten behoeve van onderhoud en beheer (onder meer van de zendmast, het bos en het sportpark) en voor gebruik door hulpdiensten in geval van calamiteiten. Voor ander gemotoriseerd verkeer wordt de weg afgesloten.
Eventuele ontheffingen hebben uitsluitend betrekking op deze specifieke en noodzakelijke functies en leiden niet tot regulier of doorgaand verkeer. Daarmee ontstaat geen alternatieve ontsluitingsroute voor het sportpark. De afsluiting wordt juridisch geborgd via een verkeersbesluit en kan bij overtredingen handhavend worden afgedwongen. In combinatie met de nieuwe ontsluiting via de N329 blijft het gebruik van de 5.1.2e beperkt en controleerbaar.

5.8 Uitwerking groene karakter ontbreekt
Na gereedkoming van de nieuwe verkeerskundige ontsluiting via de N329 vervalt, zoals vastgelegd in de planregels, de toegankelijkheid van het sportpark voor gemotoriseerd verkeer dat via de 5.1.2e komt. Parkeren door bezoekers aan de 5.1.2e wordt verboden en feitelijk onmogelijk gemaakt. Bij overtredingen kan handhavend worden opgetreden. Hierdoor neemt het aantal gemotoriseerde verkeersbewegingen op en langs de 5.1.2e af.
Het plangebied van dit TAM-omgevingsplan omvat de 5.1.2e zelf niet, behoudens de samenhang met de nieuwe geluidzone. Om die reden zijn maatregelen aan of motivering over het groene karakter van de 5.1.2e geen onderdeel van dit plan. Wel geldt in algemene zin dat minder gemotoriseerd verkeer leidt tot minder verstoring van flora en fauna. In die zin draagt het afsluiten van de route voor gemotoriseerd verkeer indirect bij aan het behoud van de groene kwaliteiten van de omgeving.

5.9 Milieuruimte
De inrichting en het gebruik van de 5.1.2e maken geen onderdeel uit van de milieuruimte van het sportpark. Het omgevingsplan ziet uitsluitend op de activiteiten binnen het sportpark zelf. De milieuruimte van het sportpark wordt bepaald door de planregels en de bijbehorende milieubeoordelingen voor het sportpark.
De effecten van verkeer van en naar het sportpark, inclusief de wijziging van verkeersstromen door de nieuwe ontsluiting via de N329 en het vervallen van gemotoriseerd verkeer via de 5.1.2e, zijn afzonderlijk én cumulatief beoordeeld in de milieuonderzoeken die aan het plan ten grondslag liggen. Daarbij is vastgesteld dat deze effecten binnen de aanvaardbare milieunormen blijven. Eventuele veranderingen in de inrichting of het gebruik van de 5.1.2e leiden daarmee niet tot extra benutbare milieuruimte voor het sportpark en worden ook niet toegerekend aan de activiteiten binnen het sportpark. Hiermee blijft het plan in overeenstemming met het uitgangspunt uit het raadsbesluit van 2013 dat het circuit geen extra milieuruimte mag innemen.

Zienswijze 6, Stichting Regionaal Motorsportcircuit Nieuw 5.1.2e

Samenvatting zienswijze

6.1 Algemeen

Reclamant geeft aan dat de zienswijze wordt ingediend namens de drie gebruikers van het sportpark. Het doet reclamant deugd dat na ongeveer 30 jaren van overleg een adequaat omgevingsplan in procedure is gebracht. Het plan maakt het onder andere mogelijk de al lange tijd aanwezige wens, behoefte en noodzaak om nieuwe opstallen te realiseren door en ten behoeve van de drie gebruikers. Daarmee kan ook worden voldaan aan de eerder uitgesproken voorwaarde van de gemeente Oss om het terrein te professionaliseren en de daarop aanwezige bebouwing te verduurzamen op basis van de huidige maatstaven.
In aansluiting op de nieuwbouw kan ook invulling worden gegeven aan de voltooiing van de landschappelijke inpassing. In de loop der jaren is al op ruime schaal nieuwe aanplant aangebracht, maar na de herinrichting van het terrein kan ook dat onderdeel worden afgerond.
Verder is positief dat spoedig een nieuwe ontsluiting op N329 kan worden gerealiseerd. Niet alleen voor de rijders en toeschouwers, maar ook voor de bewoners van de 5.1.2e en de recreanten plus natuurliefhebbers van bosgebied Herperduin.
Ondanks deze positieve woorden is reclamant toch genoodzaakt om een zienswijze in te dienen. Weliswaar heeft in de voorbereiding intensief en structureel vooroverleg met de gemeente plaatsgehad, maar niet alle voor reclamant en gebruikers noodzakelijk geachte onderdelen zijn in het ontwerp opgenomen. De vereiste professionalisering is alleen mogelijk als het circuit op een verantwoorde manier kan worden geëxploiteerd. Het onderhoud en beheer van alle voorzieningen kosten veel geld en moeten worden betaald uit de opbrengst van de toegangskaarten van de personen die van de accommodatie gebruik maken. Indien de gebruiksmogelijkheden worden beperkt, is een sluitende exploitatie niet haalbaar.

6.2 Aantal motorcrossuren

Reclamant geeft aan dat het maximumaantal van 90 crossuren (aantal rijders x tijd per rijder) per dag ontoereikend is. In de huidige milieuvergunning, daterend uit 1993, staat dat 75 uur als maximum per dag is toegestaan. Maar ruim 30 jaar later zijn de omstandigheden compleet veranderd. Het circuit is ontstaan op basis van provinciaal beleid om het grote aantal lokale crossterreintjes te saneren en daarvoor in de plaats een aantal regionale crossterreinen te realiseren. Circuit Nieuw 5.1.2e is hieruit voortgekomen en heeft geleid tot sanering c.q. sluiting van tientallen circuits in het oosten van de provincie. Alleen al in de drie gemeenten, waar onderhavig omgevingsplan wordt vastgesteld, gaat het om vijf circuits (namelijk in 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e Dinther, Nistelrode en 5.1.2e). Deze ontwikkeling heeft geleid tot een grote toename van rijders naar Nieuw 5.1.2e . In deze regio zijn bijna 1200 licentiehouders aangesloten die gemiddeld 1 keer per week hun sport willen kunnen bedrijven. Dat is binnen de 90 crossuren per dag bij lange na niet mogelijk.
Het huurcontract met de vorige exploitant, die het circuit behoorlijk verwaarloosd had, is via een gerechtelijke procedure ontbonden. De nieuwe partner SRMV heeft nadien het crosscircuit een flinke facelift gegeven en voorzien van allerlei nieuwe faciliteiten.
Reclamant stelt dat dit heeft geleid tot een forse toename van crossers. Het kan toch niet zo zijn, dat eerst alles in het werk wordt gesteld om ten behoeve van de door de overheid gewenste regionale functie het crosscircuit te verbeteren c.q. te optimaliseren en vervolgens na het gereedkomen daarvan om milieutechnische redenen de toegang van talrijke crossers moet worden ontzegd. Naar de mening van reclamant is dat onacceptabel en niet uit te leggen. Het gevolg van het niet kunnen trainen op een daarvoor aangelegde accommodatie is dat het wildcrossen wordt bevorderd, hetgeen we toch ten koste van alles willen en moeten voorkomen. Bovendien tast het de betrouwbaarheid van het functioneren van de overheid ernstig aan.
Vandaar de conclusie van reclamant dat een verhoging van het aantal crossuren van 90 naar 120 een must is. Milieutechnisch in het ook verantwoord om meer gerbuiksuren toe te staan. Volgens het in 2021 in opdracht van reclamant door 5.1.2e uitgebrachte akoestisch onderzoek blijft de geluidsemissie van 120 crossuren binnen de in het omgevingsplan opgenomen geluidscontour.
Indien de verzochte verhoging om welke reden dan ook niet gehonoreerd kan worden, dan is minimaal noodzakelijk om in plaats van maximaal 90 crossuren gemiddeld 90 crossuren per dag aan te houden. De grootste drukte op het circuit doet zich immers voor in de

winterperiode, aangezien iedere crosser zijn nieuwe of angepaste motor wil testen als voorbereiding op het nieuwe seizoen. Dat is voor omwonenden minder kwetsbaar, aangezien men in die periode verhoudingsgewijs veel minder in de buitenlucht c.q. eigen tuin verblijft. In de zomerperiode, wanneer mensen van het mooie weer genieten, is het aantal crossers minder omdat veel rijders in die periode deelnemen aan elders georganiseerde wedstrijden.

6.3 Openstelling tijdens feestdagen
Reclamant pleit voor de kart voor openstelling gedurende de met de zondag gelijk te stellen erkende feestdagen, die niet op een reguliere zondag vallen. Op deze feestdagen is (nagenoeg) iedereen vrij om te genieten van leuke dingen zoals het beoefenen van zijn of haar hobby, zoals ook het geval is tijdens reguliere weekenden. Reclamant stelt dat gezien de brief van Gedeputeerde Staten d.d. 27 januari 1999 sprake is van een verworven recht. Immers dat college heeft als verlener van de destijds verstrekte en nog steeds geldende milieuvergunning in die brief verklaard, dat een feestdag, gezien het bijzondere karakter van zo'n dag en het gestelde in onder andere de Algemene Termijnenwet te rechtvaardigen is dat een dergelijke dag wordt beschouwd als een zondag. Ondanks dat eerder is verzocht om dit op te nemen, is dat helaas niet in het omgevingsplan verwerkt. Reclamant verzoekt daarom dit alsnog te doen. Op die dagen blijft men uiteraard qua emissie binnen de wettelijke geluidscontour.

6.4 Verbetering geluidsituatie
Reclamant geeft aan dat op 26 januari 2010 het college van burgemeester en wethouders van Oss besloten heeft in principe medewerking te verlenen aan het behoud en de ontwikkeling van Nieuw 5.1.2e tot een duurzaam, professioneel en regionaal circuit. Het college heeft hieraan meerdere voorwaarden verbonden. Eén van de voorwaarden betreft het aspect milieu en geluid in het bijzonder. Reclamant citeert: "*Voor wat betreft geluid moet sprake zijn van een aanmerkelijke verbetering. Afgezien van een verbetering van het leefklimaat voor de gehinderden binnen een geluidcontour, moet ook voor de omwonenden buiten de geluidcontour een verbetering van de geluidoverlast worden bewerkstelligd.*"
De vastgestelde en vigerende geluidzone is destijds berekend voor de representatieve bedrijfssituatie. Op basis van nadien ontstane jurisprudentie dient bij het vaststellen van de nieuwe zone (c.q. het wijzigen van de vastgestelde zone) te worden uitgegaan van de geluidssituatie die tijdens wedstrijden optreedt. In het door RHDHV opgestelde akoestisch onderzoek wordt geconstateerd dat in de toekomstige wedstrijdsituatie wordt voldaan aan de nog vigerende geluidzone.
Voor het beoordelen van de verbetering van de geluidssituatie dient de vigerende ('oude') geluidzone te worden vergeleken met de geluidcontour die hoort bij de toekomstige representatieve bedrijfssituatie. In een figuur in het akoestisch onderzoek is deze vergelijking gevisualiseerd. Hieruit blijkt dat sprake is van een aanmerkelijke verbetering van het leefklimaat zowel binnen als buiten de vigerende geluidzone.

6.5 Aanpassing regels omgevingsplan
Reclamant geeft aan dat in het ontwerp-omgevingsplan regels zijn opgenomen om de geluiduitstraling van het circuit te begrenzen. Dit komt tot uiting in de nieuwe (aangepaste) geluidzone. Deze is echter uitsluitend bedoeld voor het beheersen van de wedstrijdsituaties. Voor de dagelijkse en representatieve bedrijfssituatie zijn de artikelen 8, 8.2 en 8.3 van toepassing. De geluidemissie van motoren en karts is begrensd evenals het aantal motorcross- en karturen in respectievelijk artikel 8.2. en 8.3.
In de praktijk houdt dat in dat van elke motor en kart de geluidemissie gecontroleerd dient te worden evenals de duur dat de motor c.q. kart gebruik maakt van het circuit. Dit vereist een bewerkelijke en tijdrovende controle.
Volgens reclamant is het van groter belang dat stillere motoren en/of karts geen invloed hebben op het voorschrift. Bij de rijders en gebruikers op het circuit ontbreekt de drijfveer om de emissies te verlagen.
Reclamant stelt voor dat de voorschriften uit artikel 8 worden vervangen door een combinatie van de toegestane geluidcontour en de grenswaarden ter plekke van de immissiepunten in de omgeving van het circuit. De gebruikers dienen vervolgens aan de hand van een meetsysteem de dagelijkse geluidimmissies te monitoren. De systematiek van geluidmonitoring wordt onder meer bij andere circuits, vliegvelden en bij evenementen toegepast. Deze methode is bovendien zeer geschikt om direct op geluidklachten uit de omgeving te acteren.

Volgens reclamant zou dit betekenen dat meer cross- en/of karturen zijn toegestaan indien de emissie van motoren en/of kart lager zijn. Eventueel kan de op deze wijze ontstane geluidwinst op een evenwichtige wijze worden verdeeld onder het circuit en haar omgeving.

6.6 Aanpassing karturen
Het is reclamant volstrekt onduidelijk waarom het aantal dagen waarop met karts getraind mag worden is teruggebracht van 5 (volgens de geldende milieuvergunning) naar 4 dagen. Dat betekent een vermindering van in totaal ongeveer 3.300 karturen op jaarbasis. Dat is een forse afname die noch door CPB noch door de stichting in het voortraject als zodanig is doorgegeven.
Ook is volkomen onbegrijpelijk waarom het aantal (geluidsarme) huurkarts zowel overdag als avond aan maximum is gebonden, aangezien deze soort karts op afstand nauwelijks hoorbaar zijn. Deze beperkingen zijn voor CPB heel ingrijpend en onaanvaardbaar aangezien hierdoor de exploitatie van deze prachtige accommodatie niet meer uitvoerbaar is. Vandaar het dringende verzoek deze onderdelen in het ontwerp-omgevingsplan aan te passen.
Verder is niet aangegeven waarom het aantal huurkarts dat gelijktijdig van de baan gebruik mag maken maximaal 30 bedraagt. Bij alle andere kartbanen is dat aantal 36 of zelfs meer. Enerzijds betreft het zoals aangegeven geluidsarme karts en anderzijds hebben deze karts (bedoeld voor recreanten) een beperkte maximumsnelheid, waardoor het rijden met meerdere van zulke karts geen enkel gevaar oplevert.

6.7 Aanpassing kartbaan
Reclamant stelt dat circa 10 jaar geleden naar aanleiding van gevoerde gesprekken en ingebrachte wensen van alle gebruikers door de gemeente zelf een tekening is geproduceerd waarop het toekomstbeeld van het circuit is aangegeven. Op de tekening is te zien dat aan de zuidwestkant van het kartcircuit een kleine lus toegevoegd. Deze lus is primair bedoeld als oefenbaantje voor de jongste kartrijders. Doordat dit baantje met een mobiele afzetting van de hoofdbaan wordt gescheiden, is de veiligheid van die jeugdige sporters optimaal gewaarborgd. Daarnaast kan die extra lus worden toegevoegd aan de hoofdbaan, waardoor de kartbaan voldoet aan de vereiste, minimale lengte voor het houden van internationale wedstrijden.
Met andere woorden door een verhoudingsgewijs kleine ingreep kunnen twee doelstellingen worden gerealiseerd. Deze extra meters hebben geen enkele invloed op de emissie van geluid of stikstof, aangezien zowel bij de trainingen als wedstrijden wordt gereden gedurende vaste tijdsblokken van bijvoorbeeld een half of een heel uur. In de praktijk komt het erop neer dat men gedurende zo'n tijdsblok eén of enkele rondjes minder rijdt. Vandaar het verzoek van reclamant om die uitbreiding aan te passen op de plankaart.

6.8 Combinatie wedstrijd / training
Reclamant geeft aan dat in het omgevingsplan vermeld staat, dat gelijktijdig met een wedstrijd geen training op een andere baan mag plaatsvinden. Bij grote wedstrijden is dat inderdaad evident, aangezien dat in praktisch zin niet te combineren is. Bij kleine wedstrijden, waarbij de deelname van rijders en vooral het aantal toeschouwers veel lager is, levert dat totaal geen ruimteproblemen op met betrekking tot parkeren en dergelijk. Vandaar het verzoek om bij kleine crosswedstrijden het rijden met huurkarts wel toe te staan. Deze huurkarts maken zoals bekend veel minder geluid dan de wedstrijdkarts en zijn als gevolg daarvan qua geluid volledig ondergeschikt aan het geluid van de crossmotoren tijdens de wedstrijd.

6.9 Schietclub
Reclamant geeft aan dat in de nadere motivering vermeld staat dat de parkeerplaats voor de schietclub aan de oostzijde van de huidige schietbunker is geprojecteerd op de locatie van de huidige paddock van CPB. De bedoeling is dat die voorziening aan de westzijde van dat gebouw wordt gerealiseerd waar de huidige 5.1.2e in de nieuwe situatie komt te vervallen. Die locatie is geschikt voor de schutters om daar hun auto te parkeren binnen een afgesloten ruimte. Dit uit veiligheidsoverwegingen vanwege het van thuis meebrengen van een vuurwapen.

Besluit
Wij vinden de zienswijze ongegrond.

Wijzigingen in omgevingsplan
Wij passen het TAM-omgevingsplan niet aan naar aanleiding van deze zienswijzen.

Toelichting van de gemeenteraad
6.1 Algemeen
De voorwaarden van de gemeenteraad vormen de basis voor de manier waarop de gemeente, in overleg met omgevingspartners, de klankbordgroep en Stichting Nieuw 5.1.2e (SNZ), de kaders voor het omgevingsplan verder heeft uitgewerkt. In dit proces is gezocht naar een evenwicht tussen de ambitie van SNZ om te komen tot een toekomstbestendig en duurzaam regionaal motorsportcomplex en de belangen van de omgeving op het gebied van leefkwaliteit, natuur en landschap.
Er zijn daartoe activiteiten in het omgevingsplan opgenomen, inclusief de wedstrijden, die passen binnen de geluidscontour en de huidige wetgeving. Dat niet alle onderdelen zijn overgenomen heeft ook te maken met het feit dat er sprake is van tegenstrijdige belangen rondom dit omgevingsplan. En vanwege deze tegenstrijdige belangen is het onmogelijk om tot een plan te komen waarover iedereen tevreden is. Wij verwachten niet dat door vaststelling van voorliggend TAM-omgevingsplan de exploitatie van het sportpark onhaalbaar wordt gemaakt.

6.2 Aantal motorcrossuren
In vergelijking met de huidige situatie voorziet het omgevingsplan in de uitbreiding van het aantal crossuren per dag. Dat niet alle wensen worden overgenomen heeft te maken met het feit dat er sprake is van tegenstrijdige belangen rondom dit omgevingsplan. Ondanks de tegenstrijdige belangen zijn bij het opstellen van dit omgevingsplan alle belangen zorgvuldig afgewogen. Wij vinden dat we met de opgenomen uren voldoende tegemoet zijn gekomen aan de wensen, passend binnen de geluidscontour en rekening houdend met de omgeving.

6.3 Openstelling tijdens feestdagen
Als een feestdag valt op een van de reguliere openingsdagen, dan kunnen de activiteiten die op grond van de regels op die reguliere dagen zijn toegestaan worden uitgevoerd. Reclamant verwijst naar een brief van Gedeputeerde Staten d.d. 27 januari 1999. In 2021 is door de stichting verzocht om het gebruik van het circuit op tweede paasdag en tweede pinksterdag toe te staan. Deze vraag is door de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN) op 16 februari 2021 beantwoord, waarbij de conclusie was dat genoemde feestdagen die op een maandag vallen niet gelijk worden gesteld met een zondag. Wij zien geen redenen om van dit standpunt af te wijken, mede omdat voorliggend omgevingsplan al een verruiming van de mogelijkheden biedt.
Tevens halen wij wederom aan dat er sprake is van tegenstrijdige belangen rondom dit omgevingsplan. Dat geldt zeker ook voor verruiming van mogelijkheden tijdens feestdagen. Alle belangen zijn zorgvuldig afgewogen. Wij vinden dat we met de opgenomen uren voldoende tegemoet zijn gekomen aan de wensen, passend binnen de geluidscontour en rekening houdend met de omgeving.

6.4 Verbetering geluidsituatie
In het omgevingsplan wordt de bestaande geluidzone geactualiseerd op basis van recente gebruiksgegevens, bronsterktes en verbeterde modellering. Belangrijk is dat ook wedstrijddagen binnen deze geluidzone moeten passen. De berekeningen tonen aan dat wedstrijden weliswaar leiden tot hogere geluidvermogens, maar dat deze contouren ook binnen de geactualiseerde geluidzone blijven. Daarbij bepalen de grote motorcrosswedstrijden de contour. Tijdens reguliere trainingsdagen is de geluidscontour kleiner. Deze zienswijze van reclamant bevestigd bovenstaande en wordt voor kennisgeving aangenomen.

6.5 Aanpassing regels omgevingsplan
Binnen het sportpark wordt tijdens motorcrossactiviteiten gemeten op een vast meetpunt. Daarbij wordt het geluid van individuele motoren gecontroleerd. Motoren moeten voldoen aan de geluidseisen van de betreffende bonden en aan de toegangsvoorwaarden van het sportpark. Dit vormt de eerste borging aan de bron.
Daarnaast geldt dat het sportpark als geheel moet voldoen aan de geluidseisen die volgen uit het omgevingsplan en de vergunning. De naleving daarvan wordt beoordeeld aan de hand van berekende contouren en toetsing aan vastgestelde maximale geluidniveaus bij

woningen. Het gehanteerde systeem combineert daarmee broncontroles (per motor/kart) met toetsing op omgevingsniveau.
Een systeem met dagelijkse monitoring op meerdere immissiepunten is binnen het geldende wettelijke kader niet vereist. Het gekozen meet- en toetsingsregime is gebruikelijk, uitvoerbaar en voldoende om te borgen dat de geluidbelasting binnen de toegestane grenzen blijft.
Uiteraard staat het reclamant vrij om een meetsysteem te implementeren waarmee de geluidimmissies gemonitord kunnen worden. Wij raden aan een dergelijk meetsysteem in goed overleg met belanghebbenden uit de omgeving en de Omgevingsdienst Brabant Noord te implementeren.

6.6 Aanpassing karturen
De stelling dat het terugbrengen van het aantal trainingsdagen niet is besproken, is niet in lijn met de in het proces gehanteerde communicatie. Dit uitgangspunt is ingebracht door Circuit Park 5.1.2e (CPB) in november 2024 en sluit aan bij de feitelijke en beoogde bedrijfsvoering. In haar inbreng is uitgewerkt dat racekarts met name zullen rijden op woensdag, vrijdag, zaterdag en zondag. Met donderdag als aanvullende mogelijkheid tijdens schoolvakanties. Ook de afname van het aantal gebruiksuren is in overeenstemming met de vertegenwoordiging van de stichting afgestemd.
Ten aanzien van geluidsarme karts geldt dat deze in de voorbereiding van het plan niet als afzonderlijk gebruiksaspect naar voren zijn gebracht. Het plan biedt in algemene zin ruimte voor dergelijke ontwikkelingen, mits deze aantoonbaar passen binnen de totale milieuruimte.
Wat betreft het maximum aantal karts wordt verduidelijkt dat het maximum van 30 karts ziet op huurkarts en in lijn is met de reeds vergunde situatie.

6.7 Aanpassing kartbaan
Bij het opstellen van het omgevingsplan is gezocht naar evenwicht tussen de reeds vergunde situatie, de wensen van gebruikers, de wijziging van de wetgeving en de effecten daarvan op de omgeving. De uitbreiding van de kartbaan is in de diverse onderzoeken niet meegenomen, mede omdat op die gronden in het plan gerekend is met extra parkeerruimte en de ontsluiting van het sportpark. Daarom wordt de uitbreiding van de kartbaan in dit stadium niet alsnog verwerkt in het omgevingsplan.
Het staat reclamant overigens vrij om in een later stadium de uitbreiding van de kartbaan door middel van een aparte procedure aan te vragen, zodat de gevolgen van de uitbreiding op dat moment beoordeeld kunnen worden.

6.8 Combinatie wedstrijd / training
Bij het opstellen van het omgevingsplan is gezocht naar evenwicht tussen de reeds vergunde situatie, de wensen van gebruikers en de effecten daarvan op de omgeving. Het verbod op gelijktijdig gebruik van de banen tijdens wedstrijden is overgenomen uit de vergunde situatie. Dit uitgangspunt ligt dan ook ten grondslag aan alle onderzoeken die zijn uitgevoerd. Omdat niet duidelijk is wat een cumulatie van activiteiten voor gevolgen heeft op de verschillende onderzoeksresultaten, kan nu niet tegemoetgekomen worden aan de wens van reclamant. Overigens staat het reclamant vrij om in een later stadium de aanpassing van regels door middel van een aparte procedure aan te vragen, zodat de gevolgen van de aanpassing op dat moment beoordeeld kunnen worden.

6.9 Schietclub
In het omgevingsplan is niet exact aangeduid waar de parkeerplaatsen voor de schietvereniging gerealiseerd moeten zijn. Het is aan de erfpachter om dit met de gebruiker af te stemmen, uiteraard binnen de grenzen van het (gebruik van het) sportpark.

Zienswijze 7, Stichting Platform Keelbos te Nuth

Samenvatting zienswijze
7.1 Toegankelijkheid 5.1.2e
Reclamant geeft aan dat in het TAM-omgevingsplan de toegankelijkheid van de 5.1.2e ter sprake komt in artikel 7.3 Toegankelijkheid sportpark dat als volgt is uitgewerkt:

a. *Het sportpark is voor autoverkeer (bezoekers en personeel) toegankelijk via de* 5.1.2e
b. *Na de gereedkoming va een verkeerskundige ontsluiting via de* 5.1.2e *(N329) vervalt de toegankelijkheid van het sportpark als bedoeld in sub a.*
c. *Er kunnen maatwerkvoorschriften worden gesteld over de wijze waarop en de periode waarbinnen aan het bepaalde in sub b wordt voldaan.*
d. *Het bepaalde in sub b is niet van toepassing op langzaam verkeer en hulpdiensten en in geval van calamiteiten.*

Reclamant stelt dat uit vaste jurisprudentie is vast komen staan dat de parkeergelegenheid naar de homo-ontmoetingsplaan (HOP) als integrale eenheid dient aangemerkt te worden. Reclamant stelt dat bekend is dat er in het bosgedeelte aan het einde van de 5.1.2e tussen de 5.1.2e een HOP is. De meeste bezoekers van deze HOP komen daar per auto. Met het sluiten van de toegankelijkheid van de 5.1.2e wordt feitelijk ook de HOP afgesloten.
Dientengevolge heeft reclamant problemen met artikelen 7.3 b t/m 7.3 d.
Reclamant verzocht daarom te besluiten om de artikelen 7.3 b t/m 7.3 d te schrappen of te herschrijven, ten einde dat de 5.1.2e naar de toekomst ook voor gemotoriseerd verkeer toegankelijk blijft, zodat de bezoekers de HOP naar de toekomst toe kunnen blijven bezoeken nadat zij aan de 5.1.2e hebben geparkeerd in het kader van een evenwichtig voorzieningenniveau m.b.t. de eerste levensbehoeften in het kader van ETFAL voor de betrokken groep.

Besluit
Wij vinden de zienswijze gedeeltelijk gegrond.

Wijzigingen in omgevingsplan
Wij passen het TAM-omgevingsplan niet aan naar aanleiding van deze zienswijzen.

Toelichting van de gemeenteraad
7.1 Toegankelijkheid 5.1.2e
In het raadsbesluit van 31 oktober 2013 heeft de gemeenteraad van Oss besloten het circuit Nieuw 5.1.2e te willen behouden en ontwikkelen, mits voldaan wordt aan vijf voorwaarden. Een van de voorwaarden is dat het circuit wordt aangesloten op de N329. Deze nieuwe ontsluiting van het sportpark wordt in nauw overleg met de provincie Noord-Brabant en de buurgemeenten tot stand gebracht. Gevolg is dat na realisatie van de nieuwe ontsluiting de 5.1.2e wordt afgesloten voor regulier autoverkeer. Er wordt daarmee voldaan aan een van de voorwaarden van de gemeenteraad. Tegelijkertijd kan daarom niet tegemoet worden gekomen aan de zienswijze van reclamant.
Voor het afsluiten van de 5.1.2e moet een verkeersbesluit genomen worden. Voordat dat besluit genomen wordt, wordt in overleg met de diverse belanghebbenden bepaald waar de afsluiting van de 5.1.2e exact komt te liggen. De bereikbaarheid van de HOP wordt daarin meegenomen. De regels van het plan worden niet aangepast naar aanleiding van deze zienswijze.

Zienswijze 8

Samenvatting zienswijze
8.1 Algemeen
Reclamant stelt dat Nederland momenteel 69 crossbanen telt. De provincie Noord-Brabant is goed voor 30% van de Nederlandse crossbanen. Ons land telt enkele honderden actieve beoefenaars van de motorcross. Dit feit alleen al neemt de noodzaak van de vaan in 5.1.2e weg.

8.2 Juridische borging
Reclamant verwijst naar de bijlagen waarin te lezen is wat er de laatste 45 jaar te doen is geweest. Reclamant stelt dat begin jaren '80 men is begonnen met illegaal crossen op het terrein. Nu, 2026, wil de gemeente Oss de bestaande situatie juridisch-planologisch borgen.

8.3 Nieuwe ontsluitingsweg
Reclamant geeft aan dat in 2013 de gemeente al schermde met het realiseren van een nieuwe ontsluitingsweg via N329. We zijn alweer 13 jaar verder en al het verkeer rijdt nog

altijd via de [redacted]. Ook nu is er nog steeds geen onherroepelijk plan om via de N329 te ontsluiten.

8.4 Vorstengrafdonk
Reclamant geeft aan dat industrieterrein Vorstengrafdonk inmiddels is volgebouwd. Hoogwaardige technische bedrijven zouden hier gevestigd worden. Helaas zijn het overslagbedrijven geworden. Duizenden vrachtwagens rijden aan en af naar dit terrein tegenover het sportpark. De milieubelasting is niet meer te vergelijken met de situatie van 2013.

8.5 Gebruiksruimte crossbaan
De feitelijke gebruiksruimte (vergund in 1993) van de crossbaan is 156 dagen per jaar (3 dagen per week) geopend voor trainingen. Reclamant stelt dat de crossers afdwongen dat er één avond gebruik mocht worden voor trainingen. De omgeving leerde daarmee leven. Ook met drie motorcrosswedstrijden per jaar.

8.6 Kartbaan en privatisering
Reclamant stelt dat er veel later een kartbaan bij kwam. In de bijlagen is te lezen dat dit vele vragen opwierp bij omwonenden. Reclamant stelt dat de crossbaan zomaar gedeeltelijk werd overgeleverd aan de private sector. De gevolgen zijn gigantisch. Het sportpark veranderde deels in een industrieterrein. Echter werden gemeentegelden weggeschonken aan één bedrijf. Zij kregen een monopoliepositie. In de bijlagen is te lezen dat reclamant hier bezwaar tegen maakte. Met betrekking tot het raadsbesluit van 31 oktober 2013 wijst reclamant op het feit dat dit besluit later gewoon van tafel is geveegd (betrouwbare overheid?).

8.7 Gemeentelijk beleid en uitgangspunten
Reclamant stelt dat gemeente Oss aantoont dat het voor inwoners van deze gemeente allemaal onbegrijpelijk wordt. Alles is erop gericht om veel meer lawaai toe te staan, milieubelangen worden terzijde geschoven, omwonenden moeten gewoon maar slikken dat er dadelijk ook in de avonduren gekart mag worden. De avonden en weekenden worden strak gevuld met herrie. Waren het voorheen nog 11.700 uren voor de cross, dat worden er straks 13.590. En dan vooral op tijden dat omwonenden denken te kunnen genieten van stilte en rust. Alle feestdagen worden gebruikt.
Het kartbedrijf gaat dadelijk op zeven dagen en avonden lawaai produceren.
Al eerder heeft reclamant voorgesteld om deze baan onder te brengen in een loods (ca . 1500 m^2). Indoorkarting heeft voor gebruikers en omwonenden alleen maar voordelen. Het ziet ernaar uit dat de gemeente de vijf stelregels uit paragraaf 5.2.2 aan zijn laars lapt. Het klinkt allemaal mooi, maar in de praktijk kan men alleen maar rekenen op nog meer geluid (herrie), stikstofuitstoot en veel schade aan de natuur.

Besluit
Wij vinden de zienswijze ongegrond.

Wijzigingen in omgevingsplan
Wij passen het TAM-omgevingsplan niet aan naar aanleiding van deze zienswijzen.

Toelichting van de gemeenteraad
8.1 Algemeen
Dit standpunt van reclamant wordt niet gevolgd. Het sportpark vervult een regionale functie en past binnen het vastgestelde beleidskader. De gemeenteraad heeft in 2013 besloten het circuit Nieuw [redacted] te behouden en te ontwikkelen. Dit besluit is richtinggevend geweest voor de verdere planvorming en heeft geleid tot het voorliggende omgevingsplan.

8.2 Juridische borging
Sportpark Nieuw [redacted] is in de jaren '80 door de provincie Noord-Brabant aangewezen als regionaal circuit ter vervanging van een aantal lokale circuits waar lawaaisporten waren toegestaan. Met dit omgevingsplan wordt getracht de bestaande, vergunde activiteiten juridisch-planologisch vast te leggen binnen het kader van de Omgevingswet. De effecten zijn onderzocht en aanvaardbaar binnen de kaders van de wet.

8.3 Nieuwe ontsluitingsweg
Reclamant geeft terecht aan dat in het raadsbesluit van 31 oktober 2013 de gemeenteraad van Oss reeds besloten heeft het circuit aan te sluiten op de N329. Inmiddels heeft de provincie Noord-Brabant schriftelijk medewerking toegezegd voor de aanleg van de nieuwe ontsluiting. Als de nieuwe ontsluiting in gebruik is genomen, kan de 5.1.2e worden afgesloten voor regulier gemotoriseerd verkeer naar en van het sportpark. En zal worden voldaan aan een van de voorwaarden van de gemeenteraad.

8.4 Vorstengrafdonk
Deze zienswijze over industrieterrein Vorstengrafdonk wordt voor kennisgeving aangenomen. Bij de totstandkoming van voorliggend TAM-omgevingsplan is gerekend op basis van het vigerende verkeersmodel. Dit leidt echter niet tot de conclusie dat sprake is van een planologisch onaanvaardbare situatie.

8.5 Gebruiksruimte crossbaan
Reclamant heeft gelijk dat in de vergunning voor de motorcross 156 dagen ten behoeve van trainingen zijn opgenomen. In de nieuwe situatie blijft het aantal trainingsdagen vergelijkbaar (3 dagen per week), maar neemt het aantal toegestane activiteitenuren per trainingsdag toe naar maximaal 90 uur. Deze toename is expliciet onderzocht en blijft binnen de geluidzone en aanvaardbare normen. Er is dus geen onaanvaardbare uitbreiding

8.6 Kartbaan en privatisering
Dit standpunt wordt niet gevolgd. Van privatisering is op dit moment namelijk geen sprake. Het terrein is door de gemeente Oss in erfpacht uitgegeven aan Stichting Nieuw 5.1.2e . Voor de kartactiviteiten is een ondererfpacht aangegaan. Deze constructie is gebruikelijk bij sport- en recreatieve voorzieningen van deze aard en doet geen afbreuk aan het publieke karakter van het terrein.

8.7 Gemeentelijk beleid en uitgangspunten
In het raadsbesluit van 31 oktober 2013 heeft de gemeenteraad van Oss vijf voorwaarden vastgesteld. In de voorwaarden wordt gesproken over een aanmerkelijke verbetering voor wat betreft geluid. Op basis van onderzoek kan gesteld worden dat ten opzichte van 2013 het plan voorziet in een verbetering wat betreft geluid. Motoren zijn afgelopen jaren stiller geworden. Daarnaast vallen de wedstrijden nu binnen de geluidscontour, hetgeen destijds niet geregeld was. De vijf voorwaarden van de gemeenteraad vormen de basis voor de manier waarop de gemeente, in overleg met omgevingspartners, de klankbordgroep en Stichting Nieuw 5.1.2e (SNZ), de kaders voor het omgevingsplan verder heeft uitgewerkt. In dit proces is gezocht naar een evenwicht tussen de ambitie van SNZ om te komen tot een toekomstbestendig en duurzaam motorsportcomplex en de belangen van de omgeving op het gebied van leefkwaliteit, natuur en landschap. Alle voorgestelde activiteiten, inclusief de wedstrijden, passen binnen de geluidscontour en de huidige wet- en regelgeving. Het standpunt van reclamant dat in de praktijk alleen maar gerekend kan worden op meer geluid, stikstofuitstoot en veel schade aan de natuur wordt niet gevolgd. Uit de motivering en de onderzoeken blijkt dat er sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Zienswijze 9

Samenvatting zienswijze
9.1 Algemeen
Reclamant is direct omwonende van Sportpark Nieuw 5.1.2e en deelnemer van de klankbordgroep, en ondervindt in de dagelijkse praktijk de gevolgen van de activiteiten die op en rond het terrein plaatsvinden. De betrokkenheid van reclamant is ingegeven door de wens dat ontwikkelingen op het terrein plaatsvinden binnen de grenzen van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, zoals dat ook expliciet is beoogd bij de totstandkoming van het masterplan. Reclamant concludeert dat het omgevingsplan in de huidige vorm niet kan worden vastgesteld. Indiener ondervindt reeds geluidsoverlast van het terrein en dit zal niet worden gereduceerd.

9.2 Gemeentelijk beleid en uitgangspunten
Reclamant stelt als uitgangspunt bij de vaststelling van het omgevingsplan het in 2013 vastgestelde 'Masterplan Nieuw 5.1.2e circuit van de toekomst'. In de toelichting

wordt hier ook expliciet naar gerefereerd. In het kader van de besluitvorming over het masterplan heeft het college van burgemeester en wethouders, bij besluit van 26 januari 2010, expliciet vastgesteld dat verdere ontwikkeling van het sportpark uitsluitend aanvaardbaar is indien sprake is van een vijftal voorwaarden waaronder een aantoonbare vermindering van de geluidbelasting op de omgeving:
"Het circuit mag in ieder geval niet meer milieuruimte innemen. Voor wat betreft geluid moet er sprake zijn van een significante verbetering. Afgezien van een verbetering van het leefklimaat voor de gehinderden binnen de geluidscontour, moet vanuit een oogpunt van leefbaarheid ook verbetering van de geluidsoverlast voor omwonenden daarbuiten worden bewerkstelligd. Tevens moet worden ingespeeld op de duurzaamheidsagenda van de gemeente Oss. Aansluiting moet worden gezocht op de ambitie van de Weg van de Toekomst, de N329."
Dit uitgangspunt vormt een wezenlijk onderdeel van het bestuurlijk afwegingskader. Het masterplan was bovendien mede bepalend voor het vertrouwen van omwonenden in het verdere planproces.

9.3 Klankbordgroep
De klankbordgroep, waarin reclamant participeerde, had nadrukkelijk tot doel deze uitgangspunten te bewaken en te vertalen naar concrete randvoorwaarden voor verdere planontwikkeling. Het vertrouwen dat bij omwonenden is gewekt, was dat intensivering van gebruik slechts mogelijk zou zijn als aantoonbaar sprake zou zijn van minder hinder dan voorheen. Reclamant constateert echter dat het huidige plan niet voldoet aan de gestelde randvoorwaarden.

9.4 Verruiming van gebruik
Reclamant stelt dat voorliggend ontwerp TAM-omgevingsplan wezenlijk afwijkt van de uitgangspunten van het masterplan. In plaats van vermindering van hinder voorziet het plan in verruiming van gebruik, zowel in tijd als aard van activiteiten. Het betreft onder meer een uitbreiding van het aantal gebruiksuren, een verruiming van het aantal dagen waarop activiteiten mogen plaatsvinden, een verruiming van type activiteiten, waaronder motorcrossactiviteiten met hoge geluidsimpact.

9.5 Afwijken van uitgangspunten
Reclamant stelt dat de verruiming haaks staat op het uitgangspunt dat het woon- en leefklimaat aantoonbaar zou verbeteren. Hiermee is ook geen sprake van de vereiste aanmerkelijke verbetering voor wat betreft het geluid. Dit plan is derhalve in strijd met de beleidsmatig vastgestelde uitgangspunten. Het vormt daarmee bovendien een breuk met de afspraken die aan het masterplan ten grondslag lagen. Gegeven het tegelijk ter inzage gelegde ontwerpbesluit hogere waarden neemt het plangebied meer milieuruimte in en dat staat ook haaks op de uitgangspunten van het masterplan.

9.6 Rapportage 5.1.2e
Reclamant geeft aan dat in de rapportage van 5.1.2e het geluidsonderzoek, letterlijk wordt overwogen: 'Vanuit belevingsperspectief is dus te verwachten dat de frequentie van hoorbare activiteiten en de subjectieve hinder bij een deel van de omwonenden kunnen toenemen.' Dat was nadrukkelijk niet de bedoeling, integendeel zelfs.

9.7 Akoestische onderbouwing
Reclamant stelt dat het ontwerp zich in belangrijke mate baseert op akoestische berekeningen die uitgaan van gemiddelde waarden en modelmatige aannames. Daartegenover staat het door de gemeente zelf geïnitieerde onderzoek van Parce Research, waarin de feitelijke geluidsbelasting in de woonomgeving is gemeten. Uit dit onderzoek blijkt dat de feitelijke geluidsbelasting, met name bij motorcrossactiviteiten, significant hoger ligt dan waarden die uit rekenmodellen volgen. Piekgeluiden (LAmax) treden structureel op en vormen een wezenlijk onderdeel van de hinderbeleving. Deze pieken treden vooral op momenten op dat de omgevingsgeluidsniveaus laag zijn, waardoor de hinder extra wordt versterkt.
Volgens reclamant maakt het onderzoek duidelijk dat de bestaande situatie al leidt tot aanzienlijke belasting van de woonomgeving. Tegen die achtergrond is het onverenigbaar om uitbreiding van activiteiten toe te staan zonder dat eerst aantoonbaar wordt aangetoond dat de geluidbelasting daadwerkelijk afneemt. Gezien voorgaande conclusies stelt reclamant vraagtekens bij de uitgangspunten van het akoestisch onderzoek dat is

uitgevoerd. Indiener behoud zich het recht voor om op een later moment nadere zienswijze in te dienen op met name het geluidsrapport.

9.8 Cumulatie
Reclamant geeft aan dat hoewel verschillende activiteiten afzonderlijk binnen normen zouden kunnen passen, er in de praktijk sprake is van een cumulatief effect. De combinatie van motorcrossactiviteiten, evenementen en verkeersbewegingen leidt tot structurele aantasting van de rust in de omgeving.
Belangrijk daarbij is dat niet alle bronnen gelijk bijdragen: het zijn met name de motorcrossactiviteiten die de piekbelasting veroorzaken en door bewoners als het meest hinderlijk worden ervaren. De beoordeling van het ontwerp schiet tekort doordat cumulatieve en ervaringsgerichte aspecten onvoldoende worden meegewogen. Hiermee wordt derhalve door reclamant ook aangevoerd dat de akoestische onderbouwing tekort schiet en dat de uitgangspunten van het geluidsrapport onjuist zijn.

9.10 Feitelijke terreininrichting
Reclamant geeft aan dat in de motivering wordt gesproken over de feitelijke terreininrichting zoals grondlichamen en derhalve mogelijk nieuwe ophogingen. Onduidelijk is in hoeverre hier duidelijkheid over bestaat. De feitelijke inrichting is van zelfsprekend wel van belang voor de geluidproductie. Dit is echter niet meegenomen in de akoestische beoordeling. Bovendien valt te lezen in de motivering en de bijlagen dat geluidsschermen en geluidwallen een aanzienlijke invloed kunnen hebben op het geluid en dat deze nuttig kunnen zijn bij de beperking van het geluid.

9.11 Kwaliteitsverbetering
Reclamant stelt dat, zoals in de motivering ook wordt vermeld, er op grond van de Omgevingsverordening Noord-Brabant sprake moet zijn van kwaliteitsverbetering van het landschap. Vervolgens gebeurt dit niet met onderhavig plan en dit wordt onvoldoende geborgd binnen de regels, bijvoorbeeld met een voorwaardelijke verplichting. Dit moet aan voorkant geregeld zijn. Een beoordelingskader bij een aan te vragen vergunning voor een bouwactiviteit is te rechtsonzeker.

9.12 Conclusie en verzoek
Reclamant concludeert dat het ontwerp TAM-omgevingsplan afwijkt van de uitgangspunten van het masterplan, strijdig is met het beleid ten aanzien van Sportpark Nieuw 5.1.2e , onvoldoende recht doet aan de resultaten van het akoestisch onderzoek van Parce Research, onvoldoende rekening houdt met de feitelijke hinder en beleving daarvan door omwonenden, en leidt tot onevenredige aantasting van het woon- en leefklimaat. Reclamant verzoekt het bevoegd gezag daarom het ontwerp TAM-omgevingsplan in de huidige vorm niet vast te stellen, de uitgangspunten van het masterplan opnieuw leidend te maken, de cumulatieve geluidsbelasting en feitelijke hinderbeleving als zwaarwegend beoordelingscriterium te hanteren, en pas tot verdere besluitvorming over te gaan nadat aantoonbaar is geborgd dat sprake is van een verbetering van het woon- en leefklimaat.

Besluit
Wij vinden de zienswijze gedeeltelijk gegrond.

Wijzigingen in omgevingsplan
Wij passen het TAM-omgevingsplan als volgt aan:
- In de motivering is een nadere uitwerking opgenomen van de terreininrichting, waaronder de toepassing van grondlichamen en schermen, zodat beter inzicht wordt gegeven in de ruimtelijke en milieutechnische werking van deze maatregelen.
- In de regels is in artikel 7 een voorwaardelijke verplichting opgenomen ten behoeve van de borging van de landschappelijke inpassing.
- Het landschappelijk inpassingsplan is opgenomen in de bijlagen bij de regels en motivering.

Toelichting van de gemeenteraad
9.1 Algemeen
Voor beantwoording verwijzen wij naar punt 2.1.

9.2 Gemeentelijk beleid en uitgangspunten
In het raadsbesluit van 31 oktober 2013 heeft de gemeenteraad van Oss besloten het circuit Nieuw 5.1.2e te willen behouden en ontwikkelen, mits voldaan wordt aan vijf voorwaarden. Een van de voorwaarden is dat het circuit niet meer milieuruimte mag innemen. Voor wat betreft geluid moet er sprake zijn van een aanmerkelijke verbetering. Uit de onderzoeken blijkt dat het sportpark niet meer milieuruimte inneemt. Er kan gesteld worden dat ten opzichte van 2013 het plan voorziet in een verbetering wat betreft geluid. In het TAM-omgevingsplan wordt de bestaande geluidzone namelijk geactualiseerd op basis van recente gebruiksgegevens, bronsterktes en verbeterde modellering. Belangrijk is dat ook wedstrijddagen binnen deze geluidzone moeten passen. De berekeningen tonen aan dat wedstrijden weliswaar leiden tot hogere geluidvermogens, maar dat deze contouren ook binnen de geactualiseerde geluidzone blijven. Daarbij bepalen de grote motorcrosswedstrijden de contour. Tijdens reguliere trainingsdagen is de geluidscontour kleiner. Ook aan andere voorwaarden, zoals de verbetering van de ontsluiting en het versterken van het sportieve, professionele regionale karakter, wordt tegemoet gekomen. Daarmee wordt voldaan aan de voorwaarden van de gemeenteraad uit 2013.

9.3 Klankbordgroep
De vijf voorwaarden van de gemeenteraad vormen de basis voor de manier waarop de gemeente, in overleg met omgevingspartners, de klankbordgroep (een breed gremium met daarbinnen tegenstrijdige belangen) en Stichting Nieuw 5.1.2e (SNZ), de kaders voor het omgevingsplan verder heeft uitgewerkt. In dit proces is gezocht naar een evenwicht tussen de ambitie van SNZ om te komen tot een toekomstbestendig en duurzaam regionaal motorsportcomplex en de belangen van de omgeving op het gebied van leefkwaliteit, natuur en landschap. Alle voorgestelde activiteiten, inclusief de wedstrijden, passen binnen de geluidscontour en de huidige wetgeving. Ondanks de tegenstrijdige belangen rondom dit TAM-omgevingsplan, die worden vertegenwoordigd in de klankbordgroep, zijn wij van mening dat bij het opstellen van dit omgevingsplan alle belangen zorgvuldig zijn afgewogen. Wij betreuren dan ook het standpunt van reclamant dat, ondanks alle inspanningen van afgelopen jaren, het plan niet voldoet aan het gewekte vertrouwen. Zoals blijkt uit de beantwoording onder punt 9.2 voldoet het plan aan de voorwaarden van de gemeenteraad uit 2013.

9.4 Verruiming van gebruik
Het is juist dat het gebruik van het sportpark wijzigt. Deze wijziging betreft echter voornamelijk activiteiten met een beperkt geluidsprofiel en een actualisatie van de bestaande, vergunde situatie. Voor activiteiten die vergelijkbaar zijn met het gebruik rond 2013 is geen sprake van een relevante toename van geluidsbelasting; per saldo is sprake van een gelijkblijvende tot licht verbeterde situatie binnen de vastgestelde contouren. Daarnaast worden wedstrijddagen nu expliciet planologisch geborgd, waar dit voorheen niet het geval was.

9.5 Afwijken van uitgangspunten
De meest zuivere manier om de milieuruimte in de beoogde situatie te kunnen vergelijken met de vergunde situatie is als volgt. Met zuiver bedoelen we dat de wijze van het berekenen van het geluid bij woningen identiek verloopt door het moeten toepassen van meet- en rekenvoorschriften die het Rijk eist. Zo zijn er diverse wettelijk toegestane factoren, zoals redelijke sommatie, tonale toeslag etc., die van invloed zijn op de rekenresultaten. Op pagina 11 van het Geluidsonderzoek d.d. 27 november 2025 worden jaargemiddelde geluidniveaus gepresenteerd. De situaties vergund en beoogd zijn hierin op een exact gelijke wijze berekend. In andere berekeningen, zoals voor de hogere waarden, bestaan wel verschillen. Op pagina 12 van de genoemd onderzoek is zichtbaar dat bij een identieke rekenwijze de milieuruimte in de beoogde situatie ongeveer 2 dB(A) afneemt ten opzichte van de vergunde situatie. De stellingname van reclamant dat door het ter inzage leggen van het ontwerpbesluit hogere waarden het plangebied meer milieuruimte inneemt, wordt gezien het voorgaande door ons niet gevolgd.

9.6 Rapportage 5.1.2e
Sportpark Nieuw 5.1.2e is in de jaren '80 door de provincie Noord-Brabant aangewezen als locatie waar lawaaisporten zijn toegestaan. Dat deze toegestane functie geluid veroorzaakt op de omgeving is bekend. Lokale circuits zijn opgeheven met het aanwijzen van Nieuw 5.1.2e als regionaal circuit. Met dit omgevingsplan wordt getracht de bestaande, vergunde activiteiten en de wedstrijden juridisch-planologisch vast

te leggen binnen het kader van de Omgevingswet. De effecten zijn onderzocht en aanvaardbaar binnen de kaders van de wet. Echter betekent dit dat het geluid van motoren en karts hoorbaar zal zijn en blijven in de omgeving. Dat dit benoemd wordt in de het geluidsonderzoek vinden wij zorgvuldig en doet recht aan de effecten die dit regionale sportpark heeft op de omgeving. Daarom voorziet het plan in regels die deze effecten, binnen de kaders van de wetgeving, zo goed als mogelijk reguleren.

9.7 Akoestische onderbouwing
De rekenmodellen kijken naar de overdrachtsweg tussen sportpark en woning en zijn gebaseerd op geluidmetingen die aan de bron zijn uitgevoerd. Deze systematiek heeft een hoge nauwkeurigheid en wordt ook wel emissie-overdrachtmethode genoemd. De berekeningen gaan uit van jaargemiddelde weersomstandigheden. Als sprake is van (sterke) wind van circuit naar een woning dan is het daadwerkelijk optredende geluidniveau bij de woning hoger dan is berekend. De berekende geluidniveaus zijn gezien over een periode van een jaar wel een goede maat voor de optredende geluidniveaus ter plaatse van woningen. Deze manier van rekenen is wettelijk vastgelegd. Significant hogere geluidniveaus bij woningen zijn uitsluitend mogelijk bij afwijkende weersomstandigheden of als de bron te luid is (d.w.z. dat het bronvermogen hoger is dan is toegestaan).

9.8 Cumulatie
Voor het beoordelen van cumulatie bestaat, in tegenstelling tot andere geluidaspecten, geen wettelijk kader. De rekenresultaten van cumulatie zijn in bijlage 4 van het geluidsonderzoek d.d. 27 november 2025 vermeld. Bij het onderzoek naar cumulatie van geluid zijn naast het sportpark ook de N324 en de rijkswegen A50 en A59 betrokken. Het geluid van de gezamenlijke wegen is 53 tot 63 dB Lden. Inclusief het sportpark is er sprake van een toename, namelijk 55 tot 64 dB Lden. Het sportpark is daarmee een relevante geluidbron.
Het standpunt van reclamant dat de akoestische onderbouwing tekort schiet wordt niet gevolgd. Op basis van het onderzoek is de gemeente van oordeel dat de geluidsituatie 'wegen en circuit' aanvaardbaar is. Geluidhinder kan per persoon anders worden ondervonden. Veelal is het gemiddelde geluidniveau een juiste maat voor hinder, voor anderen is de piekbelasting het meest relevant. De gevolgde onderzoeksmethode is gebaseerd op gemiddelde geluidniveaus en is wettelijk vastgelegd.

9.9 Feitelijke terreininrichting
Naar aanleiding van de zienswijze is de motivering van de terreininrichting, waaronder de toepassing van grondlichamen en schermen, nader uitgewerkt in het geluidsonderzoek en de motivering van het plan. Hiermee wordt beter inzicht gegeven in de ruimtelijke en milieutechnische werking van deze maatregelen. Dit leidt echter niet tot de conclusie dat sprake is van een onvoldoende gemotiveerd plan.

9.10 Kwaliteitsverbetering
Reclamant stelt terecht dat de kwaliteitsverbetering van het landschap in het plan geborgd moet worden. De kwaliteitsverbetering zal deels op eigen terrein plaatsvinden waarvoor een landschapsplan is opgesteld. Als blijkt dat de berekende kwaliteitsverbetering van het landschap niet op eigen terrein kan worden gerealiseerd, zal voor het resterende bedrag een storting plaatsvinden in het groenfonds. Om dit te borgen in het plan is in de regels een voorwaardelijke verplichting opgenomen.

9.11 Conclusie en verzoek
Het ontwerp TAM-omgevingsplan dat in procedure is gebracht komt tegemoet aan de eisen die de gemeenteraad in 2013 heeft gesteld. De geluidslast tijdens trainingen neemt af en het toevoegen van wedstrijden aan de geluidscontour leidt niet tot meer geluidsdruk op de omgeving. Op basis van de bij het plan uitgevoerde onderzoeken kan gesteld worden dat sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Naar aanleiding van ingekomen zienswijzen is het TAM-omgevingsplan op onderdelen verduidelijkt of aangepast. Met inachtneming van die aanpassingen kan het TAM-omgevingsplan worden vastgesteld.

Zienswijze 10
Deze zienswijze komt grotendeels overeen met zienswijze 9. Om te voorkomen dat de samenvatting en beantwoording van de zienswijzen letterlijk herhaald worden, wordt verwezen naar de betreffende onderdelen. Extra toevoegingen of aanvullingen worden wel binnen deze zienswijze behandeld.

Samenvatting zienswijze
10.1 Algemeen t/m *10.11 Conclusie en verzoek*
Voor de samenvatting verwijzen wij naar punt *9.1 Algemeen* t/m *9.11 Conclusie en verzoek.*

10.12 Stankoverlast
Reclamant geeft aan naast geluidsoverlast ook stankoverlast te hebben van uitlaatgassen door verbrandingsmotoren. Dit is significant hoger als het circuit in gebruik is dan andere momenten, dus komt zeker van het circuit.

Besluit
Wij vinden de zienswijze gedeeltelijk gegrond.

Wijzigingen in omgevingsplan
Wij passen het TAM-omgevingsplan als volgt aan:
- In de motivering is een paragraaf opgenomen van effecten als gevolg van geur.
- In het geluidsonderzoek en de motivering is een nadere uitwerking opgenomen van de terreininrichting, waaronder de toepassing van grondlichamen en schermen, zodat beter inzicht wordt gegeven in de ruimtelijke en milieutechnische werking van deze maatregelen.
- In de regels is in artikel 7 een voorwaardelijke verplichting opgenomen ten behoeve van de borging van de landschappelijke inpassing.
- Het landschappelijk inpassingsplan is opgenomen in de bijlagen bij de regels en motivering.

Toelichting van de gemeenteraad
10.1 Algemeen t/m *10.11 Conclusie en verzoek*
Voor beantwoording verwijzen wij naar punt *9.1 Algemeen* t/m *9.11 Conclusie en verzoek.*

10.12 Stankoverlast
Naar aanleiding van deze zienswijze is een aanvullende onderbouwing van effecten als gevolg van geur opgenomen in de motivering van het plan. Hiermee wordt nader inzicht verkregen in de aard en omvang van de ervaren hinder. Dit leidt echter niet tot de conclusie dat sprake is van een planologisch onaanvaardbare situatie.

Zienswijze 11 en 12
Deze zienswijze is door twee personen ingediend (zienswijze 11 en 12).

Samenvatting zienswijze
11.1 Gemeentelijk beleid en uitgangspunten
Reclamant stelt dat in het kader van de besluitvorming over het masterplan het college van burgemeester en wethouders, bij besluit van 26 januari 2010, expliciet heeft vastgesteld dat verdere ontwikkeling van het sportpark uitsluitend aanvaardbaar is wordt voldaan aan vijftal voorwaarden waaronder een aantoonbare vermindering van de geluidbelasting op de omgeving. Hieronder de letterlijke tekst van dat besluit:
"Het circuit mag in ieder geval niet meer milieuruimte innemen. Voor wat betreft geluid moet er sprake zijn van een significante verbetering. Afgezien van een verbetering van het leefklimaat voor de gehinderden binnen de geluidscontour, moet vanuit een oogpunt van leefbaarheid ook verbetering van de geluidsoverlast voor omwonenden daarbuiten worden bewerkstelligd. Tevens moet worden ingespeeld op de duurzaamheidsagenda van de gemeente Oss. Aansluiting moet worden gezocht op de ambitie van de Weg van de Toekomst, de N329."
Dit uitgangspunt vormt een wezenlijk onderdeel van het bestuurlijk afwegingskader en was mede bepalend voor het vertrouwen van omwonenden in het verdere planproces.

11.2 Klankbordgroep
De klankbordgroep, waarin reclamant participeerde, had nadrukkelijk tot doel deze uitgangspunten te bewaken en te vertalen naar concrete randvoorwaarden voor verdere planontwikkeling. Het vertrouwen dat bij omwonenden is gewekt, was dat intensivering van gebruik slechts mogelijk zou zijn als aantoonbaar sprake zou zijn van minder hinder dan voorheen.

11.3 Verruiming van gebruik
Reclamant stelt dat voorliggend ontwerp TAM-omgevingsplan wezenlijk afwijkt van de uitgangspunten van het masterplan. In plaats van vermindering van hinder voorziet het plan in verruiming van gebruik, zowel in tijd als aard van activiteiten. Het betreft onder meer:

- Een uitbreiding van het aantal gebruiksuren; een stijging van het aantal geluidsuren van 12.060 naar 14.690 uur (is toename van 22%) per jaar alleen voor het motorcrossen. De toename van de kartbaan komt daar nog bovenop.
- Een verruiming van het aantal dagen waarop activiteiten mogen plaatsvinden.
- Een verruiming van type activiteiten, waaronder motorcrossactiviteiten met een hoge geluidsimpact.
- Het schrappen van de correctie voor tonaal geluid. Motoractiviteiten zijn van nature tonaal, wat een wettelijke strafcorrectie van 5 dB(A) vereist. In de huidige vergunning wordt die correctie toegepast in het ontwerp omgevingsplan niet meer. De onderbouwing daarvoor is gebaseerd op bestaande jurisprudentie. Diezelfde jurisprudentie toont juist aan hoe omstreden het schappen van de strafcorrectie is.
- Het niet delen met de klankbordgroep van het akoestisch onderzoek t.b.v. het concept TAM-omgevingsplan, gemaakt door 5.1.2e .

Deze verruiming staat haaks op het uitgangspunt dat het woon- en leefklimaat aantoonbaar zou verbeteren en vormt een breuk met de afspraken die aan het masterplan ten grondslag lagen.

11.4 Akoestische onderbouwing
Reclamant stelt dat het ontwerp zich in belangrijke mate baseert op akoestische berekeningen die uitgaan van gemiddelde waarden en modelmatige aannames. Daartegenover staat het door de gemeente zelf geïnitieerde onderzoek van Parce Research, waarin de feitelijke geluidsbelasting in de woonomgeving is gemeten. Uit dit onderzoek blijkt dat de feitelijke geluidsbelasting, met name bij motorcrossactiviteiten, significant hoger ligt dan waarden die uit rekenmodellen volgen. Piekgeluiden (LAmax) treden structureel op en vormen een wezenlijk onderdeel van de hinderbeleving. Deze pieken treden vooral op momenten op dat de omgevingsgeluidsniveaus laag zijn, waardoor de hinder extra wordt versterkt.
Volgens reclamant maakt het onderzoek duidelijk dat de bestaande situatie al leidt tot aanzienlijke belasting van de woonomgeving. Tegen die achtergrond is het onverenigbaar om uitbreiding van activiteiten toe te staan zonder dat eerst aantoonbaar wordt aangetoond dat de geluidbelasting daadwerkelijk afneemt.

11.5 Cumulatie
Reclamant geeft aan dat hoewel verschillende activiteiten afzonderlijk binnen normen zouden kunnen passen, er in de praktijk sprake is van een cumulatief effect. Combinatie van motorcrossactiviteiten, evenementen en verkeersbewegingen leidt tot structurele aantasting van de rust in de omgeving.
Belangrijk daarbij is dat niet alle bronnen gelijk zijn: met name motorcrossactiviteiten veroorzaken piekbelasting en worden door bewoners als het meest hinderlijk ervaren. De beoordeling van het ontwerp schiet tekort doordat cumulatieve en ervaringsgerichte aspecten onvoldoende worden meegewogen.

11.6 Conclusie en verzoek
Reclamant concludeert dat het ontwerp TAM-omgevingsplan afwijkt van de uitgangspunten van het masterplan, onvoldoende recht doet aan de resultaten van het akoestisch onderzoek van Parce Research, onvoldoende rekening houdt met de feitelijke hinder en de beleving daarvan door omwonenden, leidt tot onevenredige aantasting van het woon- en leefklimaat.
Reclamant verzoekt het bevoegd gezag daarom het ontwerp TAM-omgevingsplan in de huidige vorm niet vast te stellen, uitgangspunten van het masterplan opnieuw leidend te

maken, de cumulatieve geluidsbelasting en feitelijke hinderbeleving als zwaarwegend beoordelingscriterium te hanteren, en pas tot verdere besluitvorming over te gaan nadat aantoonbaar is geborgd dat sprake is van verbetering van het woon- en leefklimaat.

Besluit
Wij vinden de zienswijze ongegrond.

Wijzigingen in omgevingsplan
Wij passen het TAM-omgevingsplan niet aan naar aanleiding van deze zienswijzen.

Toelichting van de gemeenteraad
11.1 Gemeentelijk beleid en uitgangspunten
Voor beantwoording verwijzen wij naar punt *9.2 Gemeentelijk beleid en uitgangspunten.*

11.2 Klankbordgroep
Voor beantwoording verwijzen wij naar punt *9.3 Klankbordgroep.*

11.3 Verruiming van gebruik
Het standpunt van reclamant wordt niet gevolgd. Het voorliggende TAM-omgevingsplan is opgesteld binnen het geldende wettelijke en beleidsmatige kader. Daarbij is ook gebruik gemaakt van, onderdelen van, onderzoeken, documenten en notities die afgelopen jaren zijn opgesteld.
Het is juist dat het gebruik van het sportpark wijzigt. Deze wijziging betreft echter voornamelijk activiteiten met een beperkt geluidsprofiel en een actualisatie van de bestaande, vergunde situatie. Voor activiteiten die vergelijkbaar zijn met het gebruik rond 2013 is geen sprake van een relevante toename van geluidsbelasting; per saldo is sprake van een gelijkblijvende tot licht verbeterde situatie binnen de vastgestelde contouren. Daarnaast worden wedstrijddagen nu expliciet planologisch geborgd, waar dit voorheen niet het geval was.
In het akoestisch onderzoek is gemotiveerd ingegaan op het aspect tonaal geluid. De toepassing van een tonale toeslag wordt, op basis van actuele inzichten en geldende jurisprudentie, niet langer passend geacht. Dit is conform de huidige meet- en beoordelingssystematiek.
Het akoestisch onderzoek maakt integraal onderdeel uit van het TAM-omgevingsplan en is samen met het ontwerp TAM-omgevingsplan ter inzage gelegd. Daarmee is het onderzoek voor alle belanghebbenden inzichtelijk geweest en betrokken bij de formele besluitvorming.

11.4 Akoestische onderbouwing
Voor beantwoording verwijzen wij naar punt *9.7 Akoestische onderbouwing.*

11.5 Cumulatie
Voor het beoordelen van cumulatie bestaat, in tegenstelling tot andere geluidaspecten, geen wettelijk kader. De rekenresultaten van cumulatie zijn in bijlage 4 van het geluidsonderzoek vermeld. Bij het onderzoek naar cumulatie van geluid zijn naast het sportpark ook de N324 en de rijkswegen A50 en A59 betrokken. Het geluid van de gezamenlijke wegen is 53 tot 63 dB Lden. Inclusief het sportpark is er sprake van een toename, namelijk 55 tot 64 dB Lden. Het sportpark is daarmee een relevante geluidbron. Op basis van het onderzoek is de gemeente van oordeel dat de geluidsituatie 'wegen en circuit' aanvaardbaar is. Geluidhinder kan per persoon anders worden ondervonden. Veelal is het gemiddelde geluidniveau een juiste maat voor hinder, voor anderen is de piekbelasting het meest relevant. De gevolgde onderzoeksmethode is gebaseerd op gemiddelde geluidniveaus en is wettelijk vastgelegd

11.6 Conclusie en verzoek
Voor beantwoording verwijzen wij naar punt *9.11 Conclusie en verzoek.*

Zienswijze 13, Stichting Het Tweede Leven te Rotterdam

Samenvatting zienswijze

13.1 Geluidsgevoelige objecten

Reclamant stelt dat er geen rekening is gehouden met de geluidscontouren voor de verblijven van de bewoners van het vakantiepark dat reclamant exploiteert. Bij de bepaling van de geluidscontouren is uitgegaan dat het vakantiepark geen geluidgevoelig object is, omdat volgens de Wet milieubeheer een camping geen geluidgevoelige bestemming is. Op het terrein van het vakantiepark bevinden zich voor het verblijf van gasten mobiele chalets. Op het terrein van het vakantiepark verblijven gedurende het zomerseizoen (van half maart tot half oktober) mensen daar.
Objecten kunnen als geluidgevoelig worden aangemerkt wanneer daar gedurende langere tijd personen aanwezig zijn. De gemeente heeft het vakantiepark dan ook ten onrechte niet beschouwd als een geluidgevoelig object. De gemeente had dienen te beoordelen welk beschermingsniveau aan het vakantiepark toekomt. Nu de gemeente dit niet heeft gedaan is het bestreden besluit, in zoverre in strijd met artikel 3:2 van de Awb, onzorgvuldig voorbereid. Reclamant verwijst naar de uitspraak van de Raad van state betreffende een gelijksoortige casus.

13.2 Gemeentelijk beleid en uitgangspunten

Reclamant stelt dat de uitbreiding van de tijden dat geluid wordt geproduceerd in tegenspraak met het beleid van de gemeente Oss. In het raadsbesluit van de gemeente Oss van 31 oktober 2013 staat: *"Het circuit mag in ieder geval niet meer milieuruimte innemen. Voor wat betreft geluid moet er sprake zijn van een aanmerkelijke verbetering. Afgezien van een verbetering van het leefklimaat voor de gehinderden binnen de geluidscontour, moet vanuit een oogpunt van leefbaarheid ook verbetering van de geluidsoverlast voor omwonenden daarbuiten worden bewerkstelligd."*
De invulling, zoals beschreven in dit omgevingsplan, laat geen vermindering van overlast zien maar geeft een vermeerdering van overlast en is daarmee duidelijk in tegenspraak met bovengenoemd uitgangspunt van de gemeente Oss. Zie hiervoor ook onderstaande voorbeelden:

Voorbeeld a: het aantal beoogde geluid producerende uren op de crossbaan neemt toe ten opzichte van de huidige situatie (van 11.700 per jaar naar 13.590 per jaar). Wedstrijden voor motorcross wordt verruimd tot 6 per jaar.
Voorbeeld b: de kartbaan wenst haar toegestane aantal openingsdagen te verruimen van 260 naar 353 dagen per jaar. Dat is 7 dagen per week.

Bovengenoemde voorbeelden zijn duidelijk een verslechtering van de geluidsoverlast voor de omwonenden en zeker voor de bewoners van het vakantiepark die juist in de zomer in de buitenlucht willen genieten van hun rust.

13.3 Gebiedsvisie Hooge Vorssel

Reclamant stelt dat de uitbreiding van de tijden dat geluid wordt geproduceerd in tegenspraak is met het beleid van de gemeente Bernheze. De recent gemaakte gebiedsvisie van de Hooge Vorssel geeft aan dat het gebied onder het knooppunt Paalgraven een natuurzone is met nadruk op natuur en rust.
De toevoeging van de geluidscontouren en verdere intensivering van de geluidsbelasting door sportpark Nieuw 5.1.2e zijn in tegenspraak met de uitgangspunten van de gebiedsvisie van de Hooge Vorssel. De gemeente Bernheze geeft niet aan waarom deze wijziging wel zou moeten worden uitgevoerd en er is geen afweging gemaakt met de belangen van de bewoners en de gebruikers van dit gebied.

13.4 Verruiming openingstijden

Reclamant is van mening dat de tijdsduur dat geluid geproduceerd mag worden in tegenspraak is met het gestelde in de verordening op de verblijfsrecreatie.
In het overzicht van gebruikstijden geeft de gemeente Oss aan dat het sportpark Nieuw 5.1.2e een verruiming van de openingsuren voor karten krijgt van 5 naar 7 dagen per week en naar een eindtijd van 22.00 uur i.p.v. 18.00 uur. Voor de motorcross is er een verruiming van 19.00 uur naar 20.00 uur. Dit geeft een dusdanige verslechtering van de geluidsoverlast voor omwonenden en zeker voor bewoners van het vakantiepark die juist in de zomer in de buitenlucht willen genieten van hun rust.
Ook het uitbreiden van de openingstijden is in tegenspraak met de uitgangspunten die gelden voor het vakantiepark zoals vermeld staan in de 'verordening op de verblijfsrecreatie' waarin het volgende staat: *"Het is verboden om tussen 21.00 uur en*

7.00 uur toe te laten dat toestellen, machines of geluidsapparatuur in werking worden gehouden of handelingen worden verricht op een zodanige wijze dat voor een omwonende of overigens voor de omgeving geluidshinder wordt veroorzaakt."
(https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR41070/1).
Reclamant moet blijkbaar strengere regels hanteren dan door de gemeente Oss worden beschreven.

Besluit
Wij vinden de zienswijze ongegrond.

Wijzigingen in omgevingsplan
Wij passen het TAM-omgevingsplan niet aan naar aanleiding van deze zienswijzen.

Toelichting van de gemeenteraad
13.1 Geluidsgevoelige objecten
Wij kunnen ons niet vinden in het standpunt van reclamant. Het is namelijk vaste jurisprudentie van de Afdeling dat een recreatiewoning in beginsel geen geluidgevoelig gebouw is in de zin van de Wet geluidhinder (Wgh). Op grond van de Wgh kunnen vaste kampeermiddelen en recreatiewoningen niet als geluidgevoelige objecten worden aangemerkt. Daarnaast is hier sprake van een in 1993 vergunde situatie waarmee de aanwezigheid van het regionale motorcrossterrein tot op de dag van vandaag is toegestaan. Voor de actualisatie van voorliggend omgevingsplan zijn diverse onderzoeken uitgevoerd. Samengevat blijkt daaruit dat er geen sprake is van een toename in geluidsverstoring ten opzichte van de huidige situatie. Het TAM-omgevingsplan is in overleg met de gemeenten Bernheze, Maashorst, de klankbordgroep en andere belanghebbenden tot stand gekomen. Wij kunnen ons niet vinden in de stelling van reclamant dat het besluit onzorgvuldig is voorbereid.

13.2 Gemeentelijk beleid en uitgangspunten
In het raadsbesluit van 31 oktober 2013 heeft de gemeenteraad van Oss besloten het circuit Nieuw 5.1.2e te willen behouden en ontwikkelen, mits voldaan wordt aan vijf voorwaarden. Een van de voorwaarden is dat het circuit niet meer milieuruimte mag innemen. Voor wat betreft geluid moet er sprake zijn van een aanmerkelijke verbetering. Uit de onderzoeken blijkt dat het sportpark niet meer milieuruimte inneemt. Er kan gesteld worden dat ten opzichte van 2013 het plan voorziet in een verbetering wat betreft geluid. Motoren zijn afgelopen jaren stiller geworden. Daarnaast vallen de wedstrijden nu binnen de geluidscontour, hetgeen destijds niet geregeld was. Ook aan andere voorwaarden, zoals de verbetering van de ontsluiting en het versterken van het sportieve, professionele regionale karakter, wordt tegemoet gekomen. Hoewel de berekende geluidniveaus en de vastgestelde geluidzone aantonen dat de beoogde activiteiten binnen de wettelijke normen blijven, betekent dit niet dat omwonenden geen verandering zullen ervaren. Het geluid van motoren en karts van dit regionale sportpark zullen hoorbaar zijn en blijven in de omgeving.

13.3 Gebiedsvisie Hooge Vorssel
Er is sprake van een bestaande geluidscontour die geactualiseerd wordt en dus niet van een toevoeging van geluidscontouren zoals reclamant stelt. Gemeente Bernheze is betrokken bij deze actualisering van de geluidscontour, zodat deze ook in het omgevingsplan van Bernheze wordt opgenomen en daarmee juridisch goed geborgd is. De gebiedsvisie heeft een richtinggevend en kaderstellend karakter en dient te worden beoordeeld in samenhang met de bestaande situatie. Het sportpark is al langdurig aanwezig en planologisch toegestaan. De geluidzone die nu wordt vastgelegd, volgt rechtstreeks uit deze bestaande functie en maakt geen nieuwe ontwikkeling mogelijk. Er zijn diverse onderzoeken uitgevoerd, zoals een natuuronderzoek. In het natuuronderzoek zijn geluidscontouren opgesteld, te weten 42 dB(A) contouren. 42 dB(A) geldt als grenswaarde waarboven broedvogels worden verstoord. De 42 dB(A) geluidscontour blijkt bij grote motorcrosswedstrijden circa 20 meter verder komt te liggen dan in de huidige situatie, bij kartwedstrijden gelijk te blijven en komt bij de trainingsdagen veel minder ver te liggen. Samengevat is geen sprake van een toename in geluidsverstoring ten opzichte van de huidige situatie, waardoor negatieve effecten zijn uit te sluiten, ook voor het gebied Hooge Vorssel.

13.4 Verruiming openingstijden
Voor beantwoording verwijzen wij naar punt 13.3. Tevens is de verordening waarnaar reclamant verwijst van de gemeente Rijssen-Holten. Deze is dus niet van toepassing op onderhavige situatie. Los daarvan zijn in de planregels van het TAM-omgevingsplan tijden opgenomen waarbinnen getraind mag worden op de kart- en crossbaan. Een motorcrosstraining mag niet later plaatsvinden dan 20.00 uur en een karttraining tot 19.00 uur. Huurkarts mogen tot 22.00 uur op de kartbaan vanwege de kleine geluidscontour. Uit de onderzoeken bij het TAM-omgevingsplan blijkt dat het sportpark niet meer milieuruimte inneemt. Er kan gesteld worden dat ten opzichte van 2013 het plan voorziet in een verbetering wat betreft geluid.

Zienswijze 14

Samenvatting zienswijze
14.1 Afsluiting 5.1.2e *en Hoessenbosch*
Reclamant geeft aan dat in de planvorming de afsluiting van de 5.1.2e gemotiveerd wordt vanuit verkeersveiligheid. Tegelijkertijd wordt de toekomstige gebiedsontwikkeling Hoessenbosch ontsloten via dezelfde 5.1.2e de 5.1.2e en de 5.1.2e. Deze combinatie is innerlijk tegenstrijdig. Wanneer een weg als verkeersonveilig wordt beschouwd voor doorgaand verkeer, is het niet logisch om vervolgens extra verkeersstromen vanuit Hoessenbosch via diezelfde route te leiden. Dit ondermijnt de beoogde veiligheidswinst en creëert nieuwe risico's voor bestaande bewoners.

14.2 Belasting woonstraten
Reclamant stelt dat de 5.1.2e en 5.1.2e smalle straten zijn die niet zijn ontworpen voor een toename van verkeersintensiteit. De voorgestelde ontsluiting leidt tot meer verkeersdruk in woongebied, toename van geluid en uitstoot, verslechtering van leefbaarheid en verkeersveiligheid en een verschuiving van verkeersproblemen i.p.v. een oplossing. Dit staat haaks op de verplichting tot een evenwichtige toedeling van functies aan locaties onder de Omgevingswet.

14.3 Integrale verkeerskundige onderbouwing
Reclamant stelt dat de plannen voor het sportpark en de gebiedsontwikkeling Hoessenbosch elkaar direct beïnvloeden, maar niet in samenhang worden beoordeeld. Er ontbreekt:
- een integrale verkeersstudie die beide ontwikkelingen gezamenlijk analyseert
- een onderbouwing waarom alternatieve ontsluitingsroutes niet haalbaar zouden zijn
- een afweging van verkeersveiligheid, leefbaarheid en toekomstige groei in één totaalbeeld.

Zonder deze integrale onderbouwing is het besluitvormingsproces onvolledig en niet transparant.

14.4 Verzoek
Indiener verzoekt de gemeenteraad om het ontwerp-omgevingsplan niet vast te stellen zolang de motivering en onderbouwing niet voldoen aan de eisen van de Awb en de Omgevingswet, de voorgestelde afsluiting van de 5.1.2e en de ontsluiting van Hoessenbosch in samenhang te beoordelen, een integrale verkeerskundige studie uit te voeren waarin beide ontwikkelingen gezamenlijk worden beoordeeld en de huidige plannen niet vast te stellen zolang deze inconsistenties en risico's niet zijn opgelost.

Besluit
Wij vinden de zienswijze ongegrond.

Wijzigingen in omgevingsplan
Wij passen het TAM-omgevingsplan niet aan naar aanleiding van deze zienswijzen.

Toelichting van de gemeenteraad
14.1 Afsluiting 5.1.2e *en Hoessenbosch*
Reclamant geeft aan dat de toekomstige gebiedsontwikkeling Hoessenbosch de beoogde veiligheidswinst voor de 5.1.2e ondermijnt. Dit standpunt is te begrijpen, echter moet voor de ontwikkeling van Hoessenbosch de besluitvorming nog plaatsvinden.

Daarvoor zal het verkeersaspect onderzocht moeten worden, naast alle andere onderzoeken die daarvoor moeten worden uitgevoerd. Met voorliggend TAM-omgevingsplan wordt voldaan aan een van de voorwaarden van de gemeenteraad uit 2013. Uitgangspunt in het plan is namelijk dat na realisatie van de nieuwe ontsluiting de 5.1.2e wordt afgesloten voor regulier gemotoriseerd verkeer naar en van het sportpark. Nog belangrijker is dat de nieuwe ontsluiting ook randvoorwaardelijk is meegenomen in de onderbouwing van het plan, waaronder de stikstofberekeningen. Zonder deze ontsluiting en daarmee veranderende verkeersstromen, kunnen de berekende milieueffecten niet worden waargemaakt.

14.2 Belasting woonstraten
De ontwikkeling van Hoessenbosch bevindt zich in een vroeg stadium, waarvoor nog veel onderzoek moet worden uitgevoerd. Het verkeersaspect zal daarbij een van de onderdelen zijn. Zie ook de beantwoording onder *14.1 Afsluiting* 5.1.2e *en Hoessenbosch.*

14.3 Integrale verkeerskundige onderbouwing
De planvorming rond Sportpark Nieuw 5.1.2e loopt al vele jaren. Terwijl de eventuele gebiedsontwikkeling van Hoessenbosch zich in een vroeg stadium bevindt, waarbij diverse scenario's nog moeten worden uitgewerkt. Dit maakt een samenhangende beoordeling van beide plannen op dit moment onmogelijk, maar ook niet nodig. Bij de verdere gebiedsontwikkeling van Hoessenbosch zal de nieuwe situatie rondom Sportpark Nieuw 5.1.2e als uitgangspunt meegenomen moeten worden.

14.4 Verzoek
De gebiedsontwikkeling van Hoessenbosch bevindt zich in een vroeg stadium, waarvoor nog veel onderzoek moet worden uitgevoerd. Zie ook de beantwoording onder 14.1, 14.2 en 14.3. Er is daarom geen reden om voorliggend TAM-omgevingsplan voor Sportpark Nieuw 5.1.2e niet vast te stellen.

Zienswijze 15, Provincie Noord-Brabant

Samenvatting zienswijze
15.1 Kwaliteitsverbetering van het landschap
Reclamant geeft aan dat ingevolge artikel 5.11 van de Omgevingsverordening Noord-Brabant een plan dat een ruimtelijke ontwikkeling buiten bestaand stedelijk gebied mogelijk maakt gepaard dient te gaan met een kwaliteitsverbetering van het landschap. Deze kwaliteitsverbetering van het landschap moet financieel, juridisch en feitelijk zijn geborgd. Over de uitwerking van de kwaliteitsverbetering van het landschap zijn met de gemeenten in de regio Noordoost-Brabant afspraken gemaakt.
De planlocatie ligt binnen gemengd landelijk gebied. In het plan is sprake van een toename van de bebouwing van 960 m^2 naar 5.000 m^2. Het betreft een zogenaamde categorie 3 ontwikkeling: een berekende kwaliteitsverbetering van het landschap.
In de toelichting bij het plan is een berekening van de kwaliteitsverbetering van het landschap opgenomen. Reclamant kan instemmen met de berekening van de kwaliteitsverbetering van het landschap als zodanig.
In de toelichting bij het plan is opgenomen dat de berekende tegenprestatie (deels) op eigen terrein wordt ingevuld en dat hiervoor een landschapsplan zal worden opgesteld. Waarbij wordt opgemerkt dat als blijkt dat de berekende tegenprestatie niet volledig middels een landschappelijk inpassingsplan kan worden gerealiseerd, het resterende bedrag in het gemeentelijk groenfonds gestort moet worden.
Reclamant merkt op dat het inrichtingsplan een versterking van het landschap moet inhouden en niet slechts de inrichting van het terrein ten behoeve van de functie. Een landschappelijke inpassing moet immers voorzien in een versterking van de landschappelijke structuren in het landelijk gebied als geheel.
Reclamant is van mening dat met het ontbreken van een landschappelijk inpassingsplan en de feitelijke invulling van de besteding van de berekende tegenprestatie niet is voldaan aan de voorwaarden van artikel 5.11 van de omgevingsverordening. Indiener gaat hierover graag in overleg.

15.2 Waterhuishouding
Reclamant is van mening dat de waterhuishouding van het plan onvoldoende is uitgewerkt. Er worden geen concrete maatregelen benoemd die infiltratie van hemelwater bevorderen,

terwijl er wel een toename van verharding blijkt te zijn. Daarnaast ontbreekt een overzichtskaart waarop duidelijk is weergegeven welke veranderingen en aanpassingen precies worden doorgevoerd. Op basis van de huidige informatie kan daarom niet worden geconcludeerd dat de voorgenomen ontwikkelingen niet zullen leiden tot verdroging.
Reclamant wijst erop dat het plangebied nabij de attentiezone waterhuishouding en het Natuurnetwerk Brabant (NNB) ligt. Daarnaast bevindt het terrein zich op een rug en binnen een inzijggebied. Deze ligging maakt het gebied bij uitstek geschikt voor infiltratie van hemelwater. Reclamant is van mening dat het plan op dit moment onvoldoende maatregelen treft die die infiltratie bevorderen.
Daarnaast vraagt reclamant na te gaan hoe een voorzuivering van het water kan worden gerealiseerd, dit om de waterkwaliteit, door de activiteiten op het terrein, niet te verslechteren.
Reclamant stelt dat in de toelichting wordt geconcludeerd dat door het bestaan van de poel het grondwater hoog is. De analyse hierachter is erg summier. Uit grondwaterstanden komt een diepte van ongeveer 2 m naar voren. Niet duidelijk is waar het water in de poel vandaan komt. Wellicht is die poel erg diep en wordt en onnodig grondwater verdampt doordat de poel in het grondwater insteekt. Gezien het doel van vernatting in het omliggende gebied is het belangrijk dit in beeld te brengen.
Gelet op het bovenstaande is reclamant van mening dat in het plan de bescherming van de waterhuishouding en de hydrologische instandhoudingsdoelen van het omringende NNB onvoldoende zijn uitgewerkt.

15.3 Infrastructuur
Reclamant geeft aan dat in het plan wordt gesproken over een nieuwe verkeersaansluiting van het terrein. De gemeente is, in overleg met de provincie, voornemens om een nieuwe verkeersaansluiting van het terrein te realiseren tussen het sportpark en de N329, aan de westzijde van het terrein. Het verkeer wordt daarmee in de toekomst niet meer ontsloten via de 5.1.2e , maar direct op de provinciale weg.
Hoewel de realisering van een dergelijke aansluiting niet geregeld wordt in voorliggend plan, merkt reclamant hierover het volgende op. Wellicht is bij de realisering van de aansluiting sprake van aantasting van het NNB. Als dit het geval is merkt reclamant op dat moet worden voldaan aan de regels met betrekking tot herbegrenzing NNB en compensatie NNB zoals opgenomen in de omgevingsverordening.

15.4 Advies
Reclamant adviseert om het plan in overeenstemming te brengen met de instructieregels van de OV die daarop van toepassing zijn.

Besluit
Wij vinden de zienswijze gegrond.

Wijzigingen in omgevingsplan
Wij passen het TAM-omgevingsplan als volgt aan:
- In het geluidsonderzoek en de motivering is een nadere uitwerking opgenomen van de terreininrichting, waaronder de toepassing van grondlichamen en schermen, zodat beter inzicht wordt gegeven in de ruimtelijke en milieutechnische werking van deze maatregelen.
- In de regels is in artikel 7 een voorwaardelijke verplichting opgenomen ten behoeve van de borging van de kwaliteitsverbetering van het landschap.
- Het landschappelijk inpassingsplan is opgenomen in de bijlagen bij de regels en motivering.
- In de motivering is een aanvullende hydrologische onderbouwing opgenomen. Hierbij wordt ingegaan op waterberging, infiltratiemaatregelen en de effecten op het grondwatersysteem.

Toelichting van de gemeenteraad
15.1 Kwaliteitsverbetering van het landschap
Reclamant geeft aan dat zij kan instemmen met de berekening van de kwaliteitsverbetering van het landschap. De tegenprestatie wordt (deels) op eigen terrein ingevuld waarvoor een landschappelijk inpassingsplan is opgesteld en opgenomen in de bijlagen van het TAM-omgevingsplan. De inrichting van het terrein is echter nog niet volledig uitgewerkt. Afhankelijk van de exacte locatie van (nieuwe) gebouwen, voorzieningen en de routing op het terrein, wordt de landschappelijke inpassing verder

uitgewerkt. Als blijkt dat de berekende bijdrage niet volledig middels een landschappelijke tegenprestatie kan worden gerealiseerd, dient het resterend bedrag in het gemeentelijk groenfonds gestort te worden. Dit is geborgd in de regels van het TAM-omgevingsplan met een voorwaardelijke verplichting.

15.2 Waterhuishouding
Naar aanleiding van de zienswijze wordt aanvullende hydrologische onderbouwing opgenomen in de motivering van het plan. Hierbij wordt ingegaan op waterberging, infiltratiemaatregelen en de effecten op het grondwatersysteem. Hiermee wordt nader inzicht verkregen in de werking van en effecten op het watersysteem. Overigens blijkt uit het uitgevoerde natuuronderzoek dat er geen aantasting van NNB optreedt. Zoals hiervoor aangegeven wordt aanvullend onderzoek naar hydrologische effecten toegevoegd aan de stukken van het omgevingsplan.

15.3 Infrastructuur
De locatie van de nieuwe aansluiting is zodanig zuidelijk gekozen, dat er geen sprake is van aantasting van de NNB. Hierdoor hoeft geen herbegrenzing en compensatie plaats te vinden van NNB.

15.4 Advies
Het plan wordt aangevuld zoals in bovenstaande beantwoording is aangegeven. Op die manier wordt het TAM-omgevingsplan in overeenstemming gebracht met de instructieregels van de omgevingsverordening en wordt tegemoet gekomen aan de zienswijzen van reclamant.

V. AMBTSHALVE WIJZIGINGEN

Hiervóór hebben wij bij de behandeling van de zienswijzen al wijzigingen (al dan niet ambtshalve) ten opzichte van het ontwerp TAM-omgevingsplan benoemd. Daarnaast bevat het TAM-omgevingsplan ten opzichte van het ontwerp TAM-omgevingsplan enkele ambtshalve wijzigingen, waarvan wij hieronder de belangrijkste noemen:

- Artikelen 7, 8 en 10 zijn op diverse plaatsen aangevuld of verduidelijkt om de naleving, controleerbaarheid en monitoring van de gestelde regels beter te waarborgen. Er zijn maximum oppervlaktes opgenomen voor de bijbehorende horeca, detailhandel en dienstverlening, de tabel met activiteitenuren voor de geluidsarme activiteiten is verduidelijkt, er zijn regels gesteld aan wedstrijden van de zogenoemde 'supermotards' en in de begripsbepalingen is het begrip 'motorfiets' toegevoegd.
- Het landschappelijk inpassingsplan is opgenomen in de bijlagen.
- De motivering van het plan is geactualiseerd en uitgebreid op basis van aangepast milieuonderzoek, waaronder de aspecten geluid, water en geur.
- Actualisatie m.e.r.-aanmeldnotitie naar aanleiding van geactualiseerde onderzoeken.
- Redactionele wijzigingen aan de motivering.
- De plankaart is zodanig aangepast dat de berekende geluidscontour juist wordt weergegeven.

De motivering van het TAM-omgevingsplan hebben wij waar nodig aan het bovenstaande aangepast.

Besluit hogere waarde

[BESLUIT]

GEMEENTE Oss

Onderwerp

Op de locatie 5.1.2e te 5.1.2e, gelegen aan de zuidzijde van de gemeente Oss in de oksel van de A50/A59 en de N329, is Sportpark Nieuw 5.1.2e gevestigd. Op dit terrein is een motorcrosscircuit, een kartbaan en een schietbaan aanwezig. Voor dit sportpark wordt in het TAM-omgevingsplan een geluidzone, zoals bedoeld in hoofdstuk V van de Wet Geluidhinder, gewijzigd.

Overwegingen

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Oss besluit over vaststelling van een hogere waardenbesluit van de Wet geluidhinder. Het vaststellen van een hogere waarde hangt samen met het TAM-omgevingsplan van de gemeente Oss waarin de geluidzone van Sportpark Nieuw 5.1.2e wordt gewijzigd. De Wet geluidhinder (op basis van hoofdstuk V) en het Besluit geluidhinder (hoofdstuk 2) vormen de basis voor het afgeven van een hogere waarde. De procedure voor het vaststellen van een hogere waarde dient volgens afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht te verlopen.

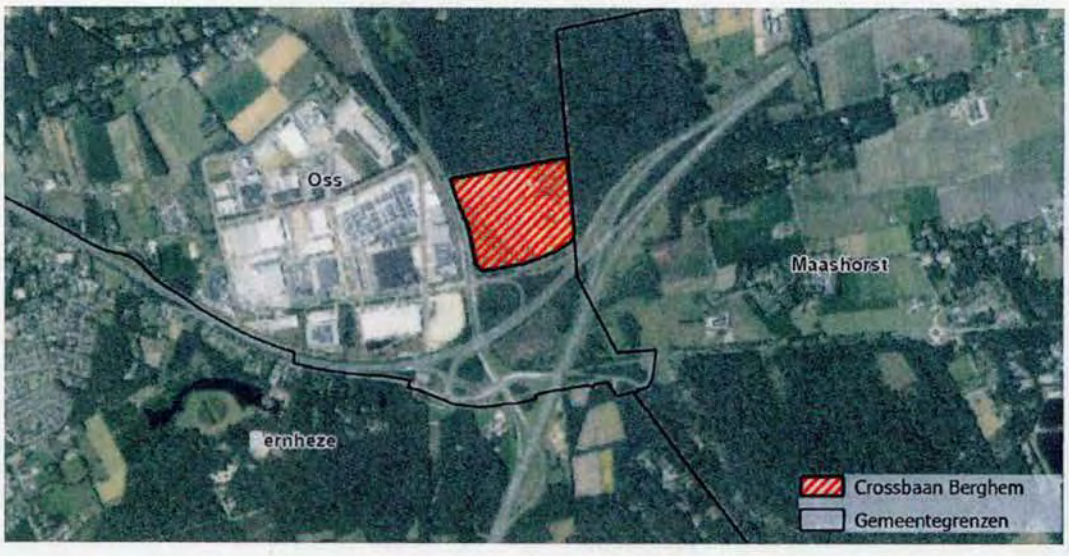
Artikel 55 Wet geluidhinder geeft aan dat bij wijziging van een bestaande zone een geldende hogere waarde voor woningen in dat gebied kan worden gewijzigd, tot in dit geval (bij een bestaande MTG-woning) maximaal 60 dB(A). 'In dat gebied' moeten we lezen als: de gehele geluidzone. De gemeente Oss stelt, gelet op artikel 110a lid 2, het Besluit hogere waarde vast voor alle woningen binnen de zonegrens, op basis van artikel 55 Wet geluidhinder en onder verwijzing naar het 'TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw 5.1.2e' van gemeente Oss om de zone te wijzigen.

Burgemeester en wethouders hebben het ontwerpbesluit hogere waarden Sportpark Nieuw 5.1.2e met bijbehorende stukken van 18 december 2025 tot en met 28 januari 2026 ter inzage gelegd. Belanghebbenden konden in deze periode op het ontwerpbesluit hogere waarden reageren. De gemeente heeft negen zienswijzen ontvangen. De behandeling van de ingekomen zienswijzen zijn opgenomen in de 'Nota van zienswijzen ontwerpbesluit hogere waarden Sportpark Nieuw 5.1.2e'. Deze is toegevoegd in de bijlagen van dit besluit.

Ligging planlocatie

Sportpark Nieuw 5.1.2e is gelegen in het zuiden van de gemeente Oss, zie afbeelding 1. Door de ligging van het sportpark op korte afstand van de gemeenten Bernheze en Maashorst strekt de zonegrens zich uit over drie gemeenten. Er bevindt zich een aantal geluidgevoelige gebouwen, alle bestaande uit woningen, binnen de zonegrens, zie afbeelding 2.

Afbeelding 1: Locatie Sportpark Nieuw 5.1.2e *in de gemeente Oss*

Afbeelding 2: Ligging van de geluidzone rondom het sportpark na redelijke sommatie

5.1.2e **Oss incl. redelijke sommatie**

Crossbaan
50 dB contour
Toetspunten

Beoordelingskader

In de Wet geluidhinder zijn normen opgenomen voor de toelaatbare geluidbelasting door industrielawaai. De Wet geluidhinder gaat daarbij uit van de voorkeursgrenswaarde en de hoogst toelaatbare geluidbelasting. De effecten van een geluidbelasting onder de voorkeursgrenswaarde zijn zonder meer toelaatbaar. Een geluidbelasting hoger dan de hoogst toelaatbare geluidbelasting is nooit toelaatbaar. In het gebied tussen de voorkeursgrenswaarde en de hoogste toelaatbare geluidbelasting is de geluidbelasting alleen toelaatbaar na een afwegingsproces. Dit afwegingsproces krijgt vorm in deze procedure om een hogere waarde geluid. In deze situatie bedraagt de voorkeursgrenswaarde voor industrielawaai 50 dB(A) en de hoogst toelaatbare geluidbelasting bedraagt 60 dB(A) voor aanwezige of in aanbouw zijnde woningen en 55 dB(A) voor geprojecteerde woningen.

De gemeente Oss heeft beleid vastgesteld dat van toepassing is bij de afwegingsprocedure voor een hogere waarde voor geluid. De geluidsnota Oss 'Geluidkwaliteit in de leefomgeving' staat hogere waarden toe onder voorwaarden. De voorwaarden hangen samen met onderzoek naar haalbare mitigatie, het voldoen aan de maximale ontheffingswaarde en de aanwezigheid van een geluidluwe gevel. De hogere waarden volgens tabel 1 zijn in lijn met de geluidsnota Oss.

Hogere waarden

Voor 14 adressen is een hogere waarde voor industrielawaai nodig. De betreffende woningen bevinden zich in de gemeenten Maashorst en Bernheze, de hogere waarden variëren van 51 tot en met 56 dB(A), zie tabel 1.

Tabel 1: Hogere waarden industrielawaai vanwege Sportpark Nieuw 5.1.2e

Gemeente	Adres	Hogere waarde[1] in dB(A)
Maashorst	5.1.2e	56
Maashorst	5.1.2e	51
Maashorst	5.1.2e	51
Maashorst	5.1.2e	51
Maashorst	5.1.2e	51
Maashorst	5.1.2e	51
Maashorst	Munstraat 10a	51
Maashorst	5.1.2e	52
Maashorst	5.1.2e	53
Maashorst	5.1.2e	53
Maashorst	5.1.2e	51
Bernheze	5.1.2e	52
Bernheze	5.1.2e	52
Bernheze	5.1.2e	52

[1] redelijke sommatie van 2 dB(A) is in de hogere waarde verwerkt

Maatregelen industrielawaai

Voordat een hogere waarde kan worden verleend, dient onderzocht te worden of de geluidbelastingen verlaagd kunnen worden door het treffen van maatregelen. Hiervoor gaat de eerste voorkeur uit naar bronmaatregelen en daarna naar maatregelen in de overdracht.

Duidelijk is dat voorkomen moet worden, dat motoren die te veel geluid produceren ongestraft gebruik van de baan kunnen maken. Dit geldt in het algemeen ook voor karts maar minder nadrukkelijk. De karts, die gebruik van de baan maken, worden op locatie gehuurd of zijn eigendom van privérijders. In beide gevallen is de geluidemissie bekend en wordt er niet van afgeweken. Bij crossmotoren is het van belang dat de emissie wordt gecontroleerd en beheerst. De Stichting Nieuw 5.1.2e en de beheerder van het crossterrein hanteert de (inter-)nationaal erkende statische meetmethode.

Niet alle motoren voldoen, zo blijkt in de praktijk, aan deze eis die neerkomt op een geluidvermogen van 119 dB(A). Dit betekent dat op voorhand niet mag worden aangenomen dat motoren, die niet aan de gestelde emissie-eis voldoen, geen gebruik van de baan zullen maken. In de geluidberekeningen is ervan uitgegaan dat 15% van de motoren niet voldoet en dat elk van deze motoren 10 minuten van de baan gebruik zal maken met een bronsterkte van 124 dB(A). Deze tijdspanne is mede nodig om aan de hand van waarnemingen vast te stellen welke motor niet voldoet aan de geluideis. De motor die niet voldoet zal uit de baan worden gehaald. De eigenaar/bestuurder zal de motor moeten aanpassen en kan daarna, na aanpassing aan de motor, nog van de baan gebruik maken met een bronsterkte van 119 dB(A). Als deze aanpassing niet wordt doorgevoerd wordt de motor niet toegelaten op de baan.

Er bestaan geen doeltreffende overdrachtsmaatregelen om de geluidimmissies van vooral crossmotoren in met name de oostelijke en zuidelijke richtingen te reduceren. Kosten en bereikbaarheid van de baan omwille van veiligheid van deelnemers en publiek spelen hier een voorname rol. Voorheen bedachte maatregelen zoals geluidwallen bleken niet werkbaar en zijn verwijderd.

Toepassing bron- en overdrachtsmaatregelen: BBT

In het akoestisch onderzoek is gerekend met actuele en representatieve geluidsvermogens van motorcross- en kartvoertuigen. Dit is gedaan op basis van eerder geluidsonderzoek en op basis van jurisprudentie. Deze bronvermogens sluiten aan bij de huidige praktijk en zijn afgestemd op de toegestane activiteiten. Daarmee zijn bronmaatregelen impliciet betrokken in het onderzoek. Verdere bronreductie is technisch beperkt haalbaar binnen de aard van de sport en wordt door de sector niet als realistische of breed beschikbare maatregel beschouwd. Het is wel de verwachting en een trend dat motoren in de toekomst over stillere aandrijving zullen beschikken.

Dit is echter niet opgenomen in het onderzoek, omdat hierover nu geen concreetheid bestaat. In het onderzoek is daarom aangesloten bij de praktijk.

Op basis van de uitgevoerde akoestische analyses en modelberekeningen kan worden geconcludeerd dat de beoogde activiteiten op het Sportpark Nieuw Zevenbergen – zowel trainingen als wedstrijden met karts en crossmotoren – binnen de geluidzone blijven zoals vastgesteld op grond van de Wet geluidhinder. De geluidcontouren zijn zorgvuldig bepaald en laten zien dat de geluidbelasting bij de omliggende woningen zich binnen aanvaardbare grenzen bevindt.

Bij de voorbereiding van het plan zijn mogelijke geluid reducerende maatregelen betrokken, mede op basis van het akoestisch onderzoek uit 2021, beschikbare inzichten en overleg met betrokken partijen. Daarbij is een breed scala aan maatregelen beschouwd, waaronder bronmaatregelen zoals elektrificatie en technische aanpassingen, evenals overdrachtsmaatregelen zoals grondwallen en geluidschermen. Deze maatregelen zijn beoordeeld op onder meer haalbaarheid, effectiviteit en inpasbaarheid.

Uit deze beschouwing volgt dat veel maatregelen in de huidige situatie beperkt uitvoerbaar zijn, dan wel onvoldoende bijdragen aan een structurele reductie van de geluidbelasting. Elektrisch crossen is daarbij als mogelijke bronmaatregel beschouwd, maar vormt op dit moment nog geen volwaardig en breed toepasbaar alternatief voor het beoogde gebruik van de motorcrossbaan. De techniek is in ontwikkeling, maar kent nog beperkingen in praktische en economische toepasbaarheid. Het omgevingsplan maakt het wel mogelijk om toepassing van elektrisch aangedreven crossmotoren op het terrein in praktijk te brengen.

Ook fysieke afschermende maatregelen zijn beschouwd. Vanwege de omvang en inrichting van het terrein is het effect hiervan sterk locatieafhankelijk. Een combinatie van een grondwal met een geluidscherm kan lokaal bijdragen aan geluidreductie, maar vraagt ingrijpende ruimtelijke aanpassingen en biedt geen structurele oplossing voor de totale geluiduitstraling van het sportpark. Om die reden zijn dergelijke maatregelen niet als doelmatig uitgangspunt in het omgevingsplan opgenomen.

Kostenafweging maatregelen
Een gedetailleerde financiële uitwerking van alle mogelijke maatregelen is in het kader van hiervoor genoemde niet opgenomen. De gekozen oplossingsrichting, de actualisatie van de geluidzone met toepassing van de redelijke sommatie, is een proportionele en uitvoerbare optie binnen de wettelijke kaders en binnen de ruimtelijke en functionele mogelijkheden van het terrein.

Gebruik van modelberekeningen in plaats van metingen
Het akoestisch onderzoek is uitgevoerd conform de wettelijk voorgeschreven rekenmethodiek (Handleiding meten en rekenen industrielawaai). Dit is daarnaast

onderbouwd op basis van resultaten uit eerder geluidsonderzoek en op basis van jurisprudentie. Hier wordt ook naar verwezen in het geluidsonderzoek. Voor gezoneerde industrieterreinen geldt dat berekeningen leidend zijn, omdat metingen slechts momentopnamen zijn en geen representatief beeld geven van alle bedrijfsactiviteiten. De toegepaste berekeningsmethodiek voldoet aan de landelijke regelgeving en actuele jurisprudentie.

Belangenafweging leefklimaat
In de motivering van het TAM-omgevingsplan is een integrale belangenafweging opgenomen. Daaruit blijkt dat de geluidbelasting van de activiteiten binnen de geactualiseerde geluidzone blijft en dat de gemiddelde geluidniveaus lager liggen dan in het eerder vergunde regime. Er is rekening gehouden met mogelijke subjectieve hinder, maar deze blijft binnen het kader van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Tegelijkertijd wordt de regionale functie van het sportcomplex geborgd en wordt het terrein toekomstbestendig gemaakt binnen de bestaande milieuruimte. Hiermee is sprake van een evenwichtige afweging.

Gelet op het voorgaande vormt actualisatie van de geluidzone, met toepassing van redelijke sommatie, een proportionele en uitvoerbare keuze binnen de geldende wettelijke kaders. Daarbij is van belang dat de activiteiten binnen de geactualiseerde zone blijven en dat de jaargemiddelde geluidniveaus lager liggen dan in de vergunde situatie uit 1993. Hoewel geluid van het sportpark hoorbaar zal blijven en door omwonenden als hinderlijk kan worden ervaren, blijft de geluidbelasting in planologisch-juridische zin binnen aanvaardbare grenzen. Daarmee is sprake van een evenwichtige afweging tussen de bescherming van het woon- en leefklimaat en het behoud van de regionale functie van het sportpark.

Binnenwaarde
Bij het vaststellen van hogere waarden op de gevels van woningen dient het geluid van het sportpark te voldoen aan de grenswaarden voor geluidgevoelige ruimten (binnenwaarde). Momenteel bestaan hogere waarden voor industrielawaai van 57 dB(A) op de gevel van adres 5.1.2e en 55 dB(A) op de gevels van alle overige binnen de huidige geluidzone gelegen woningen. Het onderhavige hogere waarde besluit betreft geluidimmissies in alle adressen die minimaal 1 dB(A) lager zijn dan de bestaande hogere waarden. Dit sluit aan bij de enigszins krapper gelegen nieuwe zonegrens (in de gemeenten Oss en Bernheze). Omdat de hogere waarden bij alle woningen afnemen is onderzoek naar de geluidwering van de gevels niet aan de orde. Analoog aan de vigerende situatie voldoen alle woningen binnen de (nieuwe) zonegrens aan de vereiste binnenwaarde.

Redelijke sommatie
Om de beschikbare geluidruimte op een doelmatige wijze te benutten, wordt een redelijke sommatie van 2 dB(A) toegepast. Deze correctie past binnen de systematiek van de Wet geluidhinder en het Reken- en meetvoorschrift geluidhinder 2006 voor

gezoneerde industrieterreinen, waartoe het sportpark wordt gerekend. Redelijke sommatie houdt rekening met het feit dat niet alle bronnen binnen een terrein gelijktijdig en continu volgens hun representatieve bedrijfssituatie (RBS) in werking zijn. De RBS wordt gedefinieerd als "de voor de geluidsuitstraling kenmerkende bedrijfsvoering bij volledige capaciteit van de inrichting".

Op grond van artikel 2.3, lid 2, van het Reken- en meetvoorschrift geluidhinder 2006 kan het bevoegd gezag voor het industrieterrein als geheel een aftrek toepassen op de berekende geluidsbelasting, afhankelijk van het aantal bepalende bedrijven en de mate van continuïteit van hun geluidsuitstraling. Deze zogenaamde redelijke sommatie kan variëren tussen 0 en 3 dB(A).
Voor het plangebied is, mede ter optimalisatie van de zone-invulling, een redelijke sommatie van 2 dB(A) toegepast. Dit is een verantwoorde en realistische waarde binnen de wettelijke systematiek. Door deze sommatie kan de zonegrens enigszins worden verkleind en dalen de maximaal toelaatbare geluidniveaus (MTG's) richting de saneringsdoelstelling van 55 dB(A).

Conclusie

Op de locatie 5.1.2e te 5.1.2e gelegen aan de zuidzijde van de gemeente Oss in de oksel van de A50/A59 en de N329, is Sportpark Nieuw 5.1.2e gevestigd. Op dit terrein is een motorcrosscircuit, een kartbaan en een schietbaan aanwezig. Voor dit sportpark wordt in het TAM-omgevingsplan een geluidzone, zoals bedoeld in hoofdstuk V van de Wet geluidhinder, gewijzigd. De voorkeursgrenswaarde voor industrielawaai wordt overschreden ter plaatse van 14 bestaande woningen, hier zijn hogere waarden nodig. Elf van deze woningen bevinden zich in de gemeente Maashorst en drie woningen in de gemeente Bernheze.

Uit geluidonderzoek dat is uitgevoerd in het kader van het omgevingsplan blijkt dat sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Het toestaan van geluidsbelastingen tot ten hoogste 56 dB(A) wordt acceptabel geacht. Er is hierbij een zorgvuldige afweging van belangen gemaakt met aandacht voor inwoners, bedrijven, natuur en milieu. Op de beschikbare geluidruimte is een redelijke sommatie van 2 dB(A) toegepast. Deze correctie past binnen de systematiek van de Wet geluidhinder en draagt bij aan een realistische en evenwichtige benutting van de geluidszone. Daarom kunnen de benodigde hogere waarden worden verleend.

[BESLUIT]

Besluit

Gelet op:

- de Wet geluidhinder
- het Besluit geluidhinder
- het onderzoek 'Geluidsonderzoek TAM Omgevingsplan SNZ Oss' van 18 mei 2026 met nummer BJ7152-HAS-RP01D01 (bijlage bij dit besluit)
- de 'Nota van zienswijzen ontwerpbesluit hogere waarden Sportpark Nieuw 5.1.2e (bijlage bij dit besluit)

besluiten burgemeester en wethouders van Oss:

- de ontvankelijke zienswijzen gedeeltelijk gegrond en gedeeltelijk ongegrond te verklaren
- om op de volgende woningen de genoemde waarde vast te stellen als de ten hoogste toelaatbare geluidsbelasting als gevolg van het industrielawaai vanwege 'Sportpark Nieuw 5.1.2e :

Gemeente	Adres	Hogere waarde in dB(A)
Maashorst	5.1.2e	56
Maashorst	5.1.2e	51
Maashorst	5.1.2e	51
Maashorst	5.1.2e	5.1.2e
Maashorst	5.1.2e	51
5.1.2e	5.1.2e	51
Maashorst	5.1.2e 10a	51
5.1.2e	5.1.2e	52
Maashorst	5.1.2e	53
Maashorst	5.1.2e	53
Maashorst	5.1.2e	51
Bernheze	5.1.2e	52
Bernheze	5.1.2e	52
Bernheze	5.1.2e	52

Oss, 26 mei 2026

Burgemeester en wethouders van Oss,

De burgemeester

5.1.2e

5.1.2e

De s 5.1.2e

5.1.2e

Bijlagen:

- Geluidsonderzoek TAM Omgevingsplan SNZ Oss d.d. 18 mei 2026
- Nota van zienswijzen ontwerpbesluit hogere waarden Sportpark Nieuw 5.1.2e

Nota van zienswijzen ontwerpbesluit hogere waarden Sportpark Nieuw 5.1.2e

I. INLEIDING

Deze nota bevat de volgende onderdelen:

- een weergave van de gevolgde procedure
- een samenvatting van de reacties ('zienswijzen') over het ontwerpbesluit hogere waarden
- ons besluit over de zienswijzen
- een beschrijving van de gevolgen van ons besluit voor de inhoud van het ontwerpbesluit hogere waarden
- een toelichting op ons besluit
- een wijziging in het besluit hogere waarden ten opzichte van het ontwerp dat wij ambtshalve aanbrengen (dat wil zeggen: die niet het gevolg zijn van zienswijzen)

Deze nota behoort bij het besluit van burgemeester en wethouders over de definitieve hogere waarden 'Sportpark Nieuw 5.1.2e .

Volgens de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) mogen wij NAW-gegevens (naam, adres en woonplaats) en enkele andere persoonsgegevens niet digitaal aanbieden. Een uitzondering geldt voor gegevens van

- ondernemingen die behoren tot een rechtspersoon (zoals een bv of een vof)
- personen die beroepsmatig betrokken zijn bij de procedure, bijvoorbeeld advocaten en gemachtigden

Als het voor de uitoefening van een publieke taak moet, mogen wij persoonsgegevens wel digitaal aanbieden. Wij bieden deze nota digitaal aan. Daarom noemen wij geen NAW-gegevens, behalve waar de wet dat toelaat.

II. PROCEDURE

Iedereen kon het ontwerpbesluit hogere waarden Sportpark Nieuw 5.1.2e met bijbehorende stukken van 18 december 2025 tot en met 28 januari 2026 in het gemeentehuis bekijken. Ook stond het ontwerpbesluit hogere waarden met bijbehorende stukken in deze periode op het internet. Dit hebben burgemeester en wethouders bekendgemaakt in Oss Actueel en het Gemeenteblad van 17 december 2025 en op www.oss.nl.
Van 18 december 2025 tot en met 28 januari 2026 konden belanghebbenden schriftelijk en mondeling op het ontwerpbesluit hogere waarden reageren. De gemeente heeft 9 reacties ('zienswijzen') ontvangen.

Op 12 januari 2026 heeft de gemeente een inloopbijeenkomst gehouden over het ontwerpbesluit hogere waarden. Iedereen kon daar informatie over de stukken krijgen. Het was niet mogelijk om op de bijeenkomst een zienswijze in te dienen.
Op 13 januari 2026 heeft Dorpsraad 5.1.2e een omgevingsdialoog voor de inwoners van 5.1.2e georganiseerd over het ontwerpbesluit hogere waarden. Iedereen kon daar informatie over de stukken krijgen. Het was niet mogelijk om op de bijeenkomst een zienswijze in te dienen.

III. ZIENSWIJZEN

Wij vinden 3 zienswijzen ontvankelijk. 'Ontvankelijk' betekent dat de indieners aan alle eisen hebben voldaan om een zienswijze in te dienen. Het college stelt vast dat de indieners van 3 zienswijzen niet kunnen worden aangemerkt als belanghebbenden in de zin van artikel 1:2 van de Awb. De zienswijzen van 3 indieners gaan inhoudelijk niet over het ontwerpbesluit hogere waarden, waardoor niet verder wordt ingegaan op deze zienswijzen. Onder hoofdstuk IV wordt dit nader geduid.

Wij vatten alle ontvankelijke zienswijzen samen. Daarna volgen per zienswijze ons besluit, een beschrijving van de gevolgen van ons besluit voor de inhoud van het besluit hogere waarden en een toelichting daarop.

Het kan zijn dat wij een deel van een zienswijze niet of niet helemaal beschrijven. Dan hebben wij bij de beoordeling toch rekening gehouden met dat deel.

Als wij vinden dat de indiener van een ontvankelijke zienswijze gelijk heeft, verklaren wij de zienswijze gegrond. Als wij vinden dat de indiener geen gelijk heeft, verklaren wij de zienswijze ongegrond. Wij kunnen een zienswijze ook gedeeltelijk gegrond en gedeeltelijk ongegrond verklaren.

Het college van burgemeester en wethouders van Oss

IV. BEOORDELING ZIENSWIJZEN

Zienswijze 1

Samenvatting zienswijze

1.1 Strijdigheid met raadsbesluit van 31 oktober 2013

Reclamant geeft aan de in de motivering van voorliggend omgevingsplan expliciet wordt verwezen naar de randvoorwaarden uit raadsbesluit van 31-10-2013. De raad heeft destijds besloten dat verdere ontwikkeling van het circuit enkel mogelijk is mits:

- het circuit niet meer milieuruimte inneemt;
- er sprake is van een aanmerkelijke verbetering van het leefklimaat voor gehinderden wat betreft geluid.

Het huidige voornemen om hogere waarden vast te stellen (het toestaan van een hogere geluidbelasting op de gevels) staat haaks op deze voorwaarden. Het vaststellen van hogere waarden is per definitie het verruimen van milieuruimte en het juridisch accepteren van een verslechtering, in plaats van de toegezegde 'aanmerkelijke verbetering'. Reclamant stelt dat de gemeente hiermee in directe strijd handelt met haar eigen vastgestelde beleidskaders en het rechtszekerheidsbeginsel.

1.2 Gebrekkige belangafweging en negeren jarenlange overlast

Reclamant stelt dat in de motivering gemeente zelf erkent dat omwonenden al jarenlang geluidsoverlast ervaren en het terrein een 'negatief' imago heeft. Desondanks kiest de gemeente er nu voor om via een besluit hogere waarden deze overlast juridisch te verankeren in plaats van op te lossen. Reclamant is van mening dat de belangen van de professionalisering van het sportpark onterecht zwaarder worden gewogen dan het recht op aanvaardbaar woon- en leefklimaat, een recht dat door afspraken uit 2013 extra beschermd had moeten worden.

1.3 Eis tot onafhankelijke tegenexpertise

Reclamant betwist de juistheid van de akoestische onderzoeken die aan het besluit ten grondslag liggen. Gezien de complexe historie van het dossier en de harde voorwaarde van 'aanmerkelijke verbetering' uit 2013, eist reclamant dat er een onafhankelijke tegenexpertise (second opinion) wordt uitgevoerd door een extern bureau dat niet betrokken is bij de planvorming. Deze expertise moet aantonen of er daadwerkelijk sprake is van de toegezegde verbetering ten opzichte van de nulmeting. Zolang dit niet onomstotelijk is bewezen, kan besluit hogere waarden niet rechtmatig worden genomen.

1.4 Schending van de voorkeursvolgorde

Reclamant stelt dat dat de gemeente onvoldoende heeft aangetoond dat alle mogelijke bronmaatregelen (zoals stiller asfalt, extra geluidsschermen of snelheidsbeperkingen op ontsluitingswegen) zijn uitgeput om aan de voorkeurswaarde te voldoen. Het vaststellen van hogere waarden mag slechts een uiterste middel zijn, maar wordt hier ingezet als een gemakkelijke weg om uitbreiding mogelijk te maken zonder de hinder eerst daadwerkelijk aan de bron aan te pakken.

1.5 Conclusie

Reclamant verzoekt op basis van de harde randvoorwaarden uit het raadsbesluit van 31 oktober 2013 het ontwerpbesluit hogere waarden in te trekken. De gemeente dient eerst haar eerdere toezeggingen na te komen en aan te tonen dat de hinder voor omwonenden daadwerkelijk aanmerkelijk is verminderd.

Besluit

Wij vinden de zienswijze gedeeltelijk gegrond en gedeeltelijk ongegrond.

Wijzigingen in besluit hogere waarden

Wij passen het besluit hogere waarden als volgt aan

- In het besluit en het bijbehorende geluidsonderzoek is verduidelijkt waarom bron- en overdrachtsmaatregelen niet als doelmatig zijn aangemerkt.

Toelichting van het college

1.1 Strijdigheid met raadsbesluit van 31 oktober 2013

Het standpunt dat het vaststellen van een hogere waarde per definitie een verslechtering is wordt niet gevolgd. Momenteel bestaan hogere waarden voor industrielawaai van 57

dB(A) op de gevel van één woning en 55 dB(A) op de gevels van overige binnen de huidige geluidzone gelegen woningen. In het ontwerpbesluit hogere waarden zijn die waarden minimaal 1 dB(A) lager dan de bestaande hogere waarden. Voor het adres van reclamant is een waarde van 51 dB(A) opgenomen. De hogere waarde wordt dus juist lager vastgesteld, wat volgens ons een verbetering is.

1.2 Gebrekkige belangafweging en negeren jarenlange overlast
Voor beantwoording verwijzen wij naar punt 1.1, waarin wordt aangegeven dat de hogere waarden lager vastgesteld worden in vergelijking met de bestaande waarden.
Het standpunt dat sprake zou zijn van een gebrekkige belangenafweging en negeren van jarenlange overlast wordt niet gevolgd. Want in het proces om te komen tot een actualisatie van Sportpark Nieuw Zevenbergen is afgelopen jaren gezocht naar een evenwicht tussen de ambitie van Stichting Nieuw 5.1.2e om te komen tot een toekomstbestendig en duurzaam regionaal motorsportcomplex en de belangen van de omgeving op het gebied van leefkwaliteit, natuur en landschap. Ondanks de tegenstrijdige belangen rondom het sportpark zijn wij van mening dat bij het opstellen van het omgevingsplan alle belangen zorgvuldig zijn afgewogen. Wij betreuren dan ook de mening van reclamant dat, ondanks alle inspanningen van afgelopen jaren, de belangen van de professionalisering van het sportpark zwaarder zouden wegen dan het recht van reclamant op een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Wij herkennen ons niet in dit standpunt.

1.3 Eis tot onafhankelijke tegenexpertise
Het standpunt van reclamant wordt niet gevolgd. Het akoestisch onderzoek is uitgevoerd volgens een wettelijk voorgeschreven rekenmethodiek, die uitgaat van metingen aan de bron en een modellering van de overdracht tussen sportpark en woningen. Deze zogenoemde emissie-overdrachtsmethode heeft een hoge nauwkeurigheid en wordt breed toegepast. De berekeningen zijn gebaseerd op jaargemiddelde geluidniveaus onder gemiddelde weersomstandigheden en geven daarmee een representatief beeld van de geluidbelasting over een langere periode.
Het vaststellen van hogere waarden is nodig om de bestaande, vergunde situatie juridisch correct vast te leggen binnen het huidige wettelijke kader. De geluidzone wordt niet vergroot en de feitelijke geluidruimte neemt niet toe. Uiteraard staat het reclamant vrij om zelf een onafhankelijke tegenexpertise te laten uitvoeren.

1.4 Schending van de voorkeursvolgorde
In het kader van het plan is onderzocht in hoeverre geluidschermen, geluidwallen en andere maatregelen kunnen bijdragen aan het beperken van geluid. Daarbij is geconcludeerd dat dergelijke maatregelen in deze situatie geen doelmatige oplossing vormen, mede gezien de aard van de activiteiten en de ruimtelijke en landschappelijke consequenties. De in het plan beschreven wijzigingen in de terreininrichting, zoals beplanting en grondlichamen, zijn primair bedoeld voor landschappelijke inpassing en kwaliteitsverbetering van de omgeving. Het akoestisch effect daarvan is beperkt en vormt geen dragende maatregel in de beoordeling van de geluidbelasting.
De gehanteerde akoestische uitgangspunten zijn gebaseerd op gangbare en actuele inzichten en bieden een reëel en zorgvuldig beeld van de geluidssituatie.
Naar aanleiding van de zienswijze is in het geluidsonderzoek verduidelijkt waarom bron- en overdrachtsmaatregelen niet als doelmatig zijn aangemerkt en hoe de gekozen uitgangspunten zich verhouden tot het beperken van geluidhinder.
Ervaringen bij circuits elders geven aan dat, buiten maatregelen aan de bron, geen doeltreffende voorzieningen voor grote brongebieden bestaan. Het controleren van het toegestane brongeluid gaat de meest belangrijke factor voor de omgeving zijn.
Het vaststellen van hogere waarden behoort tot de wettelijke mogelijkheden waarvan gebruik kan worden gemaakt, waarbij deze waarden in casu lager worden vastgesteld ten opzichte van de bestaande waarden.

1.5 Conclusie
In het raadsbesluit van 31 oktober 2013 heeft de gemeenteraad van Oss besloten het circuit Nieuw 5.1.2e te willen behouden en ontwikkelen, mits voldaan wordt aan vijf voorwaarden. Een van de voorwaarden is dat het circuit niet meer milieuruimte mag innemen. Voor wat betreft geluid moet er sprake zijn van een aanmerkelijke verbetering. Uit de onderzoeken blijkt dat het sportpark niet meer milieuruimte inneemt. Er kan gesteld worden dat ten opzichte van 2013 het plan voorziet in een verbetering wat betreft geluid. De bestaande geluidzone wordt namelijk geactualiseerd op basis van recente

gebruiksgegevens, bronsterktes en verbeterde modellering. Belangrijk is dat ook wedstrijddagen binnen de geactualiseerde geluidzone blijven. Daarbij bepalen de grote motorcrosswedstrijden de contour. Tijdens reguliere trainingsdagen is de geluidscontour kleiner. Ook aan andere voorwaarden, zoals de verbetering van de ontsluiting en het versterken van het sportieve, professionele regionale karakter, wordt tegemoet gekomen. Het standpunt van reclamant wordt niet gevolgd.

Zienswijze 2
Reclamant heeft een zienswijze ingediend tegen het ontwerpbesluit hogere waarden Sportpark Nieuw 5.1.2e
Het ontwerpbesluit hogere waarden ziet op het vaststellen van hogere toelaatbare geluidbelastingen voor concreet aangewezen geluidgevoelige woningen, die in het besluit zijn opgenomen. Het besluit hogere waarden strekt primair tot bescherming van het individuele woon- en leefklimaat van de bewoners van deze woningen en heeft daarmee een object- en persoonsgebonden karakter.
De woning van reclamant is niet opgenomen in het ontwerpbesluit hogere waarden, omdat voor deze woning de voorkeursgrenswaarde voor industrielawaai van 50 dB(A) niet wordt overschreden. Naar aanleiding van een ontwerpbesluit hogere waarden kunnen alleen belanghebbenden een zienswijze indienen (artikel 3:15 lid 1 Algemene wet bestuursrecht). Om als belanghebbende in de zin van de Awb te kunnen worden aangemerkt, dient een natuurlijk persoon een voldoende objectief en actueel, eigen, persoonlijk belang te hebben dat rechtstreeks wordt geraakt door het bestreden besluit (artikel 1:2, eerste lid, Awb). Omdat de woning van reclamant niet is opgenomen in het ontwerpbesluit, is het college van oordeel dat het eigen, persoonlijk belang van reclamant niet rechtstreeks geraakt wordt door het bestreden besluit. Omdat ook op andere punten niet van belanghebbendheid is gebleken, kan reclamant niet worden aangemerkt als belanghebbende. Om deze reden worden de zienswijzen verder niet inhoudelijk behandeld.

Ter informatie merken wij op dat met betrekking tot het punt over het raadsbesluit uit 2013 wordt ingegaan onder zienwijze 1.

Zienswijze 3
Reclamant heeft een zienswijze ingediend tegen het ontwerpbesluit hogere waarden Sportpark Nieuw 5.1.2e
Het ontwerpbesluit hogere waarden ziet op het vaststellen van hogere toelaatbare geluidbelastingen voor concreet aangewezen geluidgevoelige woningen, die in het besluit zijn opgenomen. Het besluit hogere waarden strekt primair tot bescherming van het individuele woon- en leefklimaat van de bewoners van deze woningen en heeft daarmee een object- en persoonsgebonden karakter.
De woning van reclamant is niet opgenomen in het ontwerpbesluit hogere waarden, omdat voor deze woning de voorkeursgrenswaarde voor industrielawaai van 50 dB(A) niet wordt overschreden. Naar aanleiding van een ontwerpbesluit hogere waarden kunnen alleen belanghebbenden een zienswijze indienen (artikel 3:15 lid 1 Algemene wet bestuursrecht). Om als belanghebbende in de zin van de Awb te kunnen worden aangemerkt, dient een natuurlijk persoon een voldoende objectief en actueel, eigen, persoonlijk belang te hebben dat rechtstreeks wordt geraakt door het bestreden besluit (artikel 1:2, eerste lid, Awb). Omdat de woning van reclamant niet is opgenomen in het ontwerpbesluit, is het college van oordeel dat het eigen, persoonlijk belang van reclamant niet rechtstreeks geraakt wordt door het bestreden besluit. Omdat ook op andere punten niet van belanghebbendheid is gebleken, kan reclamant niet worden aangemerkt als belanghebbende. Om deze reden worden de zienswijzen verder niet inhoudelijk behandeld.

Ter informatie merken wij op dat met betrekking tot de aangehaalde punten wordt ingegaan onder zienwijze 4.

Zienswijze 4 en 5
Deze zienswijze is door twee personen ingediend (zienswijze 4 en 5).

Samenvatting zienswijze
4.1 Kader en uitgangspunten
Reclamant stelt dat het vaststellen van hogere waarden voor geluid een uitzonderingsinstrument betreft dat uitsluitend mag worden toegepast indien:
- Aantoonbaar geen doelmatige alternatieven beschikbaar zijn;
- Bronmaatregelen en ruimtelijke maatregelen onvoldoende soelaas bieden;
- De belangen van omwonenden zorgvuldig en evenwichtig zijn afgewogen.

Reclamant heeft als bijlage bij deze zienswijze bijgevoegd de zienswijze die is ingediend tegen het ontwerp omgevingsplan. Dit aangezien daarin ook wordt ingegaan op het akoestisch rapport en de uitgangspunten van het plan. Uitgangspunt bij de vaststelling van het omgevingsplan is namelijk het in 2013 vastgestelde 'Masterplan Nieuw Zevenbergen: circuit an de toekomst' (hierna; het masterplan). In het kader van de besluitvorming over het masterplan heeft het college van burgemeester en wethouders, bij besluit van 26 januari 2010, expliciet vastgesteld dat verdere ontwikkeling van het sportpark uitsluitend aanvaardbaar is als sprake is van een vijftal voorwaarden waaronder een aantoonbare vermindering van de geluidbelasting op de omgeving:
"Het circuit mag in ieder geval niet meer milieuruimte innemen. Voor wat betreft geluid moet er sprake zijn van een significante verbetering. Afgezien van een verbetering van het leefklimaat voor de gehinderden binnen de geluidscontour, moet vanuit een oogpunt van leefbaarheid ook verbetering van de geluidsoverlast voor omwonenden daarbuiten worden bewerkstelligd. Tevens moet worden ingespeeld op de duurzaamheidsagenda van de gemeente Oss. Aansluiting moet worden gezocht op de ambitie van de Weg van de Toekomst, de N329."
Dit uitgangspunt vormt derhalve een wezenlijk onderdeel van het bestuurlijk afwegingskader. Het masterplan was bovendien mede bepalend voor het vertrouwen van omwonenden in het verdere planproces. Dit masterplan dient vervolgens ook het uitgangspunt te zijn bij de zorgvuldige belangenafweging die gemaakt wordt alvorens over te gaan tot het vaststellen van hogere waarden.

4.2 Onvoldoende noodzaak voor hogere waarden
Reclamant stelt dat uit het ontwerpbesluit niet overtuigend is aangetoond waarom hogere waarden noodzakelijk zouden zijn. Dit is onvoldoende gemotiveerd. De onderbouwing gaat uit van de beoogde uitbreiding van activiteiten als gegeven, maar motiveert onvoldoende waarom de belangen van deze uitbreiding zwaarder zouden moeten wegen dan het belang van bescherming van het woon- en leefklimaat van omwonenden.
Daarbij ontbreekt een serieuze afweging van alternatieven, zoals
- Beperking van het aantal gebruiksuren;
- Beperking van het aantal en type activiteiten;
- Aanvullende bronmaatregelen gericht op vermindering van geluidemissies.

Het enkele feit dat uitbreiding gewenst wordt geacht, vormt op zichzelf geen rechtvaardiging voor het toestaan van hogere geluidsniveaus. Er is wel degelijk sprake van doelmatige alternatieven en een vermindering van gebruiksuren is daar al een duidelijk voorbeeld van.
Volgens reclamant valt bovendien te lezen in de motivering en de bijlagen dat geluidschermen en geluidwallen aanzienlijke invloed kunnen hebben op het geluid en dat deze nuttig kunnen zijn bij de beperking van het geluid. Onvoldoende concreet wordt gemaakt waarom dergelijke maatregelen niet doelmatig zouden zijn. In de plannen wordt ook gesproken over een gewijzigde feitelijke inrichting van het terrein met toevoeging van beplanting en grondlichamen. Naast het feit dat daarmee onduidelijk is of de akoestische uitgangspunten juist zijn, is ook niet duidelijk in hoeverre die een beperking van de geluidsoverlast zouden kunnen beperken.

4.3 Akoestisch onderzoek en feitelijke geluidsbelasting
Reclamant stelt dat het ontwerp zich in belangrijke mate baseert op akoestische berekeningen die uitgaan van gemiddelde waarden en modelmatige aannames. Daartegenover staat het door de gemeente zelf geïnitieerde onderzoek van Parce Research, waarin de feitelijke geluidsbelasting in de woonomgeving is gemeten. Uit dit onderzoek blijkt dat:
- De feitelijke geluidsbelasting, met name bij motorcrossactiviteiten, significant hoger ligt dan waarden die uit rekenmodellen volgen;

- Piekgeluiden (LAmax) treden structureel op en vormen een wezenlijk onderdeel van de hinderbeleving (tot 65 dB);
- Deze pieken vooral optreden op momenten waarop de omgevingsgeluidsniveaus laag zijn, waardoor de hinder extra wordt versterkt.

Dit onderzoek maakt duidelijk dat de bestaande situatie al leidt tot een aanzienlijke belasting van de woonomgeving. Tegen die achtergrond is het onverenigbaar om uitbreiding van activiteiten toe te staan zonder dat eerst aantoonbaar wordt aangetoond dat de geluidbelasting daadwerkelijk afneemt.
Gezien voorgaande conclusies stelt reclamant vraagtekens bij de uitgangspunten van het akoestisch onderzoek dat is uitgevoerd. Indiener behoud zich het recht voor om op een later moment nadere zienswijze in te dienen op met name het geluidsrapport.

4.4 Cumulatie en leefbaarheid
Reclamant stelt dat het ontwerpbesluit onvoldoende in gaat op de cumulatieve effecten van verschillende geluidsbronnen. In de praktijk is er sprake van een samenloop van:
- Motorcrossactiviteiten,
- Andere motorsport gerelateerde activiteiten,
- Evenementen en verkeersbewegingen.

Deze cumulatie leidt tot een structurele belasting van de leefomgeving. De beoordeling in het ontwerp blijft te gefragmenteerd en doet onvoldoende recht aan de totale hinderbeleving van omwonenden.

4.5 Conclusie en verzoek
Reclamant stelt dat het ontwerpbesluit hogere waarden onvoldoende zorgvuldig is voorbereid en onvoldoende gemotiveerd. Het staat bovendien op gespannen voet met de uitgangspunten van het masterplan en met de vereisten van een goede ruimtelijke ordening.
Reclamant verzoekt het bevoegd gezag dan ook:
1. Het ontwerpbesluit hogere waarden niet op deze wijze vast te stellen;
2. De belangen van omwonenden zwaarder te laten wegen bij de besluitvorming;
3. Eerst aantoonbaar te waarborgen dat sprake is van een daadwerkelijke verbetering van het woon- en leefklimaat;
4. Subsidiair: de noodzaak van hogere waarden opnieuw en deugdelijk te onderbouwen.

Besluit
Wij vinden de zienswijze gedeeltelijk gegrond en gedeeltelijk ongegrond.

Wijzigingen in besluit hogere waarden
Wij passen het besluit hogere waarden als volgt aan
- In het besluit en het bijbehorende geluidsonderzoek is verduidelijkt waarom bron- en overdrachtsmaatregelen niet als doelmatig zijn aangemerkt.

Toelichting van het college
4.1 Kader en uitgangspunten
Ervaringen bij circuits elders geven aan dat, buiten maatregelen aan de bron, geen doeltreffende voorzieningen voor grote brongebieden bestaan. Het controleren van het toegestane brongeluid gaat de meest belangrijke factor voor de omgeving zijn.
Het vaststellen van hogere waarden behoort tot de wettelijke mogelijkheden waarvan gebruik kan worden gemaakt, waarbij deze waarden in casu lager worden vastgesteld ten opzichte van de bestaande waarden. Daarbij zijn de belangen van omwonenden zorgvuldig afgewogen. Want in het proces om te komen tot een actualisatie van het sportpark is afgelopen jaren gezocht naar een evenwicht tussen de ambitie van Stichting Nieuw 5.1.2e om te komen tot een toekomstbestendig en duurzaam regionaal motorsportcomplex en de belangen van de omgeving op het gebied van leefkwaliteit, natuur en landschap. Ondanks de tegenstrijdige belangen rondom het sportpark zijn wij van mening dat bij het opstellen van het omgevingsplan en het ontwerpbesluit hogere waarden alle belangen zorgvuldig zijn afgewogen.
Het sportpark neemt geen extra milieuruimte in. Uit de berekeningen van de jaargemiddelde geluidniveaus (bijlage 3 bij Geluidsonderzoek TAM Omgevingsplan SNZ Oss) blijkt dat de geluidbelasting in de beoogde situatie per saldo iets lager is dan in de historisch vergunde situatie. Van een toename van geluid is dus geen sprake.

4.2 Onvoldoende noodzaak voor hogere waarden
In het raadsbesluit van 31 oktober 2013 heeft de gemeenteraad van Oss besloten het circuit Nieuw [5.1.2e] te willen behouden en ontwikkelen, mits voldaan wordt aan vijf voorwaarden. Een van de voorwaarden is dat het circuit niet meer milieuruimte mag innemen. Voor wat betreft geluid moet er sprake zijn van een aanmerkelijke verbetering. Een andere voorwaarde is het versterken van het sportieve, professionele regionale karakter. Op basis van deze voorwaarden is afgelopen jaren gezocht naar een evenwicht tussen de ambitie van Stichting Nieuw [5.1.2e] en de belangen van de omgeving. Met de activiteiten die nu zijn opgenomen in het plan, neemt het sportpark niet meer milieuruimte in. Er kan gesteld worden dat ten opzichte van 2013 het plan voorziet in een verbetering wat betreft geluid. De bestaande geluidzone wordt namelijk geactualiseerd op basis van recente gebruiksgegevens, bronsterktes en verbeterde modellering. Belangrijk is dat ook wedstrijddagen binnen deze geluidzone moeten passen. De berekeningen tonen aan dat wedstrijden weliswaar leiden tot hogere geluidvermogens, maar dat deze contouren ook binnen de geactualiseerde geluidzone blijven. Daarbij bepalen de grote motorcrosswedstrijden de contour. Tijdens reguliere trainingsdagen is de geluidscontour kleiner. Het plan voorziet in voldoende gebruiksmogelijkheden met inachtneming van de omgeving. Het vaststellen van hogere waarden, die lager zijn dan de bestaande waarden, geeft aan dat de belangen van omwonenden zijn meegewogen. Dat hiervoor een nieuw besluit hogere waarden nodig is, volgt uit de geldende wetgeving.
In het kader van het plan is onderzocht in hoeverre geluidschermen, geluidwallen en andere maatregelen kunnen bijdragen aan het beperken van geluid. Daarbij is geconcludeerd dat dergelijke maatregelen in deze situatie geen doelmatige oplossing vormen, mede gezien de aard van de activiteiten en de ruimtelijke en landschappelijke consequenties.
De in het plan beschreven wijzigingen in de terreininrichting, zoals beplanting en grondlichamen, zijn primair bedoeld voor landschappelijke inpassing en kwaliteitsverbetering van de omgeving. Het akoestisch effect daarvan is beperkt en vormt geen dragende maatregel in de beoordeling van de geluidbelasting.
De gehanteerde akoestische uitgangspunten zijn gebaseerd op gangbare en actuele inzichten en bieden een reëel en zorgvuldig beeld van de geluidssituatie. Naar aanleiding van de zienswijze is in het Geluidsonderzoek TAM Omgevingsplan SNZ Oss nader verduidelijkt waarom bron- en overdrachtsmaatregelen niet als doelmatig zijn aangemerkt en hoe de gekozen uitgangspunten zich verhouden tot het beperken van geluidhinder.

4.3 Akoestisch onderzoek en feitelijke geluidsbelasting
Het akoestisch onderzoek is uitgevoerd volgens een wettelijk voorgeschreven rekenmethodiek, die uitgaat van metingen aan de bron en een modellering van de overdracht tussen sportpark en woningen. Deze zogenoemde emissie-overdrachtsmethode heeft een hoge nauwkeurigheid en wordt breed toegepast. De berekeningen zijn gebaseerd op jaargemiddelde geluidniveaus onder gemiddelde weersomstandigheden en geven daarmee een representatief beeld van de geluidbelasting over een langere periode.
Het is correct dat zich in de praktijk situaties kunnen voordoen waarin het geluid tijdelijk hoger wordt ervaren, bijvoorbeeld bij specifieke windrichtingen of bij een laag achtergrondgeluid. De geldende wetgeving en rekenmethodiek houden hier echter geen afzonderlijke correcties voor aan, maar werken met gemiddelde waarden. Significant hogere geluidniveaus bij woningen kunnen alleen optreden bij uitzonderlijke weersomstandigheden of wanneer de bron luider is dan toegestaan, hetgeen door bronmetingen en handhaving wordt geborgd.
Het gemiddelde geluidsniveau over een langere periode (dag, avond, nacht) vertoont een sterk verband met de mate van hinder die mensen ervaren. Daarom ligt bij de geluidberekeningen, maar ook in de normstelling, de nadruk op de gemiddelde geluidniveaus. De uitgangspunten van het akoestisch onderzoek sluiten daarmee aan bij de wettelijke systematiek en bieden een zorgvuldige en objectieve basis voor de beoordeling.
Dat de kans op hinder toeneemt bij een laag achtergrondgeluidniveau is een feit. De oude systematiek van de Wet geluidhinder (en ook van de geluidproductieplafonds voor industrielawaai onder de Omgevingswet) houdt geen rekening met het achtergrondgeluid. Geluidberekeningen betreffen in lijn met de wet veelal gemiddelde waarden. Het gaat om gemiddelde geluidniveaus over 12 uren (de dagperiode), gemiddelde weersomstandigheden etc. In de praktijk doen zich ook afwijkende omstandigheden voor die leiden tot afwijkende geluidniveaus in de woonomgeving.

Het vaststellen van hogere waarden is nodig om de bestaande, vergunde situatie juridisch correct vast te leggen binnen het huidige wettelijke kader. De geluidzone wordt niet vergroot en de feitelijke geluidruimte neemt niet toe.
Het Geluidsonderzoek maakt integraal onderdeel uit van het omgevingsplan en besluit hogere waarden en is samen met het ontwerp ter inzage gelegd. Eventuele nadere zienswijzen op het geluidsrapport kunnen worden ingebracht binnen de daarvoor geldende procedure.

4.4 Cumulatie en leefbaarheid
Cumulatie is onderzocht uitgaande van de luidste activiteiten op het sportpark, namelijk de grote wedstrijden met crossmotoren en karts. Tabel 2 in bijlage 4 van het Geluidsonderzoek geeft de resultaten van cumulatie van geluid van wegen en grote crosswedstrijden. Op deze wijze is de bovengrens inzichtelijk gemaakt, andere activiteiten zoals trainingsdagen geven minder hindergeluid.

4.5 Conclusie en verzoek
Wij begrijpen de zorgen van reclamant en de lange voorgeschiedenis. Het verzoek om het ontwerpbesluit hogere waarden niet vast te stellen wordt echter niet gevolgd. Het sportpark neemt geen extra milieuruimte in. Uit de berekeningen van de jaargemiddelde geluidniveaus (bijlage 3 van het Geluidsonderzoek) blijkt dat de geluidbelasting in de beoogde situatie per saldo iets lager is dan in de historisch vergunde situatie. Van een toename van geluid is dus geen sprake.
Het vaststellen van hogere waarden is nodig om de bestaande, vergunde situatie juridisch correct vast te leggen binnen het huidige wettelijke kader. De geluidzone wordt niet vergroot en de feitelijke geluidruimte neemt niet toe. Daarmee wordt recht gedaan aan het raadsbesluit uit 2013: er wordt niet meegewerkt aan meer geluid, maar aan het zorgvuldig borgen van een bestaande situatie.

Zienswijze 6
Reclamant heeft een zienswijze ingediend tegen het ontwerpbesluit hogere waarden Sportpark Nieuw Zevenbergen. De inhoud van de zienswijze komt overeen met de inhoud van zienswijze 5.
Het ontwerpbesluit hogere waarden ziet op het vaststellen van hogere toelaatbare geluidbelastingen voor concreet aangewezen geluidgevoelige woningen, die in het besluit zijn opgenomen. Het besluit hogere waarden strekt primair tot bescherming van het individuele woon- en leefklimaat van de bewoners van deze woningen en heeft daarmee een object- en persoonsgebonden karakter.
De woning van reclamant is niet opgenomen in het ontwerpbesluit hogere waarden, omdat voor deze woning de voorkeursgrenswaarde voor industrielawaai van 50 dB(A) niet wordt overschreden. Naar aanleiding van een ontwerpbesluit hogere waarden kunnen alleen belanghebbenden een zienswijze indienen (artikel 3:15 lid 1 Algemene wet bestuursrecht). Om als belanghebbende in de zin van de Awb te kunnen worden aangemerkt, dient een natuurlijk persoon een voldoende objectief en actueel, eigen, persoonlijk belang te hebben dat rechtstreeks wordt geraakt door het bestreden besluit (artikel 1:2, eerste lid, Awb). Omdat de woning van reclamant niet is opgenomen in het ontwerpbesluit, is het college van oordeel dat het eigen, persoonlijk belang van reclamant niet rechtstreeks geraakt wordt door het bestreden besluit. Omdat ook op andere punten niet van belanghebbendheid is gebleken, kan reclamant niet worden aangemerkt als belanghebbende. Om deze reden worden de zienswijzen verder niet inhoudelijk behandeld.

Ter informatie merken wij op dat met betrekking tot de aangehaalde punten wordt ingegaan onder zienwijze 4.

Zienswijze 7
Reclamant heeft een zienswijze ingediend tegen het ontwerpbesluit hogere waarden Sportpark Nieuw 5.1.2e. Reclamant heeft deze identieke zienswijze ook ingediend tegen het ontwerp TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw 5.1.2e, welke zienswijze in die procedure behandeld worden.
Het ontwerpbesluit hogere waarden ziet op het vaststellen van hogere toelaatbare geluidbelastingen voor concreet aangewezen geluidgevoelige woningen, die in het besluit zijn opgenomen. Het besluit hogere waarden strekt primair tot bescherming van het individuele woon- en leefklimaat van de bewoners van deze woningen en heeft daarmee een object- en persoonsgebonden karakter.

De woning van reclamant is niet opgenomen in het ontwerpbesluit hogere waarden, omdat voor deze woning de voorkeursgrenswaarde voor industrielawaai van 50 dB(A) niet wordt overschreden. Naar aanleiding van een ontwerpbesluit hogere waarden kunnen alleen belanghebbenden een zienswijze indienen (artikel 3:15 lid 1 Algemene wet bestuursrecht). Om als belanghebbende in de zin van de Awb te kunnen worden aangemerkt, dient een natuurlijk persoon een voldoende objectief en actueel, eigen, persoonlijk belang te hebben dat rechtstreeks wordt geraakt door het bestreden besluit (artikel 1:2, eerste lid, Awb). Omdat de woning van reclamant niet is opgenomen in het ontwerpbesluit, is het college van oordeel dat het eigen, persoonlijk belang van reclamant niet rechtstreeks geraakt wordt door het bestreden besluit. Omdat ook op andere punten niet van belanghebbendheid is gebleken, kan reclamant niet worden aangemerkt als belanghebbende.
Daarnaast heeft de inhoud van de zienswijze uitsluitend betrekking op het ontwerp TAM-omgevingsplan. De zienswijze gaat inhoudelijk niet over het ontwerpbesluit hogere waarden Sportpark Nieuw 5.1.2e
Om bovenstaande redenen wordt hier verder niet ingegaan op deze zienswijze.
De reactie van de gemeente beperkt zich dan ook tot de zienswijze zoals die door reclamant is ingediend in de procedure voor het ontwerp TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw 5.1.2e.

Zienswijze 8 en 9
IVN Oss (zienswijze 8) en Stichting natuurorganisaties De Maashorst (zienswijze 9) hebben zienswijzen ingediend tegen het ontwerpbesluit hogere waarden Sportpark Nieuw 5.1.2e. Beide partijen hebben deze identieke zienswijzen ook ingediend tegen het ontwerp TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw 5.1.2e, welke zienswijzen in die procedure behandeld worden.
Gelet op het feit dat de inhoud van de zienswijzen uitsluitend betrekking hebben op het ontwerp TAM-omgevingsplan en deze inhoudelijk niet gaan over het ontwerpbesluit hogere waarden Sportpark Nieuw 5.1.2e, wordt hier verder niet ingegaan op deze zienswijzen.
De reactie van de gemeente beperkt zich dan ook tot de zienswijzen zoals die door beide partijen zijn ingediend in de procedure voor het ontwerp TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw 5.1.2e.

5.1.2e

Enhancing Society Together

Rapport

5.1.2e **Nederland B.V.**
Mobility & Infrastructure

Aan:	Gemeente Oss
Van:	5.1.2e
Datum:	18 mei 2026
Kopie:	Gemeente Bernheze en Gemeente Maashorst
Ons kenmerk:	BJ7152-HAS-RP01D01
Classificatie:	Projectgerelateerd
Gecontroleerd door	5.1.2e

Onderwerp: **Geluidsonderzoek TAM Omgevingsplan SNZ Oss**

Contents

1 Inleiding 2
2 Beleidskader 3
3 Uitgangspunten 4
4 Geluidscontouren 4
4.1 Uitgangspunten berekeningen 4
4.2 Geluidcontour trainingen (beoogde situatie) 4
4.3 Geluidcontour wedstrijden (beoogde situatie) 6
4.4 Omhullende geluidcontour van wedstrijden MX en karts 7
5 Tonaal geluid 8
6 Hoogst toelaatbare geluidbelasting (MTG) 9
7 Maatregelen: geluidwallen en elektrificatie 10
8 Wegverkeerslawaai 12
9 Jaargemiddelde geluidniveaus 12
10 Cumulatie van geluid van sportpark en wegen 13
11 Geluidsbeleving en hinderervaring 14
12 Overwegingen toepassing hogere waarden 15
13 Conclusie 16

1 Inleiding

Deze geluidnotitie is opgesteld in het kader van het omgevingsplan voor het Sportpark Nieuw 5.1.2e (SNZ) in de gemeente Oss. Het doel van deze notitie is om inzicht te geven in de geluidaspecten die samenhangen met de beoogde activiteiten op het sportpark, waaronder trainingen en wedstrijden met karts en crossmotoren (MX). De analyse richt zich op de geluidcontouren die voortvloeien uit deze activiteiten, de gevolgen voor de omliggende omgeving en de toetsing aan de Wet geluidhinder.

In deze notitie worden de uitgangspunten en berekeningen gepresenteerd die ten grondslag liggen aan de geactualiseerde geluidzone. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen de geluidbelasting tijdens trainingen en wedstrijden, en wordt aandacht besteed aan de hoogst toelaatbare geluidbelasting (MTG) bij woningen binnen de geluidzone. Ook wordt ingegaan op relevante aspecten zoals het al dan niet toepassen van tonale toeslagen, het toepassen van redelijke sommatie, de vergelijking met historische situaties (vergunde situatie 1993) en cumulatie van geluid van het sportpark en de wegen.

De volgende geluidaspecten met betrekking tot het Sportpark Nieuw 5.1.2e komen in de voorliggende notitie met betrekking tot het omgevingsplan aan bod:

- Uitgangspunten en geluidcontouren tijdens trainingen van karts en motorcross (MX);
- Uitgangspunten en geluidcontouren tijdens wedstrijden van karts en MX;
- Hogere waarden bij woningen gelegen in de geluidzone Wet geluidhinder.
- Omgang tonaal geluid
- Wegverkeerslawaai
- Jaargemiddelde geluidniveaus

Bijgevoegd zijn:

Bijlage 1:	Geluidsvermogens karts en motorcross
Bijlage 2:	Invoergegevens rekenmodel 5.1.2e
Bijlage 3:	Berekeningen jaargemiddelde geluidimmissies bij maatgevende woningen
Bijlage 4:	Notitie Cumulatie van geluid inclusief bijlage met rekenresultaten

2 Beleidskader

Dit beleidskader beschrijft de uitgangspunten, beoordelingscriteria en beleidsmatige keuzes bij het bepalen en vaststellen van de geluidruimte voor het Sportpark Nieuw 5.1.2e (SNZ) in de gemeente Oss. Het vormt de basis voor de beoordeling van geluidemissies van trainingen en wedstrijden met karts en motorcross (MX) en geeft richting aan toekomstige besluitvorming over hogere waarden, monitoring en handhaving. Het onderzoek is gebaseerd op:

- Wet geluidhinder (Wgh) en bijbehorende uitvoeringsbesluiten;
- Aanvullingswet geluid (Omgevingswet) voor toekomstige integratie in het stelsel van geluidproductieplafonds;
- Handleiding meten en rekenen industrielawaai (RIVM/Dgmr);
- Relevante jurisprudentie (o.a. toepassing tonale toeslag en redelijke sommatie).

De geluidzone van SNZ betreft een bestaande geluidzone die in het kader van het omgevingsplan is geactualiseerd. Er is geen sprake van een nieuwe inrichting in de zin van de Wgh.

Algemeen
Omgevingswet bevat regels om de geluidbelasting aanvaardbaar te houden, zowel voor activiteiten (art. 5.55 e.v. Bkl) als voor wegen, spoorwegen en industrieterreinen (art. 5.78 e.v. Bkl).

Geluid door activiteiten
De gemeente moet zorgen voor een aanvaardbaar geluidniveau bij geluidgevoelige gebouwen (art. 5.59 Bkl). In art. 5.65 Bkl staan standaard- en grenswaarden voor geluid buiten en binnen gebouwen. Afwijking is mogelijk (art. 5.66 Bkl) als dit goed wordt gemotiveerd en de grenswaarden niet worden overschreden.

Ook cumulatie van geluid uit meerdere bronnen moet worden meegenomen: samen kunnen zij tot een onaanvaardbaar niveau leiden. De gemeente bepaalt of cumulatieonderzoek nodig is.

Geluid door wegen, spoorwegen en industrieterreinen
De regels (Bkl §5.1.4.2a) beschermen geluidgevoelige gebouwen binnen geluidsaandachtsgebieden. Elke bron kent standaard- en grenswaarden voor gevel- en binnenniveaus. Bij overschrijding van de standaardwaarde moet worden afgewogen of doelmatige geluidbeperkende maatregelen mogelijk zijn. Geluid mag nooit hoger zijn dan de grenswaarde, tenzij gemotiveerde uitzonderingen gelden.

Industrieterreinen
Voor industrieterreinen gelden geluidproductieplafonds (GPP's) als omgevingswaarden.
Tot invoering daarvan blijft het oude systeem van de Wet geluidhinder van kracht (art. 3.6 Aanvullingswet Geluid.

Wegen en spoorwegen
Bij aanleg of wijziging van wegen mag het geluid niet hoger zijn dan de standaardwaarde of toenemen t.o.v. de huidige situatie (art. 5.78n Bkl). Bij overschrijding wordt een afweging gemaakt tussen benutting en bescherming van de leefomgeving.

Hogere waarden
In het gemeentelijke geluidbeleid "Geluidsnota Oss" is het beleid vastgelegd voor het vaststellen van hogere waarden. De grondslag voor dit beleid is gelegen in de Wet geluidhinder en bijbehorende regelgeving. In het beleid zijn ontheffingscriteria opgenomen welke de gemeente meeweegt bij het via het omgevingsplan (of BOPA) toelaten van een overschrijding van de standaardwaarde niet hoger dan de grenswaarde.

3 Uitgangspunten

De te verwachten geluidimmissie in de omgeving van het sportpark is berekend met een geluidmodel. Het geluidmodel in de programmatuur Geomilieu van Dgmr bestaat onder andere uit omgevingskenmerken, zoals de gesteldheid van de bodem en geluidbronnen die de crossmotoren en karts voorstellen. Elke geluidbron bevat informatie over de bedrijfsduur en het geluidvermogen. De bedrijfsduur van een verzameling van soortgelijke geluidbronnen, ook activiteit genoemd, is vermeld in de tabellen 1 en 2. De bijbehorende geluidvermogens zijn opgenomen in bijlage 1.

Locatie	Activiteit	Activiteiten per jaar	Activiteiten-uren
Crossbaan	MX Training hoofdbaan	151	90
	Grote wedstrijd	4	200
	Kleine wedstrijd	2	150
	Huurkarts	353	30
Kart	Training (2-takt & 4-takt)	220	4.500
	Kartwedstrijd	6	150

Grote wedstrijd 200 activiteitenuren per wedstrijddag
Kleine wedstrijd 150 activiteitenuren per wedstrijddag

4 Geluidscontouren

4.1 Uitgangspunten berekeningen

In 2021 is door 5.1.2e een geluidmodel opgesteld bij een aanvraag ten behoeve van een gemeentelijke milieu-omgevingsvergunning voor het sportpark. Dit geluidmodel is als basis gehanteerd en op diverse punten aangepast en aangevuld. Zo zijn de activiteiten-uren en de bronhoogten aangepast en is het geluidmodel aangevuld met parkeren op het terrein van het sportpark. De geluidvermogens in de beoogde situatie zijn afgeleid uit het genoemde onderzoek d.d. 2021 met rapportage ref. 00770-11838-23 'Motorsportsportpark Nieuw 5.1.2e gemeente Oss; akoestisch onderzoek in verband met aanvraag milieu-omgevingsvergunning – definitief' d.d. 13 april 2021 (verder genoemd rapportage 2021). In hoofdstuk 3 van de rapportage 2021 zijn de geluidvermogens toegelicht, zie ook bijlage 1 van deze notitie. Bijlage 2 bevat ten slotte de invoergegevens van het 5.1.2e -rekenmodel. De volgende tabel bevat de geluidrelevante activiteiten die in het onderzoek zijn doorgerekend.

4.2 Geluidcontour trainingen (beoogde situatie)

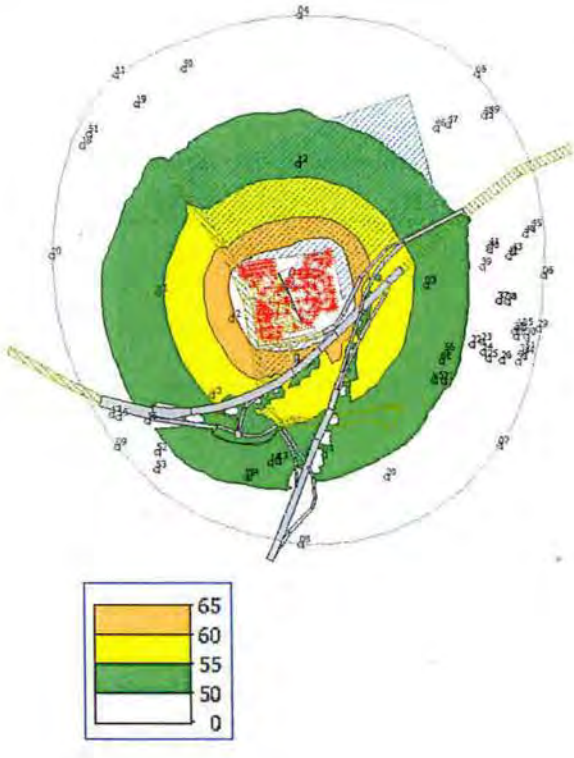
Voor het TAM Sportpark Nieuw 5.1.2e is het aantal activiteitenuren van de MX Training hoofdbaan 90 uren per representatieve dag. Voor de karts is dit aantal activiteitenuren 90 stuks vermeerderd met 85 uren voor huurkarts.

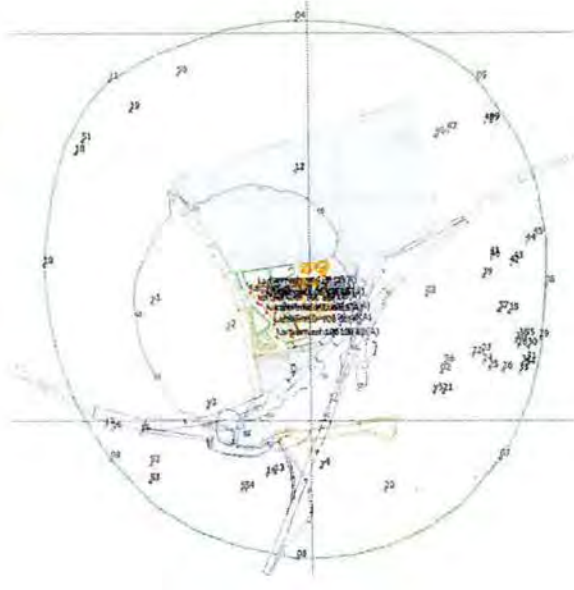
Tabel 1. Activiteiten beoogde situatie, trainingen

Locatie	Activiteit	Activiteiten per jaar	Activiteiten-uren per dag*
5.1.2e	MX Training hoofdbaan	151	90
Kartbaan	Huurkarts	353	25 voor 19:00u 60 na 19:00u 85 in totaal
	Training (2 takt & 4 takt)	220	90**

*met dag wordt een periode van 24 uren oftewel een etmaal bedoeld. Alle activiteiten, met uitzondering van het rijden met huurkarts, vindt overdag in de periode van 07:00 tot 19:00 uur plaats.
**de jeugdkarts maken deel uit van de 90 uren

De in de berekeningen gehanteerde geluidvermogens (Lw) zijn voor crossmotoren, karts en huurkarts achtereenvolgens 119, 117 en 106 dB(A). De geluidcontour (hieronder links) tijdens het gelijktijdig trainen van MX en karts is dan als volgt. De legenda is in dB(A).

De geluidcontour voor enkel het gebruik van de huurkarts staat rechts en toont aan dat deze ruim binnen de geluidzone blijft.

4.3 Geluidcontour wedstrijden (beoogde situatie)

Het omgevingsplan geeft voor wedstrijden met crossmotoren en karts de in tabel 2 opgenomen activiteitenuren.

Tabel 2. Activiteiten beoogde situatie, wedstrijden

Locatie	Activiteit	Activiteiten per jaar	Activiteiten-uren per wedstrijddag
5.1.2e	Grote wedstrijd	4	200
	Kleine wedstrijd	2	150
Kartbaan	Kartwedstrijd	6	150

De modelmatig gehanteerde geluidvermogens (L_W) voor crossmotoren en karts zijn achtereenvolgens 122 en 117 dB(A).

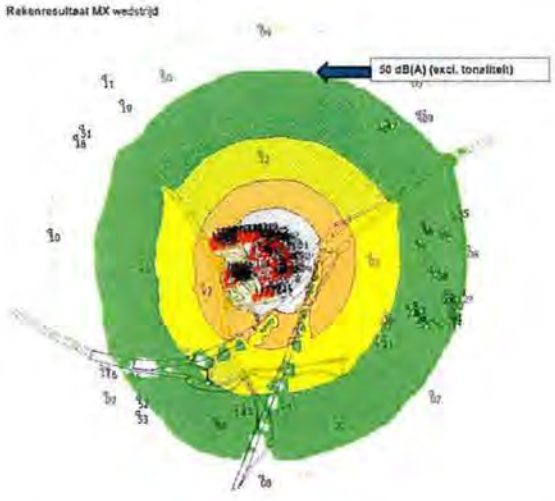
Op 1 oktober 2017 zijn door 5.1.2e, gedurende ongeveer 2,5 uur, geluidmetingen verricht aan diverse categorieën motorcrosswedstrijden. Deze categorieën betroffen MX2 junioren, MX open nationalen en de Galvin Cup. De geluidmetingen dienden onder andere ter kalibratie van het opgestelde rekenmodel waarin crossmotoren tijdens wedstrijden een gemiddeld geluidvermogen van 122 dB(A) hebben. De meet- en rekenresultaten zijn opgenomen in tabel 4.3 van het rapport van 5.1.2e ref 00770-11838-23 d.d. 13 april 2021 als volgt.

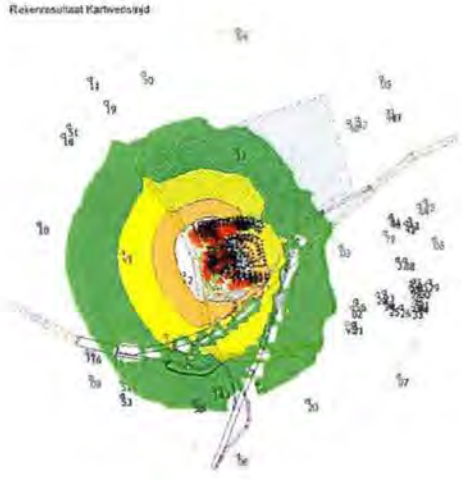
Tabel 4.3: Meet- en rekenresultaten

Soort wedstrijd	Gemeten immissieniveau L_i in dB(A)	Berekend immissieniveau L_i in dB(A)	Verschil in dB
MX 2 junioren	58.4	60.1	+1.7
MX open nationalen	58.9	59.9	+1.0
Galvin Cup	63.2	62.1	-1.1

Uit bovenstaande figuur blijkt dat er een goede overeenstemming bestaat tussen de gemeten en de berekende geluidniveaus. Dit betekent dat het geluidmodel een betrouwbare voorspelling geeft van de te verwachten geluidniveaus in de omgeving. Het gehanteerde gemiddelde geluidvermogen van 122 dB(A) is daarmee aan te merken als realistisch voor een wedstrijddag met crossmotoren.

De geluidcontouren tijdens wedstrijden van MX en karts volgen onderstaand. Opgemerkt wordt dat de wedstrijden in tegenstelling tot de trainingen niet tegelijk plaatsvinden. De geluidcontour van wedstrijden is de omhullende geluidcontour van de beide wedstrijden. Achtereenvolgens worden de geluidcontour van een wedstrijd MX, de geluidcontour van een wedstrijd met karts en de omhullende geluidcontour weergegeven.

Uit de beide voorgaande afbeeldingen blijkt dat de geluidcontouren van wedstrijden MX en karts binnen de zonegrens vallen. Dat geldt dan eveneens voor de omhullende geluidcontour.

4.4 Omhullende geluidcontour van wedstrijden MX en karts

De omhullende geluidcontour vormt de geactualiseerde zonegrens op grond van de Wet geluidhinder, oftewel de 50 dB(A) etmaalwaarde-contour voor het Sportpark Nieuw 5.1.2e (SNZ). Deze contour markeert de uiterste grens van het gebied waarbinnen de geluidbelasting door het sportpark akoestisch relevant is.

De vastgestelde zone betreft een aanpassing van een reeds bestaande geluidzone; er is derhalve geen sprake van de vaststelling van een nieuwe geluidzone, maar van een actualisatie op basis van recente gebruiksgegevens, gewijzigde bronkenmerken en een meer realistische modellering van de activiteiten.

Het grootste deel van de geluidcontour wordt gedomineerd door wedstrijden met crossmotoren (MX), aangezien deze bronnen het hoogste geluidvermogen hebben en de grootste ruimtelijke invloed uitoefenen. Alleen een beperkt westelijk deel van de contour wordt hoofdzakelijk bepaald door de geluiduitstraling van kartwedstrijden.

Hoewel ook de schietbaan en parkeerterreinen in het rekenmodel zijn opgenomen om de totale geluidbelasting volledig in beeld te brengen, hebben deze onderdelen geen betekenisvolle bijdrage aan de geluiduitstraling naar de omgeving. Zij zijn derhalve niet bepalend voor de ligging van de geluidzone.

Geluidcontour (nieuwe zonegrens) met redelijke sommatie in de gemeenten Bernheze en Oss, zie onder 'Hoogst toelaatbare geluidbelasting (MTG)'

5.1.2e **Oss incl. redelijke sommatie**

Crossbaan
50 dB contour
Toetspunten

5 Tonaal geluid

Door de jaren heen is het gebruik van de tonale toeslag gewijzigd. Voorzichtigheidshalve werd voorheen (1993) de tonale toeslag in de berekeningen betrokken en dus ook in de berekeningen van de ligging van de zonegrens. Later is uitgebreider bezien of de tonale toeslag wel aan de orde is. Uit eerder onderzoek en jurisprudentie volgt dat conform de Handleiding meten en rekenen industrielawaai bij de toetsing aan de geluidszone geen rekening wordt gehouden met een toeslag voor tonaal geluid. De rechtbank oordeelde dat tonaliteit bij viertaktmotoren niet hoeft te worden meegenomen in de zonetoets, aangezien de vergunde geluidsruimte daarop niet wordt gebaseerd. Eventuele tonaliteit kan relevant zijn voor handhaving, maar vormt geen onderdeel van de beoordeling van de geluidsruimte binnen de vergunningsprocedure. [1]

In lijn met recente inzichten bevatten de berekeningen in het kader van het omgevingsplan voor trainingen en wedstrijden geen tonale toeslag voor de geluidimmissie van crossmotoren en karts.

[1] ECLI:NL:RBMNE:2019:5831

Aandachtspunten wedstrijden MX:

1. In 1993 werden wedstrijden als incidentele situaties gezien en niet als representatieve activiteit of bedrijfssituatie. Toetsing van wedstrijden aan de geluidzone vond in 1993 daarom niet plaats. De geluidcontour van 50 dB(A) in- en exclusief tonale toeslag (!) van de grote motorcrosswedstrijden was toen ruimer dan de ligging van de destijds vastgestelde zonegrens.

2. De recente uitgebreide meetmodules geven nu aan dat crossgeluid niet tonaal is, in de jaren '90 werden zulke uitgebreide meetmodules niet gebruikt. Sinds 2006 heeft de Raad van State de zogenoemde kritische bandbreedte methode ter vaststelling van tonaal geluid in haar uitspraken geïntegreerd.

3. Het vergelijken van situaties kan alleen als de rekenwijzen overeenkomen. Als de situaties worden vergeleken zonder tonale toeslag dan geeft dat het volgende. Wedstrijden voldeden zonder toeslag niet aan de zonegrens, in het omgevingsplan is dat wel zo. De conclusie is dat wedstrijden momenteel enkele dB(A)'s stiller zijn dan in 1993. Bij trainingsdagen is er nauwelijks verschil, vooral niet richting het oosten, zuidoosten en zuiden (waar de drie hoogst belaste woningen oftewel de vastgestelde MTG's zich bevinden).

6 Hoogst toelaatbare geluidbelasting (MTG)

Tabel 3 geeft een overzicht van de hoogst toelaatbare geluidbelasting (MTG) op de gevels van woningen die zich in de geluidzone bevinden. Tabel 3 bevat slechts de hoogst belaste woningen. Buiten de in tabel 3 genoemde adressen bevinden zich nog enkele tientallen woningen in de geluidzone.

Tabel 3: Overzicht MTG's bij woningen binnen de geluidzone

Adres (rekenpunt)	Vastgestelde MTG in dB(A)	Geactualiseerde MTG ten behoeve van het Omgevingsplan in dB(A) excl. redelijke sommatie	Opmerking
5.1.2e (v4)	55	54	De vastgestelde MTG is gebaseerd op trainingen. Wedstrijden werden in het verleden immers als incidentele bedrijfssituatie gezien en incidentele situaties worden in de Wet geluidhinder niet beschouwd. De geactualiseerde MTG is gebaseerd op wedstrijden. Vergelijken is daarom niet zonder meer mogelijk.
5.1.2e (2)	55	55	5.1.2e staat voor het bouwblok waarin zich de nummers 14 en 16 bevinden.
5.1.2e (3)	57	58	Zie de toelichting onder deze tabel.
Overige adressen binnen geluidzone	55	Maximaal 54	Bijvoorbeeld 5.1.2e en 7, 5.1.2e etc. Op grond van artikel 57 Wet geluidhinder geldt een grenswaarde van 55 dB(A) etmaalwaarde

De berekende MTG's in de geactualiseerde situatie worden acceptabel bevonden, omdat:

- de vastgestelde MTG's en de nieuw berekende MTG's nagenoeg gelijk zijn. Naast een plaatselijke toename van 1 dB(A) is ook sprake van een plaatselijke afname van 1 dB(A).
- wedstrijden luider zijn dan trainingen. De geactualiseerde MTG's zijn, zoals de wetgeving heden vereist, gebaseerd op wedstrijden. De vastgestelde MTG's betroffen de minder luide trainingen.
- het verschil tussen geluidimmissies bij woningen door trainingen en wedstrijden globaal 5 dB(A) is. In eerste instantie zou dat leiden tot 5 dB(A) hogere MTG's. Door het vervallen van de tonale toeslag nemen de MTG's ook 5 dB(A) af en zijn ze getalsmatig (nagenoeg) gelijk aan de destijds vastgestelde MTG's.
- er geen doeltreffende maatregelen bestaan om de geluidimmissies van wedstrijden in met name de oostelijke en zuidelijke richtingen te reduceren. Kosten en bereikbaarheid van de baan omwille van veiligheid van deelnemers en publiek spelen hier een voorname rol. Voorheen bedachte maatregelen zoals geluidwallen bleken niet werkbaar en zijn verwijderd.
- de geactualiseerde geluidzone krapper is dan de destijds vastgestelde geluidzone.
- de bronhoogten van crossmotoren op de baan zijn gewijzigd. Voorheen zijn geluidberekeningen uitgevoerd in een zogenoemd plat vlak. De actuele berekeningen houden rekening met de aanwezigheid van diverse springbulten waardoor een groot aantal geluidbronnen zich meerdere meters (tot 4 meter) boven het maaiveld bevinden. Deze meer realistische modelleerwijze leidt bij identieke uitgangspunten tot enigszins hogere geluidimmissies in de omgeving.

De voorgestelde mogelijkheid om de MTG's in de beoogde situatie vast te leggen is het toepassen van redelijke sommatie. Het crossterrein is een industrieterrein waarop op grond van de Wet geluidhinder een redelijke sommatie van 2 dB mogelijk is. De toepassing van de aftrek doet recht aan de feitelijke situatie immers het geluid is een groot deel van de tijd niet of veel minder aanwezig. Dat blijkt ook uit de veel lagere berekende jaargemiddelde waarden volgens bijlage 3. Voordeel van de toepassing van de redelijke sommatie van 2 dB is dat de zone in de gemeente Oss nog veel kleiner kan worden vastgesteld en dat de bestaande MTG-waarden verder kunnen worden verlaagd naar de oorspronkelijke saneringsdoelstelling van 55 dB(A) of, bij een woning met een benodigde MTG hoger dan 57 dB(A), met 2 dB kan worden verlaagd richting de saneringsdoelstelling van 55 dB(A). Voor de woning 5.1.2e in Maashorst is dan geen apart hogere waarde besluit nodig. De redelijke sommatie komt in de toekomst ook aan de orde bij de vaststelling van geluidproductieplafonds. In dat kader zou het vaststellen van een (lagere) hogere waarde bij 5.1.2e van 56 dB(A) verstandig kunnen zijn.

7 Maatregelen: geluidwallen en elektrificatie

De berekeningen ten behoeve van het omgevingsplan bevatten geen geluidschermen of geluidswallen. Dergelijke voorzieningen zijn in de huidige situatie gedeeltelijk aanwezig rond het motorcross- en kartcircuit en maken ook geen onderdeel uit van de planuitgangspunten. De akoestische berekeningen zijn daarom bewust uitgevoerd zonder aanvullende geluidwerende maatregelen, zodat wordt uitgegaan van een worst-case situatie. Dit betekent dat de berekende geluidniveaus hoger zijn dan in een situatie waarin geluidschermen of geluidswallen zouden worden toegepast. In het akoestisch onderzoek is gerekend met actuele en representatieve geluidvermogens van motorcross- en kartvoertuigen. Dit is gedaan op basis van eerder geluidsonderzoek door 5.1.2e in 2021 en op basis van jurisprudentie.

Mogelijke bron- en overdrachtsmaatregelen, waaronder geluidswallen en geluidschermen. Op grond hiervan is ingeschat dat deze maatregelen in de voorliggende situatie slechts in beperkte mate kunnen bijdragen aan het reduceren van de geluidbelasting, en om die reden niet als doelmatig worden beschouwd.

Beperkingen door terrein en effectiviteit maatregelen
Het sportpark is groot en omvangrijk en kent aanzienlijke hoogteverschillen, met name door de aard van de motorcrossbaan. Hierdoor is het afschermend effect van geluidwerende voorzieningen sterk locatie-afhankelijk en beperkt. Alleen een combinatie van een grondwal met een aanvullend geluidscherm kan lokaal een merkbare geluidreductie opleveren, maar deze maatregel vraagt om ingrijpende ruimtelijke aanpassingen, heeft een grote landschappelijke impact en is slechts op een beperkt deel van het terrein effectief.

Kosten-batenafweging en akoestisch resultaat
Daarnaast staat de aanleg van dergelijke voorzieningen, gelet op de benodigde omvang en uitvoeringskosten, niet in verhouding tot het te behalen akoestische effect. Hierbij is mede in aanmerking genomen dat dergelijke maatregelen geen structurele oplossing bieden voor de totale geluiduitstraling van het sportpark, maar hooguit lokaal effect sorteren. Uit het geluidsonderzoek volgt bovendien dat alle activiteiten, inclusief wedstrijddagen, binnen de geactualiseerde geluidzone blijven en dat de gemiddelde geluidbelasting bij woningen lager is dan in de historisch vergunde situatie. Door toepassing van de redelijke sommatie van 2 dB(A) wordt de geluidzone bovendien geoptimaliseerd en hoeven geen aanvullende fysieke maatregelen te worden getroffen om aan de geldende normen te voldoen.

Rol van landschappelijke maatregelen
De in het plan voorziene wijzigingen in de terreininrichting, zoals opgenomen in het landschapsplan, zijn gericht op landschappelijke inpassing en kwaliteitsverbetering van de omgeving. Hoewel grondlichamen en beplanting in beperkte mate een positief effect kunnen hebben op de geluiduitstraling, is dit effect ondergeschikt en onvoldoende om als dragende maatregel in de akoestische beoordeling te fungeren. Om die reden zijn deze maatregelen niet als uitgangspunt gehanteerd in de berekeningen. Daarbij is van belang dat het omgevingsplan geen verplichting bevat tot het realiseren van geluidschermen of geluidswallen. Het meenemen van dergelijke maatregelen in de akoestische berekeningen zou leiden tot een inconsistentie tussen de planregeling en de onderzochte referentiesituatie. Om die reden is aangesloten bij de feitelijke en planologisch relevante situatie, waarin geen geluidwerende voorzieningen zijn opgenomen.

Elektrisch crossen
Overgaan op elektrisch crossen is afgewogen als maatregel, maar wordt op dit moment nog niet als een reëel en volwaardig alternatief gezien. Dit hangt samen met verschillende technische en praktische beperkingen die maken dat de inzetbaarheid in de huidige situatie beperkt is. Zo sluiten de prestaties en gebruiksduur van elektrisch aangedreven crossmotoren nog onvoldoende aan bij de eisen die aan het gebruik op een volwaardige crossbaan worden gesteld. Daarnaast spelen aspecten zoals laadtijd, betrouwbaarheid onder zwaardere omstandigheden en de beschikbaarheid van geschikte voertuigen een rol.
Ook financieel gezien vormen elektrisch aangedreven motoren momenteel nog geen gelijkwaardig alternatief, onder meer vanwege de relatief hoge aanschafkosten en het beperkte aanbod op de markt. Hoewel de ontwikkelingen op dit gebied doorgaan en er met name voor lichtere toepassingen mogelijkheden zijn, is de techniek op dit moment nog onvoldoende uitgekristalliseerd voor bredere toepassing binnen de motorsport. Het omgevingsplan maakt het wel mogelijk om toepassing van elektrisch aangedreven crossmotoren op het terrein in praktijk te brengen.

In het kader van duurzaamheid zijn wel al diverse concrete maatregelen getroffen op het terrein van Sportpark Nieuw 5.1.2e Zo is er een zwaardere stroomkabel aangelegd naar de crossbaan, waarmee het mogelijk is om zonnepanelen aan te sluiten en in de toekomst elektromotoren op te laden. Hiermee wordt geanticipeerd op de elektrificatie van motorsportactiviteiten.

8 Wegverkeerslawaai

Doordat het terrein in de toekomstige situatie ontsloten wordt via de N329 en de 5.1.2e afgesloten wordt, neemt het verkeer op deze laatste sterk af. De woningen langs deze weg zullen daarom veel minder belast worden door geluid van het verkeer van en naar SNZ. De te wijzigen weg betreft een provinciale weg. Op grond van artikel 3.5 van de Aanvullingswet geluid is voor provinciale wegen de Wet geluidhinder nog van toepassing totdat geluidproductieplafonds zijn vastgesteld. Er zijn nog geen geluidproductieplafonds vastgesteld, zodat de Wet geluidhinder hier het toetsingskader is. Bij de wijziging van een weg onder de Wet geluidhinder is akoestisch onderzoek verplicht naar de verandering van het geluid bij geluidgevoelige bestemmingen (zoals woningen) die zich binnen de wettelijke geluidzone bevinden. Voor wegen in buitenstedelijk gebied heeft de geluidzone een breedte van 400 meter aan weerszijden van de weg. Als de wijziging van de weg leidt tot een toename van het geluid met 1,5 dB of meer op andere wegen dan het te wijzigen wegvak, moet worden nagegaan of die toename met geluidbeperkende maatregelen kan worden weggenomen. Voor een toename van 1,5 dB is een toename van het verkeer nodig met circa 40%. De verkeerseffecten zijn kleiner, hier is dan ook geen nader onderzoek voor nodig. Binnen het terrein bevinden zich wel parkeerterreinen die overigens ook op trainingsdagen worden benut. Op trainingsdagen in de beoogde situatie zijn drie parkeerterreinen modelmatig gevuld.

9 Jaargemiddelde geluidniveaus

De jaargemiddelde equivalente geluidbijdragen zijn in de omgeving berekend, een drietal woningen dient hiertoe als maat. Het betreft de woningen met adres 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e. In de berekeningen van de jaargemiddelde geluidniveaus is rekening gehouden met de verscheidene beoogde activiteiten (voor zover akoestisch relevant) en de jaarkalender oftewel het aantal dagen per jaar waarop de activiteiten plaatsvinden. Uit de berekeningen volgt dat de equivalente geluidniveaus, jaargemiddeld bezien, 48 tot en met 50 dB(A) zijn. In bijlage 3 zijn de jaargemiddelde waarden gepresenteerd.

Om enig inzicht te krijgen in de geluidimmissies wordt de beoogde situatie met de vergunde jaargemiddelde situatie 1993 vergeleken. De jaargemiddelde waarden van de vergunde situatie 1993 zijn overeenkomstig de geluidrapportage van 5.1.2e d.d. 2021, bijlage XIII. De daarin aangegeven waarden zijn ook gebruikt in dit onderzoek.

Dit betekent dat de jaargemiddelde waarden in de beoogde situatie ook zijn afgezet tegen de jaargemiddelde waarden 1993, daarmee is er sprake van een valide vergelijking. Het vergelijken van geluidniveaus is alleen reëel als wordt uitgegaan van een identieke rekenwijze. Daarom vindt het vergelijken van de beide genoemde situaties plaats zonder toepassing van de tonale toeslag, zie onderstaande figuren, ook opgenomen als bijlage 3.

Vergund o.b.v. 1993

MTG1				MTG2				MTG3			
MTG1		10lgTijd	Deelbijdr.	MTG2		10lgTijd	Deelbijdr.	MTG3		10lgTijd	Deelbijdr.
6 wedstrijden MX en karts											
3 maal MX wedstrijd	58	Tonaal	-20,9	37,1	60	Tonaal	-20,9	39,1	62	Tonaal	-20,9	41,1
3 maal kart wedstrijd	63	Tonaal	-20,9	42,1	61	Tonaal	-20,9	40,1	63	Tonaal	-20,9	42,1
Trainingen:											
MX/kart 3 dagen per week en 52 weken = 156 dagen	58	Tonaal	-3,7	54,3	57	Tonaal	-3,7	53,3	59	Tonaal	-3,7	55,3
Karts 5 dagen per week en 52 weken												
260 dagen minus 156 dagen = 104 dagen	57	Tonaal	-5,5	51,5	56	Tonaal	-5,5	50,5	57	Tonaal	-5,5	51,5
Totaal				[redacted]	Totaal			[redacted]	Totaal			[redacted]

ONDERZOEK 2025 Activiteit en # dagen per jaar		MTG 1 Zevenbergen 10 # dagen	10log(# dagen/365)	Bijdrage in dB(A)	Deelbijdrage in dB(A)	MTG 2 Munstraat 14 # dagen	10log(# dagen/365)	Bijdrage in dB(A)	Deelbijdrage in dB(A)	MTG 3 De Breeter 1 # dagen	10log(# dagen/365)	Bijdrage in dB(A)	Deelbijdrage in dB(A)
4d grote wedstrijden MX		4	-19,60	54,4	34,80	4	-19,60	55,4	35,80	4	-19,60	58,3	38,70
6d kartwedstrijd		6	-17,84	51,1	33,26	6	-17,84	48,5	30,66	6	-17,84	48,4	30,56
kleine wedstrijd MX is als training													
151d training MX incl karten		151	-3,83	51,6	47,77	151	-3,83	51,3	47,47	151	-3,83	53,5	49,67
220 d training sec karten	220-151=	69	-7,23	48,8	41,57	69	-7,23	46,3	39,07	69	-7,23	45,9	38,67
		Totaal jaargemiddeld in dB(A):			49,0				48,4				50,4
		Jaargemiddeld in 1993 vergund incl tonaliteit			56,4				55,4				57,1
		Jaargemiddeld in 1993 vergund excl tonaliteit			51,4				50,4				52,1
Gegevens vergund zijn afkomstig van de geluidrapportage CaubergHuygen d.d. 13 april 2021 ref. 00770-11838-23													
Aantal dB(A)'s dat onderzoek '25 stiller is dan jaargem. vergund '93 excl tonaliteit					2,4				2,0				1,7
Afname jaargem. bezien rekenkundig gemiddeld over MTG 1 t/m 3					2,1								

De conclusie is dat de beoogde situatie, jaargemiddeld bezien, ca. 2 dB(A) minder luid is dan de vergunde jaargemiddelde situatie.

10 Cumulatie van geluid van sportpark en wegen

In dit kader worden woningen in beschouwing genomen die zich binnen ten minste de geluidzone van het sportpark of een geluidaandachtsgebied van een weg bevinden.

Er bevinden zich meerdere woningen binnen de 50 dB(A) etmaalwaarde contour van het sportpark. In tabel 4 zijn de L_{Den} -waarde van de wegen ($L_{Den,wegen}$), de cumulatie van de cross met de wegen, de bijbehorende kwalificaties en het verschil tussen deze waarden weergeven.
Het verschil tussen de cumulatie in- en exclusief het sportpark is voor alle adressen 1 t/m 3 dB. Bij 14 woningen vindt hierbij een verschuiving van de categorie plaats. Voor elk van deze adressen geldt een verschuiving van de categorie redelijk naar matig of matig naar tamelijk slecht. Daarbij moet worden vermeld dat deze woningen zich in de situatie exclusief het sportpark al tegen de bovengrens van de categorie redelijk of matig bevonden. We concluderen dat het sportpark bij woningen in de gemeente Bernheze een minder voorname rol speelt dan in de gemeente Maashorst. Het sportpark zorgt met name in de gemeente Maashorst plaatselijk voor een toename van het hindergeluid ten opzichte van het heersende wegverkeerslawaai van 1 tot en met 3 dB. In bijlage 4 is de notitie Cumulatie inclusief een bijlage met rekenresultaten opgenomen.

Tabel 4: Resultaten geluidgevoelige gebouwen binnen de 50 dB(A) contour van de crosswedstrijden

Gemeente	Adres	L_{Den} Wegen	Kwalificatie exclusief circuit	Cumulatie	Kwalificatie inclusief circuit	Verschil cumulatie in- en exclusief circuit
Maashorst	5.1.2e	55	Redelijk	56	Matig	1
Maashorst	5.1.2e	54	Redelijk	56	Matig	2
Maashorst	5.1.2e	55	Redelijk	57	Matig	2
Maashorst	5.1.2e	56	Matig	57	Matig	2
Maashorst	5.1.2e	57	Matig	58	Matig	2
Maashorst	5.1.2e	63	Tamelijk slecht	64	Tamelijk slecht	1
Maashorst	5.1.2e	60	Matig	61	Tamelijk slecht	1
Maashorst	5.1.2e	57	Matig	57	Matig	1
Maashorst	5.1.2e	58	Matig	59	Matig	2

Maashorst	5.1.2e	55	Redelijk	57	Matig	3
Maashorst	5.1.2e	54	Redelijk	56	Matig	3
Maashorst	5.1.2e	58	Matig	59	Matig	1
Maashorst	5.1.2e	53	Redelijk	55	Redelijk	3
Maashorst	5.1.2e	53	Redelijk	56	Redelijk	3
Maashorst	5.1.2e	60	Matig	61	Tamelijk slecht	1
Maashorst	5.1.2e	58	Matig	60	Matig	2
Maashorst	5.1.2e	60	Matig	61	Tamelijk slecht	1
Maashorst	5.1.2e	61	Tamelijk slecht	61	Tamelijk slecht	1
Maashorst	5.1.2e	57	Matig	58	Matig	1
Maashorst	Lage 5.1.2e	59	Matig	59	Matig	1
Maashorst	5.1.2e	56	Matig	58	Matig	3
Maashorst	5.1.2e	55	Redelijk	57	Matig	3
Maashorst	5.1.2e	55	Redelijk	58	Matig	3
Maashorst	5.1.2e	57	Matig	59	Matig	2
Maashorst	5.1.2e	55	Redelijk	57	Matig	2
Maashorst	5.1.2e	54	Redelijk	56	Matig	2
Maashorst	5.1.2e	53	Redelijk	55	Redelijk	3
Bernheze	5.1.2e	61	Tamelijk slecht	62	Tamelijk slecht	1
Bernheze	5.1.2e	60	Matig	61	Tamelijk slecht	1
Bernheze	5.1.2e	60	Matig	61	Tamelijk slecht	1

11 Geluidsbeleving en hinderervaring

Hoewel de berekende geluidniveaus en de vastgestelde geluidzone aantonen dat de beoogde activiteiten binnen de wettelijke normen blijven, betekent dit niet dat omwonenden geen verandering zullen ervaren. Door de uitbreiding van het aantal trainingsuren en wedstrijddagen zal het geluid van motoren en karts hoorbaar zijn en blijven in de omgeving. De momenten waarop activiteiten hoorbaar zijn zullen iets vaker voorkomen, ook al blijft het gemiddelde geluidniveau over het jaar gelijk of lager dan voorheen.

Geluidsbeleving is sterk afhankelijk van persoonlijke perceptie, tijdstip en achtergrondgeluid. Het geluid van motorcross en karts is bovendien herkenbaar en karakteristiek, waardoor het sneller opvalt, zeker op rustige dagen of bij specifieke windrichtingen. Vanuit belevingsperspectief is dus te verwachten dat de frequentie van hoorbare activiteiten en de subjectieve hinder bij een deel van de omwonenden kunnen toenemen, ondanks dat de objectieve geluidbelasting voldoet aan de wettelijke grenswaarden. Dit vraagt om zorgvuldige communicatie en afspraken over dagindeling en evenementenkalenders, zodat hinderbeleving waar mogelijk kan worden beperkt.

12 Overwegingen toepassing hogere waarden

Artikel 55 Wgh geeft aan dat bij wijziging van een bestaande zone een geldende hogere waarde voor woningen in dat gebied kan worden gewijzigd, tot in dit geval (bij een bestaande MTG-woning) maximaal 60 dB(A). 'In dat gebied' moeten worden gelezen als: de gehele geluidzone. De gemeente Oss stelt, gelet op artikel 110a lid 2, het Besluit hogere waarde vast voor alle woningen binnen de zonegrens, op basis van artikel 55 Wgh en onder verwijzing naar het TAM IMRO plan van gemeente Oss om de zone te wijzigen. Daaraan ten grondslag liggen aanvullende overwegingen.

Toepassing bron- en overdrachtsmaatregelen: BBT
In het akoestisch onderzoek is gerekend met actuele en representatieve geluidvermogens van motorcross- en kartvoertuigen. Dit is gedaan op basis van eerder geluidsonderzoek en op basis van jurisprudentie. Deze bronvermogens sluiten aan bij de huidige praktijk en zijn afgestemd op de toegestane activiteiten. Daarmee zijn bronmaatregelen impliciet betrokken in het onderzoek. Verdere bronreductie is technisch beperkt haalbaar binnen de aard van de sport en wordt door de sector niet als realistische of breed beschikbare maatregel beschouwd. Het is wel de verwachting en een trend dat motoren in de toekomst over stillere aandrijving zullen beschikken. Dit is echter niet opgenomen in het onderzoek, omdat hierover nu geen concreetheid bestaat. In het onderzoek is daarom aangesloten bij de praktijk.

Op basis van de uitgevoerde akoestische analyses en modelberekeningen kan worden geconcludeerd dat de beoogde activiteiten op het Sportpark Nieuw 5.1.2e – zowel trainingen als wedstrijden met karts en crossmotoren – binnen de geluidzone blijven zoals vastgesteld op grond van de Wet geluidhinder. De geluidcontouren zijn zorgvuldig bepaald en laten zien dat de geluidbelasting bij de omliggende woningen zich binnen aanvaardbare grenzen bevindt.

Bij de voorbereiding van het plan zijn mogelijke geluidreducerende maatregelen betrokken, mede op basis van het akoestisch onderzoek uit 2021, beschikbare inzichten en overleg met betrokken partijen. Daarbij is een breed scala aan maatregelen beschouwd, waaronder bronmaatregelen zoals elektrificatie en technische aanpassingen, evenals overdrachtsmaatregelen zoals grondwallen en geluidschermen. Deze maatregelen zijn beoordeeld op onder meer haalbaarheid, effectiviteit en inpasbaarheid.

Uit deze beschouwing volgt dat veel maatregelen in de huidige situatie beperkt uitvoerbaar zijn, dan wel onvoldoende bijdragen aan een structurele reductie van de geluidbelasting. Elektrisch crossen is daarbij als mogelijke bronmaatregel beschouwd, maar vormt op dit moment nog geen volwaardig en breed toepasbaar alternatief voor het beoogde gebruik van de motorcrossbaan. De techniek is in ontwikkeling, maar kent nog beperkingen in praktische en economische toepasbaarheid. Het omgevingsplan maakt het wel mogelijk om toepassing van elektrisch aangedreven crossmotoren op het terrein in praktijk te brengen.

Ook fysieke afschermende maatregelen zijn beschouwd. Vanwege de omvang en inrichting van het terrein is het effect hiervan sterk locatieafhankelijk. Een combinatie van een grondwal met een geluidscherm kan lokaal bijdragen aan geluidreductie, maar vraagt ingrijpende ruimtelijke aanpassingen en biedt geen structurele oplossing voor de totale geluiduitstraling van het sportpark. Om die reden zijn dergelijke maatregelen niet als doelmatig uitgangspunt in het omgevingsplan opgenomen.

Kostenafweging maatregelen
Een gedetailleerde financiële uitwerking van alle mogelijke maatregelen is in het kader van hiervoor genoemde niet opgenomen. De gekozen oplossingsrichting, de actualisatie van de geluidzone met toepassing van de redelijke sommatie, is een proportionele en uitvoerbare optie binnen de wettelijke kaders en binnen de ruimtelijke en functionele mogelijkheden van het terrein.

Gebruik van modelberekeningen in plaats van metingen
Het akoestisch onderzoek is uitgevoerd conform de wettelijk voorgeschreven rekenmethodiek (Handleiding meten en rekenen industrielawaai). Dit is daarnaast onderbouwd op basis van resultaten uit eerder geluidsonderzoek en op basis van jurisprudentie. Hier wordt ook naar verwezen in het geluidsonderzoek. Voor gezoneerde industrieterreinen geldt dat berekeningen leidend zijn, omdat metingen slechts momentopnamen zijn en geen representatief beeld geven van alle bedrijfsactiviteiten. De toegepaste berekeningsmethodiek voldoet aan de landelijke regelgeving en actuele jurisprudentie.

Belangenafweging leefklimaat
In de motivering van het omgevingsplan is een integrale belangenafweging opgenomen. Daaruit blijkt dat de geluidbelasting van de activiteiten binnen de geactualiseerde geluidzone blijft en dat de gemiddelde geluidniveaus lager liggen dan in het eerder vergunde regime. Er is rekening gehouden met mogelijke subjectieve hinder, maar deze blijft binnen het kader van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Tegelijkertijd wordt de regionale functie van het sportcomplex geborgd en wordt het terrein toekomstbestendig gemaakt binnen de bestaande milieuruimte. Hiermee is sprake van een evenwichtige afweging.

13 Conclusie

Op basis van de uitgevoerde akoestische analyses en modelberekeningen kan worden geconcludeerd dat de beoogde activiteiten op het Sportpark Nieuw 5.1.2e zowel trainingen als wedstrijden met karts en crossmotoren, binnen de geluidzone blijven zoals vastgesteld op grond van de Wet geluidhinder. De geluidcontouren zijn zorgvuldig bepaald en tonen aan dat de geluidbelasting bij de omliggende woningen acceptabel is, mede doordat de tonale toeslag niet van toepassing is gebleken op basis van recente metingen en inzichten.

De hoogst toelaatbare geluidbelasting (MTG) bij de meest belaste woningen is geactualiseerd en blijft grotendeels gelijk aan de eerder vastgestelde waarden. Bij één woning (5.1.2e) neemt de geluidimmissie met 1 dB(A) toe, maar deze is verdedigbaar gezien de realistischere modellering en het ontbreken van effectieve mitigerende maatregelen. Effectieve bron- en overdrachtsmaatregelen blijken grotendeels niet uitvoerbaar of leveren onvoldoende reductie op; actualisatie van de geluidzone met toepassing van de redelijke sommatie is daarmee de meest proportionele en juridisch houdbare keuze. Daarnaast biedt de toepassing van redelijke sommatie mogelijkheden om de geluidzone verder te beperken en de MTG's te verlagen richting de saneringsdoelstelling. Met toepassing van redelijke sommatie is geen sprake meer van de bovengenoemde toename van 1 dB(A) bij adres 5.1.2e.
De jaargemiddelde geluidniveaus zijn lager dan in de vergunde situatie van 1993, wat bevestigt dat de beoogde situatie akoestisch gunstiger is. Daarmee vormt deze geluidnotitie een solide basis voor het vastleggen van de gewijzigde geluidzone in het omgevingsplan en voor het nemen van besluiten over hogere waarden waar nodig.

Hoewel de berekende geluidniveaus en de vastgestelde geluidzone aantonen dat de beoogde activiteiten binnen de wettelijke normen blijven, betekent dit niet dat omwonenden geen verandering zullen ervaren. Door de uitbreiding van het aantal trainingsuren en wedstrijddagen zal het geluid van motoren en karts hoorbaar zijn en blijven in de omgeving. Vanuit belevingsperspectief is dus te verwachten dat de frequentie van hoorbare activiteiten en de subjectieve hinder bij een deel van de omwonenden kunnen toenemen, ondanks dat de objectieve geluidbelasting voldoet aan de wettelijke grenswaarden.

Bijlagen

Bijlage 1:	Geluidvermogens karts en motorcross
Bijlage 2:	Invoergegevens rekenmodel 5.1.2e
Bijlage 3:	Berekeningen jaargemiddelde geluidimmissies bij maatgevende woningen
Bijlage 4:	Notitie Cumulatie van geluid inclusief bijlage met rekenresultaat

3 Emissie van (cross)motoren

3.1 Algemeen

In juni 2010 hebben de motorsportbonden MON en KNMV een convenant getekend om de maximaal toegestane geluidproductie voor crossmotoren te reduceren. Reden hiervan waren het behoud van de huidige crosslocaties en meer geluidruimte creëren voor trainingen en toekomstige circuits.

Op meerdere crosscircuits is apparatuur geïnstalleerd waarbij metingen worden verricht en de resultaten van die metingen worden toegepast om bij overschrijding van de vastgestelde grenswaarde motorrijders te motiveren om geluidreducerende maatregelen te treffen.

De internationale organisatie FIM hanteert een statische methode om de emissie van motoren te controleren. Deze komt er globaal op neer dat het maximaal geluidniveau op een afstand van 2 meter van de uitlaat van een stilstaande motor wordt gemeten (ook in de stand 'slow'), waarbij kortstondig volgas wordt gegeven. De grenswaarde volgens de statische methode is afhankelijk van de motorklasse en varieert tussen de 112 en 118 dB(A), gemeten na afloop van de wedstrijd, inclusief meetcorrectie.

3.2 Situatie Nieuw 5.1.2e

Duidelijk is dat voorkomen moet worden, dat motoren die te veel geluid produceren ongestraft gebruik van de baan kunnen maken. Dit geldt in het algemeen ook voor karts maar minder nadrukkelijk. De karts, die gebruik van de baan maken, worden op locatie gehuurd of zijn eigendom van privérijders. In beide gevallen is de geluidemissie bekend en wordt er niet van afgeweken. Bij crossmotoren is het van belang dat de emissie wordt gecontroleerd en beheerst. De Stichting Nieuw 5.1.2e en de beheerder van het crossterrein hanteert de (inter)nationaal erkende statische meetmethode.

De volgens de statische methode vastgestelde maximale geluidniveaus komen niet overeen met de te hanteren immissierelevante bronsterktes (L_{wr}) van motoren en karts. In het door RHDHV verrichte akoestisch onderzoek (dat behoort bij het (voor)ontwerp bestemmingsplan) zijn voor de diverse motoren en karts immissierelevante bronsterktes gehanteerd. Om deze te verifiëren zijn metingen op locatie aan meerdere motoren en karts verricht. Onderstaand volgt een vergelijking tussen de door RHDHV gehanteerde bronsterktes en de emissie van motoren en karts, die door ons op locatie zijn vastgesteld:
Voor MX-training jeugdbaan hanteert RHDHV 117 dB(A); dit komt goed overeen met de verrichte metingen met resultaat: 116.4 dB(A). Voor MX-training hoofdbaan hanteert RHDHV: 119 dB(A); de metingen vertonen een aanzienlijke spreiding in resultaten. Dit wordt veroorzaakt door de motor (type, bouwjaar, inhoud, staat van onderhoud) en door de (rijders)kwaliteiten van de berijder. De gehanteerde 119 dB(A) is te hanteren als gemiddelde met uitschieters tot 124 dB(A).

De bronsterkte van 119 dB(A) komt (zo blijkt uit de metingen) op hoofdlijnen overeen met de eis die vanuit de bonden voor trainingen van toepassing is (inclusief de tolerantie).

Niet alle motoren voldoen, zo blijkt in de praktijk, aan deze eis. Dit betekent dat op voorhand niet mag worden aangenomen dat motoren, die niet aan de gestelde emissie-eis voldoen geen gebruik van de baan zullen maken. Bij verder onderzoek is ervan uitgegaan dat 15% van de motoren niet voldoet en dat elk van deze motoren 10 minuten van de baan gebruik zal maken met een bronsterkte van 124 dB(A).
Deze tijdspanne is mede nodig om aan de hand van waarnemingen vast te stellen welke motor niet voldoet aan de geluideis. De motor die niet voldoet zal uit de baan worden gehaald. De eigenaar/bestuurder zal de motor moeten aanpassen en kan daarna, na aanpassing aan de motor, nog 50 minuten van de baan gebruik maken met een bronsterkte van 119 dB(A). (NB: indien deze aanpassing niet wordt doorgevoerd wordt de motor niet toegelaten op de baan). Wij nemen aan dat op den duur steeds meer eigenaren van motoren reeds op voorhand ervoor zorgen dat de motor voldoet aan de geluideisen.

Voor huurkarts hanteert RHDHV 110 dB(A): op basis van metingen blijkt dat dit aan de hoge kant is. Mede als gevolg van betere toepassing van motorendemping is de emissie van huurkarts 106 dB(A).
Voor karten training (en kleinere wedstrijden) hanteert RHDHV 117 dB(A); hieronder moet worden verstaan de karts die door privérijders worden ingezet bij (met name) training. Op basis van verrichte metingen bedraagt de gemiddelde bronsterkte inderdaad 117 dB(A).

Model: 5.1.2e Grote wedstrijd CNZ RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	ItemID	Grp.ID	Datum	Naam	Omschr.	Vorm	X	Y	Hoogte
motorcrosswedstrijd	143	12	11:44, 19 Aug 2025	001	motorcross grote wedstrijd 122 dB(A)	Punt	167923,08	416569,85	0,75
motorcrosswedstrijd	144	12	11:44, 19 Aug 2025	002	motorcross grote wedstrijd 122 dB(A)	Punt	167966,79	416575,37	0,75
motorcrosswedstrijd	145	12	11:44, 19 Aug 2025	003	motorcross grote wedstrijd 122 dB(A)	Punt	168017,34	416577,43	0,75
motorcrosswedstrijd	146	12	11:44, 19 Aug 2025	004	motorcross grote wedstrijd 122 dB(A)	Punt	168033,20	416608,65	0,75
motorcrosswedstrijd	147	12	11:44, 19 Aug 2025	005	motorcross grote wedstrijd 122 dB(A)	Punt	168008,42	416643,83	2,00
motorcrosswedstrijd	148	12	11:44, 19 Aug 2025	006	motorcross grote wedstrijd 122 dB(A)	Punt	167976,71	416656,71	0,75
motorcrosswedstrijd	149	12	11:44, 19 Aug 2025	007	motorcross grote wedstrijd 122 dB(A)	Punt	167963,83	416691,40	0,75
motorcrosswedstrijd	150	12	11:44, 19 Aug 2025	008	motorcross grote wedstrijd 122 dB(A)	Punt	168010,41	416693,38	3,00
motorcrosswedstrijd	151	12	11:44, 19 Aug 2025	009	motorcross grote wedstrijd 122 dB(A)	Punt	168056,00	416672,07	0,75
motorcrosswedstrijd	152	12	11:44, 19 Aug 2025	010	motorcross grote wedstrijd 122 dB(A)	Punt	168067,39	416625,99	4,00
motorcrosswedstrijd	153	12	11:44, 19 Aug 2025	011	motorcross grote wedstrijd 122 dB(A)	Punt	168074,33	416576,44	2,00
motorcrosswedstrijd	154	12	11:44, 19 Aug 2025	012	motorcross grote wedstrijd 122 dB(A)	Punt	168042,12	416557,11	0,75
motorcrosswedstrijd	155	12	11:44, 19 Aug 2025	013	motorcross grote wedstrijd 122 dB(A)	Punt	168005,45	416545,71	3,00
motorcrosswedstrijd	156	12	11:44, 19 Aug 2025	014	motorcross grote wedstrijd 122 dB(A)	Punt	167978,20	416513,01	0,75
motorcrosswedstrijd	157	12	11:44, 19 Aug 2025	015	motorcross grote wedstrijd 122 dB(A)	Punt	167932,11	416521,43	2,00
motorcrosswedstrijd	158	12	11:44, 19 Aug 2025	016	motorcross grote wedstrijd 122 dB(A)	Punt	167945,49	416474,85	0,75
motorcrosswedstrijd	159	12	11:44, 19 Aug 2025	017	motorcross grote wedstrijd 122 dB(A)	Punt	167972,25	416455,03	0,75
motorcrosswedstrijd	160	12	11:44, 19 Aug 2025	018	motorcross grote wedstrijd 122 dB(A)	Punt	168004,46	416495,17	4,00
motorcrosswedstrijd	161	12	11:44, 19 Aug 2025	019	motorcross grote wedstrijd 122 dB(A)	Punt	168031,71	416529,36	0,75
motorcrosswedstrijd	162	12	11:44, 19 Aug 2025	020	motorcross grote wedstrijd 122 dB(A)	Punt	168074,83	416526,88	2,00
motorcrosswedstrijd	163	12	11:44, 19 Aug 2025	021	motorcross grote wedstrijd 122 dB(A)	Punt	168111,99	416538,28	0,75
motorcrosswedstrijd	164	12	11:44, 19 Aug 2025	022	motorcross grote wedstrijd 122 dB(A)	Punt	168109,02	416569,00	3,00
motorcrosswedstrijd	165	12	11:44, 19 Aug 2025	023	motorcross grote wedstrijd 122 dB(A)	Punt	168100,59	416612,61	0,75
motorcrosswedstrijd	166	12	11:44, 19 Aug 2025	024	motorcross grote wedstrijd 122 dB(A)	Punt	168094,65	416649,28	4,00
motorcrosswedstrijd	167	12	11:44, 19 Aug 2025	025	motorcross grote wedstrijd 122 dB(A)	Punt	168087,71	416692,39	0,75
motorcrosswedstrijd	168	12	11:44, 19 Aug 2025	026	motorcross grote wedstrijd 122 dB(A)	Punt	168058,47	416718,66	2,00
motorcrosswedstrijd	169	12	11:44, 19 Aug 2025	027	motorcross grote wedstrijd 122 dB(A)	Punt	168019,33	416732,53	0,75
motorcrosswedstrijd	170	12	11:44, 19 Aug 2025	028	motorcross grote wedstrijd 122 dB(A)	Punt	167972,75	416736,00	3,00
motorcrosswedstrijd	171	12	11:44, 19 Aug 2025	029	motorcross grote wedstrijd 122 dB(A)	Punt	167928,15	416727,57	0,75
motorcrosswedstrijd	172	12	11:44, 19 Aug 2025	030	motorcross grote wedstrijd 122 dB(A)	Punt	167902,00	416711,00	4,00
motorcrosswedstrijd	173	12	11:44, 19 Aug 2025	031	motorcross grote wedstrijd 122 dB(A)	Punt	167874,63	416673,07	0,75
motorcrosswedstrijd	174	12	11:44, 19 Aug 2025	032	motorcross grote wedstrijd 122 dB(A)	Punt	167885,53	416641,35	2,00
motorcrosswedstrijd	175	12	11:44, 19 Aug 2025	033	motorcross grote wedstrijd 122 dB(A)	Punt	167915,76	416638,87	0,75
motorcrosswedstrijd	176	12	11:44, 19 Aug 2025	034	motorcross grote wedstrijd 122 dB(A)	Punt	167949,95	416642,34	3,00
motorcrosswedstrijd	177	12	11:44, 19 Aug 2025	035	motorcross grote wedstrijd 122 dB(A)	Punt	167975,72	416612,61	0,75
motorcrosswedstrijd	178	12	11:44, 19 Aug 2025	036	motorcross grote wedstrijd 122 dB(A)	Punt	168001,49	416578,91	0,75
omroepinstallatie	1077	13	13:38, 29 Mar 2017	801	Omroepinstallatie	Punt	167973,37	416442,65	4,00
omroepinstallatie	1078	13	12:03, 29 Mar 2017	802	Omroepinstallatie	Punt	168050,34	416470,88	4,00
omroepinstallatie	1079	13	13:38, 29 Mar 2017	803	Omroepinstallatie	Punt	168119,35	416528,16	4,00
omroepinstallatie	1080	13	13:38, 29 Mar 2017	804	Omroepinstallatie	Punt	168112,04	416613,66	4,00

Model: 5.1.2e Grote wedstrijd CNZ RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Rel.H	Maaiveld	Hdef.	Type	Richt.	Hoek	Cb(u)(D)	Cb(u)(A)	Cb(u)(N)	Cb(%)(D)	Cb(%)(A)	Cb(%)(N)	Cb(D)	Cb(A)
motorcrosswedstrijd	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	5,549	--	--	46,238	--	--	3,35	--
motorcrosswedstrijd	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	5,549	--	--	46,238	--	--	3,35	--
motorcrosswedstrijd	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	5,549	--	--	46,238	--	--	3,35	--
motorcrosswedstrijd	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	5,549	--	--	46,238	--	--	3,35	--
motorcrosswedstrijd	2,00	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	5,549	--	--	46,238	--	--	3,35	--
motorcrosswedstrijd	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	5,549	--	--	46,238	--	--	3,35	--
motorcrosswedstrijd	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	5,549	--	--	46,238	--	--	3,35	--
motorcrosswedstrijd	3,00	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	5,549	--	--	46,238	--	--	3,35	--
motorcrosswedstrijd	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	5,549	--	--	46,238	--	--	3,35	--
motorcrosswedstrijd	4,00	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	5,549	--	--	46,238	--	--	3,35	--
motorcrosswedstrijd	2,00	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	5,549	--	--	46,238	--	--	3,35	--
motorcrosswedstrijd	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	5,549	--	--	46,238	--	--	3,35	--
motorcrosswedstrijd	3,00	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	5,549	--	--	46,238	--	--	3,35	--
motorcrosswedstrijd	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	5,549	--	--	46,238	--	--	3,35	--
motorcrosswedstrijd	2,00	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	5,549	--	--	46,238	--	--	3,35	--
motorcrosswedstrijd	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	5,549	--	--	46,238	--	--	3,35	--
motorcrosswedstrijd	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	5,549	--	--	46,238	--	--	3,35	--
motorcrosswedstrijd	4,00	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	5,549	--	--	46,238	--	--	3,35	--
motorcrosswedstrijd	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	5,549	--	--	46,238	--	--	3,35	--
motorcrosswedstrijd	2,00	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	5,549	--	--	46,238	--	--	3,35	--
motorcrosswedstrijd	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	5,549	--	--	46,238	--	--	3,35	--
motorcrosswedstrijd	3,00	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	5,549	--	--	46,238	--	--	3,35	--
motorcrosswedstrijd	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	5,549	--	--	46,238	--	--	3,35	--
motorcrosswedstrijd	4,00	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	5,549	--	--	46,238	--	--	3,35	--
motorcrosswedstrijd	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	5,549	--	--	46,238	--	--	3,35	--
motorcrosswedstrijd	2,00	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	5,549	--	--	46,238	--	--	3,35	--
motorcrosswedstrijd	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	5,549	--	--	46,238	--	--	3,35	--
motorcrosswedstrijd	3,00	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	5,549	--	--	46,238	--	--	3,35	--
motorcrosswedstrijd	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	5,549	--	--	46,238	--	--	3,35	--
motorcrosswedstrijd	4,00	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	5,549	--	--	46,238	--	--	3,35	--
motorcrosswedstrijd	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	5,549	--	--	46,238	--	--	3,35	--
motorcrosswedstrijd	2,00	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	5,549	--	--	46,238	--	--	3,35	--
motorcrosswedstrijd	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	5,549	--	--	46,238	--	--	3,35	--
motorcrosswedstrijd	3,00	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	5,549	--	--	46,238	--	--	3,35	--
motorcrosswedstrijd	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	5,549	--	--	46,238	--	--	3,35	--
motorcrosswedstrijd	4,00	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	5,549	--	--	46,238	--	--	3,35	--
motorcrosswedstrijd	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	5,549	--	--	46,238	--	--	3,35	--
motorcrosswedstrijd	2,00	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	5,549	--	--	46,238	--	--	3,35	--
motorcrosswedstrijd	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	5,549	--	--	46,238	--	--	3,35	--
motorcrosswedstrijd	3,00	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	5,549	--	--	46,238	--	--	3,35	--
motorcrosswedstrijd	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	5,549	--	--	46,238	--	--	3,35	--
motorcrosswedstrijd	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	5,549	--	--	46,238	--	--	3,35	--
omroepinstallatie	4,00	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,000	--	--	8,337	--	--	10,79	--
omroepinstallatie	4,00	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,000	--	--	8,337	--	--	10,79	--
omroepinstallatie	4,00	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,000	--	--	8,337	--	--	10,79	--
omroepinstallatie	4,00	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,000	--	--	8,337	--	--	10,79	--

Model: 5.1.2e 5.1.2e wedstrijd 5.1.2e RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Cb(N)	GeenRefl.	GeenDemping	GeenProces	Lw 31	Lw 63	Lw 125	Lw 250	Lw 500	Lw 1k	Lw 2k	Lw 4k	Lw 8k	Lw Totaal	Red 31
motorcrosswedstrijd	--	Nee	Nee	Nee	78,30	95,90	110,00	116,20	113,20	113,50	116,30	112,40	105,30	122,01	0,00

Model: Haskoning MX Grote wedstrijd CNZ RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Red 63	Red 125	Red 250	Red 500	Red 1k	Red 2k	Red 4k	Red 8k	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k
motorcrosswedstrijd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	78,30	95,90	110,00	116,20	113,20	113,50	116,30	112,40
motorcrosswedstrijd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	78,30	95,90	110,00	116,20	113,20	113,50	116,30	112,40
motorcrosswedstrijd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	78,30	95,90	110,00	116,20	113,20	113,50	116,30	112,40
motorcrosswedstrijd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	78,30	95,90	110,00	116,20	113,20	113,50	116,30	112,40
motorcrosswedstrijd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	78,30	95,90	110,00	116,20	113,20	113,50	116,30	112,40
motorcrosswedstrijd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	78,30	95,90	110,00	116,20	113,20	113,50	116,30	112,40
motorcrosswedstrijd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	78,30	95,90	110,00	116,20	113,20	113,50	116,30	112,40
motorcrosswedstrijd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	78,30	95,90	110,00	116,20	113,20	113,50	116,30	112,40
motorcrosswedstrijd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	78,30	95,90	110,00	116,20	113,20	113,50	116,30	112,40
motorcrosswedstrijd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	78,30	95,90	110,00	116,20	113,20	113,50	116,30	112,40
motorcrosswedstrijd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	78,30	95,90	110,00	116,20	113,20	113,50	116,30	112,40
motorcrosswedstrijd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	78,30	95,90	110,00	116,20	113,20	113,50	116,30	112,40
motorcrosswedstrijd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	78,30	95,90	110,00	116,20	113,20	113,50	116,30	112,40
motorcrosswedstrijd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	78,30	95,90	110,00	116,20	113,20	113,50	116,30	112,40
motorcrosswedstrijd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	78,30	95,90	110,00	116,20	113,20	113,50	116,30	112,40
motorcrosswedstrijd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	78,30	95,90	110,00	116,20	113,20	113,50	116,30	112,40
motorcrosswedstrijd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	78,30	95,90	110,00	116,20	113,20	113,50	116,30	112,40
motorcrosswedstrijd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	78,30	95,90	110,00	116,20	113,20	113,50	116,30	112,40
motorcrosswedstrijd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	78,30	95,90	110,00	116,20	113,20	113,50	116,30	112,40
motorcrosswedstrijd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	78,30	95,90	110,00	116,20	113,20	113,50	116,30	112,40
motorcrosswedstrijd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	78,30	95,90	110,00	116,20	113,20	113,50	116,30	112,40
motorcrosswedstrijd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	78,30	95,90	110,00	116,20	113,20	113,50	116,30	112,40
motorcrosswedstrijd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	78,30	95,90	110,00	116,20	113,20	113,50	116,30	112,40
motorcrosswedstrijd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	78,30	95,90	110,00	116,20	113,20	113,50	116,30	112,40
motorcrosswedstrijd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	78,30	95,90	110,00	116,20	113,20	113,50	116,30	112,40
motorcrosswedstrijd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	78,30	95,90	110,00	116,20	113,20	113,50	116,30	112,40
motorcrosswedstrijd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	78,30	95,90	110,00	116,20	113,20	113,50	116,30	112,40
motorcrosswedstrijd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	78,30	95,90	110,00	116,20	113,20	113,50	116,30	112,40
motorcrosswedstrijd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	78,30	95,90	110,00	116,20	113,20	113,50	116,30	112,40
motorcrosswedstrijd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	78,30	95,90	110,00	116,20	113,20	113,50	116,30	112,40
omroepinstallatie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75,00	83,00	96,00	101,00	104,00	105,00	104,00	100,00
omroepinstallatie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75,00	83,00	96,00	101,00	104,00	105,00	104,00	100,00
omroepinstallatie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75,00	83,00	96,00	101,00	104,00	105,00	104,00	100,00
omroepinstallatie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75,00	83,00	96,00	101,00	104,00	105,00	104,00	100,00

Model: 5.1.2e Grote wedstrijd CNZ RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Lwr 8k	Lwr Totaal
motorcrosswedstrijd	5.1.2f	5.1.2f
motorcrosswedstrijd	105,30	5.1.2f
motorcrosswedstrijd	5.1.2f	5.1.2f
motorcrosswedstrijd	5.1.2f	5.1.2f
motorcrosswedstrijd	5.1.2f	5.1.2f
motorcrosswedstrijd	105,30	122,01
motorcrosswedstrijd	105,30	122,01
motorcrosswedstrijd	105,30	122,01
motorcrosswedstrijd	105,30	122,01
motorcrosswedstrijd	105,30	122,01
motorcrosswedstrijd	5.1.2f	5.1.2f
motorcrosswedstrijd	5.1.2f	5.1.2f
motorcrosswedstrijd	5.1.2f	5.1.2f
motorcrosswedstrijd	5.1.2f	5.1.2f
motorcrosswedstrijd	5.1.2f	5.1.2f
motorcrosswedstrijd	105,30	122,01
motorcrosswedstrijd	105,30	122,01
motorcrosswedstrijd	105,30	122,01
motorcrosswedstrijd	105,30	122,01
motorcrosswedstrijd	105,30	122,01
motorcrosswedstrijd	5.1.2f	5.1.2f

Model: 5.1.2e Grote wedstrijd CNZ RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	ItemID	Grp.ID	Datum	Naam	Omschr.	Vorm	X	Y	Hoogte
omroepinstallatie	1081	13	13:38, 29 Mar 2017	805	Omroepinstallatie	Punt	168102,02	416681,45	4,00
omroepinstallatie	1082	13	12:03, 29 Mar 2017	806	Omroepinstallatie	Punt	168045,87	416733,95	4,00
omroepinstallatie	1083	13	12:03, 29 Mar 2017	807	Omroepinstallatie	Punt	167959,97	416746,47	4,00
omroepinstallatie	1084	13	15:05, 27 Nov 2024	808	Omroepinstallatie	Punt	167873,78	416693,31	4,00
omroepinstallatie	1085	13	13:38, 29 Mar 2017	809	Omroepinstallatie	Punt	167874,38	416633,69	4,00
omroepinstallatie	1086	13	13:38, 29 Mar 2017	810	Omroepinstallatie	Punt	167899,04	416563,21	4,00
omroepinstallatie	1087	13	12:03, 29 Mar 2017	811	Omroepinstallatie	Punt	167946,55	416499,52	4,00
omroepinstallatie	1088	13	12:03, 29 Mar 2017	812	Omroepinstallatie	Punt	168010,08	416535,31	4,00
omroepinstallatie	1089	13	13:38, 29 Mar 2017	813	Omroepinstallatie	Punt	168015,74	416600,18	4,00
omroepinstallatie	1090	13	12:03, 29 Mar 2017	814	Omroepinstallatie	Punt	167960,86	416649,84	4,00
omroepinstallatie	1091	13	13:38, 29 Mar 2017	815	Omroepinstallatie	Punt	167929,46	416687,23	4,00
omroepinstallatie	1092	13	13:38, 29 Mar 2017	816	Omroepinstallatie	Punt	168015,74	416712,27	4,00
omroepinstallatie	1093	13	12:03, 29 Mar 2017	817	Omroepinstallatie	Punt	167839,17	416754,53	4,00
omroepinstallatie	1094	13	12:03, 29 Mar 2017	818	Omroepinstallatie	Punt	167796,22	416784,95	4,00
omroepinstallatie	1095	13	12:03, 29 Mar 2017	819	Omroepinstallatie	Punt	167724,64	416777,79	4,00
omroepinstallatie	1096	13	12:03, 29 Mar 2017	820	Omroepinstallatie	Punt	167652,16	416765,26	4,00
parkeren	500	16	15:39, 27 Nov 2024	901	parkeren crossbaan NW	Punt	167661,82	416756,14	0,75
parkeren	501	16	15:39, 27 Nov 2024	902	parkeren crossbaan NW	Punt	167687,62	416760,79	0,75
parkeren	502	16	15:39, 27 Nov 2024	903	parkeren crossbaan NW	Punt	167714,19	416764,98	0,75
parkeren	503	16	15:39, 27 Nov 2024	904	parkeren crossbaan NW	Punt	167743,10	416770,34	0,75
parkeren	504	16	15:39, 27 Nov 2024	905	parkeren crossbaan NW	Punt	167770,96	416774,46	0,75
parkeren	505	16	15:39, 27 Nov 2024	906	parkeren crossbaan NW	Punt	167668,53	416732,41	0,75
parkeren	506	16	15:39, 27 Nov 2024	907	parkeren crossbaan NW	Punt	167781,54	416753,05	0,75
parkeren	507	16	15:39, 27 Nov 2024	908	parkeren crossbaan NW	Punt	167779,48	416727,76	0,75
parkeren	508	16	15:39, 27 Nov 2024	909	parkeren crossbaan NW	Punt	167742,58	416719,76	0,75
parkeren	509	16	15:39, 27 Nov 2024	910	parkeren crossbaan NW	Punt	167705,94	416712,54	0,75
parkeren	510	16	15:39, 27 Nov 2024	911	parkeren crossbaan NW	Punt	167675,33	416704,69	0,75
parkeren	511	16	15:39, 27 Nov 2024	912	parkeren crossbaan NW	Punt	167695,88	416737,31	0,75
parkeren	512	16	15:39, 27 Nov 2024	913	parkeren crossbaan NW	Punt	167726,58	416743,24	0,75
parkeren	513	16	15:39, 27 Nov 2024	914	parkeren crossbaan NW	Punt	167756,26	416748,92	0,75
parkeren	1044	16	16:00, 27 Nov 2024	931	parkeren kartbaan	Punt	167717,63	416564,53	0,60
parkeren	1045	16	16:00, 27 Nov 2024	932	parkeren kartbaan	Punt	167732,02	416550,93	0,60
parkeren	1046	16	16:00, 27 Nov 2024	933	parkeren kartbaan	Punt	167744,01	416537,34	0,60
parkeren	1047	16	16:00, 27 Nov 2024	934	parkeren kartbaan	Punt	167762,40	416521,35	0,60
parkeren	1048	16	16:00, 27 Nov 2024	935	parkeren kartbaan	Punt	167776,79	416506,16	0,60
parkeren	1049	16	16:00, 27 Nov 2024	936	parkeren kartbaan	Punt	167715,23	416546,94	0,60
parkeren	1050	16	16:00, 27 Nov 2024	937	parkeren kartbaan	Punt	167717,65	416523,80	0,60
parkeren	1051	16	16:00, 27 Nov 2024	938	parkeren kartbaan	Punt	167736,71	416513,13	0,60
parkeren	1052	16	16:00, 27 Nov 2024	939	parkeren kartbaan	Punt	167746,62	416498,26	0,60
parkeren	1053	16	16:00, 27 Nov 2024	940	parkeren kartbaan	Punt	167772,00	416490,17	0,60

Model: Haskoning MX Grote wedstrijd CNZ RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Rel.H	Maaiveld	Hdef.	Type	Richt.	Hoek	Cb(u) (D)	Cb(u) (A)	Cb(u) (N)	Cb(%) (D)	Cb(%) (A)	Cb(%) (N)	Cb (D)	Cb (A)
omroepinstallatie	4,00	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,000	--	--	8,337	--	--	10,79	--
omroepinstallatie	4,00	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,000	--	--	8,337	--	--	10,79	--
omroepinstallatie	4,00	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,000	--	--	8,337	--	--	10,79	--
omroepinstallatie	4,00	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,000	--	--	8,337	--	--	10,79	--
omroepinstallatie	4,00	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,000	--	--	8,337	--	--	10,79	--
omroepinstallatie	4,00	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,000	--	--	8,337	--	--	10,79	--
omroepinstallatie	4,00	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,000	--	--	8,337	--	--	10,79	--
omroepinstallatie	4,00	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,000	--	--	8,337	--	--	10,79	--
omroepinstallatie	4,00	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,000	--	--	8,337	--	--	10,79	--
omroepinstallatie	4,00	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,000	--	--	8,337	--	--	10,79	--
omroepinstallatie	4,00	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,000	--	--	8,337	--	--	10,79	--
omroepinstallatie	4,00	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,000	--	--	8,337	--	--	10,79	--
parkeren	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,217	--	--	10,139	--	--	9,94	--
parkeren	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,217	--	--	10,139	--	--	9,94	--
parkeren	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,217	--	--	10,139	--	--	9,94	--
parkeren	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,217	--	--	10,139	--	--	9,94	--
parkeren	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,217	--	--	10,139	--	--	9,94	--
parkeren	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,217	--	--	10,139	--	--	9,94	--
parkeren	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,217	--	--	10,139	--	--	9,94	--
parkeren	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,217	--	--	10,139	--	--	9,94	--
parkeren	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,217	--	--	10,139	--	--	9,94	--
parkeren	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,217	--	--	10,139	--	--	9,94	--
parkeren	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,217	--	--	10,139	--	--	9,94	--
parkeren	0,60	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,557	--	--	12,972	--	--	8,87	--
parkeren	0,60	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,557	--	--	12,972	--	--	8,87	--
parkeren	0,60	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,557	--	--	12,972	--	--	8,87	--
parkeren	0,60	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,557	--	--	12,972	--	--	8,87	--
parkeren	0,60	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,557	--	--	12,972	--	--	8,87	--
parkeren	0,60	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,557	--	--	12,972	--	--	8,87	--
parkeren	0,60	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,557	--	--	12,972	--	--	8,87	--
parkeren	0,60	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,557	--	--	12,972	--	--	8,87	--
parkeren	0,60	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,557	--	--	12,972	--	--	8,87	--

Model: 5.1.2e Grote wedstrijd CNZ RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Cb(N)	GeenRefl.	GeenDemping	GeenProces	Lw 31	Lw 63	Lw 125	Lw 250	Lw 500	Lw 1k	Lw 2k	Lw 4k	Lw 8k	Lw Totaal	Red 31
omroepinstallatie	--	Nee	Nee	Nee	75,00	83,00	96,00	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	95,00	5.1.2f	0,00
omroepinstallatie	--	Nee	Nee	Nee	75,00	83,00	96,00	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	95,00	5.1.2f	0,00
omroepinstallatie	--	Nee	Nee	Nee	75,00	83,00	96,00	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	95,00	5.1.2f	0,00
omroepinstallatie	--	Nee	Nee	Nee	75,00	83,00	96,00	101,00	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	95,00	5.1.2f	0,00
omroepinstallatie	--	Nee	Nee	Nee	75,00	83,00	96,00	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	95,00	5.1.2f	0,00
omroepinstallatie	--	Nee	Nee	Nee	75,00	83,00	96,00	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	95,00	5.1.2f	0,00
omroepinstallatie	--	Nee	Nee	Nee	75,00	83,00	96,00	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	95,00	110,49	0,00
omroepinstallatie	--	Nee	Nee	Nee	75,00	83,00	96,00	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	95,00	110,49	0,00
omroepinstallatie	--	Nee	Nee	Nee	75,00	83,00	96,00	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	95,00	5.1.2f	0,00
omroepinstallatie	--	Nee	Nee	Nee	75,00	83,00	96,00	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	95,00	5.1.2f	0,00
omroepinstallatie	--	Nee	Nee	Nee	75,00	83,00	96,00	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	95,00	5.1.2f	0,00
omroepinstallatie	--	Nee	Nee	Nee	75,00	83,00	96,00	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	95,00	110,49	0,00
omroepinstallatie	--	Nee	Nee	Nee	75,00	83,00	96,00	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	95,00	5.1.2f	0,00
omroepinstallatie	--	Nee	Nee	Nee	75,00	83,00	96,00	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	95,00	5.1.2f	0,00
omroepinstallatie	--	Nee	Nee	Nee	75,00	83,00	96,00	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	95,00	5.1.2f	0,00
parkeren	--	Nee	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00
parkeren	--	Nee	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00
parkeren	--	Nee	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00
parkeren	--	Nee	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00
parkeren	--	Nee	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00
parkeren	--	Nee	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00
parkeren	--	Nee	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00
parkeren	--	Nee	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00
parkeren	--	Nee	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00
parkeren	--	Nee	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00
parkeren	--	Nee	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00
parkeren	--	Nee	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00
parkeren	--	Nee	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00
parkeren	--	Nee	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00
parkeren	--	Nee	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00
parkeren	--	Nee	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00
parkeren	--	Nee	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00
parkeren	--	Nee	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00
parkeren	--	Nee	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00
parkeren	--	Nee	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00
parkeren	--	Nee	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00
parkeren	--	Nee	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00
parkeren	--	Nee	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00
parkeren	--	Nee	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00
parkeren	--	Nee	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00
parkeren	--	Nee	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00
parkeren	--	Nee	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00
parkeren	--	Nee	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00
parkeren	--	Nee	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00

Model: 5.1.2e MX Grote wedstrijd CNZ RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Red 63	Red 125	Red 250	Red 500	Red 1k	Red 2k	Red 4k	Red 8k	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k
omroepinstallatie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75,00	83,00	96,00	101,00	104,00	105,00	104,00	100,00
omroepinstallatie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75,00	83,00	96,00	101,00	104,00	105,00	104,00	100,00
omroepinstallatie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75,00	83,00	96,00	101,00	104,00	105,00	104,00	100,00
omroepinstallatie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75,00	83,00	96,00	101,00	104,00	105,00	104,00	100,00
omroepinstallatie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75,00	83,00	96,00	101,00	104,00	105,00	104,00	100,00
omroepinstallatie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75,00	83,00	96,00	101,00	104,00	105,00	104,00	100,00
omroepinstallatie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75,00	83,00	96,00	101,00	104,00	105,00	104,00	100,00
omroepinstallatie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75,00	83,00	96,00	101,00	104,00	105,00	104,00	100,00
omroepinstallatie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75,00	83,00	96,00	101,00	104,00	105,00	104,00	100,00
omroepinstallatie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75,00	83,00	96,00	101,00	104,00	105,00	104,00	100,00
omroepinstallatie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75,00	83,00	96,00	101,00	104,00	105,00	104,00	100,00
omroepinstallatie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75,00	83,00	96,00	101,00	104,00	105,00	104,00	100,00
omroepinstallatie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75,00	83,00	96,00	101,00	104,00	105,00	104,00	100,00
omroepinstallatie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75,00	83,00	96,00	101,00	104,00	105,00	104,00	100,00
omroepinstallatie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75,00	83,00	96,00	101,00	104,00	105,00	104,00	100,00
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50

Model: 5.1.2e Grote wedstrijd CNZ RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Lwr 8k	Lwr Totaal
omroepinstallatie	95,00	110,49
omroepinstallatie	95,00	110,49
omroepinstallatie	95,00	110,49
omroepinstallatie	95,00	110,49
omroepinstallatie	95,00	110,49
omroepinstallatie	95,00	110,49
omroepinstallatie	95,00	110,49
omroepinstallatie	95,00	110,49
omroepinstallatie	95,00	110,49
omroepinstallatie	95,00	110,49
omroepinstallatie	95,00	110,49
omroepinstallatie	95,00	110,49
omroepinstallatie	95,00	110,49
omroepinstallatie	95,00	110,49
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77

Model: 5.1.2e MX Grote wedstrijd CNZ RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	ItemID	Grp.ID	Datum	Naam	Omschr.	Vorm	X	Y	Hoogte
parkeren	1054	16	16:00, 27 Nov 2024	941	parkeren kartbaan	Punt	167711,55	416503,22	0,60
parkeren	1055	16	16:00, 27 Nov 2024	942	parkeren kartbaan	Punt	167714,60	416482,25	0,60
parkeren	1056	16	16:00, 27 Nov 2024	943	parkeren kartbaan	Punt	167745,86	416478,82	0,60
parkeren	1057	16	16:00, 27 Nov 2024	944	parkeren kartbaan	Punt	167717,65	416461,67	0,60
parkeren	1153	16	16:55, 15 Nov 2024	951	parkeren schietbaan	Punt	167622,78	416746,53	0,75
parkeren	1154	16	16:55, 15 Nov 2024	952	parkeren schietbaan	Punt	167627,21	416735,56	0,75
parkeren	1155	16	16:55, 15 Nov 2024	953	parkeren schietbaan	Punt	167630,71	416722,72	0,75
parkeren	1156	16	16:55, 15 Nov 2024	954	parkeren schietbaan	Punt	167636,55	416708,95	0,75
parkeren	1157	16	16:55, 15 Nov 2024	955	parkeren schietbaan	Punt	167640,52	416694,71	0,75
parkeren	1216	16	15:39, 27 Nov 2024	901	parkeren crossbaan NO	Punt	167817,02	416782,20	0,75
parkeren	1217	16	15:39, 27 Nov 2024	902	parkeren crossbaan NO	Punt	167848,88	416787,13	0,75
parkeren	1218	16	15:39, 27 Nov 2024	903	parkeren crossbaan NO	Punt	167883,37	416792,06	0,75
parkeren	1219	16	15:39, 27 Nov 2024	904	parkeren crossbaan NO	Punt	167910,64	416796,00	0,75
parkeren	1220	16	15:39, 27 Nov 2024	906	parkeren crossbaan NO	Punt	167821,94	416756,91	0,75
parkeren	1221	16	15:39, 27 Nov 2024	908	parkeren crossbaan NO	Punt	167905,05	416759,21	0,75
parkeren	1222	16	15:39, 27 Nov 2024	909	parkeren crossbaan NO	Punt	167882,71	416752,64	0,75
parkeren	1223	16	15:39, 27 Nov 2024	910	parkeren crossbaan NO	Punt	167854,46	416742,78	0,75
parkeren	1224	16	15:39, 27 Nov 2024	911	parkeren crossbaan NO	Punt	167826,54	416731,62	0,75
parkeren	1225	16	15:39, 27 Nov 2024	912	parkeren crossbaan NO	Punt	167852,82	416763,81	0,75
parkeren	1226	16	15:39, 27 Nov 2024	913	parkeren crossbaan NO	Punt	167880,74	416770,71	0,75
parkeren	1227	16	15:39, 27 Nov 2024	914	parkeren crossbaan NO	Punt	167908,99	416779,25	0,75
parkeren	1228	16	15:43, 27 Nov 2024	901	parkeren crossbaan Z	Punt	167889,28	416398,41	0,75
parkeren	1229	16	15:43, 27 Nov 2024	902	parkeren crossbaan Z	Punt	167923,30	416407,64	0,75
parkeren	1230	16	15:43, 27 Nov 2024	903	parkeren crossbaan Z	Punt	167959,26	416416,88	0,75
parkeren	1231	16	15:43, 27 Nov 2024	904	parkeren crossbaan Z	Punt	167993,03	416425,62	0,75
parkeren	1232	16	15:43, 27 Nov 2024	906	parkeren crossbaan Z	Punt	167892,92	416384,32	0,75
parkeren	1233	16	15:43, 27 Nov 2024	912	parkeren crossbaan Z	Punt	167926,94	416392,34	0,75
parkeren	1234	16	15:43, 27 Nov 2024	913	parkeren crossbaan Z	Punt	167962,90	416400,60	0,75
parkeren	1235	16	15:43, 27 Nov 2024	914	parkeren crossbaan Z	Punt	167997,16	416408,86	0,75
schietbaan	1152	17	15:22, 27 Nov 2024	950	schietbaan	Punt	167651,95	416702,65	2,10
Shovel	1214	18	15:21, 27 Nov 2024	Shovel	Shovel Volvo L50 of vergelijkbaar	Punt	167955,16	416734,46	1,50
Shovel	1215	18	15:21, 27 Nov 2024	Shovel	Shovel Volvo L50 of vergelijkbaar	Punt	168019,37	416518,58	1,50

Model: Haskoning MX Grote wedstrijd CNZ RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Rel.H	Maaiveld	Hdef.	Type	Richt.	Hoek	Cb(u) (D)	Cb(u) (A)	Cb(u) (N)	Cb(%) (D)	Cb(%) (A)	Cb(%) (N)	Cb(D)	Cb(A)
parkeren	0,60	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,557	--	--	12,972	--	--	8,87	--
parkeren	0,60	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,557	--	--	12,972	--	--	8,87	--
parkeren	0,60	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,557	--	--	12,972	--	--	8,87	--
parkeren	0,60	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,557	--	--	12,972	--	--	8,87	--
parkeren	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	0,079	--	--	0,661	--	--	21,80	--
parkeren	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	0,079	--	--	0,661	--	--	21,80	--
parkeren	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	0,079	--	--	0,661	--	--	21,80	--
parkeren	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	0,079	--	--	0,661	--	--	21,80	--
parkeren	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	0,079	--	--	0,661	--	--	21,80	--
parkeren	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,217	--	--	10,139	--	--	9,94	--
parkeren	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,217	--	--	10,139	--	--	9,94	--
parkeren	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,217	--	--	10,139	--	--	9,94	--
parkeren	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,217	--	--	10,139	--	--	9,94	--
parkeren	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,217	--	--	10,139	--	--	9,94	--
parkeren	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,217	--	--	10,139	--	--	9,94	--
parkeren	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,217	--	--	10,139	--	--	9,94	--
parkeren	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,217	--	--	10,139	--	--	9,94	--
parkeren	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,217	--	--	10,139	--	--	9,94	--
parkeren	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,217	--	--	10,139	--	--	9,94	--
parkeren	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	2,686	--	--	22,387	--	--	6,50	--
parkeren	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	2,686	--	--	22,387	--	--	6,50	--
parkeren	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	2,686	--	--	22,387	--	--	6,50	--
parkeren	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	2,686	--	--	22,387	--	--	6,50	--
parkeren	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	2,686	--	--	22,387	--	--	6,50	--
parkeren	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	2,686	--	--	22,387	--	--	6,50	--
parkeren	0,75	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	2,686	--	--	22,387	--	--	6,50	--
schietbaan	2,10	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	0,560	0,350	--	4,667	8,750	--	13,31	10,58
Shovel	1,50	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,000	--	--	8,337	--	--	10,79	--
Shovel	1,50	0,00	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,000	--	--	8,337	--	--	10,79	--

Model: 5.1.2e Grote wedstrijd CNZ RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Cb(N)	GeenRefl.	GeenDemping	GeenProces	Lw 31	Lw 63	Lw 125	Lw 250	Lw 500	Lw 1k	Lw 2k	Lw 4k	Lw 8k	Lw Totaal	Red 31
parkeren	--	Nee	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00

Model: 5.1.2e Grote wedstrijd CNZ RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Red 63	Red 125	Red 250	Red 500	Red 1k	Red 2k	Red 4k	Red 8k	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50

Model: 5.1.2e 5.1.2e wedstrijd CNZ RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Lwr 8k	Lwr Totaal
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
parkeren	75,50	94,77
schietbaan	93,40	5.1.2f
Shovel	81,80	5.1.2f
Shovel	81,80	5.1.2f

Model: 5.1.2e Kartwedstrijd CNZ RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	ItemID	Grp.ID	Datum	Naam	Omschr.	Vorm	X	Y	Hoogte	Rel.H	Maaiveld
kartwedstrijd	483	21	16:42, 27 Nov 2024	551	kartwedstrijd 117 dB(A)	Punt	167829,35	416641,69	0,10	0,10	0,00
kartwedstrijd	484	21	16:42, 27 Nov 2024	552	kartwedstrijd 117 dB(A)	Punt	167857,91	416570,69	0,10	0,10	0,00
kartwedstrijd	485	21	16:42, 27 Nov 2024	553	kartwedstrijd 117 dB(A)	Punt	167864,43	416509,66	0,10	0,10	0,00
kartwedstrijd	486	21	16:42, 27 Nov 2024	554	kartwedstrijd 117 dB(A)	Punt	167902,84	416432,32	0,10	0,10	0,00
kartwedstrijd	487	21	16:42, 27 Nov 2024	555	kartwedstrijd 117 dB(A)	Punt	167825,05	416432,54	0,10	0,10	0,00
kartwedstrijd	488	21	16:42, 27 Nov 2024	556	kartwedstrijd 117 dB(A)	Punt	167808,65	416488,52	0,10	0,10	0,00
kartwedstrijd	489	21	16:42, 27 Nov 2024	557	kartwedstrijd 117 dB(A)	Punt	167772,62	416563,19	0,10	0,10	0,00
kartwedstrijd	490	21	16:42, 27 Nov 2024	558	kartwedstrijd 117 dB(A)	Punt	167810,89	416561,94	0,10	0,10	0,00
kartwedstrijd	491	21	16:42, 27 Nov 2024	559	kartwedstrijd 117 dB(A)	Punt	167813,89	416616,96	0,10	0,10	0,00
kartwedstrijd	492	21	16:42, 27 Nov 2024	560	kartwedstrijd 117 dB(A)	Punt	167780,37	416668,23	0,10	0,10	0,00
kartwedstrijd	493	21	16:42, 27 Nov 2024	561	kartwedstrijd 117 dB(A)	Punt	167776,62	416640,97	0,10	0,10	0,00
kartwedstrijd	494	21	16:42, 27 Nov 2024	562	kartwedstrijd 117 dB(A)	Punt	167725,35	416608,96	0,10	0,10	0,00
kartwedstrijd	495	21	16:42, 27 Nov 2024	563	kartwedstrijd 117 dB(A)	Punt	167693,34	416663,23	0,10	0,10	0,00
kartwedstrijd	496	21	16:42, 27 Nov 2024	564	kartwedstrijd 117 dB(A)	Punt	167728,56	416696,36	0,10	0,10	0,00
kartwedstrijd	497	21	16:42, 27 Nov 2024	565	kartwedstrijd 117 dB(A)	Punt	167788,38	416702,50	0,10	0,10	0,00
kartwedstrijd	498	21	16:42, 27 Nov 2024	566	kartwedstrijd 117 dB(A)	Punt	167741,36	416640,47	0,10	0,10	0,00
parkeren	500	16	14:42, 27 Nov 2024	901	parkeren crossbaan NW	Punt	167661,82	416756,14	0,75	0,75	0,00
parkeren	501	16	14:42, 27 Nov 2024	902	parkeren crossbaan NW	Punt	167687,62	416760,79	0,75	0,75	0,00
parkeren	502	16	14:42, 27 Nov 2024	903	parkeren crossbaan NW	Punt	167714,19	416764,98	0,75	0,75	0,00
parkeren	503	16	14:42, 27 Nov 2024	904	parkeren crossbaan NW	Punt	167743,10	416770,34	0,75	0,75	0,00
parkeren	504	16	14:42, 27 Nov 2024	905	parkeren crossbaan NW	Punt	167770,96	416774,46	0,75	0,75	0,00
parkeren	505	16	14:42, 27 Nov 2024	906	parkeren crossbaan NW	Punt	167668,53	416732,41	0,75	0,75	0,00
parkeren	506	16	14:42, 27 Nov 2024	907	parkeren crossbaan NW	Punt	167781,54	416753,05	0,75	0,75	0,00
parkeren	507	16	14:42, 27 Nov 2024	908	parkeren crossbaan NW	Punt	167779,48	416727,76	0,75	0,75	0,00
parkeren	508	16	14:42, 27 Nov 2024	909	parkeren crossbaan NW	Punt	167742,58	416719,76	0,75	0,75	0,00
parkeren	509	16	14:42, 27 Nov 2024	910	parkeren crossbaan NW	Punt	167705,94	416712,54	0,75	0,75	0,00
parkeren	510	16	14:42, 27 Nov 2024	911	parkeren crossbaan NW	Punt	167675,33	416704,69	0,75	0,75	0,00
parkeren	511	16	14:42, 27 Nov 2024	912	parkeren crossbaan NW	Punt	167695,88	416737,31	0,75	0,75	0,00
parkeren	512	16	14:42, 27 Nov 2024	913	parkeren crossbaan NW	Punt	167726,58	416743,24	0,75	0,75	0,00
parkeren	513	16	14:42, 27 Nov 2024	914	parkeren crossbaan NW	Punt	167756,26	416748,92	0,75	0,75	0,00
parkeren	1044	16	16:51, 27 Nov 2024	931	parkeren kartbaan	Punt	167717,63	416564,53	0,60	0,60	0,00
parkeren	1045	16	16:51, 27 Nov 2024	932	parkeren kartbaan	Punt	167732,02	416550,93	0,60	0,60	0,00
parkeren	1046	16	16:51, 27 Nov 2024	933	parkeren kartbaan	Punt	167744,01	416537,34	0,60	0,60	0,00
parkeren	1047	16	16:51, 27 Nov 2024	934	parkeren kartbaan	Punt	167762,40	416521,35	0,60	0,60	0,00
parkeren	1048	16	16:51, 27 Nov 2024	935	parkeren kartbaan	Punt	167776,79	416506,16	0,60	0,60	0,00
parkeren	1049	16	16:51, 27 Nov 2024	936	parkeren kartbaan	Punt	167715,23	416546,94	0,60	0,60	0,00
parkeren	1050	16	16:51, 27 Nov 2024	937	parkeren kartbaan	Punt	167717,65	416523,80	0,60	0,60	0,00
parkeren	1051	16	16:51, 27 Nov 2024	938	parkeren kartbaan	Punt	167736,71	416513,13	0,60	0,60	0,00
parkeren	1052	16	16:51, 27 Nov 2024	939	parkeren kartbaan	Punt	167746,62	416498,26	0,60	0,60	0,00
parkeren	1053	16	16:51, 27 Nov 2024	940	parkeren kartbaan	Punt	167772,00	416490,17	0,60	0,60	0,00

Model: 5.1.2e Kartwedstrijd CNZ RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Hdef.	Type	Richt.	Hoek	Cb(u)(D)	Cb(u)(A)	Cb(u)(N)	Cb(%)(D)	Cb(%)(A)	Cb(%)(N)	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)	GeenRefl.
kartwedstrijd	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	5.1.2f	9,380	--	--	78,163	--	--	1,07	--	--	Nee
kartwedstrijd	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	5.1.2f	9,380	--	--	78,163	--	--	1,07	--	--	Nee
kartwedstrijd	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	5.1.2f	9,380	--	--	78,163	--	--	1,07	--	--	Nee
kartwedstrijd	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	5.1.2f	9,380	--	--	78,163	--	--	1,07	--	--	Nee
kartwedstrijd	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	5.1.2f	9,380	--	--	78,163	--	--	1,07	--	--	Nee
kartwedstrijd	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	5.1.2f	9,380	--	--	78,163	--	--	1,07	--	--	Nee
kartwedstrijd	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	5.1.2f	9,380	--	--	78,163	--	--	1,07	--	--	Nee
kartwedstrijd	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	5.1.2f	9,380	--	--	78,163	--	--	1,07	--	--	Nee
kartwedstrijd	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	5.1.2f	9,380	--	--	78,163	--	--	1,07	--	--	Nee
kartwedstrijd	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	5.1.2f	9,380	--	--	78,163	--	--	1,07	--	--	Nee
kartwedstrijd	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	5.1.2f	9,380	--	--	78,163	--	--	1,07	--	--	Nee
kartwedstrijd	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	5.1.2f	9,380	--	--	78,163	--	--	1,07	--	--	Nee
kartwedstrijd	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	5.1.2f	9,380	--	--	78,163	--	--	1,07	--	--	Nee
kartwedstrijd	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	5.1.2f	9,380	--	--	78,163	--	--	1,07	--	--	Nee
kartwedstrijd	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	5.1.2f	9,380	--	--	78,163	--	--	1,07	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	5.1.2f	0,192	--	--	1,600	--	--	17,96	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	5.1.2f	0,192	--	--	1,600	--	--	17,96	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	5.1.2f	0,192	--	--	1,600	--	--	17,96	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	5.1.2f	0,192	--	--	1,600	--	--	17,96	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	5.1.2f	0,192	--	--	1,600	--	--	17,96	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	5.1.2f	0,192	--	--	1,600	--	--	17,96	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	5.1.2f	0,192	--	--	1,600	--	--	17,96	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	5.1.2f	0,192	--	--	1,600	--	--	17,96	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	5.1.2f	0,192	--	--	1,600	--	--	17,96	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	5.1.2f	0,192	--	--	1,600	--	--	17,96	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	5.1.2f	0,192	--	--	1,600	--	--	17,96	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	5.1.2f	0,192	--	--	1,600	--	--	17,96	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	5.1.2f	0,192	--	--	1,600	--	--	17,96	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	5.1.2f	0,192	--	--	1,600	--	--	17,96	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	5.1.2f	0,192	--	--	1,600	--	--	17,96	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	5.1.2f	0,647	--	--	5,395	--	--	12,68	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	5.1.2f	0,647	--	--	5,395	--	--	12,68	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	5.1.2f	0,647	--	--	5,395	--	--	12,68	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	5.1.2f	0,647	--	--	5,395	--	--	12,68	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	5.1.2f	0,647	--	--	5,395	--	--	12,68	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	5.1.2f	0,647	--	--	5,395	--	--	12,68	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	5.1.2f	0,647	--	--	5,395	--	--	12,68	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	5.1.2f	0,647	--	--	5,395	--	--	12,68	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	5.1.2f	0,647	--	--	5,395	--	--	12,68	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	5.1.2f	0,647	--	--	5,395	--	--	12,68	--	--	Nee

Invoergegevens rekenmodel
MX Kartwedstrijd

Model: 5.1.2e Kartwedstrijd CNZ RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	GeenDemping	GeenProces	Lw 31	Lw 63	Lw 125	Lw 250	Lw 500	Lw 1k	Lw 2k	Lw 4k	Lw 8k	Lw Totaal	Red 31	Red 63	Red 125
kartwedstrijd	Nee	Nee	72,70	92,60	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	111,50	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	0,00	0,00	0,00
kartwedstrijd	Nee	Nee	72,70	92,60	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	0,00	0,00	0,00
kartwedstrijd	Nee	Nee	72,70	92,60	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	0,00	0,00	0,00
kartwedstrijd	Nee	Nee	72,70	92,60	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	0,00	0,00	0,00
kartwedstrijd	Nee	Nee	72,70	92,60	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	111,50	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	0,00	0,00	0,00
kartwedstrijd	Nee	Nee	72,70	92,60	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	0,00	0,00	0,00
kartwedstrijd	Nee	Nee	72,70	92,60	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	0,00	0,00	0,00
kartwedstrijd	Nee	Nee	72,70	92,60	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	0,00	0,00	0,00
kartwedstrijd	Nee	Nee	72,70	92,60	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	0,00	0,00	0,00
kartwedstrijd	Nee	Nee	72,70	92,60	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	0,00	0,00	0,00
kartwedstrijd	Nee	Nee	72,70	92,60	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	0,00	0,00	0,00
kartwedstrijd	Nee	Nee	72,70	92,60	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	0,00	0,00	0,00
kartwedstrijd	Nee	Nee	72,70	92,60	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	0,00	0,00	0,00
kartwedstrijd	Nee	Nee	72,70	92,60	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	0,00	0,00	0,00
kartwedstrijd	Nee	Nee	72,70	92,60	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	0,00	0,00	0,00
kartwedstrijd	Nee	Nee	72,70	92,60	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	0,00	0,00	0,00
kartwedstrijd	Nee	Nee	72,70	92,60	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	0,00	0,00	0,00
kartwedstrijd	Nee	Nee	72,70	92,60	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	0,00	0,00	0,00
kartwedstrijd	Nee	Nee	72,70	92,60	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	0,00	0,00	0,00
kartwedstrijd	Nee	Nee	72,70	92,60	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	0,00	0,00	0,00
kartwedstrijd	Nee	Nee	72,70	92,60	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	0,00	0,00	0,00
kartwedstrijd	Nee	Nee	72,70	92,60	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	0,00	0,00	0,00
kartwedstrijd	Nee	Nee	72,70	92,60	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	0,00	0,00	0,00
kartwedstrijd	Nee	Nee	72,70	92,60	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	112,10	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00

Model: 5.1.2e Kartwedstrijd CNZ RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Red 250	Red 500	Red 1k	Red 2k	Red 4k	Red 8k	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal
kartwedstrijd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	72,70	92,60	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f
kartwedstrijd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	72,70	92,60	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f
kartwedstrijd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	72,70	92,60	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f
kartwedstrijd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	72,70	92,60	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f
kartwedstrijd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	72,70	92,60	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f
kartwedstrijd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	72,70	92,60	5.1.2f	5.1.2f	107,10	111,50	112,10	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f
kartwedstrijd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	72,70	92,60	101,00	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	116,88
kartwedstrijd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	72,70	92,60	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f
kartwedstrijd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	72,70	92,60	5.1.2f	5.1.2f	107,10	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f
kartwedstrijd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	72,70	92,60	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f
kartwedstrijd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	72,70	92,60	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f
kartwedstrijd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	72,70	92,60	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f
kartwedstrijd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	72,70	92,60	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f
kartwedstrijd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	72,70	92,60	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f
kartwedstrijd	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	72,70	92,60	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77

Model: Haskoning Kartwedstrijd CNZ RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	ItemID	Grp.ID	Datum	Naam	Omschr.	Vorm	X	Y	Hoogte	Rel.H	Maaiveld
parkeren	1054	16	16:51, 27 Nov 2024	941	parkeren kartbaan	Punt	167711,55	416503,22	0,60	0,60	0,00
parkeren	1055	16	16:51, 27 Nov 2024	942	parkeren kartbaan	Punt	167714,60	416482,25	0,60	0,60	0,00
parkeren	1056	16	16:51, 27 Nov 2024	943	parkeren kartbaan	Punt	167745,86	416478,82	0,60	0,60	0,00
parkeren	1057	16	16:51, 27 Nov 2024	944	parkeren kartbaan	Punt	167717,65	416461,67	0,60	0,60	0,00
omroepinstallatie	1097	22	12:03, 29 Mar 2017	851	omroepinstallatie	Punt	167701,29	416561,84	4,00	4,00	0,00
omroepinstallatie	1098	22	12:03, 29 Mar 2017	852	omroepinstallatie	Punt	167702,00	416497,28	4,00	4,00	0,00
omroepinstallatie	1099	22	12:03, 29 Mar 2017	853	omroepinstallatie	Punt	167732,13	416447,07	4,00	4,00	0,00
omroepinstallatie	1100	22	12:03, 29 Mar 2017	854	omroepinstallatie	Punt	167804,57	416432,01	4,00	4,00	0,00
omroepinstallatie	1101	22	12:03, 29 Mar 2017	855	omroepinstallatie	Punt	167879,17	416399,73	4,00	4,00	0,00
omroepinstallatie	1102	22	12:03, 29 Mar 2017	856	omroepinstallatie	Punt	167925,80	416437,03	4,00	4,00	0,00
omroepinstallatie	1103	22	12:03, 29 Mar 2017	857	omroepinstallatie	Punt	167908,58	416501,58	4,00	4,00	0,00
omroepinstallatie	1104	22	12:03, 29 Mar 2017	858	omroepinstallatie	Punt	167877,02	416558,97	4,00	4,00	0,00
omroepinstallatie	1105	22	12:03, 29 Mar 2017	859	omroepinstallatie	Punt	167852,63	416628,54	4,00	4,00	0,00
omroepinstallatie	1106	22	12:03, 29 Mar 2017	860	omroepinstallatie	Punt	167825,38	416691,66	4,00	4,00	0,00
omroepinstallatie	1107	22	12:03, 29 Mar 2017	861	omroepinstallatie	Punt	167754,37	416706,73	4,00	4,00	0,00
omroepinstallatie	1108	22	12:03, 29 Mar 2017	862	omroepinstallatie	Punt	167671,16	416673,73	4,00	4,00	0,00
omroepinstallatie	1109	22	12:03, 29 Mar 2017	863	omroepinstallatie	Punt	167719,22	416602,72	4,00	4,00	0,00
omroepinstallatie	1110	22	12:03, 29 Mar 2017	864	omroepinstallatie	Punt	167797,40	416518,08	4,00	4,00	0,00
omroepinstallatie	1111	22	12:03, 29 Mar 2017	865	omroepinstallatie	Punt	167853,35	416463,57	4,00	4,00	0,00
omroepinstallatie	1112	22	12:03, 29 Mar 2017	866	omroepinstallatie	Punt	167829,68	416545,34	4,00	4,00	0,00
omroepinstallatie	1113	22	12:03, 29 Mar 2017	867	omroepinstallatie	Punt	167806,73	416604,15	4,00	4,00	0,00
omroepinstallatie	1114	22	12:03, 29 Mar 2017	868	omroepinstallatie	Punt	167761,54	416683,06	4,00	4,00	0,00
omroepinstallatie	1115	22	12:03, 29 Mar 2017	869	omroepinstallatie	Punt	167762,26	416782,04	4,00	4,00	0,00
omroepinstallatie	1116	22	12:03, 29 Mar 2017	870	omroepinstallatie	Punt	167679,77	416769,85	4,00	4,00	0,00
--	1152	0	10:34, 4 May 2018	950	schietbaan	Punt	167651,95	416702,65	2,10	2,10	0,00
parkeren	1153	16	16:55, 15 Nov 2024	951	parkeren schietbaan	Punt	167622,78	416746,53	0,75	0,75	0,00
parkeren	1154	16	16:55, 15 Nov 2024	952	parkeren schietbaan	Punt	167627,21	416735,56	0,75	0,75	0,00
parkeren	1155	16	16:55, 15 Nov 2024	953	parkeren schietbaan	Punt	167630,71	416722,72	0,75	0,75	0,00
parkeren	1156	16	16:55, 15 Nov 2024	954	parkeren schietbaan	Punt	167636,55	416708,95	0,75	0,75	0,00
parkeren	1157	16	16:55, 15 Nov 2024	955	parkeren schietbaan	Punt	167640,52	416694,71	0,75	0,75	0,00
parkeren	1216	16	14:55, 27 Nov 2024	901	parkeren crossbaan NO	Punt	167817,02	416782,20	0,75	0,75	0,00
parkeren	1217	16	14:55, 27 Nov 2024	902	parkeren crossbaan NO	Punt	167848,88	416787,13	0,75	0,75	0,00
parkeren	1218	16	14:55, 27 Nov 2024	903	parkeren crossbaan NO	Punt	167883,37	416792,06	0,75	0,75	0,00
parkeren	1219	16	14:55, 27 Nov 2024	904	parkeren crossbaan NO	Punt	167910,64	416796,00	0,75	0,75	0,00
parkeren	1220	16	14:55, 27 Nov 2024	906	parkeren crossbaan NO	Punt	167821,94	416756,91	0,75	0,75	0,00
parkeren	1221	16	14:55, 27 Nov 2024	908	parkeren crossbaan NO	Punt	167905,05	416759,21	0,75	0,75	0,00
parkeren	1222	16	14:55, 27 Nov 2024	909	parkeren crossbaan NO	Punt	167882,71	416752,64	0,75	0,75	0,00
parkeren	1223	16	14:55, 27 Nov 2024	910	parkeren crossbaan NO	Punt	167854,46	416742,78	0,75	0,75	0,00
parkeren	1224	16	14:55, 27 Nov 2024	911	parkeren crossbaan NO	Punt	167826,54	416731,62	0,75	0,75	0,00
parkeren	1225	16	14:55, 27 Nov 2024	912	parkeren crossbaan NO	Punt	167852,82	416763,81	0,75	0,75	0,00

Model: Haskoning Kartwedstrijd CNZ RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Hdef.	Type	Richt.	Hoek	Cb(u) (D)	Cb(u) (A)	Cb(u) (N)	Cb(%) (D)	Cb(%) (A)	Cb(%) (N)	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)	GeenRefl.
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	0,647	--	--	5,395	--	--	12,68	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	0,647	--	--	5,395	--	--	12,68	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	0,647	--	--	5,395	--	--	12,68	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	0,647	--	--	5,395	--	--	12,68	--	--	Nee
omroepinstallatie	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,000	--	--	8,337	--	--	10,79	--	--	Nee
omroepinstallatie	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,000	--	--	8,337	--	--	10,79	--	--	Nee
omroepinstallatie	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,000	--	--	8,337	--	--	10,79	--	--	Nee
omroepinstallatie	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,000	--	--	8,337	--	--	10,79	--	--	Nee
omroepinstallatie	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,000	--	--	8,337	--	--	10,79	--	--	Nee
omroepinstallatie	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,000	--	--	8,337	--	--	10,79	--	--	Nee
omroepinstallatie	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,000	--	--	8,337	--	--	10,79	--	--	Nee
omroepinstallatie	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,000	--	--	8,337	--	--	10,79	--	--	Nee
omroepinstallatie	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,000	--	--	8,337	--	--	10,79	--	--	Nee
omroepinstallatie	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,000	--	--	8,337	--	--	10,79	--	--	Nee
omroepinstallatie	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,000	--	--	8,337	--	--	10,79	--	--	Nee
omroepinstallatie	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,000	--	--	8,337	--	--	10,79	--	--	Nee
omroepinstallatie	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,000	--	--	8,337	--	--	10,79	--	--	Nee
omroepinstallatie	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,000	--	--	8,337	--	--	10,79	--	--	Nee
omroepinstallatie	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,000	--	--	8,337	--	--	10,79	--	--	Nee
omroepinstallatie	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,000	--	--	8,337	--	--	10,79	--	--	Nee
omroepinstallatie	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,000	--	--	8,337	--	--	10,79	--	--	Nee
omroepinstallatie	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	1,000	--	--	8,337	--	--	10,79	--	--	Nee
--	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	0,560	0,350	--	4,667	8,750	--	13,31	10,58	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	0,079	--	--	0,661	--	--	21,80	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	0,079	--	--	0,661	--	--	21,80	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	0,079	--	--	0,661	--	--	21,80	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	0,079	--	--	0,661	--	--	21,80	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	0,079	--	--	0,661	--	--	21,80	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	0,192	--	--	1,600	--	--	17,96	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	0,192	--	--	1,600	--	--	17,96	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	0,192	--	--	1,600	--	--	17,96	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	0,192	--	--	1,600	--	--	17,96	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	0,192	--	--	1,600	--	--	17,96	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	0,192	--	--	1,600	--	--	17,96	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	0,192	--	--	1,600	--	--	17,96	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	0,192	--	--	1,600	--	--	17,96	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	0,192	--	--	1,600	--	--	17,96	--	--	Nee

Model: 5.1.2e Kartwedstrijd CNZ RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	GeenDemping	GeenProces	Lw 31	Lw 63	Lw 125	Lw 250	Lw 500	Lw 1k	Lw 2k	Lw 4k	Lw 8k	Lw Totaal	Red 31	Red 63	Red 125
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
omroepinstallatie	Nee	Nee	75,00	83,00	96,00	5.1.2f	5.1.2f	105,00	104,00	5.1.2f	95,00	5.1.2f	0,00	0,00	0,00
omroepinstallatie	Nee	Nee	75,00	83,00	96,00	5.1.2f	104,00	105,00	104,00	5.1.2f	95,00	5.1.2f	0,00	0,00	0,00
omroepinstallatie	Nee	Nee	75,00	83,00	96,00	101,00	104,00	105,00	104,00	5.1.2f	95,00	5.1.2f	0,00	0,00	0,00
omroepinstallatie	Nee	Nee	75,00	83,00	96,00	101,00	5.1.2f	105,00	104,00	5.1.2f	95,00	5.1.2f	0,00	0,00	0,00
omroepinstallatie	Nee	Nee	75,00	83,00	96,00	5.1.2f	5.1.2f	105,00	104,00	5.1.2f	95,00	5.1.2f	0,00	0,00	0,00
omroepinstallatie	Nee	Nee	75,00	83,00	96,00	5.1.2f	5.1.2f	105,00	104,00	5.1.2f	95,00	5.1.2f	0,00	0,00	0,00
omroepinstallatie	Nee	Nee	75,00	83,00	96,00	5.1.2f	104,00	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	95,00	5.1.2f	0,00	0,00	0,00
omroepinstallatie	Nee	Nee	75,00	83,00	96,00	5.1.2f	104,00	105,00	104,00	100,00	95,00	5.1.2f	0,00	0,00	0,00
omroepinstallatie	Nee	Nee	75,00	83,00	96,00	101,00	104,00	5.1.2f	104,00	100,00	95,00	5.1.2f	0,00	0,00	0,00
omroepinstallatie	Nee	Nee	75,00	83,00	96,00	101,00	104,00	105,00	104,00	100,00	95,00	5.1.2f	0,00	0,00	0,00
omroepinstallatie	Nee	Nee	75,00	83,00	96,00	5.1.2f	5.1.2f	105,00	104,00	100,00	95,00	5.1.2f	0,00	0,00	0,00
omroepinstallatie	Nee	Nee	75,00	83,00	96,00	5.1.2f	104,00	5.1.2f	104,00	100,00	95,00	5.1.2f	0,00	0,00	0,00
omroepinstallatie	Nee	Nee	75,00	83,00	96,00	5.1.2f	104,00	105,00	104,00	100,00	95,00	5.1.2f	0,00	0,00	0,00
omroepinstallatie	Nee	Nee	75,00	83,00	96,00	101,00	104,00	105,00	104,00	100,00	95,00	5.1.2f	0,00	0,00	0,00
omroepinstallatie	Nee	Nee	75,00	83,00	96,00	5.1.2f	104,00	105,00	5.1.2f	5.1.2f	95,00	5.1.2f	0,00	0,00	0,00
omroepinstallatie	Nee	Nee	75,00	83,00	96,00	101,00	5.1.2f	105,00	104,00	100,00	95,00	5.1.2f	0,00	0,00	0,00
omroepinstallatie	Nee	Nee	75,00	83,00	96,00	5.1.2f	104,00	105,00	104,00	5.1.2f	95,00	5.1.2f	0,00	0,00	0,00
omroepinstallatie	Nee	Nee	75,00	83,00	96,00	5.1.2f	5.1.2f	105,00	104,00	100,00	95,00	5.1.2f	0,00	0,00	0,00
omroepinstallatie	Nee	Nee	75,00	83,00	96,00	101,00	104,00	105,00	5.1.2f	5.1.2f	95,00	5.1.2f	0,00	0,00	0,00
omroepinstallatie	Nee	Nee	75,00	83,00	96,00	101,00	104,00	105,00	104,00	5.1.2f	95,00	5.1.2f	0,00	0,00	0,00
--	Nee	Nee	33,30	33,30	66,80	79,70	91,90	97,20	99,30	98,70	93,40	5.1.2f	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00

Model: 5.1.2e Kartwedstrijd CNZ RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Red 250	Red 500	Red 1k	Red 2k	Red 4k	Red 8k	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
omroepinstallatie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75,00	83,00	96,00	101,00	104,00	105,00	104,00	100,00	95,00	110,49
omroepinstallatie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75,00	83,00	96,00	101,00	104,00	105,00	104,00	100,00	95,00	110,49
omroepinstallatie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75,00	83,00	96,00	101,00	104,00	105,00	104,00	100,00	95,00	110,49
omroepinstallatie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75,00	83,00	96,00	101,00	104,00	105,00	104,00	100,00	95,00	110,49
omroepinstallatie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75,00	83,00	96,00	101,00	104,00	105,00	104,00	100,00	95,00	110,49
omroepinstallatie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75,00	83,00	96,00	101,00	104,00	105,00	104,00	100,00	95,00	110,49
omroepinstallatie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75,00	83,00	96,00	101,00	104,00	105,00	104,00	100,00	95,00	110,49
omroepinstallatie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75,00	83,00	96,00	101,00	104,00	105,00	104,00	100,00	95,00	110,49
omroepinstallatie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75,00	83,00	96,00	101,00	104,00	105,00	104,00	100,00	95,00	110,49
omroepinstallatie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75,00	83,00	96,00	101,00	104,00	105,00	104,00	100,00	95,00	110,49
omroepinstallatie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75,00	83,00	96,00	101,00	104,00	105,00	104,00	100,00	95,00	110,49
omroepinstallatie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75,00	83,00	96,00	101,00	104,00	105,00	104,00	100,00	95,00	110,49
omroepinstallatie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75,00	83,00	96,00	101,00	104,00	105,00	104,00	100,00	95,00	110,49
omroepinstallatie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75,00	83,00	96,00	101,00	104,00	105,00	104,00	100,00	95,00	110,49
omroepinstallatie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75,00	83,00	96,00	101,00	104,00	105,00	104,00	100,00	95,00	110,49
omroepinstallatie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75,00	83,00	96,00	101,00	104,00	105,00	104,00	100,00	95,00	110,49
omroepinstallatie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	75,00	83,00	96,00	101,00	104,00	105,00	104,00	100,00	95,00	110,49
--	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	33,30	33,30	66,80	79,70	91,90	97,20	99,30	98,70	93,40	103,98
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77

Model: Haskoning Kartwedstrijd CNZ RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	ItemID	Grp.ID	Datum	Naam	Omschr.	Vorm	X	Y	Hoogte	Rel.H	Maaiveld
parkeren	1226	16	14:55, 27 Nov 2024	913	parkeren crossbaan NO	Punt	167880,74	416770,71	0,75	0,75	0,00
parkeren	1227	16	14:55, 27 Nov 2024	914	parkeren crossbaan NO	Punt	167908,99	416779,25	0,75	0,75	0,00
parkeren	1228	16	14:58, 27 Nov 2024	901	parkeren crossbaan	Punt	167889,28	416398,41	0,75	0,75	0,00
parkeren	1229	16	14:58, 27 Nov 2024	902	parkeren crossbaan	Punt	167923,30	416407,64	0,75	0,75	0,00
parkeren	1230	16	14:58, 27 Nov 2024	903	parkeren crossbaan	Punt	167959,26	416416,88	0,75	0,75	0,00
parkeren	1231	16	14:58, 27 Nov 2024	904	parkeren crossbaan	Punt	167993,03	416425,62	0,75	0,75	0,00
parkeren	1232	16	14:58, 27 Nov 2024	906	parkeren crossbaan	Punt	167892,92	416384,32	0,75	0,75	0,00
parkeren	1233	16	14:58, 27 Nov 2024	912	parkeren crossbaan	Punt	167926,94	416392,34	0,75	0,75	0,00
parkeren	1234	16	14:58, 27 Nov 2024	913	parkeren crossbaan	Punt	167962,90	416400,60	0,75	0,75	0,00
parkeren	1235	16	14:58, 27 Nov 2024	914	parkeren crossbaan	Punt	167997,16	416408,86	0,75	0,75	0,00

Model: 5.1.2e Kartwedstrijd CNZ RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Hdef.	Type	Richt.	Hoek	Cb(u) (D)	Cb(u) (A)	Co(u) (N)	Cb(%) (D)	Cb(%) (A)	Cb(%) (N)	Cb(D)	Cb(A)	Cb(N)	GeenRefl.
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	0,192	--	--	1,600	--	--	17,96	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	0,192	--	--	1,600	--	--	17,96	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	0,192	--	--	1,600	--	--	17,96	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	0,192	--	--	1,600	--	--	17,96	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	0,192	--	--	1,600	--	--	17,96	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	0,192	--	--	1,600	--	--	17,96	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	0,192	--	--	1,600	--	--	17,96	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	0,192	--	--	1,600	--	--	17,96	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	0,192	--	--	1,600	--	--	17,96	--	--	Nee
parkeren	Eigen waarde	Normale puntbron	0,00	360,00	0,192	--	--	1,600	--	--	17,96	--	--	Nee

Model: 5.1.2e Kartwedstrijd CNZ RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	GeenDemping	GeenProces	Lw 31	Lw 63	Lw 125	Lw 250	Lw 500	Lw 1k	Lw 2k	Lw 4k	Lw 8k	Lw Totaal	Red 31	Red 63	Red 125
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00
parkeren	Nee	Nee	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77	0,00	0,00	0,00

Model: 5.1.2e Kartwedstrijd CNZ RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Groep	Red 250	Red 500	Red 1k	Red 2k	Red 4k	Red 8k	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
parkeren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77

Model: 5.1.2e Training CNZ RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Groep	ItemID	Grp.ID	Datum	Vorm	X	Y	Rel.H	Cb(u)(D)	Cb(u)(A)	Cb(u)(N)
001	1	143	24	16:38, 18 Aug 2025	Punt	167923,08	416569,85	0,75	2,416	--	--
002	1	144	24	16:38, 18 Aug 2025	Punt	167966,79	416575,37	0,75	2,416	--	--
003	1	145	24	16:38, 18 Aug 2025	Punt	168017,34	416577,43	0,75	2,416	--	--
004	1	146	24	16:38, 18 Aug 2025	Punt	168033,20	416608,65	0,75	2,416	--	--
005	1	147	24	16:38, 18 Aug 2025	Punt	168008,42	416643,83	2,00	2,416	--	--
006	1	148	24	16:38, 18 Aug 2025	Punt	167976,71	416656,71	0,75	2,416	--	--
007	1	149	24	16:38, 18 Aug 2025	Punt	167963,83	416691,40	0,75	2,416	--	--
008	1	150	24	16:38, 18 Aug 2025	Punt	168010,41	416693,38	3,00	2,416	--	--
009	1	151	24	16:38, 18 Aug 2025	Punt	168056,00	416672,07	0,75	2,416	--	--
010	1	152	24	16:38, 18 Aug 2025	Punt	168067,39	416625,99	4,00	2,416	--	--
011	1	153	24	16:38, 18 Aug 2025	Punt	168074,33	416576,44	2,00	2,416	--	--
012	1	154	24	16:38, 18 Aug 2025	Punt	168042,12	416557,11	0,75	2,416	--	--
013	1	155	24	16:38, 18 Aug 2025	Punt	168005,45	416545,71	3,00	2,416	--	--
014	1	156	24	16:38, 18 Aug 2025	Punt	167978,20	416513,01	0,75	2,416	--	--
015	1	157	24	16:38, 18 Aug 2025	Punt	167932,11	416521,43	2,00	2,416	--	--
016	1	158	24	16:38, 18 Aug 2025	Punt	167945,49	416474,85	0,75	2,416	--	--
017	1	159	24	16:38, 18 Aug 2025	Punt	167972,25	416455,03	0,75	2,416	--	--
018	1	160	24	16:38, 18 Aug 2025	Punt	168004,46	416495,17	4,00	2,416	--	--
019	1	161	24	16:38, 18 Aug 2025	Punt	168031,71	416529,36	0,75	2,416	--	--
020	1	162	24	16:38, 18 Aug 2025	Punt	168074,83	416526,88	2,00	2,416	--	--
021	1	163	24	16:38, 18 Aug 2025	Punt	168111,99	416538,28	0,75	2,416	--	--
022	1	164	24	16:38, 18 Aug 2025	Punt	168109,02	416569,00	3,00	2,416	--	--
023	1	165	24	16:38, 18 Aug 2025	Punt	168100,59	416612,61	0,75	2,416	--	--
024	1	166	24	16:38, 18 Aug 2025	Punt	168094,65	416649,28	4,00	2,416	--	--
025	1	167	24	16:38, 18 Aug 2025	Punt	168087,71	416692,39	0,75	2,416	--	--
026	1	168	24	16:38, 18 Aug 2025	Punt	168058,47	416718,66	2,00	2,416	--	--
027	1	169	24	16:38, 18 Aug 2025	Punt	168019,33	416732,53	0,75	2,416	--	--
028	1	170	24	16:38, 18 Aug 2025	Punt	167972,75	416736,00	3,00	2,416	--	--
029	1	171	24	16:38, 18 Aug 2025	Punt	167928,15	416727,57	0,75	2,416	--	--
030	1	172	24	16:38, 18 Aug 2025	Punt	167902,00	416711,00	4,00	2,416	--	--
031	1	173	24	16:38, 18 Aug 2025	Punt	167874,63	416673,07	0,75	2,416	--	--
032	1	174	24	16:38, 18 Aug 2025	Punt	167885,53	416641,35	2,00	2,416	--	--
033	1	175	24	16:38, 18 Aug 2025	Punt	167915,76	416638,87	0,75	2,416	--	--
034	1	176	24	16:38, 18 Aug 2025	Punt	167949,95	416642,34	3,00	2,416	--	--
035	1	177	24	16:38, 18 Aug 2025	Punt	167975,72	416612,61	0,75	2,416	--	--
036	1	178	24	16:38, 18 Aug 2025	Punt	168001,49	416578,91	0,75	2,416	--	--
451	motorcrosstraining jeugdbaan	456	13	09:42, 29 Mar 2017	Punt	167977,65	416796,02	0,75	3,000	--	--
452	motorcrosstraining jeugdbaan	457	13	15:09, 26 Apr 2017	Punt	168010,79	416810,43	0,75	3,000	--	--
453	motorcrosstraining jeugdbaan	458	13	15:09, 26 Apr 2017	Punt	168084,79	416826,91	0,75	3,000	--	--
454	motorcrosstraining jeugdbaan	459	13	15:09, 26 Apr 2017	Punt	168094,84	416777,20	0,75	3,000	--	--

Model: 5.1.2e Training 5.1.2e BS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Cb(%)(D)	Cb(%)(A)	Cb(%)(N)	Lw Totaal	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal
001	20,137	--	--	119,12	77,40	94,80	110,40	111,00	109,80	109,40	114,00	110,90	103,30	119,12
002	20,137	--	--	119,12	77,40	94,80	110,40	111,00	109,80	109,40	114,00	110,90	103,30	119,12
003	20,137	--	--	119,12	77,40	94,80	110,40	111,00	109,80	109,40	114,00	110,90	103,30	119,12
004	20,137	--	--	119,12	77,40	94,80	110,40	111,00	109,80	109,40	114,00	110,90	103,30	119,12
005	20,137	--	--	119,12	77,40	94,80	110,40	111,00	109,80	109,40	114,00	110,90	103,30	119,12
006	20,137	--	--	119,12	77,40	94,80	110,40	111,00	109,80	109,40	114,00	110,90	103,30	119,12
007	20,137	--	--	119,12	77,40	94,80	110,40	111,00	109,80	109,40	114,00	110,90	103,30	119,12
008	20,137	--	--	119,12	77,40	94,80	110,40	111,00	109,80	109,40	114,00	110,90	103,30	119,12
009	20,137	--	--	119,12	77,40	94,80	110,40	111,00	109,80	109,40	114,00	110,90	103,30	119,12
010	20,137	--	--	119,12	77,40	94,80	110,40	111,00	109,80	109,40	114,00	110,90	103,30	119,12
011	20,137	--	--	119,12	77,40	94,80	110,40	111,00	109,80	109,40	114,00	110,90	103,30	119,12
012	20,137	--	--	119,12	77,40	94,80	110,40	111,00	109,80	109,40	114,00	110,90	103,30	119,12
013	20,137	--	--	119,12	77,40	94,80	110,40	111,00	109,80	109,40	114,00	110,90	103,30	119,12
014	20,137	--	--	119,12	77,40	94,80	110,40	111,00	109,80	109,40	114,00	110,90	103,30	119,12
015	20,137	--	--	119,12	77,40	94,80	110,40	111,00	109,80	109,40	114,00	110,90	103,30	119,12
016	20,137	--	--	119,12	77,40	94,80	110,40	111,00	109,80	109,40	114,00	110,90	103,30	119,12
017	20,137	--	--	119,12	77,40	94,80	110,40	111,00	109,80	109,40	114,00	110,90	103,30	119,12
018	20,137	--	--	119,12	77,40	94,80	110,40	111,00	109,80	109,40	114,00	110,90	103,30	119,12
019	20,137	--	--	119,12	77,40	94,80	110,40	111,00	109,80	109,40	114,00	110,90	103,30	119,12
020	20,137	--	--	119,12	77,40	94,80	110,40	111,00	109,80	109,40	114,00	110,90	103,30	119,12
021	20,137	--	--	119,12	77,40	94,80	110,40	111,00	109,80	109,40	114,00	110,90	103,30	119,12
022	20,137	--	--	119,12	77,40	94,80	110,40	111,00	109,80	109,40	114,00	110,90	103,30	119,12
023	20,137	--	--	119,12	77,40	94,80	110,40	111,00	109,80	109,40	114,00	110,90	103,30	119,12
024	20,137	--	--	119,12	77,40	94,80	110,40	111,00	109,80	109,40	114,00	110,90	103,30	119,12
025	20,137	--	--	119,12	77,40	94,80	110,40	111,00	109,80	109,40	114,00	110,90	103,30	119,12
026	20,137	--	--	119,12	77,40	94,80	110,40	111,00	109,80	109,40	114,00	110,90	103,30	119,12
027	20,137	--	--	119,12	77,40	94,80	110,40	111,00	109,80	109,40	114,00	110,90	103,30	119,12
028	20,137	--	--	119,12	77,40	94,80	110,40	111,00	109,80	109,40	114,00	110,90	103,30	119,12
029	20,137	--	--	119,12	77,40	94,80	110,40	111,00	109,80	109,40	114,00	110,90	103,30	119,12
030	20,137	--	--	119,12	77,40	94,80	110,40	111,00	109,80	109,40	114,00	110,90	103,30	119,12
031	20,137	--	--	119,12	77,40	94,80	110,40	111,00	109,80	109,40	114,00	110,90	103,30	119,12
032	20,137	--	--	119,12	77,40	94,80	110,40	111,00	109,80	109,40	114,00	110,90	103,30	119,12
033	20,137	--	--	119,12	77,40	94,80	110,40	111,00	109,80	109,40	114,00	110,90	103,30	119,12
034	20,137	--	--	119,12	77,40	94,80	110,40	111,00	109,80	109,40	114,00	110,90	103,30	119,12
035	20,137	--	--	119,12	77,40	94,80	110,40	111,00	109,80	109,40	114,00	110,90	103,30	119,12
036	20,137	--	--	119,12	77,40	94,80	110,40	111,00	109,80	109,40	114,00	110,90	103,30	119,12
451	25,003	--	--	116,35	66,60	78,40	96,90	107,50	103,70	107,40	111,20	111,10	105,00	116,35
452	25,003	--	--	116,35	66,60	78,40	96,90	107,50	103,70	107,40	111,20	111,10	105,00	116,35
453	25,003	--	--	116,35	66,60	78,40	96,90	107,50	103,70	107,40	111,20	111,10	105,00	116,35
454	25,003	--	--	116,35	66,60	78,40	96,90	107,50	103,70	107,40	111,20	111,10	105,00	116,35

Model: 5.1.2e Training CNZ RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Groep	ItemID	Grp.ID	Datum	Vorm	X	Y	Rel.H	Cb(u)(D)	Cb(u)(A)	Cb(u)(N)
455	motorcrosstraining jeugdbaan	460	13	15:10, 26 Apr 2017	Punt	168080,32	416763,80	0,75	3,000	--	--
456	motorcrosstraining jeugdbaan	461	13	15:10, 26 Apr 2017	Punt	168047,65	416766,03	0,75	3,000	--	--
457	motorcrosstraining jeugdbaan	462	13	15:10, 26 Apr 2017	Punt	168054,07	416792,00	0,75	3,000	--	--
458	motorcrosstraining jeugdbaan	463	13	15:10, 26 Apr 2017	Punt	168086,19	416813,51	0,75	3,000	--	--
459	motorcrosstraining jeugdbaan	464	13	15:10, 26 Apr 2017	Punt	168021,40	416788,09	0,75	3,000	--	--
460	motorcrosstraining jeugdbaan	465	13	15:09, 26 Apr 2017	Punt	167964,16	416766,31	0,75	3,000	--	--
501	kartverhuur	467	22	09:45, 29 Mar 2017	Punt	167830,90	416639,67	0,10	1,560	3,750	--
502	kartverhuur	468	22	09:45, 29 Mar 2017	Punt	167857,35	416571,16	0,10	1,560	3,750	--
503	kartverhuur	469	22	09:45, 29 Mar 2017	Punt	167864,81	416510,12	0,10	1,560	3,750	--
504	kartverhuur	470	22	09:45, 29 Mar 2017	Punt	167905,38	416433,49	0,10	1,560	3,750	--
505	kartverhuur	471	22	09:45, 29 Mar 2017	Punt	167824,80	416433,47	0,10	1,560	3,750	--
506	kartverhuur	472	22	09:45, 29 Mar 2017	Punt	167811,91	416497,23	0,10	1,560	3,750	--
507	kartverhuur	473	22	09:45, 29 Mar 2017	Punt	167774,46	416561,38	0,10	1,560	3,750	--
508	kartverhuur	474	22	09:45, 29 Mar 2017	Punt	167818,78	416557,92	0,10	1,560	3,750	--
509	kartverhuur	475	22	09:45, 29 Mar 2017	Punt	167812,59	416620,00	0,10	1,560	3,750	--
510	kartverhuur	476	22	09:45, 29 Mar 2017	Punt	167780,04	416667,37	0,10	1,560	3,750	--
511	kartverhuur	477	22	09:45, 29 Mar 2017	Punt	167776,60	416640,42	0,10	1,560	3,750	--
512	kartverhuur	478	22	09:45, 29 Mar 2017	Punt	167725,43	416609,05	0,10	1,560	3,750	--
513	kartverhuur	479	22	09:45, 29 Mar 2017	Punt	167687,78	416660,02	0,10	1,560	3,750	--
514	kartverhuur	480	22	09:45, 29 Mar 2017	Punt	167728,48	416695,97	0,10	1,560	3,750	--
515	kartverhuur	481	22	09:45, 29 Mar 2017	Punt	167789,53	416702,07	0,10	1,560	3,750	--
516	kartverhuur	482	22	09:45, 29 Mar 2017	Punt	167746,12	416638,31	0,10	1,560	3,750	--
551	karttraining	483	21	09:48, 29 Mar 2017	Punt	167830,49	416639,70	0,10	5,626	--	--
552	karttraining	484	21	09:48, 29 Mar 2017	Punt	167857,11	416570,94	0,10	5,626	--	--
553	karttraining	485	21	09:48, 29 Mar 2017	Punt	167864,89	416509,95	0,10	5,626	--	--
554	karttraining	486	21	09:48, 29 Mar 2017	Punt	167905,31	416433,25	0,10	5,626	--	--
555	karttraining	487	21	09:48, 29 Mar 2017	Punt	167824,89	416433,35	0,10	5,626	--	--
556	karttraining	488	21	09:48, 29 Mar 2017	Punt	167812,01	416497,46	0,10	5,626	--	--
557	karttraining	489	21	09:48, 29 Mar 2017	Punt	167774,30	416561,48	0,10	5,626	--	--
558	karttraining	490	21	09:48, 29 Mar 2017	Punt	167818,59	416558,11	0,10	5,626	--	--
559	karttraining	491	21	09:48, 29 Mar 2017	Punt	167812,98	416619,78	0,10	5,626	--	--
560	karttraining	492	21	09:48, 29 Mar 2017	Punt	167779,91	416667,42	0,10	5,626	--	--
561	karttraining	493	21	09:48, 29 Mar 2017	Punt	167776,54	416640,52	0,10	5,626	--	--
562	karttraining	494	21	09:48, 29 Mar 2017	Punt	167725,53	416608,83	0,10	5,626	--	--
563	karttraining	495	21	09:48, 29 Mar 2017	Punt	167687,41	416660,14	0,10	5,626	--	--
564	karttraining	496	21	09:48, 29 Mar 2017	Punt	167728,56	416696,36	0,10	5,626	--	--
565	karttraining	497	21	09:48, 29 Mar 2017	Punt	167789,20	416702,03	0,10	5,626	--	--
566	karttraining	498	21	09:48, 29 Mar 2017	Punt	167746,27	416638,27	0,10	5,626	--	--
901	crossbaan	500	28	14:42, 27 Nov 2024	Punt	167661,82	416756,14	0,75	0,192	--	--
902	crossbaan	501	28	14:42, 27 Nov 2024	Punt	167687,62	416760,79	0,75	0,192	--	--

Model: 5.1.2e Training CNZ RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Cb(%)(D)	Cb(%)(A)	Cb(%)(N)	Lw Totaal	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal
455	25,003	--	--	5.1.2f	66,60	78,40	96,90	107,50	5.1.2f	5.1.2f	111,20	111,10	105,00	116,35
456	25,003	--	--	5.1.2f	66,60	78,40	96,90	5.1.2f	103,70	5.1.2f	111,20	111,10	105,00	116,35
457	25,003	--	--	5.1.2f	66,60	78,40	96,90	107,50	103,70	5.1.2f	111,20	111,10	105,00	116,35
458	25,003	--	--	5.1.2f	66,60	78,40	96,90	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	111,10	5.1.2f	5.1.2f
459	25,003	--	--	116,35	66,60	78,40	96,90	5.1.2f	103,70	107,40	5.1.2f	111,10	105,00	116,35
460	25,003	--	--	116,35	66,60	78,40	96,90	107,50	5.1.2f	107,40	5.1.2f	111,10	105,00	116,35
501	13,002	93,756	--	106,32	71,80	85,20	92,30	99,40	96,30	100,10	101,30	95,70	85,90	5.1.2f
502	13,002	93,756	--	106,32	71,80	85,20	92,30	99,40	96,30	100,10	5.1.2f	95,70	85,90	5.1.2f
503	13,002	93,756	--	5.1.2f	71,80	85,20	92,30	99,40	96,30	100,10	101,30	95,70	85,90	5.1.2f
504	13,002	93,756	--	5.1.2f	71,80	85,20	92,30	99,40	96,30	100,10	101,30	95,70	85,90	106,32
505	13,002	93,756	--	106,32	71,80	85,20	92,30	99,40	96,30	100,10	5.1.2f	95,70	85,90	106,32
506	13,002	93,756	--	106,32	71,80	85,20	92,30	99,40	96,30	100,10	101,30	95,70	85,90	106,32
507	13,002	93,756	--	5.1.2f	71,80	85,20	92,30	99,40	96,30	100,10	5.1.2f	95,70	85,90	106,32
508	13,002	93,756	--	106,32	71,80	85,20	92,30	99,40	96,30	100,10	101,30	95,70	85,90	106,32
509	13,002	93,756	--	5.1.2f	71,80	85,20	92,30	99,40	96,30	100,10	101,30	95,70	85,90	5.1.2f
510	13,002	93,756	--	5.1.2f	71,80	85,20	92,30	99,40	96,30	100,10	5.1.2f	95,70	85,90	106,32
511	13,002	93,756	--	5.1.2f	71,80	85,20	92,30	99,40	96,30	5.1.2f	5.1.2f	95,70	85,90	5.1.2f
512	13,002	93,756	--	106,32	71,80	85,20	92,30	99,40	96,30	100,10	101,30	95,70	85,90	106,32
513	13,002	93,756	--	106,32	71,80	85,20	92,30	99,40	96,30	100,10	5.1.2f	95,70	85,90	106,32
514	13,002	93,756	--	106,32	71,80	85,20	92,30	99,40	96,30	100,10	5.1.2f	95,70	85,90	5.1.2f
515	13,002	93,756	--	106,32	71,80	85,20	92,30	99,40	96,30	100,10	101,30	95,70	85,90	106,32
516	13,002	93,756	--	5.1.2f	71,80	85,20	92,30	99,40	96,30	5.1.2f	5.1.2f	95,70	85,90	5.1.2f
551	46,881	--	--	5.1.2f	72,70	92,60	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	112,10	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f
552	46,881	--	--	116,88	72,70	92,60	5.1.2f	103,00	107,10	111,50	112,10	109,00	102,80	116,88
553	46,881	--	--	116,88	72,70	92,60	5.1.2f	103,00	107,10	5.1.2f	112,10	109,00	102,80	116,88
554	46,881	--	--	116,88	72,70	92,60	5.1.2f	103,00	107,10	5.1.2f	112,10	109,00	102,80	116,88
555	46,881	--	--	116,88	72,70	92,60	101,00	103,00	107,10	5.1.2f	112,10	109,00	102,80	116,88
556	46,881	--	--	5.1.2f	72,70	92,60	101,00	103,00	107,10	5.1.2f	112,10	109,00	102,80	116,88
557	46,881	--	--	116,88	72,70	92,60	5.1.2f	103,00	107,10	111,50	112,10	109,00	102,80	116,88
558	46,881	--	--	5.1.2f	72,70	92,60	101,00	103,00	107,10	111,50	112,10	109,00	102,80	116,88
559	46,881	--	--	5.1.2f	72,70	92,60	5.1.2f	103,00	107,10	111,50	112,10	109,00	102,80	116,88
560	46,881	--	--	5.1.2f	72,70	92,60	101,00	103,00	107,10	111,50	112,10	109,00	102,80	116,88
561	46,881	--	--	5.1.2f	72,70	92,60	5.1.2f	103,00	107,10	111,50	112,10	109,00	102,80	116,88
562	46,881	--	--	5.1.2f	72,70	92,60	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f
563	46,881	--	--	5.1.2f	72,70	92,60	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f
564	46,881	--	--	5.1.2f	72,70	92,60	101,00	103,00	107,10	5.1.2f	112,10	109,00	102,80	116,88
565	46,881	--	--	116,88	72,70	92,60	101,00	5.1.2f	107,10	111,50	112,10	109,00	102,80	116,88
566	46,881	--	--	116,88	72,70	92,60	5.1.2f	5.1.2f	107,10	111,50	112,10	109,00	102,80	116,88
901	1,600	--	--	94,77	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
902	1,600	--	--	94,77	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77

Model: 5.1.2e Training CNZ RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Groep	ItemID	Grp.ID	Datum	Vorm	X	Y	Rel.H	Cb(u)(D)	Cb(u)(A)	Cb(u)(N)
903	crossbaan	502	28	14:42, 27 Nov 2024	Punt	167714,19	416764,98	0,75	0,192	--	--
904	crossbaan	503	28	14:42, 27 Nov 2024	Punt	167743,10	416770,34	0,75	0,192	--	--
905	crossbaan	504	28	14:42, 27 Nov 2024	Punt	167770,96	416774,46	0,75	0,192	--	--
906	crossbaan	505	28	14:42, 27 Nov 2024	Punt	167668,53	416732,41	0,75	0,192	--	--
907	crossbaan	506	28	14:42, 27 Nov 2024	Punt	167781,54	416753,05	0,75	0,192	--	--
908	crossbaan	507	28	14:42, 27 Nov 2024	Punt	167779,48	416727,76	0,75	0,192	--	--
909	crossbaan	508	28	14:42, 27 Nov 2024	Punt	167742,58	416719,76	0,75	0,192	--	--
910	crossbaan	509	28	14:42, 27 Nov 2024	Punt	167705,94	416712,54	0,75	0,192	--	--
911	crossbaan	510	28	14:42, 27 Nov 2024	Punt	167675,33	416704,69	0,75	0,192	--	--
912	crossbaan	511	28	14:42, 27 Nov 2024	Punt	167695,88	416737,31	0,75	0,192	--	--
913	crossbaan	512	28	14:42, 27 Nov 2024	Punt	167726,58	416743,24	0,75	0,192	--	--
914	crossbaan	513	28	14:42, 27 Nov 2024	Punt	167756,26	416748,92	0,75	0,192	--	--
051	2	976	25	15:54, 15 Nov 2024	Punt	167923,72	416568,34	0,75	0,083	--	--
052	2	977	25	15:54, 15 Nov 2024	Punt	167967,87	416574,29	0,75	0,083	--	--
053	2	978	25	15:54, 15 Nov 2024	Punt	168000,07	416577,64	0,75	0,083	--	--
054	2	979	25	15:54, 15 Nov 2024	Punt	168035,12	416609,51	0,75	0,083	--	--
055	2	980	25	10:31, 22 Nov 2024	Punt	168009,63	416643,50	2,00	0,083	--	--
056	2	981	25	15:54, 15 Nov 2024	Punt	167975,63	416655,19	0,75	0,083	--	--
057	2	982	25	10:36, 22 Nov 2024	Punt	167962,89	416692,36	0,75	0,083	--	--
058	2	983	25	10:36, 22 Nov 2024	Punt	168011,75	416692,36	3,00	0,083	--	--
059	2	984	25	10:37, 22 Nov 2024	Punt	168055,30	416675,37	0,75	0,083	--	--
060	2	985	25	10:37, 22 Nov 2024	Punt	168065,92	416627,57	4,00	0,083	--	--
061	2	986	25	10:31, 22 Nov 2024	Punt	168074,42	416575,52	2,00	0,083	--	--
062	2	987	25	15:54, 15 Nov 2024	Punt	168043,62	416557,46	0,75	0,083	--	--
063	2	988	25	10:32, 22 Nov 2024	Punt	168004,31	416546,84	3,00	0,083	--	--
064	2	989	25	15:54, 15 Nov 2024	Punt	167978,82	416513,91	0,75	0,083	--	--
065	2	990	25	10:32, 22 Nov 2024	Punt	167934,21	416520,28	2,00	0,083	--	--
066	2	991	25	15:54, 15 Nov 2024	Punt	167945,89	416474,61	0,75	0,083	--	--
067	2	992	25	10:33, 22 Nov 2024	Punt	167972,45	416455,49	0,75	0,083	--	--
068	2	993	25	10:33, 22 Nov 2024	Punt	168004,31	416495,85	4,00	0,083	--	--
069	2	994	25	15:54, 15 Nov 2024	Punt	168032,99	416529,84	0,75	0,083	--	--
070	2	995	25	10:26, 22 Nov 2024	Punt	168075,48	416524,53	2,00	0,083	--	--
071	2	996	25	15:54, 15 Nov 2024	Punt	168111,60	416537,28	0,75	0,083	--	--
072	2	997	25	10:26, 22 Nov 2024	Punt	168110,54	416568,08	3,00	0,083	--	--
073	2	998	25	15:54, 15 Nov 2024	Punt	168100,98	416615,88	0,75	0,083	--	--
074	2	999	25	10:26, 22 Nov 2024	Punt	168095,67	416650,94	4,00	0,083	--	--
075	2	1000	25	15:54, 15 Nov 2024	Punt	168088,23	416691,30	0,75	0,083	--	--
076	2	1001	25	10:27, 22 Nov 2024	Punt	168057,43	416717,86	2,00	0,083	--	--
077	2	1002	25	15:54, 15 Nov 2024	Punt	168020,25	416732,73	0,75	0,083	--	--
078	2	1003	25	10:27, 22 Nov 2024	Punt	167972,45	416738,04	3,00	0,083	--	--

Model: 5.1.2e Training CNZ RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Cb(%)(D)	Cb(%)(A)	Cb(%)(N)	Lw Totaal	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal
903	1,600	--	--	94,77	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
904	1,600	--	--	94,77	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
905	1,600	--	--	94,77	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
906	1,600	--	--	94,77	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
907	1,600	--	--	94,77	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
908	1,600	--	--	94,77	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
909	1,600	--	--	94,77	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
910	1,600	--	--	94,77	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
911	1,600	--	--	94,77	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
912	1,600	--	--	94,77	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
913	1,600	--	--	94,77	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
914	1,600	--	--	94,77	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
051	0,692	--	--	5.1.2f	75,40	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	115,90	5.1.2f	113,60	5.1.2f	5.1.2f
052	0,692	--	--	5.1.2f	75,40	100,10	113,10	117,10	5.1.2f	115,90	5.1.2f	113,60	5.1.2f	5.1.2f
053	0,692	--	--	5.1.2f	75,40	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	115,90	5.1.2f	113,60	5.1.2f	5.1.2f
054	0,692	--	--	5.1.2f	75,40	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	115,90	5.1.2f	113,60	5.1.2f	5.1.2f
055	0,692	--	--	5.1.2f	75,40	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	115,90	5.1.2f	113,60	5.1.2f	5.1.2f
056	0,692	--	--	5.1.2f	75,40	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	115,90	5.1.2f	113,60	5.1.2f	5.1.2f
057	0,692	--	--	5.1.2f	75,40	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	115,90	119,50	113,60	5.1.2f	5.1.2f
058	0,692	--	--	5.1.2f	75,40	100,10	113,10	117,10	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	113,60	5.1.2f	5.1.2f
059	0,692	--	--	5.1.2f	75,40	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	115,90	119,50	113,60	5.1.2f	5.1.2f
060	0,692	--	--	5.1.2f	75,40	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	113,60	5.1.2f	5.1.2f
061	0,692	--	--	5.1.2f	75,40	100,10	5.1.2f	117,10	114,50	115,90	5.1.2f	113,60	5.1.2f	5.1.2f
062	0,692	--	--	124,08	75,40	5.1.2f	5.1.2f	117,10	114,50	115,90	5.1.2f	113,60	5.1.2f	5.1.2f
063	0,692	--	--	5.1.2f	75,40	5.1.2f	5.1.2f	117,10	114,50	115,90	119,50	113,60	5.1.2f	5.1.2f
064	0,692	--	--	5.1.2f	75,40	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	115,90	119,50	113,60	5.1.2f	5.1.2f
065	0,692	--	--	5.1.2f	75,40	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	115,90	5.1.2f	113,60	5.1.2f	5.1.2f
066	0,692	--	--	5.1.2f	75,40	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	115,90	5.1.2f	113,60	5.1.2f	5.1.2f
067	0,692	--	--	5.1.2f	75,40	100,10	5.1.2f	5.1.2f	114,50	5.1.2f	5.1.2f	113,60	5.1.2f	5.1.2f
068	0,692	--	--	5.1.2f	75,40	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	115,90	5.1.2f	113,60	5.1.2f	5.1.2f
069	0,692	--	--	5.1.2f	75,40	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	119,50	113,60	5.1.2f	5.1.2f
070	0,692	--	--	5.1.2f	75,40	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	115,90	119,50	113,60	5.1.2f	5.1.2f
071	0,692	--	--	5.1.2f	75,40	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	115,90	119,50	113,60	5.1.2f	5.1.2f
072	0,692	--	--	5.1.2f	75,40	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	115,90	119,50	113,60	5.1.2f	5.1.2f
073	0,692	--	--	5.1.2f	75,40	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	115,90	119,50	113,60	5.1.2f	5.1.2f
074	0,692	--	--	5.1.2f	75,40	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	115,90	5.1.2f	113,60	5.1.2f	5.1.2f
075	0,692	--	--	5.1.2f	75,40	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	115,90	5.1.2f	113,60	5.1.2f	5.1.2f
076	0,692	--	--	5.1.2f	75,40	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	115,90	5.1.2f	113,60	5.1.2f	5.1.2f
077	0,692	--	--	5.1.2f	75,40	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	115,90	5.1.2f	113,60	5.1.2f	5.1.2f
078	0,692	--	--	5.1.2f	75,40	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	115,90	5.1.2f	113,60	5.1.2f	5.1.2f

Model: 5.1.2e Training CNZ RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Groep	ItemID	Grp.ID	Datum	Vorm	X	Y	Rel.H	Cb(u)(D)	Cb(u)(A)	Cb(u)(N)
079	2	1004	25	15:54, 15 Nov 2024	Punt	167927,83	416727,42	0,75	0,083	--	--
080	2	1005	25	10:27, 22 Nov 2024	Punt	167902,60	416711,20	4,00	0,083	--	--
081	2	1006	25	15:54, 15 Nov 2024	Punt	167873,66	416673,24	0,75	0,083	--	--
082	2	1007	25	10:27, 22 Nov 2024	Punt	167886,41	416642,44	2,00	0,083	--	--
083	2	1008	25	15:54, 15 Nov 2024	Punt	167916,15	416638,19	0,75	0,083	--	--
084	2	1009	25	10:28, 22 Nov 2024	Punt	167949,08	416641,38	3,00	0,083	--	--
085	2	1010	25	15:54, 15 Nov 2024	Punt	167974,57	416612,70	0,75	0,083	--	--
086	2	1011	25	15:54, 15 Nov 2024	Punt	168018,12	416576,58	0,75	0,083	--	--
931	kartbaan	1044	27	17:05, 15 Nov 2024	Punt	167717,63	416564,53	0,60	0,647	0,052	--
932	kartbaan	1045	27	17:05, 15 Nov 2024	Punt	167732,02	416550,93	0,60	0,647	0,052	--
933	kartbaan	1046	27	17:05, 15 Nov 2024	Punt	167744,01	416537,34	0,60	0,647	0,052	--
934	kartbaan	1047	27	17:05, 15 Nov 2024	Punt	167762,40	416521,35	0,60	0,647	0,052	--
935	kartbaan	1048	27	17:05, 15 Nov 2024	Punt	167776,79	416506,16	0,60	0,647	0,052	--
936	kartbaan	1049	27	17:05, 15 Nov 2024	Punt	167715,23	416546,94	0,60	0,647	0,052	--
937	kartbaan	1050	27	17:05, 15 Nov 2024	Punt	167717,65	416523,80	0,60	0,647	0,052	--
938	kartbaan	1051	27	17:05, 15 Nov 2024	Punt	167736,71	416513,13	0,60	0,647	0,052	--
939	kartbaan	1052	27	17:05, 15 Nov 2024	Punt	167746,62	416498,26	0,60	0,647	0,052	--
940	kartbaan	1053	27	17:05, 15 Nov 2024	Punt	167772,00	416490,17	0,60	0,647	0,052	--
941	kartbaan	1054	27	17:05, 15 Nov 2024	Punt	167711,55	416503,22	0,60	0,647	0,052	--
942	kartbaan	1055	27	17:05, 15 Nov 2024	Punt	167714,60	416482,25	0,60	0,647	0,052	--
943	kartbaan	1056	27	17:05, 15 Nov 2024	Punt	167745,86	416478,82	0,60	0,647	0,052	--
944	kartbaan	1057	27	17:05, 15 Nov 2024	Punt	167717,65	416461,67	0,60	0,647	0,052	--
601	jeugdkartbaan	1067	29	10:04, 29 Mar 2017	Punt	167754,83	416464,62	0,10	1,000	3,000	--
602	jeugdkartbaan	1068	29	10:04, 29 Mar 2017	Punt	167783,92	416436,47	0,10	1,000	3,000	--
603	jeugdkartbaan	1069	29	10:04, 29 Mar 2017	Punt	167813,57	416407,57	0,10	1,000	3,000	--
604	jeugdkartbaan	1070	29	10:04, 29 Mar 2017	Punt	167814,14	416380,56	0,10	1,000	3,000	--
605	jeugdkartbaan	1071	29	10:04, 29 Mar 2017	Punt	167768,24	416375,27	0,10	1,000	3,000	--
606	jeugdkartbaan	1072	29	10:04, 29 Mar 2017	Punt	167731,78	416377,54	0,10	1,000	3,000	--
607	jeugdkartbaan	1073	29	10:05, 29 Mar 2017	Punt	167719,32	416411,92	0,10	1,000	3,000	--
608	jeugdkartbaan	1074	29	10:05, 29 Mar 2017	Punt	167737,83	416424,57	0,10	1,000	3,000	--
609	jeugdkartbaan	1075	29	10:05, 29 Mar 2017	Punt	167774,09	416394,35	0,10	1,000	3,000	--
610	jeugdkartbaan	1076	29	10:05, 29 Mar 2017	Punt	167767,86	416430,81	0,10	1,000	3,000	--
101	motorcross minibaan	1126	31	15:19, 26 Apr 2017	Punt	167932,13	416713,41	0,75	1,000	--	--
102	motorcross minibaan	1127	31	15:19, 26 Apr 2017	Punt	167986,12	416723,49	0,75	1,000	--	--
103	motorcross minibaan	1128	31	15:19, 26 Apr 2017	Punt	168034,13	416700,82	0,75	1,000	--	--
104	motorcross minibaan	1129	31	15:19, 26 Apr 2017	Punt	167977,78	416709,95	0,75	1,000	--	--
105	motorcross minibaan	1130	31	15:19, 26 Apr 2017	Punt	167937,64	416688,70	0,75	1,000	--	--
950	schietbaan	1152	30	10:34, 4 May 2018	Punt	167651,95	416702,65	2,10	0,560	0,350	--
951	schietbaan	1153	30	16:55, 15 Nov 2024	Punt	167622,78	416746,53	0,75	0,079	--	--
952	schietbaan	1154	30	16:55, 15 Nov 2024	Punt	167627,21	416735,56	0,75	0,079	--	--

Model: 5.1.2e Training CNZ RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Cb(%)(D)	Cb(%)(A)	Cb(%)(N)	Lw Totaal	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal
079	0,692	--	--	5.1.2f	75,40	5.1.2f	113,10	5.1.2f	5.1.2f	115,90	5.1.2f	113,60	5.1.2f	5.1.2f
080	0,692	--	--	5.1.2f	75,40	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	115,90	5.1.2f	113,60	5.1.2f	5.1.2f
081	0,692	--	--	5.1.2f	75,40	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	115,90	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f
082	0,692	--	--	5.1.2f	75,40	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	113,60	5.1.2f	5.1.2f
083	0,692	--	--	5.1.2f	75,40	5.1.2f	5.1.2f	117,10	5.1.2f	115,90	5.1.2f	113,60	5.1.2f	5.1.2f
084	0,692	--	--	5.1.2f	75,40	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	115,90	5.1.2f	113,60	5.1.2f	5.1.2f
085	0,692	--	--	124,08	75,40	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	115,90	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f
086	0,692	--	--	5.1.2f	75,40	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	115,90	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f	5.1.2f
931	5,395	1,300	--	94,77	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
932	5,395	1,300	--	94,77	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
933	5,395	1,300	--	94,77	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
934	5,395	1,300	--	94,77	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
935	5,395	1,300	--	94,77	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
936	5,395	1,300	--	94,77	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
937	5,395	1,300	--	94,77	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
938	5,395	1,300	--	94,77	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
939	5,395	1,300	--	94,77	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
940	5,395	1,300	--	94,77	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
941	5,395	1,300	--	94,77	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
942	5,395	1,300	--	94,77	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
943	5,395	1,300	--	94,77	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
944	5,395	1,300	--	94,77	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
601	8,337	74,989	--	5.1.2f	67,70	81,40	87,10	91,70	91,60	94,50	95,40	93,70	87,50	5.1.2f
602	8,337	74,989	--	5.1.2f	67,70	81,40	87,10	91,70	91,60	94,50	95,40	93,70	87,50	5.1.2f
603	8,337	74,989	--	5.1.2f	67,70	81,40	87,10	91,70	91,60	94,50	95,40	93,70	87,50	5.1.2f
604	8,337	74,989	--	5.1.2f	67,70	81,40	87,10	91,70	91,60	94,50	95,40	93,70	87,50	5.1.2f
605	8,337	74,989	--	5.1.2f	67,70	81,40	87,10	91,70	91,60	94,50	95,40	93,70	87,50	5.1.2f
606	8,337	74,989	--	5.1.2f	67,70	81,40	87,10	91,70	91,60	94,50	95,40	93,70	87,50	5.1.2f
607	8,337	74,989	--	5.1.2f	67,70	81,40	87,10	91,70	91,60	94,50	95,40	93,70	87,50	5.1.2f
608	8,337	74,989	--	5.1.2f	67,70	81,40	87,10	91,70	91,60	94,50	95,40	93,70	87,50	5.1.2f
609	8,337	74,989	--	5.1.2f	67,70	81,40	87,10	91,70	91,60	94,50	95,40	93,70	87,50	5.1.2f
610	8,337	74,989	--	5.1.2f	67,70	81,40	87,10	91,70	91,60	94,50	95,40	93,70	87,50	5.1.2f
101	8,337	--	--	5.1.2f	66,60	78,40	96,90	5.1.2f	5.1.2f	107,40	5.1.2f	111,10	5.1.2f	5.1.2f
102	8,337	--	--	116,35	66,60	78,40	96,90	107,50	103,70	107,40	5.1.2f	111,10	5.1.2f	5.1.2f
103	8,337	--	--	5.1.2f	66,60	78,40	96,90	107,50	103,70	5.1.2f	5.1.2f	111,10	5.1.2f	5.1.2f
104	8,337	--	--	5.1.2f	66,60	78,40	96,90	107,50	103,70	107,40	5.1.2f	111,10	5.1.2f	5.1.2f
105	8,337	--	--	116,35	66,60	78,40	96,90	5.1.2f	5.1.2f	107,40	5.1.2f	111,10	5.1.2f	5.1.2f
950	4,667	8,750	--	103,98	33,30	33,30	66,80	79,70	91,90	97,20	99,30	98,70	93,40	5.1.2f
951	0,661	--	--	94,77	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
952	0,661	--	--	94,77	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77

Model: 5.1.2e Training CNZ RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Groep	ItemID	Grp.ID	Datum	Vorm	X	Y	Rel.H	Cb(u)(D)	Cb(u)(A)	Cb(u)(N)
953	schietbaan	1155	30	16:55, 15 Nov 2024	Punt	167630,71	416722,72	0,75	0,079	--	--
954	schietbaan	1156	30	16:55, 15 Nov 2024	Punt	167636,55	416708,95	0,75	0,079	--	--
955	schietbaan	1157	30	16:55, 15 Nov 2024	Punt	167640,52	416694,71	0,75	0,079	--	--
Shovel	Shovel	1214	34	15:21, 27 Nov 2024	Punt	167955,16	416734,46	1,50	1,000	--	--
Shovel	Shovel	1215	34	15:21, 27 Nov 2024	Punt	168019,37	416518,58	1,50	1,000	--	--

Model: 5.1.2e Training CNZ RBS
Groep: (hoofdgroep)
Lijst van Puntbronnen, voor rekenmethode Industrielawaai - IL

Naam	Cb(%)(D)	Cb(%)(A)	Cb(%)(N)	Lw Totaal	Lwr 31	Lwr 63	Lwr 125	Lwr 250	Lwr 500	Lwr 1k	Lwr 2k	Lwr 4k	Lwr 8k	Lwr Totaal
953	0,661	--	--	94,77	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
954	0,661	--	--	94,77	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
955	0,661	--	--	94,77	63,60	75,60	81,90	82,80	87,00	90,70	88,60	82,50	75,50	94,77
Shovel	8,337	--	--	5.1.2f	--	77,30	86,90	89,60	95,90	5.1.2f	5.1.2f	92,10	81,80	5.1.2f
Shovel	8,337	--	--	104,98	--	77,30	86,90	89,60	95,90	5.1.2f	5.1.2f	92,10	81,80	104,98

Bijlage 3. Jaargemiddelde geluidsniveaus SNZ 1993 en 2025

Vergund o.b.v. 1993	MTG1				MTG2				MTG3			
6 wedstrijden MX en karts	MTG1		10lgTijd	Deelbijdr.	MTG2		10lgTijd	Deelbijdr.	MTG3		10lgTijd	Deelbijdr.
3 maal MX wedstrijd	58	Tonaal	-20,9	37,1	60	Tonaal	-20,9	39,1	62	Tonaal	-20,9	41,1
3 maal kart wedstrijd	63	Tonaal	-20,9	42,1	61	Tonaal	-20,9	40,1	63	Tonaal	-20,9	42,1
Trainingen:												
MX/kart 3 dagen per week en 52 weken = 156 dagen	58	Tonaal	-3,7	54,3	57	Tonaal	-3,7	53,3	59	Tonaal	-3,7	55,3
Karts 5 dagen per week en 52 weken												
260 dagen minus 156 dagen = 104 dagen	57	Tonaal	-5,5	51,5	56	Tonaal	-5,5	50,5	57	Tonaal	-5,5	51,5
	Totaal			[redacted]	Totaal			[redacted]	Totaal			[redacted]

ONDERZOEK 2025	MTG 1 5.1.2e				MTG 2 5.1.2e				MTG 3 5.1.2e			
Activiteit en # dagen per jaar	# dagen	10lg(# dagen/365)	Bijdrage in dB(A)	Deelbijdrage in dB(A)	# dagen	10lg(# dagen/365)	Bijdrage in dB(A)	Deelbijdrage in dB(A)	# dagen	10lg(# dagen/365)	Bijdrage in dB(A)	Deelbijdrage in dB(A)
4d grote wedstrijden MX	4	-19,60	54,4	34,80	4	-19,60	55,4	35,80	4	-19,60	58,3	38,70
6d kartwedstrijd	6	-17,84	51,1	33,26	6	-17,84	48,5	30,66	6	-17,84	48,4	30,56
kleine wedstrijd MX is als training												
151d training MX incl karten	151	-3,83	51,6	47,77	151	-3,83	51,3	47,47	151	-3,83	53,5	49,67
220 d training sec karten 220-151	69	-7,23	48,8	41,57	69	-7,23	46,3	39,07	69	-7,23	45,9	38,67
	Totaal jaargemiddeld in dB(A):			49,0				48,4				50,4

Jaargemiddeld in 1993 vergund incl tonaliteit	56,4	55,4	57,1
Jaargemiddeld in 1993 vergund excl tonaliteit	51,4	50,4	52,1
Gegevens 'vergund' zijn afkomstig van de geluidrapportage CaubergHuygen d.d. 13 april 2021 ref. 00770-11838-23			
Aantal dB(A)'s dat onderzoek '25 stiller is dan jaargem. vergund '93 excl tonaliteit:	2,4	2,0	1,7
Afname jaargem. bezien rekenkundig gemiddeld over MTG 1 t/m 3	2,1		

5.1.2e

Enhancing Society Together

Notitie

5.1.2e **Nederland B.V.**
Mobility & Infrastructure

Aan:	Gemeente Oss
Van:	5.1.2e
Datum:	12 november 2025
Kopie:	Click to enter "CopyTo"
Ons kenmerk:	BJ7152-HAS-RP01D01
Classificatie:	Alleen voor intern gebruik
Gecontroleerd door	Click or tap here to enter text.

Onderwerp: **Cumulatie Circuit Oss**

1 Inleiding

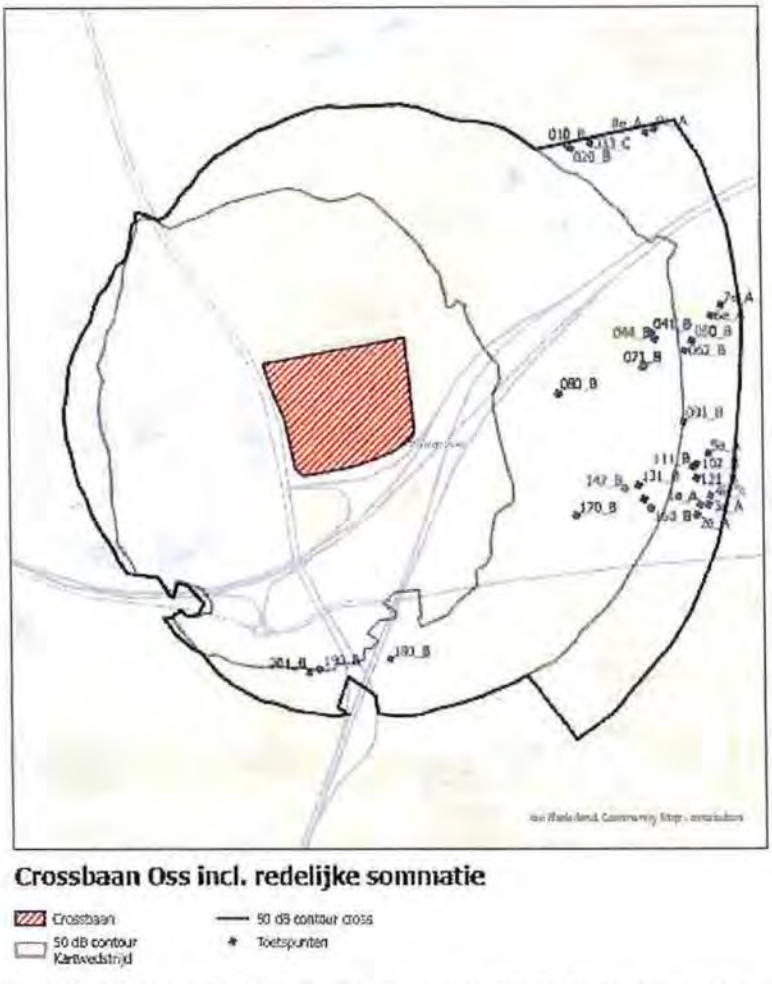
Deze notitie is opgesteld in het kader van het omgevingsplan voor het Circuit Nieuw 5.1.2e (CNZ) in de gemeente Oss. Het doel van deze notitie is om inzicht te geven in geluidaspecten die samenhangen met de wedstrijden met karts en crossmotoren (MX) op het circuit in cumulatie met de omliggende wegen. De analyse richt zich op het gecumuleerd geluid en bijbehorende kwalificaties op de geluidgevoelige gebouwen in de omgeving.

In deze notitie worden de uitgangspunten en berekeningen gepresenteerd die gebruikt zijn voor de vaststelling van het gecumuleerd geluid. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen de kart en cross wedstrijden.

2 Uitgangspunten

2.1 Locaties

Alle woningen binnen de 50 dB contour van kart- of motorcrosswedstrijden worden meegenomen in het onderzoek naar cumulatie van geluidsoorten. Hierin worden de kart- en motorcrosswedstrijden van elkaar gescheiden. Aangezien er geen geluidgevoelige adressen liggen binnen de 50 dB(A) contour van de kartwedstrijden worden de kartwedstrijden niet meegenomen worden voor cumulatie. Er liggen wel meerdere geluidgevoelige adressen binnen de 50 dB contour van de crosswedstrijden, de locaties zijn afgebeeld in figuur 1.

Figuur 1:Omhullende geluidcontour oftewel de nieuwe zonegrens en geluidcontouren van wedstr.jden karts en motorcross, inclusief redel.jke sommatie in de gemeenten Bernheze en Oss

2.2 Wegen

Om de L_{Den} waarden van de wegen op de gebouwen te bepalen zijn twee bronnen gebruikt. Er is een geluidmodel opgesteld voor de rijkswegen (A59 en A50), waarvan de bronemissies opgehaald zijn uit het CVGG. Daarnaast is de kaart van het geluid van wegverkeer van Atlas leefomgeving uit 2022 gebruikt om L_{Den} waarden te bepalen. Deze kaart is beschikbaar als raster van heel Nederland waarmee de rasterwaarden op de locaties van de toetspunten kunnen worden bepaald. Deze kaart bevat een goede indicatie van de L_{Den} door verkeer op alle wegen. In vergelijking met het rijkswegen model zijn in deze kaart ook de bronemissies van de gemeentewegen meegenomen, Waardoor vooral de adressen aan de Munstraat hogere L_{Den} waarden krijgen door de aanwezigheid van de N324. Vervolgens is per toetspunt de bron met de hoogste L_{Den}-waarde gebruikt om verder cumulatie te berekenen. Deze waarden zijn in de Bijlage te vinden.

2.3 Cumulatie

Artikel 3.25, paragraaf 3.1.5 uit de omgevingsregeling stelt dat voor cumulatie het geluid door industrie en wegen eerst moet worden omgerekend naar het geluid dat door wegen evenveel hinder veroorzaakt. Dit geeft de volgende omrekenformules:

Wegen:

$$L_w^* = 1.00 \cdot L_w + 0.00$$

Industrie:

$$L_I^* = 0.0146 \cdot L_I^2 - 0.5802 \cdot L_I + 45.024$$

Waarbij L_{wt} en L_I worden uitgedrukt in L_{den}.

Vervolgens wordt het gecumuleerde geluid berekend aan de hand van de volgende formule:

$$L_{cum} = 10\,log\left(\sum_n^N 10^{L_n^*/10}\right)$$

In dit onderzoek zijn de geluidwaarden van het circuit berekend in L_{etmaal} in plaats L_{Den}. Voor de berekening van het hindergeluid van het circuit zijn daarom de L_{etmaal} waarden met 2 dB naar beneden gecorrigeerd en vervolgens gebruikt in de omrekenformule voor industrie.

Gecumuleerd geluid wordt gekwalificeerd volgens tabel 1.

Tabel 1: Categorieën en kwalificaties voor gecumuleerd geluid

Gecumuleerd geluid in L_{cum}	Kwalificatie
≤ 45	Zeer goed
46-50	Goed
51-55	Redelijk
56-60	Matig
61-65	Tamelijk slecht
66-70	Slecht
≥ 61	Zeer slecht

3 Resultaten

Zoals vermeld in de uitgangspunten zijn ten aanzien van de bijdrage van het circuit alleen de crosswedstrijden voor de cumulatie van belang. De Bijlage cumulatie bevat alle resultaten op de toetspunten, volledigheidshalve bevat de Bijlage cumulatie ook de bijdragen van de kartwedstrijden.

Er liggen enkele tientallen woningen binnen de 50 dB(A) etmaalwaarde contour. In tabel 2 zijn de L_{Den} - waarde van de wegen ($L_{Den,wegen}$), de cumulatie van de cross met de wegen, de bijbehorende kwalificaties en het verschil tussen deze waarden weergeven.

Het verschil tussen de cumulatie in- en exclusief het circuit is voor alle adressen 0 t/m 3 dB. Bij 14 woningen vindt een verschuiving van de categorie plaats, Voor elk van deze adressen geldt een verschuiving van de categorie redelijk naar matig of matig naar tamelijk slecht, Daarbij moet worden vermeld dat de meeste van deze woningen zich in de situatie exclusief het circuit al tegen de bovengrens van hun categorie bevonden. We concluderen dat het circuit bij woningen in de gemeente Bernheze een minder voorname rol speelt dan in de gemeente Maashorst. Het circuit zorgt plaatselijk voor een toename van hindergeluid ten opzichte van het heersende wegverkeerslawaai van 1 tot en met 3 dB.

Tabel 2: Resultaten geluidgevoelige gebouwen binnen de 50 dB contour van de crosswedstrijden

Gemeente	Adres	L_{Den} Wegen	Kwalificatie exclusief circuit	Cumulatie	Kwalificatie inclusief circuit	Verschil cumulatie in- en exclusief circuit
Maashorst	5.1.2e	55	Redelijk	56	Matig	1
Maashorst	5.1.2e	54	Redelijk	56	Matig	2
Maashorst	5.1.2e	55	Redelijk	57	Matig	2
Maashorst	5.1.2e	56	Matig	57	Matig	2
Maashorst	5.1.2e	57	Matig	58	Matig	2
Maashorst	5.1.2e	63	Tamelijk slecht	64	Tamelijk slecht	1
Maashorst	5.1.2e	60	Matig	61	Tamelijk slecht	1
Maashorst	Domineeshoef 4a	57	Matig	57	Matig	1
Maashorst	Domineeshoef 6	58	Matig	59	Matig	2
Maashorst	5.1.2e	55	Redelijk	57	Matig	3
Maashorst	Domineeshoef 8 A	54	Redelijk	56	Matig	3
Maashorst	5.1.2e	58	Matig	59	Matig	1
Maashorst	5.1.2e	53	Redelijk	55	Redelijk	3
Maashorst	5.1.2e	53	Redelijk	56	Redelijk	3
Maashorst	5.1.2e	60	Matig	61	Tamelijk slecht	1
Maashorst	5.1.2e	58	Matig	60	Matig	2
Maashorst	5.1.2e	60	Matig	61	Tamelijk slecht	1
Maashorst	5.1.2e	61	Tamelijk slecht	61	Tamelijk slecht	1
Maashorst	5.1.2e	57	Matig	58	Matig	1
Maashorst	Lage 5.1.2e	59	Matig	59	Matig	1
Maashorst	5.1.2e	56	Matig	58	Matig	3
Maashorst	5.1.2e	55	Redelijk	57	Matig	3
Maashorst	5.1.2e	55	Redelijk	58	Matig	3
Maashorst	5.1.2e en 16	57	Matig	59	Matig	2
Maashorst	5.1.2e	55	Redelijk	57	Matig	2

Maashorst	5.1.2e	54	Redelijk	56	Matig	2
Maashorst	5.1.2e	53	Redelijk	55	Redelijk	3
Bernheze	5.1.2e	61	Tamelijk slecht	62	Tamelijk slecht	1
Bernheze	5.1.2e	60	Matig	61	Tamelijk slecht	1
Bernheze	5.1.2e	60	Matig	61	Tamelijk slecht	1

BIJLAGE
Bijlage Cumulatie: Rekenresultaten

Bijlage Cumulatie: Rekenresultaten

Toetspuntgegevens								Lden (dB(A))		Lamax (dB(A))				Hindergehalt Classit		Cumulatie				Verschil tussen cumulatie en Lden waarden			
Gemeente	Identificatie	Adres	Woonplaats	X	Y	Z (m)	Woningtype [-]	Lden Rijbewegen	Lden Alle bedrijvenlawaai	Lamax1 Kort	Lamax1 Cross	Lamax1 Kort (redelijke aannemelijk)	Lamax1 Cross (redelijke aannemelijk)	Hinder Kort	Hinder Cross	Cumulatie Kort (rijbewegen)	Cumulatie Cross (rijbewegen)	Cumulatie Kort (Alle bedrijvenlawaai)	Cumulatie Cross (Alle bedrijvenlawaai)	verschil Cumulatie Kort - Lden (rijbewegen)	verschil Cumulatie Cross - Lden (rijbewegen)	verschil Cumulatie Kort - Lden (Alle bedrijvenlawaai)	verschil Cumulatie kr- en eastelijkheid (Alle
99	Meerkerk	521_N	Bennenstraat 2	166951	416369	5	14.3	54.0	54.0	41.8	39.3	41.8	40.3	47.0	51.6	56.9	58.4	54.8	58.0	0.7	1.8	0.8	2.0
114	Meerkerk	4e_A	Bennenstraat 3a	166193	416510	3	13.8	53.7	54.0	40.3	38.3	42.2	40.3	48.3	51.3	54.1	55.6	54.2	56.3	0.7	2.3	0.5	1.7
111	Meerkerk	2e_A	Bennenstraat 4	166106	416390	3	14.3	54.3	53.0	41.6	39.6	42.6	41.0	48.3	46.6	53.8	55.0	56.5	57.2	0.9	1.9	0.4	1.0
125	Meerkerk	3e_A	Bennenstraat 5	166134	416371	5	14.0	52.6	50.0	41.3	39.3	42.3	40.7	48.6	46.3	54.2	54.4	56.2	56.0	0.9	1.9	0.5	1.2
113	Meerkerk	2e_A	Bennenstraat 6	166151	416245	5	15.1	53.8	57.0	40.7	38.6	42.7	40.7	48.6	51.1	54.1	58.3	63.0	64.1	0.3	0.4	0.4	0.3
39	Meerkerk	39d_B	De Boerer 1	166823	414655	5	13.6	62.8	60.0	50.3	50.5	48.3	46.3	55.7	49.3	49.3	49.9	60.4	62.7	0.3	0.3	0.5	1.2
129	Meerkerk	9e_A	Dommershof 4	166969	417538	5	12.3	62.3	56.0	42.5	46.7	40.6	46.7	45.7	50.0	56.0	57.3	55.5	56.3	0.3	0.6	0.8	2.2
128	Meerkerk	8e_A	Dommershof 4a	166933	417530	5	12.2	55.9	55.0	42.3	40.0	40.6	47.0	46.7	51.3	58.3	58.8	53.9	55.1	0.2	1.7	1.8	2.5
105	Meerkerk	1b3_C	Dommershof 6	166741	417460	5	12.2	58.0	53.0	44.6	50.5	42.4	48.0	48.1	51.8	55.7	59.8	58.7	59.5	0.6	1.8	1.0	3.4
48	Meerkerk	1b3_B	Dommershof 8	166875	417472	5	12.2	55.1	52.0	45.5	51.2	43.0	48.2	47.1	51.8	55.2	56.3	52.5	54.4	0.7	1.8	1.0	1.5
76	Meerkerk	1b3_E	Dommershof 8 A	166888	417498	3	12.3	54.5	51.0	45.0	51.1	43.0	49.1	47.1	51.7	55.2	56.5	54.5	57.3	0.6	1.8	1.0	2.9
53	Meerkerk	1b3_F	Koekenpweg 1 a	166958	416797	5	13.3	59.2	59.0	44.6	51.9	42.6	49.0	46.8	52.1	58.3	59.3	54.0	55.4	1.1	2.3	1.0	2.7
94	Meerkerk	1b3_B	Koekenpweg 2	166936	416416	5	14.3	52.3	53.0	44.6	51.9	42.6	49.0	46.0	52.7	58.3	59.3	53.6	54.9	1.0	2.7	1.0	1.4
8	Meerkerk	1b3_B	Koekenpweg 2 a	166910	416550	5	12.6	52.9	53.0	45.2	51.8	43.2	49.2	47.2	52.3	58.3	59.3	54.5	57.4	0.3	2.3	0.5	1.7
15	Meerkerk	1b2_B	Koekenpweg 3	166982	416837	5	13.3	55.2	56.0	44.6	51.2	42.3	48.2	46.8	52.8	58.3	59.3	57.5	58.7	0.4	2.3	0.5	1.5
19	Meerkerk	1b1_E	Koekenpweg 4	166918	416741	5	14.0	56.3	57.0	46.3	53.4	44.3	51.4	47.3	53.1	58.7	59.8	57.5	58.5	0.4	2.3	0.5	1.0
18	Meerkerk	1b4_E	Koekenpweg 6	166857	416635	5	13.4	53.6	57.0	45.5	51.7	43.5	50.7	47.4	53.1	58.7	59.8	57.4	58.2	0.4	2.3	0.5	0.9
4	Meerkerk	1b1_D	Koekenpweg 8	166944	416818	5	12.9	60.7	59.0	45.5	51.8	43.5	50.8	47.3	53.1	58.7	59.8	57.3	57.9	0.3	2.3	0.3	1.0
127	Meerkerk	7e_A	Lage Dam 71d	166182	418946	5	12.8	57.8	57.0	43.0	50.0	41.0	48.4	46.1	51.7	58.0	59.5	57.3	58.5	0.2	2.6	0.6	1.7
126	Meerkerk	9e_A	Lage Dam 27	166148	418017	5	13.3	56.8	57.0	43.6	50.4	41.3	48.3	46.3	51.7	58.3	59.5	56.6	57.3	0.2	2.3	0.4	1.3
74	Meerkerk	1b2_D	Meerinet 1 b	166936	416507	5	13.3	53.7	54.0	46.9	53.3	44.6	51.1	49.3	53.5	58.2	59.8	56.8	57.3	0.5	2.3	0.5	2.5
6	Meerkerk	1b1_D	Meerinet 10 & 10v	166897	416366	5	14.3	54.1	55.0	46.9	53.2	44.6	51.1	48.7	54.0	58.9	56.8	55.6	57.5	0.6	2.3	0.6	2.4
31	Meerkerk	1b2_B	Meerinet 12	166859	416334	5	14.8	53.7	55.0	47.5	53.6	45.3	52.3	50.2	55.4	57.8	59.4	57.8	58.4	0.8	2.4	0.8	3.2
83	Meerkerk	1b1_B	Meerinet 14 & 16	166869	416243	5	15.1	57.1	57.0	48.3	55.3	46.3	53.3	50.2	55.4	58.3	59.8	55.4	57.2	0.3	2.8	0.3	2.4
43	Meerkerk	1b1_C	Meerinet 2	166914	416298	5	13.3	54.6	55.0	46.9	53.7	44.6	51.7	48.7	55.4	58.7	59.8	55.4	55.3	1.1	2.8	1.0	2.4
109	Meerkerk	5e_A	Meerinet 6	166932	416450	5	14.1	54.0	53.0	44.5	50.7	41.5	48.7	47.0	51.8	58.9	59.1	56.4	56.5	0.4	2.3	0.6	1.1
63	Meerkerk	1b1_B	Meerinet 8	166984	416455	5	14.0	52.3	53.0	44.9	51.2	42.9	51.2	51.4	54.4	61.7	62.1	60.9	61.1	0.7	3.7	1.0	1.0
662	Sevenhate	662_E	Leuvenlegen 10	166901	415791	5	14.9	61.2	60.0	53.0	54.3	49.0	51.3	52.2	54.3	60.6	60.9	60.7	61.0	0.7	1.8	0.8	1.3
97	Sevenhate	201_B	Zevenlegen 5	167765	417128	5	14.9	59.9	60.0	51.6	53.9	49.6	51.9	52.2	54.3	60.9	61.2	59.8	60.8	0.7	1.8	0.8	1.3
94	Sevenhate	190_B	Zevenlegen 7	167922	417218	5	14.6	60.1	59.0	51.8	54.1	49.6	52.1	52.3	54.4	60.9	61.2	59.8	60.8	0.7	1.8	0.8	1.3

Gemeenteraad

GEMEENTE Oss

Onderwerp:
Circuit Nieuw 5.1.2e te behouden en te ontwikkelen

Volgnummer 2013-70
Dienst/afdeling SROL

De raad van de gemeente Oss;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 10 september 2013;

gelet op het advies van de raadscommissie van 10 oktober 2013;

besluit:

1. Het circuit Nieuw 5.1.2e (NZ) te behouden en te ontwikkelen op basis van de invulling van de eerder bij besluit van 26 januari 2010 door het college van burgemeester en wethouders gestelde vijf voorwaarden.
2. Het college van burgemeester en wethouders de opdracht te geven:
   a. het bestemmingsplan ten behoeve van het circuit NZ voor te bereiden;
   b. het sluiten van een erfpachtcontract met Stichting NZ voor te bereiden;
   c. de Stichting NZ uit te nodigen een aanvraag in te dienen voor een nieuwe omgevingsvergunning ten behoeve van circuit NZ;
   d. een intentieverklaring tussen Stichting NZ en gemeente Oss op te stellen met als doel toekomstige innovaties en best beschikbare technieken op het gebied van geluidsvermindering toe te passen op circuit NZ;
   e. de landschappelijke inpassing van circuit NZ ten opzichte van het Masterplan te laten verbeteren en te onderzoeken of deze verbetering kan worden gecombineerd met verdere maatregelen van geluidsreductie;
   f. de gemeenteraad elk half jaar te informeren over de voortgang;

een klankbordgroep van gebruikers en omwonenden actief te betrekken bij de vervolgstappen.

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van 31 oktober 2013.

De gemeenteraad voornoemd,

De griffier,

Door 5.1.2e *op 01 nov 2013*

5.1.2e

De voorzitter,

Door 5.1.2e *op 01 nov 2013*

5.1.2e

Coll:

Gemeenteraad

GEMEENTE Oss

Aan de gemeenteraad

Volgnummer:
Dienst/afdeling:

Onderwerp

Circuit Nieuw 5.1.2e (NZ) te behouden en te ontwikkelen.

Voorstel

1. Het circuit Nieuw 5.1.2e te behouden en te ontwikkelen op basis van de invulling van de eerder bij besluit van 26 januari 2010 door het college van burgemeester en wethouders gestelde vijf voorwaarden.
2. Het college van burgemeester en wethouders de opdracht te geven:
   a. het bestemmingsplan ten behoeve van circuit NZ voor te bereiden;
   b. het sluiten van een erfpachtcontract met Stichting NZ voor te bereiden;
   c. de Stichting NZ uit te nodigen een aanvraag in te dienen voor een nieuwe omgevingsvergunning ten behoeve van het circuit NZ;
   d. een intentieverklaring tussen Stichting NZ en gemeente Oss op te stellen met als doel toekomstige innovaties en best toepasbare technieken op het gebied van geluidsvermindering toe te passen op circuit NZ ten gunste van de omwonenden;
   e. de landschappelijke inpassing van circuit NZ ten opzichte van het Masterplan te laten verbeteren en te onderzoeken of deze verbetering kan worden gecombineerd met verdere maatregelen van geluidsreductie;
   f. de gemeenteraad elk half jaar te informeren over de voortgang;
   g. een klankbordgroep van gebruikers en omwonenden te betrekken bij de vervolgstappen.

Aanleiding

Het college van B&W heeft in januari 2010 (gesteund door commissie WOM) besloten mee te werken aan het behoud en ontwikkeling van het circuit tot een duurzaam, professioneel en regionaal circuit (zie bijlage 1). Dit onder vijf voorwaarden:

1. Ontsluiting terrein circuit NZ verbeteren;
2. Het circuit NZ mag niet meer milieuruimte innemen;
3. Groene karakter gebied versterken;
4. Plan Stichting NZ moet ambitie en visie op gebied van sport hebben;
5. Provincie en omliggende gemeenten moeten meewerken en mee-investeren.

Sindsdien heeft Stichting Nieuw 5.1.2e hard gewerkt om zo goed mogelijk aan de vijf voorwaarden te voldoen. Zoals afgesproken heeft de Stichting voor 1 juli 2011 het Masterplan Circuit van de Toekomst ingediend. In augustus 2011 heeft het college van B&W (gesteund door commissie WOM) besloten dat de Stichting verantwoordelijk is voor voorwaarden 2, 3 en 4. De gemeente Oss trekt voorwaarden 1 en 5 (dit betekent niet financieren). Tevens is besloten tot een aantal

vervolgopgaven en -onderzoeken. Op basis hiervan en wijziging in partners voor het Masterplan heeft de Stichting het Masterplan geactualiseerd en aangepast (februari 2013). Uit de opiniërende commissie van augustus 2013 kwam nog een tweetal verzoeken:

- Onderzoek onder de recreanten naar de geluidsbeleving van het circuit;
- Onderzoek of de uren van de motorcross verder teruggebracht kunnen worden.

Deze onderzoeken zijn uitgevoerd. Daarmee is nu zo goed mogelijk invulling gegeven aan de vijf voorwaarden en alle gevraagde vervolgonderzoeken en -vragen. Daarnaast loopt het huidige erfpachtcontract in 2018 ten einde. Om alle voorbereidingen tijdig te kunnen treffen is het nodig nu te beslissen over de toekomst van het circuit NZ.

Beoogd effect

Het beoogd effect is medewerking te verlenen aan de ontwikkeling van circuit NZ tot een duurzaam, professioneel en regionaal circuit, dat voldoet aan de vijf voorwaarden.

Argumenten en kanttekeningen

1.1 Stichting NZ en andere betrokken partijen voldoen (in voldoende mate) aan de vijf voorwaarden.

In deze adviesnota staat hoe en in hoeverre invulling is gegeven aan de vijf voorwaarden. Aan vier van de vijf voorwaarden kan volledig voldaan worden. Aan voorwaarde 2, minder milieuruimte innemen, wordt technisch gezien voldaan. Voorwaarde 2 bevat echter ook de subvoorwaarde dat sprake moet zijn van verbetering van het leefklimaat voor de gehinderden binnen de geluidscontour en de omwonenden buiten de geluidscontour. Technisch is dit mogelijk. Het aantal uren geluidsoverlast per jaar daalt en ook de piekbelasting is lager. Geluidsbeleving is daarbij echter ook belangrijk. Duidelijk is dat een bepaalde groep omwonenden geluidsoverlast zal blijven ervaren. Wij zijn van mening dat dit acceptabel is als het leefklimaat, technisch gezien, verbetert.

1.1.a Voorwaarde 1: Ontsluiting terrein NZ verbeteren

Collegebesluit: *'De ontsluiting van het terrein verbetert, en niet meer door het natuurgebied Rijsvennen loopt, door het aanleggen van een alternatieve verkeersontsluiting, waarbij een ontsluiting via Vorstengrafdonk naar de N329 de meest reële is.'*

Argumenten

Aan voorwaarde 1 wordt (in voldoende mate) voldaan.

Variant 4 verbetert de ontsluiting van het terrein en loopt niet meer door de Rijsvennen.

Verschillende ontsluitingsvarianten zijn tegen elkaar afgewogen en uiteindelijk is variant 4 de beste alternatieve ontsluiting voor circuit NZ. Variant 4 is een gelijkvloerse op- en afrit in noordelijke richting van de N329 naar circuit NZ. Zowel de Provincie, als Rijkswaterstaat, als Stichting NZ hebben officieel bevestigd zich te kunnen vinden in deze variant. Deze variant sluit goed aan op het aanpassingsplan voor Paalgraven. Hierin komt een vrije rechtsaf strook richting Oss. De te maken U-turn (vanuit noordelijke richting) wordt veiliger en een deel van het asfalt voor de afrit naar circuit Nieuw 5.1.2e wordt al gerealiseerd voor knooppunt Paalgraven (zie tekening).

5.1.2e [redacted]

Kanttekeningen

1.1.a De kosten voor variant 4 zijn nog niet volledig gedekt.

De Provincie betaalt met de realisatie van de vrije rechtsaf strook een deel van variant 4. Het overige deel van de uitvoeringskosten bedraagt circa € 5.1.2f [redacted]. Op dit moment zijn meerdere oplossingen denkbaar voor de dekking van het resterende bedrag. Deze oplossingen zijn op dit moment nog niet uitgekristalliseerd. Daarom komen wij te zijner tijd voor de financiering bij u terug met een aanvullend dekkingsvoorstel.

1.1.b Voorwaarde 2: Circuit NZ mag niet meer milieuruimte innemen

Collegebesluit: *'Het circuit mag in ieder geval niet meer milieuruimte innemen. Voor wat betreft geluid moet er sprake zijn van een aanmerkelijke verbetering. Afgezien van een verbetering van het leefklimaat voor de gehinderden binnen de geluidscontour, moet vanuit het oogpunt van leefbaarheid ook verbetering van de geluidsoverlast voor omwonenden daarbuiten worden bewerkstelligd. Tevens moet worden ingespeeld op de Duurzaamheidsagenda van de gemeente Oss. Aansluiting moet worden gezocht op de ambitie van de Weg van de Toekomst, de N329.'*

Argumenten

Aan voorwaarde 2 wordt (in voldoende mate) voldaan.

De milieuruimte wordt kleiner door een kleinere geluidscontour

De geluidsoverlast vermindert door stillere karts en motoren. De reductie aan de bron bedraagt 3 dB voor karts en 6 dB voor crossmotoren. Het circuit NZ garandeert deze verlaging door te werken met een geavanceerd geluidsmetingsysteem. Overtreders van het toegestane geluidsniveau worden niet toegelaten. De verlaging is vastgelegd in convenanten tussen de landelijke motorsportbonden MON en KNMV en met alle kartbaanexploitanten in de Benelux, West-Duitsland en Noord-Frankrijk. De reductie wordt, na positieve besluitvorming, in een nieuw bestemmingsplan vastgelegd d.m.v. een kleinere geluidscontour. De figuur laat in rood de huidige geluidscontour zien en in blauw de geluidscontour conform het garantiemodel (masterplan). Aanvullend past circuit NZ afschermende maatregelen toe, gericht op het terugdringen van overlast in specifieke delen van de omgeving van het circuit. Mochten in de

toekomst vanuit de landelijke bonden nog strengere geluidsnormen gaan gelden, dan worden deze ook doorgevoerd in Oss.

Verbetering leefklimaat binnen en buiten de geluidscontour
Geluidsreducerende maatregelen (minder hard geluid en minder vaak geluid), betere voorlichting en geen verkeer meer door 5.1.2e verbeteren het leefklimaat binnen en buiten de geluidscontour. Een aantal omwonenden dat nu binnen de geluidscontour woont, woont straks buiten de geluidscontour. Uit het geluidsbelevingsonderzoek blijkt dat veel omwonenden niet weten wanneer er wedstrijden zijn op circuit NZ. Op dit moment kondigt circuit NZ de wedstrijden ook alleen maar aan via de website (de borden langs de weg zijn van de Witte Ruijsheuvel). Goede communicatie draagt over het algemeen bij aan een positievere beleving van de overlast. Het verkeer van en naar circuit NZ moet nu via het dorp 5.1.2e . In de nieuwe situatie wordt 5.1.2e volledig ontlast.

Conclusies rapport geluidsbelevingsonderzoek omwonenden
Adviesbureau DGMR heeft voor ons uitgebreid onderzoek gedaan naar de geluidsbeleving van circuit NZ. Van de 3000 omwonenden die een vragenlijst hebben ontvangen, hebben er circa 1000 gereageerd. Hieruit blijkt onder andere dat 27% hinder en 14% ernstige hinder ervaart van het circuit NZ. In deelgebied I (0-2,5 km) en deelgebied III is het percentage respondenten dat ernstige hinder ervaart het hoogst, respectievelijk 32% en 28%. Hierin liggen ook de gebieden waaruit klachten over circuit NZ komen, Docfapark en Buurtschap 't Mun. Het onderzoek geeft inzicht in de hinderervaring als gevolg van de activiteiten op circuit NZ. Dit ook in vergelijking met andere hinderfactoren zoals auto- en vrachtverkeer, Pinksterraces en circuit de Witte Ruijsheuvel. Het onderzoek maakt tevens duidelijk welke factoren invloed hebben op geluidsbeleving. Voor alle conclusies verwijzen wij naar het rapport van DGMR (bijlage 4). Hieronder een aantal belangrijke conclusies:

- Een relatief groot deel van de respondenten ervaart (ernstige) hinder van de crossactiviteiten.
- Aspecten die bijdragen aan de hinderbeleving zijn hoorbaarheid, informatievoorziening en de positieve/negatieve associatie met deze sport.
- De hoorbaarheid is afhankelijk van de afstand tot het circuit en de windrichting.
- De informatievoorziening kan behoorlijk verbeterd worden.

Conclusies rapport geluidsbelevingsonderzoek recreanten in en rondom de Maashorst
DGMR heeft onderzoek gedaan naar de geluidsbeleving van recreanten in en rondom de Maashorst. De campings en vakantieparken in en rondom de Maashorst zijn gevraagd mee te werken aan dit onderzoek. Daartoe zijn zo'n 2.100 vragenlijsten uitgedeeld over 21 campings en vakantieparken. In het totaal zijn 63 vragenlijsten geretourneerd. Dit is slechts 3%. Dit is te weinig respons voor een representatief onderzoek. Overeenstemmend met bevindingen van de eigenaren en beheerders van de vakantieparken/campings zijn de belangrijkste bronnen van hinder: auto- en vrachtverkeer, de Pinksterraces en wildcrossen. Evenementen op de circuits worden hoofdzakelijk door recreanten van het Hattingehuis (Stichting het Tweede Leven) als hinderlijk ervaren. Het onderzoek naar hoe het geluid van circuit NZ ervaren wordt door de recreanten in en rondom de Maashorst is gedaan op verzoek van de opiniërende commissie. De eventuele ervaren geluidshinder van recreanten maakt echter geen onderdeel uit van de voorwaarden. Het betreft omwonenden buiten de geluidscontour.

Minder geluidsproducerende uren

Stichting NZ heeft naar de klankbordgroep (21-11-2012) geluisterd. Daar werd door omwonenden aangegeven dat met name het geluid tijdens de trainingen irritant gevonden werd. Veel meer dan de wedstrijden. Dit heeft te maken met het feit dat wedstrijden maar een aantal keren per jaar zijn en de trainingen een aantal keren per week. In het aangepaste masterplan (februari 2013) zijn de gewenste trainingstijden daarom aangepast. Hierdoor zijn er minder geluidsbelastende trainingsuren per week en per jaar. Wel zijn er meer wedstrijddagen per jaar. Per saldo neemt het aantal geluidsproducerende uren per jaar af (inclusief wedstrijden).

Hier komt bovenop dat tijdens de opiniërende commissie (23 mei 2013) is gevraagd het aantal motorcrossuren nog verder terug te brengen. Het aantal uren in het aangepaste masterplan van februari 2013 is gebaseerd op de voorwaarde dat het sportieve, professionele regionale karakter versterkt moet worden. Dit komt tot uiting door diverse motorcrossclubs uit de regio op te vangen op circuit NZ. Deze clubs uit Bernheze, Oss, Landerd en Uden hebben crossuren nodig voor trainingen en (club)wedstrijden. Vanuit de verschillende regionale crossclubs en buurgemeentes is eerder al aangegeven dat het aantal crossuren in het aangepaste masterplan van februari 2013 al erg krap is.

Stichting NZ wil echter de positieve besluitvorming niet in gevaar brengen en is bereid een afname van 10% toe te passen. Dit komt neer op 3 crossuren per week. Deze 10% legt Stichting NZ dan op aan de residerende clubs middels een verdeelsleutel.

Experiment met e-bikes

In februari 2012 is uitgebreid stilgestaan bij de mogelijkheden en onmogelijkheden van elektrisch crossen op het circuit NZ. De elektrische crossmotoren hebben te veel moeilijkheden met zandige crossbanen. Circuit NZ is bij uitstek een crossterrein op zand. Het is economisch niet interessant voor fabrikanten om elektrische crossmotoren voor op zand te ontwikkelen. Zandcircuits zijn namelijk zeldzaam in Europa. Op zandcircuits zijn elektromotoren dus nog lang niet competitief (bron 5.1.2e importeur/fabrikant elektrische motoren).

Tevens is elektrisch crossen een andere tak van sport. Het is meer te vergelijken met BMX-en. De motorcrossers van nu zullen niet overstappen op een nieuwe sport. De jeugd is wellicht wel te winnen voor de nieuwe sport. Daarom komt er op circuit NZ een experiment met e-bikes. De jeugdbaan wordt hiervoor geschikt gemaakt.

Het gehele circuit op termijn elektrisch laten crossen is geen reële eis.

Duurzaamheid is meegenomen in het masterplan

Duurzaamheid voor circuit Nieuw 5.1.2e bestaat uit drie pijlers:

- Ambities uit de sport zelf;
- Bijdrage aan duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente Oss;
- Besparing van de kosten.

Voorbeelden in dit kader zijn: toepassing van biobrandstoffen, experiment met e-bikes, kartklasse met elektromotoren, geluidsdempers, gebruik regenwater, gebruik duurzame materialen bij nieuwbouw en de landschappelijke inpassing. Het masterplan speelt hiermee in op de duurzaamheidsagenda van de gemeente Oss (zie bijlage 5).

Intentieverklaring om technische innovaties in de toekomst toe te passen op circuit NZ
Verschillende raadsfracties hebben tijdens de adviserende commissie van 10 oktober 2013 aangegeven dat zij willen dat de best toepasbare technieken die in de toekomst beschikbaar komen ook toegepast worden op circuit NZ. Deze innovaties op het gebied van geluid dienen ten goede te komen aan de omwonenden die veel geluidsoverlast ervaren. In het raadsbesluit krijgt het college opdracht een intentieverklaring met Stichting NZ op te stellen met als doel innovaties op het gebied van geluid toe te passen op circuit NZ ten bate van de omwonenden.

De procedures van het bestemmingsplan, de omgevingsvergunning en de erfpachtovereenkomst laten we gelijk oplopen om deze maximaal op elkaar af te stemmen. Als gemeente kunnen wij druk uitoefenen op Stichting NZ middels de bestemmingsplanprocedure en het afsluiten van de erfpachtovereenkomst. In de omgevingsvergunning stellen wij als gemeente de kaders, namelijk de maximaal beschikbare geluidsruimte. In overeenstemming met Stichting NZ worden de representatieve bedrijfssituaties vastgelegd. Deze worden opgenomen in het akoestisch rapport dat onderdeel gaat uitmaken van de omgevingsvergunning.

Kanttekeningen
Voorwaarde 2 en 4 zijn strijdig met elkaar: Het verbeteren van het leefklimaat is lastig te realiseren in relatie tot een professioneel circuit.
Een professioneel circuit vraagt om voldoende ruimte om te crossen (trainingsuren en wedstrijden). Dit conflicteert hier met een optimaal leefklimaat. In het garantiemodel is gezocht naar een acceptabel evenwicht. In de uren is rekening gehouden met de regionale taakstelling die een regionaal circuit heeft. Regionale clubs moeten terecht kunnen op het regionale circuit NZ. Door het aantal crossuren nog eens 10% extra terug te brengen komt de versterking van het professionele regionale karakter sterk onder druk.

Een aanmerkelijke verbetering met betrekking tot het aspect geluid is subjectief.
Technisch is sprake van een aanmerkelijke verbetering met betrekking tot geluid. Dit wil niet zeggen dat omwonenden dit ook als een verbetering ervaren. Het circuit NZ en de crosssport in het algemeen hebben de afgelopen jaren (decennia) veel overlast veroorzaakt bij omwonenden. Uit onderzoek blijkt dat een positieve of negatieve associatie met het geluid, effect heeft op de wijze hoe het desbetreffende geluid beleefd wordt. Omwonenden met een negatieve associatie met de crosssport zullen crossgeluiden negatief blijven ervaren.

Herkomst van geluidshinder is niet altijd duidelijk
Uit het geregistreerde klachtenoverzicht van de Provincie blijkt dat omwonenden regelmatig geluidshinder aan circuit NZ toeschrijven, die onmogelijk van circuit NZ kan zijn. Circuit NZ was dan dicht. Er waren op dat moment evenementen op de Witte Ruijsheuvel of Pinksterraces. Ook wildcrossen kan de bron van overlast zijn geweest.

1.1.c Voorwaarde 3: Groene karakter gebied versterken

Collegebesluit: 'Het gebied moet zijn groene karakter versterken. Vooral langs de zuidelijke bosrand, zodat de bosrand een decor kan vormen voor de activiteiten die zich op de locatie afspelen. Daarbij is er een kleine marge voor groei. De locatie zelf moet ook een groen karakter krijgen.'

Argumenten

Aan voorwaarde 3 wordt (in voldoende mate) voldaan

Ontsnippering van de EHS

Het afsluiten van de 5.1.2e zorgt voor ontsnippering van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en is daarmee een aanzienlijke versterking van het groene karakter van het gebied. Natuurgebied Rijsvennen en het oostelijke aanloopgebied van de nieuwe natuurbrug/faunapassage over de N329 (of alternatieve ecologische maatregelen) worden niet meer doorsneden door de ontsluitingsweg van het circuit. De natuurbrug/faunapassage verbindt Herperduin met de Zuidelijke Geledingszone (en de daarachter gelegen Geffense Bosjes).

Deels in de EHS gelegen circuit in 5.1.2e -Dinther wordt opgeheven.

Doordat circuit NZ ruimte biedt aan de crossclubs uit de regio, kunnen betrokken kleinere crosscircuits en illegale crossgebieden worden opgeheven. Dit geldt in ieder geval voor het deels in de EHS gelegen crosscircuit Stanserhorn in de gemeente Bernheze. Het regionale crosscircuit NZ biedt ook aan wildcrossers de mogelijkheid legaal te crossen.

Minder geluids-, licht en verkeersoverlast in de natuur

De geluidsoverlast in de natuur vermindert door stillere karts en motoren. De reductie aan de bron bedraagt 3 dB voor karts en 6 dB voor crossmotoren. Het circuit NZ garandeert deze verlaging door te werken met een geavanceerd geluidsmetingsysteem. Overtreders van het toegestane geluidsniveau worden niet toegelaten. De verlaging is vastgelegd in convenanten. De reductie wordt in het nieuwe bestemmingsplan vastgelegd door middel van een kleinere geluidscontour. Afstemming tussen flora en fauna en verkeersdoeleinden vindt plaats door gebruik te maken van eco-dynamische verlichting (Led). De nieuwe ontsluiting garandeert dat het verkeer van en naar circuit NZ niet meer door de natuur rijdt.

Bosrand ecologisch versterken

De noord- en oostzijde van circuit NZ grenzen direct aan natuurgebied Herperduin (EHS). De overgang van bosgebied naar circuit is hier (onder meer zuidelijke bosrand) momenteel behoorlijk abrupt. Door de overgang van gesloten bos naar open crossbaan geleidelijker te maken, verhoogt de ecologische kwaliteit van dit natuurgebied. Dit doet circuit NZ door de aanleg van een zoom- en mantel vegetatie (ecologische overgang met behulp van struiken). Tevens worden vanwege het geluidsabsorberende effect hakhoutwallen aangelegd rondom het circuit.

Geen fysieke uitbreiding van het circuit ten koste van natuur

Ondanks dat de voorwaarden ruimte geven voor beperkte groei, breidt het circuit NZ niet uit. Dit geldt voor zowel het ruimtebeslag als de milieuruimte. De milieuruimte wordt zelfs minder.

Verbetering landschappelijke inpassing en inrichting circuit NZ
De hakhoutwallen en zoom- en mantelvegetatie zorgen voor betere landschappelijke inpassing van het circuit. Ook het circuit zelf krijgt een groen karakter. Het masterplan voorziet in de realisatie van een aantal subbiotopen: struweel, hakhoutwal, heide, poel, schraal zand en bloemrijk grasland. Per deelgebied zijn een aantal doelsoorten benoemd die beperkte verstoring ervaren van de activiteiten op het terrein (zie bijlage 5).

Kanttekeningen
Wildcrossers laten zich lastig sturen
Het is de vraag of wildcrossers ook gebruik gaan maken van het circuit NZ. Dit heeft niets te maken met het circuit NZ, maar met de kick van het illegale crossen in de vrije natuur. Frequente en strenge handhaving is absoluut nodig om het wildcrossen in de natuur terug te dringen.

Crossen en natuur zijn lastig verenigbare functies
Natuur is gebaat bij rust. Directe verstoring is het ergst. Dat is bijvoorbeeld wildcrossen in de natuur en ook loslopende honden in de natuur. Indirecte verstoring door geluid, luchtvervuiling en licht heeft ook een verstorende werking op de natuur. Het garantiemodel uit het masterplan beperkt de geluidsoverlast, maar indirecte verstoring in enige mate blijft.

Verbetering landschappelijke inpassing en inrichting circuit NZ kan nog sterker
Een aantal fracties gaf tijdens de adviserende commissie van 10 oktober 2013 aan dat de landschappelijke inpassing en inrichting van het circuit NZ ten opzichte van het masterplan Circuit van de Toekomst nog beter kan. Het college deelt deze mening. Daarom is in het raadsbesluit opgenomen dat het college de opdracht krijgt de landschappelijke inpassing van circuit NZ ten opzichte van het masterplan nog te verbeteren. Tegelijkertijd wordt dan de eventuele geluidsreductie door verbeterde landschappelijke inpassing onderzocht.

1.1.d Voorwaarde 4: plan Stichting NZ moet ambitie en visie op sport hebben
Collegebesluit: *'Het voorstel van Stichting Nieuw* 5.1.2e *en de gebruikers van het circuit moet blijk geven van ambitie en visie op het gebied van sport. Het sportieve, professionele regionale karakter moet behouden blijven en versterkt worden.'*

Argumenten
Aan voorwaarde 4 wordt (in voldoende mate) voldaan
Het masterplan geeft blijk van ambitie en visie op het gebied van sport
Stichting NZ wenst de motorsport verder te professionaliseren en verduurzamen en het maatschappelijk draagvlak ten opzichte van de lawaaisport te vergroten. Door lokale motorclubs een plaats te geven ontstaat een professionele organisatie en meer toezicht op het gebruik van het terrein. Professionalisering bestaat ook uit optimalisatie van gebouwen.

Participatie van crossclubs uit de regio versterkt het regionale karakter
Het collegebesluit (23-8-2011) geeft al aan dat er meer ruimte voor de clubs moet komen op het motorcrosscircuit. Stichting NZ heeft invulling aan dit collegebesluit gegeven door commitment over samenwerking te bereiken met de crossclubs uit Bernheze. Ook de crossclubs uit Landerd staan welwillend tegenover samenwerking, maar gaan in eerste instantie voor een eigen circuit nabij Vliegveld Volkel (zie voorwaarde 5). Het exploitatiemodel verankert ook de bijdrage van de residerende crossclubs. Het feit dat het dagelijks bestuur in handen is van een consortium bestaande uit onder andere de besturen van alle residerende clubs getuigt ervan dat de deelname van de clubs uit de regio serieus is en ook serieus genomen wordt.

Nieuw exploitatiemodel garandeert professionaliteit door betrokkenheid
De gemeente Oss en provincie Noord Brabant hebben de nadrukkelijke wens uitgesproken om motorsportclubs uit de regio meer zeggenschap en participatiemogelijkheden te geven in de exploitatie van de motorcrossbaan. De huidige exploitant Stichting New Seven Hills is verzocht met een nieuw exploitatiemodel te komen dat voldoet aan deze wens. Dit is niet gebeurd. Stichting NZ heeft de huur aan Stichting NSH opgezegd (per 1 oktober 2013), omdat zij van mening zijn samen met Stichting NSH niet aan de gestelde voorwaarden te kunnen voldoen. Stichting NZ is in samenwerking met de crossclubs uit de regio wel met een nieuw exploitatiemodel gekomen. Dit model is gebaseerd op de vrijwillige inzet van leden van de residerende crossclubs (nu zijn het betaalde krachten). In ruil voor hun inzet kunnen de leden van de residerende crossclubs tegen sterk gereduceerde tarieven rijden. Het dagelijks bestuur is in handen van een consortium dat bestaat uit een afvaardiging vanuit de beheerstichting en de besturen van alle residerende clubs.

Experiment met e-bikes
Elektrisch crossen op een zandondergrond is niet mogelijk. Het is economisch niet interessant voor fabrikanten om elektrische crossmotoren voor op zand te ontwikkelen. Zandcircuits zijn namelijk zeldzaam in Europa. Op zandcircuits zijn elektromotoren dus nog lang niet competitief. Zo is aangegeven door 5.1.2e importeur/fabrikant elektrische motoren.
Er is sprake van een nieuwe sport EMX, die tussen BMX fietsen en trial-motorsport in zit. De motorcrossers van nu zullen niet overstappen op een nieuwe sport. De jeugd is wellicht wel te winnen voor de nieuwe sport. Daarom komt er op circuit NZ een experiment met e-bikes. De jeugdbaan wordt hiervoor geschikt gemaakt.

<u>Kanttekeningen</u>
Stichting NZ heeft de huur opgezegd aan Stichting New Seven Hills
Stichting NZ heeft de huur opgezegd aan de huidige exploitant van het motorcrossterrein Stichting New Seven Hills (NSH). Dit omdat stichting NZ van mening is dat samen met stichting NSH niet voldaan kan worden aan de gestelde voorwaarden. Daarmee komt het behoud en de ontwikkeling van circuit NZ in gevaar.

1.1.e Voorwaarde 5: meewerken en mee-investeren door Provincie en omliggende gemeenten

Collegebesluit: *'Juist vanwege de regionale potenties van het circuit, de regionale aspecten van dit project, moeten provincie en omliggende gemeenten bereid zijn medewerking te verlenen en mee te investeren in de herontwikkeling van het circuit.'*

Argumenten

Aan voorwaarde 5 wordt (in voldoende mate) voldaan.

De Provincie is bereid mee te werken en mee te investeren.

De Provincie wil meewerken aan de realisatie van het masterplan. Daarbij benadrukt zij:

- Een goede ruimtelijke ontwikkeling en inpassing;
- Voldoen aan de milieunormen;
- Gemakkelijk toegankelijk voor motorcrossers uit de regio, waardoor het een waardig alternatief is voor wildcrossers en kleinere circuits in de regio. Het gedeeltelijk in de EHS gelegen crosscircuit Stanserhorn (gemeente Bernheze) kan hierdoor worden opgeheven;
- Veilige en efficiënte ontsluiting van circuit NZ vanaf de N329. Hierdoor kan de 5.1.2e worden afgewaardeerd/opgeheven. Hierdoor is sprake van ontsnippering van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Aan deze volwaarden kan voldaan worden bij uitvoering van het masterplan.

De Provincie investeert in een deel van de nieuwe ontsluiting van circuit NZ door bij Paalgraven de vrije rechtsaf strook naar Oss te realiseren. Tevens neemt zij alle benodigde onderzoekskosten rondom de ontsluiting van Paalgraven (inclusief de ontsluiting van circuit NZ) voor haar rekening. Hieronder vallen onder andere de onderzoeken flora en fauna, bodem, geluid en archeologie. Daarnaast heeft gedeputeerde 5.1.2e eind januari 2013 toegezegd mee te investeren in de ontwikkeling van circuit NZ. Over de hoogte van de investering wil hij onderhandelen. Dit op basis van het exploitatieplan en de investeringen van de andere partijen (Stichting NZ, gemeente Oss en omliggende gemeenten).

De gemeente Bernheze is bereid mee te werken en mee te investeren

Op voorwaarde dat de drie crossclubs uit de gemeente Bernheze terecht kunnen op circuit NZ, wil de gemeente Bernheze meewerken en mee-investeren. In het masterplan is al rekening gehouden met de komst van deze drie clubs. Stichting NZ en de drie clubs hebben goed contact en er is sprake van wederzijds vertrouwen.

De gemeente Landerd is bereid mee te werken, maar investeert in eigen circuit

De gemeente Landerd ontwikkelt nabij vliegveld Volkel haar eigen circuit samen met de Provincie en de gemeentes Uden en Boekel. Gemeente Veghel is inmiddels afgehaakt. De voorgenomen besluitvorming over dit circuit deze zomer is uitgesteld. Cruciaal is of de financiering rond te krijgen is. De Provincie betaalt niet mee. Meest spannend is wat de gemeente Boekel gaat doen. Betrokken wethouder van gemeente Landerd schatte eind februari 2013 de slagingskans op 50%-50%. In augustus en september 2013 voert de gemeente Landerd gesprekken met de betrokken clubs om te kijken of ze de financiering rond kunnen krijgen.

Indien het circuit in Landerd niet doorgaat komen de motorcrossclubs uit Landerd en Uden graag naar circuit NZ. De benodigde capaciteit voor deze clubs is aanwezig binnen het aangepaste masterplan (februari 2013). De betrokken wethouder van gemeente Landerd ziet in dat geval ook mogelijkheden mee te investeren in de ontwikkeling van circuit NZ. Zelfwerkzaamheid van de leden is belangrijk voor het duurzaam voorbestaan van het circuit. (De extra vermindering van motorcrossuren met 10% is nadelig voor regionale crossclubs.)

Kanttekeningen

Over de hoogte van de verschillende bijdragen moet nog onderhandeld worden.

Indien gekozen wordt voor herontwikkeling van het circuit NZ, zal onderhandeld moeten worden met de verschillende partijen die toegezegd hebben mee te investeren. De Provincie wil mee investeren maar dan wel in maatschappelijke verbeteringen. Te denken valt aan duurzaamheid, geluidsbeleving en innovatie. Dit betekent dat de Provincie bijdraagt aan het ambitiemodel. Afhankelijk van de natuurbrug over de N329 moet de gemeente Oss en de buurgemeente(n) € 5.1.2f investeren in variant 4. Onduidelijk is of we ook op de gemeente Landerd kunnen rekenen (en tegelijkertijd dan ook op de gemeente Uden). Over de hoogte van de verschillende bedragen gaan we onderhandelen als bekend is of we circuit NZ behouden en ontwikkelen.

1.2 Onduidelijkheid over de toekomst van het circuit verergert de situatie.

Inmiddels is er al meer dan 10 jaar onduidelijkheid over de toekomst van circuit NZ. Hierdoor investeren de gebruikers niet (of weinig) in het circuit. Hierdoor veroudert en verpaupert het circuit. Uiteindelijk is niets doen dus ook een keuze. Deze keuze lijdt tot een langzame dood van het circuit.

1.3 Sluiten van het circuit NZ leidt tot een slecht tot niet controleerbare situatie.

Indien het circuit gesloten wordt, moeten de motorcrossers elders hun sport gaan beoefenen. Dit betekent overbelasting van de lokale circuits in de regio. Ook deze kleinere circuits liggen in of nabij natuurgebieden en woongebieden. Het risico op een toenemend aantal wildcrossers is dan aanzienlijk. Handhaving op wildcrossers is veel lastiger dan op een gereguleerd professioneel circuit. Van een controleerbare situatie komt de motorcross dan in een slecht tot niet controleerbare situatie terecht. Per saldo is het maar de vraag of de geluidsoverlast (lokaal) afneemt of juist toeneemt.

Randvoorwaarden

a. Financiën

De Provincie betaalt met de realisatie van de vrije rechtsaf strook een deel van variant 4. Het overige deel van de uitvoeringskosten bedraagt circa €200.000,-. Op dit moment zijn meerdere oplossingen denkbaar voor de dekking van het resterende bedrag. Deze oplossingen zijn op dit moment nog niet uitgekristalliseerd. Daarom komen wij te zijner tijd voor de financiering bij u terug met een aanvullend dekkingsvoorstel.

b. Communicatie

Het raadsbesluit wordt in overleg met de afdeling communicatie gecommuniceerd naar alle betrokkenen. Dit zijn onder andere de buurgemeenten, de Provincie, Stichting NZ, de regionale crossclubs, Circuitpark 5.1.2e belangverenigingen en omwonenden. De verdere communicatie is gekoppeld aan de deeluitwerkingen (bestemmingsplan, vergunningen en erfpachtovereenkomst).

c. Uitvoering

Zie besluit 2.

d. Overlegd met

Er is al meer dan 10 jaar onduidelijkheid over de toekomst van het circuit. Dit betekent dat er ook al meer dan 10 jaar overleg met de betrokkenen is. Het gaat te ver hier meer dan 10 jaar overleg op te sommen. Een duidelijk ijkpunt is het collegebesluit van 26 januari 2010. Daar beginnen we dan ook. In bijlage 9 staat een overzicht van de verschillende overlegmomenten. Telefonisch overleg en projectgroepen ten behoeve van de diverse onderzoeken zijn niet meegenomen. Hieronder geven we aan met welke partijen overleg is geweest.

- Stichting NZ: Met Stichting NZ is veelvuldig werk- en bestuurlijk overleg geweest. Stichting NZ is hoofdverantwoordelijk voor een goede invulling van de vijf voorwaarden. De gemeente Oss heeft bijgestuurd, gestimuleerd en getrokken aan voorwaarde 1 en 5.
- Gebruikers van het circuit NZ: De gebruikers zijn Kombikart, New Sevenhills, BSSV (schietvereniging) en ORMCO (modelauto's). Stichting NZ is de overkoepelende organisatie en het eerste aanspreekpunt voor de gemeente Oss inzake de gebruikers. De gemeente Oss heeft echter ook geregeld rechtstreeks met de gebruikers overlegd. Dit geldt ook voor New Seven Hills toen Stichting NZ de huur opzegde.
- Klankbordgroep circuit NZ: In de klankbordgroep zit een vertegenwoordiging van de betrokken partijen (zowel voor- als tegenstanders). Het betreft: Provincie, Rijkswaterstaat, projectleider N329, buurgemeentes, bonden motorsport en kart, Stichting NZ, Kombikart, ORMCO, BSSV, New Seven Hills (tot huuropzegging), regionale crossclubs, buurtschap 't Mun, wijkraad Oss-Zuid, Dorpsraad 5.1.2e, Stichting de Groene Zone, IVN, ondernemers Vorstengrafdonk, vakantiepark Herperduin, omwonenden die ooit geklaagd hebben, Landschapsbeheer Oss. Klankbordgroepen vonden plaats op 19 april 2011, 15 juni 2011, 21 november 2012. Ook op de podiumbijeenkomsten waren de klankbordgroepleden welkom.

- Raadscommissie: Er zijn verschillende commissievergaderingen (17 maart 2010, 12 oktober 2011, 23 mei 2013), podiumbijeenkomsten (15 september 2011, 5 februari 2012, 3 april 2013) en informatieve brieven (8 maart 2011, 2 juli 2012) geweest voor de raadscommissieleden.
- Overheden: Met de Provincie Noord-Brabant, Rijkswaterstaat, gemeente Landerd en gemeente Bernheze is geregeld overleg geweest.
- Regionale crossclubs: De communicatie met de regionale crossclubs loopt veelal via stichting NZ. De regionale crossclubs uit Bernheze waren ook bij de podiumbijeenkomsten en klankbordgroepen. Communicatie vindt ook plaats via de ambtenaren van Bernheze en Landerd.
- Omwonenden: Vertegenwoordigers van omwonenden zijn buurtschap 't Mun, Stichting de Groene Zone, wijkraad Oss-Zuid en dorpsraad 5.1.2e. Met deze partijen is individueel overleg geweest en middels de klankbordgroepen en podiumbijeenkomsten.
- Natuurorganisaties: De natuurorganisaties zijn zeer actief betrokken bij de natuurbrug en de alternatieve ontsluiting naar circuit NZ. Het betreft het IVN, stichting de Groene Zone, stichting landschapsbeheer Oss en Das en Boom. Ook zijn deze organisaties uitgenodigd voor de klankbordgroepen en podiumbijeenkomsten.
- Ondernemers Vorstengrafdonk: De ondernemers Vorstengrafdonk zijn actief betrokken bij de natuurbrug en alternatieve ontsluiting circuit NZ. Ook over circuit NZ zijn ze een aantal keren bijgepraat.
- Advies- en onderzoekbureaus: Betrokken bureaus zijn: DGMR, 5.1.2e, Grontmij, Movares en Alterra.

Bijlagen

1. Collegebesluit 26 januari 2010
2. Collegebesluit 23 augustus 2011
3. Brief stand van zaken aan commissie WOM, 2 juli 2012
4. Onderzoek geluidsbeleving omwonenden DGMR, januari 2013
5. Aangepast masterplan Circuit van de Toekomst door Stichting NZ, februari 2013
6. Opinienota Circuit Nieuw 5.1.2e te behouden en te ontwikkelen, 23 mei 2013
7. Onderzoek geluidsbeleving recreanten in en rondom de Maashorst, augustus 2013
8. Brief Stichting NZ inzake motorcrossuren
9. Overzicht overleg- en beslismomenten
10. Notitie over natuurbrug N329 versus alternatieve ecologische maatregelen

Plan: TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw 5.1.2e
Status: vastgesteld
Plantype: bestemmingsplan
IMRO-idn: NL.IMRO.0828.TAMnwzvnbergen-VG01

Planregels

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen
- **Artikel 1 TAM-omgevingsplan**
- **Artikel 2 Toepassingsbereik**
- **Artikel 3 Begripsbepalingen**
- **Artikel 4 Meet- en rekenbepalingen**
- **Artikel 5 Besluiten en kennisgevingen**

Hoofdstuk 2 Locaties
- **Artikel 6 Aanwijzingen**
  - **6.1 overige zone - Sportpark Nieuw Zevenbergen**
  - **6.2 overige zone - Sport**
  - **6.3 overige zone - motorcross-activiteiten**
  - **6.4 overige zone - karting-activiteiten**
  - **6.5 overige zone - schietsport-activiteiten**
  - **6.6 overige zone - geluidzone Sportpark Nieuw Zevenbergen**
  - **6.7 overige zone - geluidzone industrie Vorstengrafdonk**
  - **6.8 overige zone - archeologie verwachtingswaarde hoog**
  - **6.9 overige zone - bouwvlak**

Hoofdstuk 3 Gebruiksactiviteiten
- **Artikel 7 Algemene bepalingen**
  - **7.1 Toepassingsbereik**
  - **7.2 Algemene gebruiksregel**
  - **7.3 Toegankelijkheid sportpark**
  - **7.4 Bevoegdheid stellen voorschriften**
  - **7.5 Informatieplichtige activiteit - wedstrijd organiseren**
  - **7.6 Monitoring en registratie**
  - **7.7 Voorwaardelijke verplichting verbetering van de kwaliteit van het landschap**
- **Artikel 8 Gebruiksactiviteiten - Functie Sport**
  - **8.1 Aanwijzing**
  - **8.2 Toepassingsbereik**
  - **8.3 Toegestane activiteit - motorcross beoefenen**
  - **8.4 Toegestane activiteit - karting beoefenen**
  - **8.5 Toegestane activiteit - schietsport beoefenen**
  - **8.6 Toegestane activiteit - bijbehorende horeca-activiteit uitoefenen**
  - **8.7 Toegestane activiteit - geluidsarme onderzoeks-, motorrijles- en/of sportief-recreatieve activiteit uitvoeren**
  - **8.8 Toegestane activiteit - bijbehorende dienstverlenende activiteit uitoefenen**
  - **8.9 Toegestane activiteit - bijbehorende detailhandelsactiviteit uitoefenen**
  - **8.10 Verboden activiteit - evenement houden**

Hoofdstuk 4 Bouw-, sloop- en aanlegactiviteiten
- **Artikel 9 Algemene bepalingen**
  - **9.1 Toepassingsbereik**
  - **9.2 Bevoegdheid stellen voorschriften**
- **Artikel 10 Bouwactiviteiten Functie Sport**
  - **10.1 Toepassingsbereik**
  - **10.2 Toegestane bouwactiviteiten**
  - **10.3 Vergunningplichtige activiteiten - gebouw bouwen**
  - **10.4 Toegestane activiteit - bouwwerk, geen gebouw zijnde, bouwen**
- **Artikel 11 Sloopactiviteiten**
- **Artikel 12 Aanlegactiviteiten**
  - **12.1 Toegestane activiteit - aanlegactiviteiten**
  - **12.2 Verplaatsen verontreinigde grond**

Hoofdstuk 5 Archeologie
- **Artikel 13 Algemene bepalingen**
  - **13.1 Toepassingsbereik**

Artikel 14 Archeologie verwachtingswaarde hoog
14.1 Toegestane activiteit - Werken of werkzaamheden uitvoeren of laten uitvoeren
14.2 Vergunningplichtige activiteit - Werken of werkzaamheden uitvoeren of laten uitvoeren
Hoofdstuk 6 Geluid
Artikel 15 Algemene bepalingen
15.1 Toepassingsbereik
Artikel 16 Geluidzones
16.1 Voorrangsbepaling - geluidzone motorcrossterrein
16.2 Vergunningplichtige activiteiten - geluidzone Sportpark Nieuw 5.1.2e
16.3 Vergunningplichtige activiteiten - geluidzone industrieterrein Vorstengrafdonk
Hoofdstuk 7 Overige bepalingen
Artikel 17 Overgangsregels
17.1 Planologisch gebruik
17.2 Bouwwerken
Bijlagen bij de regels
Bijlage 1 Begripsbepalingen
Bijlage 2 Landschappelijk inpassingsplan

Preambule

Dit TAM-omgevingsplan heeft betrekking op het gebruik, de bebouwing en de inrichting van het sportpark Nieuw 5.1.2e in Oss. In juridisch opzicht is dit TAM-omgevingsplan hoofdstuk 22a van het omgevingsplan van de gemeente Oss. Op grond van artikel 11.1, tweede lid van het Besluit elektronische publicaties is dit TAM-omgevingsplan bekend gemaakt en digitaal beschikbaar gesteld via de landelijke voorziening www.ruimtelijkeplannen.nl. Het is met deze landelijke voorziening niet mogelijk dit hoofdstuk conform de juridische vormgeving van het omgevingsplan in STOP-TPOD beschikbaar te stellen.

De hoofdstukken in dit omgevingsplandeel moeten worden gelezen als paragrafen van hoofdstuk 22a van het omgevingsplan van de gemeente Oss. In de artikelkop van de in dit omgevingsplandeel weergegeven artikelen moet na het woord 'Artikel', na de spatie en direct voor het artikelnummer '22a' gelezen worden. In de kop van de bijlagen bij het in dit deel weergegeven hoofdstuk moet na het woord 'Bijlage', na de spatie en direct voor het nummer van de bijlage '22a' gelezen worden.

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 TAM-omgevingsplan

TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw 5.1.2e van de gemeente Oss wordt in dit hoofdstuk aangehaald als het TAM-omgevingsplan.

Artikel 2 Toepassingsbereik

a. De regels in dit hoofdstuk zijn van toepassing op het plangebied van het TAM-omgevingsplan, waarvan de geometrische bepaalde planobjecten zijn vervat in het GML-bestand met identificatienummer NL.IMRO.0828.TAMnwzvnbergen-VG01 zoals vastgelegd op www.ruimtelijkeplannen.nl
b. De besluiten als bedoeld in artikel 4.6, eerste lid, onder a, b, c, g, h, i, j, k, l of m van de Invoeringswet Omgevingswet zijn niet van toepassing op de locatie, bedoeld in sub a, behoudens binnen de locatie 'overige zone - geluidzone Sportpark Nieuw 5.1.2e waar genoemde besluiten van toepassing blijven, onverminderd het bepaalde in Artikel 16.
c. De regels in afdeling 22.2, met uitzondering van paragraaf 22.2.7.3 zijn niet van toepassing op de locatie, bedoeld in sub a, voor zover die regels in strijd zijn met de regels in dit TAM-omgevingsplan.
d. De regels in afdeling 22.3 zijn niet van toepassing op de locatie, bedoeld in sub a, voor zover die regels in strijd zijn met de regels in dit TAM-omgevingsplan.

Artikel 3 Begripsbepalingen

Op het TAM-omgevingsplan zijn van toepassing:

a. de bepalingen in Bijlage 1 van het TAM-omgevingsplan;
b. de bepalingen bedoeld in artikel 1.1 van het Omgevingsplan gemeente Oss.

Artikel 4 Meet- en rekenbepalingen

Op het TAM-omgevingsplan zijn van toepassing de bepalingen bedoeld in artikel 1.2 van het Omgevingsplan gemeente Oss.

Artikel 5 Besluiten en kennisgevingen

a. Een ontheffing of vergunning voor een activiteit die op grond van het TAM-omgevingsplan vergunningplichtig is, geldt als een omgevingsvergunning voor die activiteit.
b. Een ontheffing of een vergunning voor een activiteit die op grond van het TAM-omgevingsplan meldingsplichtig is, geldt als een melding voor die activiteit.
c. Een melding of een vervulde informatieplicht voor een activiteit die op grond van het TAM-omgevingsplan meldingsplichtig of informatieplichtig is, geldt als een melding dan wel vervulde informatieplicht voor die activiteit.

Hoofdstuk 2 Locaties

Artikel 6 Aanwijzingen

6.1 overige zone - Sportpark Nieuw 5.1.2e

Dit TAM-omgevingsplan bevat een locatie 'overige zone - Sportpark Nieuw Zevenbergen'.

6.2 overige zone - Sport

Dit TAM-omgevingsplan bevat een locatie 'overige zone - Sport'.

6.3 overige zone - motorcross-activiteiten

Dit TAM-omgevingsplan bevat een locatie 'overige zone - motorcross-activiteiten'.

6.4 overige zone - karting-activiteiten

Dit TAM-omgevingsplan bevat een locatie 'overige zone - karting-activiteiten'.

6.5 overige zone - schietsport-activiteiten

Dit TAM-omgevingsplan bevat een locatie 'overige zone - schietsport-activiteiten'.

6.6 overige zone - geluidzone Sportpark Nieuw 5.1.2e

Dit TAM-omgevingsplan bevat een locatie 'overige zone - geluidzone Sportpark Nieuw 5.1.2e'.

6.7 overige zone - geluidzone industrie Vorstengrafdonk

Dit TAM-omgevingsplan bevat een locatie 'overige zone - geluidzone industrie Vorstengrafdonk'.

6.8 overige zone - archeologie verwachtingswaarde hoog

Dit TAM-omgevingsplan bevat een locatie 'overige zone - archeologie verwachtingswaarde hoog'.

6.9 overige zone - bouwvlak

Dit TAM-omgevingsplan bevat een locatie 'overige zone - bouwvlak'.

Hoofdstuk 3 Gebruiksactiviteiten

Artikel 7 Algemene bepalingen

7.1 Toepassingsbereik

Hoofdstuk 3 gaat over het gebruik van locaties en bouwwerken.

7.2 Algemene gebruiksregel

a. Het is verboden een locatie of bouwwerken te gebruiken op een wijze die niet in overeenstemming is met (een) onder dit hoofdstuk op een locatie toegelaten activiteit of activiteiten, of op een wijze die in strijd is met de daarop betrekking hebbende (algemene) regels over gebruik.
b. Daaronder wordt, tenzij in deze regels anders is vermeld, in ieder geval verstaan het gebruik, daaronder begrepen het doen en/of laten gebruiken van grond en gebouwen:
    1. als stort- en/of opslagplaats;
    2. voor buitenopslag;
    3. voor (detail)handel;
    4. voor bedrijfsdoeleinden;
    5. voor een kleinschalig kampeerterrein, groepskampeerterrein en/of natuurkampeerterrein, uitgezonderd verblijf in de vorm van een rennerskwartier;
    6. voor een seksinrichting en/of escortbedrijf;
    7. voor bewoning.
c. Sub b is niet van toepassing als aan een toegelaten activiteit of activiteiten (algemene) regels over gebruik zijn gesteld en deze regels het betreffende gebruik expliciet toestaan.
d. Tot een gebruik dat in overeenstemming is met een binnen een locatie toegelaten activiteit, bedoeld in sub a, behoort in elk geval het inrichten en/of gebruiken van gronden en bouwwerken voor:
    1. water en (ondergeschikte) waterhuishoudkundige voorzieningen;
    2. verkeer en parkeren;
    3. rennerskwartier en daarbijbehorend verblijf;
    4. (uitsluitend) bestaande opslagvoorzieningen voor propaan tot maximaal 13 m^3;
    5. groen- en speelvoorzieningen;
    6. geluidafschermende voorzieningen; en
    7. overige bijbehorende voorzieningen.
e. Het inrichten en/of gebruiken van gronden en bouwwerken voor zeer kwetsbare gebouwen is verboden.
f. Het verbod in sub e is mede van toepassing op kwetsbare of beperkt kwetsbare gebouwen en locaties:
    1. binnen een afstand van 25 m tot een opslag voor propaan;
    2. binnen een afstand van 8 m van de locatie 'overige zone - schietsport-activiteiten'.

7.3 Toegankelijkheid sportpark

a. Het sportpark is voor autoverkeer (bezoekers en personeel) toegankelijk via de 5.1.2e .
b. Na de gereedkoming en in gebruikname van een verkeerskundige ontsluiting via de 5.1.2e (N329) vervalt de toegankelijkheid van het sportpark als bedoeld in sub a.
c. Er kunnen maatwerkvoorschriften worden gesteld over de wijze waarop en de periode waarbinnen aan het bepaalde in sub b wordt voldaan.
d. Het bepaalde in sub b is niet van toepassing op langzaam verkeer en hulpdiensten en in geval van calamiteiten.

7.4 Bevoegdheid stellen voorschriften

Er kunnen maatwerkvoorschriften worden gesteld voor activiteiten zoals opgenomen in hoofdstuk 3.

7.5 Informatieplichtige activiteit - wedstrijd organiseren

a. Een motorcrosswedstrijd, inclusief wedstrijd voor supermotards, of een kartwedstrijd mag uitsluitend plaatsvinden als vooraf informatie wordt verstrekt aan het bevoegd gezag.
b. De volgende informatie wordt verstrekt:
    1. een overzicht van de te organiseren wedstrijden in een kalenderjaar, te verstrekken voor 1 februari van dat kalenderjaar, voor de activiteiten zoals vermeld in de artikelen 8.3 en 8.4;
    2. het overzicht onder 1. bevat tenminste de volgende gegevens: wedstrijddata, aantal wedstrijden, soort wedstrijden, aantal activiteitenuren en een verkeersplan tijdens wedstrijden;
c. Het bevoegd gezag kan naar aanleiding van de verstrekte informatie toepassing geven aan artikel 7.4.
d. Een wijziging op de verstrekte informatie als bedoeld in sub b wordt tenminste vier weken van te voren aan het bevoegd gezag schriftelijk medegedeeld.
e. In aanvulling op het bepaalde in sub a t/m sub c:
    1. wordt de hoofdbewoner van een woning met een Maximaal Toegestane Geluidbelasting (MTG) vanwege het sportpark tenminste drie maanden voorafgaand aan een wedstrijd over die wedstrijd geïnformeerd, en
    2. wordt de onder 1. bedoelde bewoner tevens voor 1 februari van een kalenderjaar over de wedstrijdkalender van dat jaar geïnformeerd;
    3. wordt de onder 1. en 2. bedoelde informatie schriftelijk verstrekt door de stichting of vereniging als bedoeld in de aanhef van artikel 7.6, welke tevens een afschrift van deze informatie verstrekt aan het bevoegd gezag.

7.6 Monitoring en registratie

a. De stichting of vereniging die op de locatie 'overige zone - Sportpark Nieuw 5.1.2e ' een gebruiksactiviteit als bedoeld in artikelen 8.3, 8.4 en 8.7 verricht of laat verrichten, is verplicht om de volgende parameters van die activiteit te monitoren:
    1. aantal activiteitenuren, uitgesplitst per activiteit per kalenderdag;
    2. aantal bezoekers op wedstrijddagen;
    3. geconstateerde overschrijdingen van geluidemissiewaarden als bedoeld in artikelen 8.3 en 8.4;
    4. geconstateerde afwijkingen van de openstellingstijden als bedoeld in artikelen 8.3 en 8.4;
b. de resultaten van de monitoring te registreren in een logboek dat ten minste vijf jaar wordt bewaard;
c. op verzoek van het bevoegd gezag het logboek per direct inzichtelijk aan het bevoegd gezag beschikbaar te stellen.

7.7 Voorwaardelijke verplichting verbetering van de kwaliteit van het landschap

a. Binnen twee jaar na het onherroepelijk worden van 'TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw 5.1.2e ' moet de fysieke verbetering van de kwaliteit van het landschap als bedoeld in het landschapsplan zoals opgenomen in bijlage 2 bij dit TAM-omgevingsplan, gerealiseerd zijn en na de realisering duurzaam in stand worden gehouden.
b. Binnen twee jaar na het onherroepelijk worden van 'TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw 5.1.2e ' moet 20% van de waardevermeerdering, verminderd met de kosten voor de fysieke verbetering van de kwaliteit van het landschap als bedoeld in sub a, gestort zijn in het gemeentelijk groenfonds.

Artikel 8 Gebruiksactiviteiten - Functie Sport

8.1 Aanwijzing

Dit TAM-omgevingsplan bevat de functie Sport.

8.2 Toepassingsbereik

Artikel 8 gaat over gebruiksactiviteiten binnen de functie Sport op de locatie 'overige zone - Sportpark Nieuw 5.1.2e .

8.3 Toegestane activiteit - motorcross beoefenen

a. Motorcross beoefenen, waaronder rijden met supermotards, is uitsluitend toegestaan op de locatie 'overige zone - motorcross-activiteiten' als aan de voorwaarden wordt voldaan.
b. De voorwaarden zijn:
    1. de activiteit vindt uitsluitend plaats binnen de in Tabel 1 opgenomen openstellingstijden;
    2. de activiteit voldoet aan de normen voor activiteitenuren zoals opgenomen in Tabel 2;
    3. een motorcross-wedstrijd vindt niet gelijktijdig plaats met een kartwedstrijd;
    4. een training vindt niet plaats op een wedstrijddag voor motorcross, supermotards of karting;
    5. een wedstrijd voor supermotards vind uitsluitend plaats tijdens een grote wedstrijd als bedoeld in Tabel 2;
    6. de geluidemissie van een crossmotor bedraagt ten hoogste:
        - tijdens trainingen 119 dB(A);
        - tijdens trainingen gedurende ten hoogste 3 uur 124 dB(A);
        - tijdens wedstrijden 122 dB(A).
    7. de geluidemissie van een crossmotor wordt gemeten:
        - volgens de eisen van KNMV/MON;
        - voorafgaand aan (deelname aan) een training of wedstrijd;
        - door of namens de stichting of vereniging als bedoeld in de aanhef van artikel 7.6.
c. afwijking van het bepaalde in sub a mag een wedstrijd voor supermotards ook op de locatie 'overige zone - karting-activiteiten' plaatsvinden.

Tabel 1 Openstellingstijden motorcross beoefenen (motorcrossbaan)

Seizoen	*Weekdag*	*Openstellingstijden*	*Max. aantal uren geopend*
Winter (oktober t/m maart)	Woensdag	11.00 - 16.00	5
	Zaterdag	11.00 - 17.00	6
	Zondag	11.00 - 17.00	6
Totaal aantal uren geopend per week			17
Zomer (april t/m september)	Woensdag	12.00 - 20.00	8
	Zaterdag	11.00 - 17.00	6
	Zondag	11.00 - 17.00	6
Totaal aantal uren geopend per week			20

Tabel 2 Normen voor activiteitenuren motorcrossbaan

	Maximaal aantal activiteitenuren (per dag)			
Activiteit	*Woensdag*	*Zaterdag*	*Zondag*	*Voorwaarden*
Training hoofdbaan	90 uur	90 uur	90 uur	- Geen supermotards.
Grote wedstrijd	200 uur	200 uur	200 uur	- Maximaal 4 dagen per jaar. - Geldt ook voor supermotards.
Kleine wedstrijd	150 uur	150 uur	150 uur	- Maximaal 2 dagen per jaar. - Geen supermotards.

8.4 Toegestane activiteit - karting beoefenen

a. Karting beoefenen is uitsluitend toegestaan op de locatie 'overige zone - karting-activiteiten' als aan de voorwaarden wordt voldaan.
b. De voorwaarden zijn:
    1. de activiteit vindt uitsluitend plaats binnen de in Tabel 3 opgenomen openstellingstijden;
    2. de activiteit voldoet aan de normen voor activiteitenuren zoals opgenomen in Tabel 4;
    3. het maximum aantal activiteitenuren voor huurkarts bedraagt 10.000 uur per jaar;
    4. een kartwedstrijd vindt niet gelijktijdig plaats met een wedstrijd voor motorcross of supermotards;
    5. training en/of verhuur van karts vinden niet plaats op een wedstrijddag voor motorcross, supermotards of karting;

6. na 19.00 zijn geen wedstrijdskarts in gebruik op de baan;
7. de geluidemissie van een kart bedraagt ten hoogste:
   - huurkarts 106 dB(A);
   - privékarts en deelnemers kartwedstrijd 117 dB(A);
   - jeugdkarts 101 dB(A).
8. de geluidemissie van een kart wordt gemeten:
   - volgens de eisen van KNAF;
   - voorafgaand aan (deelname aan) een training of wedstrijd;
   - door of namens de stichting of vereniging als bedoeld in de aanhef van artikel 7.6.

c. In afwijking van het bepaalde in sub a mag ook een wedstrijd voor supermotards binnen de sub a genoemde locatie plaatsvinden, mede met inachtneming van de voorwaarden aangegeven in artikel 8.3.

Tabel 3 Openstellingstijden karting beoefenen (kartbaan)

Seizoen	*Weekdag*	*Openstellingstijden*	*Maximaal aantal uren geopend*
Winter (oktober t/m maart)	Maandag	9.00 - 22.00	13
	Dinsdag	9.00 - 22.00	13
	Woensdag	9.00 - 22.00	13
	Donderdag	9.00 - 22.00	13
	Vrijdag	9.00 - 22.00	13
	Zaterdag	9.00 - 22.00	13
	Zondag	9.00 - 22.00	13
Totaal aantal uren geopend per week			91
Zomer (april t/m september)	Maandag	9.00 - 22.00	13
	Dinsdag	9.00 - 22.00	13
	Woensdag	9.00 - 22.00	13
	Donderdag	9.00 - 22.00	13
	Vrijdag	9.00 - 22.00	13
	Zaterdag	9.00 - 22.00	13
	Zondag	9.00 - 22.00	13
Totaal aantal uren geopend per week			91

Tabel 4 Normen voor activiteitenuren kartbaan

	Maximaal aantal activiteitenuren (per dag van de week)							
Activiteit	*Ma*	*Di*	*Wo*	*Do*	*Vrij*	*Za*	*Zo*	*Voorwaarden*
Huurkarts overdag	25 uur	25 uur	25 uur	25 uur	25 uur	25 uur	25 uur	Maximaal 30 karts in de baan, deze zijn niet geluidsrelevant
Huurkarts avond	60 uur	60 uur	60 uur	60 uur	60 uur	60 uur	60 uur	Maximaal 30 karts in de baan, deze zijn niet geluidsrelevant
Training	-	-	90 uur	90 uur*	90 uur	90 uur	90 uur	Maximaal 4 dagen per week. *) Maximaal 12 keer per jaar ook op donderdag, maar alleen in de schoolvakantie basisscholen Regio Zuid.
Wedstrijd	-	-	-	-	-	150 uur	150 uur	Maximaal 6 dagen per jaar.

8.5 Toegestane activiteit - schietsport beoefenen

a. Schietsport beoefenen is uitsluitend toegestaan op de locatie 'overige zone - schietsport-activiteiten' als aan de voorwaarden wordt voldaan.

b. De voorwaarden zijn:
   1. de activiteit vindt uitsluitend inpandig plaats;
   2. de opslag van munitie is toegelaten, uitsluitend voor zover het munitie betreft voor schietsportactiviteiten op de locatie als bedoeld in sub a;

3. de activiteit vindt uitsluitend plaats binnen de in Tabel 5 opgenomen openstellingstijden.

Tabel 5 Openstellingtijden schietsport beoefenen (schietbaan)

Seizoen	*Weekdag*	*Openingstijden*	*Maximaal aantal uren geopend*
Jaarrond	Dinsdag	19.00 - 21.00	2
	Woensdag	19.00 - 21.00	2
	Donderdag	19.00 - 21.00	2
	Zaterdag	14.00 - 18.00	4
	Zondag	10.00 - 12.00	2
			12

8.6 Toegestane activiteit - bijbehorende horeca-activiteit uitoefenen

a. Horeca-activiteiten zijn uitsluitend toegestaan als aan de voorwaarden wordt voldaan.
b. De voorwaarden zijn:
    1. een horeca-activiteit is ondergeschikt en alleen ondersteunend aan de functie 'Sport', en
    2. de totale vloeroppervlakte van horeca-activiteiten bedraagt maximaal 250 m², en
    3. een horeca-activiteit vindt niet plaats buiten de openstellingstijden zoals opgenomen in Tabel 3, en
    4. onverminderd overige regels inzake geluidemissie in het Omgevingsplan gemeente Oss is versterkt muziekgeluid niet duidelijk hoorbaar buiten de locatie 'overige zone - Sportpark Nieuw 5.1.2e .

8.7 Toegestane activiteit - geluidsarme onderzoeks-, motorrijles- en/of sportief-recreatieve activiteit uitvoeren

a. Geluidsarme onderzoeks-, motorrijles- en/of sportief-recreatieve activiteiten zijn uitsluitend toegestaan binnen de locatie 'overige zone - Sportpark Nieuw 5.1.2e als aan de voorwaarden wordt voldaan.
b. De voorwaarden zijn:
    1. de activiteit voldoet aan de voorwaarden voor activiteiten zoals opgenomen in Tabel 6, en
    2. de activiteit vindt niet plaats buiten openstellingstijden zoals opgenomen in Tabel 3, en
    3. de activiteit vindt niet plaats op een wedstrijddag voor motorcross, supermotards en karting, en
    4. de activiteit is geluidsarm en niet duidelijk hoorbaar buiten de locatie 'overige zone - Sportpark Nieuw 5.1.2e .

Tabel 6 Normen voor geluidsarme onderzoeks-, motorrijles- en sportief-recreatieve activiteiten

Activiteit	*Voorwaarden*
Onderzoeksactiviteiten	- Maximaal 10 dagen per jaar.
Motorrijles-activiteiten	- Maximaal 24 dagen per jaar, en - Maximaal 20 activiteitenuren per dag.
Sportief-recreatieve activiteiten	- Maximaal 24 dagen per jaar.

8.8 Toegestane activiteit - bijbehorende dienstverlenende activiteit uitoefenen

a. Dienstverlenende activiteiten zijn uitsluitend toegestaan als aan de voorwaarden wordt voldaan.
b. De voorwaarden zijn:
    1. de dienstverlenende activiteit is ondergeschikt en alleen ondersteunend aan de functie 'Sport', en
    2. de totale vloeroppervlakte van dienstverlenende activiteiten bedraagt maximaal 100 m², en
    3. de dienstverlenende activiteit vindt niet plaats buiten de openstellingstijden zoals opgenomen in Tabel 3, en
    4. de dienstverlenende activiteit is niet duidelijk hoorbaar buiten de locatie 'overige zone - Sportpark Nieuw 5.1.2e .

8.9 Toegestane activiteit - bijbehorende detailhandelsactiviteit uitoefenen

a. Detailhandelsactiviteiten zijn uitsluitend toegestaan als aan de voorwaarden wordt voldaan.
b. De voorwaarden zijn:
    1. de detailhandelsactiviteit is ondergeschikt en alleen ondersteunend aan de functie 'Sport', en
    2. de totale vloeroppervlakte van detailhandelsactiviteiten bedraagt maximaal 100 m², en
    3. de detailhandels-activiteit vindt niet plaats buiten de openstellingstijden zoals opgenomen in Tabel 3, en
    4. de detailhandelsactiviteit is niet duidelijk hoorbaar buiten de locatie 'overige zone - Sportpark Nieuw Zevenbergen'.

8.10 Verboden activiteit - evenement houden

Het is verboden om een evenement te houden, met uitzondering van evenementen in het kader van activiteiten die zijn toegelaten op grond van artikel 8.7, waarbij de aan die activiteiten verbonden voorwaarden onverminderd van toepassing zijn.

Hoofdstuk 4 Bouw-, sloop- en aanlegactiviteiten

Artikel 9 Algemene bepalingen

9.1 Toepassingsbereik

Hoofdstuk 4 gaat over het plaatsen, geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen, veranderen of vergroten en in stand houden van gebouwen en bouwwerken geen gebouw zijnde.

9.2 Bevoegdheid stellen voorschriften

Er kunnen maatwerkvoorschriften worden gesteld voor activiteiten zoals opgenomen in hoofdstuk 4.

Artikel 10 Bouwactiviteiten Functie Sport

10.1 Toepassingsbereik

Artikel 10 gaat over bouwactiviteiten op de locatie 'overige zone - Sportpark Nieuw 5.1.2e .

10.2 Toegestane bouwactiviteiten

Bouwen is uitsluitend toegestaan ten behoeve van de activiteiten genoemd in Hoofdstuk 3.

10.3 Vergunningplichtige activiteiten - gebouw bouwen

a. Het bouwen van een gebouw is uitsluitend toegestaan na het verkrijgen van een omgevingsvergunning.
b. Gebouwen voldoen aan de volgende regels:
    1. gebouwen staan binnen de locatie 'overige zone - bouwvlak';
    2. gebouwen worden niet gebouwd ter plaatse van parkeerplaatsen, tenzij het verlies aan parkeerplaatsen elders binnen het plangebied van dit TAM-omgevingsplan wordt gecompenseerd;
    3. gebouwen worden geconcentreerd gesitueerd, tenzij gemotiveerd wordt dat dit niet doelmatig is;
    4. de goothoogte van een gebouw is ten hoogste 7 m;
    5. de bouwhoogte van een gebouw is ten hoogste 11 m;
    6. de gezamenlijke oppervlakte van gebouwen is ten hoogste 5.000 m^2.
c. Op een aanvraag van een omgevingsvergunning als bedoeld in sub a zijn tevens de volgende beoordelingsregels van toepassing:
    1. waarborgen van een veilige afwikkeling van het verkeer;
    2. behoud van voldoende parkeergelegenheid op eigen terrein;
    3. geen onaanvaardbare gevolgen voor (de instandhouding van) infrastructuur, natuur, bomen en beplanting, milieu, water en bodem;
    4. waarborgen van kwaliteitsverbetering van het landschap op basis van een door de initiatiefnemer in te dienen landschapsplan;
    5. overeenstemming met het reclamebeleid van de gemeente Oss.

10.4 Toegestane activiteit - bouwwerk, geen gebouw zijnde, bouwen

a. Het bouwen van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, is uitsluitend toegestaan als aan de voorwaarden wordt voldaan.
b. De voorwaarden zijn:
    1. de oppervlakte van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, is ten hoogste 50 m^2;
    2. de bouwhoogte van een terreinafscheiding is ten hoogste 2 m;
    3. de bouwhoogte van een tribune, brug, stellage en daarmee vergelijkbare constructie is ten hoogste 8 m;
    4. de bouwhoogte van een paal, licht- en vlaggenmast is ten hoogste 14 m;
    5. de bouwhoogte van een bouwwerken, geen gebouw zijnde, anders dan genoemd bij onderdeel 2 t/m 4, is ten hoogste 4 m;
    6. de gezamenlijke oppervlakte van bouwwerken, geen gebouw zijnde, is ten hoogste 500 m^2.
c. Het bouwen van een bouwwerk is ook toegestaan als deze op grond van wet- en regelgeving vergunningvrij is.

Artikel 11 Sloopactiviteiten

(gereserveerd)

Artikel 12 Aanlegactiviteiten

12.1 Toegestane activiteit - aanlegactiviteiten

Op de locatie 'overige zone - Sportpark Nieuw 5.1.2e zijn uitsluitend de volgende aanlegactiviteiten toegestaan:

a. aanlegactiviteiten behorend bij de activiteiten die op grond van Hoofdstuk 3 zijn toegelaten, en
b. waterhuishoudkundige voorzieningen aanleggen.

12.2 Verplaatsen verontreinigde grond

Bij het verrichten van activiteiten als bedoeld in artikel 12.1 geldt bij het verplaatsen van toegepaste verontreinigde grond, zoals ter plaatse van de bestaande grondwal, een specifieke zorgplicht ter voorkoming van milieu- en gezondheidsschade en worden de wettelijke regels over bodemverontreiniging en toepassing van grond in acht genomen.

Hoofdstuk 5 Archeologie

Artikel 13 Algemene bepalingen

13.1 Toepassingsbereik

Hoofdstuk 5 gaat over activiteiten en de bescherming van archeologische waarden.

Artikel 14 Archeologie verwachtingswaarde hoog

14.1 Toegestane activiteit - Werken of werkzaamheden uitvoeren of laten uitvoeren

a. Werken of werkzaamheden doen uitvoeren of laten uitvoeren zoals bedoeld in artikel 14.2 sub b op de locatie 'overige zone - archeologie verwachtingswaarde hoog' is uitsluitend toegestaan als aan de voorwaarden wordt voldaan.
b. De voorwaarden zijn:
    1. De werken of werkzaamheden worden uitgevoerd in het kader van archeologisch onderzoek en archeologische opgravingen, mits deze worden verricht door een ter zake deskundige als bedoeld in de Kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie;
    2. De werken of werkzaamheden waren legaal in uitvoering op het moment van inwerkingtreding van het TAM-omgevingsplan of konden legaal worden uitgevoerd krachtens een voor dat tijdstip geldende dan wel aangevraagde vergunning;
    3. De werken of werkzaamheden die bestaan uit het aanbrengen van ondergrondse transport-, energie- of telecommunicatieleidingen dan wel andere leidingen en de daarmee verband

houdende constructies, voor zover deze worden aangebracht binnen een bestaand leidingentracé binnen de daarvoor oorspronkelijk gegraven sleuf; en

4. De werken en werkzaamheden die het normale gebruik, onderhoud en/of beheer betreffen van de gronden.

14.2 Vergunningplichtige activiteit - Werken of werkzaamheden uitvoeren of laten uitvoeren

a. Het uitvoeren van werkzaamheden of te doen laten uitvoeren op de locatie archeologische verwachtingswaarde hoog is uitsluitend toegestaan na het verkrijgen van een omgevingsvergunning.
b. Het gaat om de volgende werkzaamheden en het realiseren van bouwwerken die geen gebouw zijn:
    1. graafwerkzaamheden en/of grondbewerkingen, ploegen, roeren en omwoelen van gronden, waaronder begrepen het aanleggen van drainage;
    2. het ophogen, verlagen of egaliseren van de bodem;
    3. heiwerkzaamheden of het op andere wijze indrijven van objecten in de bodem;
    4. het aanbrengen van diepwortelende beplantingen en het rooien van diepwortelende beplanting waarbij stobben worden verwijderd;
    5. het verlagen van het waterpeil;
    6. het graven, verbreden en verdiepen van sloten, vijvers, zwembaden en andere wateren;
    7. het aanbrengen van ondergrondse transport-, energie-, telecommunicatieleidingen of andere leidingen en de daarmee verband houdende constructies;
    8. het verharden van wegen, paden of parkeergelegenheid en het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen;
    9. het plaatsen en/of verwijderen van funderingen; en
    10. graafwerkzaamheden en/of grondbewerkingen voor de bouw van gebouwen en andere bouwwerken.
c. De volgende beoordelingsregels zijn van toepassing:
    1. Door de betreffende werken en/of werkzaamheden, dan wel door de daarvan hetzij direct of , hetzij indirect te verwachten gevolgen, de archeologische waarden van het betreffende terrein niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast, dan wel de mogelijkheden voor het herstel van die waarden niet onevenredig worden of kunnen worden verkleind; en/of
    2. uit door de aanvrager overgelegd archeologisch onderzoek conform de Kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie naar het oordeel van het bevoegd gezag blijkt dat de archeologische waarden van het betreffende terrein in voldoende mate zijn vastgesteld en zo nodig zijn zekergesteld, dan wel dat er geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn, dan wel dat de archeologische waarden door de werken of werkzaamheden niet of niet onevenredig worden geschaad.
d. In het belang van de archeologische monumentenzorg kunnen aan de omgevingsvergunning als bedoeld in dit artikel in ieder geval de volgende voorwaarden worden verbonden:
    1. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen waardoor monumenten in de bodem kunnen worden behouden;
    2. de verplichting tot het doen van opgravingen;
    3. de verplichting om de activiteit die tot bodemverstoring leidt te laten begeleiden door de gemeentelijke archeoloog dan wel een andere deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan door het bevoegd gezag bij de omgevingsvergunning te stellen kwalificaties.
e. In het belang van de archeologische monumentenzorg kunnen aan het archeologische onderzoek en het archeologische onderzoeksrapport als bedoeld in dit artikel aanvullende eisen worden gesteld door het bevoegd gezag.
f. De vergunningplicht als bedoeld in sub a is uitsluitend van toepassing als de oppervlakte van de werken of werkzaamheden meer bedraagt dan 100 m^2 en de diepte meer bedraagt dan dan 0,3 m onder het maaiveld.

Hoofdstuk 6 Geluid

Artikel 15 Algemene bepalingen

15.1 Toepassingsbereik

Hoofdstuk 6 gaat over het verrichten van activiteiten in verband met geluidzonering.

Artikel 16 Geluidzones

16.1 Voorrangsbepaling - geluidzone motorcrossterrein

In afwijking van de aanduiding 'geluidzone - motorcrossterrein' met de daarbij behorende regels, zoals opgenomen in de volgende tijdelijke delen van het Omgevingsplan gemeente Oss:

1. Buitengebied Oss - 2020, vastgesteld op 17 april 2020;
2. Bedrijventerrein Vorstengrafdonk - Oss - 2013, vastgesteld op 6 februari 2014;

is de geluidzone van toepassing die is aangewezen in artikel 6.6 van dit TAM-omgevingsplan, met de op die locatie van toepassing zijnde regels van artikel 16.2 van dit TAM-omgevingsplan.

16.2 Vergunningplichtige activiteiten - geluidzone Sportpark Nieuw 5.1.2e

a. Op de locatie 'overige zone - geluidzone Sportpark Nieuw 5.1.2e die in dit TAM-omgevingsplan is opgenomen, is het bouwen van een geluidgevoelig gebouw of het toelaten van een geluidgevoelige locatie uitsluitend toegestaan na het verkrijgen van een omgevingsvergunning.
b. De volgende beoordelingsregels zijn van toepassing:
    1. er is aangetoond dat de ten hoogste toelaatbare geluidbelasting vanwege industrielawaai ingevolge de Omgevingswet niet wordt overschreden, dan wel op grond van die wet in het omgevingsplan een afwijkende waarde vanwege industrielawaai is gesteld, en aan die afwijkende voorwaarde wordt voldaan.

16.3 Vergunningplichtige activiteiten - geluidzone industrieterrein Vorstengrafdonk

a. Op de locatie 'overige zone - geluidzone industrie Vorstengrafdonk' die in dit TAM-omgevingsplan is opgenomen, is het verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning geluidgevoelige gebouwen te bouwen of geluidgevoelige locaties toe te laten als bedoeld in de Omgevingswet.
b. De omgevingsvergunning wordt uitsluitend verleend als is aangetoond dat de ten hoogste toelaatbare geluidbelasting vanwege industrielawaai ingevolge de Omgevingswet niet wordt overschreden, dan wel op grond van die wet in het omgevingsplan een afwijkende waarde vanwege industrielawaai is gesteld, en aan die afwijkende waarde wordt voldaan.

Hoofdstuk 7 Overige bepalingen

Artikel 17 Overgangsregels

17.1 Planologisch gebruik

a. Het gebruik van gronden en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het TAM-omgevingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.
b. Het is verboden het strijdige gebruik, bedoeld in sub a, te veranderen of te laten veranderen in een ander met het TAM-omgevingsplan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.
c. Indien het gebruik, bedoeld in sub a, na het tijdstip van inwerkingtreding van het TAM-omgevingsplan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.
d. Het bepaald in sub a is niet van toepassing op het gebruik, dat reeds in strijd was met de voorheen voor die locatie geldende regels van het omgevingsplan van rechtswege, daaronder begrepen de overgangsbepalingen voor die locatie.

17.2 Bouwwerken

a. Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het TAM-omgevingsplan aanwezig of in uitvoering is, of gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het TAM-omgevingsplan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot:
    1. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;

2. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag om een omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

b. Het bevoegd gezag kan eenmalig in afwijking van sub a een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk met maximaal 10%.

c. Het bepaalde in sub a is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het TAM-omgevingsplan, maar zijn gebouwd zonder omgevingsvergunning en in strijd met de voorheen op die locatie geldende regels van het omgevingsplan van rechtswege, daaronder begrepen de overgangsbepalingen voor die locatie.

Bijlagen bij de regels

Bijlage 1 Begripsbepalingen

plan:

het TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw Zevenbergen met identificatienummer NL.IMRO.0828.TAMnwzvnbergen-VG01 van de gemeente Oss.

omgevingsplan:

het Omgevingsplan gemeente Oss.

activiteitenuren:

het totaal van alle uren van motorvoertuigen voor motorsport die in een bepaalde periode op het circuit actief zijn in het kader van een wedstrijd, een training of recreatief rijden.

bebouwing:

gebouwen en bouwwerken die geen gebouw zijn.

bouwen:

het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk.

bouwvlak:

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar volgens de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten.

circuit:

een terrein bedoeld voor het in wedstrijdverband, ter voorbereiding van wedstrijden of voor recreatieve doeleinden rijden met motorvoertuigen en voor trainingen en testritten met motorvoertuigen en voor de daarbij behorende activiteiten, zoals onderhoudswerkzaamheden en het wassen van motorvoertuigen, en voor de in dit plan opgenomen geluidsarme activiteiten, met inbegrip van ondersteunende horeca, detailhandel en dienstverlening.

crossmotor:

een motorfiets die is uitgerust voor motorcrossen in sport- en/of wedstrijdverband.

detailhandelsactiviteit:

het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, het verkopen en/of leveren van goederen aan personen die die goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit.

dienstverlenende activiteit:

een bedrijfsmatige activiteit met een uitsluitend of in hoofdzaak dienstverlenende of verzorgende taak al dan niet met een baliefunctie.

escortbedrijf:

de natuurlijke persoon, groep van personen of rechtspersoon die bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig is prostitutie aanbiedt die op een andere plaats dan in de bedrijfsruimte wordt uitgeoefend.

evenement:

een evenement als bedoeld in het Evenementenbeleid Oss, geldend vanaf 25 februari 2025, of de rechtsopvolger van dat beleid.

functie:

activiteiten ten behoeve waarvan gebruik van gebouwen en/of gronden of aangewezen delen daarvan is toegestaan.

gebouw:

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

geluidafschermde voorziening:

een constructie, bouwwerk of ander werk dat de geluidoverdracht van geluidhinderlijke functies naar geluidgevoelige locaties op doelmatige wijze beperkt, zoals een geluidsscherm, geluidswal of aan deze constructies gelijk te stellen bouwwerk of constructie.

geluidzone:

geluidzone als bedoeld in artikel 52 van de Wet geluidhinder zoals die van toepassing was op 1 januari 2024.

horeca:

een bedrijf gericht op het bedrijfsmatig verstrekken van al dan niet ter plaatse bereide etenswaren en/of dranken met de mogelijkheid deze ter plaatse of elders te nuttigen, in dit plan beperkt tot:

a. een bedrijf dat in hoofdzaak gericht is op het bedrijfsmatig verstrekken van ter plaatse bereide snacks, ijs en kleine maaltijden voor consumptie, zowel ter plaatse als elders, met daaraan ondergeschikt het verstrekken van dranken, zoals een snackbar, cafetaria, maaltijdafhaalcentrum, lunchroom en ijssalon;
b. een bedrijf dat in hoofdzaak gericht is op het bedrijfsmatig verstrekken van overwegend alcoholische dranken voor consumptie ter plaatse, al dan niet in combinatie met kleine etenswaren, zoals een café.

karting:

vorm van motorsport in de open lucht, waarbij kleine, vierwielige open motorvoertuigen, karts genaamd, worden gebruikt om te racen op verharde circuits.

motorcross:

vorm van motorsport in de open lucht, waarbij motorvoertuigen op twee wielen alsmede - in ondergeschikte mate - zijspanmotoren, quads, 4x4-motorvoertuigen en daarmee gelijk te stellen voertuigen, worden gebruikt om te crossen op specifiek daartoe aangelegde, hoofdzakelijk onverharde circuits.

motorfiets:

motorvoertuig op twee wielen al dan niet met zijspan.

motorrijles:

rijles gericht op de voertuigbeheersing van een tweewielig motorvoertuig, verzorgd door WRM-gecertificeerde rijinstructeurs.

motorsport:

tak van sport die bedreven wordt met een twee- of driewielig motorvoertuig, waartoe in dit plan tevens karting en supermotards worden begrepen.

motorvoertuig:

voertuig dat is voorzien van een motor, bestemd om anders dan langs rails te worden voortbewogen.

normaal onderhoud:

het onderhoud dat gelet op de functie van een locatie regelmatig noodzakelijk is voor een goed beheer en gebruik van de gronden en bouwwerken, voor zover dat gebruik en die bouwwerken op de betreffende locatie zijn toegelaten.

onderzoeksactiviteit:

het uitvoeren van onderzoeks- of testwerkzaamheden op prototypes of testvoertuigen, met name door studenten en onderzoekers van technische universiteiten.

peil:

de gemiddelde hoogte van het aansluitende, afgewerkte, normale maaiveld.

prostitutie:

het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen vergoeding.

rennerskwartier:

gebied waar deelnemers aan wedstrijden en de bijbehorende teams verblijven, overnachten in kampeermiddelen en materiaal voorbereiden.

seksinrichting:

de voor het publiek toegankelijke, besloten ruimte waarin bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was seksuele handelingen worden verricht of vertoningen van erotisch-pornografische aard plaatsvinden; onder een seksinrichting worden in elk geval verstaan: een seksbioscoop, seksautomatenhal, sekstheater, parenclub of een prostitutiebedrijf waaronder tevens begrepen een erotische-massagesalon, al dan niet in combinatie met elkaar.

schietsport:

het beoefenen van sportschieten met vuurwapens, luchtdrukwapens of andere (sport-)schietwapens, inclusief bijbehorende opslag van munitie, op een daarvoor specifiek ingerichte en vergunde locatie.

sportief-recreatieve activiteit:

vorm van lichaamsbeweging gericht op plezier en voldoening van het bewegen zelf, actief en ongedwongen, individueel of in groepsverband.

supermotards:

vorm van motorsport, waarbij met motoren op een circuit wordt gereden, dat bestaat uit zowel verharde als onverharde baandelen.

Bijlage 2 Landschappelijk inpassingsplan

TAM-omgevingsplan

Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw [redacted]

Motivering

GEMEENTE Oss

Gemeente Oss | [redacted] | 5341 GM | Oss |
T: 14 0412 | F: [redacted] | www.oss.nl |

TAM-omgevingsplan Hoofdstuk 22a Sportpark Nieuw 5.1.2e

Inhoud

1 Inleiding 4
1.1 Aanleiding en achtergrond 4
1.2 Locatie en projectgebied 6
1.3 Leeswijzer 7
2 Beschrijving huidige situatie 8
2.1 Ontstaansgeschiedenis 8
2.2 Ruimtelijk-functionele inrichting en gebruik 8
3 Voorgenomen ontwikkeling en toekomstige situatie 10
3.1 Uitgangspunten en randvoorwaarden 10
3.2 Toekomstige ruimtelijk-functionele inrichting en gebruik 11
4 Toetsing aan het omgevingsplan 18
4.1 Huidige regeling omgevingsplan 18
4.2 Strijdigheid activiteit en voorgenomen wijziging in relatie tot het omgevingsplan 18
4.3 Conclusie 19
5 Toetsing aan ruimtelijke beleidskaders 20
5.1 Rijksbeleid en rijksregels 20
5.1.1 Omgevingswet 20
5.1.2 Omgevingsbesluit 21
5.1.3 Nationale Omgevingsvisie 21
5.1.4 Besluit kwaliteit leefomgeving (instructieregels) 22
5.2 Provinciaal beleid en provinciale regels 24
5.2.1 Brabantse Omgevingsvisie 24
5.2.2 Beleidskader Leefomgeving 24
5.2.3 Instructieregels Omgevingsverordening 25
5.2.4 Kwaliteitsverbetering landschap 28
5.3 Beleid Waterschap 29
5.4 Gemeentelijk beleid 31
5.5 Overzicht 32
6 Toetsing aan regels en normen omgevingsaspecten en milieu 35
6.1 Waarborgen van de veiligheid (afd. 5.1.2 BKL) 35
6.2 Water (par. 5.1.3 BKL en par. 2.2.2 BKL) 38
6.3 Luchtkwaliteit (afd. 5.1.4.1 Bkl) 41
6.4 Gezondheid (geen onderdeel BKL) 42
6.5 Geluid (afd. 5.1.4.2 BKL) 43
6.6 Trillingen (afd. 5.1.4.4 Bkl) 46
6.7 Bodem en ondergrond (afd. 5.1.4.5 BKL) 46

6.8 Geur (afd. 5.1.4.6 BKL) 50
6.9 Bescherming van landschappelijke en stedenbouwkundige waarden en cultureel erfgoed (afd. 5.1.5 BKL) 50
6.10 Behoud van ruimte voor toekomstige functies en huidige staat van werken (afd. 5.1.5 BKL) 53
6.11 Toegankelijkheid van de openbare (buiten)ruimte (afd. 5.1.8 BKL) 53
6.12 Verkeer en parkeren (geen onderdeel BKL) 53
6.13 Natuur en biodiversiteit (afd 3.5 BKL) 55
6.14 Toetsing Besluit mer en mer-beoordeling 65
7 Haalbaarheid 68
7.1 Wettelijk kostenverhaal 68
7.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 68
7.3 Samenvatting en verwerking van ontvangen reacties 69
7.4 Vervolg en juridische procedure 73
8 Belangenafweging en conclusie 75
9 Artikelgewijze toelichting 76
9.1 Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen 76
9.2 Hoofdstuk 2 Locaties 76
9.3 Hoofdstuk 3 Gebruiksactiviteiten 76
9.4 Hoofdstuk 4 Bouw-, sloop- en aanlegactiviteiten 76
9.5 Hoofdstuk 5 Archeologie 77
9.6 Hoofdstuk 6 Geluid 77
9.7 Hoofdstuk 7 Overgangsrecht 77
9.8 Bijlagen bij de regels 78
Bijlagen 79

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en achtergrond

'Sportpark Nieuw [5.1.2e] ' is door de provincie Noord-Brabant in de jaren '80 aangewezen als één van de regionale circuits waar lawaaisporten nog zijn toegestaan. Op dit terrein is een motorcrosscircuit, een kartbaan en een schietbaan aanwezig.
De Stichting Nieuw [5.1.2e] (SNZ) exploiteert het Sportpark Nieuw [5.1.2e]. De stichting pacht het terrein van de gemeente Oss. Het sportpark wordt gebruikt door drie verenigingen:

- Berghemse Scherpschuttersvereniging (BSSV)
- Circuit Park [5.1.2e] (CPB)
- Stichting Regionale Motorsport Verenigingen [5.1.2e] (SRMV [5.1.2e])

Het sportpark kent een grote diversiteit aan activiteiten: motorcross, karting, schietsport, quads en 4WD. Daarmee vervult het terrein een regionale functie voor motor- en schietsportliefhebbers.

Figuur 1-1. Bovenaanzicht en ligging plangebied SNZ

Aanleiding en doel van het plan
Het sportpark bestaat uit twee hoofdonderdelen:

- een motorcrossgedeelte in het oosten, met een grote baan en jeugdvoorzieningen;
- een kartbaan van circa 1.300 meter in het westen.

Daarnaast is er de schietvereniging, gevestigd in een half verdiepte bunker in de noordwesthoek. Het terrein, ooit ontstaan uit een gekapt dennenbos in de jaren '80, heeft een regionale functie gekregen om wildcrossen te reguleren. Ondanks de gunstige ligging aan de N329 is de entree onvoldoende herkenbaar. Tijdens evenementen is er incidenteel sprake van parkeerdruk langs de [5.1.2e].

De huidige milieutoestemming bepaalt onder meer dat de motorcross drie dagen en de kartbaan vijf dagen per week open mogen zijn, met beperkte avondopenstelling in de zomer en maximaal zes wedstrijden per jaar. Voor de schietsport gelden vaste openingsmomenten op dinsdag- en woensdagavond, zaterdagmiddag en zondagmorgen. De huidige milieutoestemming van het sportpark dateert uit 1993 en is sindsdien slechts beperkt gewijzigd. Daarnaast zijn diverse voorzieningen verouderd en bestaat de wens om het terrein te verduurzamen en beter aan te laten sluiten bij de huidige regelgeving en gebruikspraktijk.

De gemeenten Bernheze, Maashorst en Oss willen tot wijziging van het omgevingsplan voor 'Sportpark Nieuw 5.1.2e ' komen. Met het opstellen van dit plan gaan de gemeenten de randvoorwaarden en regels die aan gebruik van het sportpark zijn verbonden actualiseren. De bestaande situatie wordt juridisch-planologisch geborgd, terwijl tegelijk ruimte wordt geboden aan toekomstbestendige ontwikkeling en professionalisering van het sportpark.

Nieuwe ontsluitingsweg
De gemeente is, in overleg met de provincie, voornemens om een nieuwe verkeersaansluiting van het terrein te realiseren tussen het sportpark en de N329, aan de westzijde van het terrein. Het verkeer wordt daarmee in de toekomst niet meer ontsloten via de 5.1.2e , maar direct op de provinciale weg. Uit verkeerskundig onderzoek blijkt dat de verkeersveiligheid verbetert , de verkeersdruk vermindert en de bereikbaarheid van het terrein verbetert. Bovendien sluit de maatregel aan bij provinciaal en gemeentelijk beleid om verkeersstromen via hoofdwegen af te wikkelen en de leefkwaliteit in het buitengebied te verbeteren.
Hoewel voor deze nieuwe aansluiting geen wijziging van het omgevingsplan nodig is, wordt in de planregels vastgelegd dat het circuit na realisatie alleen via de nieuwe toegang bereikbaar zal zijn voor autoverkeer.

Aanpassingen binnen de Geluidszone (Oss, Maashorst en Bernheze)
De geactualiseerde geluidzone van het Sportpark Nieuw 5.1.2e betreft een aanpassing van een reeds bestaande geluidzone op grond van de Wet geluidhinder. De geactualiseerde 50 dB(A) etmaalwaarde-contour omvat niet uitsluitend gronden binnen de gemeente Oss, maar strekt zich ook gedeeltelijk uit over het grondgebied van de gemeenten Maashorst en Bernheze. De ligging van de contour is voornamelijk bepaald door de geluiduitstraling van de motorcrossactiviteiten (MX), met in mindere mate bijdragen vanuit de kartactiviteiten.

Aangezien de geluidzone gemeentegrenzen overschrijdt, is sprake van een situatie als bedoeld in artikel 110a, tweede lid, van de Wet geluidhinder. Dit artikellid biedt de juridische grondslag voor het afzonderlijk vaststellen van hogere waarden door de betrokken colleges van burgemeester en wethouders, mits hierover onderlinge afstemming heeft plaatsgevonden. In dit geval vindt afstemming plaats tussen de gemeenten Oss (coördinerend), Maashorst en Bernheze over zowel de ligging van de gezamenlijke geluidcontour als de toepassing van hogere waarden bij woningen binnen de zone. De toepassing van artikel 110a, tweede lid, Wet geluidhinder waarborgt een juridisch samenhangende en gebiedsdekkende vaststelling van de geluidzone en de bijbehorende hogere waarden, overeenkomstig de feitelijke akoestische situatie zoals beschreven in het bij dit omgevingsplan behorende akoestisch onderzoek.

De akoestische beoordeling toont aan dat alle activiteiten binnen de geldende geluidzone blijven en dat de gemiddelde geluidbelasting bij woningen aanvaardbaar is. Effectieve bron- en overdrachtsmaatregelen blijken grotendeels niet uitvoerbaar of leveren onvoldoende reductie op; actualisatie van de geluidzone met toepassing van de redelijke sommatie is daarmee de meest proportionele keuze.

Wijziging Omgevingsplan en m.e.r.-beoordeling
Voor de milieubelastende activiteiten in het omgevingsplan geldt volgens het Omgevingsbesluit een m.e.r.-beoordelingsplicht. Dit is bedoeld om te kunnen uitsluiten dat aanzienlijke milieueffecten optreden als gevolg van het plan. Deze verplichting geldt zowel voor de aanpassing van het sportpark als voor de nieuwe verkeersontsluiting (onderdelen M6 en J1 van bijlage V van het besluit). De plan-MER-plicht vervalt onder de nieuwe wetgeving, maar de beoordelingsplicht blijft van kracht.

1.2 Locatie en projectgebied

Het plangebied ligt ten oosten van bedrijventerrein Vorstengrafdonk, op de locatie tussen de afrit 53 Oss-Oost (A50) en de N329 5.1.2e . Het terrein ligt aan de rand van bosgebied Herperduin.

Figuur 1-2. Functie en ligging plangebied

Het terrein zelf is een open plek aan de rand van het bos, met een inrichting die naar binnen is gericht en weinig relatie heeft met de omgeving. De overgang van bos naar terrein is abrupt, en langs de noord- en oostkant staan hekken. Aan de zuid- en westkant vormen de N329 en de afrit van de A59 een strakke grens. Ondanks de ligging aan hoofdwegen valt het sportpark niet erg op, mede door een geluidswal die nog deels langs de N329 ligt.

Figuur 1-3. Ligging plangebied (rood omljna) ten opzichte van het NNB (groen).

1.3 Leeswijzer

De motivering op het TAM-omgevingsplan bestaat uit een beschrijvend en een verantwoordend gedeelte. De hoofdstukken 1 t/m 3 behoren tot het beschrijvende deel. De hoofdstukken 3 t/m 8 bevatten een verantwoording van de wijziging vanuit verschillende aspecten. Hoofdstuk 9 ten slotte bevat een juridische beschrijving van de regels.

- **Hoofdstuk 1 en 2** beschrijven de aanleiding, het doel en de huidige situatie van het sportpark.
- **Hoofdstuk 3** gaat in op de voorgenomen ontwikkeling: wat verandert er op het terrein en waarom.
- **Hoofdstukken 4 t/m 6** toetsen het plan aan beleid, regelgeving en milieuaspecten zoals geluid, verkeer, natuur en water.
- **Hoofdstuk 7** behandelt de haalbaarheid en de omgevingsdialoog: hoe gemeenten, belanghebbenden de klankbordgroep en overheden hebben meegedacht en hoe hun inbreng is verwerkt.
- **Hoofdstuk 8** geeft de integrale belangenafweging en conclusie.
- **Hoofdstuk 9** bevat de juridische toelichting op de planregels.

De bijlagen bevatten de onderzoeksrapporten en het participatieverslag.
Zo biedt de toelichting inzicht in zowel de inhoud van het plan als de zorgvuldige manier waarop dit samen met de omgeving tot stand is gekomen.

2 Beschrijving huidige situatie

2.1 Ontstaansgeschiedenis

Het Sportpark Nieuw [5.1.2e] werd in de jaren '80 opgericht in de voormalige gemeente [5.1.2e]. De behoefte aan een crosscircuit groeide naarmate de motorcross populairder werd. Daarom werd een stuk dennenbos tussen de A59 en de N329 gekapt om ruimte te maken voor een motorcrossbaan. Aan de westkant van het terrein werd een hoofdgebouw neergezet, en er waren plannen voor een speedwaybaan.
In 1988 kreeg Kombikart het terrein in erfpacht om er een kartcircuit van te maken. Dat jaar kreeg het circuit ook een regionale status van de provincie Noord-Brabant, met als doel het ongewenste motorcrossen in natuurgebieden te reguleren. Gebruikers van het sportpark zijn Berghemse Scherpschuttersvereniging, Circuit Park [5.1.2e] en de Stichting Regionale Motorsport Verenigingen [5.1.2e].

2.2 Ruimtelijk-functionele inrichting en gebruik

De gronden van het sportpark zijn in het tijdelijk omgevingsplandeel "Buitengebied Oss – 2020" bestemd voor sportvoorzieningen zoals een motorcrossterrein, inclusief horeca die ondergeschikt is aan de sportfunctie. Karting, schietsport en off road model racing zijn ook toegestaan. Het oostelijke deel van het terrein is voor motorcross, met een grote hoofdbaan en een kleinere baan voor de jeugd. Het terrein bevat enkele verouderde bouwwerken, grondwallen, beplanting en een waterplas. In 2017 is de crossbaan opgeknapt, met extra groen en een veilige afrastering.

Figuur 2-1. Overzicht indeling plangebied

In het westelijke deel bevindt zich de karting, met een geasfalteerde kartbaan van 1300 meter en verschillende lay-outs. De bebouwing voor de kart staat aan de noordoostzijde van de baan. Het hoofdgebouw, centraal gelegen, wordt gedeeld door de cross en kart en is uitgebreid met pitboxen die ook als tribune dienen. Aan de noordzijde van het kartterrein ligt een paddock/parkeerterrein van circa 8000 m².

De schietvereniging ligt in de noordwesthoek van het terrein en heeft een half verdiepte bunker met een 25 meterbaan. De bunker heeft last van hoog grondwater. Parkeren voor de schietvereniging is direct aan de 5.1.2e . Ten westen van de 5.1.2e ligt een geluidswal van circa 400 meter lang en 8,5 meter hoog. Deze wal was bedoeld als geluidwering voor woningen die inmiddels zijn gesloopt, waardoor de wal zijn oorspronkelijke functie heeft verloren. Een deel van de geluidswal is inmiddels weggenomen.

Feitelijke gebruiksruimte (vergund in 1993)
De exacte vergunde gebruiksruimte is vastgelegd in de milieutoestemming uit 1993 en luidt als volgt:

Motorcrosscircuit en jeugdcrossbaan
De crossbaan is in de huidige situatie 156 dagen per jaar (3 dagen per week) geopend voor trainingen. In de periode van 1 mei tot 30 september: ook woensdagavond tot 21.00 uur toegestaan.
Het aantal motorcrossuren mag gedurende deze tijden de waarde van 75 niet overschrijden. Maximaal drie motorcrosswedstrijden per jaar zijn toegestaan.

Kartbaan
De kartbaan is geopend van woensdag tot en met zondag van 12.00 tot 18.00 uur, met op woensdagen tussen 1 mei en 30 september een verlengde opening tot 21.00 uur. In de winter gelden dezelfde openingsdagen, maar dan met openingstijden van 11:00 tot 17:00.
Het aantal gelijktijdig gebruikmakende recreatiekarts mag niet meer bedragen dan 30. Het gebruik van wedstrijdkarts na 19.00 uur is niet toegestaan. Maximaal drie kartwedstrijden per jaar zijn toegestaan en 2 brommerwedstrijden in de huidige situatie.

Schietbaan
De schietbaan is geopend op dinsdag- en woensdagavond van 19.00 tot 21.00 uur, op zaterdag van 14.00 tot 16.00 uur en op zondag van 10.00 tot 12.00 uur.

De geluidsruimte zoals vastgesteld in 1993 geldt nog steeds. Dit betekent dat het geluidsniveau ter plaatse van woningen en binnen de vastgestelde zone niet meer mag bedragen dan 50 dBA.

Parkeren
Tijdens regulier gebruik maken rijders en bezoekers gebruik van de eigen paddocks. Deze zijn voldoende in aantal. Bij gewone wedstrijden kan geparkeerd worden in de zuidwesthoek; bij grote internationale wedstrijden wordt aanvullend gebruikgemaakt van de kartbaan of aan de zijkanten van de 5.1.2e .

Relatie met de omgeving
Het terrein grenst direct aan het bosgebied Herperduin, wat onderdeel uitmaakt van Natuur Netwerk Brabant (NNB). De overgang tussen het sportterrein en het bos is vrij abrupt: de bestaande beplanting vormt geen geleidelijke overgang, en de visuele en ecologische aansluiting ontbreekt grotendeels. Bij toekomstige ontwikkelingen als gevolg van fysieke ingrepen op het terrein vormt dit een belangrijk uitgangspunt voor kwaliteitsverbetering, waarbij landschappelijke inpassing, groenstructuur en biodiversiteit kunnen worden versterkt.

3 Voorgenomen ontwikkeling en toekomstige situatie

3.1 Uitgangspunten en randvoorwaarden

De voorgenomen ontwikkeling van het circuit is uitgewerkt in het Masterplan Nieuw 5.1.2e : circuit van de toekomst (2013). Daarin is de visie op het circuit als volgt vertaald:

"Het terrein heeft te kampen met een negatief imago. De belangen van sport en natuur lopen uiteen, er wordt geluidoverlast ervaren door omwonenden en een aantal accommodaties is illegaal en geen toonbeeld van representatieve architectuur. De uitdaging is om dit negatieve imago de komende jaren om te buigen in een positief beeld. Een hypermodern regionaal motorsportcircuit waar zowel de sporters als het publiek graag naar toekomen en waar sportieve prestaties gebaseerd zijn op goede faciliteiten en een moderne sportbeoefening die rekening houdt met zijn omgeving."

In het raadsbesluit van 31 oktober 2013 heeft de gemeenteraad van Oss besloten het circuit Nieuw 5.1.2e te willen behouden en ontwikkelen, mits voldaan wordt aan vijf voorwaarden:

- De ontsluiting van het terrein verbetert, en loopt niet meer door het natuurgebied Rijsvennen, door het aanleggen van een alternatieve verkeersontsluiting, waarbij een ontsluiting via Vorstengrafdonk naar de N329 de meest reële is.
- Het circuit mag in ieder geval niet meer milieuruimte innemen. Voor wat betreft geluid moet er sprake zijn van een aanmerkelijke verbetering. Afgezien van een verbetering van het leefklimaat voor de gehinderden binnen de geluidscontour, moet vanuit een oogpunt van leefbaarheid ook verbetering van de geluidsoverlast voor omwonenden daarbuiten worden bewerkstelligd. Tevens moet worden ingespeeld op de Duurzaamheidsagenda van de gemeente Oss. Aansluiting moet worden gezocht op de ambitie van de Weg van de Toekomst, de N329.
- Het gebied moet zijn groene karakter versterken. Vooral langs de zuidelijke bosrand, zodat de bosrand een decor kan vormen voor de activiteiten die zich op de locatie afspelen. Daarbij is er een kleine marge voor groei. De locatie zelf moet ook een groen karakter krijgen.
- Het voorstel van Stichting Nieuw 5.1.2e en de gebruikers van het circuit moet blijk geven van ambitie en visie op het gebied van de sport. Het sportieve, professionele regionale karakter moet behouden blijven en versterkt worden. Juist vanwege de regionale potenties van het circuit, de regionale aspecten van dit project moeten provincie en omliggende gemeenten bereid zijn medewerking te verlenen en mee te investeren in de herontwikkeling van het circuit.

De vijf voorwaarden van de gemeenteraad vormen de basis voor de manier waarop de gemeente, in overleg met omgevingspartners, de klankbordgroep en SNZ, de kaders voor het voorliggende plan verder heeft uitgewerkt. In dit proces is gezocht naar een evenwicht tussen de ambitie van SNZ om te komen tot een toekomstbestendig en duurzaam motorsportcomplex en de belangen van de omgeving op het gebied van leefkwaliteit, natuur en landschap. De aldus ontstane kaders vormen het uitgangspunt voor de planuitwerking en de verdere toetsing van de effecten van de voorgenomen ontwikkeling.

3.2 Toekomstige ruimtelijk-functionele inrichting en gebruik

Motorcross

Gebruik
Het aantal uren waarop geluid wordt geproduceerd door de crossbaan neemt per saldo toe ten opzichte van de huidige vergunde situatie, van circa 11.700 naar 13.590 geluidproducerende uren per jaar. De crossbaan blijft drie dagen per week geopend voor trainingen en twaalf wedstrijddagen (MX en Kart samen). Er is in het omgevingsplan aanvullend gerekend met het gebruik van het crossterrein op zeven feestdagen per jaar. Over het daadwerkelijk gebruik daarvan moeten nadere afspraken worden gemaakt, maar er is voor de volledigheid wel mee gerekend in de omgevingsplanonderzoeken. Het aantal wedstrijden voor motorcross wordt verruimd van 3 naar zes per jaar, waarvan vier grote en twee kleinere wedstrijden, samen goed voor maximaal 1.100 wedstrijduren. Afwijkingen van de standaardwaarden zijn uitsluitend mogelijk via een omgevingsvergunning.

Bebouwing
De bestaande nissenhut, die door de SRMV wordt gebruikt voor opslag van materieel en stalling van machines, voldoet niet aan de huidige beeldkwaliteit en is te klein van omvang. Het voornemen is om deze loods af te breken. Daarvoor in de plaats is er het voornemen voor een nieuwe opslag- en onderhoudsruimte aan de oostzijde van de baan, op een minder kwetsbare locatie dan de huidige loods. Daarnaast is er het voornemen om een nieuw jurygebouw met EHBO-ruimte te realiseren, centraal op het terrein, binnen de bestaande contouren.

Karting

Gebruik
De kartbaan verruimt haar openingstijden van 260 naar maximaal 353 dagen per jaar (7 dagen per week, met aftrek van 12 wedstrijddagen).
Er wordt ruimte geboden aan zowel huurkarts (maximaal 10.000 uur per jaar, nu is dat 5.1.2f) als trainingen (4.500 uur per jaar, nu is dat eveneens 7.800 uur per jaar). Tijdens schoolvakanties kan aanvullend op donderdagen worden getraind. Naast wedstrijden worden ook geluidsarme activiteiten op het terrein toegestaan (zie verderop).

Bebouwing
Het kartterrein blijft ongewijzigd. Een deel van de bestaande pitboxen blijft behouden en er is het voornemen voor een integratie met een nieuw hoofdgebouw. Aansluitend hierop worden nieuwe pitboxen en een technisch gebouw toegevoegd.

Schietbaan

Gebruik
Activiteiten vinden doorgaans plaats op woensdag, donderdag, zaterdag en zondag. In de toekomstige situatie is het voornemen om ook op de dinsdagavond open te gaan en de openingstijden op de zaterdag iets te verruimen (totaal 4 uur extra per week). Daarmee wil men het aantal jaarlijkse openingsdagen vergroten van 208 naar 260 per jaar. Er is niet uitgegaan van een toename van gebruikers. Het gebruik blijft vergelijkbaar met de

huidige situatie: er worden geen externe wedstrijden georganiseerd en de activiteiten vinden plaats binnen de geldende veiligheidszones.

Bebouwing
De Berghemse Scherpschuttersvereniging (BSSV) maakt gebruik van een bestaande half verdiepte 25-meterbaan. De vereniging is voornemens een nieuwe 100-meterbaan te realiseren, aansluitend aan de bestaande voorziening. Vanwege veiligheidsoverwegingen krijgt de vereniging een eigen afsluitbare parkeerruimte, bij voorkeur op een strook ten

Figuur 3-1 Gewenste inpassing 100m schietbaan

oosten van de bestaande accommodatie. De nieuwe bebouwing blijft binnen het bouwvlak en veroorzaakt geen geluidsoverlast aan de omgeving.

Overige activiteiten

Geluidsarme buitensporten
Binnen het kader van zorgvuldig en multifunctioneel gebruik van het terrein wordt voorgesteld om een beperkt aantal geluidsarme activiteiten toe te staan. Deze activiteiten zijn passend binnen het karakter van het gebied en veroorzaken geen significante geluidsoverlast of verkeersdrukte. Het betreft de volgende categorieën:

- **Onderzoeksactiviteiten**
  Het terrein zal incidenteel worden gebruikt voor onderzoeksdoeleinden, met name door studenten en onderzoekers van technische universiteiten. Hierbij gaat het om testwerkzaamheden met bijvoorbeeld een testvoertuig of prototype dat geen significante geluidsoverlast veroorzaakt. In de ruimste zin wordt uitgegaan van circa tien (10) van dergelijke activiteiten per jaar. Deze vinden overdag plaats en betreffen een beperkte groep deelnemers.

- **Rijopleidingen voor motorrijders**
  Er wordt voorzien in de mogelijkheid om het terrein maximaal twee (2) keer per maand te gebruiken voor motorrijlessen. Deelnemers komen met hun eigen motor naar het terrein. In de ruimste zin wordt uitgegaan van maximaal twintig (20) motorrijders per keer. De lessen zijn gericht op voertuigbeheersing en worden verzorgd door erkende rijinstructeurs.

- **Sportieve en recreatieve activiteiten**
  Tot slot wordt beoogd om het terrein maximaal twee (2) keer per maand beschikbaar te stellen voor sportieve of recreatieve activiteiten. Hierbij kan gedacht worden aan activiteiten zoals skeeleren, hardlopen of andere laagdrempelige buitensporten, eventueel ook op het MX-terrein. In de ruimste zin wordt uitgegaan van een maximale toestroom van vijftig (50) auto's per activiteit. De activiteiten vinden overdag plaats en zijn niet geluidsintensief van aard.

Dienstverlening, detailhandel en horeca
Aanvullende gebruiksmogelijkheden worden overgenomen uit het voorgaande plan en niet uitgebreid. Het betreft uitsluitend ondergeschikte voorzieningen die direct aan de sportfunctie zijn gerelateerd, zoals kleine horeca of sportservice.

Verkeer
De verkeersontsluiting van het terrein wordt aangepast door een nieuwe aansluiting op de N329. Na de realisatie van deze aansluiting wordt de 5.1.2e afgesloten voor regulier autoverkeer (alleen toegankelijk voor fietsers en hulpdiensten).
De nieuwe ontsluiting vermindert de verkeersdruk op de 5.1.2e en verbetert de doorstroming bij grote evenementen. De randvoorwaarden van de provincie voor deze aansluiting zijn:

- geen terugslag op de N329,
- ontsluiting uitsluitend op gemeentelijk eigendom.

De verkeerseffecten zijn beoordeeld. Samengevat blijkt dat de verkeersbewegingen binnen aanvaardbare normen blijven, ook bij gelijktijdig gebruik van de banen. Tijdens grote evenementen wordt de verkeersafwikkeling aanvullend gestuurd via verkeersregelaars en tijdelijke parkeerfaciliteiten.

Parkeren
Tijdens regulier gebruik wordt geparkeerd op de eigen paddocks van de verenigingen; deze zijn toereikend. Bij gewone wedstrijden vindt parkeren plaats in de zuidwesthoek van het terrein. Bij grote internationale evenementen kan aanvullend gebruik worden gemaakt van de kartbaan en incidenteel van externe parkeervoorzieningen. Om meer capaciteit te creëren wordt de ruimte van de voormalige geluidswallen in het zuidwesten benut als tijdelijke parkeergelegenheid. Deze voorziening wordt voldoende geacht om piekdrukte bij evenementen op te vangen.

Figuur 3-2 Parkeerplaatsen en rijrichtingen SNZ

A
380 pp
B.
200 pp
C.
500 pp
D.
400 pp
D. 100 pp
Oversteekplaats
variant Moyaert
Fietspad

Wedstrijden
In de toekomstige situatie is het plan om zes motorcrosswedstrijden en zes kartwedstrijden te organiseren, met de optie om een supermotardwedstrijd in te passen als een van de wedstrijden. Dat zijn in totaal 12 wedstrijden. Op wedstrijddagen is er geen sprake van regulier gebruik van de banen. De schietvereniging organiseert geen openbare wedstrijden.

Terreininrichting en kwaliteitsvisie
De nieuwe bebouwing wordt landschappelijk ingepast met grondlichamen, beplanting en zichtlijnbehoud. De entree wordt opgewaardeerd door de herinrichting van de schietaccommodatie en de verwijdering van verouderde bebouwing. Met deze maatregelen wordt het terrein visueel rustiger, groener en beter geïntegreerd in het omliggende landschap.

Overzichtstabel

In onderstaande tabellen worden bovengenoemde activiteiten en de openingstijden weergegeven, waarbij de vergelijking wordt gemaakt tussen de huidige vergunde situatie en de toekomstige situatie.

		Activiteiten per jaar		Activiteiten uren per keer		Max uren per jaar		Verschil uren per jaar
Locatie	**Activiteit**	**Huidig**	**Beoogd**	**Huidig**	**Beoogd**	**Huidig**	**Beoogd**	
MX terrein	**Training hoofdbaan**	156	151	75	90	11700	13590	1890
	Grote wedstrijd	3	4	120	200	360	800	440
	Kleine wedstrijd		2		150		300	300
Kartbaan	**Huurkarts**	260	353	30	85	7800	10.000	2200
	Training	260	220	30	90	7800	4.500	-3.300
	Wedstrijden	3	6	150	150	450	900	450
	Brommers	2	0	120	0	240	0	-240
Schietbaan	**Schietbaan**	208	260					
Overig Kartbaan	**Onderzoek**		10		Dag			
	Rijles		24		20		480	
	Sport		24		Dag			

Openings-tijden	Seizoen	Weekdag	Tijd	uren	Tijd	Uren
Motorcross	**Winter**	Woensdag	10.00 - 18.00	8	11.00 - 16.00	5
		Zaterdag	11.00 - 17.00	6	11.00 - 17.00	6
		Zondag	11.00 - 18.00	7	11.00 - 17.00	6
	Totaal week			**21**		**17**
	Zomer	Woensdag	10.00 - 19.00	9	12.00 - 20.00	8
		Zaterdag	11.00 - 17.00	6	11.00 - 17.00	6
		Zondag	11.00 - 17.00	6	11.00 - 17.00	6
	Totaal week			**21**		**20**
	Seizoen	**Weekdag**	**Tijd**	**uren**	**Tijd**	**Uren**

Kartbaan	**Winter**	Maandag			9.00 - 22.00	13
		Dinsdag			9.00 - 22.00	13
		Woensdag	11:00 - 17:00	6	9.00 - 22.00	13
		Donderdag			9.00 - 22.00	13
		Vrijdag	11:00 - 17:00	6	9.00 - 22.00	13
		Zaterdag	11:00 - 17:00	6	9.00 - 22.00	13
		Zondag	11:00 - 17:00	6	9.00 - 22.00	13
	Totaal week			24		91
	Zomer	Maandag			9.00 - 22.00	13
		Dinsdag			9.00 - 22.00	13
		Woensdag	12.00 - 21.00	9	9.00 - 22.00	13
		Donderdag	12.00 - 18.00	6	9.00 - 22.00	13
		Vrijdag	12.00 - 18.00	6	9.00 - 22.00	13
		Zaterdag	12.00 - 18.00	6	9.00 - 22.00	13
		Zondag	12.00 - 18.00	6	9.00 - 22.00	13
	Totaal week			**33**		**91**
Schietbaan		**Weekdag**	**Tijd**	**uren**	**Tijd**	**Uren**
	Jaarrond	Dinsdag			19.00 - 21.00	2
		Woensdag	19.00 - 21.00	2	19.00 - 21.00	2
		Donderdag	19.00 - 21.00	2	19.00 - 21.00	2
		Zaterdag	16.00 - 18.00	2	14:00 - 1800	4
		Zondag	10.00 - 12.00	2	10.00 - 12.00	2
	Totaal week			**8**		**12**

4 Toetsing aan het omgevingsplan

4.1 Huidige regeling omgevingsplan

Op het sportpark en de aangrenzende openbare ruimte is het tijdelijk omgevingsplandeel "Buitengebied Oss - 2020" relevant en van toepassing.

Binnen het plangebied van dit TAM-omgevingsplan gelden (tot aan de inwerkingtreding ervan) de volgende regels:

- Bestemming Sport (artikel 14)
- Bestemming Verkeer (artikel 15)
- Bestemming Verkeer - Verblijf (artikel 17)
- Dubbelbestemming Waarde - Archeologie verwachtingswaarde hoog (artikel 28)
- geluidzone - industrie (artikel 38.132)
- geluidzone - motorcrossterrein (artikel 38.133)
- overige zone - gemengd landelijk gebied (artikel 38.124)
- overige zone - beperking veehouderij (artikel 38.128)
- overige zone - dekzandrug (artikel 38.122)

alsmede (geheel of gedeeltelijk) de inleidende regels, overige algemene regels, overgangs- en slotregels.

Van de hiervoor genoemde regels zijn artikel 38.124 en artikel 38.128 weliswaar van toepassing maar niet relevant voor het motorcrossterrein en aangrenzende openbare ruimte, zowel in de bestaande situatie als in de toekomstige situatie.

Daarnaast zijn van belang de omgevingsplandelen Buitengebied van respectievelijk de gemeenten Maashorst en Bernheze. Binnen deze plannen zijn de geluidszone vanwege het crossterrein in Oss en bedrijventerrein Vorstengrafdonk relevant in de betreffende plannen relevant.

Overige bestaande regelingen binnen de gemeente Oss, die ter plaatse van de functie Sport van toepassing zijn, zijn voor dit TAM-omgevingsplan niet relevant. Deze regelingen komen met de inwerkingtreding van dit plan te vervallen voor zover deze van toepassing zijn binnen de functie Sport van dit plan.

4.2 Strijdigheid activiteit en voorgenomen wijziging in relatie tot het omgevingsplan

De toekomstige situatie is op de volgende punten in strijdig met het omgevingsplandeel dat in paragraaf 4.1 is vermeld:

- de bestemmingsomschrijving van artikel 14 Sport is enigszins te beperkt voor het correct regelen van de vergunde activiteiten op het sportpark, met name daar waar het gaat om de toepassing van bijlage 5 (waarnaar in dat artikel 14 wordt verwezen), betreffende de beperking van gebruiksactiviteiten en de oppervlakte van bedrijfsgebouwen;
- het geldende plan is onder andere vanwege jurisprudentie verouderd: wedstrijddagen moeten momenteel ook in de geluidzone passen waarbij het gebruik van de tonale toeslag achterwege wordt gelaten
- de nieuw berekende geluidszone vanwege het sportpark wijkt enigszins af van de bestaande geluidszone zoals deze in de hiervoor genoemde omgevingsplandelen van Oss en Maashorst is opgenomen (en in Bernheze niet is vastgesteld);
- het voornemen om voor het crossterrein een specifieke regeling op maat vast te stellen heeft als gevolg dat ook strijd ontstaat met specifieke andere regels, zoals bijvoorbeeld maatvoering van bouwwerken of de inhoud van begripsbepalingen.

4.3 Conclusie

Het plangebied valt momenteel onder het tijdelijk omgevingsplandeel *Buitengebied Oss – 2020*, waarin verschillende bestemmingen en zones gelden. Voor de bestaande situatie zijn deze regels deels verouderd en sluiten ze niet volledig aan bij de feitelijke activiteiten. De huidige planregeling biedt daardoor onvoldoende juridische basis voor het huidige gebruik en de vergunde activiteiten.
Het nieuwe TAM-omgevingsplan actualiseert deze regels, corrigeert de geluidzone en stelt een specifieke regeling op maat vast voor het sportpark. Hiermee wordt de bestaande situatie planologisch juist vastgelegd en ontstaat een beter handhaafbaar en eenduidig juridisch kader.

5 Toetsing aan ruimtelijke beleidskaders

5.1 Rijksbeleid en rijksregels

5.1.1 Omgevingswet

De Omgevingswet per 1 januari 2024 in werking getreden. De Omgevingswet moet leiden tot meer ruimte voor duurzame ontwikkelingen, meer rekening houden met regionale verschillen, meer ruimte bieden voor maatwerkoplossingen en belanghebbenden vroegtijdig betrekken in de besluitvorming. Daarnaast is het doel van de Omgevingswet om de tientallen vormen van wet- en regelgeving onder het oude omgevingsrecht van de Wet ruimtelijke ordening (Wro), te bundelen in één wet die toeziet op het omgevingsrecht en daarmee te voorkomen dat initiatiefnemers rekening moeten houden met veel verschillende wetten met elk hun eigen procedures, planvormen en regels. Met de Omgevingswet en bijbehorende uitvoeringsregelgeving streeft de regering vier verbeterdoelen na:

- het vergroten van de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruiksgemak van het omgevingsrecht;
- het bewerkstelligen van een samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving in beleid, besluitvorming en regelgeving;
- het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte door een actieve en flexibele aanpak mogelijk te maken voor het bereiken van doelen voor de fysieke leefomgeving;
- het versnellen en verbeteren van besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving.

De wet bundelt wetgeving en regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Daarmee vormt de wet de basis voor de samenhangende benadering van de fysieke leefomgeving. Om de Omgevingswet uit te voeren, hebben overheden de beschikking over 6 'kerninstrumenten':

- **de omgevingsvisie**: op nationaal, provinciaal en gemeentelijk niveau kan een omgevingsvisie worden opgesteld; een samenhangend, strategisch plan dat rekening houdt met alle ontwikkelingen in de leefomgeving.
- **het programma**: maatregelen om de leefomgeving te beschermen, te beheren, te gebruiken en te ontwikkelen. Het programma richt zich op een onderwerp, een bepaalde bedrijfssector of een gebied. Verschillende overheden kunnen ook samen een programma opstellen.
- **decentrale regels**: Decentrale overheden hebben 1 regeling voor de fysieke leefomgeving voor hun hele grondgebied. Dit zijn het gemeentelijk omgevingsplan, de provinciale omgevingsverordening en de waterschapsverordening. Hierin staan verschillende soorten regels. Bijvoorbeeld decentrale regels voor activiteiten van burgers en bedrijven. En kaders om vergunningen te toetsen. Ook worden er gebieden in aangewezen die een bepaalde functie hebben.
- **algemene rijksregels**: dit zijn het Bkl, Bal, Bbl en de Omgevingsregeling. Deze 'Algemene Maatregelen van Bestuur' (AMvB's) worden in de onderstaande paragrafen
  nader toegelicht.
- **de omgevingsvergunning**: veel initiatieven van burgers en bedrijven hebben gevolgen voor de leefomgeving. Voor de meeste daarvan gelden algemene regels. Soms is een vergunning nodig. Bijvoorbeeld voor het

verbouwen van een rijksmonument. De overheid toetst vooraf of dat mag.
- **het projectbesluit**. Het projectbesluit is een uniforme procedure voor besluitvorming over complexe projecten van het Rijk, een provincie of een waterschap. Bijvoorbeeld de aanleg van een weg, windmolenpark of natuurgebied. Een projectbesluit regelt in dezelfde procedure de afwijking van het omgevingsplan. Het projectbesluit kan ook gelden als een omgevingsvergunning.

Voorliggend plan haakt aan op het gemeentelijk omgevingsplan om het voornemen op de locatie van Sportpark Nieuw 5.1.2e mogelijk te maken.

5.1.2 Omgevingsbesluit

Het Omgevingsbesluit richt zich tot alle partijen die in de fysieke leefomgeving actief zijn: burgers, bedrijven en de overheid. Het Omgevingsbesluit regelt in aanvulling op de wet onder meer welk bestuursorgaan het bevoegd gezag is om een omgevingsvergunning te verlenen en welke procedures gelden. Ook regelt dit besluit wat de betrokkenheid is van andere bestuursorganen, adviesorganen en adviseurs bij de besluitvorming en een aantal op zichzelf staande onderwerpen, zoals de milieueffectrapportage. Concreet bevat het Omgevingsbesluit bepalingen over de volgende onderwerpen:

- Bevoegdheden, handhaving en beheer
- Procedurele regels
- Projectprocedure
- Milieueffectrapportage
- Financiële bepalingen
- Digitale voorzieningen

In het kader van het omgevingsbesluit wordt de procedure voor wijziging van het omgevingsplan doorlopen in combinatie met daarvoor relevante en verplichte onderzoeken en een mer-beoordeling.

5.1.3 Nationale Omgevingsvisie

Met de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) geeft het Rijk een langetermijnvisie op de toekomst en de ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland. De NOVI, die zelfbindend is voor het Rijk, gaat uit van vier prioritaire opgaven:

- duurzaam economisch groeipotentieel voor Nederland;
- ruimte voor de klimaatverandering en energietransitie;
- sterke, leefbare en klimaatbestendige steden en regio's met voldoende ruimte om te wonen, werken en bewegen;
- toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

In de visie worden de nationale belangen genoemd die gewaarborgd moeten worden in het beleid voor de fysieke leefomgeving. Daarbij gaat het bijvoorbeeld ook om behoud en versterking van cultureel erfgoed en landschappelijke kwaliteiten van (inter)nationaal belang. Hierbij worden drie inrichtingsprincipes gehanteerd die helpen om in een specifieke casus of gebied bij botsende belangen een zorgvuldige weging tussen nationale belangen te maken. Die inrichtingsprincipes zijn:

- combineren boven enkelvoudig;
- kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal;
- afwentelen voorkomen.

De Rijksoverheid werkt eraan om in 2026 een nieuwe Nota Ruimte af te hebben. Totdat de nieuwe Nota Ruimte klaar is, geldt de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) als beleid.

5.1.4 Besluit kwaliteit leefomgeving (instructieregels)

Het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) is een onderdeel van de Omgevingswet en bevat regels over de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Het Bkl richt zich op omgevingswaarden, instructieregels, beoordelingsregels en monitoring. Het doel is om een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving te waarborgen. Met instructieregels geeft het Rijk aan lagere bestuursorganen aan welke aspecten zij bij vaststelling van een verordening of omgevingsplan moeten betrekken en/of regelen, dan wel hoe een bepaalde taak of bevoegdheid moet worden uitgeoefend. Deze regels kunnen dus van invloed zijn op de inhoud of motivering van een omgevingsplan.

Voor dit TAM-omgevingsplan gelden bepaalde instructieregels uit het Bkl. Hierna is aangegeven welke instructieregels van toepassing zijn en in welke paragraaf specifiek op het betreffende aspect wordt ingegaan. Bij de vermelding van de van toepassing zijnde instructieregels wordt steeds verwezen naar de paragraaf- en artikelnummers in het Bkl. Daar waar wordt verwezen naar paragrafen elders in deze motivering is dat eveneens aangegeven.

5.1.2 Waarborgen van de veiligheid
Voor omgevingsveiligheid zijn regels opgenomen in paragraaf 5.1.2 van het Bkl. De paragrafen 5.1.2.2 tot en met 5.1.2.6 van het Bkl gaan over het toelaten van beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties in verband met het externe veiligheidsrisico van een activiteit die op een locatie is toegelaten op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. In paragraaf 6.1 van deze motivering wordt op het aspect omgevingsveiligheid ingegaan. De conclusie is dat aan de instructieregels wordt voldaan.

5.1.3 Beschermen van de waterbelangen
Van de instructieregels over het beschermen van waterbelangen is voor dit TAM-omgevingsplan met name de verplichte weging van het waterbelang aan de orde, zoals opgenomen in artikel 5.37 Bkl. Hierin is bepaald dat in een omgevingsplan rekening wordt gehouden met de gevolgen voor het beheer van watersystemen. Daarbij worden, voor een duiding van die gevolgen, de opvattingen van het bestuursorgaan dat is belast met het beheer van die watersystemen betrokken. De waterparagraaf staat in paragraaf 6.2 van deze motivering en is mede gebaseerd op de relevante instructieregels die gaan over het beschermen van de waterbelangen.

5.1.4 Beschermen van de gezondheid en van het milieu

5.1.4.1 Kwaliteit van de buitenlucht
Deze subparagraaf bevat geen instructieregels die van toepassing zijn op dit TAM-omgevingsplan.
Zie ook paragraaf 6.3 van deze motivering.

5.1.4.2 Geluid door activiteiten
Op grond van artikel 5.59 van het Bkl wordt in een omgevingsplan rekening gehouden met het geluid door activiteiten op geluidgevoelige gebouwen. Een omgevingsplan voorziet erin dat het geluid door een activiteit op geluidgevoelige gebouwen aanvaardbaar is. Een akoestisch onderzoek is uitgevoerd met het oog op deze instructieregel. In paragraaf 6.5 wordt uitvoerig op het aspect geluid ingegaan.

5.1.4.3 Geluid rond luchthavens
Deze subparagraaf bevat geen instructieregels.

5.1.4.4 Trillingen
Deze subparagraaf bevat geen instructieregels die van toepassing zijn op dit TAM-omgevingsplan.
Zie ook paragraaf 6.6 van deze motivering.

5.1.4.5 Bodemkwaliteit
Deze subparagraaf bevat geen instructieregels die van toepassing zijn op dit TAM-omgevingsplan.
Zie ook paragraaf 6.7 van deze motivering.

5.1.4.6 Geur
Deze subparagraaf bevat geen instructieregels die van toepassing zijn op dit TAM-omgevingsplan.
Zie ook paragraaf 6.8 van deze motivering.

5.1.5 Beschermen van landschappelijke of stedenbouwkundige waarden en cultureel erfgoed
Ten aanzien van de instructieregels over het beschermen van landschappelijke of stedenbouwkundige waarden en cultureel erfgoed zijn voor dit TAM-omgevingsplan is alleen subparagraaf 5.1.5.5 over cultureel erfgoed en werelderfgoed van belang. De kern van deze instructierregels wordt gevormd door artikel 5.130, eerste lid: in een omgevingsplan wordt rekening gehouden met het belang van het behoud van cultureel erfgoed, met inbegrip van bekende of aantoonbaar te verwachten archeologische monumenten. In paragraaf 6.9 wordt op dit aspect nader ingegaan. Aan de instructieregel wordt voldaan door in dit TAM-omgevingsplan de bestaande regeling te continueren ter bescherming van archeologische (verwachtings-)waarden.

5.1.6 Behoud van ruimte voor toekomstige functies

5.1.6.2 Autowegen, autosnelwegen en hoofdspoorwegen
Deze subparagraaf is van belang voor wat betreft de reserveringsgebieden voor de uitbreiding of aanleg van een autoweg, autosnelweg of hoofdspoorweg zijn de locaties, die bij ministeriële regeling zijn aangewezen en waarvan de geometrische begrenzing bij ministeriële regeling is vastgelegd. Artikel 5.134, eerste lid bepaalt het volgende: voor zover een omgevingsplan van toepassing is op een reserveringsgebied voor de uitbreiding of aanleg van een autoweg, autosnelweg of hoofdspoorweg, laat het omgevingsplan geen bouwactiviteiten toe. De grens van het reserveringsgebied langs de Rijksweg A59 ligt niet over het motorcrossterrein. De instructieregel is daarmee niet van toepassing op dit plan. Zie ook paragraaf 6.10 van deze motivering.

5.1.6.3 Buisleidingen van nationaal belang
Deze subparagraaf bevat geen instructieregels die van toepassing zijn op dit TAM-omgevingsplan.

5.17 Behoeden van de staat en werking van infrastructuur of voorzieningen voor nadelige gevolgen van activiteiten
Deze paragraaf bevat geen instructieregels die van toepassing zijn op dit TAM-omgevingsplan.

5.18 Bevorderen van de toegankelijkheid van de openbare buitenruimte voor personen
Deze subparagraaf bevat geen instructieregels die van toepassing zijn op dit TAM-omgevingsplan. Zie verder paragraaf 6.11 van deze motivering.

Conclusie: Dit TAM-omgevingsplan is in overeenstemming met het Rijksbeleid en voldoet, waar nodig door het nemen van maatregelen, aan de instructieregels van het Rijk.

5.2 Provinciaal beleid en provinciale regels

5.2.1 Brabantse Omgevingsvisie

De Brabantse Omgevingsvisie (2018) is een samenhangende visie op de fysieke leefomgeving. De Omgevingsvisie bevat de belangrijkste ambities voor de fysieke leefomgeving voor de komende jaren. Dat gaat om ambities op gebied van de energietransitie, een klimaatproof Brabant, Brabant als slimme netwerkstad en een concurrerende, duurzame economie. De Omgevingsvisie geeft ook aan op welke nieuwe manieren de provincie met betrokkenen wil samenwerken aan omgevingsvraagstukken en welke waarden daarbij centraal staan.

Die visie is zelfbindend, dat wil zeggen dat de provincie zich aan haar eigen visie moet houden. Als het nodig is dat ook anderen zich aan het beleid uit de Omgevingsvisie houden, kunnen daarvoor regels worden opgenomen in de Omgevingsverordening. Aan die regels moeten overheden, bedrijven en burgers zich houden.

5.2.2 Beleidskader Leefomgeving

Het beleidskader Leefomgeving geeft duidelijkheid over de rol, positie en werkwijze van de provincie bij de samenhangende en gebiedsgerichte aanpak van opgaven in de leefomgeving. Hiermee biedt de provincie duidelijkheid aan haar samenwerkingspartners over de wijze waarop zij regie voert op samenvallende opgaven en keuzes maakt bij afwegingen tussen schaalniveaus

De provinciale Omgevingsvisie benadrukt het belang van 'diep, rond en breed' kijken bij de vele samenvallende opgaven in Brabant als noodzakelijk om tot goede en gedragen oplossingen te komen. Deze manier van kijken is essentieel en wordt uitgewerkt in vijf stelregels die de provincie hanteert bij de aanpak van opgaven in de leefomgeving en samenleving. Dit zijn:

- Water en bodemsysteem is leidend
- Gebied centraal
- Steeds schoner, gezonder en veiliger
- Altijd zorgvuldig en meervoudig ruimtegebruik met meerwaarde
- Afwentelen voorkomen

Het initiatief voor Sportpark Nieuw 5.1.2e sluit aan bij de uitgangspunten van "diep, rond en breed kijken" en de vijf stelregels van het provinciale Beleidskader Leefomgeving als volgt:

- Diep kijken (water en bodem sturend):
  De herinrichting benut de natuurlijke ondergrond, met lokale infiltratie en behoud van waterbalans, zodat het terrein klimaatbestendig wordt ingericht, in lijn met het principe *water en bodem als basis*.
- Rond kijken (gebied centraal):
  Het plan versterkt de relatie tussen sport, natuur en landschap door de overgang naar het bosgebied Herperduin te verbeteren en recreatie en lawaaisport zorgvuldig te combineren binnen de bestaande gebiedsgrenzen.
- Breed kijken (samenhang tussen thema's):
  De ontwikkeling koppelt milieu, verkeer, geluid, landschap en participatie in één integrale benadering, met een balans tussen leefkwaliteit, veiligheid en economische vitaliteit.

De vijf stelregels toegepast:

- *Water en bodemsysteem is leidend*: infiltratie en berging binnen het terrein.
- *Gebied centraal*: afstemming met provincie, waterschap, buurgemeenten en omwonenden.
- *Steeds schoner, gezonder en veiliger:* modernisering, geluidsreductie en duurzaam beheer.
- *Zorgvuldig en meervoudig ruimtegebruik:* bestaande functies consolideren, geen uitbreiding buiten bestaand terrein.
- *Afwentelen voorkomen:* de effecten van geluid, verkeer en water worden binnen het gebied zelf opgevangen.

5.2.3 Instructieregels Omgevingsverordening

De Omgevingswet bepaalt dat de provincie een omgevingsverordening moet vaststellen voor haar grondgebied. In de verordening staan regels die nodig zijn om de beleidsdoelen uit de omgevingsvisie te halen. Dat kunnen algemene regels zijn die burgers, bedrijven en overheden rechtstreeks binden. Maar ook instructieregels, die gemeenten (dan wel waterschappen) moet opvolgen bij wijziging van het omgevingsplan of het vergunnen van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

De instructieregels voor omgevingsplannen staan in Hoofdstuk 5 van (de geconsolideerde versie van) omgevingsverordening d.d. 1 januari 2025. Voor dit TAM-omgevingsplan moeten de volgende onderdelen uit de verordening worden overwogen.

Mogelijk relevante aanduidingen in instructieregels voor gemeenten:
- Stalderingsgebied.
- Attentiezone geluid provinciale weg.

Voor de hiervoor genoemde aanduidingen en daarbij behorende regels geldt dat de activiteiten in dit plan daarop niet van toepassing zijn.

Overige instructieregels, zonder relatie met aanduiding op de kaart betreffen:

- Art. 5.8 Zorgvuldig ruimtegebruik
- Art. 5.9 Toepassing van de lagenbenadering
- Art. 5.10 Meerwaardecreatie
- Art. 5.11 Kwaliteitsverbetering landschap
- Art. 5.12 Ontwikkelingsrichting
- Art. 5.13 Maatwerk voor verplaatsing van functies en activiteiten

<u>Instructieregel artikel 5.8 Zorgvuldig ruimtegebruik</u>

Lid 1
Zorgvuldig ruimtegebruik houdt in dat:
a. een ontwikkeling plaatsvindt binnen bestaand ruimtebeslag;
b. bij een ontwikkeling rekening wordt gehouden met de mogelijkheden voor intensivering van bestaand ruimtebeslag en meervoudig ruimtegebruik;
c. bij stedelijke ontwikkeling toepassing wordt gegeven aan de ladder voor duurzame verstedelijking, bedoeld in artikel 5.129g van het Besluit kwaliteit leefomgeving;
d. gebouwen, bijbehorende bouwwerken en andere permanente voorzieningen worden geconcentreerd binnen een bouwperceel ; en
e. splitsing van een bestaand bouwperceel niet is toegestaan.

Lid 2
Als uit een zorgvuldige afweging blijkt dat een ontwikkeling niet binnen bestaand ruimtebeslag mogelijk is, is uitbreiding van ruimtebeslag mogelijk onder de in dit hoofdstuk opgenomen voorwaarden.

Motivering Ladder voor duurzame verstedelijking
De sportactiviteiten vinden plaats binnen het bestaande functie Sport. De nieuwe ontsluiting ligt binnen de aanwijzing Verkeer. Ook in het voorgaande plan was reeds voorzien in een wijzigingsbevoegdheid om wegen te verbreden.

Per saldo blijft het ruimtebeslag grotendeels gelijk aan de bestaande situatie, maar het plan maakt een uitbreiding van bebouwing mogelijk in verband met de vervanging en verplaatsing van enkele bestaande gebouwen.
Omdat sprake is van een toename van bebouwd oppervlak binnen bestaand ruimtebeslag, moet de Ladder voor Duurzame Verstedelijking (artikel 5.129g van het Besluit kwaliteit leefomgeving) formeel worden doorlopen.

De Ladder vraagt om een motivering van de behoefte aan de ontwikkeling en een afweging van locaties. In dit geval is de behoefte rechtstreeks voortvloeiend uit het vervangen en moderniseren van bestaande voorzieningen op het terrein. De uitbreiding van gebouwen en activiteiten is functioneel, noodzakelijk voor een doelmatig gebruik van het sportcomplex. Het bestaade ruimtebeslag wordt geintensiveerd waar mogelijk en door het beperkt toevoegen van geluidsarme activiteiten is sprake van meervoudig ruimtegebruik.
Het gebied is aangemerkt als landelijk gebied. Er is geen sprake van een nieuwe stedelijke functie of toevoeging van nieuwe gebruikscategorieën, maar van een kwalitatieve verbetering van de bestaande sportinfrastructuur.
Gelet hierop wordt geconcludeerd dat:

- de behoefte aan de ontwikkeling is aangetoond (modernisering en veiligheid van bestaande sportvoorzieningen);
- de locatiekeuze voldoet aan de eis van zorgvuldig ruimtegebruik;
- de ontwikkeling past binnen het bestaande ruimtelijk kader.

Conclusie
Aan het bepaalde in artikel 5.8 lid 1 wordt, voor zover de instructieregel relevant is voor deze wijziging, voldaan. Het bepaalde in lid 2 is voor deze wijziging niet van toepassing.

De voorgaande conclusie betekent dat de instructieregels in artikel 5.9 en artikel 5.10 op deze wijziging niet van toepassing zijn.

<u>Instructieregel artikel 5.11</u>

Een omgevingsplan dat de ontwikkeling van activiteiten mogelijk maakt in Landelijk gebied bepaalt dat die ontwikkeling gepaard gaat met een fysieke verbetering van de landschappelijke kwaliteit van het gebied of de omgeving.

Motivering
Met deze wijziging wordt ontwikkeling van activiteiten in landelijk gebied mogelijk gemaakt. Er is daarnaast sprake van consolidering en actualisering van de bestaande hoofdactiviteiten en uitbreiding met geluidsarme activiteiten. Dat betekent dat het plan gepaard gaat met een fysieke verbetering van de landschappelijke kwaliteit van het gebied of de omgeving.

Conclusie
Dit TAM-omgevingsplan geeft geen aanleiding tot het opnemen van een bepaling als bedoeld in de betreffende instructieregel.

Instructieregel artikel 5.12 Ontwikkelingsrichting

Een omgevingsplan dat de uitbreiding mogelijk maakt van een bestaande activiteit of dat een nieuwe functie of activiteit toedeelt in Landelijk gebied, bevat een onderbouwing dat die ontwikkeling past binnen de ontwikkelingsrichting van het gebied. Een ontwikkelingsrichting wordt opgesteld met toepassing van de basisprincipes, bedoeld in Paragraaf 5.1.2 , en gaat in ieder geval in op de volgende aspecten: (...).

Deze wijziging bevat geen uitbreiding van het bestemmingsvlak Sport of het bestemmingsvlak Verkeer. Er worden beperkt nieuwe (sport-)functies of activiteiten toegedeeld. Overige toegelaten functies zoals ondergeschikte horeca en dienstverlening zijn ook nu al toegestaan. Het sportpark voorziet in een behoefte waarvoor weinig tot geen locaties elders beschikbaar zijn of geschikt te maken zijn. Dit plan ziet op het consolideren en actualiseren van een schaarse locatie die bestendigd wordt. De aanwezigheid van deze bestaande locatie voor deze specifieke functies is beleidsmatig en juridisch verankerd in gemeentelijk en provinciaal beleid, en daarmee een passende locatie in deze omgeving.

Conclusie
Het opstellen van een specifieke ontwikkelingsrichting als bedoeld in de instructieregel is niet noodzakelijk.

Instructieregel artikel 5.13 Maatwerk voor verplaatsing van functies en activiteiten

Deze instructieregels vereisen (onder meer) omgevingskwaliteitswinst te behalen, in gevallen van verplaatsing van functies of activiteiten in Landelijk Gebied, maar ook in andere gevallen waarin een bouw- of gebruiksactiviteit daar mogelijk wordt gemaakt.

Motivering
Zoals uit het voorgaande reeds is gebleken heeft deze wijziging geen betrekking op een verplaatsing van functies en activiteiten en treden ten aanzien van de bestaande gebruiks- en bebouwingsmogelijkheden enkele veranderingen op.

Conclusie
Deze instructieregel is niet van toepassing op deze wijziging.

5.2.4 Kwaliteitsverbetering landschap

Indien de projectlocatie buiten bestaand stedelijk ligt, moet aangegeven worden hoe met artikel 5.11 van de Omgevingsverordening Noord-Brabant (regeling kwaliteitsverbetering landschap) wordt omgegaan.
De tegenprestatie moet passen binnen de regionale afspraken. Deze afspraken staan hieronder verwoord. Het regionale afsprakenkader is oorspronkelijk bedoeld als uitwerking van regeling 'Kwaliteitsverbetering van het landschap' uit de Verordening ruimte. Het afsprakenkader geldt nog steeds.

Toepassingsbereik
De notitie toepassingsbereik vormt het basisdocument voor het afsprakenkader van de provincie met de gemeenten in de regio Noordoost-Brabant. Deze notitie bevat de categorie-indeling voor de niet-planmatige ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied en de bijbehorende tegenprestatie.

Deze notitie geeft de minimale inspanning aan die de gemeente Oss regionaal heeft afgesproken. Gemeenten hebben alle vrijheid om meer kwaliteitsverbetering te verlangen als ze dat nodig vinden op basis van beleids- of gebiedsambities. Het afsprakenkader is nadrukkelijk geen ruimtelijk afwegingskader. Gemeenten moeten zelf beoordelen of een ontwikkeling ruimtelijk gewenst is. Vervolgens kan aan de hand van het afsprakenkader beoordeeld worden waar de kwaliteitsverbetering minimaal aan moet voldoen.

Afspraken toepassingsbereik
De notitie Toepassingsbereik en met name de verdeling van ruimtelijke ontwikkelingen over de verschillende categorieën is de basis voor het afsprakenkader over toepassingsbereik.

- bij planmatige (stedelijke) ontwikkelingen is kwaliteitsverbetering altijd van
- toepassing; bij niet-planmatige ontwikkelingen: tegenprestatie gerelateerd aan impact:
    - cat. 1 geen impact: geen tegenprestatie
    - cat. 2 beperkte impact: landschappelijke inpassing
    - cat. 3 grote impact: berekende kwaliteitsverbetering van het landschap

Afspraken kwaliteitsverbetering

- Bij planmatige (stedelijke) ontwikkelingen: storting in een landschapsfonds of bijdrage in natura in landschapsversterkend project.
- Bij niet-planmatige ontwikkelingen zijn gemeenten zelf verantwoordelijk voor de toepassing: in natura (op of nabij de projectlocatie), financiële bijdrage in landschapsfonds of een combinatie van beide.

Bij kwaliteitsverbetering in natura (op of nabij de projectlocatie) bevat het ruimtelijk plan de verantwoording van de kwaliteitsverbetering. De regio kiest niet voor een (sub)regionaal landschapsfonds. Indien gemeenten een grensoverschrijdend landschapsproject willen realiseren, weten zij elkaar te vinden.

Conclusie
Er is sprake van een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling waarbij de toegestane bebouwing vergroot wordt van 960 m^2 (BP Buitengebied Oss 2020) naar 5.000 m^2, vallende onder *cat. 3 grote impact: berekende kwaliteitsverbetering van het landschap*.

Op basis van het vigerend bestemmingsplan, artikel 35, is bepaald dat uitbreiding van bebouwing moet voldoen aan de landschappelijke tegenprestatie. Dit is ook conform het provinciaal beleid.

In dit geval neemt het bebouwde oppervlakte planologisch toe met 4.040 m^2.

Op basis van de Beleidsactualisatie RO 2021 dient, naast een goede landschappelijke inpassing, ook een berekende bijdrage geleverd te worden als landschappelijke tegenprestatie.

Hierbij wordt voor een toename van de bestemming Sport (bouwvlak, bebouwd oppervlak) een waarde gehanteerd van €[5.1.2f] /m^2. Voor het gedeelte dat onbebouwd is geldt een waarde van €[5.1.2f] /m^2. Iedere toename m^2 in bebouwd oppervlak leidt dus tot een waardevermeerdering van €[5.1.2f] /m^2. Bij een toename van 4.040 m^2 bebouwing is dus sprake van een waardevermeerdering van [5.1.2f] x €[5.1.2f] = €[5.1.2f]. Hiervan moet 20% (= €[5.1.2f]) ingezet worden voor een landschappelijke tegenprestatie. Deze tegenprestatie wordt (deels) op eigen terrein ingevuld waarvoor een landschapsplan wordt opgesteld. Als blijkt dat de berekende bijdrage niet volledig middels een landschappelijke tegenprestatie kan worden gerealiseerd, dient het resterend bedrag in het gemeentelijk groenfonds gestort te worden.

5.3 Beleid Waterschap

Waterbeheerplan
Op 19 november 2021 is het nieuwe waterbeheerplan van waterschap Aa en Maas vastgesteld. In dit plan is beschreven welke doelstellingen het waterschap nastreeft in de periode 2022-2027 en hoe zij die doelstellingen wil gaan halen. Het plan geldt van 22 december 2021 tot en met 21 december 2027.
Het waterbeheerplan is uitgewerkt in de volgende drie programma's:

1. Waterveiligheid; Het programma 'Waterveiligheid' draait om de bescherming tegen overstromingen vanuit de Maas en het regionale watersysteem.
2. Klimaatbestendig en gezond watersysteem; Het programma 'Klimaatbestendig en gezond watersysteem' draait om een goed functionerend watersysteem in normale én in extreem droge en natte situaties: klimaatbestendig, robuust, veerkrachtig en stuurbaar. Daarbij let het waterschap op de hoeveelheid (goede waterpeilen, het vasthouden van water en het omgaan met wateroverlast en droogte); en op de kwaliteit van het water (chemisch en ecologisch).
3. Schoon Water; In het programma 'Schoon Water' speelt het zuiveren van afvalwater een centrale rol.

Voor bebouwde gebieden heeft het waterschap specifieke doelen geformuleerd. In bebouwd gebied werkt het waterschap toe naar een klimaatrobuust watersysteem waarin:

- schoon water niet naar de zuivering gaat, maar het grondwater voedt;
- de waterkwaliteit geen risico's geeft voor de volksgezondheid en geschikt is voor een goede ontwikkeling van flora en fauna, maar ook voor recreatie en evenementen;
- de kans op wateroverlast en problemen door droogte en hittestress acceptabel is;
- de betrokkenheid en het waterbewustzijn van inwoners, bedrijven en andere stedelijke partners is toegenomen.

Deze programma's zijn verder uitgewerkt in het WBP naar concrete doelstellingen. Deze doelstellingen vinden onder andere een doorwerking in de beschikbare instrumenten van het waterschap; Waterschapsverordening, legger, communicatie en stimuleringsmiddelen.

Waterschapsverordening
De Waterschapsverordening omvat samen met de Omgevingswet alle gebods- en verbodsbepalingen met betrekking tot ingrepen of activiteiten die consequenties hebben voor de waterkwantiteit, waterkwaliteit en waterveiligheid. De Waterschapsverordening is verder uitgewerkt in beleids- en algemene regels.

Legger
De Waterschapsverordening verwijst in de gebods- en verbodsbepalingen volop naar de legger. De legger legt de status en afmetingen behorende bij de regels van de Waterschapsverordening vast in een overzichtskaart van het waterbeheersgebied. Op deze kaart zijn onder andere dijken, waterlopen en bijbehorende beschermingszones aangegeven.

Conclusie
Het waterschap heeft het plan beoordeeld en concludeert dat er geen ruimtelijke waterbelangen van toepassing zijn. Het plan sluit dus aan bij het beleid van het waterschap.

5.4 Gemeentelijk beleid

(ontwerp) omgevingsvisie Oss 2024, vernieuwen, verduurzamen & verbinden

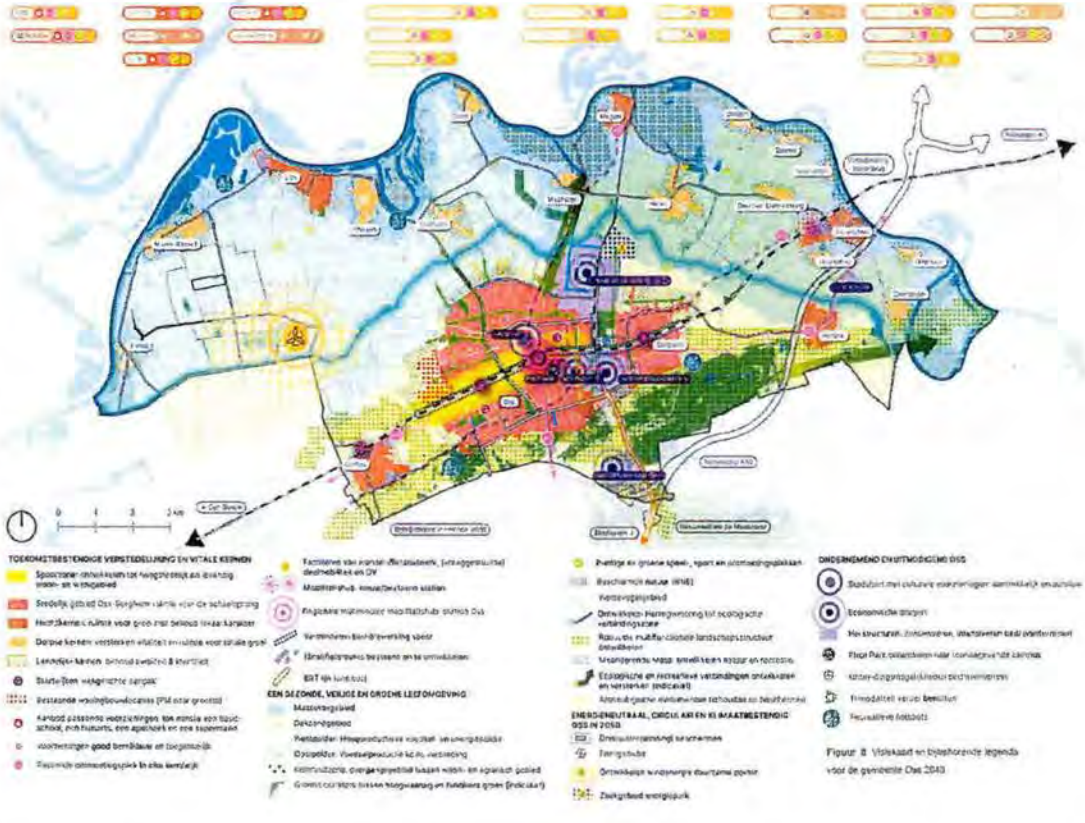
In 2025 heeft de gemeenteraad van Oss de Omgevingsvisie Oss vastgesteld (PM). De visie geeft richting aan toekomstige ontwikkelingen, initiatieven en beleid van de gemeente Oss voor de komende jaren. Daarnaast beschrijft de visie hoe de gemeente Oss daar op hoofdlijnen uitvoering aan wil geven. De gemeente wil hiermee uitnodigen, inspireren en tegelijkertijd duidelijke ruimtelijke kaders stellen. Voorafgaand aan de omgevingsvisie heeft de gemeente eerst drie gebiedsvisies opgesteld:

- De gebiedsvisie Vitaal Buitengebied;
- De gebiedsvisie Stedelijk gebied Oss-5.1.2e;
- De gebiedsvisie Stadjes en Kernen.

Deze drie gebiedsvisies gelden als bouwstenen voor de omgevingsvisie en vormen samen met de ambitienota het fundament van de omgevingsvisie. Aan de hand van de analyse van de geschiedenis van Oss, een schets van de huidige situatie en het toekomstverhaal van Oss in 2040 gelden er vier structurerende principes: (1) de groei langs het spoor, (2) een gezonde en sociale samenleving, (3) groen en blauw verbonden en (4) ondernemersgeest Oss. Deze zijn in de visie doorvertaald naar 4 integrale kernambities voor Oss richting 2040:

1. Toekomstbestendige verstedelijking en vitale kernen;
2. Een gezonde, veilige en groene leefomgeving;
3. Energieneutraal, circulair en klimaatbestendig Oss in 2050;
4. Ondernemend en uitnodigend Oss.

Aan de hand van visiekaart laat de gemeente zien welke koers ze als gemeente inzetten en welke ontwikkelingen op welke locaties vorm krijgen, met in elk gebied zijn eigen accent en snelheid.

Figuur 8 Visiekaart en bijbehorende legenda voor de gemeente Oss 2040

De kernambities zijn in hoofdstuk 4 van de omgevingsvisie nader uitgewerkt en vervolgens door vertaald in een gebiedsgerichte uitwerking, gelijk aan de eerdere bouwstenen, te weten: het stedelijk gebied Oss-5.1.2e, het buitengebied en de stadjes en kernen.
De omgevingsvisie geeft niet alleen de koers en ambities van de gemeente weer maar is ook een uitnodiging aan onze inwoners en ondernemers, initiatiefnemers, en samenwerkingspartners om samen te werken aan de toekomst van de leefomgeving.

Het gebied ten zuiden van Oss en Geffen bestaat onder andere uit recreatie- en natuurgebieden de Geffense plas en Herperduin. De dekzandrug is een belangrijk gebied voor natuur, recreatie en toerisme binnen de gemeente Oss.

In het Osse buitengebied zijn verschillende functies zoals landbouw, wonen, bedrijvigheid, natuur, energieopwek en recreatie in balans. Dit wordt bereikt door een zonering in gebruiksmogelijkheden in het buitengebied aan te brengen, gebaseerd op de nabijheid van kernen.
In de omgevingsvisie zijn recreatie en passende bedrijvigheid benoemd als kans om bij te dragen aan de levendigheid van de dorpskernen in het buitengebied. De inzet is gericht op recreatie dichtbij huis met aandacht voor de bereikbaarheid, spreiding en diversiteit aan mogelijkheden binnen de gemeente.

Sportpark Nieuw 5.1.2e wordt verder niet specifiek genoemd in de omgevingsvisie. Dit plan betreft hoofdzakelijk consolidering van de huidige, vergunde situatie. Het plan is daarom in overeenstemming met de omgevingsvisie.

5.5 Overzicht

Rijksbeleid en rijksregels

Beleid / Regel	Kerninhoud & Relevantie voor dit plan	Toepassing / Conclusie
Omgevingswet (2024)	Bundeling van circa 26 wetten voor ruimte, milieu, water, natuur e.d. in één wet. Doelen: inzichtelijkheid, samenhang, bestuurlijke ruimte, snellere besluitvorming.	Plan haakt aan op gemeentelijk omgevingsplan om de herinrichting van Sportpark Nieuw 5.1.2e mogelijk te maken.
Omgevingsbesluit	Regelt bevoegd gezag, procedurele regels, m.e.r., projectprocedure en digitale voorzieningen.	De wijziging van het omgevingsplan wordt conform het Omgevingsbesluit doorlopen met bijbehorende onderzoeken en m.e.r.-beoordeling.
Nationale Omgevingsvisie (NOVI)	Vier prioritaire opgaven: duurzame groei, klimaat & energie, leefbare regio's, toekomstbestendig landelijk gebied. Principes: combineren, gebiedsidentiteit, geen afwenteling.	Plan sluit aan: consoliderend gebruik, geen strijd met NOVI. Nieuwe Nota Ruimte in voorbereiding, NOVI blijft tot 2026 leidend.
Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl)	Instructieregels over kwaliteit, veiligheid, water, geluid, erfgoed, enz. Gericht op gezonde, veilige en duurzame leefomgeving.	Plan voldoet aan relevante instructieregels; zie subonderdelen.

Veiligheid (Bkl §5.1.2)	Regels voor toelating kwetsbare gebouwen en locaties bij externe veiligheidsrisico's.	Toetsing uitgevoerd; voldoet aan instructieregels (zie par. 6.1).
Waterbelangen (art. 5.37 Bkl)	Verplichte weging van waterbelang bij beheer van watersystemen, inclusief advies waterbeheerder.	Afgestemd met waterbeheerder; voldoet (zie par. 6.2).
Gezondheid & Milieu (art. 5.59 e.v.)	Geluid: aanvaardbaar geluidniveau op gevoelige gebouwen. Lucht, trilling, geur en bodem niet van toepassing.	Akoestisch onderzoek uitgevoerd; voldoet (zie par. 6.5).
Cultureel erfgoed (art. 5.130 Bkl)	Rekening houden met behoud van cultureel erfgoed en archeologische waarden.	Bestaande bescherming gehandhaafd; zie par. 6.9.
Ruimte voor toekomstige functies (art. 5.134 Bkl)	Geen reserveringsgebied voor rijksinfrastructuur over het terrein (A59 ligt buiten plangebied).	Niet van toepassing.

Provinciaal beleid en provinciale regels

Beleid / Regel	Kerninhoud & Relevantie voor dit plan	Toepassing / Conclusie
Brabantse Omgevingsvisie (2018)	Ambities: energietransitie, klimaatproof provincie, slimme netwerkstad, duurzame economie. Werkt zelfbindend voor provincie; vertaling naar verordening.	Plan is consoliderend en moderniserend, past binnen visie en zet in op duurzaam, meervoudig ruimtegebruik.
Beleidskader Leefomgeving (vijf stelregels)	Sturend: water/bodem leidend, gebied centraal, schoner/veiliger, zorgvuldig/meervoudig ruimtegebruik, geen afwenteling.	Uitwerking: infiltratie/berging op eigen terrein; afstemming met provincie/waterschap/omgeving; geluidsreductie en duurzaam beheer; functies geconsolideerd binnen bestaand terrein.
Omgevingsverordening Noord-Brabant (2025)	Instructieregels voor omgevingsplannen o.a. zorgvuldig ruimtegebruik, lagenbenadering, meerwaardecreatie en kwaliteitsverbetering landschap.	Relevante artikelen beoordeeld (5.8 t/m 5.13). Kaartaanduidingen niet van toepassing.
Art. 5.8 Zorgvuldig ruimtegebruik	Ontwikkeling binnen bestaand ruimtebeslag; concentratie van bebouwing; bij toename Ladder duurzame verstedelijking toepassen (Bkl 5.129g).	Voldoet: behoefte is modernisering van bestaande voorzieningen; geen nieuwe stedelijke functie; bebouwing geconcentreerd; ontwikkeling binnen bestaand stedelijk gebied.
Art. 5.11 Kwaliteitsverbetering landschap	Bij ontwikkeling in landelijk gebied: fysieke kwaliteitsverbetering verplicht.	Toename bebouwd oppervlak binnen functie Sport: categorie3
Art. 5.12 Ontwikkelingsrichting	Uitbreiding of nieuwe functie moet passen binnen ontwikkelingsrichting.	Geen uitbreiding van bestemmingsvlakken; niet van toepassing.
Art. 5.13 Maatwerk verplaatsing functies	Kwaliteitswinst bij verplaatsing functies/activiteiten.	Geen verplaatsing; niet van toepassing.

Gemeentelijk beleid

Beleid / Regel	Kerninhoud & Relevantie voor dit plan	Toepassing / Conclusie
Omgevingsvisie Oss (2024) – vernieuwen, verduurzamen & verbinden	Vier kernambities: (1) vitale kernen, (2) gezonde/veilige/groene leefomgeving, (3) energieneutraal/circulair/klimaatbestendig in 2050, (4) ondernemend en uitnodigend.	Plan consolideert bestaand recreatief/sportief gebruik; draagt bij aan gezonde leefomgeving en duurzaam beheer.
Gebiedsvisies (bouwstenen)	Vitaal Buitengebied, Stedelijk gebied Oss-5.1.2e, Stadjes en Kernen vormen fundament voor uitwerking in de Omgevingsvisie.	Plangebied ligt in recreatief buitengebied nabij Herperduin/Geffense Plas; recreatie dichtbij huis en spreiding/bereikbaarheid zijn speerpunten – plan sluit aan.
Visiekaart & zonering buitengebied	Balans functies landbouw, natuur, recreatie, energie, bedrijvigheid; differentiatie naar nabijheid kernen.	Modernisering binnen bestaand terrein; geen uitbreiding bestemmingsvlakken; verkeersontsluiting binnen functie Verkeer.

6 Toetsing aan regels en normen omgevingsaspecten en milieu

Voor detailinformatie met betrekking tot milieuonderzoeken wordt verwezen naar de bijlagen bij de motivering van het omgevingsplan en de mer-beoordeling. Deze bijlagen bevatten de onderbouwing van de afzonderlijke omgevingsaspecten.

6.1 Waarborgen van de veiligheid (afd. 5.1.2 BKL)

Omgevingsveiligheid richt zich op het beschermen tegen incidenten met gevaarlijke stoffen, die voor de omgeving tot slachtoffers en maatschappelijke ontwrichting kunnen leiden. Het gaat bijvoorbeeld om incidenten bij opslag en bewerking van gevaarlijke stoffen. Maar het gaat ook over het vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg, het water en over het spoor of via buisleidingen en risico's als gevolg van windturbines.

De regels om ervoor te zorgen dat de risico's rondom omgevingsveiligheid aanvaardbaar zijn staan in het Bkl, afdeling 5.1.2 (instructieregels). In bijlage VI van het BKL zijn kwetsbare gebouwen en locaties aangewezen. In bijlage VII van het Bkl zijn activiteiten aangewezen als risicobronnen. Het betreft de volgende activiteiten:

- Activiteiten met gevaarlijke stoffen bij bedrijven. Dit zijn verschillende milieubelastende activiteiten uit het Besluit activiteiten leefomgeving
- Het basisnet vervoer gevaarlijke stoffen (weg, water en spoor)
- Buisleidingen met gevaarlijke stoffen die zijn aangewezen als milieubelastende activiteit in het Besluit activiteiten leefomgeving
- Windturbines die zijn aangewezen als milieubelastende activiteit in het Besluit activiteit leefomgeving

In het Bal zijn de volgende risicobronnen aangewezen als milieubelastende activiteit (waarvoor in het Bkl ook instructieregels zijn opgenomen):

- Opslaan, bewerken en herverpakken van vuurwerk (afd. 5.1.2.4 Bkl)
- Opslaan en bewerken van ontplofbare stoffen voor civiel gebruik (afd. 5.1.2.5 Bkl)
- Exploiteren van een IPPC-installatie voor het maken van explosieven (afd. 5.1.2.5 Bkl)
- Opslaan en bewerken van ontplofbare stoffen voor militair gebruik (afd. 5.1.2.5 Bkl).

Binnen het beleidskader voor activiteiten staan twee kernbegrippen centraal: het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Hieronder zijn beide begrippen verder uitgewerkt.

Plaatsgebonden risico (PR)
Het plaatsgebonden risico geeft de kans, op een bepaalde plaats, om te overlijden ten gevolge van een ongeval bij een risicovolle activiteit. Het PR kan op de kaart van het gebied worden weergegeven met zogeheten risicocontouren: lijnen die punten verbinden met eenzelfde PR. Binnen de 10-6 contour (welke als wettelijke harde norm fungeert) mogen geen kwetsbare objecten geprojecteerd worden. Voor beperkt kwetsbare objecten geldt de 10-6 contour niet als grenswaarde, maar als een richtwaarde.

Groepsrisico (GR)
Het zogenaamde groepsrisico speelt een belangrijke rol bij het bepalen van de aanvaardbaarheid van de risico's rondom externe veiligheid. Het groepsrisico is een maat voor de kans dat bij een ongeval door gevaarlijke stoffen een groep slachtoffers (10 of

meer) valt. Daarmee is het ook een maat voor de beoordeling van de maatschappelijke ontwrichting bij een incident.

Bij het beschouwen van het groepsrisico staan de aandachtsgebieden en de kwaliteit van het groepsrisico centraal. De aandachtsgebieden vormen daarmee een uitwerking van het groepsrisicobeleid van de Omgevingswet. Het zijn gebieden nabij een risicoactiviteit waar mensen binnenshuis onvoldoende beschermd kunnen zijn tegen de nadelige gevolgen van een incident: warmtestraling door brand, overdruk door een explosie en een concentratie van giftige stoffen in de lucht door een gifwolk. Dit leidt tot drie typen aandachtsgebieden:

- brandaandachtsgebied;
- explosieaandachtsgebied;
- gifwolkaandachtsgebied.

De aandachtsgebieden zijn een kenmerk van een activiteit met externe veiligheidsrisico's (artikel 5.12 t/m 5.15 Bkl).

Een aandachtsgebied geldt van rechtswege. Sprake is van aanvaardbaarheid van het groepsrisico als in een aandachtsgebied geen beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen/ locaties toe worden gelaten. Deze gebouwen en locaties zijn hier wel toelaatbaar als daarvoor extra maatregelen worden genomen. Om dit te borgen neemt de gemeente in het omgevingsplan voorschriftengebieden (5.14 Bkl) op waarbinnen aanvullende bouweisen gelden (artikel 4.2.14 Bbl) of verbindt hiervoor vooruitlopend op opname in het omgevingsplan een voorschrift aan een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit waarmee een beperkt kwetsbaar of kwetsbaar gebouw (optie) dan wel een zeer kwetsbaar gebouw (verplichting) wordt toegelaten (12.27c Bkl).

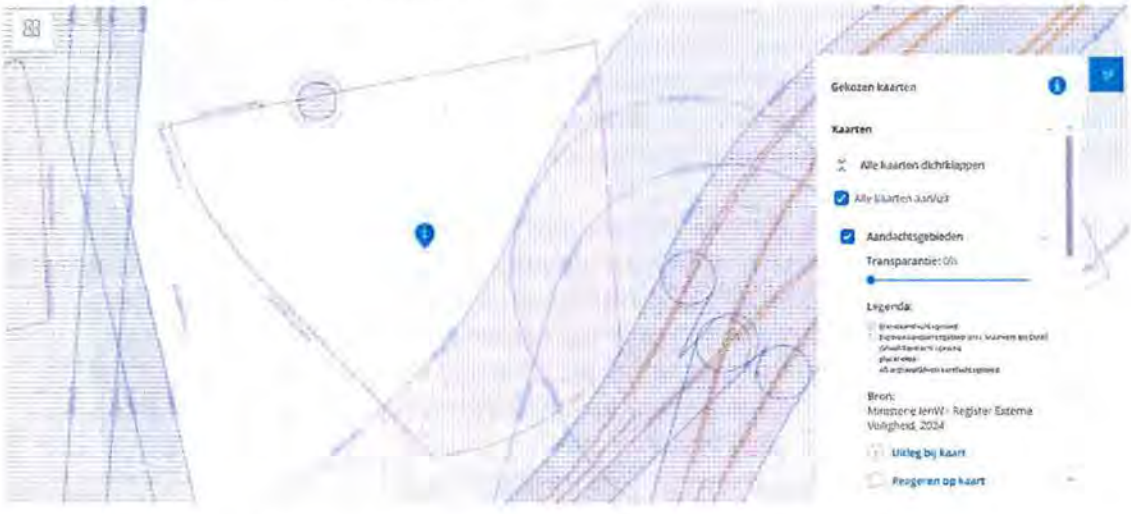
Deze regels zijn anders dan de regels die voor inwerkingtreding van de Omgevingswet golden en waarop de gemeentelijke beleidsvisie externe veiligheid welke op 19 mei 2011 door de gemeenteraad is vastgesteld is gebaseerd. Die visie is daarom totdat deze is geactualiseerd niet meer als toetsingskader maar als richtlijn voor de verantwoordingsplicht van het groepsrisico aan de orde.

Toepassing Sportpark Nieuw 5.1.2e

Het omgevingsplan voor Sportpark Nieuw 5.1.2e heeft geen negatieve effecten op de omgevingsveiligheid. Binnen het plangebied blijven de bestaande vergunde risicovolle activiteiten, de opslag van munitie voor de schietvereniging en de opslag van propaan in twee bovengrondse tanks, ongewijzigd en dienen binnen te blijven binnen de wettelijke veiligheidsafstanden die zijn vastgelegd in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Er worden geen nieuwe risicovolle functies of transportbewegingen met gevaarlijke stoffen toegevoegd, en de aard en omvang van de bestaande activiteiten blijven ongewijzigd.

Het sportpark ligt gedeeltelijk binnen de explosie- en gifwolkaandachtsgebieden van de rijkswegen A50 en A59. De actualisatie van het plan leidt echter niet tot een verandering in de ruimtelijke of functionele situatie waardoor de veiligheid van omwonenden of bezoekers in het geding zou kunnen komen. De aanwezigheid van personen binnen deze aandachtsgebieden is beperkt en tijdelijk van aard, waardoor sprake blijft van een aanvaardbaar veiligheidsniveau.

Figuur 6-1 Overzichtskaart aandachtsgebieden SNZ

De Veiligheidsregio Brabant-Noord heeft in haar advies van 28 oktober 2025 bevestigd dat de planwijziging geen wijziging van het risicoprofiel veroorzaakt en dat de zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid bij incidenten niet negatief worden beïnvloed. Ook zijn er geen aanvullende maatregelen noodzakelijk om de bereikbaarheid of bestrijding van calamiteiten te waarborgen.

"Het plangebied ligt gedeeltelijk in het explosie- en gifwolkaandachtsgebied van de A50 en A59. Daarnaast zijn er twee risicovolle activiteiten aanwezig: de opslag van munitie voor de schietvereniging en de opslag van propaan. De wijziging leidt echter niet tot wijzigingen in het risicoprofiel en heeft geen negatieve invloed op de mate van zelfredzaamheid en de bestrijdbaarheid. Om deze reden zien wij geen aanleiding voor het geven van advies voor omgevingsveiligheid. Voor de reguliere mogelijkheid van het bestrijden van incidenten zijn in het voorliggende plan geen aandachtspunten."

Bij de uitvoering en vergunningverlening blijft van belang dat de opslag van munitie en propaan wordt uitgevoerd conform de geldende voorschriften uit het Bal, waarbij de gestelde veiligheidsafstanden en meld- of vergunningplichten worden nageleefd. De volledige tekst van deze analyse is na te lezen in de bijgevoegde mer-beoordeling.

Conclusie

Samenvattend kan worden geconcludeerd dat de omgevingsveiligheid in en rond het sportpark voldoende is geborgd, dat er geen toename van risico's optreedt voor de omgeving en dat het aspect omgevingsveiligheid geen belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van het plan.

Zie mer-beoordeling voor uitgebreider onderzoek

6.2 Water (par. 5.1.3 BKL en par. 2.2.2 BKL)

De gemeente weegt het belang van het water- en bodemsysteem in ruimtelijke afwegingen. Dat is belangrijk om het gebied minder kwetsbaar te maken voor klimaatverandering, en voor een gezonde en veilige leefomgeving voor inwoners van de gemeente Oss. De Omgevingswet stelt in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) dat bij het vaststellen van een omgevingsplan het waterbelang moet worden gewogen. Bij de totstandkoming van het omgevingsplan moet de gemeente rekening houden met de gevolgen voor het beheer van watersystemen. Naast een toetsing aan het Bkl wordt het initiatief aan de waterschapsverordening en gemeentelijk beleid- en regelgeving getoetst. De opvattingen van het waterschap moeten daarbij worden betrokken. Bij het wegen van het waterbelang wordt het waterschap benaderd voor een proces van vroegtijdig informeren, adviseren, afwegen en beoordelen.

Waterhuishoudkundige aspecten die worden meegewogen zijn onder meer veiligheid, wateroverlast, waterkwaliteit, verzilting en verdroging. Het wegen van het waterbelang heeft betrekking op alle wateren: rijkswateren, regionale wateren, gemeentelijke en particuliere wateren en grondwater. Beleid van gemeente, provincie en rijk is van toepassing bij het wegen van het waterbelang. Toetsing van de waterparagraaf gebeurt op kwaliteit en kwantiteit. De verwerking van hemelwater, afvalwater en planologische 'waterbestemmingen' komen aan bod.

Het waterschap heeft het plan beoordeeld en concludeert dat er geen ruimtelijke waterbelangen van toepassing zijn. Het plan sluit dus aan bij het beleid van het waterschap.

In de Omgevingsverordening Noord-Brabant is vastgelegd dat bij ruimtelijke ontwikkelingen die leiden tot aanpassing of toename van bebouwing, een kwaliteitsverbetering van het landschap en het watersysteem moet worden aangetoond. Dit betekent dat het plan aandacht moet besteden aan maatregelen voor infiltratie, berging en behoud van grondwaterstand.

Huidige situatie
Het onderzoeksgebied bestaat grotendeels uit onverhard terrein, met plaatselijk verharding in de vorm van asfalt bij de kartbaan, enkele gebouwen bij de pit en de overkapte schietbaan. Het hemelwater infiltreert in de huidige situatie rechtstreeks in de aangrenzende onverharde zones; er is geen afvoer naar het riool.

Binnen het terrein bevindt zich één waterplas in eigen beheer, gelegen in het midden van de motorcrossbaan. Het bestaan van deze plas wijst op een relatief hoge grondwaterstand. Voor het besproeien van de baan wordt grondwater opgepompt via een pomp in de noordwesthoek. Uit gebruiksgegevens blijkt dat het verbruik beperkt blijft tot maximaal 10 m^3 per uur en uitsluitend plaatsvindt tijdens droge perioden.

Het plangebied ligt nabij de attentiezone waterhuishouding en het Natuurnetwerk Brabant en bevindt zich op een lichte rug binnen een inzijggebied met kwel en infiltratie. Deze ligging maakt het gebied bijzonder geschikt voor het vasthouden en infiltreren van hemelwater. In de huidige situatie is nog weinig voorzien in maatregelen die deze infiltratie actief bevorderen.

Hemelwater en afvalwater
Het hemelwater dat op deze verharde oppervlakken valt, wordt niet aangesloten op het rioolstelsel maar stroomt oppervlakkig af naar aangrenzende onverharde zones, waar het kan infiltreren in de bodem. Deze situatie sluit goed aan bij de doelstelling van het waterschap om hemelwater zoveel mogelijk lokaal vast te houden en te laten infiltreren.

Met de aanleg van een nieuwe aansluiting op de 5.1.2e (buiten het plangebied) zal in de toekomst een beperkte hoeveelheid extra verharding worden toegevoegd. Hierdoor kan lokaal een snellere afvoer van hemelwater ontstaan. De beschikbare bergingscapaciteit binnen het bestaande watersysteem is echter voldoende om deze toename op te vangen. Eventuele situaties met water op straat zullen slechts incidenteel voorkomen en leveren geen structurele knelpunten op.

Conform de compensatieregeling van het waterschap dient nieuwe verharding in beginsel op eigen terrein te worden gecompenseerd. Het is daarom wenselijk dat hemelwater zoveel mogelijk lokaal infiltreert, bijvoorbeeld via afvoer naar onverharde zones, aanleg van wadi's of afvoer naar de bestaande poel in het midden van het terrein. Hiermee wordt tevens bijgedragen aan de vereiste kwaliteitsverbetering van het landschap.

De wijze van afvoer van vuilwater blijft ongewijzigd. Aangezien er geen nieuwe functies worden toegevoegd die leiden tot extra afvalwaterproductie, is dit aspect niet relevant voor dit plan.

Oppervlaktewaterkwaliteit
De motorcrossbaan blijft fysiek ongewijzigd, al kan de gebruiksintensiteit toenemen. Hierdoor is een lichte toename van stof en verontreinigd sediment in de waterplas denkbaar. Het effect is echter verwaarloosbaar, omdat verontreinigingen voornamelijk in de bodem blijven en niet in het oppervlaktewater terechtkomen. Buiten de eigen plas zijn geen waterlichamen aanwezig; daarom worden geen negatieve effecten op de oppervlaktewaterkwaliteit verwacht.
Ter voorkoming van verslechtering van de waterkwaliteit door het gebruik van het terrein wordt aanbevolen een eenvoudige voorzuivering toe te passen, bijvoorbeeld door afstromend water via een natuurlijke filterlaag of vegetatiezone te leiden voordat het in de poel terechtkomt.

Oppervlaktewaterkwantiteit
De aanleg van nieuwe verhardingen ten behoeve van de ontsluiting zorgt voor een beperkte toename van afstromend hemelwater. Het bestaande watersysteem heeft echter voldoende bergingscapaciteit om deze extra afvoer te verwerken. Water op straat zal incidenteel voorkomen, maar vormt geen structureel probleem.

Grondwaterhuishouding
Er vinden geen ingrepen in de ondergrond plaats die van invloed zijn op het grondwaterregime. Tijdelijke verlagingen van het grondwaterpeil kunnen optreden bij het oppompen van water voor het sproeien, maar deze effecten zijn kortdurend en lokaal beperkt. De grondwaterstand herstelt zich snel na beëindiging van het sproeien.
Op basis van beschikbare grondwatergegevens bevindt het grondwater zich op circa twee meter onder maaiveld. De waterplas in het midden van het terrein staat mogelijk gedeeltelijk in verbinding met het grondwater, wat duidt op een lokale interactie tussen oppervlakte- en grondwater. De herkomst van het water in de plas en de mate waarin

verdamping bijdraagt aan grondwaterverlaging zijn niet volledig inzichtelijk. Gezien de ligging binnen een inzijggebied is deze wisselwerking relevant voor de hydrologische balans en de effectiviteit van vernatting in het omliggende gebied.

Het ligt bij aanpassingen op het terrein voor de hand om infiltratiebevorderende en verdampingsbeperkende maatregelen te overwegen, zoals een beperkte verondieping van de plas, het vergroten van infiltratiecapaciteit via onverharde zones of het realiseren van wadi's die het hemelwater beter vasthouden in de bovengrond. Dergelijke maatregelen dragen bij aan het behoud van de lokale grondwaterstand en de versterking van de hydrologische functie van het gebied.

Weging van het waterbelang
Dit plan wordt is voorgelegd aan Waterschap Aa en Maas met het oog op de weging van het waterbelang (voorheen watertoets genoemd). De resultaten daarvan zijn in dit plan verwerkt.

Conclusie
Het onderzoek naar water laat zien dat de effecten als gevolg van de ontwikkelingen op het terrein aansluiten op het beleid van waterschap Aa en Maas en voldoet aan de doelen voor een veilig, schoon en klimaatbestendig watersysteem. Er is gekeken naar de afvoer van hemel- en afvalwater, de kwaliteit en hoeveelheid oppervlaktewater en de invloed op het grondwater.
Het terrein bestaat grotendeels uit onverharde grond, waardoor regenwater goed in de bodem kan wegzakken. Het water dat op de verharde delen valt, infiltreert in de omgeving en wordt niet afgevoerd naar het riool. Dit sluit aan bij het streven om regenwater lokaal vast te houden. De nieuwe aansluiting op de 5.1.2e zorgt voor iets meer verharding, maar het bestaande watersysteem heeft genoeg capaciteit om dit op te vangen.

Figuur 6-2 Attentiezones waterhuishouding

Er wordt geen extra afvalwater geproduceerd, en er ontstaan geen knelpunten bij hevige regenval. De motorcrossbaan blijft ongewijzigd. Een lichte toename van gebruik kan wat meer stof veroorzaken, maar dit heeft nauwelijks invloed op de waterkwaliteit. De aanwezige waterplas op het terrein blijft stabiel en wordt gebruikt voor het sproeien tijdens droge perioden.
Ook de grondwaterstand verandert niet wezenlijk. Eventuele tijdelijke verlagingen bij het sproeien zijn van korte duur.
Voor de verdere planuitwerking wordt aanbevolen extra aandacht te besteden aan maatregelen voor lokale infiltratie, berging en voorzuivering van hemelwater, zodat wordt voldaan aan de vereiste kwaliteitsverbetering van het landschap en de uitgangspunten van een duurzaam watersysteem.

Het plan past binnen de uitgangspunten van het Waterbeheerplan 2022–2027 van waterschap Aa en Maas. Daarmee zijn er geen milieuhygiënische of waterhuishoudkundige belemmeringen voor de uitvoering van het initiatief.

6.3 Luchtkwaliteit (afd. 5.1.4.1 Bkl)

In het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) zijn regels opgenomen over omgevingswaarden, instructieregels, beoordelingsregels en de monitoring van de luchtkwaliteit. Een plan of project voldoet aan de wet- en regelgeving wanneer wordt voldaan aan één van de volgende grondslagen:

- De projectlocatie bevindt zich niet binnen een aandachtsgebied voor NO_2 of PM_{10} (artikel 5.51 Bkl);
- Het plan of project leidt niet tot overschrijding van de rijksomgevingswaarden, zoals vastgelegd in paragraaf 2.2.1 van het Bkl;
- Het plan of project draagt niet in betekenende mate bij aan een verslechtering van de luchtkwaliteit (artikelen 5.53 en 5.54 Bkl).

Omdat de gemeente Oss niet binnen een aandachtsgebied voor luchtkwaliteit ligt, is formeel geen berekening noodzakelijk. Om desondanks voldoende inzicht te bieden in de effecten op de luchtkwaliteit, is een kwalitatieve beoordeling uitgevoerd. In oktober 2024 is de herziene EU-richtlijn voor luchtkwaliteit vastgesteld. Deze richtlijn bevat strengere grenswaarden die uiterlijk in 2026 in de Nederlandse wetgeving moeten zijn opgenomen en vanaf 2030 van kracht worden. Hoewel deze nieuwe normen nog niet juridisch gelden, zijn de huidige concentraties wel met deze grenswaarden vergeleken, aangezien verwacht wordt dat Nederland tijdig tot implementatie overgaat. De beoordeling is uitgevoerd op dezelfde locaties en volgens dezelfde methodiek als de huidige toetsing aan de rijksomgevingswaarden.

Resultaten luchtkwaliteitsanalyse
Uit gegevens van het Centraal Instrument Monitoring Luchtkwaliteit (CIMLK) blijkt dat de jaargemiddelde concentraties voor NO_2, PM_{10} en $PM_{2.5}$ in een straal van 2,5 kilometer rond de locatie van Sportpark Nieuw 5.1.2e (SNZ) ruim onder de huidige rijksomgevingswaarden liggen. Deze concentraties laten bovendien een dalende trend zien richting 2030, vooral als gevolg van strengere emissie-eisen voor verkeer, scheepvaart en industrie.
De analyse toont aan dat:

- de concentraties voor PM_{10} en $PM_{2.5}$ vanaf 2030 naar verwachting voldoen aan de nieuwe EU-richtlijn;
- de concentratie NO_2 in 2030 nog iets boven de nieuwe grenswaarde ligt;
- de WHO-advieswaarden (die niet wettelijk zijn vastgelegd) nog niet worden gehaald.

Planbijdrage
De voorgenomen wijzigingen bij Sportpark Nieuw 5.1.2e betreffen onder meer een afname van het aantal kart-trainingsuren, een toename van het aantal MX-wedstrijden van drie naar zes, een intensivering van de kartactiviteiten en het vervallen van de brommerwedstrijden. Daarnaast wordt een directe aansluiting gerealiseerd op de 5.1.2e (N329), waardoor de verkeersafwikkeling verbetert en het verkeer sneller opgaat in het heersende verkeersbeeld.
Uit het onderzoek naar stikstofdepositie blijkt dat de wijzigingen leiden tot een beperkte toename van de emissies (ongeveer 10%) als gevolg van de activiteiten op het terrein en het verkeer van en naar de inrichting (zie ook onderdeel 6.13 natuur en biodiversiteit). De totale luchtconcentraties in de omgeving worden voor circa 50% bepaald door het autonome wegverkeer; het overige deel bestaat uit achtergrondconcentraties van diverse bronnen, waaronder het sportpark. De bijdrage van het sportpark aan deze totale concentraties is zeer gering en de lichte emissietoename zal daarom nauwelijks leiden tot merkbare veranderingen in de luchtkwaliteit.
Ter beperking van emissies worden bovendien maatregelen genomen, zoals het besproeien van de baan tijdens droge perioden om stofvorming te beperken, het aanplanten van bomen en struiken om stofafvang te bevorderen, en het gebruik van modern materieel dat voldoet aan actuele emissienormen.

Conclusie
De gemeente Oss ligt buiten de aandachtsgebieden voor luchtkwaliteit, waardoor het plan voldoet aan artikel 5.51 van het Bkl. Uit het CIMLK blijkt dat de heersende concentraties voor NO_2, PM_{10} en $PM_{2.5}$ ruimschoots onder de geldende omgevingswaarden liggen en dat deze waarden in de toekomst verder dalen. De voorgenomen aanpassingen bij Sportpark Nieuw 5.1.2e leiden niet tot een merkbare toename van de concentraties in de omgeving, en de huidige marge tussen de gemeten waarden en de wettelijke grenswaarden blijft behouden.
Hoewel de toekomstige EU-grenswaarde voor NO_2 in 2030 nog niet overal gehaald zal worden, is dit niet toe te rekenen aan de bijdrage van het sportpark. De overschrijding zal door middel van aanvullende maatregelen binnen de landelijke aanpak van het Schone Lucht Akkoord moeten worden aangepakt.

Zie mer-beoordeling en bijlagen bij de Motivering voor uitgebreider onderzoek

6.4 Gezondheid (geen onderdeel BKL)

Het aspect gezondheid bestaat uit twee (met elkaar samenhangende) elementen:
- het verwezenlijken van ambities uit het gezondheidsbeleid;
- het voldoen aan milieuwaarden die mede zien op de gezondheid.

Dit is als volgt vertaalt in dit TAM-omgevingsplan:

- het behouden (maar niet uitbreiden) van de bestaande, vergunde mogelijkheden voor gemotoriseerde sport en schietsport;
- het opnemen van regels ter beperking van de geluidhinder vanwege de cross-activiteiten en daardoor effectievere mogelijkheden voor handhaving;
- het TAM-omgevingsplan voldoet aan de diverse instructieregels op het gebied van een goede milieusituatie, zowel voor geluid maar bijvoorbeeld ook op het gebied van externe veiligheid en luchtkwaliteit;
- het TAM-omgevingsplan vormt de aanleiding te streven naar een nieuwe ontsluiting van de planlocatie. Hierdoor kunnen bezoekers, komende vanaf de snelweg, eerder de locatie bereiken en neemt het aantal verkeersbewegingen door Oss af.

6.5 Geluid (afd. 5.1.4.2 BKL)

Geluid heeft invloed op de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Geluid speelt bijna altijd een rol bij nieuwe ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving, maar ook in de bestaande omgeving. In de Omgevingswet zijn regels opgenomen die ervoor zorgen dat de geluidbelasting in de fysieke leefomgeving aanvaardbaar is. Het gaat dan om regels voor geluid door activiteiten (artikel 5.55 Bkl e.v.) en geluid door wegen, spoorwegen en industrieterreinen (artikel 5.78 Bkl e.v.) welke relevant zijn voor geluidgevoelige gebouwen.

Deze regels in de Omgevingswet bestaan uit 'direct werkende regels' (regels die rechtstreeks gelden voor bedrijven, burgers en initiatiefnemers bij het uitvoeren van een activiteit) en 'instructieregels' (algemene regels waarmee een bestuursorgaan aan een ander bestuursorgaan aangeeft hoe een taak of bevoegdheid op het gebied van 'geluid' moet worden uitgeoefend). De direct werkende regels moet de gemeente vastleggen in het omgevingsplan, de instructieregels zien op de wijze waarop o.a. gemeenten het aspect geluid moeten betrekken bij nieuwe ontwikkelingen die zij mogelijk maakt via omgevingsvergunningen en het omgevingsplan.
Zowel de direct werkende regels als de instructieregels staan in het Bkl. Daarnaast zijn nog direct werkende regels over geluid opgenomen in de bruidsschat, deze zijn bij inwerkingtreding van de Omgevingswet onderdeel geworden van het omgevingsplan van rechtswege en op die manier (totdat ze zijn vertaald in het omgevingsplan of geschrapt) van kracht. Aanvullend hierop kan ook de provincie in de omgevingsverordening instructieregels opnemen.

Het terrein van Sportpark Nieuw 5.1.2e is op grond van de Wet geluidhinder aangewezen als een gezoneerd industrieterrein. Rondom het terrein geldt een geluidzone waarbuiten geen hogere niveaus dan 50 dB(A) mogen optreden. Artikel 3.6 van de Aanvullingswet Geluid bevat overgangsrecht op basis waarvan de Wet geluidhinder en onderliggende regelgeving van kracht blijft op het nemen van besluiten met betrekking tot de voormalig gezoneerde industrieterreinen en de geluidzone daaromheen. Dit betekent dat de oude systematiek rondom industrieterreinen voorlopig nog blijft bestaan. In het omgevingsplan wordt de bestaande geluidzone geactualiseerd op basis van recente gebruiksgegevens, gemeten bronsterktes en verbeterde modellering. Er is geen sprake van een nieuwe inrichting, maar van een bijstelling van de contouren. Belangrijk is dat ook wedstrijddagen binnen deze zone moeten passen, conform actuele jurisprudentie en zonder toepassing van een tonale toeslag, omdat motor- en kartgeluid niet als tonaal wordt beschouwd.

Onderzoeksopzet en uitgangspunten
Het geluidsonderzoek, uitgevoerd met Geomilieu (Dgmr), vormt de basis voor deze beoordeling. In het model zijn alle relevante geluidsbronnen opgenomen: karts, motorcrossmotoren en parkeerterreinen. Voor elke bron is uitgegaan van representatieve geluidvermogens, bedrijfsduren en bronhoogten, afgestemd op de actuele bedrijfsvoering. De modellering houdt rekening met de terreinvorm, inclusief springbulten, waardoor een realistische verdeling van het geluid ontstaat. Het onderzoek van Cauberg-Huygen (2021) is geactualiseerd door 5.1.2e met aangepaste activiteitenduren en bronhoogten. Daarvoor wordt verwezen naar de bijlagen bij de motivering.

Resultaten geluidsonderzoek
De berekeningen tonen aan dat:

- Trainingen binnen de bestaande geluidzone blijven.
- Wedstrijden leiden tot hogere geluidvermogens, maar ook deze contouren blijven binnen de geactualiseerde zone.
- De omhullende 50 dB(A)-etmaalwaardecontour vormt de nieuwe zonegrens, waarbij motorcrossactiviteiten maatgevend zijn.
- Andere bronnen, zoals parkeren en de schietbaan, hebben een verwaarloosbare invloed.
- De zone hoeft niet te worden uitgebreid.

De hoogst toelaatbare geluidbelastingen (MTG) bij woningen blijven grotendeels gelijk of nemen af. Alleen bij één woning is sprake van een lichte overschrijding door realistischere modellering. Jaargemiddelde niveaus liggen tussen 48 en 50 dB(A), circa 2 dB(A) lager dan in de vergunde situatie van 1993. Het vervallen van de tonale toeslag draagt bij aan een consistente beoordeling en sluit aan bij de Handleiding meten en rekenen industrielawaai en recente jurisprudentie.

Redelijke sommatie
Om de geluidruimte te optimaliseren, wordt een redelijke sommatie van 2 dB(A) toegepast. Dit is een correctie die past binnen de systematiek van de Wet geluidhinder voor industrieterreinen. Door deze sommatie kan de zonegrens iets worden verkleind en dalen de MTG's richting de saneringsdoelstelling van 55 dB(A). Deze maatregel draagt bij aan een betere bescherming van de omgeving, zonder dat dit leidt tot beperkingen in de bedrijfsvoering of onuitvoerbare maatregelen zoals geluidwallen, die ruimtelijk niet haalbaar zijn. De aftrek redelijke sommatie komt later terug bij de vaststelling van geluidsproductieplafonds (GPP's) met de toepassing van paragraaf 12.1.1 Bkl. Daarbij wordt bij de vaststelling van de GPP's de aftrek van 2 dB verdisconteerd. De hogere waarde van 56 dB(A) wordt dan eerst verhoogd naar 58 dB(A). Dan worden de GPP's berekend en die worden vervolgens weer met 2 dB verlaagd.

Wegverkeerslawaai en cumulatie
De nieuwe ontsluiting via de N329 zorgt voor een afname van verkeer op de 5.1.2e, waardoor de geluidbelasting bij aangrenzende woningen juist daalt. De toename op overige wegen is beperkt (<1,5 dB) en akoestisch verwaarloosbaar. De cumulatie van sportgeluid en verkeersgeluid leidt slechts tot een beperkte toename (0–3 dB), zonder relevante wijziging van de belevingscategorie.

Aanpassingen binnen de Geluidszone: hogere waarden
De geactualiseerde geluidzone van het Sportpark Nieuw 5.1.2e betreft een aanpassing van een reeds bestaande geluidzone op grond van de Wet geluidhinder. De geactualiseerde 50 dB(A) etmaalwaarde-contour omvat niet uitsluitend gronden binnen de gemeente Oss, maar strekt zich ook gedeeltelijk uit over het grondgebied van de gemeenten Maashorst en Bernheze. De ligging van de contour is voornamelijk bepaald door de geluiduitstraling van de motorcrossactiviteiten (MX), met in mindere mate bijdragen vanuit de kartactiviteiten.

Aangezien de geluidzone gemeentegrenzen overschrijdt, is sprake van een situatie als bedoeld in artikel 110a, tweede lid, van de Wet geluidhinder. Dit artikellid biedt de juridische grondslag voor het afzonderlijk vaststellen van hogere waarden door de betrokken colleges van burgemeester en wethouders, mits hierover onderlinge afstemming heeft plaatsgevonden. In dit geval vindt afstemming plaats tussen de gemeenten Oss (coördinerend), Maashorst en Bernheze over zowel de ligging van de gezamenlijke geluidcontour als de toepassing van hogere waarden bij woningen binnen de zone.

De toepassing van artikel 110a, tweede lid, Wgh waarborgt daarmee een juridisch samenhangende en gebiedsdekkende vaststelling van de geluidzone en de bijbehorende hogere waarden, overeenkomstig de feitelijke akoestische situatie zoals beschreven in het bij dit omgevingsplan behorende akoestisch onderzoek.

Motivering bron- en overdrachtsmaatregelen en beoordeling leefkwaliteit
Uit het akoestisch onderzoek blijkt dat zowel de trainings- als wedstrijdbelasting van het Sportpark Nieuw 5.1.2e binnen de geldende geluidzone blijft zoals vastgesteld op grond van de Wet geluidhinder. De berekende geluidcontouren tonen aan dat de geluidbelasting bij de omliggende woningen aanvaardbaar is. In een eerder stadium zijn mogelijke bron- en overdrachtsmaatregelen beoordeeld op effectiviteit en toepasbaarheid. Hierbij is een breed spectrum aan maatregelen onderzocht. Het merendeel daarvan blijkt technisch niet haalbaar, veiligheidskundig onwenselijk, ruimtelijk niet uitvoerbaar of levert onvoldoende reductie op om een structurele verbetering te bereiken. Alleen een combinatie van een grondwal met een geluidscherm biedt potentieel effect, maar deze maatregel vraagt omvangrijke ingrepen en is slechts lokaal toepasbaar.

Gezien de beperkte uitvoerbaarheid van effectieve maatregelen vormt actualisatie van de geluidzone met toepassing van de redelijke sommatie de meest proportionele aanpak binnen de wettelijke kaders. De integrale afweging laat zien dat de geluidbelasting binnen de zone blijft, de gemiddelde niveaus lager zijn dan in de historisch vergunde situatie en dat hinder voor de omgeving binnen aanvaardbare grenzen blijft. Hiermee is sprake van een evenwichtige en verantwoord onderbouwde keuze.

Subjectieve geluidsbeleving
Hoewel de berekende geluidniveaus en de vastgestelde geluidzone aantonen dat de beoogde activiteiten binnen de wettelijke normen blijven, betekent dit niet dat omwonenden geen verandering zullen ervaren. Door de uitbreiding van het aantal trainingsuren en wedstrijddagen zal het geluid van motoren en karts hoorbaar zijn en blijven in de omgeving. Vanuit belevingsperspectief is dus te verwachten dat de frequentie van hoorbare activiteiten en de subjectieve hinder bij een deel van de

omwonenden kunnen veranderen, ondanks dat de objectieve geluidbelasting voldoet aan de wettelijke grenswaarden.

Conclusie
De voorgenomen ontwikkeling is akoestisch aanvaardbaar. Alle activiteiten blijven binnen de geactualiseerde geluidzone, de MTG's worden gerespecteerd en de gemiddelde geluidbelasting is lager dan in de historische vergunde situatie. Het geluidsonderzoek bevestigt dat de ruimtelijke aanpassing geen belemmering vormt vanuit het aspect geluid.

Zie bijlagen bij de Motivering voor uitgebreider onderzoek

6.6 Trillingen (afd. 5.1.4.4 Bkl)

De activiteiten die in het TAM-omgevingsplan worden toegelaten veroorzaken geen continue trillinghinder of kortdurende herhaald voorkomende trillingen. In de directe omgeving van het besluitgebied zijn geen trillinggevoelige ruimten in trillinggevoelige gebouwen aanwezig.

6.7 Bodem en ondergrond (afd. 5.1.4.5 BKL)

Bodemkwaliteit
Ter bescherming van de gezondheid en het milieu zijn voor het aspect bodem instructieregels in paragraaf 5.1.4.5 van het Bkl opgenomen. De algemene doelstelling van het bodembeleid is het waarborgen van de gebruikswaarde van de bodem en het faciliteren van het duurzaam gebruik van de functionele eigenschappen van de bodem, waarbij drie basisvormen van bodemgebruik worden onderscheiden: landbouw/natuur, wonen en industrie.

De instructieregels regelen dat de waarden voor de toelaatbare kwaliteit van de bodem voor het bouwen van een bodemgevoelig gebouw op een bodemgevoelige locatie worden opgenomen in het omgevingsplan (art. 5.89i Bkl). Deze waarden kunnen per gebied of per gebruiksfunctie verschillen.

Bij een overschrijding van een vastgestelde waarde (zie art. 5.89i Bkl) is het bouwen van een bodemgevoelig gebouw alleen toegelaten als de in het omgevingsplan voorgeschreven sanerende of andere beschermende maatregelen worden getroffen (art. 5.89K Bkl).

Daarnaast zijn er specifieke regels over bodem opgenomen in het Bkl, het Bal en in de bruidsschat. Het gaat om regels over:

- nazorg van de bodem na saneren op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving, het omgevingsplan, een omgevingsvergunning of een maatwerkvoorschrift (artikel 5.89n Bkl);
- graven in de bodem (paragraaf 3.2.21 en 3.2.22 Bal);
- activiteiten op een locatie met historische bodemverontreiniging zonder onaanvaardbaar

Explosieven en oorlogsresten

Ontplofbare oorlogsresten zijn niet-gesprongen explosieven en andere munitie, bijvoorbeeld uit de Eerste of Tweede Wereldoorlog. Ze leveren een gevaar op als ze verplaatst of aangeraakt worden bij graaf- of baggerwerkzaamheden. Voor ontplofbare oorlogsresten zijn geen Rijksregels opgenomen in de Omgevingswet. De Omgevingswet verplicht gemeenten ook niet tot het opstellen van regels voor ontplofbare oorlogsresten. De Omgevingswet biedt decentrale overheden wel de mogelijkheid zelf decentrale regels op te stellen voor de fysieke leefomgeving, zoals voor ontplofbare oorlogsresten. De gemeente Oss heeft geen eigen beleid voor ontplofbare oorlogsresten, maar stimuleert initiatiefnemers actief om hiernaar indien nodig onderzoek uit te voeren en eventuele in de bodem aanwezige niet-gesprongen explosieven op te ruimen.

Op basis van het in opdracht van de gemeente uitgevoerde vooronderzoek naar niet gesprongen explosieven in de gehele gemeente Oss beoordeelt de gemeente of de locatie mogelijk verdacht is van de aanwezigheid van munitie uit WOII. Het (historisch) vooronderzoek is in 2016 door AVG uitgevoerd. Dit is kort samengevat een bureauonderzoek op basis van luchtfoto's en archiefdocumenten uit WOII en van de EODD. Hier komen gebieden uit waar op basis van de documenten en luchtfoto's een verwachting is voor munitie uit WOII.

Het advies is om altijd – maar vooral binnen een verdacht gebied - het protocol toevalsvondsten onder de aandacht te brengen van mensen die grond- en bouwwerkzaamheden verrichten. Bij het vinden van een artikel wat er uit ziet als een explosief of munitie, stop de werkzaamheden, iedereen verlaat lopend het werkterrein (i.v.m. trillingen door voertuigen en machines) en bel de politie op 5.1.2e . De Explosieven Verkenner (EV) of Team Explosieven Veiligheid (TEV) van de politie komt op de locatie beoordelen of het om munitie gaat die moet worden geruimd. Zo ja, schakelt deze de Explosieven Opruimingsdienst van Defensie (EODD) in. Zo nee, dan kunnen werkzaamheden worden hervat.

Bodemkwaliteit

Bij de verlening van de tijdelijke vergunning in 2016 is bodemonderzoek uitgevoerd, waaruit bleek dat er geen belemmeringen zijn om de grond te gebruiken als motorcrossterrein. Binnen het plangebied zijn geen gebouwen aanwezig waar mensen langdurig verblijven; de aanwezige bebouwing is daarvoor te beperkt van omvang. Bodembedreigende activiteiten (zoals onderhoud, tanken of schoonspuiten van motoren) zijn uitsluitend toegestaan op daartoe ingerichte, vloeistofdichte vloeren, zodat verontreiniging van de bodem wordt voorkomen.

De functie (sport) van het gebied verandert niet als gevolg van het voornemen. Het voornemen betreft voortzetting van de bestaande activiteiten op dezelfde locatie, met een toename in gebruiksintensiteit, meer evenementen en trainingsmomenten, maar zonder wijziging van de bodembedreigende bronnen of de fysieke inrichting van het terrein. Er worden geen nieuwe bodembedreigende installaties, tanks of vloeistofsystemen toegevoegd. De bestaande voorzieningen vloeistofdichte vloeren, afvoerputten en lekdichte voorzieningen blijven gehandhaafd.
Het uitvoeren van een aanvullend bodemonderzoek is daarom niet noodzakelijk. Het aspect bodem vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het plan.

Bodembedreigende activiteiten

Voor de regels die horen bij bodembedreigende activiteiten en grondverzet (waaronder graafwerkzaamheden en toepassingen van grond) is het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) van toepassing. Aan deze regels dient altijd te zijn voldaan. Wanneer tijdens werkzaamheden afwijkende bodemlagen of aanwijzingen van verontreiniging (zoals olie-, brandstof- of geursporen) worden aangetroffen, dient aanvullend onderzoek plaats te vinden.

Op het terrein zelf mag grond alleen worden toegepast wanneer de kwaliteit aantoonbaar voldoet aan de lokale bodemkwaliteitsklasse of overeenkomt met gebiedseigen grond. Bij de aanleg of het onderhoud van aardwallen, taluds of andere ophogingen mag uitsluitend grond worden gebruikt met een vergelijkbare of betere milieuhygiënische kwaliteit dan de ontvangende bodem.

Omdat de functie van het plangebied (sport) niet wijzigt is een afweging van de bodemkwaliteit niet noodzakelijk. Bodem is wel van belang voor huidige en toekomstige bodembedreigende (bedrijfs)activiteiten binnen het plangebied. Daarbij dient te worden voldaan aan de regels die horen bij bodembedreigende activiteiten en grondverzet in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).Het aspect bodem staat het planvoornemen niet in de weg.

Explosieven en oorlogsresten

De locatie is grotendeels onverdacht; blauwe cirkels verdacht van achtergelaten en gedumpte klein kaliber munitie, hand- en geweergranaten en geschutsmunitie 2-15 cm; rode markering verdacht. Zie afbeelding.

Figuur 6-3 Mogelijk verdachte gebieden verdacht van achtergelaten en gedumpte klein kaliber munitie, hand- en geweergranaten en geschutsmunitie 2-15 cm

Als buiten de blauwe en rode gebieden wordt gebleven is geen onderzoek nodig. Met grondwerk binnen blauwe en rode gebieden dient middels bevoegde opsporingsinstanties te worden afgestemd wat het meest pragmatisch is op basis van naoorlogse verstoring en beoogde werkzaamheden.

Conclusie

Het voornemen maakt aannemelijk dat de bodemkwaliteit op het terrein van Sportpark Nieuw 5.1.2e geschikt is en blijft voor het huidige en toekomstige gebruik. Uit eerdere bodemonderzoeken blijkt dat de bodem overwegend schoon is, met slechts lichte verhogingen van metalen en olie, zonder dat sanering nodig is. Er zijn geen actuele risico's voor mens of milieu.

Omdat de functie van het plangebied (sport) niet wijzigt is een afweging van de bodemkwaliteit niet noodzakelijk. Bodem is wel van belang voor huidige en toekomstige bodembedreigende (bedrijfs)activiteiten binnen het plangebied. Daarbij dient te worden voldaan aan de regels die horen bij bodembedreigende activiteiten en grondverzet in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).Het aspect bodem staat het planvoornemen niet in de weg.

Er zijn geen aanwijzingen voor ontplofbare oorlogsresten, en er worden geen nieuwe risicovolle installaties of tanks toegevoegd. Door de iets hogere gebruiksintensiteit kan de kans op kleine lekkages iets toenemen, maar het risico op structurele vervuiling blijft zeer klein.

Het aspect bodem staat het planvoornemen niet in de weg.

Zie mer-beoordeling voor uitgebreider onderzoek

6.8 Geur (afd. 5.1.4.6 BKL)

Het plan maakt geen geurhinderlijke (bedrijfs-)activiteiten mogelijk. Voor wat betreft eventuele ondergeschikte horeca kent het omgevingsplan Oss, tijdelijke deel, in hoofdstuk 22 enkele regels die eventuele geurhinder moeten voorkomen of beperken. Die regels blijven van toepassing binnen het plangebied.

6.9 Bescherming van landschappelijke en stedenbouwkundige waarden en cultureel erfgoed (afd. 5.1.5 BKL)

De voorgenomen brengt enkele wijzigingen met zich mee die invloed hebben op het landschap, de cultuurhistorie en de archeologische waarden in het gebied. Deze aspecten zijn beoordeeld op basis van bestaande beleidskaders, gebiedskennis en de geldende wet- en regelgeving.

Landschap
De verplaatsing van de entree naar de westzijde van het terrein, met een directe aansluiting op de N329, zorgt voor een vrijwel volledige ontlasting van de 5.1.2e . Hierdoor verbetert de beleving en toegankelijkheid van het aangrenzende bosgebied Herperduin, wat ten goede komt aan de natuurontwikkeling en recreatieve kwaliteit.
Het terrein behoudt zijn overwegend groene karakter. De bestaande bebouwing kan (deels) worden vernieuwd of vervangen, waardoor het geheel een meer verzorgde en samenhangende uitstraling krijgt. De aanpassingen sluiten aan bij het streefbeeld uit de Nota Landschapsbeleid Oss en dragen bij aan een verbetering van de landschappelijke kwaliteit. Het landschappelijk effect van de planwijziging wordt daarom als positief beoordeeld.

Stedenbouw en ruimtelijke kwaliteit
Aan dit TAM-omgevingsplan liggen de volgende stedenbouwkundige uitgangspunten ten grondslag:

- opnemen van een bouwvlak voor gebouwen;
- geen gebouwen toegestaan buiten het bouwvlak, eventueel wel bouwwerken, geen gebouw zijnde;
- gebouwen zijn niet toegestaan ter plaatse van bestaande parkeerplaatsen, tenzij het verlies aan parkeerplaatsen elders op de locatie Sportpark Nieuw 5.1.2e wordt gecompenseerd;
- gebouwen worden zoveel mogelijk geconcentreerd gesitueerd;
- de gezamenlijke oppervlakte van alle gebouwen mag niet meer zijn dan 5.000 m^2;
- de goothoogte van een gebouw is ten hoogste 4,5 m, de bouwhoogte van een gebouw is ten hoogste 11 m;
- voor bouwwerken geen gebouwen zijnde is de oppervlakte ten hoogste 25 m^2; de maximum bouwhoogte varieert afhankelijk van de aard van het bouwwerk:

- de bouwhoogte van terreinafscheidingen is ten hoogste 2 m;
- de bouwhoogte van tribunes, bruggen, stellages en dergelijke is ten hoogste 6 m;
- de bouwhoogte voor palen, lichtmasten en vlaggenmasten is ten hoogste 10 m;
- de bouwhoogte voor overige bouwwerken, geen gebouw zijnde, is ten hoogste 4 m;
- de gezamenlijke oppervlakte van bouwwerken, geen gebouw zijnde, is ten hoogste 500 m^2.

Gebouwen zijn alleen met een omgevingsvergunning toegestaan, waarbij niet alleen aan de voornoemde maatvoering moet worden voldaan, maar waarbij ook de volgende aspecten worden beoordeeld:
- de gezondheid en/of sociale veiligheid in relatie tot de fysieke leefomgeving;
- de bescherming van infrastructuur, natuur, landschap, milieu, water en bodem;
- het reclamebeleid van de gemeente Oss;
- de bereikbaarheid (ook voor hulpdiensten), verkeersveiligheid en de parkeersituatie en parkeercapaciteit.

Het plangebied is in het welstandsbeleid van de gemeente Oss aangewezen als welstandsvrij gebied.

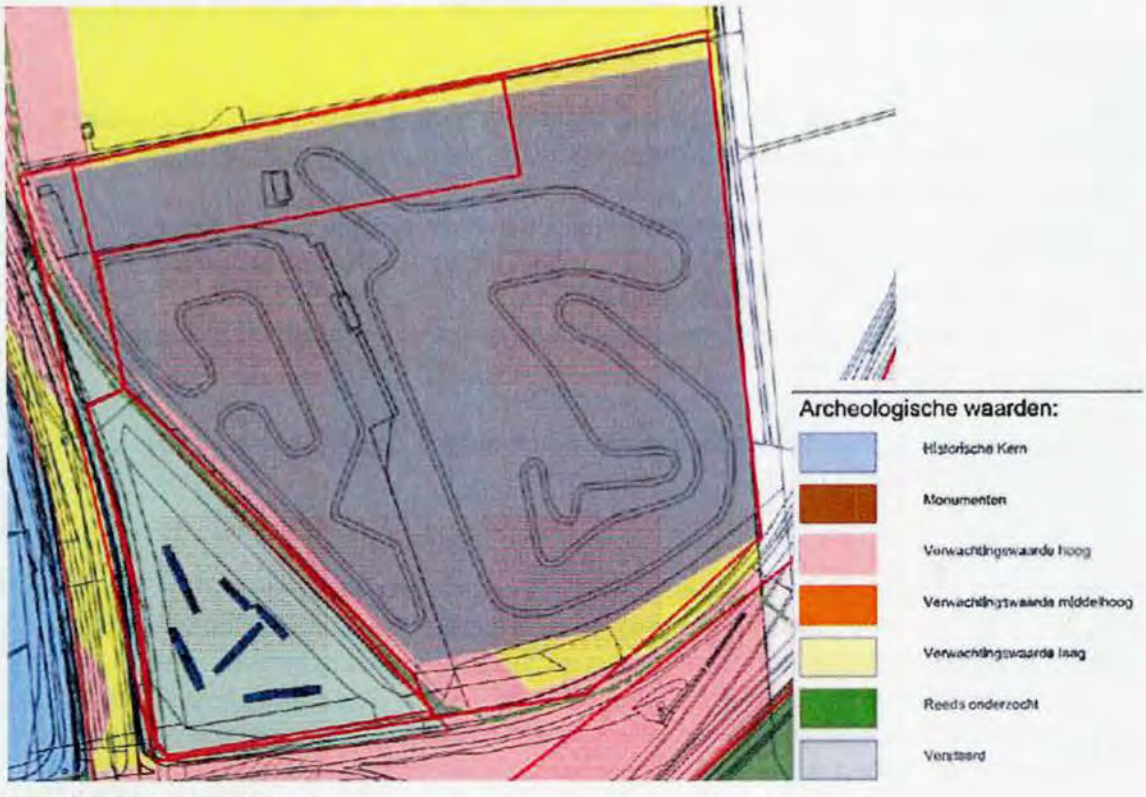
Cultuurhistorie
Volgens de cultuurhistorische waardenkaart van de gemeente Oss zijn er in en rond het plangebied geen beschermde gebouwen of landschappelijke elementen aanwezig. De beleving van de historische 5.1.2e en de aangrenzende padenstructuur in Herperduin verbetert door de landschappelijke inpassing en de ontlasting van verkeer. Dit betekent dat een beperkt deel van de oorspronkelijke weginfrastructuur verdwijnt. Per saldo wordt het effect op cultuurhistorische waarden beoordeeld als licht negatief, vanwege deze doorsnijding.

Archeologie
De gemeente moet bij het vaststellen van een (omgevings)plan rekening houden met het belang van het behoud van bekende of aantoonbaar te verwachten archeologische monumenten. Deze monumenten worden bij voorkeur in situ (ter plekke) behouden.

Een archeologisch monument is een terrein dat deel uitmaakt van cultureel erfgoed vanwege de daar aanwezige overblijfselen, voorwerpen of andere sporen van menselijke aanwezigheid in het verleden, met inbegrip van die overblijfselen, voorwerpen en sporen. Een aantoonbaar te verwachten archeologisch monument is een op basis van archeologische, bodemkundige of historische informatie op een locatie te verwachten archeologisch monument.

In april 2024 is het archeologiebeleid van de gemeente Oss opnieuw door de gemeenteraad vastgesteld. Dit beleid bestaat uit een beleidsnota en geactualiseerde archeologische verwachtings- en beleidskaarten. De kaarten zijn voorzien van een uitgebreide toelichting en motivering.

De kaarten zijn opgesteld door RAAP, een onderzoeks- en adviesbureau voor archeologie, cultuurhistorie en erfgoed. De verwachtingskaarten geven inzicht in de bekende en verwachte aanwezigheid van archeologische waarden. In de bijbehorende rapportage heeft RAAP de verwachtingen gemotiveerd.

Figuur 6-44 Overzicht archeologische waarden

Binnen de gemeente Oss wordt al 50 jaar professioneel archeologisch onderzoek gedaan. De kaarten van RAAP zijn zeer gedetailleerd en opgesteld op basis van deze vele archeologische onderzoeken, bodemverstoringsinformatie, bodemkundige en historische informatiebronnen. Deze kaarten voldoen daarmee aan het hierboven geformuleerde uitgangspunt van aantoonbaar in de bodem te verwachten archeologie.

Om de verwachtingskaarten ook te kunnen gebruiken op beleidsmatig niveau zijn deze kaarten vervolgens vertaald naar een archeologische beleidskaart. Kortweg geeft deze kaart aan waar en wanneer er rekening moet worden gehouden met archeologie.

Het plangebied ligt in een zone met een hoge archeologische verwachtingswaarde. Binnen het bestaande motorcrossterrein is de bodem echter al grotendeels verstoord, waardoor daar geen archeologisch relevante resten meer worden verwacht en geen nader onderzoek noodzakelijk is.

Voor de uitbreidingszone aan de zuid- en zuidwestzijde geldt dat bij bodemverstoringen groter dan 100 m² en dieper dan 0,30 meter een archeologisch onderzoek verplicht is. Het deel tussen het circuit en de N329 (de driehoekige groene locatie) is reeds in 2016 door middel van proefsleuvenonderzoek onderzocht en vrijgegeven. Op dit deel is geen aanvullend onderzoek meer nodig.

Conclusie
De landschappelijke effecten worden als positief beoordeeld. Er treedt een beperkt negatief effect op cultuurhistorische waarden op, door de aanpassing van de 5.1.2e , en geen aantasting van archeologische waarden mits de gebruikelijke onderzoeksverplichtingen bij graafwerkzaamheden worden gevolgd. De aspecten landschap, cultuurhistorie en archeologie vormen daarmee geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het plan.

6.10 Behoud van ruimte voor toekomstige functies en huidige staat van werken (afd. 5.1.5 BKL)

Binnen het plangebied hoeft geen rekening te worden gehouden met de volgende beperkingengebieden:
- reservering voor auto(snel)wegen, spoorwegen, rijksvaarwegen
- buisleidingen
- militaire gebieden
- elektriciteitsvoorzieningen
- communicatievoorzieningen
- landelijke fiets- en wandelroutes.

6.11 Toegankelijkheid van de openbare (buiten)ruimte (afd. 5.1.8 BKL)

De locatie en de daar te verrichten activiteiten zijn op dit moment voldoende toegankelijk voor personen met een functiebeperking. Op dit punt worden geen wijzigingen verwacht en is het niet nodig hierover specifieke regels in dit plan op te nemen.

6.12 Verkeer en parkeren (geen onderdeel BKL)

Verkeer
Voor het aspect verkeer is gebruikgemaakt van het verkeersonderzoek naar de nieuwe ontsluiting van het terrein, waarin bereikbaarheid, verkeersveiligheid en parkeerbalans zijn beoordeeld. Op werkdagen en in het weekend leidt de toename van verkeersstromen door activiteiten op het Sportpark niet tot knelpunten op de N329 of omliggende wegvakken, ook niet in het scenario voor 2040. Tijdens piekdagen met grote evenementen (circa 3.500 bezoekers) ontstaan maximaal 2.500 tot 3.000 extra verkeersbewegingen, maar dankzij de overcapaciteit op de N329 kan dit verkeer goed worden afgewikkeld. Geluidsarme activiteiten veroorzaken slechts een beperkte verkeersgeneratie. De nieuwe aansluiting verbetert de verkeersveiligheid doordat het aantal voertuigkilometers afneemt, meer kilometers worden gereden over een veilige 80 km/h-weg met gescheiden rijrichtingen en de 5.1.2e wordt ontlast, wat de veiligheid voor fietsers en wandelaars vergroot. Het aantal ongevallen zal hierdoor naar verwachting dalen.

Parkeren
Uitgangspunt is dat parkeren tijdens de diverse activiteiten plaatsvindt op het sportpark. Tijdens regulier gebruik parkeren rijders en bezoekers op hun eigen paddock, waarvoor de bestaande afmetingen toereikend zijn. Bij gewone wedstrijden wordt gebruikgemaakt van het parkeerterrein in de zuidwesthoek. Voor grote internationale wedstrijden is aanvullende parkeerruimte nodig. Deze kan deels worden gerealiseerd op de kartbaan (circa 500 plaatsen) en op weiden aan de zuidzijde van het Sportpark (circa 500

plaatsen), waardoor de totale capaciteit uitkomt op ongeveer 1.560 plaatsen. Indien nog meer ruimte nodig is, kan aanvullend worden uitgeweken naar andere locaties op het terrein, waaronder de kartbaan. Het is niet realistisch om voor deze incidentele gevallen permanent extra parkeerruimte beschikbaar te houden.

Voor een goede doorstroming bij grote evenementen is het noodzakelijk om een bufferruimte bij de afrit te creëren, verkeersregelaars in te zetten en het verkeer te verdelen over de beschikbare terreinen. Het afsluiten van terreinen zodra de capaciteit is bereikt voorkomt opstoppingen. Bij grote evenementen wordt gewerkt met eenrichtingsverkeer en geen tweerichtingsverkeer op de aansluiting met de N329. Voor de schietvereniging verandert de parkeersituatie niet.

Figuur 6-55 Parkeerplaatsen en r.jrichtingen SNZ

Conclusie

Op werkdagen en in het weekend leidt de toename van verkeer door activiteiten op het Sportpark niet tot knelpunten. Ook in referentiejaar 2040 wordt verwacht dat het extra verkeer geen problemen zal veroorzaken. De aanleg van een nieuwe ontsluiting verbetert de verkeersveiligheid door minder voertuigkilometers en een veiligere weg. Voor grote evenementen is extra parkeercapaciteit nodig, er zijn voldoende mogelijkheden om dit te realiseren. Het waarborgen van een goede doorstroming is essentieel om gevaarlijke opstoppingen te voorkomen.

Zie bijlagen bij de motivering voor uitgebreider onderzoek

6.13 Natuur en biodiversiteit (afd 3.5 BKL)

Algemeen

In het kader van de aanpassing van het omgevingsplan is een ook een natuurtoets benodigd. In het verleden is hiertoe reeds een natuurtoets uitgevoerd (Royal HaskoningDHV, 2017). Deze is echter verouderd. Hierna volgende effectbeoordeling is gebaseerd op de geactualiseerde quickscan, die is bijgevoegd bij het omgevingsplan. Hierbij is gebruikgemaakt van eerdere onderzoeken die zijn opgesteld ten behoeve van het MER 2016, Bestemmingsplan Buitengebied Oss (2020) en de voortgangsrapportages van de afgelopen jaren. Doel van deze actualisatie is om te bepalen of de voorgenomen aanpassingen binnen Sportpark Nieuw 5.1.2e kunnen leiden tot negatieve effecten op beschermde natuurgebieden of soorten. Hierbij zijn zowel gebiedsbescherming (Natura 2000 en Natuur Netwerk Brabant) als soortenbescherming (beschermde flora- en faunasoorten) beschouwd. Voor de beoordeling van de effecten is uitgegaan van de referentiesituatie, bestaande uit de huidige vergunde activiteiten. De toekomstige situatie omvat zowel het gewijzigde gebruik (o.a. aanpassing rijtijden en inrichting) als de herinrichting van het terrein en de nieuwe aansluiting op de provinciale weg. De effecten zijn beoordeeld aan de hand van relevante storingsfactoren: geluid, licht, trillingen, stikstofdepositie, versnippering en veranderingen in het ruimtegebruik

Gebiedsbescherming

Sportpark Nieuw 5.1.2e grenst aan de noord- en oostzijde direct aan het Natuur Netwerk Nederland, dat in Noord-Brabant het Natuur Netwerk Brabant (NNB) wordt genoemd, zie ook figuur 5. Dit deel van het NNB staat bekend als Herperduin en bestaat uit een besloten boslandschap (voornamelijk naaldhout) met enkele restanten van bet vroegere heidelandschap (heideveldjes, stuifzandjes en vennen). Langs het Groot Ganzenven groeien onder meer kleine en ronde zonnedauw en veenpluis. De bossen vormen broedgebied voor soorten als havik, sperwer, boomleeuwerik en zwarte specht. Daarnaast komt de das voor in het gebied.

Het gebied heeft als doelstelling om op de lange termijn te bestaan uit natuurbossen (voornamelijk berkeneiken- en beuken-eikenbos, struikheideveldjes, stuifzandjes en ongebufferde tot matig gebufferde vennen.

Effectbeoordeling

Het plan leidt niet tot ruimtebeslag op het NNB waardoor negatieve effecten op oppervlakte en samenhang van het NNB op voorhand kunnen worden uitgesloten. Het plan leidt op dit gebied zelfs tot een kwalitatieve verbetering van het NNB. Doordat het terrein straks direct ontsloten wordt op de N329, neemt de verkeersdruk op de 5.1.2e af. Dit komt de samenhang van het NNB ter plaatse ten goede.

Mogelijke effecten beperken zich daarmee tot tijdelijke verstoring. Deze tijdelijke verstoring bestaat met name uit geluidsverstoring, zie ook figuur 6. Belangrijk voor geluidsverstoring is het geluidsniveau van 42 dB(a). Bij geluidsniveaus hoger dan 42 dB(a) treedt bij bosvogels verstoring op (Reijnen en Foppen, 2006). De 42dB(a) verstoringscontour blijkt:

- Bij grote motorcrosswedstrijden circa 20 meter verder komt te liggen dan de reeds vergunde situatie, zie ook onderstaande figuren;
- Bij kartwedstrijden niet afwijkt ten opzichte van de reeds vergunde situatie;

- Bij trainingsdagen een verandering kent, waarbij het zwaartepunt, een afname van de contour in oostelijke richting plaatsvindt. Dit heeft te maken met de afname van toekomstige trainingsuren kart.

Figuur 6-6. Ligging plangebied (rood oml.jna) ten opzichte van het NNB (groen).

Figuur 6-7. De 42dB(A) contouren voor de vergunde situatie (geel) en de toekomstige situatie (blauw) bij trainingsdagen

Figuur 6-8. Ligging van de 42dB(A) contouren van zowel de vergunde (groen) als toekomstige situatie (roze) voor kartwedstrijden.

Figuur 6-9. Ligging van de 42dB(A) contouren van de vergunde situatie (paars) en de toekomstige situatie (oranje) voor grote motorcrosswedstrijden

Samengevat is sprake van een afname van de geluidsdruk in de toekomstige situatie, voornamelijk als gevolg van een afname van het aantal trainingsuren voor kart. Bovendien leidt de directe ontsluiting van het terrein op de N329 ertoe dat de verkeersbewegingen over de 5.1.2e zullen afnemen. Dit leidt tot een lichte afname van de geluidsdruk op de omgeving. Er is geen sprake van geluidverstoring van wezenlijke kenmerken en waarden van het NNB-gebied Herperduin.

De visuele en lichttechnische effecten van de voorgenomen activiteit zijn beperkt, aangezien het terrein grotendeels omsloten is door bosranden en gedeeltelijke grondwallen. Nachtelijke verlichting is gericht en beperkt in tijd tot de avonden waarop training plaatsvindt (tot uiterlijk 22.00 uur). De Das is met name actief in de schemerperiode en de nacht. Er is daarmee sprake van een beperkte overlap in de actieve periode van de Das waardoor de verstoring minimaal blijft.

Samengevat kan op grond van de ligging van het plangebied, de aard van de activiteiten en de genomen maatregelen wordt geconcludeerd dat het plan geen negatieve effecten veroorzaakt op de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Brabant.

Stikstof

Het plangebied ligt niet binnen en grenst niet aan een Natura 2000-gebied, zie ook figuur 9. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied betreft Rijntakken en ligt op ruim 15 kilometer hemelsbrede afstand. Overige Natura 2000-gebieden liggen hemelsbreed op meer dan 19 kilometer afstand.

Mogelijk relevante storingsfactoren

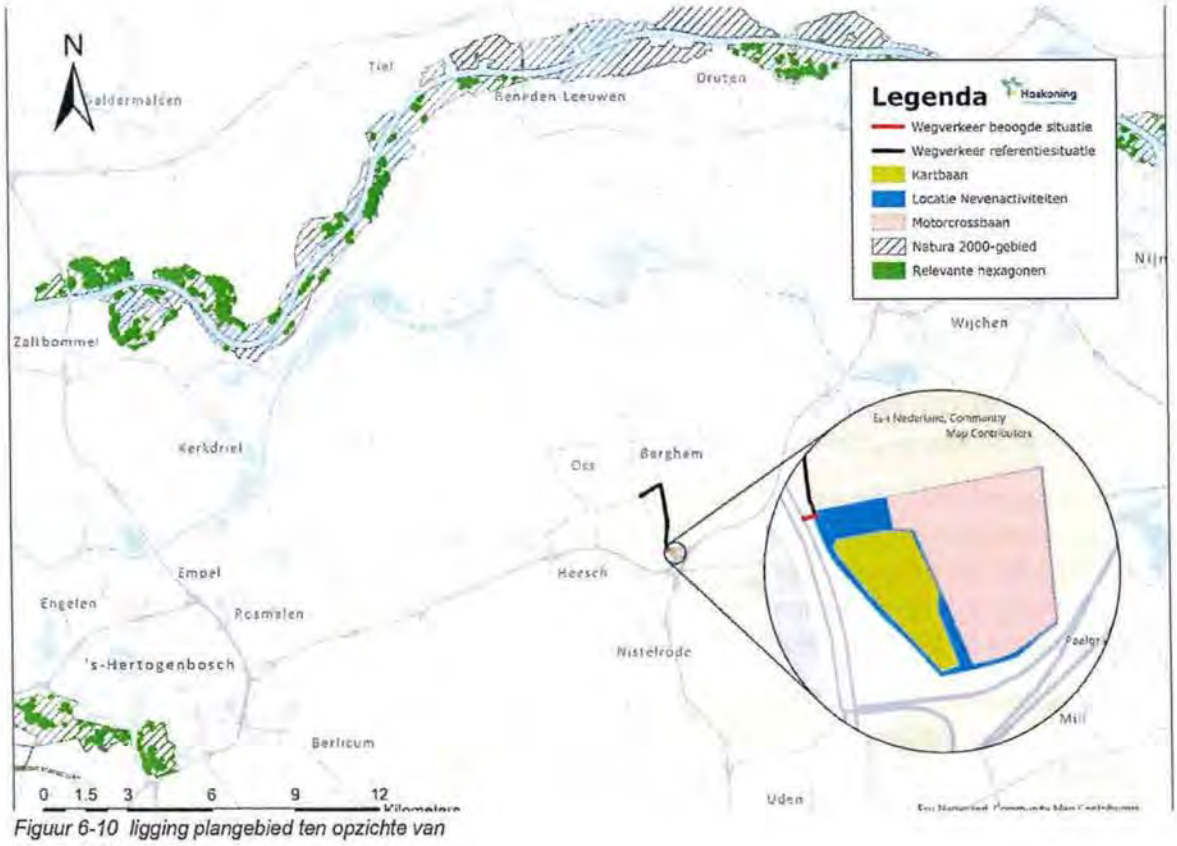
De Effectenindicator zoals aangereikt door het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit (Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit, 2020) geeft een negentiental mogelijke effecten, de zogenoemde storingsfactoren, waarmee in ieder geval rekening moet worden gehouden ten aanzien van in Natura 2000-gebieden beschermde waarden. Op basis van deze storingsfactoren worden de effecten op de Natura 2000-gebieden in de omgeving beoordeeld. De afstand van de Natura 2000-gebieden tot het plangebied is dusdanig groot dat voor de meeste storingsfactoren op voorhand kan worden uitgesloten dat deze zullen optreden als gevolg van de voorgenomen activiteit. Dit als gevolg van het gegeven dat emissies van bijvoorbeeld geluid, licht en trillingen, als gevolg van tussenliggend landgebruik als wegen en woonkernen, in combinatie met de afstand ter plaatse van geen enkel Natura 2000-gebied nog waarneembaar zijn. Daarnaast vinden geen ingrepen plaats die effect hebben op grondwaterstanden of de waterhuishouding van Natura 2000-gebieden dan wel leiden tot verzoeting, verzilting of vernatting van deze gebieden. De voorgenomen activiteit grijpt dan ook niet in op het regionale grondwater of watersystemen waar enig Natura 2000-gebied onderdeel van is.

Effecten ten gevolge van vrijwel alle in de Effectenindicator opgenomen storingsfactoren zijn dan ook op voorhand uitgesloten. De enige storingsfactoren waarvan op voorhand niet duidelijk is of deze relevant zijn, zijn verzuring en vermesting door N-depositie (stikstofdepositie) uit de lucht. Verzuring en vermesting wordt daarom nader behandeld in onderstaande effectbeoordeling.

Effectbeoordeling stikstof

In opdracht van de gemeente Oss heeft 5.1.2e een stikstofonderzoek uitgevoerd in het kader van het omgevingsplan. De Natura 2000 gebieden liggen op meer dan 15 km van het sportpark; de Beschermde Natuurmonumenten liggen op meer dan 19 km van het sportpark. Gezien deze grote afstand is voor de beoordeling van de effecten alleen het aspect stikstofdepositie van belang.

In opdracht van de gemeente Oss heeft 5.1.2e een stikstofonderzoek uitgevoerd in het kader van het omgevingsplan. Bij het berekenen van de stikstofdepositie voor zowel de huidige (vergunde) situatie als de referentiesituatie is gebruikgemaakt van de AERIUS Calculator versie 2025 (publicatiedatum oktober 2025). Deze versie bevat de meest recente inzichten uit metingen en wetenschappelijk onderzoek over stikstofuitstoot en -neerslag en is wettelijk verplicht voor toestemmingverlening voor activiteiten met mogelijke invloed op Natura 2000-gebieden.

Figuur 6-10 ligging plangebied ten opzichte van Natura2000 gebied

Uitgangspunten

De hoofdactiviteiten op Sportpark Nieuw 5.1.2e bestaan uit motorcross- en kartingactiviteiten welke plaatsvinden op diverse dagen en onder te verdelen zijn in trainingen en wedstrijden. Daarnaast is er een schietbaan aanwezig voor schietactiviteiten. Naast deze kernactiviteiten vinden in beperkte mate nevenactiviteiten plaats, onder andere de inzet van hulpdiensten, klein transport, diesel aangedreven voertuigen (bijv. tactoren) voor wegslepen en baanonderhoud.

Als gevolg van de activiteiten op het terrein vinden er ook verkeersbewegingen van de rijders, de bezoekers en ondersteunend personeel van en naar het sportpark plaats.

Het Sportpark Nieuw 5.1.2e is voornemens om wijzigingen in aantal, samenstelling en tijdsduur van haar activiteiten door te voeren. Deze wijzigingen zorgen voor een permanente wijziging in de hoeveelheid stikstofuitstoot.
Naast de wijzigingen in de activiteiten zal ook het sportpark worden heringericht en wordt er een nieuwe afslag gerealiseerd vanaf de provinciale weg. Tijdens de werkzaamheden worden divers, brandstof aangedreven, materieel (o.a. graafmachines, betonmixers, bouwkranen etc.) ingezet.

Onderbouwing stikstofeffecten en voortoets Natura 2000 n.a.v actualisatie stikstofonderzoek

Gedurende het opstellen van het omgevingsplan is op meerdere momenten gerekend aan stikstofemissies en -depositie. Uit het stikstofonderzoek van 5.1.2e (september 2025) bleek destijds dat er geen bijdrage (0,00) van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden optrad als gevolg van het plan. Dit betrof zowel de aanlegfase als de beoogde toekomstige gebruiksfase.

Ter verificatie van deze resultaten is eind November 2025 een actualisatieberekening uitgevoerd op basis van de meest recente versie van de AERIUS Calculator. Op basis van die berekening blijkt dat sprake is van een minimale bijdrage van stikstofdepositie van maximaal 0,01 mol N/ha/jaar in één leefgebiedtype binnen Natura 2000-gebied Rijntakken. In alle overige habitattypen en leefgebiedtypen treedt geen effect op.

Bij deze actualisatie zijn geen wijzigingen aangebracht in de uitgangspunten voor het omgevingsplan (de voorgenomen activiteiten en toevoeging van een nieuwe ontsluiting op de N329). De geconstateerde bijdrage is daarom uitsluitend het gevolg van aanscherpingen in het rekenmodel van AERIUS en niet van feitelijke wijzigingen in het project of van extra emissiebronnen.

Om de significantie van de bijdrage te beoordelen is een wettelijk verplichte voortoets uitgevoerd. Deze voortoets is door Kleijberg Ecologie opgesteld (kenmerk *KE419-01*, d.d. 5 december 2025) en is bijgevoegd als onderdeel van dit onderzoek. De resultaten uit het stikstofonderzoek zijn bijgevoegd als onderdeel van de motivering van het omgevingsplan.

Resultaten

Om de significantie van deze bijdrage te beoordelen is een verplichte voortoets uitgevoerd door Kleijberg Ecologie (kenmerk *KE419-01*, d.d. 5 december 2025). Uit deze voortoets blijkt het volgende:

- De berekende bijdrage van stikstofdepositie is zeer gering (maximaal 0,01 mol N/ha/jaar) en beperkt zich tot een klein deel van één leefgebiedtype binnen Natura 2000-gebied Rijntakken. De omvang van zowel de ruimtelijke begrenzing als de hoogte van de bijdrage blijft ruim onder niveaus waarbij enige vorm van ecologische respons verwacht mag worden. Het betreft daarmee een lokaal en marginaal effect, dat binnen de natuurlijke variatie van atmosferische depositie valt.
- De bijdrage is onvoldoende om meetbare effecten te veroorzaken op vegetatie, habitatstructuren of ecologische functies van stikstofgevoelige habitattypen. Dergelijke effecten treden pas op bij substantieel hogere en langdurig optredende deposities, terwijl hier sprake is van een minimale bijdrage die geen invloed heeft op processen zoals bodemchemie of concurrentieverhoudingen tussen soorten.
- De depositie veroorzaakt geen veranderingen in biomassa-opbouw, groeisnelheid van planten, of in processen van verzuring en nutriëntenbeschikbaarheid. De bijdrage blijft ver onder de drempelwaarden waarbij effecten op bodem-pH of nutriëntbalansen kunnen worden verwacht. Hierdoor worden bodemcondities, mineralenhuishouding en groeiplaatsfactoren niet beïnvloed.
- De soortensamenstelling en kwaliteit van habitattypen en leefgebieden blijft onveranderd. De bijdrage is ecologisch niet in staat om verschuivingen te veroorzaken in bijvoorbeeld dominantiepatronen, de aanwezigheid van karakteristieke soorten of de stabiliteit van vegetatiestructuren. Ook worden

habitatfuncties voor fauna niet aangetast, omdat geen veranderingen optreden in vegetatiestructuur, voedselaanbod of microhabitats.
- Significante gevolgen zijn uitgesloten, ook wanneer wordt gekeken naar cumulatieve effecten met andere projecten. De voortoets toont aan dat de zeer beperkte bijdrage geen optelsom vormt die een ecologisch relevante verandering kan veroorzaken. In combinatie met de afwezigheid van effecten op ecosysteemprocessen en habitatkwaliteit kan met zekerheid worden gesteld dat het project geen invloed heeft op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebied Rijntakken.

Tijdens de aanlegfase is er geen sprake van een tijdelijke bijdrage van stikstofdepositie (0,00 mol N/ha/j). Hiermee kunnen negatieve effecten op omliggende Natura 2000-gebieden tijdens de aanlegfase op voorhand worden uitgesloten. Bij de concretisering van de werkzaamheden en de uiteindelijke vergunningverlening zal moeten blijken dat deze voldoen aan de geldende vergunningskaders voor de bescherming van natuur, milieu en landschap, zoals opgenomen in het TAM-omgevingsplan.

Conclusie stikstof
Op grond van de zeer beperkte stikstofbijdrage (0,01 N/ha/jaar) en het uitblijven van ecologisch relevante effecten kan worden geconcludeerd dat het plan geen risico vormt voor de kwaliteit, instandhouding of ontwikkeling van de betrokken Natura 2000-habitattypen. De geringe bijdrage van stikstof leidt niet tot aantasting van Natura 2000-waarden. Dit blijkt uit de verplichte ecologische voortoets die als gevolg van de stikstofberekeningen is opgesteld. Daarmee zijn significante gevolgen met zekerheid uitgesloten, ook in cumulatie met andere projecten. Het project is daarmee vergunbaar binnen het geldende wettelijke kader.

<u>Soorten en houtopstanden</u>
In dit onderdeel is de (mogelijke) aanwezigheid van onder de Omgevingswet beschermde soorten beschreven en wordt voor de aanwezige habitats beoordeeld of ze geschikt zijn voor onder de Omgevingswet beschermde soorten. Tevens is per soort(groep) een effect-beoordeling opgenomen en worden eventuele vervolgstappen beschreven. Voor de uitgebreide onderzoekbeschrijving wordt verwezen naar het natuuronderzoek, bijgevoegd bij het omgevingsplan.

- **Vaatplanten**
  Binnen het plangebied zijn mogelijk groeiplaatsen aanwezig van dennenorchis en kluwenklokje, beide wettelijk beschermde soorten. De habitatomstandigheden (droog zand, bosranden, extensief grasland) zijn geschikt.

  Effect: Bij aanleg van de ontsluiting op de N329 kunnen groeiplaatsen worden vergraven of beschadigd.
  Conclusie: Nader onderzoek vereist naar daadwerkelijke aanwezigheid van deze soorten.

- **Grondgebonden zoogdieren**
  In de omgeving zijn waarnemingen bekend van o.a. bunzing, das, eekhoorn, steenmarter, wezel en mogelijk hermelijn. Het plangebied biedt geschikt habitat voor deze soorten, vooral in ruigtes, bosranden en zandige delen.

  Effect: Ontgraving van geluidswallen en kap van bomen voor de N329-ontsluiting

kunnen leiden tot vernietiging van verblijfplaatsen en mogelijk doding of verstoring (art. 11.54 Bal).
Conclusie: Vergunning plichtige activiteit is mogelijk; aanvullend onderzoek nodig.

- **Vleermuizen**
  Er is potentieel geschikt habitat aanwezig voor boom- en gebouwbewonende soorten (zoals gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis). De westelijke bomenrij vormt mogelijk een vliegroute tussen Herperduinen en Maashorst.

  Effect: Kap van bomen en wijziging/verplaatsing van gebouwen kan leiden tot vernietiging van verblijfplaatsen en verstoring van vliegroute (art. 11.46 Bal).
  Conclusie: Mogelijke overtreding van het Bal; nader vleermuisonderzoek vereist.

- **Broedvogel**
  Het plangebied biedt geschikt biotoop voor algemene broedvogels (merel, houtduif, roodborst) en mogelijk jaarrond beschermde soorten (buizerd, havik, sperwer, huismus, kerkuil).

  Effect: Kap van bomen en sloop/verplaatsing van gebouwen kunnen leiden tot vernietiging of verstoring van nesten (art. 11.37 Bal).
  Conclusie: Werkzaamheden buiten broedseizoen uitvoeren; bij aanwezigheid jaarrond beschermde nesten geldt vergunningsplicht.

- **Vissen**
  Er zijn geen beschermde vissoorten aangetroffen; aanwezige wateren staan niet in verbinding met andere waterlichamen.

  Effect: Geen.
  Conclusie: Negatieve effecten uitgesloten.

- **Amfibieën**
  Waarnemingen in de omgeving van o.a. heikikker, kamsalamander, poelkikker, rugstreeppad en Alpenwatersalamander. Open wateren en zandige delen vormen geschikt habitat.

  Effect: Werkzaamheden kunnen leiden tot verlies van leefgebied en doding van dieren (art. 11.46/11.54 Bal).
  Conclusie: Nader onderzoek noodzakelijk; mogelijk vergunningplicht.

- **Reptielen**
  Geschikt leefgebied aanwezig voor hazelworm en levendbarende hagedis.

  Effect: Aanleg van ontsluiting kan leiden tot verlies van leefgebied en doding van dieren (art. 11.54 Bal).
  Conclusie: Aanvullend onderzoek vereist; mogelijk vergunningplicht.

- **Ongewervelde diersoorten**
  Potentieel geschikt habitat voor grote vos en gevlekte witsnuitlibel; andere zeldzame soorten niet verwacht.

Effect: Geen negatieve effecten; bomen rond open water blijven behouden.
Conclusie: Geen aanvullende maatregelen nodig.

- **Rode Lijst-soorten**
  Binnen en rond het plangebied zijn geen Rode Lijst-soorten vastgesteld.

  Effect: Geen.
  Conclusie: Geen effecten.

- **Houtopstanden**
  Het gebied ligt buiten de bebouwingscontour van Oss, waardoor §11.3 Bal van toepassing is.

  Effect: Kapmelding verplicht bij Gedeputeerde Staten en herbeplantingsplicht binnen 3 jaar.
  Conclusie: Kapmelding en eventuele gemeentelijke vergunning noodzakelijk.

Aanvullend onderzoek
Met de voorgenomen ontsluiting van het plangebied op de N329 dienen meerdere bomen gekapt te worden. Ook is men voornemens om vervanging en/of verplaatsing van een deel van de bestaande bebouwing mogelijk te maken. Als gevolg hiervan kunnen vaste rust- en voortplantingsplaatsen van een aantal soorten worden beschadigd en vernietigd. Geadviseerd wordt om aanvullend veldonderzoek uit te voeren in het voorjaar en de zomerperiode om aanwezigheid en gebruik van het terrein met zekerheid vast te stellen. Indien tijdens dit onderzoek beschermde verblijfplaatsen worden aangetroffen, dient vergunningverlening te worden uitgevoerd binnen de kaders van de Omgevingswet (omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit en het treffen van mitigerende en eventueel ook compenserende maatregelen). De te treffen maatregelen kunnen pas na het verkrijgen van de resultaten van het nader onderzoek tot in detail worden uitgewerkt.

Soortgroep	Beschermde soorten	Functie	Relevante maatregelen / aandachtspunten
Vaatplanten	Dennenorchis en kluwenklokje	Groeiplaatsen (bosranden)	Markeren en ontzien van groeiplaatsen
Grondgebonden zoogdieren	Bunzing, das, hermelijn, steenmarter, eekhoorn, wezel,	Vaste rust- en voortplantingsplaatsen (struwelen, tussen boomwortels) en foerageergebied	Geen kap of vergravingen in het voorjaar en de zomer; behoud houtwallen
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis laatvlieger, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis	Vaste rust- en voortplantingsplaatsen (bomen en gebouwen) en vaste vliegroute	Werken buiten het vleermuisactieve seizoen (buiten periode van half april tot november), gebruik van vleermuisvriendelijke verlichting

Vogels	Boomvalk, buizerd, havik, sperwer, ransuil, huismus, kerkuil, wespendief, ooievaar, roek	Vaste rust- en voortplantingsplaatsen (bomen en gebouwen) en foerageergebied	Niet werken binnen 75 meter van nesten, werken buiten broedseizoen.
Amfibieën	Alpenwatersalamander, heikikker, kamsalamander, poelkikker, rugstreeppad	Vaste rust- en voortplantingsplaatsen (open wateren) en overwinteringshabitat (vergraafbaar zand, tussen boomwortels, onder plaatmateriaal)	Geen verstoring van poelen; behoud voortplantingswater; ecologische begeleiding bij graafwerk, plaatsen amfibiewerende schermen
Reptielen	Levendbarende hagedis, hazelworm	Vaste rust- en voortplantingsplaatsen (bosranden en heiden) en overwinteringshabitat (tussen boomwortels, onder plaatmateriaal)	Grondwerk buiten actieve periode; behoud struweel
Ongewervelden	Grote vos, gevlekte witsnuitlibel	Vaste rust- en voortplantingsplaatsen (wilgen en open wateren) en overwinteringshabitat (holle bomen en open wateren)	Behoud wilgen, holle bomen en natuurlijke oeverzones;

Conclusie soorten en houtopstanden
Het plangebied bevat potentieel geschikt habitat voor diverse beschermde planten- en diersoorten. Met name de ingrepen voor de ontsluiting op de N329 (kap, ontgraving, bebouwingswijziging) kunnen leiden tot vernietiging of verstoring van beschermde soorten. Voor meerdere soortgroepen is nader onderzoek en mogelijk een ontheffing of vergunning op grond van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) noodzakelijk.

Zie bijlagen bij de motivering voor uitgebreider onderzoek

6.14 Toetsing Besluit mer en mer-beoordeling

Uit Hoofdstuk 11 van het Omgevingsbesluit volgt dat voor activiteiten die belangrijke nadelige effecten voor het milieu kunnen hebben, er een procedure in het kader van de milieueffectrapportage (mer) moet worden doorlopen. Zo kan het milieubelang volwaardig worden meegenomen in de besluitvorming.

In bijlage V bij het Omgevingsbesluit zijn in één lijst zowel de mer-plichtige als de mer-beoordelingsplichtige gevallen opgenomen en de daarvoor benodigde besluiten. Zoals in de inleiding benoemd, is in 2016 een milieueffectrapportage opgesteld voor het voornemen van Nieuw 5.1.2e . Op basis van het 'oude recht' was er toen de plan-mer-plicht voor het bestemmingsplan. Gekeken naar de duiding van de ontwikkelingen is er onder de Omgevingswet geen sprake meer van een directe plan-mer-plicht. Er is sprake van een plan-mer-beoordelingsplicht voor zowel de voor de ontwikkelingen op Sportpark Nieuw 5.1.2e als voor de realisatie van de ontsluitingsweg.

De grondslag voor de mer-beoordelingsplicht voor dit plan wordt gevormd door bijlage V van het Omgevingsbesluit, onderdeel M6: *Permanente race- of testbanen voor gemotoriseerde voertuigen*. Uit kolom 3 volgt dat voor aanleg, wijziging of uitbreiding hiervan de mer- beoordelingsplicht geldt. Uit kolom 2 blijkt dat in dit geval geen directe mer-plicht van toepassing is.

In hoofdstuk 3 van de toelichting is het voornemen beschreven om de ontsluiting van het circuit te wijzigen. Die wijziging past reeds in het omgevingsplan tijdelijke deel. Daarom hoeft het omgevingsplan hiervoor niet gewijzigd te worden. Om uit te sluiten dat het plan en de wijziging van de ontsluiting juridisch wordt gezien als het 'opsplitsen' van een samenhangende activiteit, zijn de effecten van de gewijzigde ontsluiting betrokken bij de voorliggende mer-beoordeling.

De grondslag voor de mer-beoordelingsplicht voor het wijzigen van de ontsluiting wordt gevormd door bijlage V van het Omgevingsbesluit, onderdeel J1: *Wegen*. Voor de aanleg, wijziging of uitbreiding van een weg geldt, op grond van kolom 3, de mer-beoordelingsplicht. De drempelwaarden die in kolom 2 zijn opgenomen worden niet overschreden.

De inhoud van de hiervoor beschreven paragrafen zijn verkorte uitwerkingen van de uitgebreidere teksten in de bijgevoegde mer-beoordeling en omgevingsplanonderzoeken.

Conclusie mer-beoordeling
In de mer-beoordeling is een integrale beschouwing gegeven van de kenmerken van het plan en de mogelijke milieueffecten van de voorgenomen ontwikkeling van Sportpark Nieuw 5.1.2e . Deze beoordeling biedt het bevoegd gezag – de gemeente Oss – de benodigde onderbouwing om te bepalen of het opstellen van een milieueffectrapport (MER) noodzakelijk is.

De beoordeling is uitgevoerd conform Bijlage II van de SMB-richtlijn en de artikelen 11.1 van het Omgevingsbesluit en 16.36 van de Omgevingswet. Daarbij zijn zowel de kenmerken van het plan als de aard, duur, frequentie en omkeerbaarheid van de effecten beschouwd. Uit de analyses volgt dat de effecten overwegend lokaal en beperkt van omvang zijn en geen belangrijke nadelige gevolgen veroorzaken voor het milieu.

Het plan behelst een actualisatie van de activiteiten op het terrein, de modernisering van gebouwen en een nieuwe ontsluiting op de N329. De meeste effecten treden binnen het bestaande plangebied op en blijven binnen de geldende milieukaders.

Samengevat zijn de resultaten als volgt:

- **Verkeer en ontsluiting**: De nieuwe aansluiting op de N329 vermindert de verkeersdruk op de 5.1.2e en verhoogt de verkeersveiligheid. Ook in de toekomstige situatie (2040) ontstaan geen knelpunten.
- **Geluid**: De geluidbelasting blijft binnen de bestaande geluidzone (50 dB(A)). De meeste woningen blijven onder de vergunde waarden; alleen bij één woning treedt een lichte toename op, binnen de norm. Wel kan de hoorbaarheid van activiteiten toenemen, wat vraagt om borging van gebruiksuren en monitoring in het omgevingsplan.
- **Luchtkwaliteit**: De concentraties NO_2, PM_{10} en $PM_{2.5}$ blijven ruimschoots onder de wettelijke grenswaarden. Vanaf 2030 gelden strengere EU-normen; lokaal kan NO_2 iets boven deze toekomstige norm uitkomen, maar dit hangt niet samen met de activiteiten van het sportpark.
- **Externe veiligheid:** Er worden geen nieuwe risicovolle bronnen toegevoegd. De opslag van munitie en propaan blijft binnen de veiligheidsafstanden uit het Bal. De Veiligheidsregio Brabant-Noord heeft bevestigd dat de wijzigingen geen nadelige invloed hebben op veiligheid, zelfredzaamheid of bestrijdbaarheid.
- **Water**: Het terrein voldoet aan de doelen van waterschap Aa en Maas voor een klimaatbestendig watersysteem. Regenwater infiltreert lokaal; de beperkte extra verharding wordt gecompenseerd binnen het bestaande systeem. Er ontstaan geen waterknelpunten of negatieve effecten op grond- of oppervlaktewater.
- **Bodem**: De bodemkwaliteit is schoon tot licht verontreinigd en geschikt voor huidig en toekomstig gebruik. Er is geen saneringsnoodzaak. Bodemzorgplicht en lekdichte voorzieningen waarborgen behoud van kwaliteit.
- **Natuur**: Uit het ecologisch onderzoek en de ecologische voortoets blijken geen significante effecten op Natura 2000-gebieden of beschermde natuurmonumenten (stikstofdepositie = 0,01 mol N/ha/jr). Het plan leidt niet tot verlies van natuur binnen het Natuur Netwerk Brabant en verbetert de ecologische samenhang door minder verkeersdruk. Wel zijn aanvullende soortonderzoeken en mitigerende maatregelen vereist voor vleermuizen, amfibieën en grondgebonden zoogdieren.
- **Landschap, cultuurhistorie en archeologie**: De verplaatsing van de entree naar de N329 versterkt de beleving van het bosgebied Herperduin en vermindert verkeersdruk. Archeologisch vooronderzoek is alleen noodzakelijk bij ingrepen > 100 m^2 en > 0,30 m diep, buiten de reeds vrijgegeven zones.
- **Duurzaamheid**: Het plan draagt bij aan de duurzaamheidsdoelen van de gemeente Oss door elektrificatie van voertuigen, inzet van zonnepanelen, hergebruik van materialen en vermindering van CO_2-uitstoot door kortere rijafstanden.

Conclusie

De voorgenomen ontwikkeling van Sportpark Nieuw 5.1.2e leidt niet tot belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu. De milieueffecten zijn lokaal, beheersbaar en vallen binnen de wettelijke milieukaders. De cumulatieve effecten met andere ontwikkelingen zijn verwaarloosbaar.

Wel blijven enkele aandachtspunten en onzekerheden relevant:

- Stikstof: de bijdrage van 0,01 N/ha/jaar is niet significant op basis van de ecologische voortoets. Bij wijziging van rekenmethodiek of regelgeving kan aanvullende onderbouwing vereist zijn. Ook dienen bij vergunningverlening de stikstofberekeningen mogelijk te worden aangevuld

- Natuur: uitvoeren van aanvullende soortonderzoeken en toepassing van mitigerende maatregelen voorafgaand aan de uitvoering van plannen.
- Geluid: Het onderzoek toont aan dat de geluidbelasting van het sportpark binnen de wettelijke normen blijft. De bestaande geluidzone hoeft niet te worden vergroot en de geluidniveaus blijven binnen de grens van 50 dB(A). Wel is het zo dat omwonenden het geluid van motoren en karts vaker zullen horen, omdat er meer trainingsuren en wedstrijddagen komen. Dat kan ertoe leiden dat mensen het geluid vaker opmerken, ook al blijft het binnen de wettelijke grenzen.
- Archeologie: naleving van gemeentelijke richtlijnen bij bodemverstoringen.

Mits deze mitigerende maatregelen en borgingen worden toegepast, is geen sprake van belangrijke nadelige milieugevolgen. De mer-beoordeling wordt daarmee als afdoende beschouwd voor de wijziging van het omgevingsplan; het opstellen van een volledig milieueffectrapport (MER) is niet noodzakelijk.

7 Haalbaarheid

7.1 Wettelijk kostenverhaal

Het plan faciliteert de bouw van nieuwe (hoofd-)gebouwen. In theorie kan er dus sprake zijn van wettelijk kostenverhaal. Hiervoor worden in dit TAM-omgevingsplan geen regels opgenomen, omdat de gemeente kostendrager van dit plan is.

7.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Het TAM-omgevingsplan voor Sportpark Nieuw 5.1.2e is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met verschillende betrokken partijen. De totstandkoming van het plan is onderdeel van een langer lopend traject. De omgevingsdialoog heeft als doel gehad om belangen, aandachtspunten en zorgen van omwonenden en betrokken organisaties vroegtijdig in beeld te brengen en te verwerken in het ontwerp-TAM-omgevingsplan.

Proces en werkwijze
De gemeenten Oss, Bernheze en Maashorst voeren gezamenlijk de omgevingsdialoog uit, waarbij de gemeente Oss namens de drie gemeenten het proces coördineert. De dialoog is vormgegeven via een klankbordgroep en aanvullende informatiebijeenkomsten voor overige belanghebbenden.

Klankbordgroep
Al geruime tijd functioneert de Klankbordgroep Nieuw 5.1.2e als vast overlegorgaan. In deze groep zijn vertegenwoordigd: Dorpsraad 5.1.2e, bewoners van 't Mun en 5.1.2e, Stichting Nieuw 5.1.2e, SRMV 5.1.2e, Circuitpark 5.1.2e, Schietvereniging BSVV, Coöperatie Bedrijventerrein Vorstengrafdonk en IVN. De klankbordgroep heeft input geleverd over onder meer het gebruik van het terrein, geluid, verkeer, ontsluiting, natuurwaarden en de communicatie met de omgeving. De bijeenkomsten zijn voorbereid en gefaciliteerd door de gemeente Oss, die tevens zorgde voor de verslaglegging. De verslagen zijn openbaar gemaakt via de gemeentelijke website. Voorafgaand aan behandeling door de colleges heeft de klankbordgroep advies uitgebracht over het concept-ontwerp TAM-omgevingsplan; dit advies maakt deel uit van de formele besluitvorming.

Andere belanghebbenden
Naast de klankbordgroep zijn ook andere belanghebbenden betrokken via een inloopbijeenkomst. Tijdens deze bijeenkomst konden inwoners van Oss, Bernheze en Maashorst kennisnemen van het concept-ontwerp TAM-omgevingsplan en hun reacties kenbaar maken. De inbreng is samengevat en verwerkt in het ontwerp-TAM-omgevingsplan, dat samen met een verslag van de bijeenkomst aan de drie colleges en raden wordt voorgelegd.

Partners en bestuurlijke afstemming
Tijdens de voorbereiding is overleg gevoerd met:

- Provincie Noord-Brabant, toetsing van de ontsluiting op de N329 en afstemming over procedures;
- Rijkswaterstaat, betrokken bij de beoordeling van de aansluiting op de provinciale weg;

- Gemeenten Bernheze en Maashorst, afstemming over de geluidzone die deels over hun grondgebied ligt;
- Stichting Nieuw 5.1.2e , overleg over gebruiksuren, openingstijden en randvoorwaarden voor de renovatie van gebouwen;

7.3 Samenvatting en verwerking van ontvangen reacties

Tijdens de dialoog en consultatie zijn diverse reacties ontvangen vanuit IVN, Vorstengrafdonk, Dorpsraad 5.1.2e en omwonenden, Provincie Noord Brabant, OBDN, Waterschap Aa en Maas en Stichting Nieuw 5.1.2e .

De reacties zijn gebundeld, beoordeeld en - waar mogelijk - verwerkt in het plan.

Het concept ontwerp TAM-omgevingsplan is voorgelegd aan de provincie Noord-Brabant, het Waterschap Aa en Maas en Veiligheidsregio Brabant-Noord. Ook is het concept ontwerp TAM-omgevingsplan voorgelegd aan Dorpsraad 5.1.2e . De afstemming met de ketenpartners heeft het volgende opgeleverd.

Provincie Noord-Brabant
In het kader van afstemming met ketenpartners heeft de gemeente het concept ontwerp TAM-omgevingsplan voorgelegd aan de provincie Noord-Brabant. De provincie heeft hierop als volgt gereageerd. Samengevat:

Algemene beoordeling

De provincie stelt vast dat het plan niet voldoet aan de eisen voor kwaliteitsverbetering van het landschap, zoals voorgeschreven in de Omgevingsverordening Noord-Brabant. Omdat de bebouwing fors toeneemt (van circa 960 m² naar 5.000 m²), geldt dat het project een berekende kwaliteitsverbetering van het landschap moet realiseren.
Het project valt onder categorie 3-ontwikkelingen, waarvoor die verbetering verplicht is.

Advies Water en Bodem

De afdeling Water en Bodem geeft aan dat het plan onvoldoende aandacht besteedt aan de waterhuishouding. Het huidige ontwerp toont niet aan dat het project geen netto verdroging veroorzaakt.
Zij adviseren het plan verder uit te werken met maatregelen die de waterbalans verbeteren.

Belangrijkste bevindingen en aanbevelingen:

- *Het gebied ligt nabij de attentiezone waterhuishouding en het Natuurnetwerk Brabant (NNB), en is geschikt voor infiltratie van hemelwater. Het plan bevat echter nog te weinig infiltratiemaatregelen.*
- *De toename van verhard oppervlak moet volgens de compensatieregeling van het waterschap op eigen terrein worden gecompenseerd (bijv. via wadi's, onverharde zones of afvoer naar de bestaande poel).*
- *Er wordt geadviseerd om een voorzuivering toe te passen om vervuiling van afstromend water te voorkomen.*

- *De analyse van de grondwaterstand is te beperkt: de provincie vraagt om te onderzoeken waar het water in de bestaande poel vandaan komt, omdat die mogelijk te diep is en daardoor onnodig grondwater verdampt — wat strijdig is met het vernattingsdoel van het omliggende gebied.*

Reactie gemeente Oss: deze onderdelen zijn overgenomen en verwerkt in de motivering en mer-beoordeling.

Omgevingsdienst Noord Brabant (OBDN)
De omgevingsdiens Noord Brabant (QBDN) heeft advies gegeven op het concept omgevingsplan. De ODBN-beoordeling concludeert dat het omgevingsplan in eerste instantie nog onvoldoende milieu-technisch is onderbouwd. Vooral de aspecten geluid, monitoring, externe veiligheid en planregels vragen nadere uitwerking of verduidelijking voordat het plan juridisch en milieuhygiënisch houdbaar is.

Reactie gemeente Oss: het advies is uitgebreid overgenomen en verwerkt in het omgevingsplan, de motivering en mer-beoordeling voor SNZ Oss. Dat ziet met name op de onderdelen geluid, externe veiligheid en de planregels.

Waterschap Aa en Maas
Het waterschap heeft op 29 oktober 2025 aangegeven dat er geen ruimtelijke waterschap belangen van toepassing zijn binnen het plangebied. Wel wordt aangegeven dat in de motivering een magere beschrijving is opgenomen van het waterschapsbeleid. Het waterschap heeft verzocht om de volgende tekst te verwerken in de motivering.

Waterbeheerplan

Op 19 november 2021 is het nieuwe waterbeheerplan van waterschap Aa en Maas vastgesteld. In dit plan is beschreven welke doelstellingen het waterschap nastreeft in de periode 2022-2027 en hoe zij die doelstellingen wil gaan halen. Het plan geldt van 22 december 2021 tot en met 21 december 2027.

Het waterbeheerplan is uitgewerkt in de volgende drie programma's:

1. *Waterveiligheid; Het programma 'Waterveiligheid' draait om de bescherming tegen overstromingen vanuit de Maas en het regionale watersysteem.*
2. *Klimaatbestendig en gezond watersysteem; Het programma 'Klimaatbestendig en gezond watersysteem' draait om een goed functionerend watersysteem in normale én in extreem droge en natte situaties: klimaatbestendig, robuust, veerkrachtig en stuurbaar. Daarbij let het waterschap op de hoeveelheid (goede waterpeilen, het vasthouden van water en het omgaan met wateroverlast en droogte); en op de kwaliteit van het water (chemisch en ecologisch).*
3. *Schoon Water; In het programma 'Schoon Water' speelt het zuiveren van afvalwater een centrale rol.*

Voor bebouwde gebieden heeft het waterschap specifieke doelen geformuleerd. In bebouwd gebied werkt het waterschap toe naar een klimaatrobuust watersysteem waarin:

- *schoon water niet naar de zuivering gaat, maar het grondwater voedt;*

- *de waterkwaliteit geen risico's geeft voor de volksgezondheid en geschikt is voor een goede ontwikkeling van flora en fauna, maar ook voor recreatie en evenementen;*
- *de kans op wateroverlast en problemen door droogte en hittestress acceptabel is;*
- *de betrokkenheid en het waterbewustzijn van inwoners, bedrijven en andere stedelijke partners is toegenomen.*

Deze programma's zijn verder uitgewerkt in het WBP naar concrete doelstellingen. Deze doelstellingen vinden onder andere een doorwerking in de beschikbare instrumenten van het waterschap; Waterschapsverordening, legger, communicatie en stimuleringsmiddelen.

Waterschapsverordening

De Waterschapsverordening omvat samen met de Omgevingswet alle gebods- en verbodsbepalingen met betrekking tot ingrepen of activiteiten die consequenties hebben voor de waterkwantiteit, waterkwaliteit en waterveiligheid. De Waterschapsverordening is verder uitgewerkt in beleids- en algemene regels.

Legger

De Waterschapsverordening verwijst in de gebods- en verbodsbepalingen volop naar de legger. De legger legt de status en afmetingen behorende bij de regels van de Waterschapsverordening vast in een overzichtskaart van het waterbeheersgebied. Op deze kaart zijn onder andere dijken, waterlopen en bijbehorende beschermingszones aangegeven.

Reactie gemeente Oss: Naar aanleiding van de reactie van het waterschap is de motivering aangepast.

Veiligheidsregio Brabant-Noord
De Veiligheidsregio Brabant-Noord heeft op 28 oktober 2025 het volgende advies gegeven:

U hebt de Veiligheidsregio Brabant Noord in de gelegenheid gesteld om te reageren op het concept TAM-omgevingsplan Sportpark Nieuw 5.1.2e *gemeente Oss. Het betreft een actualisatie van de activiteiten op het sportpark waar lawaaisporten (motorcross en karting) al zijn toegestaan en in het plan wordt uitgegaan van een nieuwe ontsluiting op de N329.*

Het plangebied ligt gedeeltelijk in het explosie- en gifwolkaandachtsgebied van de A50 en A59. Daarnaast zijn er twee risicovolle activiteiten in het plangebied aanwezig, de opslag van munitie voor de schietvereniging en de opslag van propaan. De wijziging leidt echter niet tot wijzigingen in het risicoprofiel en heeft geen negatieve invloed op de mate van zelfredzaamheid en de bestrijdbaarheid. Om deze reden zien wij geen aanleiding voor het geven van advies voor omgevingsveiligheid. Naast omgevingsveiligheid kijkt de veiligheidsregio ook naar de reguliere mogelijkheid van het bestrijden van incidenten. Hiervoor zijn in voorliggend plan geen aandachtspunten.

Reactie gemeente: Het advies van de Veiligheidsregio is verwerkt in paragraaf 6.1 van deze motivering. Het advies geeft geen aanleiding tot aanpassing van het plan.

Dorpsraad 5.1.2e
Dorpsraad 5.1.2e is via de wijkcoördinator en de klankbordgroep geïnformeerd.

Klankbordgroep
Het advies van de klankbordgroep is bijgevoegd bij de motivering. Het advies is samengevat als volgt:

De klankbordgroep is verdeeld in haar oordeel over het concept-ontwerp voor Sportpark Nieuw 5.1.2e *. Er is geen gezamenlijk advies: natuur- en bewonersorganisaties brengen een negatief advies uit, terwijl de gebruikers van het sportpark en het bedrijventerrein Vorstengrafdonk een voorwaardelijk (gedeeltelijk positief) advies geven.*

De groep vraagt de gemeenten Oss, Bernheze en Maashorst om voordat het plan besluitrijp is, nadrukkelijk aandacht te besteden aan:

- *het doorvoeren van de vijf randvoorwaarden uit 2010 (geluid, milieu, natuur, verkeersveiligheid, samenwerking gemeenten);*
- *onderbouwing van geluid en gebruiksuren;*
- *natuur- en stikstofeffecten;*
- *verkeersontsluiting en parkeren;*
- *en een zorgvuldige vertaling van deze punten in het plan.*

Reactie gemeente Oss:

De input van de klankbordgroep heeft geleid tot extra onderbouwing en beperkingen op milieu en gebruik:

Geluid en gebruiksuren
De opmerkingen van bewoners en IVN over geluid zijn meegenomen in het geactualiseerde akoestisch onderzoek.

- Er is een motivering opgenomen waarom geen tonale toeslag wordt toegepast, conform jurisprudentie en landelijke handleiding.
- De geluidsonderzoeken zijn uitgebreid met duiding van het voornemen, brongegevens, inzicht in modellen, cumulatieve effecten en tonaliteit. Ook is ingegaan op de subjectieve effecten van geluid als gevolg van het planvoornemen
- Geluidseffecten zijn opgenomen als onderdeel van de effectstudie in een geactualiseerd natuuronderzoek
- De geluidzone is niet opnieuw berekend op basis van actuele brongegevens, gemeten vermogens en realistische bedrijfsuren, maar wel heroverwogen in het geluidsonderzoek. Ook is afgestemd met omliggende gemeenten Maashorst en Bernheze over het toepassen van hogere waarden.

Natuur en biodiversiteit
De kritiek op onvoldoende aandacht voor natuurwaarden is geadresseerd via het natuuronderzoek en de m.e.r.-beoordeling, waarin:

- de effecten op het Natuur Netwerk Brabant en Herperduin zijn beoordeeld;
- is geconcludeerd dat er geen significante effecten optreden en dat het plan beperkte vernieuwing binnen bestaande contouren betreft;
- ten behoeve van het landschappelijk ontwerp wordt geadviseerd om te richten op vergroening, beplanting en grondlichamen ter verbetering van de overgang naar het bosgebied.

Water en bodem

De opmerkingen van de provincie en IVN over waterhuishouding en infiltratie zijn volledig verwerkt.

- De motivering bevat een uitgebreidere beschrijving van het Waterbeheerplan 2022-2027 en de Waterschapsverordening Aa en Maas.
- Er is nu expliciet vastgelegd dat hemelwater op eigen terrein infiltreert (via wadi's of poel), dat een voorzuivering wordt aanbevolen, en dat het plan geen netto verdroging veroorzaakt.

Verkeer en ontsluiting

De herhaalde zorg over verkeersveiligheid en parkeren is opgepakt:

- De nieuwe ontsluiting via de N329 is nu expliciet benoemd in de motivering en verkeersonderbouwing.
- De ontlasting van de 5.1.2e is onderbouwd met verkeersonderzoek, waarmee tegemoet wordt gekomen aan de wensen van bewoners en het bedrijventerrein Vorstengrafdonk.
- Parkeren wordt in de motivering volledig op eigen terrein geborgd, met een scenario voor piekdagen.

Landschap en kwaliteitsverbetering

Naar aanleiding van de provinciale en klankbordadviezen is de paragraaf over kwaliteitsverbetering van het landschap aangescherpt:

- De mogelijk gemaakte toename van bebouwing is als categorie 3-ontwikkeling aangemerkt, waarvoor een tegenprestatie moet worden ingezet voor landschappelijke versterking.
- Er is vastgelegd dat groene inpassing, beplanting en zichtlijnbehoud onderdeel vormen van de ruimtelijke kwaliteitsverbetering

7.4 Vervolg en juridische procedure

Na afronding van de dialoog besluiten de colleges van burgemeester en wethouders om de ontwerp-TAM-omgevingsplannen ter inzage te leggen. Tijdens deze fase wordt opnieuw een gezamenlijke informatiebijeenkomst georganiseerd, zodat belanghebbenden kunnen reageren binnen de wettelijke termijn. Het verslag van deze bijeenkomst wordt

toegevoegd aan de definitieve TAM-omgevingsplannen die ter vaststelling aan de gemeenteraden worden voorgelegd.

Vaststellingsprocedure
(gereserveerd voor verslag zienswijzen en ambtshalve aanpassingen)

8 Belangenafweging en conclusie

In deze paragraaf wordt een algehele conclusie getrokken waarin gemotiveerd wordt dat gezien de nut/noodzaak, gelet op het beleidskader en de effecten op de fysieke leefomgeving er sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Alles overwegende is er sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Het plan voor Sportpark Nieuw 5.1.2e voorziet in de professionalisering en modernisering van een bestaand sportcomplex met regionaal belang. De ontwikkeling is noodzakelijk om de bestaande, vergunde activiteiten juridisch-planologisch vast te leggen binnen het kader van de Omgevingswet, zodat het gebruik beter aansluit bij de feitelijke situatie en de actuele milieuregels.
Het initiatief sluit aan bij het beleidskader op rijks-, provinciaal en gemeentelijk niveau. Het voldoet aan de uitgangspunten van de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) en de Brabantse Omgevingsvisie, waarin zorgvuldig ruimtegebruik, een gezonde leefomgeving en meervoudig gebruik van het landelijk gebied centraal staan. Het plan benut bestaande ruimte, voorkomt uitbreiding naar nieuwe locaties en draagt bij aan een veilige, duurzame en klimaatbestendige inrichting van de fysieke leefomgeving.

De effecten op milieu, natuur, water, geluid, verkeer en landschap zijn onderzocht en aanvaardbaar of niet significant. De geluidzone is geactualiseerd en sluit aan op de feitelijke situatie, terwijl maatregelen voor infiltratie, landschappelijke inpassing en verkeersveiligheid bijdragen aan een verbetering van de omgevingskwaliteit. Er is geen sprake van onevenredige belasting van de omgeving, en de gebruiksintensiteit blijft binnen de grenzen van de vergunde milieuruimte. Op grond van de zeer beperkte stikstofbijdrage en het uitblijven van ecologisch relevante effecten kan worden geconcludeerd dat het plan geen risico vormt voor de kwaliteit, instandhouding of ontwikkeling van de betrokken Natura 2000-habitattypen en andere natuurgebieden. Dit blijkt uit de ecologische voortoets die als gevolg van de stikstofberekeningen is opgesteld.
Hoewel de berekende geluidniveaus en de vastgestelde geluidzone aantonen dat de beoogde activiteiten binnen de wettelijke normen blijven, betekent dit niet dat omwonenden geen verandering zullen ervaren. Als gevolg van het plan zal het geluid van motoren en karts hoorbaar zijn en blijven in de omgeving. Vanuit belevingsperspectief is dus te verwachten dat de frequentie van hoorbare activiteiten en de subjectieve hinder bij een deel van de omwonenden kunnen veranderen, ondanks dat de objectieve geluidbelasting voldoet aan de wettelijke grenswaarden.

Bij de totstandkoming van het plan is participatie toegepast. De Klankbordgroep Nieuw 5.1.2e, bestaande uit vertegenwoordigers van omwonenden, dorpsraad 5.1.2e, gebruikers van het sportpark, natuur- en belangenorganisaties en bedrijventerrein Vorstengrafdonk, is gedurende het proces actief betrokken. In deze groep zijn onderwerpen als geluid, verkeer, natuur, gebruiksuren en communicatie met de omgeving uitgebreid besproken. De inbreng van de klankbordgroep heeft geleid tot optimalisaties in de verkeersontsluiting, aanpassing van gebruikstijden, aanvullende landschappelijke maatregelen en een transparante communicatie over de milieuruimte van het terrein. Gelet op de nut en noodzaak van de aanpassing, de beleidsmatige inpassing, de evenwichtige milieueffecten en de zorgvuldige participatie met de omgeving, kan worden geconcludeerd dat het plan voorziet in een duurzame, maatschappelijk gedragen en evenwichtige toedeling van functies aan locaties, geheel in overeenstemming met de doelen van de Omgevingswet.

9 Artikelgewijze toelichting

9.1 Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1 TAM-omgevingsplan
Het artikel bevat de officiële titel van het TAM-omgevingsplan en bevat een verkorte titel die in deze regels wordt gehanteerd om aan te geven dat een regel betrekking heeft op dit onderdeel (lees: hoofdstuk 22a) van het volledige omgevingsplan gemeente Oss en niet op (overige delen van) dat omgevingsplan.

Artikel 2 Toepassingsbereik
Dit artikel bevat het toepassingsbereik van dit hoofdstuk.

Artikel 3 Begripsbepalingen
Dit artikel bevat regels met definities van begrippen die in de regels voorkomen.

Artikel 4 Meet- en rekenbepalingen
Dit artikel bevat regels die aangeven op welke manier maten moeten worden gemeten.

Artikel 5 Besluiten en kennisgevingen
Dit artikel bepaald hoe in dit TAM-omgevingsplan moet worden omgegaan met een bestaande ontheffing of vergunning voor een activiteit, die op grond van dit plan vergunningplichtig is. Een vergelijkbare regel is opgenomen een bestaand melding of vervulde informatieplicht.

9.2 Hoofdstuk 2 Locaties

Artikel 6 Aanwijzingen
Dit artikel bevat de juridische aanwijzing van de diverse geografische locaties die in dit TAM-omgevingsplan voorkomen.

9.3 Hoofdstuk 3 Gebruiksactiviteiten

Artikel 7 Algemene bepalingen
Dit artikel bevat:
- het toepassingsbereik van dit hoofdstuk;
- algemene gebruiksregels;
- een bevoegdheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften;
- een informatieplicht.

Artikel 8 Gebruiksactiviteiten - Functie Sport
Dit artikel geeft aan welke gebruiksactiviteiten binnen het plangebied zijn toegelaten en welke beperkingen hieraan zijn gesteld. Voor bepaalde gebruiksactiviteiten is een vergunningplicht opgenomen met de daarbij behorende beoordelingsregels.

9.4 Hoofdstuk 4 Bouw-, sloop- en aanlegactiviteiten

Artikel 9 Algemene bepalingen
Dit artikel bevat het toepassingsbereik van dit hoofdstuk.

Artikel 10 Bouwactiviteiten - Functie sport
Dit artikel geeft aan welke gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde binnen het plangebied zijn toegelaten en welke beperkingen hieraan zijn gesteld. Voor bepaalde bouwwerken is een vergunningplicht opgenomen met de daarbij behorende beoordelingsregels.

Artikel 11 Sloopactiviteiten - Functie sport
Dit artikel is gereserveerd voor regels inzake het slopen van bouwwerken.

Artikel 12 Aanlegactiviteiten - Functie sport
Dit artikel geeft aan welke aanlegactiviteiten binnen het plangebied zijn toegelaten en welke beperkingen hieraan zijn gesteld. Voor bepaalde aanlegactiviteiten is een vergunningplicht opgenomen met de daarbij behorende beoordelingsregels.

9.5 Hoofdstuk 5 Archeologie

Artikel 13 Algemene bepalingen
Dit artikel bevat het toepassingsbereik van dit hoofdstuk.

Artikel 14 Archeologische verwachtingswaarde hoog
In aanvulling op het bepaalde in Hoofdstuk 3 en Hoofdstuk 4 bevat dit artikel regels ter bescherming van de archeologische (verwachtings-) waarden die aan een gedeelte van het plangebied zijn toegekend. Ten eerste worden algemene voorwaarden gesteld aan het verrichten van bepaalde werken of werkzaamheden die de (verwachtings-)waarden (zouden kunnen) schaden. Daarnaast is het uitvoeren van werkzaamheden op gronden met een hoge archeologische verwachtingswaarde hoog uitsluitend toegestaan na het verkrijgen van een omgevingsvergunning.

9.6 Hoofdstuk 6 Geluid

Artikel 15 Algemene bepalingen
Dit artikel bevat het toepassingsbereik van dit hoofdstuk.

Artikel 16 Geluidzones
Met het oog op een aanvaardbare geluidsituatie regelt dit artikel het volgende:
- het laten vervallen van de bestaande geluidzone, voor zover deze samenvalt met het plangebied van dit plan;
- de toedeling van de nieuwe geluidzone;
- een beperking van de geluidbelasting op geluidgevoelige gebouwen buiten de geluidszone;
- een vergunningplicht inclusief beoordelingsregels voor het bouwen van een geluidgevoelig gebouw of het toelaten van een geluidgevoelige locatie.
- Binnen de geluidzone heeft SNZ geluidruimte om de in dit TAM-omgevingsplan toegelaten activiteiten te verrichten, met inachtneming van de daarbij gestelde (beperkende) regels. Vanaf de buitenste grens van de geluidzone geldt de standaardwaarde van 50 dB(A) op geluidgevoelige gebouwen en locaties, die niet mag worden overschreden.

9.7 Hoofdstuk 7 Overgangsrecht

Artikel 17 Overgangsregels
Dit artikel bevat het overgangsrecht voor bouwwerken en gebruik. In de kern bepalen de overgangsregels dat bestaand gebruik, dat afwijkt van het gebruik dat op grond van dit TAM-omgevingsplan is toegelaten, mag worden voortgezet maar de afwijking niet mag worden vergroot. Regels van vergelijkbare strekking zijn opgenomen inzake de instandhouding van bestaande bouwwerken die in strijd zijn met de regels van dit plan.

9.8 Bijlagen bij de regels

De bijlage bij de regels bevatten nadere uitwerkingen, normen of waarden van de juridische regels. In de regels wordt specifiek verwezen welke bijlage bij welke regel hoort (en zo nodig welke onderdelen van toepassing zijn).

Bijlagen

Bijlage 1 Onderzoek stikstofdepositie

Bijlage 2 Onderzoek luchtkwaliteit

Bijlage 3 Geluidsonderzoek

Bijlage 4 Natuuronderzoek en ecologische voortoets

Bijlage 5 Verkeersonderzoek

Bijlage 6 Mer-beoordeling

Bijlage 7 Participatieverslag – advies klankbordgroep

Bijlage 8 Omgevingsdialoog

Ontwerpbesluit hogere waarden

Geluidsonderzoek

5.1.2e Eindhoven 5634
5692 EN SON

T 5.1.2e
E info@cauberghuygen.nl
www.cauberghuygen.nl

K.v.K. 58792562
IBAN 5.1.2f

Motorsportcircuit Nieuw 5.1.2e gemeente Oss;
akoestisch onderzoek in verband met verschillen tussen ontwerpbestemmingsplan en aanvraag omgevingsvergunning (milieu)

Datum 30 april 2019
Referentie 00770-11838-17

Referentie	00770-11838-17
Rapporttitel	Motorsportcircuit Nieuw [5.1.2e] gemeente Oss; akoestisch onderzoek ivm akoestisch onderzoek in verband met verschillen tussen ontwerpbestemmingsplan en aanvraag omgevingsvergunning (milieu)
Datum	30 april 2019

Opdrachtgever	Stichting Nieuw [5.1.2e]
Contactpersoon	[5.1.2e]

Behandeld door [5.1.2e]
[5.1.2e]
[5.1.2e]
[5.1.2e] Eindhoven 5634
5692 EN SON
Telefoon [5.1.2e]

Inhoud

1	**Inleiding**	**3**
2	**Uitgangspunten voorontwerp bestemmingsplan versus aanvraag**	**4**
2.1	Visie van bestuur Stichting Nieuw 5.1.2e	4
2.2	Verschillen in technische uitgangspunten	5
3	**Berekeningen**	**10**
3.1	Algemeen	10
3.2	Overdracht en ontvanger	10
3.3	Tonaal geluid	10
3.4	Resultaten	11
4	**Conclusie**	**12**

Figuren

Bijlagen

Bijlage I	Overzicht van crosswedstrijden
Bijlage II	Jaargemiddelde volgens aanvraag vergunning
Bijlage III	Jaargemiddelde berekening volgens aanvraag voorontwerp bestemmingsplan
Bijlage IV	Jaargemiddelde berekening volgens aanvraag vergunning met tonaliteitscorrectie

1 Inleiding

Op de locatie 5.1.2e te 5.1.2e, gelegen ten zuiden van Oss in de oksel van de A50/A59 en de N329, is het motorsportcircuit Nieuw 5.1.2e gevestigd.
Binnen deze inrichting vinden de volgende activiteiten plaats:

1. motorcross
2. karting
3. schietbaan

Voor deze inrichting is op 13 april 1993 een oprichtingsvergunning ingevolge de Wm verleend. In 2003 zijn de vergunde activiteiten uitgebreid met zijspanmotoren, quads en 4x4 terreinwagens. In 2007 zijn de openingstijden van de kartbaan gewijzigd. De veranderingen in 2003 en 2007 hebben plaatsgevonden op grond van een melding ex. art. 8.19 Wm.

De Stichting Nieuw 5.1.2e wil ruimte om verschillende activiteiten op het motorsportcircuit verder te ontwikkelen en te professionaliseren en om de wensen van haar nieuwe gebruikers beter te faciliteren.
De voorgenomen wijzigingen betreffen hoofdzakelijk:

a. De ontsluiting van het terrein via de N329 in plaats van de 5.1.2e
b. De uitbreiding van de paddock en parkeerterrein in oostelijke richting.
c. De herindeling van de motorcrossbaan en wijziging van openingstijden en gebruiksuren.
d. De uitbreiding van de kartbaan in zuidwestelijke richting met een jeugd(kart)baan en wijziging van openingstijden en gebruiksuren.
e. Vervanging c.q. uitbreiding bestaande bebouwing ten behoeve van clubhuis, kleedruimte, kantine, wasplaats/tankplaats, opslag materialen, etc.

In opdracht van het bestuur van de Stichting Regionaal Motorsportcircuit Nieuw 5.1.2e heeft 5.1.2e 5.1.2e een onderzoek verricht naar de geluidimmissie in de omgeving van de inrichting "Motorsportcircuit Nieuw 5.1.2e. De inrichting bestaat uit een motorcrosscircuit, kartbaan en schietbaan.

In opdracht van de gemeente Oss is door RHDHV akoestisch onderzoek verricht. Dit onderzoek van mei 2016, maakt deel uit van het (voor)ontwerpbestemmingsplan.
In de periode na afronding van deze rapportage is gebleken dat sprake is van onderschatting van gehanteerde uitgangspunten. Dit betreft zowel het aantal gebruikers van cross- en kartbaan op een normale (representatieve) werkdag als de situatie gedurende een wedstrijddag. Ook het aantal wedstrijddagen wijkt af van de door RHDHV gehanteerde uitgangspunten.
De verschillen tussen beide onderzoeken en de (geluid)gevolgen hiervan zijn in voorliggende rapportage uitgewerkt.

2 Uitgangspunten voorontwerp bestemmingsplan versus aanvraag

2.1 Visie van bestuur Stichting Nieuw 5.1.2e

Ten tijde van de opstelling van het MER en ontwerpbestemmingsplan was nog niet duidelijk wat de impact zou zijn van de nieuwe situatie op het crossterrein van het circuit.
De toenmalige exploitant (New Seven Hills) zag zich gedwongen om haar activiteiten stop te zetten.
Daarvoor is de Stichting Regionaal Motorsport Verenigingen 5.1.2e in de plaats getreden.
Bij die stichting zijn inmiddels vijf crossclubs uit de regio aangesloten. Clubs waarvan hun crossbaan is of wordt opgeheven. Dat betekent dat deze clubs voor het houden van trainingen en rijden van hun eigen wedstrijden op Circuit Nieuw 5.1.2e zijn aangewezen. Dat is overigens conform het door de provincie gevoerde beleid ten aanzien van motorcrossactiviteiten.
Niet kan worden ontkend dat ten tijde van het opstellen van het MER en ontwerpbestemmingsplan geen duidelijk beeld bestond van de behoefte van de diverse gebruikers met name te aanzien van het crossterrein. Inmiddels is die duidelijkheid er wel. De behoefte is namelijk groter dan destijds werd aangenomen.
Naast het 'normale gebruik' is duidelijk geworden dat het voorheen aangehouden aantal crosswedstrijden niet meer toereikend is.
Was dat destijds wel duidelijk geweest, dan zou dat zeker zijn ingebracht. Er is in feite sprake van voortschrijdend inzicht.

In de oorspronkelijk vergunde bedrijfssituatie (1993) was sprake van 8 uitzonderingen (inclusief 2 brommerwedstrijden) waarbij de zone werd en mocht worden overschreden, hetgeen een grotere geluidbelasting inhield voor bepaalde woningen in de omgeving.
In de nieuwe opzet is weliswaar sprake van meer wedstrijddagen, maar in alle gevallen blijft de geluidbelasting binnen de zonegrens. In het voorontwerpbestemmingsplan (VO Bp) is uitgegaan van 10 wedstrijddagen waarvan er 5 tonaal zijn.

In bijlage I is een overzicht opgenomen van de wensen van de gebruikers van het crossterrein ten aanzien van wedstrijden. Dit betreft overigens uitsluitend het crossterrein en niet de kartbaan.
We maken onderscheid tussen 'grote', 'middelgrote' en 'kleine' evenementen/wedstrijden.
Aangezien dit een inschatting blijft (het aantal deelnemers is vooraf nooit exact te bepalen) is bij de geluidberekening onderscheid gemaakt tussen dagen dat sprake is van een groot evenement en dagen dat sprake is van een klein evenement. De middelgrote evenementen zijn bij geluidberekeningen gemakshalve als 'groot' evenement beschouwd.
Aldus is volgens bijlage I sprake van 12 dagen waarin crosswedstrijden plaats vinden die buiten de 'representatieve' situatie vallen. Dit zijn in geluidstechnische zin in totaal 7 grote en 5 kleine evenementen op (samen) 12 dagen. Op de kartbaan is sprake van 1 internationale wedstrijd van 2 dagen (een weekend) en 3 ééndaagse nationale wedstrijden en 2 dagen dat er clubwedstrijden plaatsvinden. Op de in totaal 7 dagen voor wedstrijden op de kartbaan is geluidtechnisch sprake van 5 grote en 2 kleine wedstrijden.
Daarnaast is sprake van 2 brommerwedstrijden per jaar die voldoen aan de kleine wedstrijdsituatie.
Samengevat: 21 dagen per jaar wordt afgeweken van de 'representatieve bedrijfssituatie'. Gedurende deze 21 dagen wordt maximaal 12 maal de 'grote' wedstrijdcontour veroorzaakt en 9 maal (inclusief de brommerwedstrijden) de 'kleine' wedstrijdcontour.

Bij kleine crosswedstrijden gaat het om slechts 50-150 rijders en bezoekers. Bij middelgrote crosswedstrijden betreft het circa 200 rijders en bezoekers. Bij grote crosswedstrijden (1 weekend per jaar) gaat het om circa 200 rijders en 1.000-2.000 bezoekers.

Bij grote kartwedstrijden (1 weekend per jaar) gaat het om 100-150 deelnemers en bij kleinere kartwedstrijden om 50 tot 75 deelnemers.
De bezoekersaantallen bij kartwedstrijden beperken zich tot enkele tientallen tot circa 100 bezoekers per wedstrijd.
De verkeersbewegingen van bezoekers zijn geluidstechnisch niet relevant.

2.2 Verschillen in technische uitgangspunten

Verschillen in uitgangspunten leiden tot andere resultaten (ligging van contouren). Om deze vergelijking beter inzichtelijk te maken is een overzicht opgesteld van verschillen in uitgangspunten en de geluidgevolgen van deze verschillen. In de volgende tabel is dit uitgewerkt.

Tabel 2.1: Verschillen uitgangspunten rekenmodellen: '(concept)aanvraag vergunning en 'VO Bp'(voorontwerp bestemmingsplan)

Omschrijving	Uitgangspunten (concept) vergunningsaanvraag (aanvraag)	Uitgangspunten VO Bp	Globale effecten van verschillen in uitgangspunten
Representatieve situatie			
motorcrossterrein (training)	hoofdbaan dagperiode 120 maal 1 uur: 120 uur 6 uur: 124 dB(A) 114 uur: 119 dB(A) 30% van de motoren voldoet niet direct aan emissie-eis en rijdt 10 minuten op baan met 124 dB(A) en daarna nog 50 minuten met 119 dB(A).	hoofdbaan dagperiode 65 uur: 119 dB(A)	Aanvraag: Lw, incl. tijdsduur: 129,5 dB(A) VO Bp: Lw, incl. tijdsduur: 126,3 dB(A) ΔL= + 3,2 dB => Direct effect op contour vooral tgv meer crossuren
	jeugdbaan dagperiode 30 maal 1 uur: 30 uur 30 uur:116 dB(A)	jeugdbaan dagperiode 10 uur: 117 dB(A)	Aanvraag: Lw, incl. tijdsduur: 120,0 dB(A) VO Bp: Lw, incl. tijdsduur: 116,2 dB(A) ΔL= + 3,8 dB. Effect op contour is gering (geen maatgevende bron)
	minicrossbaan dagperiode 5 uur: 116 dB(A)	--	Aanvraag: Lw, incl. tijdsduur: 112,2 dB(A) VO Bp: Lw, incl. tijdsduur: -- dB(A) Effect op contour is nihil(geen maatgevende bron)

	--	Groepsarrangementen 16.5 uur: 105 dB(A) 11.6 uur: 109 dB(A) 39.7 uur: 96 dB(A) 19.1 uur: 110 dB(A) 11.6 uur: 105 dB(A) 2.3 uur: 108 dB(A) 11.6 uur: 90 dB(A) schietbaan 0.56 uur in dag en 0.35 uur in avond: 109 dB(A) brommertraining 5 uur: 108 dB(A)	Aanvraag: Lw, incl. tijdsduur: -- dB(A) VO Bp: Lw, incl. tijdstuur: 115,3 dB(A) Effect op contour is gering (geen maatgevende bron) Totale verslechtering wordt hierdoor minder.
kartbaan (training en verhuur)	huurkarts dagperiode 150 maal 10 minuten 25 uur: 106 dB(A) privékarts dagperiode 90 uur: 117 dB(A) jeugdkarts dagperiode 10 uur: 101 dB(A)	huurkarts dagperiode 25 uur: 110 dB(A) Privékart dagperiode 90 uur: 117 dB(A) --	Aanvraag: Lw, incl. tijdsduur: 125,9 dB(A) VO Bp: Lw, incl. tijdstuur: 126 dB(A) Effect op contour is nihil
	huurkarts avondperiode 360 maal 10 minuten 60 uur: 106 dB(A) jeugdkarts avondperiode 30 uur: 101 dB(A)	huurkarts avondperiode 60 uur: 110 dB(A) --	Aanvraag: Lw, incl. tijdsduur: 118,4 dB(A) VO Bp: Lw, incl. tijdstuur: 121,8 dB(A) Wel positief effect op de avondcontour maar niet op de etmaalwaarde want de dag is bepalend
parkeren (training en verhuur)	tbv motorcross dagperiode 611 * 5 minuten	tbv motorcross en kartbaan dagperiode 278 * 5 minuten	Effect op contour is gering
	tbv kartbaan dagperiode 356 * 5 minuten		
	tbv kartbaan avondperiode 200 * 5 minuten	geen parkeren meegenomen	
Conclusie, representatief Contour in aanvraag vergunning is ruimer (tov voorontwerp b'plan). Dit wordt vooral veroorzaakt door meer crossuren.			

Grote motorcrossterrein wedstrijd	Dagperiode 200 rijders elk 1 uur 200 uur: 122 dB(A)	Dagperiode 120 uur: 122 dB(A)	Aanvraag: Lw, incl. tijdsduur: 134,2 dB(A) VO Bp: Lw, incl. tijdstuur: 132 dB(A) ΔL= + 2,2 dB => Direct effect op contour
Kleine motorcrosswedstrijd	Dagperiode 100 rijders van 1 uur Met 119 dB(A)	Niet berekend	Nb bij een kleine crosswedstrijd is de kartbaan representatief in werking
omroepinstallatie (bij elke crosswedstrijd)	tbv motorcross 20 * 1 uur: 110 dB(A)	geen omroepinstallatie meegenomen	Aanvraag: Lw, incl. tijdsduur 112,2 dB(A) Geen effect op de contour
parkeren (wedstrijd)	tbv motorcross 940 * 5 minuten	tbv motorcross 278 * 5 minuten	Effect op de contour is gering
Schietbaan	Identieke uitgangspunten	Dagperiode 0.56 uur: 109 dB(A) avondperiode 0.35 uur: 109 dB(A)	Geen effect op de contour
kartbaan (wedstrijd)	Dagperiode 150 uur: 117 dB(A)	Dagperiode 150 uur: 117 dB(A)	Beiden: 128 dB(A) geen effect op contour Contouren bij kartwedstrijden kleiner dan bij grote crosswedstrijden
omroepinstallatie (wedstrijd)	tbv kartbaan dagperiode 20 * 1 uur: 110 dB(A)	tbv kartbaan dagperiode 28 * 12 uur: 110 dB(A) avondperiode 28 * 2 uur: 110 dB(A)	Geen effect op de ligging van contouren
parkeren (wedstrijd)	tbv kartbaan dagperiode 924 * 5 minuten	tbv kartbaan dagperiode 358 * 5 minuten avondperiode 41 * 5 minuten	Effect op contouren is gering
brommers op kartbaan	Uitgangspunten identiek aan VO Bp	Dagperiode 120 uur: 108 dB(A) in combinatie met training cross hoofdbaan 75 uur, jeugdbaan 20 uur, groepsarrangementen, schietbaan en parkeren	VO Bp: Lw, incl. tijdstuur: 128 dB(A) Aanvraag: niet apart uitgerekend; situatie gelijk aan VO Bp Contour is kleiner dan bij een motorcrosswedstrijd
overige zaken	ligging hoofdbaan cross gewijzigd ligging jeugdbaan cross gewijzigd minibaan cross toegevoegd jeugdkartbaan toegevoegd	Nvt	Totale effecten zijn gering Schietbaan heeft geen bijdrage in contour Verschillen betrokken bij totaal maar separaat niet inzichtelijk gemaakt

	12 evenementen (dagen) per jaar: Dit zijn: • Grote crosswedstrijden • Kleinere crosswedstrijden • Kartwedstrijden. Verdeling tussen cross en kart jaarlijks te bepalen. Tav geluid: worst case: 12 dagen waarin grote contour wordt veroorzaakt. 7 dagen met kleine contour Nb bij geen enkele wedstrijd tonaliteit toeslag	er wordt uitgegaan van 5 grote evenementen voor de motorcross en 5 voor de karts (was 6 voor motorcross en karts samen) en 2 brommerraces Bij grote crosswedstrijden rekening gehouden met tonaliteitstoeslag	totale geluidbelasting neemt niet toe, wel het aantal dagen dat deze geluidbelasting plaatsvindt
Conclusie, wedstrijden Contour in aanvraag is ongeveer 2 dB ruimer ten opzichte van voorontwerp bestemmingsplan.			

3 Berekeningen

3.1 Algemeen

De genoemde uitgangspunten zijn verwerkt in een aantal rekenmodellen. Met behulp van deze rekenmodellen is de geluidimmissie in de omgeving van het circuit berekend.

3.2 Overdracht en ontvanger

De genoemde activiteitenuren en bronsterktes vormen de basis voor het bepalen van de geluidniveaus in de omgeving. De geluidoverdracht wordt verder bepaald door een aantal andere factoren, zoals absorberende en reflecterende bodemvlakken en bebouwing, die kan afschermen en/of reflecteren.
Met deze factoren wordt rekening gehouden door de plaatselijke situatie zo goed mogelijk te modelleren. Bij het berekenen van de geluidoverdracht vanuit de inrichting naar de omgeving toe is gebruik gemaakt van het computerprogramma Geomilieu versie 4.10. De werkwijze van de programmatuur is conform methode II.8 uit de 'Handleiding meten en rekenen industrielawaai' (HMRI) van 1999.

De bodem ter plaatse van wegen en de kartbaan is akoestisch hard verondersteld (bodemfactor 0). De crossbaan en de omgeving is akoestisch zacht (bodemfactor 1).

De exacte locatie en afmetingen van het nieuwe gebouw van de crossbaan is nog niet bekend. Om deze reden is voor het gemodelleerde gebouw een hoogte van 0 meter gehanteerd.

3.3 Tonaal geluid

In geval van geluid met een tonaal karakter dient er in de geluidgevoelige bestemmingen op het berekende langtijdgemiddeld deelgeluidniveau een toeslag van 5 dB in rekening te worden gebracht. De toeslag wordt alleen toegepast voor dat deel van de beoordelingsperiode dat er sprake is van tonaal geluid. De verschillende geluidrelevante activiteiten op het circuit hebben een vergelijkbare bedrijfsduur, namelijk van 's morgens 08.30 à 10.00 uur tot 18.00 à 19.00 uur. Als de tonale toeslag van toepassing is dan geldt dat daarom voor de hele dag.
Tonaal geluid in relatie tot lawaaisporten kent een lange geschiedenis. Vaak werd kwalitatief vastgesteld dat sprake is (was) van tonaal geluid en werd de toeslag in rekening gebracht. Ten tijde van het opstellen van het onderzoek voor het VO Bp is op basis van toen beschikbare jurisprudentie aangenomen dat uitsluitend gedurende motorcrosswedstrijden sprake is van tonaal geluid. Inmiddels is aan de hand van metingen verricht gedurende een motorcrosswedstrijd vastgesteld dat rijden met crossmotoren in wedstrijdverband in de situatie ter plekke van dichtbijgelegen woningen niet tonaal is.
De berekende geluidcontouren houden dan ook **geen** rekening met de toeslag voor tonaliteit.

3.4 Resultaten

Figuren van berekeningen naar de ligging van contouren zijn opgenomen in achter het rapport:
Figuur 19 geeft de contouren weer die behoren bij de representatieve bedrijfssituatie, cross- en karttraining. Figuur 20 geeft de contouren weer die behoren bij een grootschalige motorcrosswedstrijd (geen karts in de baan). Figuur 21 geeft de contouren weer die behoren bij een internationale kartwedstrijd (geen motoren in de baan). Figuur 25 geeft de contouren weer die behoren bij een kleinschalige motorcrosswedstrijd (met karttraining).

Nb. de tonaliteitstoeslag is bij geen enkele contour in rekening gebracht.

In het voorontwerpbestemmingsplan is ervoor gekozen om de jaargemiddelde situatie te berekenen en te vergelijken met de oorspronkelijk vergunde toestand. Overeenkomstig deze werkwijze is dit voor de geluidsituatie die in voorliggend rapport is beschreven wederom gedaan.
De resultaten zijn opgenomen in bijlage II. Volledigheidshalve is het resultaat van deze berekening afkomstig uit de rapportage van het VO Bp opgenomen in bijlage III.

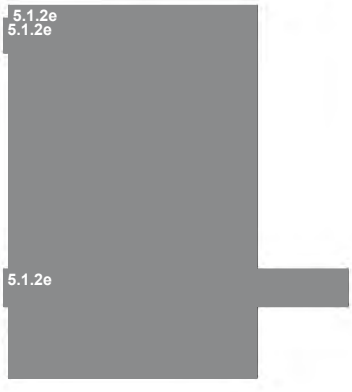
Onderstaand een toelichting op deze bijlagen:
In 1e instantie zijn berekeningen verricht voor de situatie vergund 1993. Hiervoor is de geluidbelasting ter plaatse van de drie MTG-woningen inzichtelijk gemaakt. In deze situatie is uitgegaan van 6 afwijkende bedrijfssituaties (3 maal crosswedstrijd en 3 maal kartwedstrijd). In de representatieve bedrijfssituatie is onderscheid gemaakt tussen het aantal dagen trainingen cross en kart; dit zijn in totaal 52 weken van 3 dagen= 156 dagen. Gedurende 104 dagen is er alleen karttraining. Bij het bepalen van het jaargemiddelde is gerekend met de logaritmische bijdrage (aantal dagen) gedeeld door het totaal aantal dagen van 365. Bijvoorbeeld een activiteit van 3 dagen levert een tijdsduurcorrectie op van 10*log(3/365)=20.9 dB.
De geluidbelasting is per deelsituatie berekend, wordt vervolgens voor de tijdsduur (aantal dagen per jaar) gecorrigeerd en vervolgens logaritmisch opgeteld tot een totaal jaargemiddelde.
Deze werkwijze is voor de in totaal drie beschouwde situaties (vergund 1993, situatie volgens RHDHV en CH) toegepast.

Opgemerkt moet worden dat in de situatie 1993 voor alle deelsituaties de tonale toeslag in rekening is gebracht (destijds werd immers aangenomen dat rijden met motoren en/of karts tonaal was).
In de berekeningen voor het VO Bp is uitsluitend voor crosswedstrijden gerekend met de tonale toeslag. In de berekeningen van de aanvraag is geen tonale toeslag verrekend.
Om de vergelijking tussen aanvraag en VO Bp te verbeteren is tevens de contour berekend inclusief de toeslag van 5 dB(A) vanwege tonaliteit voor een grootschalige motorcrosswedstrijd (geen karts in de baan). De contouren zijn weergegeven in figuur 20a.
Nieuw toegevoegd is bijlage IV in deze bijlage zijn de resultaten van bijlage II: aanvraag en bijlage III: VO Bp vergeleken. Om deze vergelijking eenduidig te kunnen maken is er voor grote motorcrosswedstrijden (in tegenstelling tot bijlage II) de tonale toeslag in rekening gebracht.

4 Conclusie

De contouren in beide rapportages zijn zonder meer met elkaar te vergelijken. In zowel de representatieve als wedstrijdsituatie is ten opzichte van de rapportage opgesteld ten behoeve van het VO BP sprake van toename. Dit wordt vooral veroorzaakt doordat meer crossmotoren in de baan zijn.
De contouren zijn illustratief maar anderzijds niet veelzeggend. De in bijlagen II en IV berekende jaargemiddelden zeggen wellicht meer over de hindersituatie.
In het VO Bp is in de MTG punten 1, 2 en 3 een reductie ten opzichte van de vergunde toestand van respectievelijk 7.8, 7.7 en 7.5 dB berekend. Deze reductie wordt voor een deel veroorzaakt doordat de toeslag vanwege tonaliteit in het VO Bp uitsluitend bij grote motorcrosswedstijden wordt toegepast; in de vergunde toestand is voor alle bedrijfssituaties de tonaliteit in rekening gebracht.

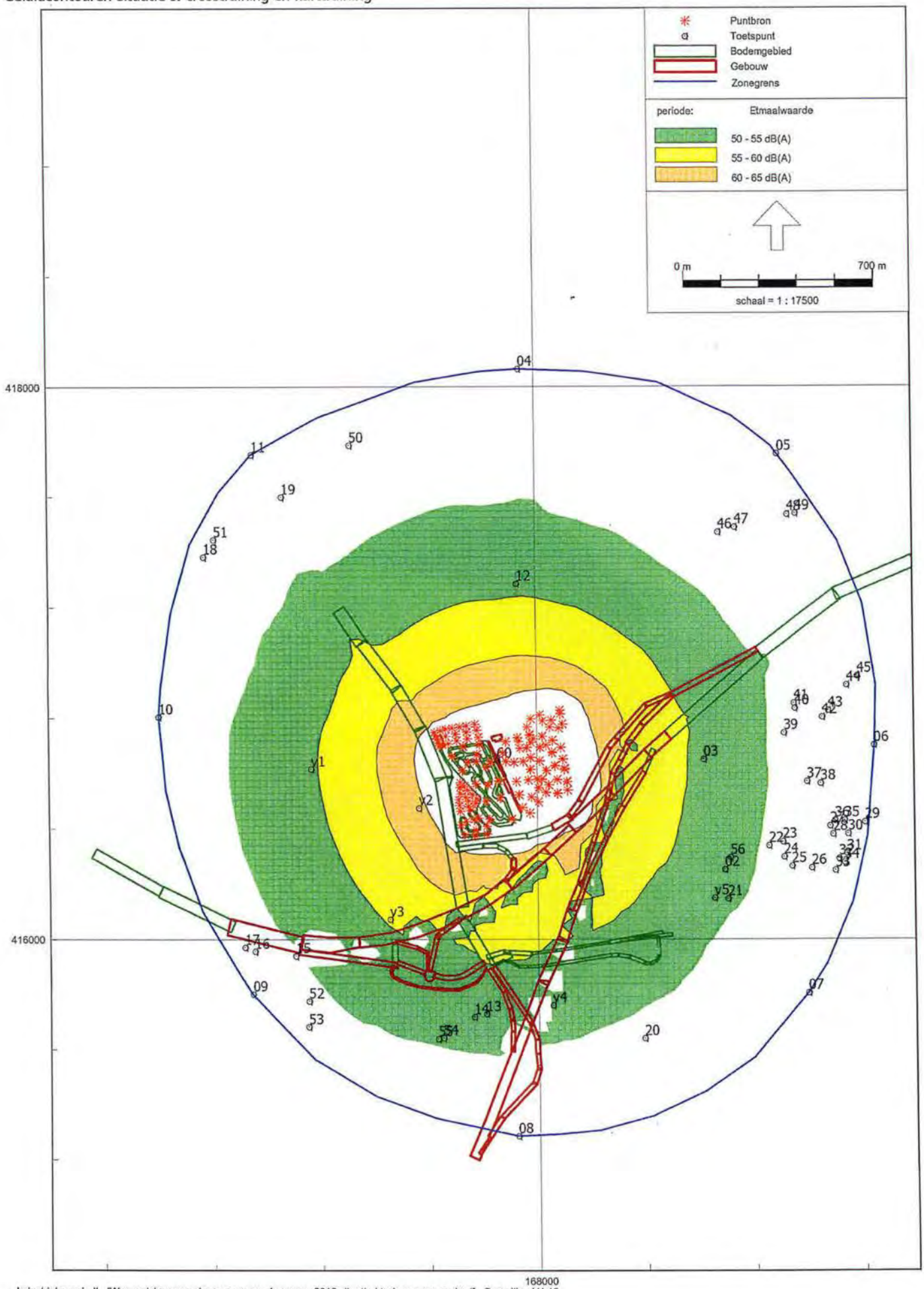
In de (concept) aanvraag wordt in de MTG punten 1, 2 en 3 een reductie ten opzichte van de vergunde toestand van respectievelijk 6.9, 6.1 en 5.8 dB berekend. Dit lijkt significant maar wordt deels veroorzaakt doordat de tonaliteits-correctie niet in rekening is gebracht.
Om de resultaten van VO Bp en (concept)aanvraag goed te kunnen vergelijken is voor de situatie 'grote crosswedstrijden' de tonaliteits-toeslag in rekening gebracht (zie bijlage IV). Ten opzichte van het VO Bp is de verslechtering in de MTG punten respectievelijk 1.5, 2.4 en 2.7 dB.

Figuren

Figuur 19

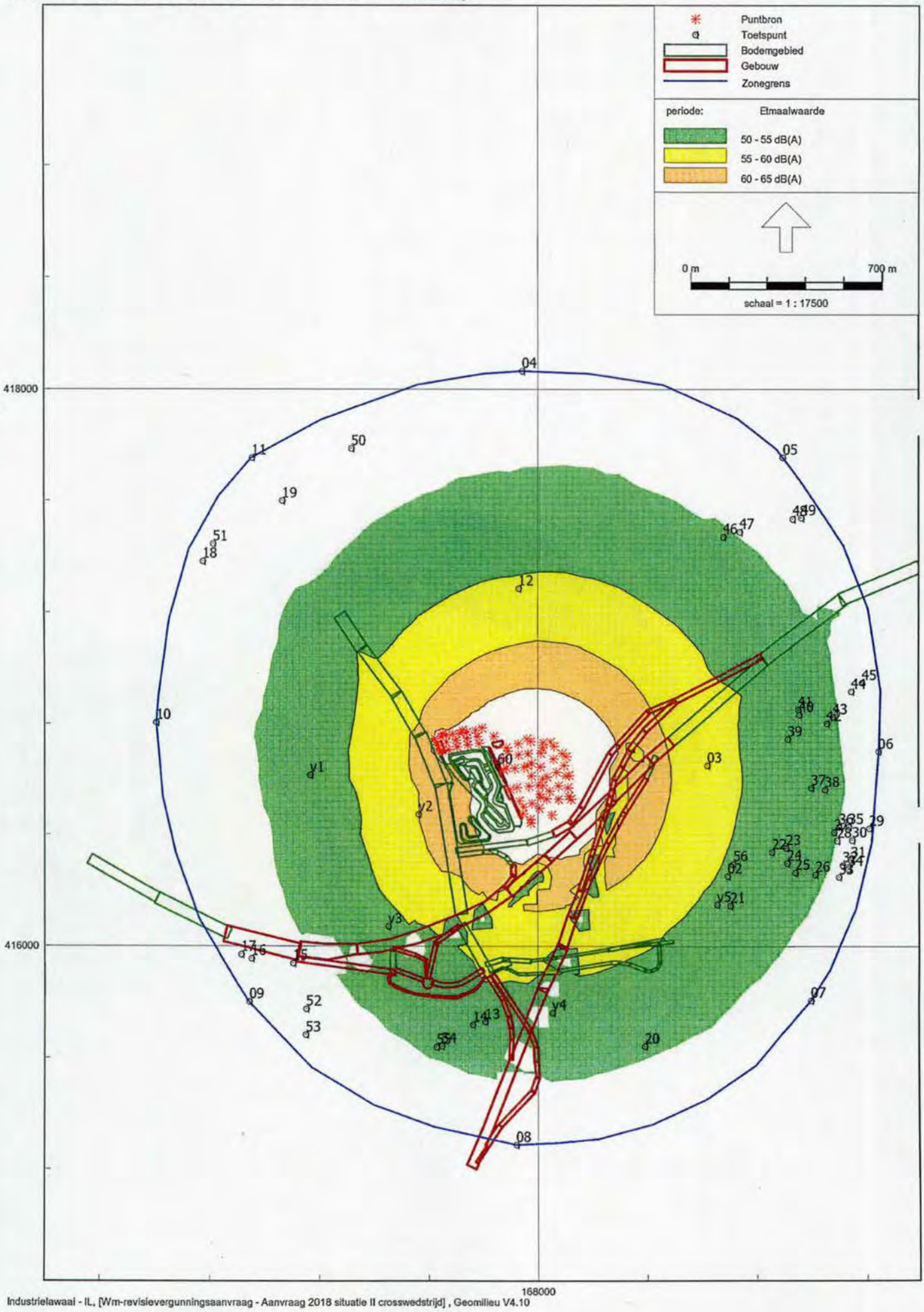
Geluidcontouren situatie I: crosstraining en karttraining

Figuur 20

DPA 5.1.2e B.V.

Geluidcontouren situatie II: nationale en internationale crosswedstrijd

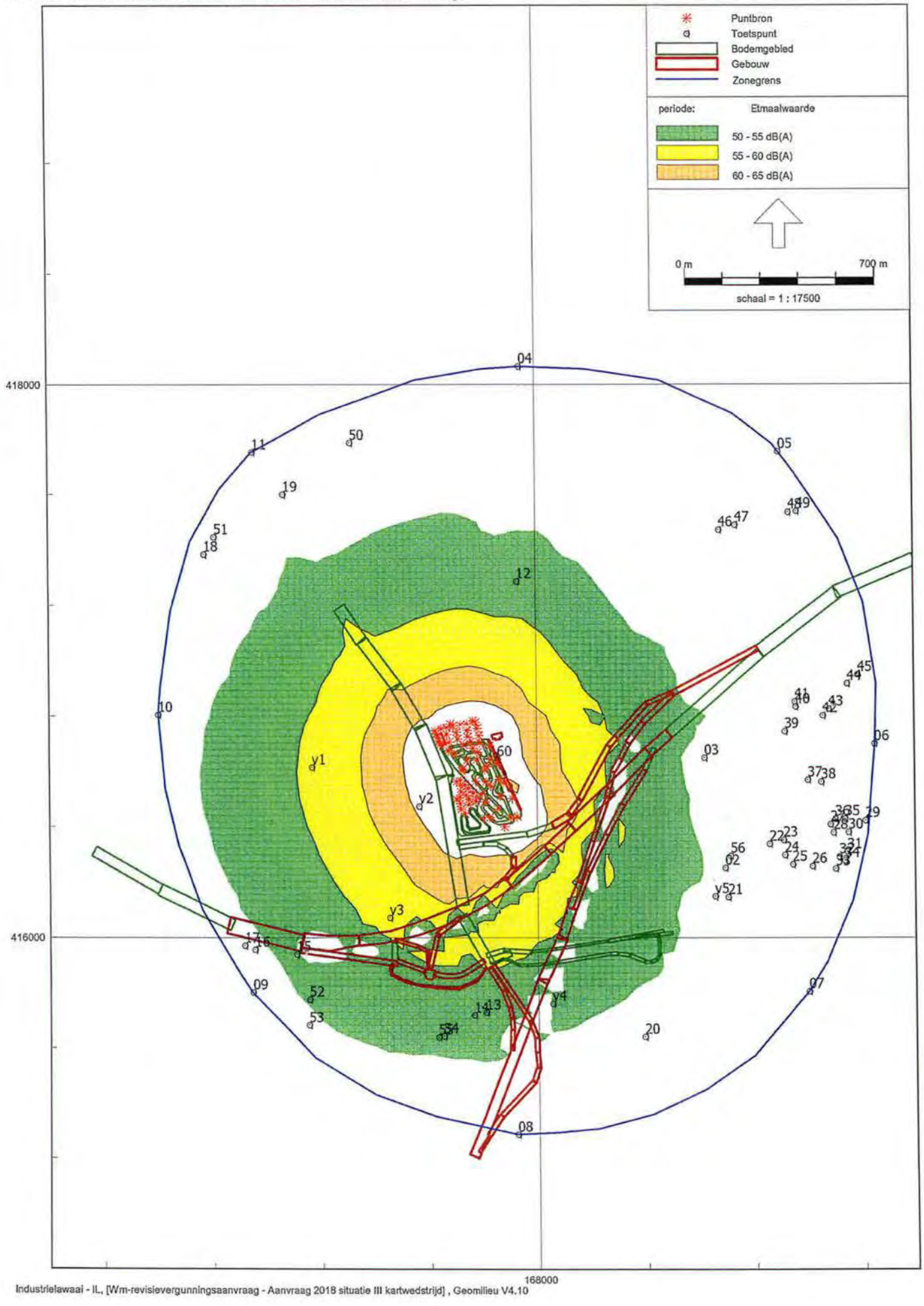

Industrielawaai - IL, [Wm-revisievergunningsaanvraag - Aanvraag 2018 situatie II crosswedstrijd] , Geomilieu V4.10

Figuur 21

DPA 5.1.2e B.V.

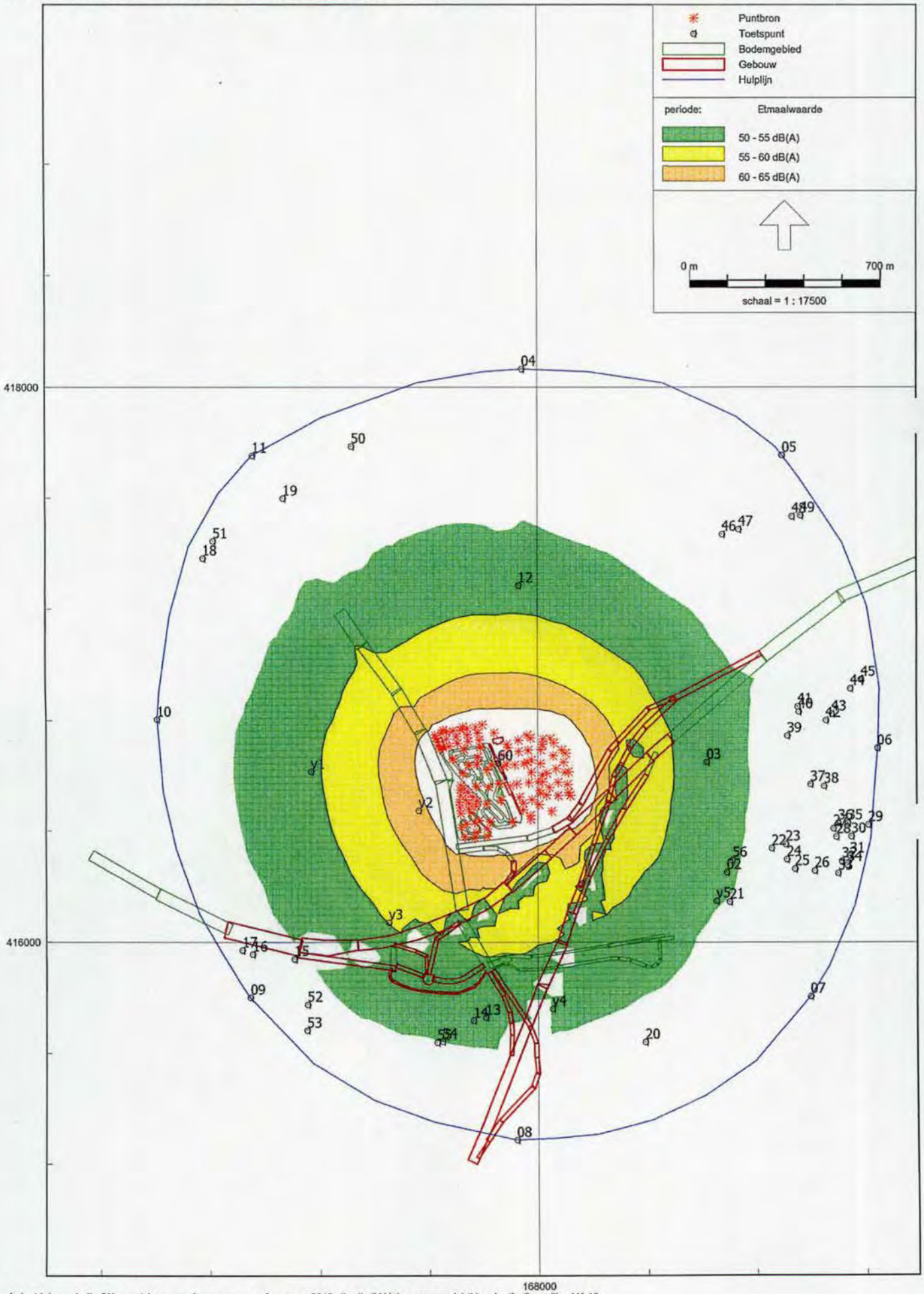
Geluidcontouren situatie III: nationale en internationale kartwedstrijd

Industrielawaai - IL, [Wm-revisievergunningsaanvraag - Aanvraag 2018 situatie III kartwedstrijd] , Geomilieu V4.10

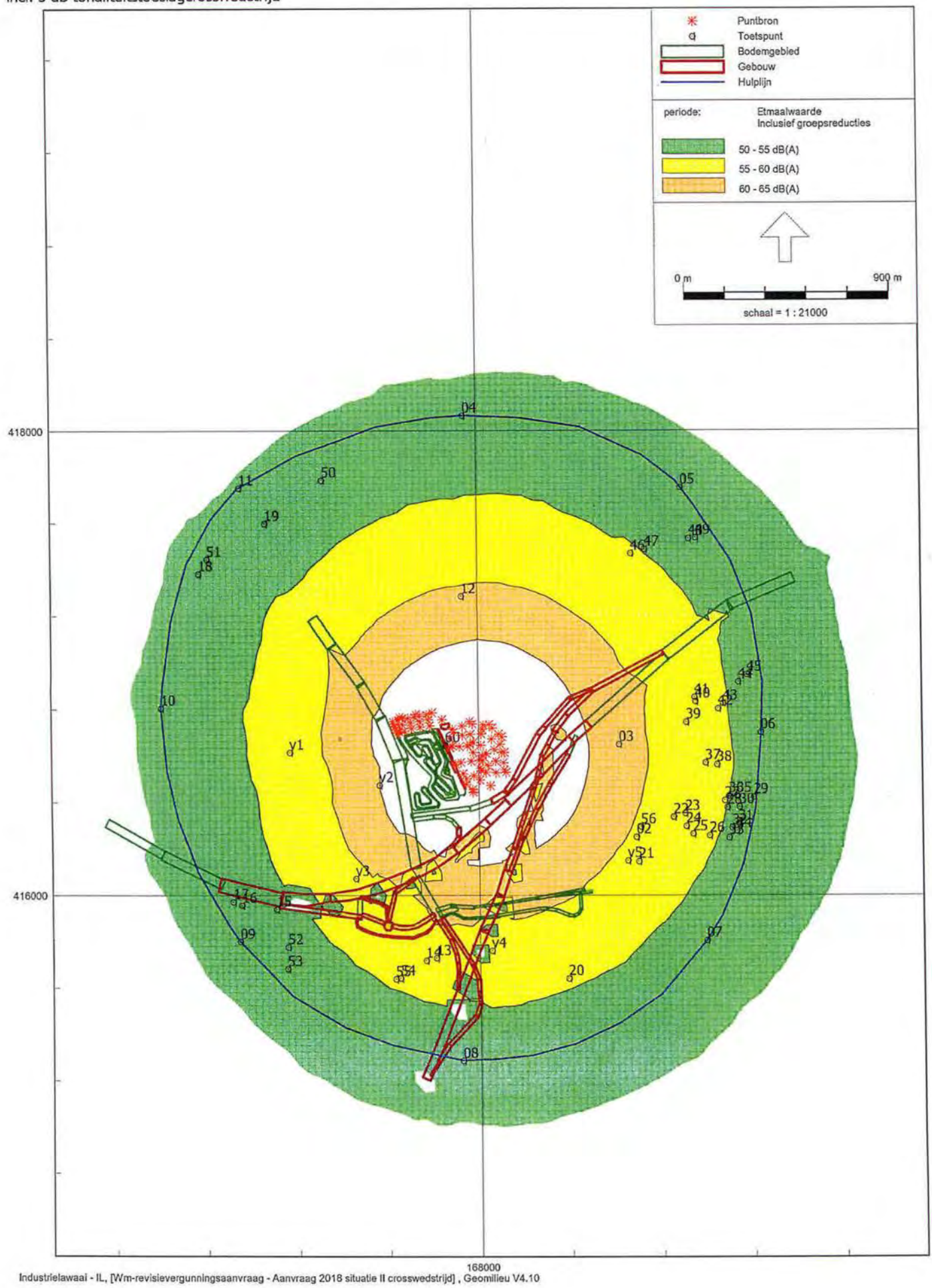
Figuur 25

Geluidcontouren situatie IV: kleine crosswedstrijd en karttraining

Figuur 20

Geluidcontouren situatie II: nationale en internationale
incl. 5 dB tonaliteitstoeslagcrosswedstrijd

Bijlagen

Bijlage I Overzicht van crosswedstrijden

Prognose wedstrijden SRMV- 5.1.2e

25-2-2019

nr;	soort wedstrijd;	gradatie;	dag;	omschrijving;	organisator;	motorsportbond;	voertuigen rijders;	voertuigen bezoekers;	verkeersbew.;
1.	Europees/wereld kampioenschap KNMV	groot	zaterdag	training en kwalificatie	SRMV- 5.1.2e	KNMV	200	1000	2400
2.	Europees/wereld kampioenschap KNMV	groot	zondag	wedstrijden	SRMV- 5.1.2e	KNMV	100	2000	4200
3.	Nationaal kampioenschap KNMV	middel	zaterdag	training en kwalificatie	SRMV-Berghem	KNMV	200	200	800
4.	Nationaal kampioenschap KNMV	middel	zondag	wedstrijden	SRMV- 5.1.2e	KNMV	200	500	1400
5.	Europees kampioenschap MON	middel	zaterdag	training en kwalificatie	5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e /Berghem of Schaijk	MON	200	200	800
6.	Europees kampioenschap MON	middel	zondag	wedstrijden	MC Nistelrode/Heeswijk/Heesch/Berghem of Schaijk	MON	200	500	1400
7.	Europees kampioenschap jeugd MON	klein	zaterdag	training en kwalificatie	MC Nistelrd 5.1.2e 5.1.2e h/Berghem of Schaijk	MON	150	100	500
8.	Europees kampioenschap jeugd MON	middel	zondag	wedstrijden	5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e	MON	200	200	800
9.	Nationaal kampioenschap jeugd MON	klein	zaterdag	wedstrijden	5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e of 5.1.2e	MON	100	50	300
10.	Nationaal kampioenschap MON	klein	zondag	wedstrijden	5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e	MON	150	100	500
11.	Nationaal kampioenschap jeugd MON	klein	zaterdag	wedstrijden	5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e of 5.1.2e	MON	100	50	300
12.	Nationaal kampioenschap MON	klein	zondag	wedstrijden	5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e 5.1.2e	MON	150	100	500

Bijlage II Jaargemiddelde volgens aanvraag vergunning

Bijlage II

Jaargemiddelde geluidimmissies CNZ op basis van berekende waarden in MTG posities
Aangezien zowel kartwedstrijden als crosswedstrijden geen tonaliteit veroorzaken is de toeslag niet in rekening gebracht
Geluidarme activiteiten zoals huurkarts zijn niet van invloed op de resultaten en zijn dan ook buiten beschouwing gelaten. Dit geldt ook voor brommers.

Vergund o.b.v. 1993

6 wedstrijden MX en karts	**MTG1**		10lgTijd	Deelbijdr.	**MTG2**		10lgTijd	Deelbijdr.	**MTG3**		10lgTijd	Deelbijdr.
3 maal MX wedstrijd	58	Tonaal	-20,9	37,1	60	Tonaal	-20,9	39,1	62	Tonaal	-20,9	41,1
3 maal kart wedstrijd	63	Tonaal	-20,9	42,1	61	Tonaal	-20,9	40,1	63	Tonaal	-20,9	42,1
Trainingen:												
MX/kart 3 dagen per week en 52 weken = **156** dagen	58	Tonaal	-3,7	54,3	57	Tonaal	-3,7	53,3	59	Tonaal	-3,7	55,3
Karts 5 dagen per week en 52 weken												
260 dagen minus 156 dagen = **104** dagen	57	Tonaal	-5,5	51,5	56	Tonaal	-5,5	50,5	57	Tonaal	-5,5	51,5
	Totaal			56,4	Totaal			55,4	Totaal			57,1

Toekomst (aanvraag vergunning)

	MTG1		10lgTijd	Deelbijdr.	**MTG2**		10lgTijd	Deelbijdr.	**MTG3**		10lgTijd	Deelbijdr.
12 dagen van grote wedstrijd	53	Niet ton.	-14,8	38,2	54	Niet ton.	-14,8	39,2	57	Niet ton.	-14,8	42,2
nb dit is worst case kartwedstrijden zijn stiller												
9 dagen van kleine wedstrijd (incl. brommers)	51	Niet ton.	-16,1	34,9	51	Niet ton.	-16,1	34,9	52	Niet ton.	-16,1	35,9
representatief (trainingen)												
combi van cross en kart 3 maal per week en 52 weken = **156** dagen	52	Niet ton.	-3,7	48,3	52	Niet ton.	-3,7	48,3	54	Niet ton.	-3,7	50,3
Karts 4 dagen per week en 52 weken												
208 dagen minus 156 = **52** dagen	49	Niet ton.	-8,5	40,5	46	Niet ton.	-8,5	37,5	46	Niet ton.	-8,5	37,5
	Totaal			49,5	Totaal			49,3	Totaal			51,3
Beoordeling en conclusie												
Aantal dB's verschil tussen vergund op basis van '93 en de situatie in de toekomst				**6,9**				**6,1**				**5,8**

Gemiddeld over een jaar zal de toekomstige geluidimmissie in de omgeving van het circuit ca 6 dB lager zijn dan in de vergunde situatie.

Bijlage III Jaargemiddelde berekening volgens aanvraag voorontwerp bestemmingsplan

Jaargemiddelde geluidimmissies CNZ op basis van berekende waarden in MTG posities en rekening houdend met de tonale toeslag.
Berekeningen zijn op deze sheet1 inclusief de tonale toeslag indien het karakter van het geluid en de wet- en regelgeving dat vereisen.
Geluidarme activiteiten zoals huurkarts zijn niet van invloed op de resultaten en zijn dan ook buiten beschouwing gelaten. Dit geldt ook voor brommers.
Als tonaal is aangeven dan is de toeslag al verwerkt in de vermelde waarde.

Vergund o.b.v. 1993

6 wedstrijden MX en karts	MTG1		10logTijd	Deelbijdr.	MTG2		10logTijd	Deelbijdr.	MTG3		10logTijd	Deelbijdr.	
3 maal MX wedstrijd	58	Tonaal	-20,9	37,1	60	Tonaal	-20,9	39,1	62	Tonaal	-20,9	41,1	
3 maal kart wedstrijd	63	Tonaal	-20,9	42,1	61	Tonaal	-20,9	40,1	63	Tonaal	-20,9	42,1	Is toekomst LWR +5 dB en +5 dB tonaal
Trainingen:													
MX/kart 3 dagen per week en 52 weken = 156 dagen	58	Tonaal	-3,7	54,3	57	Tonaal	-3,7	53,3	59	Tonaal	-3,7	55,3	Op deze dagen MX en karts samen.
Karts 5 dagen per week en 52 weken													Alleen karts
260 dagen minus 156 dagen = 104 dagen	57	Tonaal	-5,5	51,5	56	Tonaal	-5,5	50,5	57	Tonaal	-5,5	51,5	
	Totaal			56,4	Totaal			55,4	Totaal			57,1	

Toekomst

10 wedstrijden MX en karts	MTG1		10logTijd	Deelbijdr.	MTG2		10logTijd	Deelbijdr.	MTG3		10logTijd	Deelbijdr.	
5 maal MX wedstrijd	55	Tonaal	-18,6	36,4	56	Tonaal	-18,6	37,4	59	Tonaal	-18,6	40,4	deelbijdrages bij 5 MX wedstrijden lager dan in de vergunde situatie. Ook bij MX op dat deel nog beperkt winst.
5 maal kart wedstrijd	63	Niet ton.	-18,6	34,4	51	Niet ton.	-18,6	32,4	53	Niet ton.	-18,6	34,4	
Trainingen													
MX 3 dagen per week en 52 weken=156 dagen	51	Niet ton.	-3,7	47,3	50	Niet ton.	-3,7	46,3	52	Niet ton.	-3,7	48,3	Op deze dagen MX en karts samen.
Karts 4 dagen per week en 52 weken													Alleen karts
208 dagen minus 156 = 52 dagen	49	Niet ton.	-8,5	40,5	48	Niet ton.	-8,5	39,5	48	Niet ton.	-8,5	39,5	
	Totaal			48,6	Totaal			47,7	Totaal			49,6	
Beoordeling en conclusie													
Aantal dB(A)'s verschil tussen vergund op basis van '93 en de situatie in de toekomst				7,8				7,7				7,5	

Gemiddeld over een jaar zal de toekomstige geluidimmissie in de omgeving van het circuit ruim 7 dB(A) lager zijn dan in de vergunde situatie.
Hierbij houden we o.a. rekening met wijzigingen van het karakter van het geluid, de luidheid van de motoren en karts en het aantal dagen dat activiteiten op het circuit plaatsvinden.

Bijlage IV Jaargemiddelde berekening volgens aanvraag vergunning met tonaliteitscorrectie

Vergund o.b.v. 1993

	MTG1				MTG2				MTG3			
	Totaal			56,4	Totaal			55,4	Totaal			57,1

Toekomst (aanvraag vergunning)

bron: VO Bp

Toekomst (VO Bp)

10 wedstrijden MX en karts	MTG1		10lgTijd	Deelbijdr.	MTG2		10lgTijd	Deelbijdr.	MTG3		10lgTijd	Deelbijdr.
5 maal MX wedstrijd	55	Tonaal	-18,6	36,4	56	Tonaal	-18,6	37,4	59	Tonaal	-18,6	40,4
5 maal kart wedstrijd	53	Niet ton.	-18,6	34,4	51	Niet ton.	-18,6	32,4	53	Niet ton.	-18,6	34,4
Trainingen												
MX 3 dagen per week en 52 weken=**156** dagen	51	Niet ton.	-3,7	47,3	50	Niet ton.	-3,7	46,3	52	Niet ton.	-3,7	48,3
Karts 4 dagen per week en 52 weken												
208 dagen minus 156 = **52** dagen	49	Niet ton.	-8,5	40,5	48	Niet ton.	-8,5	39,5	48	Niet ton.	-8,5	39,5
	Totaal			48,6	Totaal			47,7	Totaal			49,6

Beoordeling en conclusie

Aantal dB(A)'s verschil tussen vergund op basis van '93 en de VO Bp	**7,8**	**7,7**	**7,5**

bron: (concept)aanvraag

Toekomst (aanvraag vergunning)

	MTG1		10lgTijd	Deelbijdr.	MTG2		10lgTijd	Deelbijdr.	MTG3		10lgTijd	Deelbijdr.
12 dagen van grote wedstrijd	58	tonaal	-14,8	43,2	59	tonaal	-14,8	44,2	62	tonaal	-14,8	47,2
nb dit is worst case kartwedstrijden zijn stiller												
9 dagen van kleine wedstrijd (incl. brommers)	51	Niet ton.	-16,1	34,9	51	Niet ton.	-16,1	34,9	52	Niet ton.	-16,1	35,9
representatief (trainingen)												
combi van cross en kart 3 maal per week en 52 weken =	52	Niet ton.	-3,7	48,3	52	Niet ton.	-3,7	48,3	54	Niet ton.	-3,7	50,3
Karts 4 dagen per week en 52 weken												
208 dagen minus 156 = **52** dagen	49	Niet ton.	-8,5	40,5	46	Niet ton.	-8,5	37,5	46	Niet ton.	-8,5	37,5
	Totaal			50,1	Totaal			50,1	Totaal			52,3

Beoordeling en conclusie

Aantal dB(A)'s verschil tussen vergund op basis van '93 en de (concept)aanvraag	6,2	5,3	4,8
verschil tussen (concept) aanvraag en VO Bp			
NB uitsluitend grote crosswedstrijden als tonaal	1,5	2,4	2,7

HANDREIKING

INDUSTRIELAWAAI EN VERGUNNINGVERLENING

INHOUDSOPGAVE

			bladzijde
1	**INLEIDING**		4
	1.1	Achtergronden	5
	1.2	Doel van de handreiking	5
	1.3	Systematiek	5
	1.4	Modernisering Instrumentarium Geluidbeleid (MIG)	7
	1.5	Overgangssituatie	7
	1.6	Leeswijzer	7
2	**GEMEENTELIJK BELEID TEN AANZIEN VAN INDUSTRIELAWAAI EN VERGUNNINGVERLENING**		8
	2.1	Inhoud gemeentelijk beleid industrielawaai	8
	2.2	Procedurele aspecten	10
	2.3	Advies regionaal inspecteur milieuhygiëne	12
3	**GRENSWAARDEN**		13
	3.1	Grenswaarden voor de geluidsniveaus ten gevolge van industrielawaai	13
	3.2	Maximale geluidsniveaus (L_{max})	15
	3.3	Binnenniveaus	18
4	**RICHT- EN GRENSWAARDEN, REFERENTIENIVEAU**		20
5	**OPSTELLEN VAN GELUIDVOORSCHRIFTEN**		23
	5.1	Akoestisch onderzoek in het kader van het opstellen van de vergunning-aanvraag	23
	5.2	De geluidvoorschriften	24
	5.3	Representatieve bedrijfssituatie	25
	5.4	Bijzondere activiteiten	27
	5.5	Maximale geluidsniveaus (Lmax)	27
	5.6	Het beoordelingspunt	29
	5.7	Beoordelingsperioden	31
	5.8	Onderscheid bestaande en nieuwe situaties	32
	5.9	Bedrijfswoningen en burgerwoningen	33
	5.10	Indirecte hinder	34
		5.10.1 Algemeen	34
		5.10.2 Indirecte hinder door wegverkeer	34
		5.10.3 Indirecte hinder door railverkeer	35
		5.10.4 Indirecte hinder door scheepvaart	35
		5.10.5 Overige vormen van indirecte hinder	36
	5.11	ALARA	36
6	**SPECIFIEKE SITUATIES**		38
	6.1	Cumulatie	38
	6.2	Bijzondere geluiden I	38
		6.2.1 Algemeen	38
		6.2.2 Tonaal geluid	39
		6.2.3 Impulsachtig geluid	39
		6.2.4 Muziekgeluid	40
	6.3	Bijzondere geluiden II	41
		6.3.1 Laagfrequent geluid	41
		6.3.2 Horeca en geluid	41
		6.3.3 Menselijk stemgeluid	42
		6.3.4 Trillingen	43

7	**HANDHAVING GELUIDVOORSCHRIFTEN**		46
	7.1	Algemeen	46
	7.2	Controlemetingen	47
	7.3	Binnenniveaus	47
	7.4	Zonebeheer	48

Bijlagen:

1	Begrippen- en afkortingenlijst	50
2	Adreslijst inspecties milieuhygiëne	54

1 INLEIDING

1.1 Achtergronden

De Handreiking industrielawaai en vergunningverlening is opgesteld als hulpmiddel bij het voorkomen en beperken van hinder door industrielawaai. Vanzelfsprekend zal primair met het ruimtelijke ordeningsinstrument, dat wil zeggen het afstand bewaren tussen geluidsbron en ontvanger, moeten worden getracht het optreden van hinder als gevolg van industrielawaai te voorkomen. Mede omdat niet altijd kan worden voorkomen dat het geluid van de industrie invloed heeft op de omgeving waar derden, bijvoorbeeld omwonenden, zich bevinden, is het noodzakelijk de geluidsituatie formeel vast te leggen. Het instrumentarium van de Wet milieubeheer (Wm), waartoe de vergunning behoort, kan hiervoor worden ingezet. Met behulp van vergunningvoorschriften kan hinder worden voorkomen en beperkt. De aard van de industriële bronnen is echter zo verschillend dat niet voor iedere inrichting gelijke vergunningvoorschriften kunnen worden vastgesteld.
Derhalve zal bij het stellen van voorschriften en beperkingen voor industrielawaai bij de vergunningverlening sprake moeten zijn van maatwerk, waarbij veelal elk geval op zich staat en er niet met algemeen geldende emissiegetallen of immissiewaarden kan worden gewerkt. Niettemin kan er natuurlijk wel sprake zijn van de nodige uniformering en onderlinge afstemming, waarvoor deze handreiking bedoeld is.
Overigens dient te worden bedacht dat er altijd situaties zullen zijn waarvoor de handreiking geen expliciete oplossing biedt.

Met betrekking tot de hinder is in het rapport 'Hinder door milieuverontreiniging in Nederland (VROM 1995)' aangegeven dat wegverkeer in Nederland de voornaamste bron van ernstige hinder door geluid is. Het veroorzaakt ernstige hinder door geluid bij vijfentwintig procent van de bevolking. Na het geluid van wegverkeer volgt dat van buren (13%) en van de luchtvaart (12%). Zij vormen de 'grote drie' op het gebied van geluidhinder, voor de industrie (6%), recreatie (5%), railverkeer (2%), bouw- en sloopterreinen (2%) en de landbouw (1%). Naast deze percentages voor ernstige hinder geldt voor industrielawaai dat veertien procent van de bevolking daarvan hinder ondervindt. De gerapporteerde geluidhinder was in 1993 vrijwel over de gehele linie beduidend minder dan in 1987, maar doorgaans iets meer dan in 1977.
In het Nationaal Milieubeleidsplan (NMP) zijn doelstellingen opgenomen ten aanzien van de aantallen gehinderden in Nederland: geen ernstige hinder in 2010 en het aantal gehinderden in 2000 gelijk aan het aantal in 1985. Om de doelstellingen te halen is het noodzakelijk een actief beleid te voeren.

De afgelopen jaren is er op het gebied van het voorkomen en beperken van hinder door industrielawaai veel ervaring opgedaan. Voor een deel vloeide dit voort uit de zonerings- en saneringsregeling uit de Wet geluidhinder (Wgh). Hiermee zijn de geluidsgrenzen van bepaalde industrieterreinen vastgesteld. Het betreft industrieterreinen waarop zogenaamde grote lawaaimakers (art. 2.4 Inrichtingen- en vergunningbesluit milieubeheer) voorkomen of niet zijn uitgesloten in het bestemmingsplan. De vergunningverlening krachtens de Wet milieubeheer en vooral de inspanningen om deze op een adequaat niveau te brengen hebben er toe geleid dat het onderwerp industrielawaai veel aandacht heeft gekregen. Daarbij is in belangrijke mate gebruik gemaakt van de Circulaire Industrielawaai uit 1979 van de toenmalige Minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne. Bij het gebruik zijn echter, zeker de laatste jaren, ook de tekortkomingen van deze circulaire nadrukkelijk naar voren gekomen, zie paragraaf 1.3. In de praktijk van de vergunningverlening is behoefte aan een inhoudelijke vernieuwing van de Circulaire industrielawaai.

Tegelijkertijd doen zich in het milieubeleid en de milieuwetgeving ontwikkelingen voor met betrekking tot, onder andere, deregulering, marktwerking, externe integratie en dergelijke. Deze ontwikkelingen hebben er toe geleid dat meer dan voorheen de lokale overheden verantwoordelijk zijn voor het voorkomen en beperken van geluidhinder door bijvoorbeeld een goede integratie van de toegestane waarde van het geluidsniveau vanwege de industrie in het overige lokale beleid. Mede hierdoor is het van belang ten behoeve van de lokale overheden, het bevoegd gezag, de expertise in een handreiking vast te leggen.

Gezien het bovenstaande was het noodzakelijk de inhoud van de Circulaire Industrielawaai van 1979 nog eens nadrukkelijk te overwegen, hetgeen tot de voorliggende handreiking heeft geleid.

De handreiking zal vooral bij de vaststelling van de geluidruimte in de vergunning van relatief kleine lawaaimakers een grote rol spelen. Ten aanzien van kortstondige maximale geluidsniveaus (Lmax) en veel andere technische aspecten zal de handreiking voor alle bedrijven van toepassing zijn.

De handreiking is tot stand gekomen in gezamenlijk overleg tussen het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM), de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), het Interprovinciaal Overleg (IPO) en het bedrijfsleven (VNO/NCW BMRO) en zal dientengevolge op voldoende draagvlak van de betrokkenen in de praktijk kunnen rekenen.

1.2 Doel van de handreiking

De handreiking heeft tot doel overheden een hulpmiddel te bieden bij het voorkomen en beperken van hinder door industrielawaai in het kader van de vergunningverlening en (in sommige gevallen) het stellen van nadere eisen op grond van de AMvB's ex artikel 8.40 Wet milieubeheer. Primair is de handreiking bedoeld voor de ambtenaren die adviseren over het geluidaspect in de vergunningen krachtens de Wet milieubeheer. De handreiking vervangt de Circulaire Industrielawaai uit 1979.

De handreiking is onderdeel van het instrumentarium waarmee de doelstellingen zoals vermeld in het NMP kunnen worden behaald. De doelstelling van de handreiking is daarmee kwalitatief gelijk aan die van de Wet geluidhinder en de bijbehorende uitvoeringsvoorschriften. Er is derhalve een relatie met de Wet geluidhinder, Wet milieubeheer, Wet op de ruimtelijke ordening (WRO), het Bouwbesluit (BB), de diverse uitvoeringsbesluiten, het Nationaal Milieubeleidsplan (NMP) en de Handleiding Meten en Rekenen Industrielawaai. Daarnaast bestaat er een overlap met het, sinds het uitbrengen van de circulaire in 1979, gegroeide scala aan wet- en regelgeving dat tot doel heeft hinder door industrielawaai te voorkomen en beperken, zoals bijvoorbeeld de Wet milieubeheer met haar vergunningenstelsel, AMvB's en milieubeleidsplannen, de provinciale (milieu-)verordeningen en de gemeentelijke (milieu)verordeningen.

1.3 Systematiek

De Circulaire Industrielawaai 1979 is in het algemeen goed bruikbaar geweest bij de vergunningverlening op basis van de Hinderwet, de Wet geluidhinder en de Wet milieubeheer. De systematiek is echter deels achterhaald. Bij de uitvoering zijn knelpunten opgetreden, soms door een stringente toepassing van de circulaire in de rechtspraak, waarbij geen ruimte werd geboden om maatwerk te leveren. Daarbij is vooral te denken aan het ontbreken van andere gebiedsomschrijvingen dan woonomgevingen en het te allen tijde bepalen van het referentieniveau ter plaatse.
Ter oplossing van dergelijke knelpunten worden in deze handreiking voorstellen gedaan om in een nieuwe systematiek per gemeente beleid ten aanzien van industrielawaai vast te stellen, bijvoorbeeld als aparte gemeentelijke nota industrielawaai of als onderdeel van een gemeentelijk milieubeleidsplan ex art. 4.6 Wm. Kern van het beleid zou kunnen zijn dat het grondgebied van de gemeente wordt verdeeld in gebieden, en dat tenminste voor de relevante gebieden een grenswaarde wordt toegekend. Op basis van de ervaring kan veelal worden ingeschat wat het achtergrondniveau is in een bepaald gebied. In hoofdstuk 3 worden voorbeelden van gebiedstyperingen met bijbehorende achtergrondniveaus gegeven. Het referentieniveau hoeft na het vaststellen van het beleid niet meer bij iedere aanvraag voor een vergunning Wet milieubeheer te worden bepaald. Uitgangspunt is dat de grenswaarde de bovengrens is voor hetgeen in dat gebied kan worden vergund. Zie voor nadere informatie over het bepalen van de grenswaarde hoofdstuk 3.
Het is duidelijk dat met de mogelijkheid om maatwerk te leveren, een gemeente met meerdere mogelijkheden en belangen rekening kan houden. Relatief eenvoudige situaties kunnen eenvoudig worden omschreven. Bij grote, complexe industrieterreinen waarbij ook ander (nationaal) beleid een rol bij de

ontwikkelingen speelt, zal met een uitvoerige omschrijving de gewenste integraal afgewogen kwaliteit kunnen worden weergegeven.
Door het overzicht over het gehele grondgebied in de gemeente kan in het beleid tevens worden aangegeven welke doelstellingen ten aanzien van het aantal gehinderden door industrielawaai worden nagestreefd.
Een ander voordeel voor gemeenten is de mogelijkheid om in het kader van de inpassing van (enkele van) de zogenaamde AMvB-bedrijven, ex artikel 8.40 Wm, de nadere eisen te voren eenmalig vast te leggen. Doordat de rijksoverheid streeft naar minder AMvB's waaronder meer bedrijven vallen is er een kans dat voor specifieke situaties extra voorwaarden (nadere eisen) moeten worden opgesteld. In de AMvB's is aangegeven dat zo nodig maatwerk kan worden geleverd door het bevoegd gezag door per inrichting nadere eisen te stellen. Deze nadere eisen kunnen overigens tot strengere en minder strenge eisen leiden. In sommige AMvB's (bijvoorbeeld die voor de horeca-, sport- en recreatie-inrichtingen en die voor de detailhandel en ambachtsbedrijven) is rekening gehouden met een krachtens, of bij, verordening aan te wijzen "concentratiegebied" waarmee in feite de mogelijkheid wordt geboden een gebiedsgericht beleid te formuleren. In de gemeentelijke nota "industrie-"lawaai kan dan ook voor die categorieën bedrijven in dergelijke gebieden de mogelijkheid worden opgenomen dergelijke nadere eisen met die nota eenmalig en gebiedsgericht vast te stellen.

Een gemeente kan dus ieder deel van het grondgebied een gewenst geluidsniveau toekennen. In geval bestaande, gelegaliseerde situaties afwijken van de gewenste situatie, is het van groot belang de betrokkenen bij het tot stand komen van het beleid op de juiste wijze te betrekken. Op basis van de handreiking is het niet mogelijk zonder meer een vergunning aan te scherpen of de vastgestelde maximaal toelaatbare geluidsbelasting van de gevel van woningen te verhogen. Indien een bedrijf op basis van de bestaande rechten een aanvraag doet voor een milieuvergunning met waarden die hoger zijn dan de grenswaarden zal uit een bestuurlijke afweging moeten blijken in hoeverre een hoger niveau kan worden vergund.

De Handreiking industrielawaai en vergunningverlening kan in termen van de Algemene wet bestuursrecht derhalve gezien worden als een richtlijn voor het vaststellen van beleidsregels. De gemeente dient bij het vaststellen van de gemeentelijke nota industrielawaai als beleidsregel de formaliteiten in acht te nemen die de Algemene wet bestuursrecht (Awb) stelt, zoals een schriftelijk besluit en bekendmaking.

1.4 Modernisering Instrumentarium Geluidbeleid (MIG)

Naast onderhavige specifieke aanpassing van de regelgeving met betrekking tot industrielawaai en vergunningverlening is in 1996 een project gestart met als doel een fundamentele modernisering van het instrumentarium van het geluidbeleid. Door de omvang van de wijziging zal naar verwachting het nieuwe instrumentarium eerst in 2002 in werking kunnen treden. Hoewel de handreiking los staat van het project MIG, gaan beide over de herziening van de regelgeving met betrekking tot geluid.

Het voornemen van het kabinet (zie Nota MIG d.d. 23 april 1998) is dat elke bestuurslaag eigen geluidbeleid ontwikkelt waarin naast (gebiedsgerichte) grenswaarden ook een reductiedoelstelling voor geluidhinder en maatregelen zijn opgenomen. Uitgangspunt is dat het karakter van het geluid zodanig is dat de geluidproblematiek voornamelijk een rol speelt op locale schaal. De locale overheid is dan ook primair verantwoordelijk voor het geluidbeleid. In het nieuwe systeem wordt daarom gemeenten een grote mate van beleidsvrijheid geboden, die zij kunnen gebruiken om een op hun grondgebied toegespitst gebiedsgericht geluidbeleid te ontwikkelen. Dit sluit aan bij de alom groeiende behoefte aan maatwerk op gemeentelijk niveau. Daarnaast zijn er objecten aan te wijzen met een zodanig maatschappelijk dan wel economisch belang dat het geluidbeleid hiervoor tot de competentie van de provincie of het rijk gerekend moet worden.
Het wettelijk kader voor het toekomstig geluidbeleid wordt vastgelegd in de Wet milieubeheer.
De provincie zal een rol blijven spelen bij grote, regionale bedrijfsterreinen. De geluidsituatie rond dergelijke terreinen is vastgelegd in de zonerings- en saneringsoperatie en de daaruit voortvloeiende besluiten.
Het rijk zal een grote rol spelen bij het vastleggen van de geluidsituatie rond de nationale hoofdinfrastructuur. Daartoe behoren tevens de emplacementen. Het is derhalve aan te raden de vergunningverlening voor

dergelijke inrichtingen uit te voeren in lijn met de Circulaire d.d. 13 januari 1998 (kenmerk MBG 97580377) met als onderwerp 'Geluidhinder veroorzaakt door spoorwegemplacementen; beoordeling in het kader van de vergunningverlening op basis van de Wet milieubeheer'.
Voor meer informatie over het project MIG wordt verwezen naar het ministerie VROM, projectorganisatie MIG.

1.5 Overgangssituatie

Zolang een gemeente nog geen beleid ten aanzien van industrielawaai heeft vastgesteld (omdat de gemeente daar de noodzaak niet voor inziet, bijvoorbeeld omdat er slechts weinig industriële bronnen in de gemeente gelegen zijn) kan nog niet van de hoofdstukken 2 en 3 inzake de gemeentelijke nota industrielawaai en de grenswaarden gebruik worden gemaakt. Voor wat betreft de grenswaarden voor de geluidnormering bij de vergunningverlening moet dan nog gebruik worden gemaakt van de normstellingssystematiek zoals die in de Circulaire Industrielawaai was opgenomen. De (voor wat betreft de terminologie geactualiseerde) tekst van die Circulaire omtrent dit onderwerp, is opgenomen in hoofdstuk 4 van deze handreiking.

1.6 Leeswijzer

De handreiking bestaat uit twee hoofdonderdelen. Het eerste deel gaat in op de totstandkoming, inhoud en reikwijdte van de gemeentelijke nota industrielawaai (hoofdstuk 2) alsmede op de met die gemeentelijke nota industrielawaai vast te stellen grenswaarden voor de geluidnormering bij de vergunningverlening (hoofdstuk 3). Een geactualiseerde tekst uit de Circulaire Industrielawaai van 1979 is opgenomen in hoofdstuk 4.
Het tweede deel van de handreiking volgt in belangrijke mate het chronologisch proces van de vergunningverlening, beginnend met het akoestisch onderzoek in het kader van het opstellen van de vergunningaanvraag en het opstellen van de geluidvoorschriften in hoofdstuk 5. Hoofdstuk 6 gaat in op enkele specifiek situaties die bij de vergunningverlening een rol kunnen spelen, terwijl de handhaving van de geluidvoorschriften alsmede het zonebeheer zijn opgenomen in hoofdstuk 7.
In de bijlagen is, naast een begrippen- en afkortingenlijst een adreslijst van de inspecties milieuhygiëne opgenomen.

2 GEMEENTELIJK BELEID TEN AANZIEN VAN INDUSTRIELAWAAI EN VERGUNNING-VERLENING

2.1 Inhoud gemeentelijk beleid industrielawaai

Het verdient aanbeveling voor een gemeente om op basis van deze handreiking en in afweging met onder meer het gemeentelijk milieu-, ruimtelijke ordenings- en economisch beleid, een beleid vast te stellen ter zake van industrielawaai en vergunningverlening. Dit zou kunnen plaatsvinden door middel van een separate beleidsnota industrielawaai maar evengoed zou dit beleid kunnen worden geïncorporeerd in een bredere nota geluid, in een gemeentelijk milieubeleidsplan op grond van hoofdstuk 4 Wm of in een ander breed of integraal beleidskader (bijvoorbeeld een structuurvisie). In het navolgende wordt, daar waar gesproken wordt over de gemeentelijke nota industrielawaai, dan ook mede bedoeld een op dat gebied in een ander kader vastgesteld beleidsdocument.

De gemeentelijke nota industrielawaai heeft primair tot doel een beleidskader te scheppen dat richtinggevend is voor de milieuvergunningverlening voor het onderdeel industrielawaai in de gemeente en heeft betrekking op inrichtingen met individuele vergunningen maar ook op inrichtingen die vallen onder een AMvB ex art. 8.40 Wm in verband met nadere regels.
Een toepassing betreft het beoordelen van een aanvraag om een vergunning. Het is in een dergelijk geval noodzakelijk het aangevraagde geluidsniveau te vergelijken met het toegestane geluidsniveau. Om duidelijkheid te bieden kan een gemeente de toegestane geluidsniveaus (grenswaarden) vastleggen in de gemeentelijke nota industrielawaai. Het verdient aanbeveling dit per gebied te doen. Toetsing behoeft dan nog slechts plaats te vinden aan het omschreven geluidsniveau; er hoeft niet meer per vergunningaanvraag een referentieniveau te worden bepaald.
De gemeentelijke nota industrielawaai kan enerzijds het stellen van voorschriften ter voorkoming of beperking van geluidhinder vereenvoudigen en standaardiseren, anderzijds zal met behulp van de gemeentelijke nota industrielawaai, wat betreft geluid, snel kunnen worden beoordeeld of een inrichting zich kan vestigen of uitbreiden op de voorgestane locatie.

De gemeentelijke nota industrielawaai zal een toetsingskader moeten bieden, dat wil zeggen een beleid dienen te bevatten ter zake van het stellen van voorschriften ter voorkoming of beperking van geluidhinder en zal uitsluitsel moeten geven over de grenswaarden voor het industrielawaai in het kader van de vergunningverlening per deelgebied van de gemeente.
Hierbij moet worden bedacht dat de per deelgebied vast te leggen grenswaarde gebaseerd moet zijn op de geluidskwaliteit die de gemeente op langere termijn voor het betreffende gebied nastreeft. Het is aan te raden uit oogpunt van duidelijkheid jegens de betrokkenen om de termijn concreet aan te geven. In overeenstemming met de Wet op de ruimtelijke ordening valt te denken aan een termijn van 10 jaar.

Bij het vaststellen van de grenswaarde voor een specifiek gebied zal het heersende geluidsniveau in eerste instantie een belangrijke rol spelen. De inventarisatie van de heersende geluidsniveaus in de gemeente kan bijvoorbeeld op een kaart worden zichtbaar gemaakt. Vervolgens moet worden bezien welke (al dan niet autonome) ontwikkelingen er aan de orde zijn die op deze geluidskwaliteit van invloed zijn (sanering van industrielawaai, wegverkeerslawaai of railverkeerslawaai, de voorziene aanleg van een weg, de sluiting van een bedrijf, de invoering van een verkeerscirculatieplan en dergelijke) en welke ontwikkelingen als gevolg van ander (gemeentelijk) beleid (de realisatie van woonwijken, een bestemmingsplan voor een bedrijventerrein, de totstandkoming van een recreatiegebied etcetera) gewenst zijn. Al deze ontwikkelingen kunnen op de eerste inventarisatie worden afgezet en leiden tot een lagere of hogere grenswaarde dan het heersende geluidsniveau. De vast te leggen grenswaarde hoeft dus niet overeen te komen met het heersende geluidsniveau ten tijde van het vaststellen van de gemeentelijke nota industrielawaai. Zo kan een gebied waarvoor de geluidskwaliteit op langere termijn een verbetering zou moeten ondergaan, in de gemeentelijke nota industrielawaai een lagere grenswaarde opgelegd krijgen dan het heersende geluidsniveau. Het omgekeerde is ook mogelijk. Als het gaat om een gebied dat in de toekomst een industriële functie moet

verkrijgen, kan de vast te stellen grenswaarde hoger zijn dan het ten tijde van het vaststellen van de gemeentelijke nota industrielawaai heersende geluidsniveau.
Vanzelfsprekend dient tevens aandacht te worden geschonken aan een afstemming van de grenswaarden voor gebieden die aan elkaar grenzen; relatief stille gebieden kunnen niet direct grenzen aan lawaaiige gebieden.
Het verdient aanbeveling de overwegingen welke aan het vaststellen van de grenswaarde per deelgebied ten grondslag hebben gelegen bij het proces van vaststelling van het beleid uit te dragen, opdat alle betrokkenen duidelijk wordt waarop het gemeentelijk beleid is gestoeld. Ook zou in de gemeentelijke nota industrielawaai een uitspraak moeten worden gedaan of en zo ja, waarom en in hoeverre de gemeente voornemens is actief dan wel passief uitvoering te geven aan een aanpassing van vergunde geluidruimte bij bedrijven waarbij de vergunning thans meer ruimte biedt dan op grond van de gemeentelijke nota industrielawaai wenselijk wordt geacht. Het ligt voor de hand een dergelijk saneringsvoornemen te voorzien van een overgangsregeling opdat de betreffende bedrijven het functioneren niet onmogelijk wordt gemaakt.

In onderstaande tabel is een beschrijving opgenomen van de wijze waarop bepaalde niveaus van het omgevingsgeluid kunnen worden ervaren. Onderstaande tabel vormt samen met de in hoofdstuk 3 opgenomen tabel (waarin gebiedstyperingen worden gegeven alsmede bijbehorende hinderpercentages bij de beschreven industrielawaai-geluidsniveaus), een belangrijke handreiking voor de gemeentelijke nota industrielawaai.

Tabel 1: Perceptie van omgevingsgeluid

Cat.	Perceptie	Equivalent geluidsniveau (L_{Aeq}) in dB(A)		
		Dag (07-19 u.)	Avond (19-23 u.)	Nacht (23-07 u.)
1	Zeer stil	<=40	<=35	<=30
2	Stil	41-45	36-40	31-35
3	Rustig	46-50	41-45	36-40
4	Hoorbaar	51-55	46-50	41-45
5	Rumoerig, druk	56-60	51-55	46-50
6	Lawaaiig	61-65	56-60	51-55
7	Zeer lawaaiig	>=66	>=61	>=56

Het bepalen van een kwalificatie van de categorieën is subjectief en afhankelijk van vele omstandigheden. Zo zal een mogelijke voorkeur van bewoners voor een bepaalde omgeving, bijvoorbeeld voor een levendige binnenstad of voor een stille woonbuurt een rol spelen. Wel kan objectief gesteld worden dat de kwaliteit van de leefomgeving bij niveaus als genoemd in categorie 7 van de tabel als slecht gekwalificeerd kan worden. In onder meer het rapport 'Geluid en gezondheid, achtergrondstudie (1993)' van de Gezondheidsraad is de mogelijke beïnvloeding van de gezondheid door geluid aangegeven.

Inzake de verdere beleidsmatige inhoud van de gemeentelijke nota industrielawaai worden in dit document onderwerpen genoemd waarover bij voorkeur een uitspraak zou moeten worden gedaan. Het gaat daarbij in de eerste plaats over de wijze van toetsing van het verzoek om een vergunning en eindigt met een set standaard geluidvoorschriften welke aan een te verlenen vergunning kunnen worden verbonden. In het navolgende worden deze onderwerpen kort besproken, overigens zonder dat gepretendeerd wordt volledig te zijn.
Bij de eerste toetsing ten aanzien van geluid om te zien of een bedrijf zich op een specifieke locatie kan vestigen of kan uitbreiden zal rekening moeten worden gehouden met mogelijke cumulatieve effecten van andere bestaande of toekomstige inrichtingen. De grenswaarden uit de gemeentelijke nota industrielawaai betreffen immers waarden op immissieniveau. Daarom zal in de gemeentelijke nota industrielawaai moeten worden aangegeven hoe met deze effecten zal worden omgegaan.

Voorzover daaraan bij de totstandkoming van de gebiedsgerichte normstelling nog geen aandacht is besteed, verdient het aanbeveling dat de gemeente zich in de gemeentelijke nota industrielawaai ook uitspreekt over de wijze waarop zij de normstelling hanteert voor die gebieden waar geen woningen aanwezig zijn, met andere woorden of zij een immissienorm wenst te hanteren op een zekere afstand van een bedrijf om het gewenste geluidsniveau in bovengenoemd gebied te kunnen bereiken.
Bij het vaststellen van het beleid zou de gemeente ook moeten aangeven voor welke geluidgevoelige objecten zij in aanvulling op de Wet geluidhinder en uitvoeringsvoorschriften een grenswaarde wenst te hanteren.
Meer in detail geldt het zelfde voor de directe woonomgeving: wordt de immissienorm geacht voor de gevel te worden nagestreefd dan wel in verblijfsgebieden (tuinen, balkons)? Gelden de immissienormen voor alle woonlagen of wenst de gemeente daarbij onderscheid te maken tussen de verschillende perioden van het etmaal in samenhang met het (potentieel) gebruik van verschillende woonlagen?

Primair wordt een grenswaarde voor een gebied (wijk of aantal straten) vastgesteld. Zo nodig wordt een aparte waarde bepaald voor de woningen, de zo genoemde eerste lijnsbebouwing, die dicht bij de geluidsbron zijn gelegen en afschermende werking hebben voor andere woningen.
Ook ten aanzien van de overige aspecten welke bij de beoordeling en/of het opstellen van de vergunningvoorschriften aan de orde kunnen komen is het gewenst dat de gemeentelijke nota industrielawaai daarover duidelijkheid biedt. Te denken valt aan onderwerpen zoals het gebruik van verschillende grenswaarden in de vergunningvoorschriften over de onderscheiden perioden van het etmaal, de normstelling voor maximale geluidsniveaus (Lmax), de beoordeling van incidentele bedrijfssituaties, het hanteren van eventuele toeslagen voor bijzondere vormen van geluidhinder (muziekgeluid, tonaal geluid) en dergelijke. Voor het meten en berekenen van industrielawaai wordt verwezen naar de VROM-publicatie 'Meten en rekenen industrielawaai'.

Vanzelfsprekend zal de gemeentelijke nota industrielawaai nimmer kunnen voorzien in alle mogelijke vraagpunten die zich bij de vergunningverlening kunnen voordoen, doch uit de gemeentelijke vergunningverleningpraktijk van de afgelopen jaren zal, samen met de voorliggende handreiking, voor veel onderwerpen beleid te formuleren zijn dat in de gemeentelijke nota industrielawaai kan worden opgenomen.

Tenslotte zij, wellicht ten overvloede, in dit verband vermeld dat het projecteren van nieuwe woningen in de nabijheid van luidruchtige inrichtingen vanzelfsprekend met de nodige zorgvuldigheid dient te geschieden. Bij een toetsing aan het geluidaspect zullen de vastgestelde grenswaarden gehanteerd worden, op grond waarvan het noodzakelijk kan zijn een bepaalde afstand tussen de geluidsbron en de nieuwe bestemming aan te houden.

2.2 Procedurele aspecten

Het moge duidelijk zijn dat een gemeentelijke nota industrielawaai, zoals hiervoor bedoeld, een belangrijk document is waar diverse beleidsvelden in samen komen. Dit houdt in dat voor een zorgvuldige totstandkoming zorg moet worden gedragen. Daarmee wordt tegelijkertijd gewaarborgd dat ingeval van beroep de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State of de rechtbank met betrekking tot procedures conform de Wet op de ruimtelijke ordening kan oordelen dat van een zorgvuldige besluitvorming sprake is geweest. Gelet op de strekking van de gemeentelijke nota industrielawaai wordt aanbevolen de gemeentelijke nota industrielawaai uiteindelijk door de gemeenteraad te laten vaststellen, waarbij het college van burgemeester en wethouders het totstandkomingsproces verzorgt door een ontwerp nota op te stellen en deze te onderwerpen aan de openbare voorbereidingsprocedure krachtens afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Dit komt kortweg neer op publicatie van de ontwerp nota en het bieden van de mogelijkheid aan belanghebbenden om hun zienswijzen kenbaar te maken.
De vormgeving van inspraak en rechtsbescherming hangt nauw samen met de aard en inhoud van een gemeentelijke nota industrielawaai. In de gemeentelijke nota industrielawaai wordt het industrielawaaibeleid van de gemeente met inbegrip van de grenswaarde voor industrielawaai in diverse gebieden in de gemeente vastgesteld. De nota draagt daardoor een strategisch karakter. De gemeentelijke nota industrielawaai bindt de gemeente maar is niet gericht op rechtsgevolg voor burgers of bedrijven. De gemeentelijke nota industrielawaai bevat geen normen die rechtstreeks gelden voor burgers of bedrijfsleven en kan gezien

worden als een set van beleidsregels. De algemene bepalingen voor besluiten van de Algemene wet bestuursrecht zijn echter ook van toepassing op beleidregels. Deze bepalingen betreffen zorgvuldigheid en belangenafweging, advisering, bekendmaking en mededeling, motivering en openbare voorbereidingsprocedure. Indien de gemeentelijke nota industrielawaai wordt geï ncorporeerd in het gemeentelijk milieubeleidsplan wordt in dit opzicht aangesloten bij de daarvoor krachtens de Wet milieubeheer (art 4.17 derde lid) geldende procedure. Inspraak vindt plaats conform de gemeentelijke inspraakverordening krachtens artikel 150 Gemeentewet.
Voor de rechtsbescherming van burgers en bedrijfsleven is in dit verband van belang twee fasen te onderscheiden: de beleidsfase en de implementatiefase. In de beleidsfase wordt de speelruimte ingeperkt door het vaststellen van de gemeentelijke nota industrielawaai. In de implementatiefase vindt de concrete invulling binnen de speelruimte plaats door de doorwerking van de concrete geluidsniveaus in bestemmingsplan of bij de vergunningverlening. Bij de implementatiefase is bezwaar en beroep mogelijk krachtens de WRO resp. Wm.

Speciale aandacht verdient de afstemming met buurgemeenten en de provincie. Op grond van artikel 4.17 Wm dienen bij de voorbereiding van het vaststellen van een milieubeleidsplan in elk geval de inspecteur, de buurgemeenten en de provincie te worden betrokken naast andere belanghebbende overheidsorganen, instellingen en organisaties. Bij het opstellen van een nota is het verstandig afspraken te maken over de invloedsgebieden (zones, contouren) om duidelijkheid te bieden ten behoeve van elkaars beleid. De provincie is mede van belang vanwege haar rol als vergunning-verlener. De provincie is in het kader van de Wet milieubeheer voor sommige categorieën van inrichtingen bevoegd gezag. Nogmaals wordt benadrukt dat voor de zogenaamde grote lawaaimakers in het kader van de zonerings- en saneringsoperatie krachtens de Wet geluidhinder de geluidsituatie reeds is vastgelegd. Wijzigingen kunnen worden doorgevoerd met behulp van een aanpassing van het bestemmingsplan. Omdat het voor het bereiken van de door de gemeente vastgestelde gebiedsgerichte geluidskwaliteit gewenst is dat ook de provincie zich houdt aan de in de gemeentelijke nota industrielawaai opgenomen grenswaarden, wordt aanbevolen de provincie in een vroegtijdig stadium bij de totstandkoming van de gemeentelijke nota industrielawaai te betrekken en (al dan niet in het kader van de openbare voorbereidingsprocedure) formeel te vragen zich over de gemeentelijke nota industrielawaai uit te spreken. Vanzelfsprekend verdient het aanbeveling te trachten overeenstemming te bereiken, doch bij eventueel verschil van inzicht staan de bezwaar- en beroepsprocedures uit de Awb voor de provincie open. Uiteindelijk zal de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State dan voor partijen bindend zijn.
In het kader van de goedkeuringsprocedure bij bestemmingsplannen vindt overigens een integrale bestuurlijke toets plaats door de provincie van het beleid in concrete bestemmingen. Vanzelfsprekend kan verder in een vooroverleg ook al het nodige draagvlak worden verkregen, bijvoorbeeld met bedrijvenorganisaties, de Kamer van Koophandel, gemeentelijke milieuorganisaties of andere maatschappelijke belangengroeperingen.

De gemeentelijke nota industrielawaai zelf zal ook uitsluitsel moeten bieden over de eventuele wijzigings- of afwijkingsmogelijkheden: in welke gevallen mag dit plaatsvinden en wie is daartoe bevoegd. In sommige gemeenten zal de gemeentelijke nota industrielawaai periodiek geheel moeten worden herzien (waarbij wellicht hetzelfde besluitvormingstraject als bij de eerste vaststelling zal worden gevolgd), doch het kan ook voorkomen dat als gevolg van tussentijdse niet voorziene ontwikkelingen, van de gemeentelijke nota industrielawaai moet worden afgeweken dan wel dat de gemeentelijke nota industrielawaai voor een deel moet worden herzien. Het verdient aanbeveling bij de vaststelling van de gemeentelijke nota industrielawaai tegelijkertijd de hiertoe te volgen procedure vast te stellen.

2.3 Advies regionaal inspecteur milieuhygiëne

Op grond van artikel 8.7 van de Wet milieubeheer dient de regionaal inspecteur van de milieuhygiëne het gemeentebestuur te adviseren bij de individuele vergunningverlening. Het kan voor alle partijen tijdwinst opleveren als de inspecteur bij de totstandkoming van het gemeentelijke industrielawaai beleid wordt betrokken zodat hij bij de individuele vergunningverlening overeenkomstig de vastgestelde gemeentelijke nota industrielawaai aan het geluidsaspect minder aandacht hoeft te besteden. Het verdient daarom aanbeveling om de gemeentelijke nota industrielawaai vast te stellen nadat de inspecteur binnen een bepaalde termijn

(bijvoorbeeld zes weken) ter zake advies heeft uitgebracht, dan wel nadat die termijn is verstreken zonder dat de inspecteur heeft geadviseerd. Zoals aangegeven zal bij de voorbereiding van een milieubeleidsplan onder meer de inspecteur dienen te worden betrokken (art. 4.17 Wm).

3 GRENSWAARDEN

3.1 Grenswaarden voor de geluidsniveaus ten gevolge van industrielawaai

Vergunningverlening is en blijft maatwerk. Dit houdt in dat bij het beoordelen van een aanvraag om een vergunning en het opstellen van de geluidvoorschriften zowel aandacht moet worden besteed aan de specifieke aspecten van de inrichting (de geluidemissie), als aan de specifieke aspecten van de omgeving (de afscherming en geluidimmissie). Het leveren van maatwerk betekent echter niet automatisch dat de akoestische situatie op en rond het bedrijf altijd tot op het kleinste detailniveau moet worden onderzocht. Maatwerk mag ook best pragmatisch zijn.

Gebieden in de gemeente kunnen met bijbehorende grenswaarden worden vastgelegd op een geluidskwaliteitskaart, zodat bij een aanvraag om vergunning snel duidelijk is welke (LAeq-) normstelling gehanteerd moet worden. Het verdient aanbeveling dat de geluidskwaliteitskaart een onderdeel vormt van de gemeentelijke nota industrielawaai. In die gemeentelijke nota industrielawaai geeft de gemeente aan waarom voor een bepaalde grenswaarde in een gebied is gekozen, of en zo ja in welke gevallen er van de grenswaarde kan worden afgeweken, hoe wordt omgegaan met cumulatieve effecten etcetera. Bij het vaststellen van de grenswaarden voor industrielawaai voor een gebied dient vanzelfsprekend ook rekening te worden gehouden met eventueel verleende hogere grenswaarden voor andere geluidsoorten.

Onderstaand is een tabel (2) opgenomen die gemeenten bij het opstellen van een gemeentelijke nota industrielawaai kan ondersteunen en geeft een overzicht van mogelijke gebiedstyperingen met bijbehorende grenswaarden voor vergunningverlening. Tabel 2 is samengesteld op grond van de Circulaire geluidhinder (1973), de Circulaire industrielawaai, ervaringen met het vaststellen van het referentieniveau en in het buitenland gebruikelijke gebiedsindelingen.

Nadrukkelijk zij gesteld dat tabel 2 geen bindend overzicht biedt, daarvoor is de beschrijving van de gebieden te beperkt en zal deze in veel gevallen ook niet letterlijk van toepassing zijn. De tabel kan dan ook niet zonder meer voor de vergunningverlening worden gebruikt. De gemeente zal tabel 2 (via de gemeentelijke nota industrielawaai) moeten toesnijden op de specifieke omstandigheden in haar gebied.

Tabel 2: Gebiedstyperingen en mogelijke grenswaarden voor industrielawaai in gemeentelijke nota industrielawaai

Nr.	Omschrijving gebied	Grenswaarde L_{aeq} in dB(A)		
		dag	avond	nacht
1	Stille landelijke gebieden Gebieden voor extensieve recreatie	40	35	30
2	Landelijk gebied met veel agrarische activiteiten	45	45	35
3	Stille woonwijk, weinig verkeer	45	40	35
4	Rustige woonwijk in stad	50	45	40
5	Gemengde woonwijk, combincaties van wonen en lichte bedrijfsactiviteiten	55	45	40
6	Woonwijk nabij een drukke verkeersweg (auto en rail)	55	50	45
7	Woonwijk nabij gezoneerd industriegebied	55	50	45
8	Woonwijk in stadscentrum	55	55	45
9	In zone rond industrieterrein	zie Wgh: zone, MTG's*, hogere waarden		
10	Op industrieterrein (zie paragraaf 5.9)	<=65	<=60	<=55

* MTG's hoogst toelaatbare waarde van de geluidsbelasting, ten gevolge van het industrieterrein, nabij de gevels van woningen; artikel 72 Wgh

Opmerkingen bij het toepassen van tabel 2 in de gemeentelijke nota industrielawaai:

- de grenswaarden in de tabel hebben betrekking op het equivalente geluidsniveau vanwege industrie;
- de tabel bevat (indicatieve) grenswaarden waarvan in de gemeentelijke nota industrielawaai naar boven of beneden kan worden afgeweken. De gemeentelijke nota industrielawaai kan derhalve een eigen 'tabel 2' omvatten;
- desgewenst kan de gemeentelijke nota industrielawaai naast de tabel met grenswaarden ook de voor de onderscheiden gebieden geldende richtwaarden bevatten, opdat een bandbreedte wordt gecreëerd welke bij de vergunningverlening kan worden toegepast (voor de definities van de begrippen richt- en grenswaarde, zie bijlage 1);
- bij het toesnijden van de tabel op het gemeentelijke grondgebied, kan ook met (mogelijke toekomstige) cumulatieve effecten van industrielawaai rekening worden gehouden. Overigens treedt relevante cumulatie door meer dan 2 bedrijven op één en dezelfde woninggevel in de praktijk niet vaak op. Wanneer zich dat alsnog voordoet, kan bij vergunningverlening met een 3 dB aanscherping van de geluidvoorschriften in het gros van de cumulatiegevallen alsnog aan de grenswaarden worden voldaan. In uitzonderlijke gevallen ligt een verdere aanscherping tot 5 dB in de rede;
- bij sommige geluidgevoelige objecten kan de grenswaarde verlaagd dan wel verhoogd worden en kan rekening worden gehouden met de periode van het etmaal waarin de bestemming als zodanig in gebruik is. Dit geldt bijvoorbeeld voor scholen die in de avond- en/of nachtperiode niet worden gebruikt;
- voor stille "binnen-terreinen" achter woningen in de stad, of aan de geluidluwe zijde van woningen, kan in de meeste gevallen een strengere grenswaarde (bijvoorbeeld 5 dB) worden vastgelegd;
- ingeval de etmaalwaarde bij woningen op basis van de geluidvoorschriften hoger is dan een vastgestelde 55 dB(A) grenswaarde, dient vastgesteld te zijn dat het binnenniveau voldoet aan de wettelijke eisen, zie daarvoor het gestelde in paragraaf 3.3;
- de grenswaarden gelden voor woningen dan wel andere geluidgevoelige objecten. De gemeente kan er zelf voor kiezen om ook grenswaarden vast te stellen voor een gebied waarbinnen geen woningen of andere geluidgevoelige objecten zijn gelegen (bijvoorbeeld een bos of een park), dan wel voor de buitenruimten van een woning (bijvoorbeeld in de tuin). Zie ook paragraaf 5.6;

- in sommige gevallen kan voor een gedeelte van een etmaalperiode de grenswaarde worden aangepast. Bijvoorbeeld als de nabijheid van een drukke verkeersweg, waar het spitsverkeer al vroeg op gang komt, daartoe aanleiding geeft, zie paragraaf 5.7;
- het toepassen van de tabel kan niet los worden gezien van het gestelde in de overige hoofdstukken ten aanzien van de plaats van normering, de gevelreflectie, de beoordelingshoogte etcetera;
- bij het vaststellen van de grenswaarden in de tabel ware tevens te voorzien in een beleidsstandpunt ten aanzien van reeds bestaande situaties, zie ook paragraaf 5.8;
- voor woningen op industrieterreinen (bedrijfswoningen) zie paragraaf 5.9;
- voor gebieden rondom grindwinlocaties geldt een specifieke normstelling, zoals is aangegeven in de Circulaire Natte grindwinningen d.d. 27 februari 1992; daarbij is van belang dat blijkens de jurisprudentie (voor het eerst met de uitspraak van de toenmalige Afdeling geschillen van bestuur van 10 augustus 1992, G05.90.0055, waarnaar door de Afdeling bestuursrechtspraak nadien stelselmatig wordt verwezen) deze circulaire ook van toepassing is op industriezandwinlocaties indien daarbij sprake is van de inzet van productie-apparatuur welke meer dan 100 ton grind per uur kan produceren;
- ook voor rangeeremplacementen geldt een specifieke benadering, zoals is aangegeven in de Circulaire 'Geluidhinder veroorzaakt door emplacementen; beoordeling in het kader van de vergunningverlening op basis van de Wet milieubeheer' d.d. 13 januari 1998.

Het is van belang dat, gelet op artikel 8.8 Wm, een vaststelling van een grenswaarde hoger dan het heersende geluidsniveau in de gemeentelijke nota industrielawaai goed wordt gemotiveerd. Daarmee zal deze beleidskeuze voor een milieuhygiënisch minder optimale situatie de eventuele toets bij een rechter kunnen doorstaan.
Bij het vaststellen van de te hanteren grenswaarde voor industrielawaai voor een deelgebied van de gemeente kan het gemeentebestuur gebruik maken van de inzichten in de dosis-effectrelaties uitgedrukt in percentages gehinderden welke bij de onderscheiden geluidsniveaus behoren. De spreiding in percentages is vooral het gevolg van de mate waarin het geluid een impulskarakter heeft: hoe meer impulsachtig, hoe groter de hinder. Op basis van deze percentages kan een bewuste keuze worden gemaakt voor een specifiek geluidskwaliteitsniveau in relatie tot de gewenste ontwikkeling in een gebied. In tabel 3 is een overzicht gegeven van de percentages ernstig gehinderden in relatie tot de etmaalwaarden ten gevolge van industrielawaai.

Tabel 3: Percentages ernstig gehinderden door industrielawaai
(Bron: 'Response functions for noise in residential areas', VROM, 1993)

L_{etmaal} in dB(A)	ernstig gehinderden in %
45-50	0-10
50-55	10-20
55-60	20-25
60-65	25-40

3.2 Maximale geluidsniveaus (Lmax)

In het voorgaande zijn de geluidsniveaus aan de orde geweest die gemiddeld per periode kunnen optreden. Geluiden die kortstondig optreden (maximale geluidsniveaus (Lmax)), worden in het algemeen als meer hinderlijk ervaren naarmate die verder boven het equivalente geluidsbeeld (de achtergrond) uitkomen. Vooralsnog (Circulaire Industrielawaai 1979) is aanbevolen 10 dB als maximum verschil aan te houden bij het opstellen van voorschriften. In dit hoofdstuk is aangegeven hoe om kan worden gegaan met maximale geluidsniveaus (Lmax). In sommige gevallen is het optreden van die maximale geluiden verbonden met (inherent aan) de bedrijfsvoering, maar in sommige gevallen is het een gevolg van een calamiteit (zie paragraaf 5.5).

In lijn met art. 8.8 van de Wet milieubeheer dienen maximale geluidsniveaus (Lmax) zoveel mogelijk te worden beperkt, voorzover zij niet kunnen worden voorkomen. Treden maximale geluidsniveaus (Lmax) op, dan kunnen de door de inrichting veroorzaakte maximale geluidsniveaus (Lmax) aan grenswaarden worden gebonden. Uitgangspunt is de bedrijfssituatie zoals die in de vergunningaanvraag wordt beschreven.

Gestreefd dient te worden naar het voorkomen van maximale geluidsniveaus (Lmax) die meer dan 10 dB boven het aanwezige equivalente geluidsniveau uitkomen. Als grenswaarde voor maximale geluidsniveaus (Lmax) gelden derhalve de in tabel 2 genoemde grenswaarden vermeerderd met 10 dB. Let wel: in de gemeentelijke nota industrielawaai kan het bevoegd gezag voor gebieden andere dan de in tabel 2 genoemde grenswaarden hebben vastgesteld. Als aan de grenswaarden voor maximale geluidsniveaus (Lmax) wordt voldaan is in ieder geval sprake van een acceptabele situatie. Dat betekent ook dat de optredende inherente en beperkbare maximale geluidsniveaus (Lmax) acceptabel zijn. Extra maatregelen zijn dan niet nodig.

Indien het bevoegd gezag in de geluidvoorschriften voor elke inrichting een grenswaarde voor maximale geluidsniveaus (Lmax) wil opnemen kan als ondergrens een waarde voor de maximale geluidsniveaus (Lmax) van 50, 45 en 40 dB(A) voor respectievelijk de dag-, avond- en nachtperiode worden aangehouden, zijnde de richtwaarde voor het LAeq + 10 dB voor stille landelijke gebieden. Lagere maximale geluidsniveaus (Lmax) worden gezien de van nature aanwezige geluiden niet als hinderlijk beschouwd. Mede door de beperkte handhaafbaarheid voegen lagere grenswaarden niets toe aan het voorkomen of beperken van hinder. Het is dan ook niet zinvol lagere maximale geluidsniveaus (Lmax) in vergunningen op te nemen.

In die gevallen waarin niet aan de grenswaarden kan worden voldaan, kunnen op basis van de afwijkingsbevoegdheid wegens bijzondere omstandigheden hogere maximale geluidsniveaus (Lmax) worden vergund. Op basis van de beschikbare kennis omtrent hinder door maximale geluidsniveaus (Lmax) wordt sterk aanbevolen dat de maximale geluidsniveaus (Lmax) echter niet hoger mogen zijn dan de volgende grenswaarden:

70 dB(A) voor de dagperiode (7.00 uur - 19.00 uur);
65 dB(A) voor de avondperiode (19.00 uur - 23.00 uur);
60 dB(A) voor de nachtperiode (23.00 uur - 7.00 uur).

Het vergunnen van maximale geluidsniveaus (Lmax) hoger dan de grenswaarden dient in de considerans van de vergunning te worden gemotiveerd. Tenminste moet worden aangegeven welke technische en/of organisatorische maatregelen zijn getroffen om de nadelige gevolgen voor het milieu te beperken, voorzover zij niet kunnen worden voorkomen.

Op de vorenbedoelde grenswaarden kunnen zich nog de volgende ontheffingsmogelijkheden voordoen.

Dagperiode:
in het geval dat er sprake is van een voor de bedrijfsvoering onvermijdbare situatie waarin technische noch organisatorische maatregelen soelaas bieden om het geluidsniveau te beperken, zou los van het bovenstaande de grenswaarde van 70 dB(A) voor de dagperiode met ten hoogste 5 dB mogen worden overschreden. Deze uitzonderlijke bedrijfssituaties dienen in de vergunning te worden aangegeven. Uiteraard is de uitzondering ter beoordeling van de vergunningverlenende instantie. Het gebruik van de ontheffingsmogelijkheid dient te worden gemotiveerd.

Avondperiode:
voor de avondperiode is geen ontheffing van de grenswaarde van 65 dB(A) mogelijk.

Nachtperiode:
voor de nachtperiode kunnen maximale geluidsniveaus (Lmax) tot 65 dB(A) worden vergund, bijvoorbeeld indien:

- er sprake is van een feitelijk bestaande, reeds vergunde en noodzakelijke activiteit en
- alle redelijkerwijs mogelijke technische en organisatorische maatregelen zijn getroffen (ALARA voorwaarde) en
- de bedrijfssituatie waarin de maximale geluidsniveaus (Lmax) tot 65 dB(A) voorkomen in de vergunning zijn beschreven en

- aan alle omwonenden moet (zo nodig) een pakket van geluidwerende voorzieningen zijn aangeboden (en door de omwonenden zijn geaccepteerd), gericht op het beperken van de maximale geluidsniveaus (Lmax) binnen de in die periode relevante geluidgevoelige ruimten van woningen tot 45 dB(A) voor de nachtperiode, en
  op het moment van vergunningverlening duidelijk is dat het maximale geluidsniveau (Lmax) aan de ontheffingswaarde kan voldoen.

Een voorbeeld van een specifieke situatie waar het bevoegd gezag zou kunnen afwijken van de eerder genoemde grenswaarden voor de nachtperiode is wanneer voor geluidbelaste lokaties ten aanzien van het LAeq een grenswaarde van meer dan 60 dB(A) (ten hoogste 65 dB(A)) etmaalwaarde geldt. Hieraan kan bijvoorbeeld op grond van art. 72 Wgh een ministerieel besluit (zie voetnoot bij tabel 2) ten grondslag liggen. Afhankelijk van de aard van de bedrijfsactiviteiten op de betreffende industrieterreinen kan het voorkomen dat de voornoemde grenswaarde voor maximale geluidsniveaus (Lmax) voor de nachtperiode (60 dB(A)) in vergunningtechnische zin het gebruik van de beschikbare geluidruimte in de weg staat. Het verschil tussen het equivalente en maximale geluidsniveau (Lmax) bedraagt immers minder dan 10 dB, in het uiterste geval slechts 5 dB. In dergelijke gevallen is het, gezien vanuit het perspectief van hinderbeleving, voor de nachtperiode niet onaanvaardbaar om in het kader van vergunningverlening waar nodig maximale geluidsniveaus (Lmax) van 10 dB boven het equivalente geluidsniveau te vergunnen.
Een tweede voorbeeld betreft een bedrijf dat gedurende een korte tijd (een uur) in de nachtperiode als gevolg van het toepassen van de bedrijfsduurcorrectie de totale geluidruimte (LAeq 55 dB(A)) van het industrieterrein verbruikt. Dit betekent dat in de korte periode een hoog geluidsniveau wordt veroorzaakt, mogelijk tot 65 dB(A). In dergelijke gevallen is het niet zinvol een grenswaarde van 60 dB(A) voor de maximale geluidsniveaus (Lmax) vast te stellen. Net zo min dat het altijd noodzakelijk is om maximale geluidsniveaus (Lmax) van 65 dB(A) voor de gehele nachtperiode toe te staan. Het verdient aanbeveling in dergelijke gevallen de korte tijd expliciet met bijbehorende geluidsniveaus in een vergunning of nadere regels te omschrijven.

Verder worden in bijzondere gevallen waarin er sprake is van het algemeen belang, de maximale geluidsniveaus (Lmax) niet aan voorschriften gebonden. Voorbeelden zijn sociaal/medische hulpdiensten zoals:
- het uitrukken van gladheidsbestrijdingsvoertuigen;
- vliegbewegingen van trauma-helikopters voor het vervoeren van trauma-teams en patiënten;
- uitrukken van brandweer-, politie- en ziekenwagens.

Ook andere maximale geluidsniveaus (Lmax) in de dagperiode, indien deze niet worden veroorzaakt door de hoofdactiviteit van het bedrijf, kunnen na bestuurlijke afweging worden uitgezonderd van voorschriften. Voorbeelden daarvan zijn maximale geluidsniveaus (Lmax) als gevolg van de volgende niet in hoge frequentie voorkomende activiteiten:
- het laden en lossen van goederen op het terrein van de inrichting;
- het maandelijks legen van een vuilcontainer;
- het verplaatsen van een schip van helling naar afbouwkade.

In alle gevallen verdient het sterke aanbeveling om het gebruik van een ontheffingsmogelijkheid in de vergunning te vermelden en de maximale geluidsniveaus (Lmax) die worden uitgezonderd expliciet in een voorschrift te noemen.

De bepaling van de maximale geluidsniveaus (Lmax) dient plaats te vinden conform de Handleiding Meten en Rekenen Industrielawaai.

Tenslotte zij vermeld dat de gezondheidsraad is gevraagd een advies uit te brengen over "nut en noodzaak" van het aan regels binden van maximale geluidsniveaus (Lmax). Het gaat met name om de relatie tussen het optreden van schrikreacties en de frequentie/hoogte/stijgtijd van maximale geluidsniveaus (Lmax). Daarnaast heeft het Ministerie van VROM een opdracht verstrekt aan TNO/PG naar de "effecten van geluidpieken": wanneer is een piek een piek, welke effecten treden er op en wat is de relatie tussen de

piekparameters en de optredende effecten. Een en ander zou er toe kunnen leiden dat op enig moment de tekst van dit hoofdstuk wordt aangepast.

3.3 Binnenniveaus

Naast de richt- en grenswaarden voor het geluidsniveau buiten woningen (of andere geluidgevoelige objecten) zijn waarden voor de geluidsniveaus binnen woningen vastgelegd in de wet- en regelgeving. De bedoeling was om, indien het buitenklimaat niet kon voldoen aan de richtwaarde, in ieder geval een garantie te hebben dat het binnenniveau acceptabel zou zijn. Hierbij werd onderscheid gemaakt tussen nieuwe en bestaande situaties, tussen de verschillende ruimten in een bestemming en tussen verschillende vormen van geluidgevoelige bestemmingen (onder andere Besluit geluidsgevoelige ruimte van een woning, Besluit grenswaarden binnen zones langs wegen, Besluit grenswaarden binnen zones rond industrieterreinen). Ook werd er een meet- en rekenmethodiek aangegeven op basis waarvan op uniforme wijze een binnenniveau kon worden bepaald (Meet- en rekenvoorschrift geluidsbelasting binnen gebouwen). Daarnaast zijn in het Bouwbesluit regels opgenomen ten aanzien van het binnenniveau en de geluidwering van de gevel.
De wetgever realiseerde zich terdege dat het vastleggen van binnenniveaus een uiterste poging was om het leefmilieu enigszins acceptabel te maken. Te allen tijde dienden er eerst voldoende inspanningen te worden verricht het geluidsniveau op de gevel terug te dringen. Kon dit niet met bronmaatregelen dan was het wellicht mogelijk om dit te realiseren met overdrachtsmaatregelen (geluidswallen of schermen). Indien deze inspanningen geen resultaat hadden, diende het bevoegd gezag een overweging te maken om een feitelijk te hoge geluidsbelasting toch toe te staan. In het kader van de sanering wegverkeerslawaai, railverkeerslawaai en industrielawaai worden er in Nederland duizenden woningen van gevelisolatie voorzien.

Het is echter de vraag of het gewenst is voor nieuwe situaties, dus voor een oprichtingsvergunning, gevelisolatie als oplossing te beschouwen. De Wgh maakt met het systeem van ontheffingen onderscheid tussen bestaande en nieuwe situaties en laat dit ook tot uitdrukking komen in de maximale binnenniveaus. Jurisprudentie geeft echter aan dat het bij een oprichtingsvergunning erg moeilijk is hogere geluidsniveaus te vergunnen dan het heersende referentieniveau. In de lijn met het voorgaande om de normstelling niet alleen te laten afhangen van het referentieniveau, zou in ieder geval onder alle omstandigheden rekening gehouden moeten worden met een maximaal binnenniveau.
Een ander probleem is dat bij hogere geluidsniveaus dan het referentieniveau de situatie voor buitenverblijfsruimten (tuinen, balkons) milieuhygiënisch verslechtert.

Op grond van genoemde wet- en regelgeving mag het binnenniveau ten gevolge van industrielawaai in woningen in nieuwe situaties niet hoger zijn dan 35 dB(A) etmaalwaarde. Voor bestaande situaties is de grenswaarde 40 dB(A) etmaalwaarde.
In de praktijk is de geluidwering bij goed onderhouden woningen tenminste 20 dB(A). Er zullen derhalve pas daadwerkelijk maatregelen moeten worden uitgevoerd als de geluidsbelasting hoger is dan 55 dB(A). Dit uiteraard geheel afhankelijk van de akoestische kwaliteit van de woningen in het gebied.

De vergunninghouder of -aanvrager dient voor het voldoen aan het wettelijke binnenniveau van in- of aanpandige woningen zorg te dragen. Bij vergunningverlening verdient het aanbeveling om het toegestane binnenniveau in die woningen in een geluidvoorschrift vast te leggen. Een uitzondering geldt voor de gevallen waarin de bewoners van de aanpandige woningen geen toestemming verlenen om (controle)metingen uit te voeren. De rechtszekerheid van de vergunninghouder wordt gewaarborgd door in de ontbindende voorwaarde op te nemen dat het geluidvoorschrift niet van toepassing is als de betreffende bewoner geen toestemming geeft voor het in redelijkheid uitvoeren of doen uitvoeren van de benodigde geluidsmetingen. In aanvulling op de Handleiding Meten en Rekenen industrielawaai wordt geadviseerd om het binnenniveau te normeren op een nagalmtijd van 0,5 seconden, opdat het geluidvoorschrift daarmee onafhankelijk wordt van (veranderende) inrichting en stoffering.

Het is in beginsel niet toegestaan om in een milieuvergunning voorschriften op te nemen die betrekking hebben op binnenniveaus van niet in- of aanpandige geluidgevoelige bestemmingen van derden. In het geval

meer dan 50 dB(A) voor de gevel wordt vergund, dient het bevoegd gezag vooraf vastgesteld te hebben of aan de binnengrenswaarde wordt voldaan. Veelal zal dat bij het opstellen van de gemeentelijke nota industrielawaai hebben plaatsgevonden, maar waar dat niet is gebeurd, zal dat alsnog in het kader van de vergunningverlening moeten plaatsvinden. De verantwoordelijkheid daarvoor mag niet, door het vastleggen van binnenniveaus in de vergunning, naar de vergunninghouder of -aanvrager worden doorgeschoven. Het is wel mogelijk om de financiële lasten bij de vergunningaanvrager neer te leggen.

Wordt niet aan de binnengrenswaarden voldaan, dan kan aan de rechthebbenden van de betreffende woningen een pakket van maatregelen worden voorgesteld, gericht op het terugdringen van het binnenniveau tot de grenswaarden. Na acceptatie van de maatregelen kan de vergunning worden verleend.

Er zijn situaties denkbaar dat op basis van een andere saneringsregeling, bijvoorbeeld met betrekking tot wegverkeerslawaai, de geluidwering van de gevel is gedimensioneerd op een geluidsniveau van 40 dB(A) in de woning. Uitgangspunt is dat het te vergunnen industrielawaai geen substantiële bijdrage mag leveren aan het binnenniveau en derhalve wordt gemaximeerd op 35 dB(A), zodat geen aanvullende voorzieningen vereist zijn. In die situaties waarbij er sprake is van een vastgestelde MTG (zie noot bij tabel 2) van 65 dB(A) etmaalwaarde, is voorzien in een binnenniveau van 40 dB(A) etmaalwaarde. In die gevallen waarbij de geluidsbelasting ter plekke door één bedrijf wordt bepaald, kan voor dat bedrijf derhalve een binnenniveau van 40 dB(A) worden vergund.

Wettelijk gezien bestaan er alleen grenswaarden voor maximale geluidsniveaus (Lmax) gedurende de gehele dagperiode in aanpandige woningen: maximaal 55 dB(A), deze is onder meer opgenomen in het Besluit Horecabedrijven milieubeheer, Stb. 298, 1992. Het verdient echter aanbeveling om te streven naar het voorkomen van maximale geluidsniveaus (Lmax) die meer dan 10 dB boven het equivalente binnenniveau uitkomen.

4 RICHT- EN GRENSWAARDEN, REFERENTIENIVEAU

Zoals in hoofdstuk 1 is aangegeven, zal, zolang er nog geen gemeentelijke nota industrielawaai is vastgesteld, bij het opstellen van geluidvoorschriften in het kader van de vergunningverlening gebruik moeten worden gemaakt van de oude systematiek van richt- (voorheen streef-) en grenswaarden zoals die in de Circulaire Industrielawaai van 1979 was opgenomen. In dit hoofdstuk wordt deze systematiek nog eens uiteengezet. Voor de vergunningverlening voor inrichtingen op gezoneerde industrieterreinen geldt dat de te hanteren normen bepaald worden door de zone en eventueel vastgestelde hogere grenswaarden.
Allereerst worden er enkele begrippen gedefinieerd:

Het L95
Dit is de waarde van het geluidsniveau uitgedrukt in dB(A) die, gemeten over een bepaalde periode, gedurende 95% van de tijd wordt overschreden. Tijdens de betreffende meetperiode is het optredende geluidsniveau derhalve gedurende 95% van de tijd hoger dan het vastgestelde L95-niveau.

Het omgevingsgeluid
Dit is het geluid dat op een bepaald meetpunt bestaat als een eindresultaat van de bijdragen van alle aanwezige bronnen.

Het achtergrondgeluid
Dit is het geluid dat op een bepaald meetpunt bestaat als een eindresultaat van de bijdragen van onbekende, meestal verafgelegen bronnen of van bronnen waarvan de afzonderlijke bijdrage niet kan worden bepaald.

Het voorgrondgeluid
Dit is het geluid op een bepaald meetpunt afkomstig van bekende meestal op korte afstand gelegen bronnen, waarvan de bijdragen in het algemeen wel afzonderlijk kunnen worden bepaald.

Het referentieniveau van het omgevingsgeluid
Dit begrip wordt gedefinieerd als de hoogste waarde van de volgende geluidsniveaus:
a) Het L95 van het omgevingsgeluid exclusief de bijdrage van de zogenaamde "niet-omgevingseigen bronnen". Deze laatste zijn geluidsbronnen welke door de bevoegde (meestal gemeentelijke) overheid als zodanig zijn aangewezen. Het gaat daarbij om bronnen die naar de mening van die overheid niet in het betreffende gebied thuis horen, daar niet geaccepteerd worden of slechts tijdelijk aanwezig zijn. Die uitspraak kan zowel in de procedures van de ruimtelijke ordening als bij de vergunningverlening krachtens de milieuhygiënische wetgeving aan de orde komen.
b) Het optredende equivalente geluidsniveau in dB(A), veroorzaakt door zoneringsplichtige wegverkeersbronnen, minus 10 dB. Voor de nachtelijke periode worden alleen wegverkeersbronnen in rekening gebracht met een intensiteit van meer dan 500 motorvoertuigen gedurende de nachtperiode.
Het referentieniveau wordt bepaald (op het beoordelingspunt) over de dag-, avond en nachtperiode.Voor het bepalen van het referentieniveau wordt verwezen naar de VROM-publicatie 'Richtlijnen voor karakterisering en meting van het omgevingsgeluid, IL-HR-15-01'.

Bij het vaststellen van normen in het kader van de vergunningverlening zijn drie elementen te onderscheiden en wel:
- richtwaarden;
- grenswaarde van 50 dB(A);
- ontheffingen.

De richtwaarden zijn afhankelijk van de aard van het gebied en het activiteitenniveau. In landelijke gebieden streeft men naar lager waarden dan in drukke stadscentra. De richtwaarden zijn in woongebieden en landelijke gebieden veelal lager dan de grenswaarde van 50 dB(A). Boven de grenswaarde van 50 dB(A) zal in toenemende mate hinder optreden.

Voor woonbestemmingen worden de in tabel 4 opgenomen richtwaarden aanbevolen. Aangegeven zijn de richtwaarden op de beoordelingspunten in de woonomgeving. Voor de grenswaarden binnen woningen zij verwezen naar paragraaf 3.3.

Voor gebieden zonder geluidsgevoelige bestemmingen zoals landelijke-, natuur- en stiltegebieden geldt het L95 als richtwaarde.
Het is in akoestisch opzicht in het algemeen niet mogelijk dat gebieden met hoge en lage geluidsniveaus aan elkaar grenzen. Bij het gebruik van de richtwaarden dient hiermee rekening te worden gehouden.

In de praktijk kunnen de richtwaarden niet altijd worden gerealiseerd. Een rigide toepassing van de richtwaarden moet dan ook worden voorkomen. Op grond van een bestuurlijk afwegingsproces kan soms een hogere geluidsbelasting worden toegelaten. Als grenswaarde op de geluidsgevoelige bestemming geldt in het algemeen de 50 dB(A) "etmaalwaarde".

Bij de vergunningverlening kan voor het geluidsaspect daarom als volgt worden gehandeld:

Voor nieuwe inrichtingen:

bij de eerste toetsing worden de waarden van tabel 4 gehanteerd;

- overschrijding van deze richtwaarden kan toelaatbaar zijn op grond van een bestuurlijk afwegingsproces;
- een belangrijke rol daarbij speelt het bestaande referentieniveau van het omgevingsgeluid;
- als maximum niveau geldt de "etmaalwaarde" van 50 dB(A) op de gevel van de dichtstbijzijnde woningen of het referentieniveau van het omgevingsgeluid.

Voor bestaande inrichtingen:

- bij herziening van vergunningen worden de richtwaarden volgens van tabel 4 steeds opnieuw getoetst;
- overschrijding van de richtwaarden is mogelijk tot het referentieniveau van het omgevingsgeluid;
- overschrijding van het referentieniveau van het omgevingsgeluid tot een maximum "etmaalwaarde" van 55 dB(A) kan in sommige gevallen toelaatbaar worden geacht op grond van een bestuurlijk afwegingsproces waarbij de geluidbestrijdingskosten een belangrijke rol dienen te spelen.
  Wanneer het bestaande (vergunde) niveau ten gevolge van de inrichting hoger is dan de "etmaalwaarde" van 55 dB(A), dient bij de opstelling van vergunningvoorschriften de laatstgenoemde waarde óf het referentieniveau van het omgevingsgeluid als maximum te worden gehanteerd.

Voor het bovenstaande geldt steeds dat een verhoging van de richtwaarden alleen kan worden toegestaan na toepassing van het "ALARA-beginsel".
Voor de vaststelling van vergunningvoorschriften en het in dat kader te voeren beleid wordt verder verwezen naar de volgende hoofdstukken uit deze handreiking.

Tabel 4: Richtwaarden voor woonomgevingen

Aard van de woonomgeving	Aanbevolen richtwaarden in de woonomgeving in dB(A)		
	dag	avond	nacht
Landelijke omgeving	40	35	30
Rustige woonwijk, weinig verkeer	45	40	35
Woonwijk in de stad	50	45	40

5 HET OPSTELLEN VAN GELUIDVOORSCHRIFTEN

5.1 Akoestisch onderzoek in het kader van de vergunningaanvraag

Voor het opstellen van geluidvoorschriften naar aanleiding van een vergunningaanvraag moet het bevoegd gezag beschikken over informatie betreffende de geluidsproductie van de inrichting alsmede de verwachte geluidsbelasting in de omgeving. Zonder deze informatie kan niet worden beoordeeld welke eisen in redelijkheid kunnen worden gesteld, met andere woorden waaraan het bedrijf redelijkerwijs kan voldoen.

In het Inrichtingen en vergunningenbesluit milieubeheer is in artikel 5.10 een aantal bedrijfs-categorieën omschreven, waarbij als onderdeel van de vergunningaanvraag expliciet een volledig akoestisch onderzoek kan worden verlangd. Het gaat hierbij onder meer om bedrijven waarvoor gedeputeerde staten bevoegd gezag zijn maar ook beton(waren)fabrieken, asfaltinstallaties, metaalbewerkingsbedrijven, reparatie-bedrijven voor motorvoertuigen, schietbanen en horecabedrijven.
Het betreffende artikel stelt dat de aanvrager inzicht moet geven in:

- de aard van de geluiden en hoogte van de te verwachten geluidsbelasting welke de inrichting binnen een door het bevoegd gezag aangegeven gebied buiten de inrichting kan veroorzaken;
- de tijden waarop die geluidsbelasting zich zal voordoen;
- de methode waarmee de aard van de geluiden en hoogte van de geluidsbelasting zijn vastgesteld.

Daarnaast bieden hoofdstuk 5 van het Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer en de Handleiding Meten en Rekenen Industrielawaai in algemene zin voldoende mogelijkheden om ook bij de niet in artikel 5.10 genoemde bedrijven een voor de beoordeling geschikt akoestisch onderzoek te verlangen. Bij dergelijke bedrijven zal veelal een opgave van geluidsbronnen, bedrijfstijden en emissiegegevens voldoende zijn, doch in sommige gevallen kan het gewenst zijn toch een volledig akoestisch onderzoek te verlangen. Wanneer dat zinvol is, is in zijn algemeenheid niet te zeggen. Zo kan het bevoegd gezag eventueel eerst zelf of naar aanleiding van een eenvoudige opgave van het bedrijf, een globale schatting maken van de geluiduitstraling. Men kan zich daarbij baseren op de meest dominante geluidsbronnen of op de afstanden zoals opgenomen in de VNG-publicatie 'Bedrijven en milieuzonering'. Blijkt daarbij dat het bedrijf in de buurt van of boven de te stellen grenswaarden uitkomt, dan kan vervolgens alsnog door het bevoegd gezag een uitgebreid akoestisch onderzoek worden gevraagd, dan wel worden uitgevoerd. Ook een eventuele cumulatie met nabijgelegen bedrijven kan er toe leiden dat een uitgebreid akoestisch onderzoek zal worden gevraagd.

Het is voor het uitvoeren van een akoestisch onderzoek wenselijk dat vooraf door het bevoegd gezag inzicht wordt gegeven aan welke eisen tenminste moet worden voldaan. De aanvrager (of diens akoestisch adviseur) kan dan immers zelf een eerste toets verrichten of aan de eisen kan worden voldaan. Die eisen kunnen voortvloeien uit de gemeentelijke nota industrielawaai (grenswaarden) of gebaseerd zijn op de beschikbare geluidruimte binnen de zone.

Het verdient aanbeveling om, in overleg met het bedrijf, in het akoestisch onderzoek tenminste de volgende onderwerpen aan de orde te laten komen:

- de geluidsproductie en bedrijfstijden van relevante geluidsbronnen (representatieve en incidentele bedrijfssituatie);
- de ter plaatse van nabijgelegen woningen, andere geluidgevoelige bestemmingen en andere beoordelingspunten veroorzaakte equivalente geluidsbelasting en maximale geluidsniveaus (Lmax);
- de overwogen en getroffen maatregelen teneinde de geluidsbelasting zoveel mogelijk te beperken;
- de door de inrichting veroorzaakte indirecte hinder;
- de eventuele toekomstige situatie.

Uit het akoestisch onderzoek moet in ieder geval blijken of het bedrijf meer geluid veroorzaakt dan de grenswaarde uit de gemeentelijke nota industrielawaai aangeeft, dan wel of het bedrijf een relevante

geluidbijdrage op de zonegrens geeft. Verder is in dit kader ook van belang dat het bevoegd gezag zich er van te voren van moet vergewissen of een bedrijf aan de stellen geluidseisen kan voldoen.

5.2 De geluidvoorschriften

Met het in werking treden van de Wet milieubeheer is bij het stellen van vergunningvoorschriften meer vrijheid aan de vergunninghouder gelaten om zelf te bepalen met welke voorzieningen aan de gestelde normen kan worden voldaan. De Wet milieubeheer gaat uit van zogeheten doelvoorschriften (art. 8.12, eerste lid 1), alleen wanneer dat noodzakelijk is kunnen concrete middelvoorschriften worden voorgeschreven. Zoals ook al in de vorige paragraaf is aangegeven, kan uit de jurisprudentie worden afgeleid dat bij het stellen van voorschriften tevoren vast moet staan dat aan de voorschriften kan worden voldaan. Dat geldt zowel voor de doelvoorschriften als voor de middelvoorschriften.
Getracht moet worden bij het stellen van voorschriften "maatwerk" te leveren, met andere woorden om de mate van detaillering van de voorschriften af te stemmen op de aard en complexiteit van de inrichting. Hoe complexer/dynamischer de situatie, des te eerder kan worden volstaan met doelvoorschriften. In het algemeen zal bij grote bedrijven meer kennis ten aanzien van de geluidhinderbestrijding aanwezig zijn of zullen deze gebruik maken van een akoestisch adviseur.
Het opnemen van geluidvoorschriften is geen verplichting. Aan een vergunning worden (zie Wm art. 8.11, derde lid) voorschriften verbonden die nodig zijn voor de bescherming van het milieu. Dat geldt dus ook voor geluidvoorschriften. In het geval uit de vergunningaanvraag blijkt dat bijvoorbeeld buiten de reguliere werktijden geen relevante geluidproductie zal plaatsvinden, kan het opnemen van geluidvoorschriften voor de betreffende etmaalperioden) achterwege blijven. In de vergunning dient, uitgaande van de voor het betreffende gebied vastgestelde grenswaarden, dit uiteraard wel te worden gemotiveerd, bijvoorbeeld door aan te geven dat geen bedrijfsactiviteiten buiten de reguliere werktijden plaatsvinden. Het is hierbij van belang om aandacht te schenken aan bedrijfsinstallaties (koeling, verwarming) die buiten de reguliere bedrijfstijden in werking kunnen zijn, en aan incidentele werkzaamheden, bijvoorbeeld overwerksituaties. Doelvoorschriften verdienen op grond van de Wet milieubeheer de voorkeur en hebben tevens het voordeel voor het bedrijf dat flexibeler kan worden omgegaan met wijzigingen en ontwikkelingen in de bedrijfsvoering. Bij het stellen van doelvoorschriften wordt aanbevolen om aparte voorschriften (zowel voor de equivalente als voor de maximale geluidsniveaus) op te nemen voor de dag-, avond- en nachtperiode. Daarmee wordt aan de inrichting die geluidruimte vergund die goed past bij de benodigde ruimte, welke per periode sterk kan verschillen. Zo zal een continu werkende inrichting in de dagperiode veelal nauwelijks meer geluid maken dan gedurende de avond- en nachtperiode. Een doelvoorschrift in termen van een etmaalwaarde (nachtperiode is bepalend) kent aan die inrichting gedurende de dagperiode een extra geluidruimte van 10 dB toe, die de inrichting niet nodig heeft en wellicht ten koste gaat van de geluidruimte voor andere inrichtingen.
Het 'spiegelbeeld' is een inrichting, die alleen gedurende de dagperiode in bedrijf is. Een dergelijke inrichting heeft in de avond- en nachtperiode als regel veel minder geluidruimte nodig (afgezien van ventilatoren, automatisch werkende apparatuur en dergelijke). Zeker op gezoneerde terreinen kan onnodige geluidruimte in de avond- en nachtperiode ten koste gaan van de geluidruimte van andere inrichtingen.

Hoewel in beginsel ook in eenvoudige gevallen doelvoorschriften worden opgelegd, heeft het soms zin om tevens middelvoorschriften in de vergunning op te nemen. Deze verhogen de handhaafbaarheid van een vergunning en vergroten vaak de duidelijkheid voor de vergunninghouder, zeker als het een relatief kleine, eenvoudige inrichting betreft. Het toepassen van middelvoorschriften houdt in het algemeen in dat zonder metingen (meestal zelfs alleen al visueel) kan worden vastgesteld of aan het voorschrift wordt voldaan. Bij afwezigheid daarvan kan meteen worden opgetreden.
Voorbeelden zijn: geluiddempers/suskasten op ventilatoren; sluizen bij doorgangen; overkappingen laadperrons, het gesloten houden van ramen en deuren tijdens lawaaimakende werkzaamheden. Ook is te denken aan het beperken van het gebruik van lawaaimakende apparatuur tot bepaalde werktijden of tot bepaalde plaatsen binnen de inrichting.

Indien er een bedrijfsmilieuplan of milieuzorgsysteem is, dan is het gewenst dat de vergunning daarop aansluit. De achterliggende gedachte hierbij is dat naarmate een bedrijf verder gevorderd is met milieuzorg

en/of een bedrijfsmilieuplan, voor dat bedrijf meer kan worden volstaan met 'een vergunning op hoofdlijnen', ook wel aangeduid als 'flexibele vergunning'. In dit verband dient overigens wel bedacht te worden dat gebruikmaking van deze verinnerlijkingsgedachte niet kan worden opgelegd. De essentie van de gedachte is immers dat het bedrijf daar zelf mee moet komen. Het bedrijf moet er "rijp" voor zijn. De specifieke voorschriften welke aansluitend op een bedrijfsintern milieuzorgsysteem kunnen worden gesteld zullen veelal betrekking hebben op de toedeling van instructies en verantwoordelijkheden daar waar het gaat om handelingen welke een (grote) geluidproductie kunnen veroorzaken.

Tenslotte zij vermeld dat aan een vergunning voorschriften kunnen worden verbonden die de vergunninghouder verplichten (in principe eenmalig) onderzoek te doen naar de akoestische situatie op en rond het terrein van de inrichting (Wm art. 8.12, derde lid 3). Zie hiervoor verder hetgeen in paragraaf 7.2 is opgenomen.

5.3 Representatieve bedrijfssituatie

Algemeen
Geluidvoorschriften dienen (mede) te zijn afgestemd op de geluidemissie die de inrichting onder normale omstandigheden veroorzaakt, veelal aangeduid als de "representatieve bedrijfssituatie (RBS)". Het gaat hier om de beoordelingsgrootheden die representatief zijn voor de geluidemissie. Zie de definitie in de Handleiding Meten en Rekenen Industrielawaai. Bij inrichtingen waarvan die emissie in hoofdzaak wordt bepaald door constante geluidsbronnen (bijvoorbeeld ventilatoren) geeft het vaststellen van de RBS geen problemen. Anders ligt dat bij inrichtingen waarbij er sprake is van discontinue bedrijfssituaties, voortdurend wisselende activiteiten en dergelijke. De representatieve bedrijfssituatie zal in dat geval betrekking hebben op een voor de geluiduitstraling kenmerkende bedrijfsvoering bij volledige capaciteit van de inrichting.
Daarnaast kunnen zich regelmatige en incidentele afwijkingen van de representatieve bedrijfssituatie voordoen. Van geval tot geval zal moeten worden beoordeeld welke situatie als representatieve bedrijfssituatie moet worden gezien.

Regelmatige afwijkingen van de representatieve bedrijfssituatie
Er zijn inrichtingen waarbij met enige regelmaat duidelijk meer geluidemissie plaatsvindt dan in de overige tijd. Voorbeelden zijn:
- festiviteiten bij horeca-gelegenheden;
- het gritstralen van een tank of ketel op een open terrein;
- een oven of cycloon die korte tijd per week wordt gebruikt;
- overwerk in de avondperiode.

Gevolg van deze activiteiten is dat met een beperkte frequentie (maar vaker dan 12 maal per jaar - zie het eind van deze paragraaf) een hogere geluidemissie plaatsvindt dan onder de representatieve omstandigheden. Daarbij wordt in principe uitgegaan van een frequentie van maximaal circa één dag-, avond- of nachtperiode per week. Voor deze situaties kan het, na bestuurlijke afweging, toelaatbaar worden geacht dat vergunning wordt verleend tot een hogere grenswaarde dan die welke in de gemeentelijke nota industrielawaai is vastgelegd. Daarbij zal het feit of er in die situaties sprake is van hinder en zo ja, in welke mate en in welke frequentie, een belangrijke rol spelen. Ook hier geldt dus dat steeds een belangenafweging zal moeten plaatsvinden bij de vraag of de vergunning op deze wijze kan worden verleend, afhankelijk van het tijdstip en de duur van de activiteit, de frequentie van voorkomen, de hoogte van het geluidsniveau (absoluut en relatief), de noodzaak dan wel onvermijdelijkheid van de betreffende activiteit, de redelijkerwijs te treffen maatregelen en het al dan niet vóórkomen van incidentele bedrijfssituaties.
Verder is het gewenst dat de betreffende activiteiten zo nauwkeurig mogelijk in de aanvraag worden vermeld, en in de vergunningvoorschriften worden vastgelegd. Daarnaast is het redelijk dat van de vergunninghouder wordt verlangd dat deze een registratie bijhoudt van deze activiteiten dan wel deze, afhankelijk van de aard van de betreffende activiteit, in sommige gevallen tevoren meldt. Dit is zeker van belang als ten tijde van de aanvraag niet exact vaststaat wanneer deze activiteiten zullen plaatsvinden.

Indien regelmatig in een deel van de week (veel) meer geluid wordt veroorzaakt dan in de rest van de week, wordt er van uit gegaan dat dit geluid zo dominant is dat de betreffende activiteit deel uitmaakt van de representatieve bedrijfssituatie.

Hieronder staan enkele voorbeelden van gevallen waarbij voor bepaalde activiteiten vergunning kan worden verleend tot een hogere grenswaarde dan die welke voor de representatieve bedrijfssituatie geldt.

- Eén keer per week lost een meelwagen (overdag) gedurende een half uur bij een bakkerij. Het maximale geluidsniveau is daarbij 70 dB(A), het LAeq wordt daardoor 56 dB(A). Op de overige dagen bedraagt het LAeq 45 dB(A). In de vergunning wordt één dag per week 56 dB(A) in de dagperiode vergund, de overige dagen 45 dB(A).
- Bij een houtbewerkingsbedrijf wordt gedurende circa 20 avonden per jaar doorgewerkt, terwijl normaal alleen in de dagperiode wordt gewerkt, met een LAeq van 50 dB(A). Ontheffing wordt verleend voor 20 avonden tot 50 dB(A), de overige avonden mag de inrichting niet in bedrijf zijn.

Bij het beheer van een zone rond een industrieterrein wordt uitgegaan van de RBS. Afstemming kan noodzakelijk zijn om extra hinder door een serie van regelmatige afwijkingen te voorkomen. Zie hiervoor ook hetgeen daarover in paragraaf 7.4 wordt gesteld.

De "ontheffingsregeling" is niet bedoeld voor inrichtingen die gedurende een deel van het jaar in bedrijf zijn, en in de overige tijd min of meer stilliggen zoals suikerfabrieken en sommige recreatie-inrichtingen.

12 dagen-criterium (niet-representatieve bedrijfssituaties)
Het is in de jurisprudentie inmiddels regelmatig geaccepteerd dat ontheffing kan worden verleend om maximaal 12 maal per jaar (uitgangspunt is dat het per keer steeds gaat om één, aaneengesloten, periode van maximaal een etmaal) activiteiten uit te voeren die meer geluid veroorzaken dan de geluidgrenzen voor de RBS uit de vergunning. Het gaat dan om bijzondere activiteiten (incidentele bedrijfssituaties), welke niet worden gerekend tot de RBS.
Dat wil niet zeggen dat daaraan geen limiet gesteld kan worden: jurisprudentie en ALARA-beginsel vereisen dat in deze gevallen wordt nagegaan in hoeverre de hinder kan worden beperkt. Dat kan bijvoorbeeld door minder dan 12 ontheffingen te verlenen, maximale geluidgrenzen op te leggen of de duur van de ontheffing te beperken. Daarop aansluitend zij opgemerkt dat de ontheffing tot maximaal 12 activiteiten geen recht is: het bevoegd gezag zal steeds een afweging van belangen moeten maken, mede in relatie tot de hiervoor beschreven regelmatige afwijkingen van de representatieve bedrijfssituatie, cumulerende effecten en dergelijke. Het is daarom gewenst dat genoemde (verzoeken om) toepassing van het "12 dagencriterium" reeds bij de aanvraag worden omschreven, zodat ook derden zich daarover kunnen uitspreken.

Ook voor de incidentele bedrijfssituaties geldt dat ingeval er sprake is van inrichtingen op een gezoneerd industrieterrein, deze niet worden toegerekend aan de bijdrage van de individuele bedrijven op de geluidsbelasting van het gehele industrieterrein.

5.4 Bijzondere activiteiten

Naast het gestelde in de vorige paragraaf kunnen er nog andere bijzondere activiteiten worden onderscheiden, zoals bijvoorbeeld het houden van grote luidruchtige evenementen. In het merendeel der gevallen zal dit niet in het kader van de vergunningverlening aan de orde komen doch door middel van de APV gereguleerd worden, voorzover het houden van dergelijke evenementen tenminste niet tot de reguliere bedrijfsactiviteiten kan worden gerekend. Voor inrichtingen waar deze evenementen wel tot de reguliere bedrijfsactiviteiten kunnen worden gerekend, zijn uiteraard de vorige paragrafen van toepassing.

5.5 Maximale geluidsniveaus (Lmax)

Maximale geluidsniveaus (Lmax) kunnen nadelige gevolgen voor de omgeving hebben. De mate waarin is afhankelijk van:
- de frequentie waarmee ze optreden;
- het tijdstip waarop ze optreden (dag, avond, nacht);
- de duur van de maximale geluidsniveaus (Lmax);
- het niveau (in dB(A));
- het maskerend effect (LAeq, andere maximale geluidsniveaus (Lmax)) van het overige geluid in de omgeving;
- het karakter (impulsachtig, herkenbaar).

In paragraaf 3.2 is ingegaan op de bepaling van de grenswaarden voor maximale geluidsniveaus (Lmax). In deze paragraaf worden aanbevelingen gedaan hoe, bij het opstellen van geluidvoorschriften, met de maximale geluidsniveaus (Lmax) kan worden omgegaan. Daarbij kan de navolgende indeling naar oorsprong (oorzaak) worden gehanteerd, waarbij als uitgangspunt geldt de bedrijfssituatie zoals die in de vergunningaanvraag wordt beschreven:
1 Inherente maximale geluidsniveaus (Lmax),
2 Beperkbare maximale geluidsniveaus (Lmax),
3 Calamiteuze maximale geluidsniveaus (Lmax).

Categorie 1: Inherente maximale geluidsniveaus (Lmax)
Inherente maximale geluidsniveaus (Lmax) hebben de volgende kenmerken.
- Het optreden is inherent aan de aard van de bedrijfsactiviteiten waarvoor vergunning wordt aangevraagd.
- Het ontstaan kan zonder de grondslag van de vergunningaanvraag te verlaten niet worden voorkomen. Verbieden zal derhalve leiden tot een (impliciete) weigering van de vergunning.
- De frequentie van optreden wordt bepaald door de intensiteit van de bedrijfsactiviteiten.
- Het optreden is in de tijd gezien voorspelbaar.

Inzake inherente maximale geluidsniveaus (Lmax) kunnen alleen in kwalitatieve zin maatregelen worden getroffen. Weliswaar kan de frequentie van optreden niet worden verlaagd, maar door het treffen van technische en organisatorische maatregelen kunnen wel de nadelige gevolgen voor het milieu zoveel mogelijk worden beperkt. De maatregelen kunnen in de aanvraag worden beschreven, en/of in voorschriften (doel en middel) worden vastgelegd.
Omdat er een direct verband bestaat tussen de bedrijfsactiviteiten waarvoor vergunning wordt aangevraagd en de frequentie waarmee de maximale geluidsniveaus (Lmax) optreden, zijn voorschriften die de frequentie aan een maximum binden niet opportuun. De grondslag van de aanvraag wordt daarmee immers verlaten.
Voorbeelden van inherente maximale geluidsniveaus (Lmax) (die overigens veelal ook bijdragen aan het LAeq):
- aanslaan van de compressor van een koelinstallatie;
- storten van grind bij betoncentrales;
- wekelijks afhalen van een vuilcontainer;
- bikken en hameren bij scheepsreparaties;
- werktijdsignalering (zoemer, bel);
- testen van een sirene (schakelstations);
- schrootstortingen bij een overslagbedrijf;
- vrachtwagens en heftrucks;
- auto's, motoren en brommers van bezoekers.

Voorbeelden van technische en organisatorische maatregelen die de nadelige gevolgen voor het milieu zoveel mogelijk voorkomen:
- schermen, omkastingen, dempers;
- rubber bekleding in storttrechters;
- glad en naadloos afwerken van de ondergrond van het terrein van de inrichting, bijvoorbeeld door asfalteren;

- sirenetesten midden op de dag;
- voorlichting aan en instructie van personeel;
- het wijzigen van rijroutes;
- beperking van bedrijfstijd (alleen overdag toestaan);
- meerdere kleine luidsprekers in plaats van één grote.

Categorie 2: Beperkbare maximale geluidsniveaus (Lmax)
Beperkbare maximale geluidsniveaus (Lmax) hebben de volgende kenmerken.
- Het optreden is inherent aan de aard van de bedrijfsactiviteiten waarvoor vergunning wordt aangevraagd.
- Het ontstaan kan, zonder de grondslag van de vergunningaanvraag te verlaten, in belangrijke mate worden beperkt.
- De frequentie van optreden wordt niet direct bepaald door de intensiteit van de bedrijfsactiviteiten.
- Beperkbare maximale geluidsniveaus (Lmax) zijn in de regel een ongewenst bijproduct.
- Het optreden is in de tijd gezien niet voorspelbaar.

Inzake beperkbare maximale geluidsniveaus (Lmax) kunnen in het algemeen in kwalitatieve en kwantitatieve zin maatregelen worden getroffen. Met name door het treffen van organisatorische en in sommige gevallen ook technische maatregelen (bijvoorbeeld periodiek onderhoud) kunnen de nadelige gevolgen voor het milieu zoveel mogelijk worden beperkt. Het geheel voorkómen van de nadelige gevolgen kan veelal niet worden gerealiseerd. De maatregelen kunnen in de aanvraag worden beschreven, en/of in voorschriften (doel en middel) worden vastgelegd.
Omdat er geen direct verband bestaat tussen de bedrijfsactiviteiten waarvoor vergunning wordt aangevraagd en de frequentie waarmee de beperkbare maximale geluidsniveaus (Lmax) optreden, zijn voorschriften die de frequentie aan een maximum binden in beginsel niet mogelijk.

Voorbeelden van beperkbare maximale geluidsniveaus (Lmax) zijn:
- vallend gereedschap;
- stoten van een grijper tegen de scheepswand;
- botsende palletwagens;
- stoten van containers;
- klepperende lepels van vorkheftruck;
- te scherp afgesteld (inbraak-)alarm;
- vrachtwagen met defecte uitlaat;
- afblazen van remlucht;
- het stapelen van kratten.

Categorie 3: Calamiteuze maximale geluidsniveaus (Lmax)
Calamiteuze maximale geluidsniveaus (Lmax) hebben de volgende kenmerken.
- Optreden is duidelijk niet inherent aan de bedrijfsactiviteiten.
- Calamiteuze maximale geluidsniveaus (Lmax) treden op bij niet voorzienbare, ongewenste bedrijfssituaties (incidenten).
- Een zeer lage frequentie van voorkomen, afhankelijk van de aard tot hooguit enkele malen per jaar.

Voorbeelden van calamiteuze maximale geluidsniveaus (Lmax):
- bij brand-, inbraak- of gasalarm loeiende sirenes;
- goederen die uit een takel vallen;
- aanspreken van veiligheidsventielen (soms ook categorie 2);
- omroepinstallaties bij ontruimingen.

Calamiteuze maximale geluidsniveaus (Lmax) kunnen zoveel als mogelijk worden voorkomen door middel van goed onderhoud, good housekeeping en dergelijke. Geluidvoorschriften hebben geen betrekking op calamiteuze maximale geluidsniveaus (Lmax).

5.6 Het beoordelingspunt

Algemeen
In deze paragraaf wordt meer gedetailleerd ingegaan op de concrete formuleringen van het beoordelingspunt in vergunningen, mede vanwege het belang dat de geluidvoorschriften eenduidig zijn en dat van tevoren vaststaat dat er aan voldaan kan worden. Daarbij zijn te onderscheiden:
- de plaats van de beoordelingspunten;
- de (meet-) en beoordelingshoogte;
- de gevelreflectie;
- bijzondere situaties.

Plaats van de beoordelingspunten
In de meeste gevallen zullen de punten gelegen zijn 'ter plaatse van de gevel' van de geluidgevoelige bouwwerken dan wel in een bepaald gebied (bos, wandelgebied etcetera). Voor een definitie van het begrip 'gevel' wordt verwezen naar de Wgh.
Ten behoeve van de handhaving kan het echter verstandiger zijn om de beoordelingspunten op een andere plaats te leggen. Dit is bijvoorbeeld het geval als er veel stoorgeluid is dat een directe immissiemeting belemmert. In die gevallen kan er voor worden gekozen om een getalsmatige norm op te leggen op een punt (zogeheten referentiepunt) dat gelegen is tussen de geluidsbron (c.q. de inrichting) en het te beschermen object. Met zogeheten extrapolatieberekeningen kan dan worden vastgesteld wat de geluidsbelasting is ter plaatse van het te beschermen object. In principe is het ook mogelijk om een referentiepunt te kiezen 'voorbij' het te beschermen object. Via zogeheten interpolatieberekeningen kan dan analoog worden vastgesteld wat de geluidsbelasting bij dat object is.

Het op grotere afstand van de inrichting bepalen van toegestane geluidsniveaus dient overigens met zeer grote voorzichtigheid te geschieden. Uit evaluatie-onderzoeken naar de Handleiding Meten en Rekenen Industrielawaai is onder meer gebleken dat er zoveel factoren van invloed zijn op de geluidsoverdracht, dat de resultaten van berekeningen over grote afstand (als ook met hoge schermen) uiterst voorzichtig moeten worden beschouwd en overleg met akoestische deskundigen noodzakelijk is. Er kunnen hier afwijkingen van 5 dB optreden, zowel positief als negatief. Voor nadere informatie omtrent dit aspect zij verwezen naar het ter zake opgestelde rapport van TNO-TPD/TU, 5.1.2e , 5.1.2e , 5.1.2e , 'Handleiding meten en rekenen industrielawaai voor situaties met een hoog geluidscherm', rapport TPD-HAG-RPT-93-0117 van 1 september 1993.

(Meet- en) Beoordelingshoogte
Bij (bedrijven op) gezoneerde terreinen mag de totale geluidproductie van alle bedrijven gezamenlijk niet meer bedragen dan bij de zonering of na de sanering op een aantal punten is vastgelegd. De Wet geluidhinder schrijft voor dat de hoogte van de punten waarop dat moet worden bepaald, in beginsel 5 m boven maaiveld bedraagt. Bij flatgebouwen kan op een grotere hoogte de geluidsbelasting hoger zijn en moet de gecumuleerde belasting op die hoogte worden beoordeeld en zullen de verleende hogere grenswaarden daarop ook zijn afgestemd. Voor andere lokaties dan de gevels van woningen en andere geluidgevoelige objecten kan de hoogte van 5 m worden aangehouden.
Betreft het geluidimmissie, afkomstig van bedrijven op niet-gezoneerde terreinen, dan geldt geen eenduidige meethoogte. Geadviseerd wordt om per geval te bezien op welke hoogte de geluidhinder wordt ondervonden, afhankelijk van de te beschermen verblijfsruimte en afhankelijk van de periode van het etmaal. Een en ander sluit aan bij de jurisprudentie op dit gebied, waarbij bijvoorbeeld is uitgesproken dat voor omwonenden, die 's nachts werken en derhalve overdag slapen, geen strengere normen in de dagperiode behoeven te worden opgelegd aan het bedrijf.
Als regel (voor de standaard eengezinswoning) betekent dat, dat in de dagperiode een meethoogte kan worden aangehouden van 1,5 meter boven maaiveld, aangezien de buitenruimten en de woonkamers dan voornamelijk de te beschermen ruimten zijn. In de avond- en nachtperiode kan dat een hoogte van 5 meter zijn, ter bescherming van slaapruimten.

In een aantal situaties zal een andere hoogte meer in de rede liggen, als de te beschermen ruimten op een andere hoogte liggen, bijvoorbeeld in het geval van:

- woningen in een flatgebouw of boven winkels of garages; als beoordelingshoogte moet in de dagperiode dan 1,5 meter boven de vloer van de betreffende woning worden aangehouden;
- bungalows en andere bouwwerken met één bouwlaag; een beoordelingshoogte van 1,5 meter in alle perioden volstaat dan;
- andere geluidgevoelige objecten dan woningen (zoals scholen, ziekenhuizen en dergelijke): ook hier zal per periode moeten worden bezien op welke hoogte de hinder daadwerkelijk wordt ondervonden.

NB 1 Een en ander houdt dus ook in dat in vergunningen voor de dagperiode een andere beoordelingshoogte kan gelden dan voor de avond- of nachtperiode.

NB 2 Als regel is het zo dat slechts op één of enkele gevels sprake is van de hoogste geluidsbelasting, veroorzaakt door het betreffende bedrijf (de "bepalende gevel"). Het is aan te bevelen om alleen die gevels/punten in de vergunning te vermelden, en niet die punten waar de geluidsbelasting duidelijk geringer is.

In de praktijk doen zich talloze andere situaties voor die niet in bovenstaande algemene aanbevelingen zijn te beschrijven. Het verdient aanbeveling dat het bevoegd gezag de feitelijke situatie ter plaatse in de overwegingen betrekt en een gemotiveerd besluit neemt over de beoordelingshoogte. Overigens kan het feit dat zich achter de nabijgelegen gevels geen geluidgevoelige ruimten bevinden, of geen deuren en ramen in de gevel zijn gelegen, van belang zijn. Dit betekent dat ofwel deze gevel niet de gevel is waarvoor geluidgrenswaarden dienen te worden gesteld, ofwel met de hoogte van de te stellen grenswaarden kan met deze omstandigheid rekening worden gehouden.

Gevelreflectie
In het verleden was het regel dat bij bedrijven, niet gelegen op gezoneerde terreinen, de zogeheten gevelreflectie in de beoordeling werd betrokken. Dat betekende dat zowel het zogeheten invallende geluid werd gemeten, alsook het teruggekaatste geluid. Doel hiervan was om buitenruimten (tuinen, balkons) voldoende te beschermen.
Deze verdubbeling, welke tot gevolg had dat de berekende geluidsbelasting maximaal 3 dB(A) hoger uitviel, gold niet voor bedrijven op gezoneerde terreinen. Deze rechtsongelijkheid werd als inconsequent ervaren. Bovendien werd in veel gevallen de vraag gesteld naar de zin van gevelreflectie. Te denken is aan een woning met geen of slechts een ondiepe voortuin.
Er wordt dan ook geadviseerd om geluidvoorschriften te stellen voor de na te leven grenswaarde, zonder daarbij de gevelreflectie te betrekken. In specifieke gevallen kan worden besloten dat in de geluidvoorschriften wel de gevelreflectie is opgenomen. In de motivatie dient opgenomen te worden waarom de gevelreflectie van belang is en voor welke periode(n) deze geldt. Het kan bijvoorbeeld het geval zijn bij de enige buitenruimte van een woning in de dag- en avondperiode.

Bijzondere gevallen
In het bovenstaande zijn handvatten gegeven voor het overgrote deel van de voorkomende situaties. Soms is evenwel nog meer maatwerk vereist. Te denken is aan:
- de omstandigheid dat de meest nabijgelegen woning (of andere geluidgevoelige bestemming) ver weg is gelegen. Dit zou kunnen leiden tot een nauwelijks gelimiteerde geluidruimte. In die gevallen moet worden bezien welke geluidruimte redelijkerwijs nodig is, c.q. tot welke maximale emissie de geluiduitstraling kan worden beperkt. Om een en ander te formaliseren kan worden besloten om een immissie-eis in de vergunning op te nemen, gerelateerd aan een zekere afstand van de inrichting. In het verleden werd veelvuldig de grens van 50 meter gehanteerd, maar ook andere afstanden zijn denkbaar. Zowel het opnemen van een afstandeis, als de getalsmatige invulling daarvan zullen in de vergunning gemotiveerd moeten zijn;
- de omstandigheid dat een bedrijf midden op een industrieterrein is gelegen, en verwaarloosbaar bijdraagt aan de geluidsbelasting op de zonegrens;
  de meest nabijgelegen gevel is reeds geïsoleerd vanwege bijvoorbeeld verkeerslawaai, zodat zal moeten worden bezien wat redelijkerwijs van het bedrijf nog kan of moet worden verlangd;
- illegale woonsituaties: het kan voorkomen dat niet voor bewoning bestemde objecten toch zijn bewoond (bijvoorbeeld gekraakte bedrijfspanden) of dat er sprake is van woonschepen welke in strijd met de bestemming een ligplaats innemen. Uit jurisprudentie kan worden afgeleid dat deze woonsituaties wel een zekere bescherming behoeven doch dat deze bescherming niet zover behoeft te gaan als bij legale woonsituaties. Uiteindelijk verdient het vanzelfsprekend aanbeveling de illegale situatie op te heffen met de daartoe aangewezen mogelijkheden. Eventueel kan vooruitlopend daarop de illegale situatie als niet geluidgevoelig worden aangemerkt.

5.7 Beoordelingsperioden

De geluiduitstraling van een inrichting wordt primair beoordeeld op basis van de "etmaalwaarde". Hieronder verstaat men (Wgh, artikel 1) de hoogste waarde van de volgende drie equivalente geluidsniveaus (LAeq):
- het LAeq over de dagperiode tussen 07.00 en 19.00 uur;
- het LAeq over de avondperiode tussen 19.00 en 23.00 uur, verhoogd met 5 dB;
- het LAeq over de nachtperiode tussen 23.00 en 07.00 uur, verhoogd met 10 dB.

Met de voorschriften wordt deze etmaalwaarde of worden de LAeq's over de perioden van het etmaal vastgelegd.

Voor wat betreft de richtwaarden op zon- en feestdagen moet onderscheid gemaakt worden tussen volcontinu-bedrijven en niet volcontinu-bedrijven. Bij de eerste categorie bedrijven is het veelal niet mogelijk om voor de zon- en feestdagen een strengere richtwaarde te hanteren. In het algemeen is dit ook niet

bezwaarlijk, dergelijke lawaaiige bedrijven zullen in het algemeen op gezoneerde industrieterrein zijn gevestigd. De zone en daarbij vastgestelde hogere grenswaarden gelden dan ook 7 dagen per week.
Bij niet volcontinu-bedrijven, zeker als die op een niet gezoneerd industrieterrein zijn gelegen, zal in het algemeen wel een strengere richtwaarde kunnen worden opgelegd voor zon- en feestdagen (de zaterdag wordt beschouwd (ook in de jurisprudentie) als een gewone werkdag). Veelal is een 5 dB lagere grenswaarde ten opzichte van die voor de werkdagen voldoende. Dit geldt echter niet als het achtergrondniveau even hoog of zelfs hoger is dan op dagen door de week, zoals bijvoorbeeld bij recreatie-inrichtingen en in de horeca het geval kan zijn.
Aanbevolen wordt om hierover bij het vaststellen van de gemeentelijke nota industrielawaai reeds een principe-uitspraak te doen. Voor laatstbedoelde situaties zouden onderscheiden richtwaarden kunnen worden vastgesteld voor werkdagen respectievelijk zon- en feestdagen.

5.8 Onderscheid bestaande en nieuwe situaties

De gemeentelijke nota industrielawaai bevat (gebiedsgerichte) grenswaarden die bij de vergunningverlening in acht moeten worden genomen. Deze gelden in ieder geval voor nieuw te vestigen bedrijven die een oprichtingsvergunning aanvragen.

Bij uitbreidingen of wijzigingen van bestaande (d.w.z. vergunde) bedrijven, moeten de akoestische gevolgen daarvan in principe ook getoetst worden aan de grenswaarden uit de nota. Daarbij moet echter bedacht worden dat er soms sprake is van een moeilijk aanpasbare feitelijke situatie, als gevolg waarvan het aantal vrijheidsgraden om de uitbreiding of wijziging akoestisch gezien te optimaliseren, beperkt is. In dergelijke gevallen zou, na een bestuurlijke afweging, afgeweken kunnen worden van de grenswaarde uit de gemeentelijke nota industrielawaai en meer aansluiting kunnen worden gezocht bij de normstelling uit de vigerende vergunning(en). Een en ander neemt niet weg dat getracht zou moeten worden om zoveel mogelijk op of onder de grenswaarde voor het betreffende gebied te blijven, voorzover dat redelijkerwijs uitvoerbaar is (het ALARA-beginsel).

Ingeval er sprake is van bestaande (d.w.z. vergunde) bedrijven, waarvoor een vergunning mede strekt ter vervanging van de eerder verleende vergunning(en) kan het bedrijf vanzelfsprekend rechten uit die eerder verleende vergunning(en) ontlenen. Het zal dan niet zonder meer mogelijk zijn om strengere geluidgrenzen op te leggen.
Artikel 8.4, derde lid juncto artikel 8.22, tweede lid van de Wm bepaalt immers dat het bevoegd gezag de rechten die een vergunninghouder aan eerder verleende vergunningen ontleende, uitsluitend kan wijzigen voor zover blijkt dat de nadelige gevolgen die de inrichting voor het milieu veroorzaakt, gezien de ontwikkeling van de technische mogelijkheden tot bescherming van het milieu verder kunnen, of, gezien de ontwikkeling van de kwaliteit van het milieu, verder moeten worden beperkt.
Vooral bij oudere vergunningen doet zich daarbij de situatie voor, dat de toenmalige aanvraag en de destijds verleende vergunning de werkzaamheden slechts summier hebben beschreven. Uit jurisprudentie blijkt dat voor de vaststelling van de "bestaande rechten" (en de daarbij behorende geluidruimte) moet worden uitgegaan van de feitelijke bedrijfsvoering op basis van de eerder verleende vergunning(en). Daarbij moet het vanzelfsprekend gaan om activiteiten die redelijkerwijs (expliciet of impliciet) in de aanvraag om vergunning van destijds zijn genoemd en niet om uitbreidingen die in een later stadium - zonder vergunning - hebben plaatsgevonden.
Het verdient aanbeveling om bij de opstelling van de gemeentelijke nota industrielawaai te anticiperen op de hiervoor beschreven problematiek. Als het aantoonbaar gewenst is dat op termijn het equivalente niveau lager wordt, en het betreffende bedrijf voor een belangrijk deel dat niveau bepaalt, zal bij de opstelling van de nota moeten worden ingeschat wat van dat bedrijf op enige termijn in dat kader kan worden verlangd. Eventuele toekomstplannen van het bedrijf zouden daarbij vanzelfsprekend ook een rol moeten spelen.

5.9 Bedrijfswoningen en burgerwoningen

In die gevallen waarbij de eisen uit de vigerende vergunning(en) strenger zijn dan die voortvloeiend uit de nota, wordt aanbevolen deze vergunningeisen niet zonder reden te versoepelen om onnodige geluidproductie te vermijden.

Bij woningen op een industrieterrein is het bestemmingsplan primair bepalend voor de vraag om welk soort woningen het gaat: bedrijfswoningen of burgerwoningen. Vaak is er sprake van een niet duidelijk planologisch geregelde woonvorm. Soms betreft het een woning bij een bedrijf welke wordt bewoond door de eigenaar van het bedrijf, soms betreft het een woning waarin bijvoorbeeld een portier of bedrijfsleider woont: in deze gevallen is sprake van een zogeheten bedrijfswoning. Ook is het mogelijk dat in de nabijheid van een bedrijf woningen staan waarvan de bewoners geen functionele relatie hebben met dat bedrijf: in dat geval is sprake van burgerwoningen. In het kader van de vergunningverlening doet zich dan de vraag voor of en zo ja welke geluidgrenswaarde voor deze woningen moet worden gehanteerd.
Opgemerkt zij dat er (planologisch gezien) geen burgerwoningen aanwezig kunnen zijn op een gezoneerd industrieterrein, en dat voor bedrijfswoningen op die terreinen op grond van jurisprudentie in het kader van de Wgh en Wm formeel geen (maximum) grenzen kunnen worden gesteld.

De volgende richtwaarden kunnen worden gebruikt bij de vergunningverlening (zie ook het gestelde in tabel 2), waarbij voor burgerwoningen (meer dan voor bedrijfswoningen) op niet gezoneerde terreinen uiteraard getracht zal moeten worden de grenswaarde zoveel mogelijk op of nabij de richtwaarde te stellen:

Tabel 5: Richtwaarden voor woningen op industrieterreinen

	gezoneerd terrein	niet-gezoneerd terrein
burgerwoning	niet mogelijk	streven naar 55 dB(A) doch maximaal 65 dB(A)
bedrijfswoning	formeel geen grenswaarden te stellen; in ieder geval streven naar maximaal 65 dB(A)	streven naar 55 dB(A) doch maximaal 65 dB(A)

Wellicht ten overvloede zij hierbij nog opgemerkt dat er geen geluidgrenswaarden kunnen worden gesteld voor eigen (bedrijfs-)woningen, gelegen binnen de grenzen van de inrichting waarvoor vergunning wordt aangevraagd.
Ook zij vermeld dat deze tabel geldt voor woningen op industrieterreinen en niet voor diverse gemengde woon-/werkbestemmingen zoals die bijvoorbeeld in de steden voorkomen.

Tenslotte dient in dit verband ook nog aandacht te worden besteed aan de grenswaarden voor de maximale geluidsniveaus. Voor bedrijfswoningen op gezoneerde industrieterreinen geldt ook dat de wetgeving deze woonvormen, evenals voor het equivalente geluidsniveau, geen bescherming biedt voor de maximale geluidsniveaus. De gemeentelijke nota industrielawaai zal moeten aangeven welk beleid er ten aanzien van dit aspect wordt voorgestaan.

5.10 Indirecte hinder

5.10.1 Algemeen

Onder indirecte hinder wordt verstaan (art.1.1, lid 2 van de Wet milieubeheer): de nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaakt door activiteiten die, hoewel plaatsvindend buiten het terrein van de inrichting, aan de inrichting zijn toe te rekenen. Gezien vanuit het perspectief van geluidhinder zijn verkeersbewegingen van en naar inrichtingen een belangrijke vorm van indirecte hinder. Er zijn echter ook andere vormen, waarbij gedacht kan worden aan:

- geluidhinder door treinverkeer over goederensporen (zogenaamde haarvaten), niet vallend onder het Besluit Geluidhinder Spoorwegen (BGS);
- bevoorradingsactiviteiten op de openbare weg buiten de inrichting;
- geluidhinder door bij het bedrijf afgemeerde schepen (voorzover de geluidproductie niet aan de inrichting zelf kan worden toegerekend);
- bij horeca en evenementen: indirecte geluidhinder door stemgeluid en transportmiddelen van bezoekers.

Directe hinder en indirecte hinder worden niet gecumuleerd omdat de verschillende vormen van directe en indirecte hinder elk een eigen normenstelsel en beoordelingsystematiek kennen. Voor alle vormen van indirecte hinder geldt dat de veroorzaakte geluidsbelasting in het kader van de vergunningverlening niet mag worden gecumuleerd met de directe geluidsbelasting vanwege de inrichting zelf. Er mogen ook geen geluidvoorschriften in de vergunning worden opgenomen die betrekking hebben op de gecumuleerde geluidsbelasting.

Voor bedrijven gelegen op gezoneerde industrieterreinen geldt dat de indirect veroorzaakte geluidsbelasting niet wordt toegerekend aan de zone. Dit vloeit voort uit artikel 1 van de Wet geluidhinder waarin het begrip geluidsbelasting vanwege een industrieterrein is gedefinieerd. Op deze wegen is het hoofdstuk wegverkeerslawaai van de Wet geluidhinder van toepassing.

Voor indirecte hinder ten gevolge van mobiele geluidsbronnen (bijvoorbeeld vrachtwagens) geldt een beperking van de reikwijdte van de milieuvergunning. Die reikwijdte is op verschillende manieren vast te stellen:

- de afstand waarbinnen sprake is van indirecte hinder veroorzaakt door een bedrijf blijft beperkt tot die afstand, waarbinnen de herkomst van de veroorzakende geluidsbronnen in redelijkheid kan worden teruggevoerd op de aanwezigheid van het bedrijf in kwestie. Toepassing van dit criterium houdt voor transportverkeer van en naar inrichtingen in dat de reikwijdte van de milieuvergunning beperkt blijft tot die afstand, waarbinnen voertuigen (met in acht name van de maximum snelheid) de ter plaatse optredende snelheid hebben bereikt;
- de reikwijdte blijft beperkt tot dat gebied waarbinnen de voertuigen van en naar de inrichting voor het gehoor nog herkenbaar zijn ten opzichte van andere voertuigen op de openbare transportroutes;
- de reikwijdte blijft beperkt tot dat gebied waarbinnen de voertuigen van en naar de inrichting nog niet zijn opgenomen in het heersend verkeersbeeld, bijvoorbeeld tot de eerste kruising;
  de reikwijdte blijft beperkt tot de akoestische herkenbaarheid (2 dB criterium zoals ook bij de reconstructies in de zin van de Wet geluidhinder wordt toegepast);
- de reikwijdte blijft beperkt tot dat gebied waarbinnen de voertuigen van en naar de inrichting nog niet op een voor meerdere bedrijven functionerende ontsluitingsroute rijden. Is dat wel het geval dan zou de afweging ter zake van de met die ontsluitingsroute gepaard gaande geluidsbelasting niet op het micro-niveau van de individuele vergunninghouder moeten worden gemaakt maar op macro-niveau in een structuur of bestemmingsplan.

In de overwegingen van de te verlenen vergunning moet echter duidelijk worden aangegeven welke methode gebruikt is opdat daarover geen rechtsonzekerheid kan ontstaan.

Buiten de hiervoren aangegeven reikwijdte is het hoofdstuk wegverkeerslawaai of railverkeerslawaai van de Wet geluidhinder van toepassing. Indien de geluidsbelasting ten gevolge van de indirecte hinder veroorzaakt

door voertuigbewegingen van en naar de inrichting lager is dan die van het overige verkeer, zal eventueel benodigde isolatie afgestemd moeten worden op de hoogste geluidsbelasting. Dit heeft uiteraard ook consequenties voor de kostendrager van de eventueel noodzakelijke gevelisolatie.

Niet voor alle vormen van indirecte hinder is een pasklaar toetsingskader beschikbaar. Dat neemt echter niet weg dat de mate waarin indirecte hinder optreedt kan worden vastgesteld. Dat biedt tenminste de mogelijkheid om met het bedrijf in kwestie te onderzoeken of technische en/of organisatorische maatregelen mogelijk zijn teneinde de optredende hinder te beperken. Op basis van vrijwilligheid kan het bedrijf maatregelen gericht op het beperken van de indirecte hinder in de vergunningaanvraag meenemen.

5.10.2 Indirecte hinder door wegverkeer

Voor de beoordeling van indirecte hinder wordt verwezen naar de Circulaire 'Geluidhinder veroorzaakt door het wegverkeer van en naar de inrichting' van het ministerie van VROM d.d. 29 februari 1996. Ten tijde van het uitbrengen van deze Handreiking (1998) begint de jurisprudentie die de toepassing van deze Circulaire oplevert, inzicht te geven in de randvoorwaarden (gevelisolatie) waarbinnen het toepassen van de Circulaire aanvaardbaar dan wel niet noodzakelijk (industrieterreinen als bedoeld in artikel 41 van de Wgh) wordt geacht.

5.10.3 Indirecte hinder door railverkeer

Voor het beoordelen van indirecte hinder vanwege railverkeer van en naar inrichtingen (activiteiten die buiten de inrichting plaatsvinden) ontbreekt een gericht toetsingskader. Indien het noodzakelijk is om railverkeer als indirecte hinder te beoordelen, kan gelet op de parallel met wegverkeerslawaai, worden aanbevolen de indirecte hinder door railverkeer te beoordelen op een wijze die overeenkomt met de beoordeling zoals aangegeven in het Besluit geluidhinder spoorwegen. Vanzelfsprekend dient ook hier niet gecumuleerd te worden met de directe hinder van de inrichting. De berekening van deze indirecte hinder dient in verband met de afwijkende omstandigheden echter te geschieden met het model als beschreven in de Handleiding Meten en Rekenen Industrielawaai. Voor het overige kan aansluiting worden gezocht bij het gestelde in en terzake van de Circulaire 'Geluidhinder veroorzaakt door het wegverkeer van en naar de inrichting' van het ministerie van VROM d.d. 29 februari 1996, zie paragraaf 5.10.2.

5.10.4 Indirecte hinder door scheepvaart

Ook voor indirecte hinder als gevolg van aan- en afvarende schepen ontbreekt een toetsingskader: er zijn geen immissienormen voor scheepvaartverkeer. Wel kan rekening worden gehouden met de emissienorm zoals die voor binnenvaartschepen in de Binnenschepenwet is vastgelegd, zijnde 75 dB(A) op 25 m afstand van een voorbijvarend schip.

Het is hierbij van belang dat, onder meer afhankelijk van de verdeling van de verantwoordelijkheden tussen de schippers en de vergunninghouder, de geluidproductie afkomstig van afgemeerde schepen in/nabij een inrichting, voorzover die rechtstreeks voortvloeit uit het laden en lossen, als directe hinder moet worden beschouwd. Voorbeelden zijn pompen en overslagkranen op de schepen, aggregaten voor de stroomvoorziening van de laad- of losinrichtingen, ruim- en dekventilatie die tijdens het laden of lossen in werking moet zijn en dergelijke.

Daar waar kan worden gesproken over indirecte hinder, heeft het bedrijf In de regel geen zeggenschap over de afgemeerde schepen en behoort het treffen van bronmaatregelen niet tot de mogelijkheden. Daarbij is het van belang onderscheid te maken tussen schepen onder Nederlandse vlag en schepen onder een vlag van andere nationaliteiten. In het laatste geval is er sprake van buitenlands grondgebied waarop de Wet milieubeheer niet van toepassing is. Wel kan de hinder in sommige gevallen worden beperkt door

bijvoorbeeld, zeker in de nachtperiode, de schepen op een zo groot mogelijke afstand van de woonbebouwing af te meren. Een andere mogelijke oplossing is een zogenaamde walaansluiting, waarbij het afgemeerde schip elektriciteit van de wal betrekt en daarvoor geen eigen aggregaat hoeft te laten draaien.

5.10.5 Overige vormen van indirecte hinder

Voor de indirecte hinder door bezoekers wordt verwezen naar paragraaf 6.3.2 'Horeca en geluid' en paragraaf 6.3.3 'Menselijk stemgeluid'. In sommige gevallen (cumulatie van indirecte hinder van meerdere inrichtingen) kan de Algemene Plaatselijke Verordening uitkomst bieden voor het voeren van beleid ter zake. Voor de eventuele indirecte hinder als gevolg van helikopters (traumateams), gladheidsbestrijding, hulpverleningsvoertuigen e.d. kan in algemene zin geen richtlijn worden gegeven. Deze zullen door het bevoegd gezag al naar gelang de plaatselijke omstandigheden moeten worden beoordeeld. Het geluid veroorzaakt door bijvoorbeeld het warm draaien van motoren, manoeuvreer bewegingen binnen de inrichting of oefeningen kan overigens veelal als directe hinder worden beschouwd.

5.11 ALARA

Op grond van de Wet milieubeheer dient het bevoegd gezag toepassing te geven aan het ALARA- beginsel. Art. 8.11, derde lid Wm stelt:
Aan een vergunning worden voorschriften verbonden, die nodig zijn ter bescherming van het milieu. Voorzover door het verbinden van voorschriften aan de vergunning de nadelige gevolgen die de inrichting voor het milieu kan veroorzaken, niet kunnen worden voorkomen, worden aan de vergunning de voorschriften verbonden, die de grootst mogelijke bescherming bieden tegen die gevolgen, tenzij dat redelijkerwijs niet kan worden gevergd.

ALARA is bij geluid - meer dan bij de overige compartimenten zoals lucht en water - een lastig te hanteren begrip. Een compressor die tussen afschermende bedrijfsgebouwen staat, behoeft in veel gevallen geen afscherming. Staat die zelfde compressor echter nabij de terreingrens naast de woonbebouwing dan kan afscherming wel noodzakelijk zijn.
Vanzelfsprekend geldt natuurlijk dat onnodige emissies moeten worden voorkomen en geldt er voor de bedrijven ook de "zorgplicht" uit de Wm, op grond waarvan zij mogen worden geacht, naar analogie van de energiebesparing, voortdurend te streven naar minimalisering van de emissies.

Alhoewel het ALARA-beginsel in theorie leidt tot het streven naar een nul-emissie, is geluid geen vorm van milieuvervuiling die na te zijn geëmitteerd voor langere termijn ongewenste sporen in het milieu nalaat. Dit houdt in dat een toets of de geluiduitstraling van een bedrijf voldoet aan de grenswaarden voor de normering zoals die in een gemeentelijke nota industrielawaai voor het grondgebied van een gemeente zijn vastgesteld, in principe bepaalt of en zo ja in hoeverre er (verder) uitvoering moet worden gegeven aan het ALARA-beginsel.
Met andere woorden, als uit een eerste toets blijkt dat de aangevraagde situatie met de daarbij opgenomen voorzieningen en rekening houdend met eventuele cumulatieve effecten van andere bedrijven, voldoet aan de grenswaarden welke voor het specifieke gebied in de gemeentelijke nota industrielawaai (of in een zonebeheersplan) zijn vastgesteld, behoeven er in principe verder geen maatregelen te worden getroffen, ook al zouden die in een andere situatie wel als ALARA kunnen worden beschouwd.

In algemene zin zouden maatregelen als "ALARA-maatregel" kunnen worden bestempeld, als zij tenminste overeenkomen met de binnen de bedrijfstak of voor die activiteit gangbare stand der techniek.
Vanzelfsprekend geldt dit met name voor geluidsbronnen of onderdelen daarvan die uitsluitend in de betreffende bedrijfstak worden gebezigd. Gaat het om bronnen of onderdelen daarvan die in meerdere bedrijfstakken worden gebruikt, dan kan ook breder dan de specifieke bedrijfstak worden gekeken.
Voor het antwoord op de vraag welke maatregelen voor het specifieke bedrijf als ALARA kunnen worden aangemerkt, staat veel informatie ter beschikking. Uit de vergunning-aanvragen van vergelijkbare bedrijven

kunnen gegevens worden gehaald (zowel die in de eigen gemeente of provincie als bij andere gemeenten of provincies) maar ook bieden de akoestische onderzoeken welke in het kader van de sanering industrielawaai krachtens de Wet geluidhinder zijn vervaardigd, een omvangrijke bron aan informatie. Daarnaast bestaan er handboeken en is er veelal via leveranciers van apparatuur informatie beschikbaar. Voor sommige bedrijfstakken of onderdelen daarvan zijn gerichte onderzoeken uitgevoerd naar de stand-der-techniek-maatregelen in een bepaalde bedrijfstak. In alle gevallen dient hierbij bedacht te worden dat de stand der techniek voortschrijdt en dat als gevolg daarvan in de loop der tijd meer verdergaande maatregelen tot ALARA kunnen worden gerekend.

De toepassing van ALARA blijft dus maatwerk. Per geval zal moeten worden bezien welke maatregelen in beginsel mogelijk zijn (verplaatsing geluidsbronnen, omkastingen, schermen, vervanging door geluidarmere uitvoering, enz.), welke geluidreductie op de immissiepunten daarmee bereikt kan worden en wat daarvan de kosten zijn. In overleg zal dan moeten worden bezien wat "redelijk" is.

6 SPECIFIEKE SITUATIES

6.1 Cumulatie

De grenswaarden in de gemeentelijke nota industrielawaai, die tot stand zijn gekomen door onder meer alle huidige en toekomstige geluidimmissies in het gebied te beschouwen, gelden als het maximum voor industrielawaai per gebied. Voorzover relevant is daarbij uiteraard rekening gehouden met eventuele cumulatieve effecten, niet alleen tussen verschillende geluidsbronnen doch ook tussen bijvoorbeeld mogelijke cumulatieve effecten tussen een gezoneerd industrieterrein en een naastgelegen niet gezoneerd terrein.

Bij het toetsen aan de grenswaarde uit de gemeentelijke nota industrielawaai dient daarnaast rekening te worden gehouden met alle industrielawaaibronnen in die gevallen waarbij meerdere bedrijven een geluidsbelasting kunnen veroorzaken op een zeker immissiepunt, zoals dat binnen een zone die krachtens de Wet geluidhinder rond een industrieterrein is vastgesteld op grond van die wet al gebeurt.
Het verdient daarom dus de voorkeur om bij het bepalen van de beoordelingspunten rekening te houden met de mogelijke cumulatieve effecten als gevolg van de aanwezigheid van meerdere bedrijven. De wijze waarop dat gebeurt zou ook in de nota moeten worden vastgelegd.

Als algemene vuistregel kan worden aangehouden dat een geluidsniveau dat 10 dB of meer onder een ander geluidsniveau is gelegen, niet tot cumulatie met dat hogere niveau leidt. Het al dan niet cumuleren van de geluidsniveaus hangt echter van veel factoren af, bijvoorbeeld van het feit of de diverse geluidsbronnen tegelijkertijd in werking zijn. Soms zal er wel sprake zijn van cumulatie, soms niet. Het is daarbij verstandig tenminste onderscheid te maken in de dag-, avond- en nachtperiode. In ieder geval zal niet uitsluitend op basis van een fysische vergelijking tussen de immissieniveaus een uitspraak kunnen worden gedaan over de vraag of er al dan niet sprake is van cumulatie. Afhankelijk van de specifieke situatie kan het noodzakelijk zijn om een eenvoudige "geluidboekhouding" bij te houden.

6.2 Bijzondere geluiden I

6.2.1 Algemeen

Bij het verlenen van milieuvergunningen moet rekening worden gehouden met bijzondere geluiden die als extra hinderlijk worden beschouwd. Het betreft bijvoorbeeld tonaal geluid, geluid met een impulsachtig karakter en muziekgeluid. Bij de beoordeling wordt, als er sprake is van deze bijzondere geluiden, een toeslag op de gemeten (of berekende) geluidsbelasting in meerdering gebracht alvorens aan de geluidvoorschriften wordt getoetst. Bij het opstellen van de geluidvoorschriften moet rekening worden gehouden met de toeslag (welke overigens, als er sprake is van én tonaal én impulsachtig geluid, maar één keer wordt toegepast).

Het verdient aanbeveling om die bronnen, waarvan geconstateerd is dat daarop de toeslag in rekening moet worden gebracht, met naam en toenaam in de vergunning te noemen. Hiermee kunnen problemen bij handhaving van de voorschriften worden voorkomen.
De toeslag heeft betrekking op de gemeten (of berekende) equivalente geluidsbelasting vanwege de gehele inrichting. De toeslag heeft nadrukkelijk geen betrekking op de deelbijdrage van die geluidsbronnen, die de aanleiding vormen voor het in rekening brengen van de toeslagfactor.
Bij inrichtingen gelegen op gezoneerde industrieterreinen moet de geluidsbelasting vanwege die inrichting inclusief toeslagfactor bij de totale geluidsbelasting in de zone worden betrokken.

Hoe vastgesteld moet worden of er sprake is van extra hinderlijke componenten is niet eenduidig vastgelegd. In onderstaande paragrafen worden methoden aangegeven hoe een beoordeling zou kunnen plaatsvinden.

6.2.2 Tonaal geluid

In sommige gevallen kan een (smalbandige) spectrale analyse de aanwezigheid van een zuivere toon aantonen, bijvoorbeeld door de aanwezigheid van "pieken" in het spectrum. Het is mogelijk dat de pieken in het spectrum onder het niveau van het LAeq liggen. Een tertsbandanalyse geeft in de regel onvoldoende informatie.

In ieder geval moet als criterium worden aangehouden dat het tonale karakter duidelijk hoorbaar is bij de ontvanger. Vanwege het subjectieve karakter van deze beoordelingssystematiek verdient het aanbeveling een tonaal karakter door twee of meer representanten van het bevoegd gezag te laten vaststellen. Bij de vaststelling dient bijzonder aandacht te worden besteed aan mogelijke interferentieverschijnselen, zoals bijvoorbeeld voorkomt bij trilzeven die in elkaars nabijheid zijn geplaatst en op een zelfde trilfrequentie werkzaam zijn.

Verwacht mag worden dat sprake is van tonaal geluid als de geluidsbelasting bij de ontvanger wordt bepaald door bijvoorbeeld jankende tandwielkasten, brommende transformatoren, gierende ventilatoren, (cross)motoren, modelvliegtuigen en trilapparatuur (betonindustrie).

Als er sprake is van een tonaal karakter dient er, zie hiervoor ook het gestelde in de Handleiding Meten en Rekenen industrielawaai, op de gemeten of berekende equivalente geluidsbelasting vanwege de gehele inrichting in de betreffende etmaalperiode een toeslagfactor van 5 dB in rekening te worden gebracht. Op welke wijze de correctiefactor moet worden toegepast als het tonale geluid niet continu optreedt, zij verwezen naar de Handleiding Meten en Rekenen industrielawaai: de correctiefactor wordt toegepast voor dat deel van de tijd dat er sprake is van tonaal geluid.

6.2.3 Impulsachtig geluid

In het algemeen geldt dat sprake is van impulsachtig geluid als in het geluidsbeeld met enige regelmaat geluidstoten voorkomen die minder dan 1 seconde duren. Een bijzondere vorm is impulsachtig geluid met een continu (soms periodiek) karakter. Voor de definitie van impulsachtig geluid wordt verder verwezen naar de Handleiding Meten en Rekenen industrielawaai.

Als criterium moet worden aangehouden dat het impulsachtig karakter duidelijk hoorbaar moet zijn bij de ontvanger. Verwacht mag worden dat sprake is van impulsachtig geluid als de geluidsbelasting bij de ontvanger wordt bepaald bijvoorbeeld door geluid uit een constructiewerkplaats ten gevolge van hameren, bikken, het geluid van een stansmachine (continu en periodiek) of door blaffende honden.

Als er sprake is van impulsachtig geluid dient er, zie hiervoor ook het gestelde in de Handleiding Meten en Rekenen industrielawaai, op het gemeten of berekende equivalente geluidsbelasting vanwege de gehele inrichting in de betreffende etmaalperiode een toeslagfactor van 5 dB in rekening te worden gebracht. Op welke wijze de correctiefactor moet worden toegepast als het impulsachtige geluid niet continu optreedt, zij verwezen naar de Handleiding Meten en Rekenen industrielawaai: de correctiefactor wordt toegepast voor dat deel van de tijd dat er sprake is van impulsachtig geluid.

Tenslotte zij in dit kader voor een bijzondere vorm van impulsachtig geluid, het schietgeluid, verwezen naar de (ministeriële) Circulaire Schietlawaai van 1 augustus 1979.

6.2.4 Muziekgeluid

Als criterium voor het toekennen van een straffactor moet worden aangehouden dat het muzikale karakter duidelijk hoorbaar moet zijn bij de ontvanger. Veelal zal de herkenbaarheid van het muziekgeluid (zeker bij inpandige geluidsoverdracht) worden bepaald door de lage frequentiebanden.

Als er sprake is van muziekgeluid dient op het gemeten of berekende equivalente geluidsbelasting vanwege de gehele inrichting in de betreffende etmaalperiode een toeslagfactor van 10 dB in rekening te worden gebracht. Bij de beoordeling mag geen bedrijfsduurcorrectie conform de Handleiding Meten en Rekenen industrielawaai worden verdisconteerd. Dit moet expliciet in de vergunningvoorschriften worden vermeld.

Het in een inrichting heersende muziekgeluidsniveau is in het algemeen afhankelijk van het type muziek en dus veelal afhankelijk van het type inrichting, zie hiervoor de SBR-brochure 'Horeca de baas'. Speciale aandacht is daarnaast nodig voor het spectrum dat wordt gebruikt bij het akoestisch onderzoek voor de bepaling van de noodzakelijke geluidsreducerende voorzieningen of het maximaal in de inrichting toegestane geluidsniveau door middel van een begrenzer. (Zie voor meer informatie 5.1.2e 'Standaardpopmuziekspectrum', Geluid, december 1988 en 'Standaardhousemuziekspectrum', Geluid, juni 1995, uitgave 5.1.2e .)

Voor reguliere bars/discotheken is het raadzaam om uit te gaan van het "standaard popmuziekspectrum" uit de onderstaande tabel:

Tabel 6: Correctiewaarden Cpm voor het A-gecorrigeerde "standaard popmuziekspectrum"

frequentie (Hz)	63	125	250	500	lk	2k	4k
C_{pm}	-27	-14	-9	-6	-5	-6	-10

Voor de housemuziek die in bars/discotheken, feestzalen, feesttenten, sporthallen en dergelijke ten gehore wordt gebracht is het raadzaam om bij de akoestische berekeningen uit te gaan van het "standaard housemuziekspectrum" uit de onderstaande tabel:

Tabel 7: Correctiewaarden Chm voor het A-gecorrigeerde "standaard housemuziek spectrum"

frequentie (Hz)	63	125	250	500	lk	2k	4k
C_{pm}	-13	-8	-8	-7	-7	-9	-10

Waarschijnlijk kan in 95% van de gevallen van de bovengenoemde spectra worden uitgegaan. In bijzondere situaties kan uiteraard gemotiveerd een ander spectrum worden gehanteerd.
Bij het dimensioneren van akoestische voorzieningen voor housemuziek zou ook rekening moeten worden gehouden met de geluidsproductie in de 31,5 Hz octaafband. Dit is echter niet eenvoudig omdat veelal geen betrouwbare informatie beschikbaar is over de geluidsisolatie van constructies in deze octaafband. Ook is meting van het geluidsniveau in de 31,5 Hz octaafband in een woonvertrek niet nauwkeurig mogelijk en is een beoordeling op dB(A) niveau niet geschikt om de hinderbeleving te karakteriseren. De geluidenergie in deze laagfrequente octaafband zal in de beleving van iemand in een woning een samenstelling zijn van hoorbaar geluid en min of meer voelbare trillingen, zie ook hetgeen hierover bij de paragraaf 6.3.1 is opgemerkt.

6.3 Bijzondere geluiden II

6.3.1 Laagfrequent geluid

Laagfrequent geluid (lf-geluid) is geluid met frequenties beneden circa 100 Hz. Lf-geluid heeft eigenschappen waardoor het zich sterk van "gewoon" hoorbaar geluid onderscheidt. Het wordt slecht gedempt en kan nauwelijks worden afgeschermd. Gevelisolaties zijn er niet op afgestemd, door resonanties kan het lf-geluid tussen of in woningen versterkt worden en de richting ervan kan op het gehoor moeilijk worden vastgesteld.

Er zijn veel bronnen die lf-geluid veroorzaken. Dit kunnen bronnen zijn van natuurlijke afkomst zoals onweer of de branding. De meeste lf-bronnen die hinder veroorzaken zijn echter een gevolg van de industrialisatie van de laatste eeuwen. Hieronder behoren bijvoorbeeld tal van motoren, pompen, (schud-)roosters, gasturbines, ketelhuizen en transformatoren.

Lf-geluid kan ernstige hinder veroorzaken. Per decibel toename is lf-geluid veel hinderlijker dan gewoon geluid. Langdurig blootstaan aan lf-geluid geeft geen gewenning, maar verergert de hinder. Een bijkomstig probleem is dat lf-geluid ook kan worden gevoeld, bijvoorbeeld in de ledematen, spieren, oogkassen of als druk op de maag of borst. Hierdoor kunnen er zich lichamelijke klachten voordoen. In de frequenties tussen 5 en 8 Hz kunnen zich zeeziekte verschijnselen voordoen.

Lf-geluid kan worden gemeten, doch het vergt praktijkervaring en goede apparatuur. In de norm ISO 7196 'Frequency-weighting characteristic for infrasound measurement' is hiervoor een handreiking opgenomen. Een beoordeling op basis van een totaal-dB(A)-niveau is niet geschikt.

Indien lf-geluid wordt waargenomen wordt dit tegelijk als hinderlijk ervaren. Dit houdt in dat de waarnemingsdrempel voor lf-geluid een belangrijke graadmeter is voor de beoordeling. Echter, de waarnemingsdrempel voor lf-geluid verschilt sterk per individu. Hierdoor is er geen duidelijk criterium aanwezig waarmee een objectieve beoordeling kan plaatsvinden.
Hoewel er wel onderzoek is gedaan naar lf-geluid, met name naar mogelijkheden om dit geluid te beoordelen, is nog geen onderzoek gedaan naar dosis-effect relaties. Een officiële normstelling is derhalve nog niet aanwezig.
Indien aan te nemen is dat lf-geluid kan worden waargenomen, of indien klachten hierover worden geuit, zullen door middel van bronopsporing en gerichte maatregelen eventuele waarnemingen buiten de inrichting moeten worden opgelost. In de vergunning worden dergelijke maatregelen vervolgens als middelvoorschriften opgenomen.

6.3.2 Horeca en geluid

Ook horeca-inrichtingen vallen onder de werkingssfeer van de Wet milieubeheer. Voor de meeste van deze inrichtingen geldt een Algemene Maatregel van Bestuur op grond van art. 8.40 Wm. Criteria voor het al dan niet geldig zijn van deze AMvB zijn in de AMvB zelf aangegeven.

AMvB-inrichtingen
Indien de AMvB van toepassing is zijn in de vigerende AMvB grenswaarden aangegeven voor bestaande en nieuwe inrichtingen. In 1996 heeft een voorpublicatie plaats gevonden van een nieuwe AMvB. In de Nota's van Toelichting van de zowel vigerende AMvB als van de ontwerp-AMvB is uitvoerig ingegaan op randvoorwaarden die bij de beoordeling van horeca-inrichtingen van belang zijn.
Voor bijzondere situaties kan ontheffing verleend worden. Indien muziek buiten de inrichting aanleiding is tot te hoge geluidsbelastingen op de gevels van omwonenden, zal in geval van klachten normaliter daartegen moeten worden opgetreden. Het moet niet onmogelijk zijn om eens in de maand een bijzonder gebeuren (bijvoorbeeld levende muziek) buiten de normale bedrijfsvoering te laten plaats vinden. De "bekende" 12 keren per jaar (zie paragraaf 5.3) moeten echter niet gecumuleerd worden in bijvoorbeeld de drie zomermaanden, waardoor omwonenden gedurende die periode ieder weekend geconfronteerd worden met hoge geluidsniveaus.
In dit kader zij ten overvloede opgemerkt dat de ontheffing van grenswaarden gedurende 12 malen per jaar niet automatisch inhoudt dat gedurende die ontheffing geen grenswaarden gelden. Het bevoegd gezag kan te allen tijde ook aan de ontheffingen maxima verbinden.

Indirecte hinder (zie ook paragraaf 5.10) ten gevolge van komende en gaande bezoekers zou in principe door een gemeentelijke verordening in het kader van openbare orde kunnen worden geregeld. Daarnaast geldt dat op grond van de Wet milieubeheer bij de vestiging van een horeca-inrichting ook gekeken moet worden naar de geluidsbelasting veroorzaakt door komende en gaande bezoekers.

Vergunningplichtige inrichtingen
Voor de te hanteren grenswaarden en het opstellen van geluidvoorschriften voor deze inrichtingen zij verwezen naar de voorgaande hoofdstukken. Bij de vergunningverlening dient bij voorkeur maatwerk te worden geleverd. Hoewel wordt aanbevolen het stramien van de AMvB te gebruiken, is het geenszins de bedoeling dat de inhoud van de AMvB wordt overgeschreven.

6.3.3 Menselijk stemgeluid

Het menselijk stemgeluid binnen een inrichting kan in een aantal gevallen bij vergunningverlening of handhaving een probleem vormen. Een specifieke normstelling is in de wetgeving echter niet te vinden. Het bevoegd gezag moet de normstelling ontlenen aan de Wet geluidhinder of de circulaires 'Geluidhinder' (1973) en 'Industrielawaai' (1979). Maar ook in deze stukken zijn geen gedragsregels of richtlijnen ten aanzien van het niet versterkte menselijk stemgeluid opgenomen. De Wet milieubeheer kent geen geluidkwaliteitsnormen. Wel wordt in het Besluit Horecabedrijven milieubeheer van 3 juni 1992 ingegaan op het stemgeluid van bezoekers van de inrichting, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen dat van bezoekers op een onverwarmd en onoverdekt terras dat niet is gelegen op of aan een binnenterrein en dat van overige bezoekers.

Als bij de vergunningverlening expliciet iets over menselijk stemgeluid moet worden geregeld, spelen de volgende overwegingen hierbij een rol.
Het is niet belangrijk of een geluid wordt veroorzaakt door een machine of een stem. Bij menselijk stemgeluid echter speelt de handhaving van gedragsregels een belangrijke rol. Juist dit handhavingsprobleem is de reden dat de wetgever geen gedragsregels heeft vastgesteld.
Uit jurisprudentie blijkt dat de Raad van State het menselijk stemgeluid met name in de beoordeling heeft betrokken bij recreatieparken, omdat de in recreatieparken opgestelde attracties tot doel hebben om de gebruikers daarvan uit hun evenwicht te brengen waardoor geschreeuw en gegil bewust wordt uitgelokt. Anderzijds heeft het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer bij horeca-inrichtingen altijd als beleid uitgedragen om niet versterkt gezang van bezoekers niet in de beoordeling van de horeca-inrichting te betrekken; de versterkte zang en het geluid van toestellen of apparaten behoort wel bij de beoordeling te worden betrokken. Ook bij sportinrichtingen wordt het menselijk stemgeluid buiten beschouwing gelaten.
Al met al zal, daar waar stemgeluid regelmatig op kan treden en een beperking van deze geluidsbelasting gewenst is, in eerste instantie in de ruimtelijke ordeningssfeer een oplossing moeten worden gezocht. In dat kader kunnen geluidberekeningen naar het stemgeluid worden uitgevoerd. Indien de planologische mogelijkheden niet effectief genoeg zijn, moet worden gezocht naar middelvoorschriften of een separate benoeming van de geluidsbelasting door het stemgeluid. Indirect kan de hinder door stemgeluid worden beperkt door zo concreet mogelijke gedragsvoorschriften in de vergunning op te nemen (bijvoorbeeld: de muziek dient één uur voor sluitingstijd te worden uitgezet, er dienen op het parkeerterrein toezichthouders aanwezig te zijn) of door beperkingen in de tijd (bijvoorbeeld: betreffende activiteit uitsluitend toegestaan in de dagperiode of tot 23.00 uur) op te nemen. Verdere voorbeelden hieromtrent zijn te vinden in het Besluit Horecabedrijven milieubeheer.

6.3.4 Trillingen

Zoals in paragraaf 6.3.1 is aangegeven, is het onderscheid tussen de verschijningsvormen van laagfrequent geluid en trillingen niet altijd even duidelijk. Mede vanwege de directe relatie tussen trillingen (van vaste materie) en geluid (trillingen van lucht) is in dit document een paragraaf opgenomen over trillingen.

Ten aanzien van het aspect trillingen zijn tot op heden alleen in de 8.40 Wm AMvB's wettelijke grenswaarden opgenomen. De daarin omschreven grenswaarde (KB = 0,1) is evenwel gebaseerd op de Vornorm DIN 4150 uit 1975. Deze norm is inmiddels vervallen en vervangen door de norm DIN 4150, Teil 2 (1992). De in DIN 4150 opgenomen grenswaarden voor maximaal toelaatbare trillingniveaus in woningen zijn afhankelijk van de aard van de woonomgeving. Dit sluit qua systematiek aan bij de richtlijnen voor geluid in deze Handreiking. Mede op basis van voornoemde DIN 4150, Teil 2 uit 1992 is de SBR-richtlijn 2 opgesteld. De daarin voorgestelde streefwaarden (i.c. richtwaarden) voor trillingen in woningen zijn evenwel niet gedifferentieerd naar de aard van de woonomgeving. Ook gezien jurisprudentie bij de Raad van State is een dergelijke differentiatie wel gewenst.

De in hoofdstuk 3 van deze Handreiking omschreven gebiedstyperingen voor het aspect geluid zijn mede gebaseerd op de te verwachten omgevingsgeluidsniveaus aldaar. Deze gebiedstyperingen zijn niet bruikbaar voor het aspect trillingen, daar geen vergelijkbare relatie met omgevingstrillingen bestaat. Immers, woningen nabij drukke verkeerswegen (en derhalve hoge omgevingsgeluidsniveaus) behoeven niet noodzakelijkerwijs hogere trillingniveaus, bijvoorbeeld vanwege dezelfde "bron", te ondervinden.
Een differentiatie voor trillingen met bijbehorende richt- en grenswaarden uit DIN 4150, Teil 2, 1992, is in tabel 8 dan ook als uitgangspunt gehanteerd. Ten aanzien van de etmaalperioden is uitgegaan van hetgeen gebruikelijk is in Nederland, waarbij in tegenstelling tot DIN 4150, Teil 2, 1992, de dag- en avondperiode niet als één aaneengesloten periode maar als twee aparte perioden zijn gehanteerd. De richt- en grenswaarden voor maximale trillingsterkte (Vmax) zijn daarop aangepast.

De aard en omvang van in de (woon)omgeving veroorzaakte trillingen door bedrijfsmatige activiteiten zijn zeer wisselend. Veelal is sprake van een combinatie van oorzaken. Enerzijds kunnen dat sterk variërende gebeurtenissen zijn, zoals passerende voertuigen (vrachtwagens, vorkheftrucks), bepaalde laad- en losactiviteiten (plaatsen van containers), onderhoudswerkzaamheden (sloophamer-, hijskraanactiviteiten) en wisselende productie-activiteiten. Anderzijds kunnen bepaalde productie-activiteiten continu of semi- continu voorkomende trillingen veroorzaken, zoals bij stans- en persprocessen.
Daarnaast kunnen bij bepaalde bouwactiviteiten nog trillingen optreden ten gevolge van werkzaamheden (bijvoorbeeld heien, slopen, specifieke laad- en losactiviteiten) die zich slechts gedurende een beperkte periode (enige dagen tot enige maanden) voordoen. Veelal worden deze niet in de Wet milieubeheervergunning geregeld.

Door deze combinatie van in de tijd sterk variërende oorzaken is het minder zinvol voor dit soort bedrijfsmatige activiteiten aparte richt- of grenswaarden te hanteren voor continu voorkomende of herhaald voorkomende trillingen. Om die reden is gekozen voor de volgende systematiek van richt- en grenswaarden. In tabel 8 is een samenvatting gegeven van de richt- en grenswaarden ten behoeve van de beoordeling van trillingen in woningen. Waar over woningen wordt gesproken, worden ook andere typen "trillinggevoelige" bestemmingen bedoeld overeenkomstig geluidgevoelige bestemmingen. Als algemene richt- en grenswaarden voor woningen zijn de waarden onder nr. 2 te hanteren. Daarvan kan gemotiveerd worden afgeweken voor woningen of andere trillinggevoelige gebouwen in de andere genoemde gebieden. De in deze tabel opgenomen richt- en grenswaarden A1, A2 en A3 zijn qua notatie en definitie conform de SBR-richtlijn 2.
Trillingen in woningen en qua trillinggevoeligheid vergelijkbare gebouwen kunnen als toelaatbaar worden beschouwd indien voldaan is aan één van de volgende voorwaarden:

- de waarde van de maximale trillingsterkte van de ruimte (Vmax) dient kleiner te zijn dan A1 volgens tabel 8, of
- de waarde van de maximale trillingsterkte van de ruimte (Vmax) dient kleiner te zijn dan A2, waarbij de trillingsterkte over de beoordelingsperiode (Vper) kleiner is dan A3 volgens tabel 8.

Tabel 8: Richt- en grenswaarden (dimensieloos) ten aanzien van de beoordeling van trillingen in woningen

		Richt- en grenswaarden						
		dag en avond (07.00-23.00 uur)				nacht (23.00-07.00 uur)		
		A_1	A_2		A_3	A_1	A_2	A_3
Nr	Omschrijving		dag	avond				
1	woningen in landelijke gebieden, gebieden voor extensieve recreatie	0,1	2	1	0,05	0,1	0,15	0,05
2	woningen in landelijk gebied met veel agrarische activiteiten, in woonwijken en in stadscentra	0,15	2,5	1,5	0,07	0,1	0,2	0,05
3	woningen in gebieden waarin noch overwegend woningen, noch overwegend bedrijven zijn gevestigd	0,2	4	2	0,1	0,15	0,3	0,07
4	woningen in gebieden met overwegend bedrijfsmatige activiteiten	0,3	5,5	3	0,15	0,2	0,4	0,1
5	woningen op industrieterreinen	0,4	6	4	0,2	0,3	0,5	0,15

met A1: richtwaarde voor de maximale trillingsterkte V_{max};
A_2: grenswaarde voor de maximale trillingsterkte V_{max};
A_3: grenswaarde voor de trillingsterkte over de beoordelingsperiode $V_{periode}$

De metingen en de beoordelingsmethode van voelbare trillingen in woningen kunnen geschieden conform de SBR-richtlijn 2.
Indien de maximale trillingsterkte (V_{max}) niet hoger is dan de in tabel 8 genoemde waarde voor A1 dan is er geen probleem. Indien V_{max} hoger is dan de in tabel 8 genoemde grenswaarde, is er sprake van een onaanvaardbare overschrijding.
Indien weliswaar de waarde voor A1 wordt overschreden maar niet die voor A3, wordt bovendien de gemiddeld over de tijd optredende trillingsterkte begrensd. Daarmee wordt impliciet ook een eis gesteld aan het aantal keren dat bepaalde hogere trillingsterkten per periode mogen optreden.
De richt- en grenswaarden gelden voor trillinggevoelige ruimten in woningen e.d.; hallen, bijkeukens, bergzolders kunnen in het algemeen buiten de beoordeling blijven.

Voor trillingen die ten gevolge van specifieke werkzaamheden gedurende een voorzienbare duur, bijvoorbeeld heien, optreden, kunnen hogere waarden voor Vmax toegelaten worden, met als randvoorwaarde dat deze alleen in de dagperiode optreden en tot een maximale waarde voor Vmax van 8 (een en ander conform SBR-richtlijn 2).

Van belang is verder nog dat een verwijzing naar de normering uit de SBR-richtlijn blijkens de jurisprudentie niet is toegestaan. In de vergunningvoorschriften dienen concrete waarden te worden opgelegd, toegespitst op de specifieke situatie. Verder geldt, evenals voor de voorschriften betreffende geluidhinder, dat het bevoegd gezag zich er van te voren van moet vergewissen of aan de te stellen voorschriften kan worden voldaan.
Het trillingvoorschrift geldt niet ten aanzien van woningen en andere geluidgevoelige bestemmingen of in- of aanpandige woningen, anders dan een woning die wordt bewoond door de degene die de inrichting drijft, indien de gebruiker van deze woningen en geluidgevoelige bestemmingen aan degene die de inrichting drijft geen toestemming geeft voor het in redelijkheid uitvoeren of doen uitvoeren van trillingsmetingen.

Het voorgaande betreft mogelijke hinder ten gevolge van trillingen. Indien de richt- en grenswaarden alleen van toepassing zijn voor het voorkomen van de kans op schade aan bouwwerken door trillingen, zijn hogere waarden toelaatbaar (zie bijvoorbeeld SBR-richtlijn 1 over dit onderwerp). Vaak kan al een deel van de hinder worden weggenomen, indien gecommuniceerd wordt met omwonenden. Angst voor schade aan het eigen gebouw is veelal een aanleiding om te klagen. Het wegnemen van ongerustheid op dit punt kan belangrijk zijn.

7 HANDHAVING GELUIDVOORSCHRIFTEN

7.1 Algemeen

Na het verlenen van een vergunning komt de fase van beheer van de gestelde voorschriften. Dor middel van de handhaving van de geluidvoorschriften kan worden gecontroleerd of de vergunninghouder voldoet aan de gestelde voorschriften. In principe heeft de vergunningverlener mogelijkheden om controles uit te voeren en zo nodig op te leggen.

In de handhavingsfase kan het voorkomen dat een vergunninghouder de geluidvoorschriften niet naleeft, of wellicht zelfs niet kan naleven. Het verdient uiteraard sterk aanbeveling om te proberen deze knelpunten voor te zijn door passende voorschriften op te stellen. Zoals eerder vermeld, valt uit de jurisprudentie af te leiden dat het bevoegd gezag bij de opstelling van geluidvoorschriften er tevoren zeker van moet zijn dat de voorschriften kunnen worden nageleefd.

Voor wat betreft de vergunningplichtige inrichtingen zullen deze voorschriften maatwerk moeten zijn. Anders ligt dat voor de inrichtingen waarop de zogenaamde artikel 8.40 AMvB's van toepassing zijn. Het bedrijf kan weinig invloed uitoefenen op de aard van de (geluid)voorschriften, deze zijn immers bij AMvB vastgesteld. Als regel zal het bedrijf echter maatregelen moeten kunnen nemen om aan de voorschriften te voldoen.
Blijkt echter dat dit redelijkerwijs niet mogelijk is conform het ALARA-principe (zie paragraaf 5.11) dan bestaat voor het bevoegd gezag de mogelijkheid om via zogeheten nadere eisen de geluidvoorschriften te verruimen. Dit zal zich in de praktijk vooral voordoen bij reeds lang bestaande situaties. Of het in een zekere situatie toelaatbaar is dat geluidvoorschriften worden verruimd, is ter beoordeling van het bevoegd gezag, waarbij een afweging van belangen dient plaats te vinden tussen enerzijds die van de inrichting en anderzijds die van omwonenden en eventueel andere belanghebbenden. Het besluit om geluidvoorschriften vast te stellen die afwijken van die uit de betreffende AMvB is een beschikking waartegen beroep mogelijk is. Zo zijn ook de belangen van omwonenden gewaarborgd, en, in die gevallen waarbij strengere geluidvoorschriften worden opgelegd, uiteraard die van het bedrijf.

7.2 Controlemetingen

Ten aanzien van de handhaving na vergunningverlening zij nogmaals vermeld dat blijkens de jurisprudentie in principe hooguit eenmaal (gemotiveerd) een controlemeting kan worden verlangd. Een verplichting tot herhalingsmetingen is als regel niet toegelaten: handhaving is een taak voor het bevoegd gezag.
Het voorschrijven van een eenmalig controlevoorschrift ligt in ieder geval in de rede als de geluidvoorschriften zijn gebaseerd op een prognoserapport, dat in het kader van de aanvraag om een oprichtingsvergunning is overgelegd.
Het voorschrijven van een periodieke geluidsmeting is alleen toegelaten als het ten tijde van de aanvraag duidelijk is dat de geluidemissie in de toekomst zich zal gaan ontwikkelen, maar nog niet precies bekend is hoe. Te denken valt aan inrichtingen die gefaseerd in werking zullen treden of aan inrichtingen waarbij sprake is van een saneringssituatie krachtens de Wet geluidhinder. Dit zijn zeer specifieke situaties, waarbij uiteraard ook de opstelling van de geluidvoorschriften zelf bijzondere aandacht vraagt.
Het zonder meer verlangen van herhalingsmetingen teneinde de inrichting zelf te laten controleren of aan de vergunningvoorschriften wordt voldaan, is op grond van de jurisprudentie niet toegelaten.
Uiteraard kan een bedrijf wel op basis van vrijwilligheid periodieke geluidsmetingen uitvoeren of laten uitvoeren. De intentie daartoe kan in de vergunningaanvraag zijn vastgelegd. Een alternatief is opneming in een bedrijfsmilieuplan of milieuzorgsysteem. In al deze gevallen zal met de vergunninghouder moeten worden overlegd of deze herhalingsmetingen in de vergunning worden vastgelegd. In dat kader kan het van belang zijn te bepalen dat de aanvraag om vergunning deel uitmaakt van de vergunning.
Het moment waarop het akoestisch rapport moet worden overgelegd en de wijze waarop het onderzoek moet worden uitgevoerd moet eenduidig en daarmee rechtszeker vastliggen. Het moment van leveren mag niet direct of indirect afhankelijk zijn van bijvoorbeeld klachten uit de omgeving of het optreden van bepaalde incidentele bedrijfssituaties e.d. (Het melden van incidentele bedrijfssituaties mag vanzelfsprekend wel

worden voorgeschreven.) Ook constructies waarbij bedrijven zelf meetpunten moeten kiezen zijn niet eenduidig en daarmee rechtsonzeker.

7.3 Binnenniveau's

Zoals in vrijwel alle vergunningen is vermeld, en ook in de diverse 8.40-AMvB's is vastgelegd, vindt controle plaats aan de hand van de Handleiding Meten en Rekenen Industrielawaai. De handleiding schrijft nauwkeurig voor onder welke omstandigheden gebruik mag worden gemaakt van de drie methoden. De keuze wordt onder andere bepaald door het (al dan niet) aanwezig zijn van stoorgeluid en het al dan niet constant zijn van het geluid. Op diverse plaatsen in deze handreiking wordt overigens nader ingaan op de voor- en nadelen, wenselijkheid van metingen versus berekeningen, meet- en beoordelingspunten en dergelijke.
Daarbij wordt wellicht ten overvloede nog eens gewezen op de (on-)nauwkeurigheid van de metingen en berekeningen (zie hiervoor ook de handleiding) in relatie tot mogelijke handhavingsacties.

Zoals in hoofdstuk 3 is aangeven, is het in sommige gevallen noodzakelijk eisen voor binnenwaarden in geluidgevoelige ruimten op te nemen. In de 8.40-AMvB's zijn geluideisen opgenomen met betrekking tot deze binnenwaarden, namelijk 35 dB(A) etmaalwaarde, dus 35, 30 en 25 dB(A) voor de dag-, avond- en nachtperiode.

Over de relatie tussen buitenniveaus (meestal: ter plaatse van de gevel) en binnenniveaus bestaat veel onduidelijkheid. Door de demping van de gevelmuur (minimaal 15 tot 25 dB(A)) kan ervan worden uitgegaan dat bij een maximale immissie op de gevel (dus exclusief gevelreflectie) van 50 à55 dB(A) etmaalwaarde, het binnenniveau voldoet aan de bovengenoemde waarden.
Bij aanpandige woningen, dat wil zeggen woningen die tegen een inrichting zijn aangebouwd en bovenwoningen, is er geen relatie tussen buiten- en binnenniveau. In die situaties is het zinvol om binnenniveaus in de vergunning op te nemen. De geluidsbelasting binnen wordt dan geheel bepaald door de geluidwerendheid van scheidende muren en dergelijke. Of de voorschriften met betrekking tot de binnenniveaus worden nageleefd kan in die situaties alleen door feitelijke metingen worden bepaald. Daarbij wordt er in algemene zin op gewezen dat het meten van geluidsniveaus in een woning niet eenvoudig is. Er wordt daarom aanbevolen om zo mogelijk eenmalig de isolatie vast te stellen en nadien terug te vallen op het verrichten van metingen voor de gevel dan wel in het vertrek waar het geluid wordt geproduceerd. In het laatste geval (bij aanpandige woningen) zal toch weer regelmatig in de ontvangstruimte moeten worden gemeten dan wel de isolatie tussen inrichting en woning vaker moeten worden gemeten omdat deze eenvoudig kan verslechteren, bijvoorbeeld door het slaan van een spijker door een buigslappe voorzetwand of het star ophangen van een luidsprekerbox aan het plafond.

Bij het verrichten van metingen in een woning kunnen, afhankelijk van de situatie, niveaus van 25 á 30 dB in beginsel direct gemeten worden. Als er sprake is van muziekgeluid (zie paragraaf 6.2.4) waarbij er ongeveer aan de binnengrenswaarde wordt voldaan, gaat het om niveaus van zo'n 15 dB. Deze zijn niet rechtstreeks te meten als gevolg van achtergrondruis (bijvoorbeeld de c.v.-pomp). In het kader van handhavingsacties moet het in situ (het vertrek waar het geluid wordt geproduceerd) optredende muziekniveau worden vastgesteld en moet naderhand de overdracht worden gemeten. Zoals hiervoor is aangegeven, zal dit laatste bij elke handhavingszaak opnieuw moeten plaatsvinden. Er kan niet worden uitgegaan van een eerder gemeten overdracht.

Voor de technische aspecten betreffende het uitvoeren van metingen in woningen zij onder meer verwezen naar de Handleiding Meten en Rekenen Industrielawaai.

Tenslotte geldt voor het vastleggen van geluideisen in woningen dat hiervoor de medewerking van de bewoners noodzakelijk is voor het verrichten van de noodzakelijke (controle-)metingen. Is die medewerking niet aanwezig dan vervallen de eventueel te stellen geluideisen voor de betreffende woning.

7.4 Zonebeheer

Bij gezoneerde terreinen kan ten behoeve van het naleven van de geluidvoorschriften van bedrijven worden gebruik gemaakt van de ligging van de zone en de daarbij behorende geluidsniveaus. De manier van zonebeheer hangt onder meer af van de grootte en complexiteit van het industrieterrein en het aantal relevante bedrijven. Voor de relatief eenvoudige terreinen beschikken de meeste akoestisch adviesbureaus en veel overheden over zonebeheerprogramma's. Voor de zeer complexe terreinen zoals bijvoorbeeld in het Rijnmondgebied is een specifiek informatie systeem industrielawaai ontwikkeld. Akoestisch relevante ontwikkelingen kunnen door middel van deze systemen relatief snel worden berekend. Het is verstandig in de considerans van de vergunning op te nemen hoe akoestisch relevante ontwikkelingen dienen te worden aangemeld.

AmvB-bedrijven
Een groot aantal bedrijven valt onder een AMvB voor wat betreft de toegestane emissies. Dit betekent dat, ongeacht de werkelijke emissies, aan deze bedrijven is toegestaan een zeker geluidsniveau te veroorzaken. In het algemeen zijn AMvB-bedrijven niet relevant voor de grootte van de zone.
Bij sommige AMvB's op basis van art 8.40 Wm zijn geluidvoorschriften opgenomen die bepalen dat het geluidsniveau ten gevolge van de betreffende bedrijven niet hoger dan 50 dB(A) mag zijn op 50m afstand of de dichtstbijzijnde woning. In een aantal gevallen zijn echter de bedrijven niet meegenomen bij het bepalen van de zone, terwijl door de ligging op het industrieterrein (aan de rand) de bedrijven wel degelijk van invloed zijn op het geluidsniveau bij de woningen op korte afstand van het industrieterrein.
In sommige AMvB's is opgenomen dat de vergunningverlener nadere eisen kan formuleren om de werkelijke situatie zo goed mogelijk te kunnen weergeven. De geluideisen kunnen verruimd of beperkt worden. Het beperken van de toegestane geluidruimte tot die welke maximaal voor de bedrijfsvoering noodzakelijk is, verdient aanbeveling teneinde onnodig ruimtebeslag op de zone of overschrijding van de zone te voorkomen. Vaak kan op deze wijze geluidruimte worden vrijgemaakt voor vergunningplichtige bedrijven.

Zonebeheersplan
Met het bepalen van de zone is in feite de geluidruimte van het hele industrieterrein vastgelegd. Het is verstandig om te voorkomen dat bij de komst van een bedrijf of door de uitbreiding van een enkel bedrijf de geluidruimte volledig wordt opgeslokt, zeker indien fysiek nog voldoende ruimte is om andere bedrijven te huisvesten. Zo kan bijvoorbeeld door het vaststellen van een overzicht van het terrein met bijbehorende emissie per kavel en het juridisch vastleggen van die "kavelemissies", worden voorkomen dat de geluidruimte aan één enkel bedrijf vergund moet worden. Met een dergelijk zonebeheersplan (eventueel onderdeel uitmakend van de gemeentelijke nota industrielawaai) kunnen de akoestische consequenties van een voorgestaan vestigingsbeleid vooraf in beeld worden gebracht en wordt een basis geschapen voor de uitvoering van dat beleid met behulp van de vergunningverlening krachtens de Wm. Voor sommige grote industrieterreinen in Nederland wordt met het zonebeheersplan tevens voorzien in de ALARA- afweging en wordt bij de vergunningverlening, naast de toets op de beschikbare geluidruimte, nog slechts getoetst op de stand der techniek.

Zonebewakingspunten
Bij het bepalen van de zonebewakingspunten is het van belang om de afstand tussen de geluidsbron en het zonebewakingspunt niet te groot te laten zijn. Met het toenemen van de afstand neemt de nauwkeurigheid en de reproduceerbaarheid van de berekeningen en metingen af.

Tijdsperiode
Bij het toetsen aan de zone dient in overweging genomen te worden welke periode van de dag aan de orde is. Indien geen onderscheid wordt gemaakt tussen de dag-, avond- of nachtperiode is het voorstelbaar dat een gedeelte van de geluidruimte niet gebruikt wordt en dus het bedrijventerrein niet optimaal gebruikt kan worden.

Sommatie
Bij gezoneerde industrieterreinen waarop zeer grote aantallen bedrijven gevestigd zijn (slechts bij een tiental industrieterreinen in Nederland het geval), kan het voorkomen dat op immissieniveau de gemeten gecumuleerde geluidsbelasting lager is dan de berekende. Dit fenomeen is statistisch verklaarbaar: het zal vrijwel nooit voorkomen dat alle bedrijven tegelijkertijd op volle, vergunde capaciteit werkzaam zijn. Naar dit effect, ook wel redelijke sommatie genoemd, is onderzoek verricht waaruit blijkt dat het effect circa 1 dB groot is. In die gevallen zou bij de vraag of een bedrijf zich nog binnen de zone kan vestigen met dit effect rekening kunnen worden gehouden. Er mag echter geen vertaalslag naar de vergunning plaatsvinden, elk individueel bedrijf moet immers de mogelijkheid hebben om binnen de vergunde ruimte maximaal werkzaam te zijn.

Communicatie
Cruciaal bij het zonebeheer is de communicatie tussen de verschillende vergunningverleners. In de meeste gevallen zijn de gemeenten en de provincie samen verantwoordelijk voor de vergunningverlening op een industrieterrein. Slechts met een frequente afstemming tussen beide overheidslagen, bij voorkeur aangevuld met een vertegenwoordiging van het bedrijfsleven, kan een optimaal gebruik van het terrein worden gewaarborgd.

BIJLAGE I : BEGRIPPEN- EN AFKORTINGENLIJST

BEGRIPPEN

categorie 2.4 inrichting	een inrichting die is aangewezen als vergunningverplichtige inrichting krachtens de Wet geluidhinder (*Wgh artikel 16.1*), ook wel grote lawaaimaker genoemd. Sinds de inwerkingtreding van de Wm op 1 maart 1993 vallend onder Ivb, artikel 2.4.
binnengrenswaarde	grenswaarde voor de geluidsbelasting binnen de ruimten van een woning die als geluidsgevoelig zijn aangemerkt.
equivalent geluidsniveau (L_{aeq})	het energetisch gemiddelde van de fluctuerende niveaus van het ter plaatse in de loop van een bepaalde periode optredende geluid. De methode van de berekening van het gemiddelde is omschreven in de Handleiding Meten en Rekenen Industrielawaai.
etmaalwaarde	de hoogste van de volgende drie waarden van het equivalente geluidsniveau: - de waarde over de periode 07.00-19.00 uur (dag); - de met 5 dB(A) verhoogde waarde over de periode 19.00-23.00 uur (avond); - de met 10 dB(A) verhoogde waarde over de periode 23.00-07.00 uur (nacht).
geluidsniveau	het gemeten of berekende momentane geluidsniveau, uitgedrukt in dB(A) overeenkomstig de door de IEC ter zake opgestelde regels.
geluidszone	in het bestemmingsplan vastgelegde zone rond het industrieterrein waarbuiten de geluidsbelasting ten gevolge van het industrieterrein niet meer dan 50 dB(A) mag bedragen.
gevel	een bouwkundige constructie die een ruimte in een woning of gebouw scheidt van de buitenlucht, daaronder begrepen het dak.
grenswaarde	wettelijke milieukwaliteitsnorm die 'in acht moet worden genomen' (resultaatsverplichting).
impulsgeluid (I-karakter)	geluid, dat bestaat uit één of meer geluidstoten die minder dan één seconde duren.
maximaal geluidsniveau (L_{max})	het maximaal te meten geluidsniveau, meterstand 'fast' gecorrigeerd met de meteocorrectieterm C_m.
muziekgeluid	geluid met een op het beoordelingspunt (binnen het aldaar aanwezige geluid) duidelijk waarneembaar muziekkarakter.
referentieniveau	hoogste waarde van het niveau van - of het omgevingsgeluid, dat 95% van de tijd overschreden wordt (L_{95}), - of het L_{Aeq} van het wegverkeer min 10 dB.

Representatieve bedrijfssituatie	toestand waarbij de voor de geluidsproductie relevante omstandigheden kenmerkend zijn voor een bedrijfsvoering bij volledige capaciteit in de te beschouwen etmaalperiode
richtwaarde	wettelijke milieukwaliteitsnorm waarmee 'rekening' moet worden gehouden (inspanningsverplichting).

AFKORTINGEN

ALARA	As low as reasonably achievable
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
Awb	Algemene wet Bestuursrecht
Bb	Bouwbesluit
dB(A)	A-gewogen decibel
Ivb	Inrichtingen- en vergunningenbesluit milieubeheer
MTG	Hoogst toelaatbare geluidsbelasting van de gevels van de omliggende woningen of andere geluidgevoelige bestemmingen ten gevolge van het industrieterrein
NMP	Nationaal Milieubeleidsplan
IMH	Inspectie van de volksgezondheid voor de hygiëne van het milieu (regionale inspectie milieuhygiëne)
Wgh	Wet geluidhinder
Wm	Wet milieubeheer
WRO	Wet op de ruimtelijke ordening

BIJLAGE 2: ADRESLIJST INSPECTIES MILIEUHYGIËNE

Hoofdinspectie Milieuhygiëne
Rijnstraat 8
Postbus 30945, IPC: 680
5.1.2e Den Haag
Telefoon: 5.1.2e
Fax : 5.1.2e

Inspectie Milieuhygiëne NOORD
Cascadeplein 10
Postbus 30020
9700 RM Groningen
Telefoon: 5.1.2e
Fax : 5.1.2e

Inspectie Milieuhygiëne OOST
5.1.2e
Postbus 60083
6800 JB Arnhem
Telefoon: 5.1.2e
Fax : 5.1.2e

Inspectie Milieuhygiëne NOORD-WEST
5.1.2e
Postbus 1182
5.1.2e Haarlem
Telefoon: 5.1.2e
Fax : 5.1.2e

Inspectie ZUID-WEST
Huis te 5.1.2e
Postbus 531
2280 HH Rijswijk
Telefoon: 5.1.2e
Fax : 5.1.2e
Satellietkantoor:
5.1.2e Middelburg

Inspectie Milieuhygiëne ZUID
't Schimmelt
Postbus 6195
5.1.2e Eindhoven
Telefoon: 5.1.2e
Fax : 5.1.2e
Satellietkantoor:
5.1.2e Heerlen

Directoraat-Generaal Milieu
Directie Lokale Milieukwaliteit en Verkeer

www.vrom.nl

Handleiding Meten en Rekenen Industrielawaai

internet uitgave 2004

→

Colofon Handleiding meten en rekenen Industrielawaai

Begeleidingscommissie
Ir. 5.1.2e - Ministerie van VROM
Ing. 5.1.2e - Ministerie van VROM
Ir. 5.1.2e - TNO Technisch Physische Dienst TU Delft
Ing. 5.1.2e - Akzo Nobel Engineering (namens BMRO VNO-NCW)
Ir. 5.1.2e - Adviesbureau 5.1.2e & Associés B.V.
Ir. 5.1.2e - Lichtveld Buis & Partners B.V.
Ing. 5.1.2e - M+P Raadgevende Ingenieurs B.V.
Ing. 5.1.2e - Hoogovens Staal Infrastructuur & Services (namens BMRO VNO-NCW)
Ir. 5.1.2e - dgmr Raadgevende Ingenieurs B.V.
5.1.2e - DCMR Milieudienst Rijnmond (namens IPO)

Samengesteld door:
TNO Technisch Physische Dienst TU Delft
M+P Raadgevende Ingenieurs B.V., Aalsmeer
Adviesbureau 5.1.2e & Associés B.V., Zoetermeer

In opdracht van:
Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM)
Directoraat Generaal Milieubeheer
Directie Geluid en Verkeer

Dit is de electronische uitgave van 2004 en bevat de errata van 1999. Verwijzingen naar bladzijnummers zijn helaas niet meer exact.

Er zijn 5 bestanden: **module A**, module B, Module C1, Module C2, en Module D

→

Inhoud

Module A Algemeen gedeelte
1 Inleiding
2 Beoordeling van geluid
3 Criteria voor toepassing van methode I en II
4 Immissiemetingen versus immissieberekeningen
5 Reproduceerbaarheid en representativiteit
6 Aspecten bij de uitvoering van metingen
7 Aspecten bij de beoordeling

Module B Methode I
1 Inleiding
2 Meet- en rekenmethode industrielawaai I voor eenvoudige situaties (methode I)
3 Immissiemetingen (methode I.1)
4 Bronsterktebepaling en overdrachtsberekening
5 Bepaling beoordelingsgrootheden
6 Definities

Module C Methode II
1 Inleiding
2 Meet- en rekenmethode industrielawaai voor complexe situaties (methode II)
3 Immissiemetingen (methode II.1)
4 Bronsterktebepaling
5 Overdrachtsmodel (methode II.8)
6 Substitutiemethode (methode II.9)
7 Hybride methoden (methode II.10)
8 Bepaling beoordelingsgrootheden
9 Definities

Module D Bijlagen
1 Begrippen en definities
2 Belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de handleiding 1981
3 Voorbeelden
4 Isolatiewaarden
5 Relatieve windkracht met windsnelheid

Register

→

Voorwoord

De Handleiding meten en rekenen Industrielawaai (Handleiding) geeft richtlijnen en aanwijzingen voor het meten en berekenen van het geluid afkomstig van inrichtingen, waarop de Wet milieubeheer (Wm) of een gemeentelijke verordening van toepassing is.
Deze Handleiding vormt tevens de basis voor de ministeriële beschikking ex artikel 73 van de Wet geluidhinder betreffende de zonering van industrieterreinen.

De onderhavige versie vervangt de 'Handleiding meten en rekenen industrielawaai' (IL-HR-13-01) van maart 1981 (Handleiding-1981).
De (drie) oude klassen A, B en C zijn vervangen door twee nieuwe methoden (I en II) met elk hun eigen toepassingsgebied. Dit sluit beter aan bij het ontstane gebruik in de praktijk zoals het toepassen van rekenprogramma's.

Bij de totstandkoming van deze nieuwe Handleiding zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:
- vanwege de brede verspreiding van en de ruime ervaring met de Handleiding-1981 is getracht niet of nauwelijks gewijzigde delen herkenbaar over te nemen;
- de resultaten van reeds beschikbare evaluatieonderzoeken over de Handleiding-1981 zijn in deze Handleiding verwerkt, voorzover dat in dit kader zinvol en wenselijk was;
- beleidsmatige voorschriften en aanwijzingen zijn zoveel mogelijk weggelaten; deze zijn zoveel mogelijk in de Handreiking industrielawaai en vergunningverlening (21 oktober 1998) opgenomen.

In de bijlagen van deze Handleiding zijn bepaalde procedures en begrippen nader toegelicht, evenals de veranderingen ten opzichte van de Handleiding-1981.

Gezien de ontwikkelingen die op Europees niveau plaatsvinden, is op een aantal plaatsen de gehanteerde terminologie aangepast aan die van de internationale normbladen.

→

Samenvatting

De Handleiding meten en rekenen Industrielawaai heeft als doel voorschriften, wenken en randvoorwaarden voor meet- en rekenmethoden te geven om geluid afkomstig van inrichtingen vast te stellen. De Handleiding geeft technische procedures aan zowel voor zonering in het kader van de Wet geluidhinder als voor vergunningverlening en handhaving in het kader van de Wet milieubeheer en gemeentelijke verordeningen.

De voorliggende versie vervangt de versie 'Handleiding meten en rekenen industrielawaai' (IL-HR-13-01) van maart 1981 (hierna te noemen Handleiding-1981).

De Handleiding bestaat uit vier modules.
Module A bevat het algemene gedeelte, waarin het gebruik van de methoden en de gehanteerde begrippen en symbolen wordt toegelicht. Bovendien worden de verschillen in toepassingsgebied van de twee standaardmethoden, methode I en methode II, uitgelegd.
Module B en C omschrijven respectievelijk methode I en methode II. Beide methoden bestaan uit een aantal verschillende meet- en rekenmethoden. In elke module wordt een overzicht gegeven van de toepassingsgebieden van de methoden. Tezamen met module A kan elke methode als één onafhankelijk geheel worden gehanteerd. Binnen het gedefinieerde toepassingsgebied zijn de resultaten van methode I en II gelijkwaardig.
Module D bestaat uit bijlagen met toelichtingen en toepassingsvoorbeelden.

Zij, die zich voornamelijk beleidsmatig of administratief met industrielawaai bezighouden, kunnen volstaan met het lezen van de eerste drie hoofdstukken van module A.
Degenen, die metingen en/of berekeningen uitvoeren, dan wel geluidstechnische aspecten moeten beoordelen, zullen zowel module A als de voor hen van belang zijnde methode I of II uit module B respectievelijk module C moeten hanteren. De methoden kunnen onafhankelijk van elkaar worden gebruikt.

Anleitung Messen und Rechnen in bezug auf Industrielärm

Zusammenfassung
Die 'Anleitung Messen und Rechnen in bezug auf Industrielärm' (Handleiding meten en rekenen Industrielawaai) beschreibt Vorgesehensweisen, gibt Hinweise und definiert Voraussetzungen für die Anwendung von Meß- und Rechenmethoden zur Ermittlung von Geräuschen aus gewerblichen Anlagen.
Die Anleitung beschreibt technische Verfahren, sowohl für die Erteilung von Genehmigungen und Zonierung im Rahmen des Lärmschutz-gesetzes (Wet geluidhinder), als auch für die Erteilung von Genehmigungen in Rahmen des Gesetzes zum Schutz der Umwelt (Wet milieubeheer) und für kommunale Verordnungen.
Diese Anleitung ersetzt die 'Handleiding meten en rekenen industrielawaai' (IL-HR-13-01) von 1981.
Die Anleitung setzt sich aus vier Teilen zusammen.
Teil A enthält eine allgemeine Einleitung, in welcher der Gebrauch und die verwendeten Begriffe und Symbole erklärt werden. Außerdem werden in Teil A die Unterschiede in den Anwendungsbereichen der zwei Standard-Rechenmethoden angegeben. In den Teilen B und C sind die Methoden I und II einander gegenübergestellt. Methode I kann in einfachen Situationen angewandt werden, Methode II ist für komplexe Situationen geeignet. Jede Methode besteht aus einer Anzahl unterschiedlicher Meß- und Rechenverfahren.
Innerhalb des jeweiligen zulässigen Anwendungsgebietes sind die Rechnergebnisse beider Methoden gleichwertig. Zusammen mit Teil A der Anleitung bildet jede der zwei Methoden eine voneinander unabhängige Einheit.
Teil D enthält Anlagen mit Erläuterungen und Rechenbeispielen.

Guide for measuring and calculating industrial noise

→

Abstract

The aim of the 'Guide for measuring and calculating industrial noise' (Handleiding meten en rekenen Industrielawaai) is to provide rules, hints and conditions for the use of methods of measuring and calculating noise caused by establishments. It suggests technical procedures both for licensing and zoning as provided for in the Noise Abatement Act (Wet geluidhinder) and for licensing under the Environmental Management Act (Wet milieubeheer) and municipal regulations.

This version replaces the version 'Handleiding meten en rekenen industrielawaai' (IL-HR-13-01) dated March 1981.

The Guide consists of four sections.
Part A contains a general introduction explaining the use of the guide, the concepts and symbols used; it also indicates the differences between the two methods of measuring and calculation described in part B and C. Part B and C describe respectively method I and II. Method I can be used for simple situations and method II is meant for complex situations. Both methods consist of several measuring and calculation methods.
A list of the areas where the methods can be applied is given for each method. Each method can be used independently in conjunction with part A.
Part D contains both examples how to calculate noise and explanations.

Manuel de mesure et de calcul du bruit industriel

Resumé

'Le Manuel de mesure et de calcul de bruit industriel' (Handleiding meten en rekenen Industrielawaai) donne des instructions, des conseils et des conditions aux limites pour établir les méthodes de mesure et de calcul du bruit généré des établissements bruyants. Il indique des procédures techniques, tant pour l'octroi de permis ou le zonage dans le cadre de la loi sur les nuisances acoustiques (Wet geluidhinder: en France, loi sur la lutte contre les bruits de voisinage) que pour l'octroi de permis dans le cadre de la loi relative aux établissements dangereux, insalubres et incommodes (Wet milieubeheer: en France, loi sur les installations classées pour la protection de l'environment) ainsi que conformJment aux arrêtés municipaux.
Ce manuel remplace le 'Handleiding meten en rekenen industrielawaai' (IL-HR-13-01) de 1981.
Le manuel est composé de quatre parties.
La partie A comprend une introduction générale expliquant l'usage de ce manuel, les concepts et les symboles utilisés. Elle indique également les différences entre les deux méthodes de mesure et de calcul figurant dans les parties B et C qui descrivent, respectivement les méthodes I et II. On peut utiliser la méthode I pour les situations simples, et la méthode II est destinée à des situations compliquées. Les méthodes comprennent chacune un certain nombre de méthodes de mesure et de calcul distinctes.
Pour chaque catégorie le manuel donne un aperçu champ d'application des méthodes.
Chaque catégorie de méthodes, ainsi que la première partie du manuel, peuvent être utilisées séparément.
La partie D comprend des exemples de calcul le bruit et des explications.

→

MODULE A ALGEMEEN GEDEELTE

1 Inleiding 15
1.1 Doel Handleiding
1.2 Uitgangspunten
1.3 Structuur van de Handleiding

2 Beoordeling van geluid 18
2.1 Algemeen
2.2 Beoordelingsgrootheden
2.2.1 Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$
2.2.2 Etmaalwaarde L_{etmaal}
2.2.3 Geluidsbelasting B_i
2.2.4 Maximaal geluidsniveau L_{Amax}
2.3 Bijzondere geluiden (tonaal karakter/impulsgeluid/muziekgeluid)
2.4 Vergunningverlening
2.5 Zonering/zonebeheer
2.5.1 Geluidsbelasting vanwege een industrieterrein
2.5.2 Geluidsbelasting van geluidsgevoelige objecten in de zone

3 Criteria voor toepassing van methode I en II 24
3.1 Kenmerken van methode I en II
3.2 Gebruik van methode I
3.2.1 Toepassingsgebied
3.2.2 Vereist kennisniveau
3.3 Gebruik van methode II
3.3.1 Toepassingsgebied
3.3.2 Vereist kennisniveau

4 Immissiemetingen versus immissieberekeningen 28
4.1 Algemeen
4.2 Meten van geluidsimmissie
4.2.1 Metingen op een beoordelingspunt
4.2.2 Metingen op een referentiepunt
4.3 Berekenen van de geluidsimmissie uit emissiegegevens
4.3.1 Geluidsemissiemeetmethoden
4.3.2 Bepalen van de geluidsoverdracht

5 Reproduceerbaarheid en representativiteit 33
5.1 Reproduceerbaarheid
5.2 Representatieve bedrijfssituatie
5.3 Representatieve geluidsoverdracht
5.4 Nauwkeurigheid van de methoden I en II
5.4.1 Vereiste meetnauwkeurigheid
5.4.2 Verwaarlozingscriterium
5.4.3 Interpolatievoorschriften
5.4.4 Nauwkeurigheidsmarge meten en rekenen
5.4.5 Afrondingen

6 Aspecten bij de uitvoering van metingen 40

→

6.1 Algemeen
6.2 Stoorgeluid
6.2.1 Algemeen
6.2.2 Vermijden van stoorgeluid
6.2.3 Stoorgeluidscorrectie
6.3 Weersomstandigheden en meteoraam
6.4 Typen geluid
6.5 Meting maximale geluidsniveaus
6.6 Meting binnengeluidsniveaus

7 Aspecten bij de beoordeling 46
7.1 Algemeen
7.2 Begrippen
7.2.1 Tijdsperioden
7.2.2 Geometrische parameters
7.2.3 Bodemtypen en bodemgebieden
7.2.4 Immissierelevante bronsterkte L_{WR}
7.3 Bepaling beoordelingsgrootheden
7.3.1 Bepaling langtijdgemiddeld deelgeluidsniveau $L_{Aeqi,LT}$
7.3.2 Toeslag voor bijzondere geluiden K_x
7.3.3 Bepaling beoordelingsniveau L_{etmaal}
7.3.4 Rekenschema
7.3.5 Bepaling maximale geluidsniveau L_{Amax}
7.3.6 Bepaling binnengeluidsniveaus
7.3.6.1 Binnengeluidsniveaus ten gevolge van niet-aanliggende inrichtingen
7.3.6.2 Binnengeluidsniveaus ten gevolge van aanliggende inrichtingen

Literatuurlijst 58

→

1 Inleiding

1.1 Doel Handleiding

Het doel van de Handleiding meten en rekenen Industrielawaai (Handleiding) is voorschriften, suggesties en randvoorwaarden te geven voor de toe te passen meet- en rekenmethode voor het geluid afkomstig van inrichtingen, teneinde de beoordelingsgrootheden vast te stellen.

De Handleiding omschrijft de te volgen technische procedures bij akoestische onderzoeken in het kader van bijvoorbeeld:
- vergunningverlening aan bedrijven en recreatieve activiteiten waarvoor een vergunning krachtens de Wet milieubeheer (Wm) of gemeentelijke verordeningen vereist is;
- verplichtingen voortvloeiend uit een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) ex artikel 8.40 Wm;
- zonering/zonebeheer in het kader van de Wet geluidhinder (Wgh).

Afhankelijk van het doel worden eisen gesteld aan de betrouwbaarheid en de nauwkeurigheid van de resultaten en dus aan de verfijningsgraad van de toe te passen methoden. Ook de specifieke situatie is van belang: het geluidsniveau nabij een enkelvoudige bron is doorgaans eenvoudiger te bepalen dan dat van een complexe industrie op grote afstand.
Deze Handleiding geeft twee standaardmeet- en rekenmethoden die in het overgrote deel van de gevallen kunnen worden toegepast. Methode I voldoet in eenvoudige situaties, waarvoor de randvoorwaarden geformuleerd zijn. Voor complexe situaties is methode II opgesteld, die richtlijnen bevat voor geluidsdeskundigen. In hoofdstuk 3 wordt nader ingegaan op de toepassingsmogelijkheden van beide methoden.

Situaties die niet door de beschreven methoden kunnen worden ondervangen, dienen op basis van deskundigheid te worden behandeld.

1.2 Uitgangspunten

Voor het gebruik van de Handleiding zijn de volgende uitgangspunten geformuleerd:
- De Handleiding richt zich op meet- en rekenprocedures om de geluidsimmissieniveaus in de omgeving van inrichtingen te bepalen. Beleidsmatige aspecten, alsmede de akoestische beschrijving van een gebied en de bepaling van het referentieniveau van het omgevingsgeluid blijven buiten het kader van de Handleiding. Voor beleidsmatige aspecten wordt verwezen naar de Handreiking industrielawaai en vergunningverlening [A.1] en voor de bepaling van het referentieniveau van omgevingsgeluid naar ICG-rapport IL-HR-15-01 [A.2].
- De gedetailleerdheid van het akoestisch onderzoek en de daarbij toe te passen reken- en meetmethoden moeten in relatie staan met o.a. de aard van de geluidssituatie en de kosten van maatregelen.
- De meet- en rekenmethoden I en II worden, voorzover relevant voor het doel van de Handleiding, volledig beschreven. Achtergrondinformatie en wetenschappelijke onderbouwing kunnen worden verkregen uit rapporten van de Interdepartementale Commissie Geluidhinder (ICG), akoestische handboeken of andere wetenschappelijke publicaties; zie hiertoe ook de literatuurlijst.
- De Handleiding beoogt geen leerboek te zijn waarin de grondbeginselen van de akoestiek worden uiteengezet.
- De Handleiding geeft de beperkingen van de beschreven methoden aan, alsmede de aandachtspunten bij de toepassing ervan.
- De Handleiding wijkt in analogie met de Handleiding-1981 niet onnodig af van internationaal gebruikelijke methoden. Dit geldt met name voor ISO-standaards, VDI-bladen en DIN-normen.

→

1.3 Structuur van de Handleiding

De structuur van de Handleiding is af te lezen uit tabel A.1.1.

Module A bevat een algemeen gedeelte. De gehanteerde begrippen en symbolen worden hierin toegelicht. Achtergrondinformatie wordt gegeven over de wijze waarop de beoordelingsgrootheden moeten worden vastgesteld. Bovendien zijn in module A de toepassingsgebieden omschreven van de methoden I en II.

In module B en C worden voor respectievelijk methode I en methode II de toepassingsgebieden van de methoden en de gehanteerde begrippen en symbolen beknopt herhaald. Hiervoor is gekozen opdat de desbetreffende module onafhankelijk van de andere kan worden gebruikt. De gebruiker van methode I hoeft dus niet op de hoogte te zijn van de terminologie die bij methode II wordt gebruikt.

In beide modulen worden na de inleiding zowel immissiemethoden als emissiemethoden met een overdrachtsmodel beschreven. Methode I is bedoeld voor eenvoudige situaties en methode II voor complexere situaties.
In module D zijn definities, begrippen en een aantal toelichtingen (isolatiewaarden, windkracht) en toepassingsvoorbeelden opgenomen. Tevens zijn in deze module de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de voorgaande Handleiding-1981 samengevat.
Tenslotte is in module D een lijst met trefwoorden opgenomen.

Module A	Algemeen gedeelte	
Module B	Methode I voor eenvoudige situaties	
-Hoofdstuk 3	Immissiemetingen op beoordelings- en referentiepunten	Methode I.1
-Hoofdstuk 4	Bronsterktebepaling en vereenvoudigde overdrachtsberekening	
-	geconcentreerde bronmethode	Methode I.2
-	aangepast meetvlakmethode	Methode I.3
Module C	Methode II voor complexe situaties	
-Hoofdstuk 3	Immissiemetingen	Methode II.1
-Hoofdstuk 4	Bronsterktebepaling:	
	- geconcentreerde bronmethode	Methode II.2
	- aangepast meetvlakmethode	Methode II.3
	- rondommethode	Methode II.4
	- intensiteitsmetingen	Methode II.5
	- snelheidsmetingen	Methode II.6

→

	- bepaling geluidsuitstraling gebouwen	Methode II.7
-Hoofdstuk 5	Overdrachtsmodel	Methode II.8
-Hoofdstuk 6	Substitutiemethode	Methode II.9
-Hoofdstuk 7	Hybride methode	Methode II.10
Module D	Definities, begrippen, toelichtingen, voorbeelden bij methode I, trefwoordenregister	

TABEL A.1.1 *Structuur Handleiding met diverse methoden*

→

2 Beoordeling van geluid

2.1 Algemeen

In dit hoofdstuk worden allereerst de grootheden beschreven die van belang zijn voor de beoordeling van het geluid ten gevolge van inrichtingen in het kader van vergunningverlening en zonering.

Vervolgens worden aanwijzingen en uitgangspunten gegeven die van belang zijn voor de beoordeling van geluid voor vergunningverlening en zonering. Bij vergunningverlening worden in het algemeen eisen gesteld aan het equivalente geluidsniveau $L_{Ar,LT}$ en het maximale geluidsniveau L_{Amax}. Bij zonering speelt alleen de geluidsbelasting B_i een rol.

2.2 Beoordelingsgrootheden

2.2.1 Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$

In deze Handleiding wordt als beoordelingsgrootheid het zogenaamde 'langtijdgemiddeld beoordelingsniveau' $L_{Ar,LT}$ in dB(A) gehanteerd; deze grootheid wordt bepaald per etmaalperiode (dag, avond en nacht). De beoordelingsgrootheid is gebaseerd op het equivalente geluidsniveau $L_{Aeq,T}$ waarbij tevens rekening gehouden wordt met de afzonderlijke geluidsbijdragen tijdens de verschillende bedrijfstoestanden van de inrichting, alsmede met het karakter van het geluid (impulsachtig, tonaal, muziek) en variaties van het immissieniveau als gevolg van verschillende weersomstandigheden (meteocorrectie).

In algemene zin wordt het equivalente geluidsniveau $L_{Aeq,T}$ in dB(A) over een tijdvak T van t_1 tot t_2 als volgt bepaald:

$$L_{Aeq,T}=10\log\left(\frac{1}{T}\sum_{t_1}^{t_2}\left(\frac{p_{A(t)}}{p_o}\right)^2 dt\right) \qquad (2.1)$$

met T = $t_2 - t_1$
$p_A(t)$ = de A-gewogen momentane geluidsdruk
p_0 = referentiedruk van 20 µPa

Het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ over een beoordelingsperiode op een immissiepunt kan worden bepaald met behulp van metingen en/of berekeningen. De verschillende stappen, die hierbij dienen te worden doorlopen, worden toegelicht in paragraaf 7.2.

2.2.2 Etmaalwaarde L_{etmaal}

De etmaalwaarde L_{etmaal} van het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ in dB(A) met betrekking tot een inrichting of een industrieterrein is het hoogste van de volgende drie niveaus:

- L_{dag} (= $L_{Ar,LT}$); dag: 07.00-19.00 uur
- L_{avond} (= $L_{Ar,LT}$) + 5 dB; avond: 19.00-23.00 uur
- L_{nacht} (= $L_{Ar,LT}$) + 10 dB; nacht: 23.00-07.00 uur

2.2.3 Geluidsbelasting B_i

Voor de zonering in het kader van de Wet geluidhinder speelt het begrip 'geluidsbelasting vanwege een industrieterrein' een belangrijke rol.
Deze geluidsbelasting B_i is de etmaalwaarde van het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau in dB(A) op een bepaalde plaats afkomstig van een bepaalde bron of combinatie van bronnen. Dit wordt in paragraaf 2.5.1

→

nader omschreven.
In essentie is er geen verschil tussen de etmaalwaarde L_{etmaal} en de geluidsbelasting B_i.

2.2.4 *Maximaal geluidsniveau L_{Amax}*

De beoordeling van geluiden die kortstondig optreden vindt veelal plaats aan de hand van L_{Amax}. Het maximale A-gewogen geluidsniveau L_{Amax} is gebaseerd op de hoogste aflezing in de meterstand `fast'; op deze afgelezen waarde wordt de meteocorrectieterm $C_m$ (zie paragraaf 7.2.1) toegepast. De meterstand `fast' komt overeen met een tijdconstante van 125 ms.

2.3 Bijzondere geluiden (tonaal karakter/impulsgeluid/muziekgeluid)

Bij het verlenen van vergunningen en handhaving van geluidsvoorschriften moet rekening worden gehouden met bijzondere geluiden die vanwege hun karakter als extra hinderlijk worden beschouwd. Het betreft tonaal geluid, geluid met een impulsachtig karakter en muziekgeluid. Als criterium geldt dat het bijzondere karakter duidelijk hoorbaar is op het beoordelingspunt. Als er bij een bedrijfstoestand sprake is van deze bijzondere geluiden, wordt een toeslag op het bij deze bedrijfstoestand gemeten (of berekende) langtijdgemiddeld deelgeluidsniveau gehanteerd. Bij een combinatie van tonaal, impulsachtig geluid wordt die toeslag maar één keer toegepast.

De toeslag heeft dus betrekking op het gemeten (of berekende) langtijdgemiddeld deelgeluidsniveau vanwege een bedrijfstoestand van *de gehele inrichting*. De toeslag wordt dus nadrukkelijk niet uitsluitend toegepast op de deelbijdrage van die *geluidsbron*, die de aanleiding vormt voor het hanteren van de toeslag.

Bij inrichtingen op een gezoneerd industrieterrein is extra aandacht vereist voor het toepassen van de toeslag. Met het eventueel tonale of impulsachtige karakter van het geluid behoeft bij de zonering geen rekening te worden gehouden. Bij vergunningverlening aan bedrijven op het gezoneerde industrieterrein is deze toeslag wel van toepassing. Het bevoegd gezag dient voor een zorgvuldige afstemming van zonering en vergunning zorg te dragen.
De onderhavige problematiek treedt bijvoorbeeld op bij een solitair opgesteld transformatorstation dat én zoneringsplichtig is én woningen binnen of op de zone heeft. Bij de vaststelling van de geluidsbelasting bij woningen ten behoeve van toetsing aan grenswaarden wordt wel een toeslag toegepast. Bij de vaststelling van de ligging van de zonegrens wordt echter geen toeslag toegepast.
In het onderstaande is een nadere toelichting gegeven over bijzondere geluiden. In module D, voorbeeld 2, zijn enige rekenvoorbeelden gegeven over de bepaling van een beoordelingsgrootheid in een situatie inclusief bijzondere geluiden.

Tonaal geluid
Als criterium geldt dat het tonale karakter van het geluid duidelijk hoorbaar is op het beoordelingspunt. Er kan sprake zijn van tonaal geluid als de geluidsbelasting op het beoordelingspunt wordt bepaald door bijvoorbeeld jankende tandwielkasten, brommende transformatoren, gierende ventilatoren, modelvliegtuigen en bepaalde trilapparatuur (betonindustrie). Herkenbaarheid van een specifieke geluidsbron hoeft geen aanwijzing te zijn van tonaliteit.

In geval van geluid met een tonaal karakter dient er op het gemeten of berekende langtijdgemiddeld deelgeluidsniveau vanwege de gehele inrichting een toeslag van 5 dB in rekening te worden gebracht. De toeslag wordt alleen toegepast voor dat deel van de beoordelingsperiode dat er sprake is van tonaal geluid.

In sommige gevallen kan een (smalbandige) spectrale analyse de aanwezigheid van een zuivere toon aantonen, bijvoorbeeld door de aanwezigheid van `pieken' in het spectrum. De aanwezigheid van dergelijke `pieken' kan het waargenomen tonale karakter bevestigen; het is echter niet altijd een `bewijs' voor tonaal

→

karakter. Het is namelijk mogelijk dat deze pieken in het spectrum ruim onder het equivalente geluidsimmissieniveau in dB(A) liggen, en door de maskering vanwege (breedbandig) geluid in het overige frequentiegebied het geluidsimmissieniveau geen tonaal karakter geven. Een tertsbandanalyse geeft in de regel onvoldoende informatie.

Impulsachtig geluid
Bij impulsachtig geluid komen in het geluidsbeeld geluidsstoten voor die minder dan 1 seconde duren en een zekere repetitie kennen. Een bijzondere vorm is impulsachtig geluid met een continu (soms periodiek) karakter; zie ook paragraaf 6.4.

Als criterium geldt dat het impulsachtig karakter duidelijk hoorbaar is op het beoordelingspunt. Er kan sprake zijn van impulsachtig geluid als de geluidsbelasting bij de ontvanger wordt bepaald door bijvoorbeeld geluid uit een constructiewerkplaats ten gevolge van hameren of bikken gedurende een zekere periode, het geluid van een stansmachine (continu en periodiek) of door blaffende honden.

In geval van impulsachtig geluid dient er op het gemeten of berekende langtijdgemiddeld deelgeluidsniveau vanwege de gehele inrichting een toeslag van 5 dB in rekening te worden gebracht. De toeslag wordt toegepast voor dat deel van de beoordelingsperiode dat er sprake is van impulsachtig geluid.

Voor een bijzondere vorm van impulsachtig geluid, het schietgeluid, wordt ten aanzien van inventarisatie en beoordeling verwezen naar de (ministeriële) Circulaire Schietlawaai [A.3]. Schietgeluid valt buiten het kader van deze handleiding.

Muziekgeluid
Als criterium voor het toekennen van een toeslag voor muziekgeluid geldt dat het muziekkarakter duidelijk hoorbaar moet zijn op het beoordelingspunt.

Als er sprake is van muziekgeluid dient op het gemeten of berekende langtijdgemiddeld deelgeluidsniveau vanwege de gehele inrichting een toeslag van 10 dB in rekening te worden gebracht. De toeslag wordt toegepast voor dat deel van de beoordelingsperiode dat er sprake is van muziekgeluid. Indien een toeslag voor muziekgeluid wordt gehanteerd, vervallen eventuele toeslagen voor tonale of impulsachtige geluiden.

Laagfrequent geluid
Laagfrequent geluid is geluid met frequenties beneden circa 100 Hz, waardoor het zich sterk van gewoon hoorbaar geluid onderscheidt. Tot op heden heeft dit evenwel niet geleid tot het op gestandaardiseerde wijze toepassen van een toeslag. Om die reden wordt hieraan in dit kader geen bijzondere aandacht besteed.

Laagfrequent geluid kan worden gemeten, doch vergt praktijkervaring en geschikte meetapparatuur. In de norm ISO-7196 'Frequency-weighting characteristics for infrasound measurement' [A.4] is hiervoor een handreiking opgenomen.
Tevens kan in dit kader verwezen worden naar de richtlijn laagfrequent geluid [A.5] van de Nederlandse Stichting Geluidhinder.

2.4 Vergunningverlening

De beoordeling van het geluid afkomstig van inrichtingen die vergunningplichtig zijn in het kader van de Wet milieubeheer, vindt plaats voor elk van de drie beoordelingsperioden van het etmaal (dag, avond en nacht). Het uitgangspunt hierbij is het invallend geluidsniveau.

→

De geluidsimmissieniveaus dienen door metingen en/of berekeningen nabij de ontvanger te worden vastgesteld op de plaats en de hoogte waar hinder wordt of kan worden ondervonden, met dien verstande dat de beoordelingshoogte minimaal 1,5 m bedraagt. In de vergunning kunnen controlepunten worden omschreven, waarbij het aanbeveling verdient concrete posities te hanteren (bijvoorbeeld straat + huisnummer en beoordelingshoogte).
Bij metingen en/of berekeningen dienen variaties in de geluidsoverdracht (vooral op grotere afstanden van belang) te worden verdisconteerd door toepassing van het systeem meteoraam/meteocorrectieterm.
Indien het geluid nabij de ontvanger een tonaal en/of impulsachtig karakter bezit, wordt een toeslag toegepast op het langtijdgemiddeld deelbeoordelingsniveau vanwege de inrichting van 5 dB voor de duur van de geluidsimmissie met het specifieke karakter. Voor muziekgeluiden bedraagt deze toeslag 10 dB; zie ook paragraaf 2.3.

Maximale geluidsniveaus, ook wel piekniveaus genoemd, worden beoordeeld aan de hand van L_{Amax}. Bij metingen en/of berekeningen dienen variaties in de geluidsoverdracht (vooral op grotere afstanden van belang) te worden verdisconteerd door toepassing van het systeem meteoraam/meteocorrectieterm.

Naast voorschriften voor een normale, representatieve bedrijfssituatie kan het bevoegd gezag besluiten in de vergunning nog aparte voorschriften op te nemen voor uitzonderlijke situaties die incidenteel voorkomen.

Bij vergunningverlening aan inrichtingen op zoneringsplichtige industrieterreinen zal bij de opstelling van de vergunningvoorschriften rekening moeten worden gehouden met:
- de ligging van de zonegrens;
- de geluidsgevoelige objecten binnen de zone waarvoor een maximaal toelaatbare geluidsbelasting van de gevel is vastgesteld;
- toeslagen voor tonaal, impulsachtig of muziekgeluid.

Het is gewenst de beoordelingshoogte voor zonering en vergunningverlening op elkaar af te stemmen, bij voorkeur 5 m boven het plaatselijk maaiveld.

Voor bepaalde typen inrichtingen kunnen andere beoordelingsgrootheden van belang zijn. Een voorbeeld hiervan is het lawaai afkomstig van schietinrichtingen.

2.5 Zonering/zonebeheer

2.5.1 Geluidsbelasting vanwege een industrieterrein

Voor zonering in het kader van de Wet geluidhinder is de in deze wet gedefinieerde 'geluidsbelasting vanwege het industrieterrein' B_I maatgevend. Deze wordt in artikel 1 van deze wet gedefinieerd als: 'de etmaalwaarde van het equivalente geluidsniveau in dB(A) op een bepaalde plaats, veroorzaakt door de gezamenlijke inrichtingen en toestellen aanwezig op het industrieterrein, daaronder niet begrepen het geluid van motorvoertuigen op de openbare weg'. Bij bepaling van de geluidsbelasting gelden de volgende aandachtspunten:
- de geluidsimmissie heeft betrekking op de equivalente geluidsniveaus over de desbetreffende dag-, avond- en nachtperiode;
- de variaties in de geluidsoverdracht als gevolg van wisselende weersomstandigheden worden gemiddeld. Hieraan wordt voldaan door toepassing van het systeem meteoraam/meteocorrectieterm;
- van belang is het invallend geluidsniveau; de bijdrage van reflecties tegen een direct achter het immissiepunt gelegen gevel wordt dus buiten beschouwing gelaten. Indien dit soort reflecties een bijdrage leveren, wordt hiervoor gecorrigeerd;
- de beoordelingshoogte bedraagt 5 m boven het plaatselijk maaiveld.

De zone omvat het gehele gebied (exclusief het industrieterrein zelf) waarbinnen vanwege het industrieterrein een geluidsbelasting heerst of mag heersen van 50 dB(A) of meer. Hierbij blijven buiten beschouwing:

- incidentele verhogingen van het geluidsniveau ten gevolge van bedrijfscalamiteiten. In het algemeen kunnen regelmatig terugkerende bedrijfsstoringen hiertoe niet worden gerekend. Of een verhoging moet worden beschouwd als een gevolg van een calamiteit, dan wel valt binnen de spreiding van normaal voorkomende bedrijfssituaties is ter beoordeling aan de vergunningverlenende instantie;
- incidentele verhogingen ten gevolge van uitzonderlijke bedrijfssituaties. De omvang van de maximaal toelaatbare verhoging alsmede de bedrijfssituaties en de bronnen waardoor deze verhoging wordt veroorzaakt, dienen apart in de vergunning te worden vermeld. Ter voorkoming van hinder dienen incidentele verhogingen zoveel mogelijk te worden vermeden.

In de Handreiking industrielawaai en vergunningverlening wordt inhoudelijk ingegaan op het begrip incidentele of uitzonderlijke bedrijfssituatie.

De bestaande industrieterreinen, waarop artikel 53 van de Wet geluidhinder betrekking heeft en waarvoor een zoneplicht geldt, zijn van een geluidszone voorzien. Voor nieuwe situaties kan de verplichting voor zonevaststelling voortvloeien uit artikel 41 van de Wet geluidhinder.

2.5.2 Geluidsbelasting van geluidsgevoelige objecten in de zone

Voor geluidsgevoelige objecten, die binnen een geluidszone liggen, dient de maximaal toelaatbare geluidbelasting (MTG) van de gevel te worden vastgesteld. Hiervoor gelden dezelfde uitgangspunten als voor de 'geluidsbelasting vanwege een industrieterrein', behalve ten aanzien van de beoordelingshoogte. De geluidsbelasting van de gevel wordt bepaald op de hoogst geluidsbelaste positie van de gevel. Een beoordelingshoogte van 5 m heeft de voorkeur. Indien echter redelijkerwijs moet worden verwacht dat op een andere hoogte voor de gevel de geluidsbelasting aanmerkelijk hoger is (bijvoorbeeld in geval van afschermende objecten tussen bron en ontvanger) is de geluidsbelasting op die hoogte maatgevend. Indien de hoogste positie van de gevel van het geluidsgevoelig object op een lagere hoogte ligt dan 5 m, kan dienovereenkomstig een lagere beoordelingshoogte worden aangehouden.
De meteocorrectieterm wordt betrokken op de gehanteerde beoordelingshoogte.

→

3 Criteria voor toepassing van methode I en II

3.1 Kenmerken van methode I en II

De keuze voor het toepassen van methode I of methode II berust vooral op het toepassingsgebied. Dit toepassingsgebied wordt in paragraaf 3.2.1 en 3.3.1 toegelicht. De methoden stellen wel verschillende eisen aan de deskundigheid van de gebruiker.
Het vereiste kennis- en ervaringsniveau wordt behandeld in paragraaf 3.2.2 en 3.3.2.

Als uitgangspunt geldt dat binnen het toepassingsgebied van methode I een gelijkwaardig resultaat wordt bereikt als met methode II.

In tabel A.3.1 zijn samenvattend de kenmerken gegeven van de beide meet- en rekenmethoden.

3.2 Gebruik van methode I

3.2.1 Toepassingsgebied

Methode I kan worden toegepast voor inrichtingen waar voor de beoordeling van de geluidssituatie een eenduidige representatieve bedrijfssituatie kan worden gedefinieerd. Tevens dient, voorzover van toepassing, de representatieve bedrijfssituatie op ondubbelzinnige wijze te kunnen worden onderverdeeld in representatieve bedrijfstoestanden die voor het verrichten van metingen en berekeningen relevant zijn. Beide beschrijvingen moeten op een zodanige wijze worden opgesteld dat de beoordelingsgrootheden hieruit controleerbaar kunnen worden vastgesteld.

Methode I is bedoeld voor:
- immissiemetingen bij vergunningverlening en bij controle van Wm-inrichtingen;
- handhaving en onderbouwing van een nadere eis bij inrichtingen die vallen onder een AMvB;
- indicatief onderzoek naar de inpasbaarheid binnen de zonegrens van nieuwe inrichtingen of verandering van bestaande inrichtingen op het gezoneerde industrieterrein, dat wil zeggen globale bepaling van het al dan niet overschrijden van de bij de zonegrens behorende geluidsbelasting van 50 dB(A)-etmaalwaarde;
- emissiemetingen en overdrachtsberekeningen in eenvoudige situaties bij Wm-inrichtingen. Dit kan noodzakelijk zijn in situaties waar dusdanig hoge stoorgeluidsniveaus op het beoordelingspunt optreden dat immissiemetingen aldaar niet mogelijk zijn.

Methode I kan worden toegepast op:
- de gehele inrichting;
- een deel van de inrichting (mits dit deel meettechnisch te scheiden is van de rest van de inrichting), bijvoorbeeld in het kader van een veranderingsvergunning;
- een bepaalde geluidsbron of installatie, bijvoorbeeld ter controle van ontwerpspecificaties of leveranciergaranties.

De immissiemeetmethode van methode I is toepasbaar voor bron-ontvangerafstanden tot circa 150 m. Voor overdrachtsberekeningen kan de methode worden toegepast voor afstanden tussen bron en ontvanger tot 500 m mits rekening wordt gehouden met een afnemende nauwkeurigheid bij toenemende afstand tot de geluidsbron c.q. inrichting.
Equivalente geluidsniveaus en maximale geluidsniveaus kunnen uitsluitend in dB(A) worden bepaald.
De randvoorwaarden van de submethoden worden bij de verschillende hoofdstukken specifiek vermeld.

3.2.2 Vereist kennisniveau

→

Van de gebruikers wordt kennis van akoestische begrippen, meettechnieken, theorie op MBO-niveau en enige ervaring verwacht. Met name moeten zij kennis hebben van de gevolgen van de keuze van de meetlocatie op de geluidsmetingen en moeten zij de invloed van stoorgeluid en van de bedrijfsvoering op de uitkomsten van metingen en berekeningen (vaststelling representatieve bedrijfssituaties) kunnen beoordelen en inschatten. Tevens moeten zij gevoel ontwikkeld hebben voor de invloed van meteorologische omstandigheden op de metingen (meteoraambeoordeling en invloed van stoorgeluid door weersinvloeden). Enige praktijkervaring onder deskundige begeleiding wordt als voorwaarde gesteld om de meet- en beoordelingsmethodiek op de juiste wijze te kunnen toepassen. Dit geldt in het bijzonder ook voor het uitvoeren van emissiemetingen in combinatie met overdrachtsberekeningen, teneinde de geluidsbelasting te bepalen. Bij de laatstgenoemde systematiek (overdrachtsmodel) is het van belang te kunnen bepalen in hoeverre een situatie met methode I kan worden uitgevoerd of dat methode II dient te worden toegepast.

3.3 Gebruik van methode II

3.3.1 Toepassingsgebied

In die situaties waarin men methode I niet mag of kan toepassen, dient methode II te worden gebruikt. De submethoden van methode II kennen geen algemene beperkingen met betrekking tot afstand, beoordelingshoogte, omvang van de inrichting en spectrale inhoud van het geluid. De desbetreffende randvoorwaarden worden specifiek bij iedere submethode gegeven.

Methode II geldt in principe voor immissiemetingen bij afzonderlijke of combinaties van inrichtingen met sterk wisselende bedrijfstoestanden gedurende het etmaal of delen daarvan. Ook bij situaties waar sprake is van veel bronnen en objecten wordt methode II gebruikt. Het vaststellen van geluidscontouren, bijvoorbeeld ten behoeve van zonering uit hoofdstuk V Wgh alsmede zonebeheer, dient met methode II te worden uitgevoerd. Het bepalen van bronsterkten met specifieke, uitgebreide meetexcercities en/of meetapparatuur behoort eveneens tot methode II.

3.3.2 Vereist kennisniveau

Van de gebruikers van methode II wordt een gedegen kennis van akoestische begrippen, meettechnieken en theorie geëist, bijvoorbeeld blijkend uit het met goed resultaat hebben doorlopen van een cursus akoestiek op HBO-niveau alsmede een adequate praktijkervaring en bekendheid met akoestische vakliteratuur.

Ook is enige kennis van het productieproces en de werkcycli van de bron vereist, teneinde de representatieve bedrijfstoestanden en -perioden duidelijk te kunnen vaststellen. Het zelfstandig toepassen van de methode vergt gedegen ervaring, opgedaan door samenwerking met ervaren deskundigen.

Aspect		Methode I	Methode II
Algemene aspecten	Toepassing	Immissiemetingen (r_i < 150 m) bij vergunningverlening en controle bij Wm-inrichtingen -Controle en nadere eisen AMvB-inrichtingen - Indicatief vaststellen inpasbaarheid binnen zonegrens - Emissiemetingen en overdrachtsberekeningen in eenvoudige situaties bij Wm-inrichtingen	- Emissiemetingen en overdrachtsberekeningen in complexe situaties bij Wm-inrichtingen - Vergunningverlening en handhaving van inrichtingen ex artikel 2.4 van het Ivb - Zonering en sanering - Immissiemetingen bij vergunningverlening en controle bij Wm-inrichtingen
	Kennisniveau gebruiker	Kennis van en ervaring met akoestische metingen en begrippen; theorie op MBO-niveau	Ruime kennis van en ervaring met de specialistische meettechnieken, kennis van de theoretische achtergronden, bekend met akoestische vakliteratuur; theorie op HBO-niveau
	Stijl van het voorschrift	In principe eenduidige interpretatie, receptmatig	Geeft de randvoorwaarden aan waaraan de gebruikers zich moeten houden, veel keuzevrijheid, maar keuze moet kort en deskundig gemotiveerd worden

Aspect		Methode I	Methode II
Akoestische aspecten	Type geluid	Alle typen	Alle typen
	Spectrale gedetailleerdheid	Geen (alleen dB(A)-waarden)	Bij voorkeur in octaafbanden, desgewenst in smallere frequentiebande n
	Stoorgeluid	Correctie mogelijk, mits op eenvoudige wijze uitvoerbaar	Naast correctie ook gebruik van speciale apparatuur voor onderdrukking van stoorgeluidbijdrage
	Meteoraam/meteocorrectie	Ja	Ja, ook mogelijkheid om buiten het meteoraam te meten door verrichten van veel metingen
	Apparatuur/outillage	Geluidsniveaumeter IEC 651 type 1 met A-filter, integrerende apparatuur, rekenfaciliteiten, bandopnamen	Als bij methode I, eventueel aangevuld met: smalle band-analyse, trillingmeters, richtinggevoelige microfoons, FFT, intensiteitsmeetapparatuur, correlatiemeetmethoden, antennetechnieken
Immissie	Immissiemeting-	In dB(A)Minimum aantal metingen energetisch gemiddelde	Als methode I In dB(A), ook in octaafbanden desgewenst in smallere banden
	Extrapolatiemethode	Dempingsterm voor geometrische uitbreiding, luchtdemping en bodemverzwakking in dB(A)	Correctieterm met alle relevante termen uit het overdrachtsmodel
Emissie	Geconcentreerde bronnen	Ja, binnen randvoorwaarden	Ja, binnen randvoorwaarden
	Rondom-methode	Nee	Toepasbaar onder bepaalde randvoorwaarden aan richtingsafhankelijkheid en terreinoppervlak
	Aangepast meetvlak	Ja, binnen randvoorwaarden	Ja

→

Aspect		Methode I	Methode II
	Andere methoden	Nee	Geeft randvoorwaarden en aanwijzingen omtrent specialistische emissiemethoden. Specifiek o.a.: - de mogelijkheid geluidsoverdracht door gebouwwanden te berekenen - snelheidsmetingen op vlakken - intensiteitsmetingen
Overdracht	Overdrachtsmodel	Geometrische uitbreiding, luchtdemping, eenvoudige reflecties, maximaal één scherm met eenvoudige geometrie en maximum verzwakking 5 dB (indicatief en conservatief), bodemverzwakking	Geometrische uitbreiding, luchtdemping, reflecties, afscherming (meer schermen, maximum 20 dB verzwakking per scherm), vegetatie, afscherming op fabrieksterrein, bodemverzwakking
	Meten van overdracht	Nee	Ja (substitutiemethode)
	Hybride methoden	Nee	Door vergelijking van meet- en berekeningsresultaten kunnen deskundigen de lokale situatie beter in rekening brengen dan dit op grond van een algemeen overdrachtsmodel kan geschieden

TABEL A.3.1 *Kenmerken van methode I en II*

4 Immissiemetingen versus immissieberekeningen

4.1 Algemeen

In de meet- en rekenmethoden wordt een onderscheid gemaakt tussen (zie figuur A.4.1):
- de geluidsproductie van de geluidsbron (emissie);
- de geluidsoverdracht van de bron naar de ontvanger (overdracht);
- het geluid dat de ontvanger bereikt (immissie).

De Handleiding verschaft de technische procedures voor de vaststelling van de geluidsimmissie veroorzaakt door (delen van) inrichtingen. De methoden om de geluidsimmissie te bepalen zijn onder te verdelen in drie groepen:
- direct meten van de geluidsimmissie (zie paragraaf 4.2.1);
- extra- en/of interpolatie van metingen nabij het immissiepunt met behulp van rekencorrecties (zie paragraaf 4.2.2);

→

- berekening van de geluidsimmissie met behulp van een overdrachtsmodel uit gemeten of op andere wijze verkregen emissieniveaus (zie paragraaf 4.3).

Emissie

overdracht

-Emissiemethoden

- Kengetallen

- rct min - ekning t emissie

Immissie

Di e e et g B re e n ui

FIGUUR A.4.1 *De elementen bj de meet- en rekenmethoden*

4.2 Meten van geluidsimmissie

4.2.1 Metingen op een beoordelingspunt

Bij een bestaande industrie wordt in principe de voorkeur gegeven aan een directe meting van de geluidsimmissie. In de praktijk belemmeren de volgende factoren het uitspreken van een algemene voorkeur voor het direct meten van de geluidsimmissie.

Representativiteit

Omwille van de vereiste reproduceerbaarheid moet bij de immissiemeting gelijktijdig worden voldaan aan de volgende voorwaarden:

- de bedrijfsomstandigheden zijn representatief. Bij bedrijven met een discontinue bedrijfsvoering, zoals transportondernemingen, scheepswerven e.d. zal moeilijk aan deze voorwaarde voldaan kunnen worden. In dergelijke situaties betreft een geluidsimmissiemeting vaak slechts een momentopname, waarbij ook de relatie met de oorzakelijke geluidsbronnen moeilijk is vast te stellen;
- de geluidsoverdracht is representatief, ofwel de weersomstandigheden voldoen aan het meteoraam (zie paragraaf 5.3).

→

Stoorgeluid
Door de invloed van stoorgeluid, zoals verkeerslawaai, geluid van naburige industrieën, windgeruis op de microfoon, kan een hoger geluidsniveau worden gemeten dan het immissieniveau van de te meten bron. Alleen bij sterk overheersende geluidsbronnen is een nauwkeurige immissiemeting mogelijk.

Onderverdelen van bronnen
Als de geluidsimmissieniveaus niet voldoen aan geluidsgrenswaarden, zal men voor het optimaal ontwerpen van geluidsreducerende maatregelen de bijdrage van de diverse deelbronnen willen kennen. Bij immissiemetingen is een onderverdeling vaak moeilijk te maken; emissiemetingen moeten dan uitkomst brengen.

4.2.2 Metingen op een referentiepunt

Vaak zal een extra- of interpolatiemethode worden gebruikt als op de beoordelingspunten te veel stoorgeluid aanwezig is. Het meetpunt (dan referentiepunt genoemd) dient zo te worden gekozen dat er minimale invloed is van stoorgeluiden.
Uit de gemeten niveaus op de gekozen referentiepunten kunnen de geluidsimmissieniveaus op de beoordelingspunten door het toepassen van rekencorrecties worden bepaald.
Extrapolaties worden met name toegepast bij het bepalen van de geluidsimmissie op beoordelingspunten. Deze extrapolaties mogen alleen in de richting van bron-ontvanger plaatsvinden, tenzij aangetoond wordt dat de bron in horizontale richtingen gelijkmatig uitstraalt. Boven de onnauwkeurigheden, die bij de immissiemeting optreden, komt nog de fout vanwege de rekencorrectie. In situaties zonder afscherming en reflecties zal bij extrapolatie over kleine afstanden de extra onnauwkeurigheid gering zijn. In gevallen, waarbij de situatie met betrekking tot afscherming en bodemfactoren tussen referentie- en immissiepunt verschilt, is het gebruik van de extrapolatiemethode af te raden, bijvoorbeeld als van een positie vóór de woonbebouwing naar een positie tussen de woonbebouwing wordt geëxtrapoleerd.

Interpolaties worden toegepast voor het vastleggen van bijvoorbeeld contourlijnen. De nauwkeurigheid wordt bepaald door het aantal meetpunten en de nauwkeurigheid waarmee de niveaus op de posities zijn bepaald.

4.3 Berekenen van de geluidsimmissie uit emissiegegevens

Het geluidsimmissieniveau kan worden bepaald uit een bekende bronsterkte in combinatie met een overdrachtsberekening. In bestaande situaties wordt deze methode toegepast omdat hiermee de bijdragen van afzonderlijke bronnen tot het geluidsimmissieniveau kunnen worden vastgesteld. Het voordeel van bronsterktemetingen is dat nabij de bron weersomstandigheden geen rol spelen; bovendien is daar de invloed van stoorgeluiden gering.
In geprojecteerde, dat wil zeggen nog niet bestaande situaties, is dit de enige manier om geluidsimmissieniveaus te bepalen.

4.3.1 Geluidsemissiemeetmethoden

Voor de geluidsemissie is alleen het geluid van belang dat door de bron in de richting van het immissiepunt wordt uitgestraald. Dit wordt aangeduid met het begrip immissierelevante bronsterkte. Waar in het vervolg in deze Handleiding gesproken wordt over bronsterkte, wordt daarmee steeds de immissierelevante bronsterkte bedoeld. Deze bronsterkte kan in volgorde van afnemende nauwkeurigheid worden bepaald uit:
- metingen in de betreffende situatie;
- metingen aan vergelijkbare installaties elders;
- karakteristieke gegevens van bepaalde typen installaties in combinatie met empirische formules;
- kengetallen die voor globale planologie worden gebruikt.

→

De Handleiding richt zich vooral op de eerste en, in prognose-situaties, op de tweede categorie.

De emissiemeetmethoden zijn in een vijftal submethoden onderverdeeld:

Geconcentreerde bronmethode
Er is sprake van een geconcentreerde bron als de afstand R waarop gemeten wordt, groot is ten opzichte van de grootste afmeting, d, van de bron. In de Handleiding wordt als criterium aangehouden dat R > 1,5 d.

Als aan deze voorwaarde is voldaan, kan uit een meting op één positie de immissierelevante bronsterkte in de richting van die positie worden bepaald.
Fouten ten gevolge van het geometrische nabijheidsveld en het akoestische nabijheidsveld spelen bij deze methode in de praktijk geen rol van betekenis.
Indien deze emissiemethode kan worden toegepast zonder dat stoorgeluiden de metingen beïnvloeden, heeft deze methode de voorkeur boven de andere emissiemeetmethoden omdat deze eenvoudig en het meest nauwkeurig is.

Aangepast meetvlakmethode
Bij deze methode worden metingen verricht op een groot aantal posities, gelegen op een omhullend meetvlak dat aangepast is aan de vorm van de geluidsbron. De afstand tot de bron bedraagt een halve tot enkele meters bij geluidsuitstralende objecten. Bij openingen kan tot in het vlak van de opening worden gemeten, tenzij relatief hoge luchtstroomsnelheden in de opening optreden, die de geluidsmeting verstoren.

Uit de grootte van het oppervlak van het aangepaste meetvlak en de gemeten niveaus kan het geluidsvermogen worden bepaald. Soms kan met behulp van aannamen op basis van het type geluidsbron een indicatie over de richtingsafhankelijkheid van de geluidsuitstraling worden verkregen.
Het grote voordeel van deze methode is dat in een situatie waarin de bronnen dicht bij elkaar staan de afzonderlijke bronsterkten van deelbronnen kunnen worden bepaald. Vooral bij het treffen van maatregelen zal daarom deze methode worden toegepast.
Indien toegepast op relatief grote installaties is deze methode veel bewerkelijker dan de rondommethode.
Voor fouten ten gevolge van het geometrisch nabijheidsveld wordt voor een deel gecorrigeerd. Op een afstand van circa 1 meter of meer zijn de fouten ten gevolge van het akoestische nabijheidsveld veelal verwaarloosbaar.
De mogelijke invloed van stoorgeluid is bij deze metingen tot een minimum teruggebracht doch de nauwkeurigheid wordt beperkt door de onzekerheid over de richtingskarakteristiek van de bronnen.

Rondommethode (alleen methode II)
De rondommethode heeft als kenmerk dat de bronsterkte wordt afgeleid uit geluidsniveaus die op een voorgeschreven aantal posities op een voorgeschreven meetlijn rondom de bron zijn gemeten waarbij de meetpunten relatief dicht bij de bron liggen.
Met de rondommethode kan slechts een over de horizontale richtingen gemiddelde bronsterkte worden afgeleid.
Alleen met behulp van aannamen over de positie van de belangrijkste bronnen kan enige richtingsinformatie worden verkregen. In het algemeen zal echter geen informatie over de richtingsafhankelijkheid van de geluidsuitstraling in het horizontale vlak beschikbaar komen. Het geluid dat naar boven wordt uitgestraald en dus geen bijdrage geeft tot de geluidsimmissie, blijft bij deze methode buiten beschouwing.

De rondommethode is derhalve geschikt voor geluidsbronnen die:
- in horizontale richting veel uitgestrekter zijn dan in verticale richting;
- zelf niet gericht uitstralen of opgesteld staan in een omgeving met veel geluidsreflecterende en -verstrooiende objecten.

Door de geometrie die bij de rondommethode is vereist, is het akoestische nabijheidsveld niet van belang. Het effect van het geometrische nabijheidsveld is in de methode verwerkt.
De nauwkeurigheid van de methode hangt sterk van de situatie af. Een voordeel van deze meetmethode is dat de onderlinge afscherming op het fabrieksterrein in de bronsterkte kan worden verwerkt.

Intensiteitsmetingen (alleen methode II)
Bij deze methode wordt met behulp van een speciale intensiteitsmeetprobe de geluidsintensiteit bepaald die door een omsloten oppervlak rond een geluidsbron stroomt. Uit het product van intensiteit en oppervlak is het geluidsvermogen van de bron te bepalen. Deze methode leent zich goed bij situaties met stoorgeluid, doch vereist bijzondere deskundigheid.

Snelheidsmetingen (alleen methode II)
Van bepaalde (delen van) constructies of machines kan het geluidsvermogen afgeleid worden uit de door snelheidsmetingen (ook wel trillingmetingen genoemd) vast te stellen snelheidsniveaus, de oppervlakte van de betreffende geluidsafstralende onderdelen en de afstraalgraad. De afstraalgraad is de verhouding tussen de trillingenergie van een object en de daardoor afgestraalde geluidsenergie. De mate van nauwkeurigheid is sterk afhankelijk van de betrouwbaarheid van de afstraalgraad.

4.3.2 Bepalen van de geluidsoverdracht
De geluidsoverdracht wordt in het algemeen door middel van berekeningen bepaald. Een overdrachtsberekening bevat elementen die altijd optreden, zoals verzwakking door geometrische uitbreiding en luchtabsorptie, en elementen die sterk van de situatie afhangen zoals bodemeffecten, afscherming, enzovoort. Bij complexe overdrachtssituaties is vooral de invloed van deze laatste elementen belangrijk maar vaak ook moeilijk te berekenen.

In een groot aantal situaties zal een voldoende nauwkeurige berekening kunnen worden uitgevoerd met het overdrachtsmodel van methode I, dat wil zeggen als de bron-ontvangerafstand klein is en geen afscherming optreedt.

Het overdrachtsmodel van methode I kan ook toegepast worden voor een eenvoudige situatie met afscherming. De rekenresultaten zijn evenwel indicatief en conservatief, en kunnen afwijken van de resultaten die met methode II gevonden zouden worden. In complexe situaties waarbij ingewikkelde en/of meervoudige afschermingen en reflecties een rol spelen, zullen de verzwakkingen met methode I niet nauwkeurig berekend kunnen worden. Het overdrachtsmodel van de specialistische methode II kan dan worden gebruikt.

De geluidsniveaus berekend met het overdrachtsmodel van methode II zijn meestal nagenoeg gelijk met de geluidsniveaus die volgen uit de berekeningen met het overdrachtsmodel van methode I, mits laatstgenoemde methode onder de gestelde randvoorwaarden wordt toegepast.

→

5 Reproduceerbaarheid en representativiteit

5.1 Reproduceerbaarheid

Een van de belangrijkste voorwaarden voor het uitvoeren van geluidsmetingen en -berekeningen is dat de resultaten reproduceerbaar zijn. Dit betekent dat indien de metingen of berekeningen binnen de randvoorwaarden van de methode op een willekeurig ander tijdstip en/of door anderen met andere apparatuur worden herhaald, dezelfde resultaten binnen de gestelde nauwkeurigheidsmarge worden verkregen. Aan resultaten die niet aan de randvoorwaarden voldoen kan geen waarde worden toegekend.

Ter wille van de vereiste reproduceerbaarheid dienen de omstandigheden waaronder de metingen worden verricht en/of waarop de berekeningen betrekking hebben, te worden vastgelegd. Het is hierbij belangrijk een onderscheid te maken tussen:
- representatieve bedrijfssituatie (zie paragraaf 5.2);
- representatieve geluidsoverdracht (zie paragraaf 5.3).

De bedrijfssituatie is bepalend voor de geluidsproductie. Omdat een inrichting deze bedrijfs- situatie bepaalt, kan de inrichting invloed uitoefenen op de geluidsproductie. De eventuele variaties in de geluidsproductie moeten zowel kwalitatief als kwantitatief zoveel mogelijk worden gescheiden van de variaties in de overdracht. Bij grote afstanden kunnen deze variaties in de geluidsoverdracht toevallig en grillig zijn.

In hoofdstuk 2 zijn voor het toetsen aan grenswaarden richtlijnen gegeven voor de meet- en beoordelingshoogte. In hoofdstuk 7 is de wijze toegelicht waarop de beoordelingsgrootheden herleidbaar en controleerbaar worden vastgesteld. Deze richtlijnen berusten niet op louter akoestische gronden, doch zijn mede bepaald door praktische en beleidsmatige overwegingen.

5.2 Representatieve bedrijfssituatie

Metingen aan een inrichting moeten zoveel mogelijk worden uitgevoerd bij een representatieve bedrijfssituatie, dat wil zeggen de resultaten van de meting/berekening moeten kenmerkend zijn voor de geluidssituatie over een beoordelingsperiode. Daarbij kan de representatieve bedrijfssituatie onderverdeeld zijn in verschillende doch eenduidig definieerbare bedrijfstoestanden. Bij elke meting per bedrijfstoestand hoort derhalve ook een technische omschrijving van deze bedrijfstoestand. De gedetailleerdheid van deze beschrijving wordt bepaald door het doel van de meting en de beschikbare informatie.
De beschrijving van de representatieve bedrijfssituatie en de daarbij behorende bedrijfstoestanden vormen in de praktijk vaak de zwakste schakel bij geluidsmetingen. De bedrijfstoestanden, de meetplaatsen en de meetomstandigheden vormen met de gemeten geluidsniveaus een geheel. Wordt een van deze zaken weggelaten, dan is het resultaat in het algemeen niet bruikbaar.
Bij een geluidsinventarisatie dient in het algemeen de volgende informatie verkregen te worden:
- het aantal en type afzonderlijke bronnen of brongroepen dat tijdens de meting en in de representatieve bedrijfssituatie in bedrijf is;
- de bedrijfstoestand van de bronnen of brongroepen tijdens de metingen en in de representatieve bedrijfssituatie, zoals de in werking zijnde installaties, eventueel het vermogen, het toerental, de gebruikte productiecapaciteit en dergelijke;
- geometrische afmetingen van de bronnen c.q. brongroepen en voor de geluidsimmissie relevante objecten;
- de tijd dat de bronnen of brongroepen binnen de drie beoordelingsperioden (dag, avond, nacht) in werking zijn (uitgezonderd de binnen de vergunning mogelijk optredende maximale bedrijfssituatie en calamiteiten);
- de positie en de hoogte van de individuele relevante geluidsbronnen binnen het (te meten)

→

brongebied.

Maar ook andere voor de geluidsproductie relevante gegevens moeten worden vastgesteld, want de geluidsemissie van een bedrijf kan soms sterk veranderen zonder dat bedrijfsparameters, zoals de gebruikte productiecapaciteit, wijzigen. In de praktijk komt het vaak voor dat de bedrijfsleider van de betrokken inrichting opgeeft dat een bedrijfstoestand onveranderd is gebleven, terwijl de geluidsimmissie toch is gewijzigd. Voorbeelden van dit soort gevallen zijn het openen en sluiten van deuren, ramen en/of daklichten van een geluidswerend gebouw waarbinnen de geluidsbronnen zijn opgesteld, of ventilatievoorzieningen die, afhankelijk van de buitentemperatuur, worden aan- of uitgezet of waarvan het toerental is gewijzigd.

De meetperiode dient zodanig te zijn, dat het resultaat niet beïnvloed wordt door de keuze van het begin- of eindtijdstip van de metingen. De meetperiode is afhankelijk van het type geluid, zie paragraaf 6.4.
Vaak zal het niet nodig zijn om gedurende de gehele beoordelingsperiode te meten. Een meting van korte duur tijdens de representatieve bedrijfstoestand kan voldoen. Blijken tijdens de beoordelingsperioden verschillende bedrijfstoestanden op te treden, dan kan het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau met behulp van enkele aanvullende berekeningen uit de metingen betreffende de verschillende bedrijfstoestanden worden bepaald.

Bij zeer grote of complexe bedrijven (Hoogovens, scheepswerven) kan het voorkomen dat afzonderlijke bedrijfstoestanden niet afzonderlijk vast te leggen zijn. In deze gevallen kan meerdere malen steekproefsgewijs worden gemeten. Ook dan wordt geadviseerd zoveel mogelijk de bedrijfstoestand tijdens de metingen te beschrijven.

5.3 Representatieve geluidsoverdracht

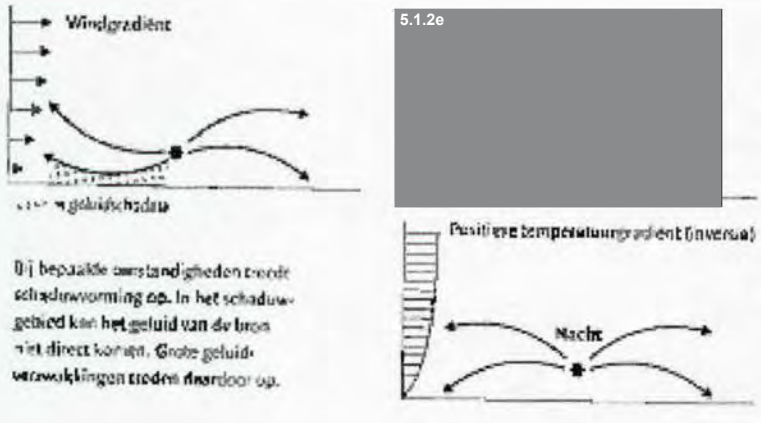
Door meteorologische invloeden kan de geluidsoverdracht sterk variëren, met name bij afstanden groter dan 50 m. Bij meewind of sterke temperatuurinversies (positieve temperatuurgradiënt) zijn de immissieniveaus hoger dan bij tegenwind of sterk negatieve temperatuurgradiënten, waarbij zich een zogenaamde 'geluidsschaduw' kan vormen (zie figuur A.5.1). Bovendien blijkt de overdracht bij meewind en temperatuurinversie veel stabieler te zijn dan bij andere meteorologische omstandigheden.

De meteorologische omstandigheden waaronder deze goede en stabiele overdracht plaatsvindt, zijn vastgelegd in een zogenaamd 'meteoraam' (zie module B en C). Metingen op een afstand van meer dan 50 m of op een afstand $r_i > 10\ (h_b + h_m)$ mogen alleen worden uitgevoerd als de weersomstandigheden aan de eisen van het meteoraam voldoen. Maar zelfs bij weersomstandigheden binnen het meteoraam zal de geluidsoverdracht nog variëren. Daarom wordt een energetische middeling over een minimum aantal metingen voorgeschreven.
Bij overdrachtsberekeningen wordt uitgegaan van een geluidsoverdracht zoals deze plaatsvindt onder meteoraamomstandigheden.

FIGUUR A.5.1 *Kromming van geluidsstralen door wind- en temperatuurgradiënten*

Het niveau dat bepaald is onder meteoraamomstandigheden is echter altijd hoger dan het niveau dat gemiddeld over een lange tijd (meerdere dagen) optreedt, omdat er ook meteorologische omstandigheden optreden waaronder de overdracht slecht is (bijvoorbeeld schaduwvorming).

Voor toetsing aan grenswaarden wordt uitgegaan van de meteogemiddelde geluidsoverdracht, dat wil zeggen de gemiddelde overdracht bij het Nederlands klimaat. Dit wordt aangeduid als de representatieve geluidsoverdracht.

De meteogemiddelde geluidsniveaus (langtijdgemiddeld deelgeluidsniveau $L_{Aeq,LT}$) worden berekend door van de onder meteoraamomstandighe den bepaalde niveaus een zogenaamde meteocorrectieterm C_m af te trekken (zie paragraaf 7.2.1). De meteocorrectieterm is afhankelijk van de bronhoogte h_b, de beoordelingshoogte h_o en de afstand bron-immissiepunt r_i en wordt toegepast op het A-gewogen geluidsniveau.

Een bijzonder probleem kan optreden bij immissiemetingen als van een industrieterrein gelijktijdig delen wel

→

en delen niet aan het meteoraam voldoen. Aangeraden wordt in dat geval gebruik te maken van de in methode II omschreven emissiemeetmethoden.

5.4 Nauwkeurigheid van de methoden I en II

5.4.1 Vereiste meetnauwkeurigheid

In tabel A.5.1 zijn richtwaarden gegeven voor de nauwkeurigheid die gehanteerd moeten worden bij verschillende grootheden. Algemeen uitgangspunt is dat door onnauwkeurigheden in afstanden, geometrieën, tijdsperioden en aflezingen van geluidsmeters c.q. apparatuur die de geluidsgegevens verwerkt, in het eindresultaat geen grotere fout veroorzaakt mag worden dan 1 dB.

De grootste fouten treden met name op bij de vaststelling van de tijdsduur van een bedrijfstoestand. In hoeverre deze fouten doorwerken in het eindresultaat hangt af van de relatieve bijdrage van de verschillende bronnen. De te stellen nauwkeurigheid aan de bedrijfsduur hangt dus mede af van de mate waarin een bron bepalend is voor het eindresultaat.

Grootheid	**Vereiste nauwkeurigheid**
afstand	5%
oppervlak	10%
tijdsperioden	10%
gemiddelde windsnelheid	30% of 1 m/s
gemiddelde windrichting	20°
afleesnauwkeurigheid bij geluidsniveaubepaling	0,5 dB*
* De afleesnauwkeurigheid speelt geen rol indien gebruik wordt gemaakt van integrerende geluidsniveaumeters (L_{eq}-bepaling) met digitale aflezing.	

TABEL A.5.1 *Minimale vereiste nauwkeurigheid*

5.4.2 Verwaarlozingscriterium

Als algemene stelregel wordt gehanteerd dat door verwaarlozing van bijdragen tot het geluidsniveau het eindresultaat met niet meer dan 1 dB mag worden beïnvloed.

De verwaarlozing kan onder meer betrekking hebben op de volgende geluidsbijdragen:

- Deelbronnen
  Als de gezamenlijke bijdrage van bepaalde deelbronnen meer dan 7 dB onder het eindresultaat van de berekening ligt, mogen deze bronnen buiten beschouwing worden gelaten.

- Bepaalde frequentiebanden (alleen bij methode II)
  Als de gezamenlijke bijdrage van bepaalde frequentiebanden meer dan 7 dB onder het eindresultaat van de berekening ligt, mogen deze banden buiten beschouwing worden gelaten. Vaak blijkt dat de geluidsniveaus in de octaafbanden 31,5 en 8000 Hz voor de bepaling van de geluidsniveaus kunnen worden genegeerd.

→

- Reflecties
  Als aangetoond kan worden dat de totale bijdrage via reflecties meer dan 7 dB onder het reeds bepaalde geluidsniveau ligt, mag deze worden verwaarloosd.

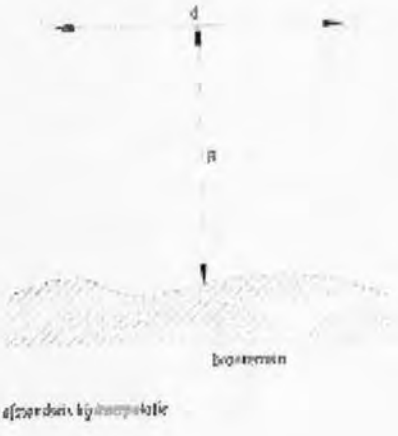
Men dient er evenwel op toe te zien dat door opeenstapeling van verwaarlozingen de algemene stelregel in de eerste zinsnede geen geweld wordt aangedaan.

5.4.3 Interpolatievoorschriften

Voor planningsdoeleinden zijn vaak geluidscontouren gewenst. Een geluidscontour is een lijn, die punten van gelijk geluidsniveau (op een bepaalde beoordelingshoogte) met elkaar verbindt. Bij de constructie van een contour uit meetgegevens op een beperkt aantal punten dient men:

- rekening te houden met de wijze van de geluidsuitbreiding (bolvormig, vlak, afschermeffecten enzovoort);
- geen interpolaties uit te voeren voor punten waarvoor de overdracht sterk verschilt ten opzichte van de nabijgelegen meetpunten.

Li
b
v

neaire interpolatie tussen een aantal meet- of erekeningspunten is mogelijk mits aan de olgende voorwaarden wordt voldaan:

- [illegible] de punten
- de afstand R van het te interpoleren punt tot het bronterrein dient groter te zijn dan de afstand d tussen de beide punten waartussen wordt geïnterpoleerd (zie figuur A.5.2).

FIGUUR A.5.2 *Toelichting afstandseis bij interpolatie*

5.4.4 Nauwkeurigheidsmarge meten en rekenen

Als algemene regel kan worden gesteld dat de immissiemeetmethode nauwkeuriger is dan de emissie-overdrachtsmethode, mits de representatieve bedrijfssituatie op de juiste wijze in de uitwerking is verdisconteerd. De nauwkeurigheid van de immissiemeetmethode wordt in belangrijke mate bepaald door de deskundigheid waarmee de methode wordt toegepast. Tevens is de invloed van stoorgeluid van belang. De nauwkeurigheid van meten en rekenen volgens methode I bedraagt bij afstanden tot 150 m ± 2 dB. Voor

→

afstanden groter dan 150 m neemt de nauwkeurigheid van de immissiemetingen of overdrachtsberekeningen volgens methode I af ten opzichte van de nauwkeurigheid die met methode II kan worden bereikt. Immissiemetingen op afstanden tot de bron groter dan 150 m zijn bij methode I door de afnemende meetnauwkeurigheid onbetrouwbaar, zodat de resultaten slechts indicatief te noemen zijn. De afname in nauwkeurigheid van de immissiemetingen wordt grotendeels bepaald door de mate waarin voor stoorgeluid kan worden gecorrigeerd. Methode II biedt hiervoor meer mogelijkheden dan methode I. De nauwkeurigheid van meten en rekenen volgens methode II is over het algemeen bij deskundige toepassing < 2 dB. Indien noodzakelijk kan deze nauwkeurigheid in veel situaties worden verbeterd tot ± 1 dB door het aantal metingen te verhogen.

De nauwkeurigheid van de methode, waarbij de immissieniveaus bepaald worden met de bronsterktebepaling in combinatie met berekeningen met het overdrachtsmodel, wordt met name bepaald door:

- de complexiteit van de inrichting en de wijze waarop dit in een model kan worden vertaald;
- de afstand van het immissiepunt tot de inrichting.

De nauwkeurigheid waarmee een bronsterkte uit emissiemetingen kan worden bepaald, is afhankelijk van de situatie ter plaatse. In situaties waar schermwerking aanwezig is, dan wel geluidsverstrooiende elementen in de overdrachtsweg aanwezig zijn, kan de nauwkeurigheid van de verkregen bronsterkte bij methode I sterk verslechteren tot een foutenmarge van meer dan 10 dB. Met methode II kan een grotere nauwkeurigheid bereikt worden. Ook bij methode II geldt echter dat het in sommige situaties noodzakelijk is van de in methode II omschreven regels af te wijken om tot een betrouwbaar resultaat te komen. In voornoemde gevallen wordt dit aan het inzicht van de deskundigen overgelaten. Hiervoor worden in methode II enkele handreikingen gedaan.

De emissie-overdrachtsmethode van methode I en II geeft voor de meest voorkomende situaties resultaten binnen een nauwkeurigheid van ± 2 dB. Bij methode II geldt dat in complexe situaties waar de nauwkeurigheid van deze methode onvoldoende wordt geacht, gemotiveerd gebruik dient te worden gemaakt van een voor de betreffende situatie meer geëigende methode. Daar waar bijvoorbeeld stoorgeluid een niet vermijdbare en niet nauwkeurig vast te stellen invloed heeft, kunnen correlatietechnieken of antennesystemen uitkomst bieden.

De te realiseren nauwkeurigheid bij het vaststellen van het maximale geluidsniveau L_{Amax} is gelijk aan de nauwkeurigheid bij de bepaling van het equivalente geluidsniveau. Men dient echter rekening te houden met de mogelijke fluctuaties in de geluidsemissie en de daarmee samenhangende onzekerheid of tijdens de metingen het juiste maximale geluidsniveau is vastgesteld.

5.4.5 Afrondingen

De rekenkundige tussenresultaten worden gepresenteerd tot één cijfer achter de komma. De beoordelingsgrootheden worden opgegeven in hele dB's. Deze getallen worden afgerond conform NEN 1047. Hierbij geldt dat indien het af te ronden getal achter de komma op een 5 eindigt deze wordt afgerond naar het dichtstbijzijnde gehele even getal.

Dit betekent bijvoorbeeld dat 40,5 dB(A) wordt afgerond naar 40 dB(A) en 45,5 dB(A) naar 46 dB(A). Indien het eindresultaat een etmaalwaarde betreft (zie paragraaf 5.3) vindt afronding plaats voor de toepassing van de toeslag van 5 dB op het beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ voor de avondperiode.

→

6 Aspecten bij de uitvoering van metingen

6.1 Algemeen

In dit hoofdstuk worden aspecten behandeld die van algemeen belang zijn bij de uitvoering van metingen. In module B en C (respectievelijk methode I en II) wordt daarom veelal met een korte beschrijving volstaan.

6.2 Stoorgeluid

6.2.1 Algemeen

Stoorgeluid is al het geluid, dat niet van de te onderzoeken bron afkomstig is. Het geluid van de te onderzoeken bron wordt signaal genoemd. De sterkte van het stoorgeluid bepaalt mede de toe te passen methode. Stoorgeluid kan namelijk het meten op kortere afstand van de bron noodzakelijk maken. Geluid van een (deel)bron is immers alleen te bepalen indien zó dicht bij de (deel)bron wordt gemeten, dat het signaal het stoorgeluid afkomstig van de andere (deel)bronnen overheerst. Indien lage geluidsniveaus worden gemeten (30-50 dB(A)) is ook stoorgeluid veroorzaakt door de wind van belang: direct door windruis op het microfoonkapsel, indirect door het ruisen van bomen en dergelijke. Vooral als het signaal in enkele octaafbanden is geconcentreerd, kan, hoewel dit signaal goed hoorbaar is, het geluidsniveau in dB(A) toch mede bepaald worden door wind. Daarnaast kunnen geluiden van natuurlijke oorsprong in een octaafband aanzienlijke stoorniveaus opleveren (vogelgetsjilp: 4 kHz).

De bijdrage van het stoorgeluid is en blijft een onzekere factor. Daarom is het vereist de meetmethode en de meetcondities zo te kiezen, dat de invloed van het stoorgeluid minimaal is. Bij alle metingen moet het stoorgeluid kwalitatief worden beoordeeld.

6.2.2 Vermijden van stoorgeluid

Bij de selectie van de meetmethoden en het uitvoeren van de metingen dient veel aandacht te worden besteed aan het vermijden van stoorgeluid door:

- een geschikte plaats en tijdstip voor het uitvoeren van de metingen te kiezen (bijvoorbeeld rond een continu bedrijf in verband met verkeerslawaai 's nachts meten);
- de metingen te onderbreken tijdens incidenteel optredende stoorgeluiden, zoals passerend verkeer, vogels e.d.;
- geluidsbronnen, met uitzondering van de te onderzoeken bron, uit te schakelen;
- het gebruik van speciale apparatuur, zoals richtmicrofoons en intensiteitsmeters. Dit wordt in methode II behandeld.

Men dient te beseffen dat voor de beoordeling van het stoorgeluid de microfoonpositie maatgevend is. Op oorhoogte kan door afscherming en bodemeffecten een geheel andere geluidssituatie heersen dan bijvoorbeeld op 5 m hoogte.

Indien het niet mogelijk is het stoorgeluid te vermijden dan bieden zowel methode I als methode II de mogelijkheid te corrigeren voor het stoorgeluid.

6.2.3 Stoorgeluidscorrectie

De stoorgeluidscorrectie is beperkt tot maximaal 3 dB op het totale niveau of 7 dB in een octaafband (methode II). In het laatste geval mag door deze correctie het totale niveau niet met meer dan 3 dB gecorrigeerd worden.

Het niveau van het stoorgeluid moet zo mogelijk op verschillende manieren worden vastgesteld, onder andere door (in volgorde van afnemende nauwkeurigheid):

→

- de te onderzoeken bron, zo mogelijk intermitterend, aan en uit te zetten. Met name indien het stoorgeluid niet constant in de tijd is, kan door het intermitterend aan- en uitzetten van de bron in meerdere perioden het stoorgeluid worden vastgesteld;
- tegelijkertijd onder identieke omstandigheden het stoorgeluid te meten op een punt, dat verder van de bron verwijderd is (bijvoorbeeld op grotere afstand van de inrichting, maar op vergelijkbare afstand tot de verkeersweg als stoorgeluidsbron);
- emissiemetingen nabij de stoorbronnen te verrichten en de geluidsbijdrage daarvan op het immissiepunt door middel van overdrachtsberekeningen te bepalen.

6.3 Weersomstandigheden en meteoraam

De weersomstandigheden tijdens de metingen mogen een betrouwbare werking van de apparatuur niet in de weg staan of tot een geluidsoverdracht leiden die niet als representatief te beschouwen is. Metingen bij regen, sneeuw, mist of extreem lage of hoge temperatuur dienen derhalve te worden vermeden.

Windgeruis (direct en indirect door ritselen van bladeren) mag de meting niet beïnvloeden. Als algemene richtlijn geldt dat het windgeruisniveau tenminste 7 dB onder het te meten geluidsniveau moet liggen bij het uitvoeren van geluidsmetingen.

Als extra richtlijn gelden de in tabel A.6.1 gegeven maximale windsnelheden bij geluidsmetingen. Voor windgeruis (als vorm van stoorgeluid) mag in methode I niet worden gecorrigeerd.
In buitensituaties dient echter te allen tijde de windbol te worden gebruikt.

Geluidsdrukniveau groter dan	[dB(A)]	30	40	50	60
Windsnelheid tijdens de meting kleiner dan	[m/s]	2	4	6	8

TABEL A.6.1 *Maximaal toegestane windsnelheid op microfoonhoogte (richtwaarden)*

De meteorologische omstandigheden waaronder metingen mogen worden uitgevoerd, zijn gedefinieerd in het meteoraam voor industrielawaai.

Bij de methoden I en II zijn de eisen ten aanzien van de meteoraamcondities omschreven.

6.4 Typen geluid

Het onderscheiden van het type geluid is van belang voor de wijze waarop geluidsmetingen uitgevoerd moeten worden, bijvoorbeeld ten aanzien van de meetduur en de meetinstrumenten. Daarnaast is dit onderscheid van belang voor het eventueel toepassen van toeslagen (zie paragraaf 2.3).
Bij de karakterisering van industriegeluid onderscheidt deze Handleiding de volgende typen geluid.

<u>Continu geluid</u>
Een geluid met verwaarloosbaar kleine niveauvariaties. Voor gebruik in het kader van deze Handleiding wordt een spreidingsbreedte kleiner dan circa 6 dB aangehouden. Zie figuur A.6.1a.

<u>Fluctuerend geluid</u>
Een geluid waarvan het niveau voortdurend en in belangrijke mate varieert. De variaties kunnen zowel periodiek als niet-periodiek zijn. Zie figuur A.6.1b en A.6.1c.

<u>Intermitterend geluid</u>

→

Een geluid waarvan het niveau meerdere keren en vaak min of meer regelmatig abrupt terugvalt tot wezenlijk lagere niveaus, bijvoorbeeld dat van het omgevingsgeluid, waarbij het geluidsniveau tijdens de verhoging continu is, en aanhoudt gedurende een periode van 1 seconde of meer. Zie figuur A.6.1d.

Impulsachtig geluid
Een geluid dat bestaat uit geluidsstoten, die minder dan 1 seconde duren. Zie figuur A.6.1e.

Impulsachtig geluid met continu karakter
Een opeenvolging van geluidsstoten van vergelijkbaar niveau met tussenpozen van maximaal 0,2 seconde. Zie figuur A.6.1f.

Het meten en analyseren van impulsachtig geluid verdient de nodige aandacht. De bijdrage van impulsachtig geluid kan bijvoorbeeld met een aantal typen instrumenten niet correct worden gemeten. De zogenaamde crestfactor van de apparatuur kan onvoldoende zijn (indicatie op de meetapparatuur: overload).
De meting van impulsachtige geluiden dient dan ook bij voorkeur door deskundigen te worden uitgevoerd.

→

FIGUUR A.6.1 Voorbeelden van typen geluiden

De hierbovenaangegeven karakteristieken zijn:

a. Continu geluid
Chemisch bedrijf.

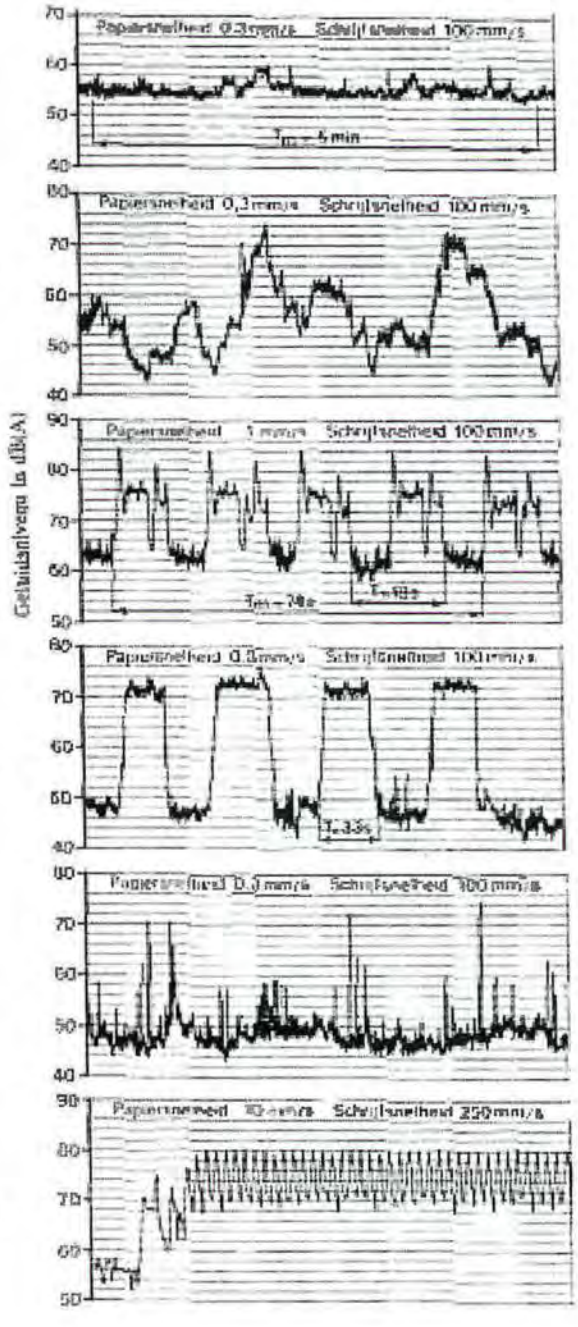
b. Fluctuerend geluid (niet periodiek)
Intern transport op opslagterrein.

c. Fluctuerend geluid (periodiek)
Vulmachine van blikken.

d. Intermitterend geluid
Beton verdichten.
Vooral de verhoogde waarden tijdens het trillen en de duur hiervan zijn belangrijk voor het L_{Aeq}.

e. Impulsachtig geluid
Constructiewerkplaats.
Meten en beoordelen vergt deskundigheid.

f. Impulsachtig geluid met continu karakter
Stansmachine. (in dit voorbeeld is het geluid bovendien periodiek).

5.1 Voorbeelden van typen geluiden

→

kterisering heeft betrekking op het verloop van het geluidsniveau in de tijd. Daarnaast is de frequentie-inhoud van belang.

Tonaal karakter
Het geluid kan een hoorbaar tonaal karakter bezitten. Hiervoor kan geen meettechnische definitie worden gegeven. Bij tonen kunnen door zogenaamde interferentieverschijnselen plaatselijk versterkingen optreden en soms zeer grote verzwakkingen. Deze kunnen in de tijd variëren (zwevingen). Interferenties treden op bij:
- bronnen die onderling sterke samenhang vertonen voor wat betreft de geluidsuitstraling (zogenaamde coherente bronnen). Voorbeeld: twee transformatoren vlak bij elkaar;
- reflecties tegen vlakken. Voorbeeld: in fabriekshallen of buiten boven de bodem.

Heeft een geluid een tonaal karakter en bevindt het meetpunt zich nabij een reflecterend vlak (bodem) dan zijn meer meetpunten vereist. Tijdens de meting dient de microfoon in het horizontale vlak over een lengte van circa 1,5 m heen en weer te worden bewogen. Ook hierbij dient het meten bij voorkeur aan deskundigen te worden overgelaten.

Tabel A.6.2 geeft een kwalitatief overzicht van de meetduur.

Type geluid	**Vereiste meetduur**
Continu	Kan zeer kort (voor dB(A)-metingen minimaal 1 minuut)
Intermitterend (aan/uit situatie)	Bij de diverse verhogingen dezelfde meetduur als bij continu geluid; kennis vereist over de lengte van de `aan'-periode
Fluctuerend/periodiek	Gelijk aan minimaal één periode, bij voorkeur enkele perioden van het geluid
Fluctuerend/niet-periodiek	Zodanig lang dat het resultaat uit de metingen bij L_{eq}-bepaling naar één waarde gaat (eventueel steekproefsgewijs)
Impulsachtig geluid met continu karakter	Kan zeer kort (voor dB(A)-metingen minimaal 1 minuut)
Impulsachtig geluid (incidentele geluidsstoten)	Kan als het impulsachtige geluid optreedt zeer kort zijn. Meestal speciale apparatuur vereist interpretatie door deskundigen
Tonaal karakter (hoorbare tonen) Kan kort (circa 1 minuut)	metingen herhalen met verplaatsing c.q. langzaam heen en weer bewegen van de microfoon

TABEL A.6.2 *Vereiste meetduur voor typen geluid (kwalitatief)*

Voor alle typen geluiden geldt dat de meetperiode per bedrijfssituatie zodanig lang moet worden gekozen, dat de uitkomst van de meting naar een vaste waarde gaat. Wijzigingen in het begintijdstip of de lengte van de meetperiode mogen de uitkomst niet beïnvloeden.

→

6.5 Meting maximale geluidsniveaus

Bij immissiemetingen onder meteoraamcondities worden de maximale geluidsniveaus L_{Amax} uit de hoogste meteraflezingen afgeleid door toepassing van de meteocorrectieterm (zie paragraaf 2.2.4). De meteocorrectieterm dient te worden toegepast voor de bron die bepalend is voor L_{Amax}, rekening houdend met de bronhoogte en afstand van die bron tot het meetpunt.
Men dient er evenwel op bedacht te zijn dat de bedrijfstoestanden die bepalend zijn voor de equivalente geluidsimmissieniveaus niet bepalend behoeven te zijn voor de maximale geluidsniveaus. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn indien regelmatig terugkerende en luidruchtige gebeurtenissen, zoals het verwisselen van stalen afvalcontainers, op een andere dag plaatsvinden dan op de dag waarop de representatieve bedrijfssituatie optreedt.

Indien de geluidsimmissie bepaald wordt door een broninventarisatie in combinatie met overdrachtsberekeningen, dient bij de brongerichte metingen ook aandacht aan de L_{Amax}-waarden van de afzonderlijke bronnen besteed te worden. Dit geldt met name voor die geluidsbronnen waarvan verwacht kan worden dat deze bepalend zijn voor de L_{Amax}-waarden op het beoordelingspunt.

Daarnaast dient bij de bepaling van de maximale geluidsniveaus uiteraard geen bedrijfstijdcorrectie toegepast te worden bij niet-continu in bedrijf zijnde bronnen.

6.6 Meting binnengeluidsniveaus

In bepaalde gevallen worden eisen gesteld aan de toelaatbare geluidsniveaus in geluidsgevoelige ruimten ten gevolge van geluidsbronnen buiten die ruimten.
Voor geluidsmetingen ter bepaling van die binnenniveaus gelden de volgende regels.

- de microfoon van het meetinstrument bevindt zich op een afstand van tenminste 1 m van muren, 1,5 m van ramen en 1,5 m boven de vloer;
- teneinde de verstoring door staande golven te verminderen, is het noodzakelijk op tenminste drie punten te meten. De gemeten waarden moeten energetisch worden gemiddeld om het gestandaardiseerd immissieniveau L_i te verkrijgen;
- metingen moeten worden uitgevoerd bij gesloten ramen, buitendeuren en ventilatievoorzieningen;
- stoorgeluidsbijdragen ten gevolge van geluidsbronnen binnen de ruimte zelf (koelkast, c.v.-installatie e.d.) dienen geminimaliseerd te worden. De eventueel aanwezige mechanische ventilatie dient voorzover mogelijk buiten werking te worden gesteld;
- geluiden ten gevolge van weersomstandigheden buiten (regen, wind) mogen de metingen niet verstoren.

Omdat het geluidsniveau in een ruimte afhankelijk is van de ruimte-akoestische parameters moeten bij het opstellen van eisen aan het geluidsniveau ook de afmetingen en de nagalmtijd van die ruimte worden vermeld. De meetresultaten worden genormaliseerd op een nagalmtijd van 0,5 seconde. Indien deze gegevens niet verwerkt worden, dan zijn afwijkingen mogelijk tot 5 dB en kan een eenduidige beoordeling van de situatie discutabel zijn.
Bij sterk laagfrequent geluid kunnen bij binnengeluidsmetingen grote meetonnauwkeurigheden optreden. De metingen moeten dan ook als indicatief worden bestempeld.

Indien de binnengeluidsniveaus veroorzaakt worden door niet-aanliggende inrichtingen dienen de metingen binnen het meteoraam plaats te vinden. Deze voorwaarde geldt niet bij metingen van binnengeluidsniveaus ten gevolge van geluidsbronnen in bijvoorbeeld aanliggende bedrijfsruimten van inrichtingen of andere geluidstransmissiesituaties waarbij weersomstandigheden geen rol kunnen spelen.

→

7 Aspecten bij de beoordeling

7.1 Algemeen

In dit hoofdstuk worden de stappen toegelicht die nodig zijn om de beoordelingsgrootheden te bepalen. Allereerst worden daartoe enige begrippen gegeven die van belang zijn bij het vaststellen van de geluidsimmissie op een locatie. Vervolgens wordt beschreven hoe uit de geluidsimmissieniveaus de beoordelingsgrootheden worden bepaald. In tabel A.7.1 is een samenvatting gegeven van de rekenmethodiek van methode I en II. Voor de specifieke formules waarmee de beoordelingsgrootheden kunnen worden berekend, wordt verwezen naar de beschrijvingen van methode I en methode II.

7.2 Begrippen

7.2.1 Tijdsperioden

De meting of berekening, alsmede de wettelijke beoordeling van industriegeluid hebben doorgaans betrekking op een equivalent geluidsniveau over een bepaalde periode. In het kader van deze Handleiding worden de volgende perioden gehanteerd:

Meetperiode T_m
Het tijdsinterval waarover het geluid daadwerkelijk gemeten wordt (door middeling van de gekwadrateerde geluidsdrukken; zie ook paragraaf 2.2.1).

Beoordelingsperiode T_o
Het tijdsinterval dat relevant is voor de beoordeling van het geluid. Dit betreft in het algemeen de dag-, avond- en/of nachtperiode (zie ook paragraaf 7.2.3).

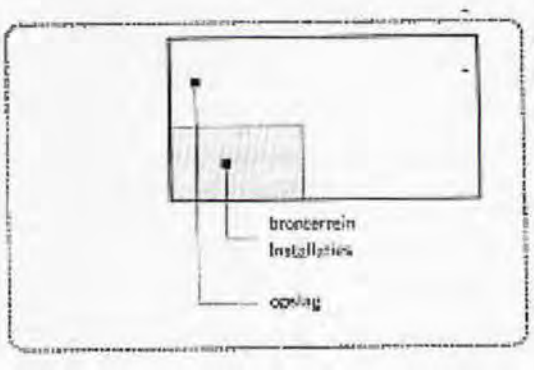
Bedrijfsperiode T_b
Het tijdsinterval waarin een bepaalde en gespecificeerde bedrijfstoestand binnen een beoordelingsperiode optreedt.

Voorbeeld: Een generator is van 06.00 tot 12.00 uur in bedrijf. De bedrijfsperiode gedurende de nachtperiode is van 06.00 tot 07.00 uur (T_b = 1 uur). Gedurende de dag is de bedrijfsperiode van 07.00 tot 12.00 uur (T_b = 5 uur). Hoewel de bedrijfssituatie niet verandert, worden twee bedrijfsperioden onderscheiden.

7.2.2 Geometrische parameters

Bij de reken- en meetmethoden wordt een aantal geometrische parameters gehanteerd. De belangrijkste worden zowel in de tekst als in figuur A.7.1 en A.7.2 toegelicht.

- industrieterrein: terrein bestaande uit een of meerdere fabrieksterreinen al of niet gezoneerd ex Wgh;
- fabrieksterrein: terrein waarop een industriële inrichting is gevestigd;
- bronterrein: het deel van het fabrieksterrein, waarbinnen de geluidsbronnen staan opgesteld (let op onderscheid brongebied, zie paragraaf 7.1.3).

→

FIGUUR A.7.1 *De onderverdeling van een industrieterrein*

Broncentrum B
Het geometrisch zwaartepunt van het bronterrein, tenzij aangetoond kan worden dat slechts een deel van de bronnen van belang is. In dat geval wordt het broncentrum te midden van deze bronnen gelokaliseerd.

Brondiameter d
De grootste horizontale afstand binnen het bronterrein. Als echter de verticale afmetingen groter zijn dan de horizontale bronafmetingen, is de grootste verticale afmeting maatgevend.

Bronhoogte h_b
Bronhoogte ten opzichte van het plaatselijk maaiveld (bij bronnen die in verticale richting uitgestrekt zijn, wordt bij berekeningen de bronhoogte van de vervangende puntbron op tweederde deel van de hoogte gekozen).
Voorbeelden: Een kleine hijskraanmotor op 9 m hoogte: h_b = 9 m
Een geluidsafstralende fabriekswand van 15 m hoogte: h_b = 10 m

Beoordelingshoogte h_o
Hoogte van het beoordelingspunt boven het plaatselijke maaiveld.

N.B. De meethoogte betreft de hoogte van een meetpunt, bijvoorbeeld bij een referentiepunt.

Immissiepunt I
Het punt waar de geluidsimmissie wordt bepaald.

Bron-ontvanger-afstand r_i
Afstand tussen broncentrum en immissiepunt.

Referentieafstand r_{ref}
Afstand tussen broncentrum en referentiepunt.

Meetafstand bij emissiemetingen R
De kortste afstand van het meetpunt tot de buitenste begrenzing van de bron bij rondom- metingen en aangepast meetvlak. Bij emissiemetingen aan geconcentreerde bronnen is R de afstand van het meetpunt tot het broncentrum.

FIGUUR A.7.2 *Toelichting op B, l, r_i, R en d*

7.2.3 Bodemtypen en bodemgebieden

De geluidsoverdracht wordt sterk bepaald door de akoestische eigenschappen van de bodem. Er worden twee typen bodem onderscheiden: hard en absorberend. Voorbeelden van een harde bodem zijn: water, beton, asfalt, bestratingen. Voorbeelden van een absorberende bodem zijn: grasland, begroeide bodems, landbouwgrond.

Bij meethoogten kleiner dan 5 m kan bij een absorberende bodem, zoals gras, bouwland en dergelijke, een grote geluidsverzwakking ontstaan in een breed frequentiegebied tussen circa 100 en circa 1000 Hz, het zogenaamde bodemeffect. Boven harde bodems treedt dit effect in een smaller frequentiegebied op. Dit betekent dat het geluidsimmissieniveau op een bepaalde afstand van een geconcentreerde bron bij een harde bodem hoger is dan bij een absorberende bodem.

Het bodemeffect boven absorberende bodems wordt vaak verstoord door de aanwezigheid van geluidsverstrooiende objecten. Dit verschijnsel doet zich vooral voor op industrieterreinen waarop veel installaties staan en opslag aanwezig is. In de woonomgeving is door afscherming en verstrooiing door meervoudige reflecties tegen omringende huizen, schuurtjes, geparkeerde auto's e.d. het effect van de bodem ook minder sterk dan theoretisch wordt verwacht. Tot nu toe is het noch mogelijk, noch zinvol gebleken een meer verfijnde indeling van bodemtypen te maken voor zeer nauwkeurige berekeningen van bodemeffecten in het type reken- en meetmethoden van deze Handleiding.

Het bodemeffect is sterk afhankelijk van de meetsituatie, het weer en de bodemgesteldheid.

Blijkt een bodem voor een gedeelte hard te zijn dan kan met methode II lineair tussen het effect van een harde en absorberende bodem worden geïnterpoleerd.

In een overdrachtsberekening zijn niet alle delen van de bodem tussen bron en immissiepunt van belang. Bij grote afstanden zijn met name de bodems in de omgeving van de bron en de ontvanger maatgevend voor de bodemeffecten. Voor overdrachtsberekeningen worden derhalve drie gebieden onderscheiden:

<u>Brongebied</u>
Gebied dat begint bij de bron en zich uitstrekt in de richting van het immissiepunt over een lengte van 30 h_b, met dien verstande dat als $r_i < 30\ h_b$ de lengte gelijk is aan r_i.

<u>Ontvangergebied</u>
Gebied dat begint bij de ontvanger en zich uitstrekt in de richting van de bron over een lengte van 30 h_o met dien verstande dat als $r_i < 30\ h_o$ de lengte gelijk is aan r_i.

<u>Middengebied</u>
Gebied tussen het bron- en het ontvangergebied.

→

Voor $r_i \leq 30\ (h_b + h_o)$ is er geen middengebied en overlappen het bron- en ontvangergebied elkaar gedeeltelijk of geheel.

Zie voor een nadere toelichting figuur A.7.3.

FIGUUR A.7.3 *Onderverdeling bodemgebieden*

7.2.4 Immissierelevante bronsterkte L_{WR}

Voor de immissie van geluid, afkomstig van fabrieken en installaties, is bij geluidsoverdracht buiten alleen het geluid dat in ongeveer horizontale richtingen wordt afgestraald van belang; meestal is het geluid dat afgestraald wordt in de hoek tussen 0° en 20° boven de horizontaal bepalend. In de akoestische handboeken wordt vaak met het totale akoestische vermogen van de bron gewerkt. Bij industriële bronnen wordt weinig aandacht besteed aan de richtingsafhankelijkheid van de geluidsafstraling. Dit vormt geen probleem als de geluidsbronnen in elke richting evenveel geluid afstralen (een zogenaamde monopool). Vele industriële bronnen zijn echter geen monopool, maar stralen richtingsafhankelijk af. Dit wordt geïllustreerd en toegelicht in figuur A.7.4.

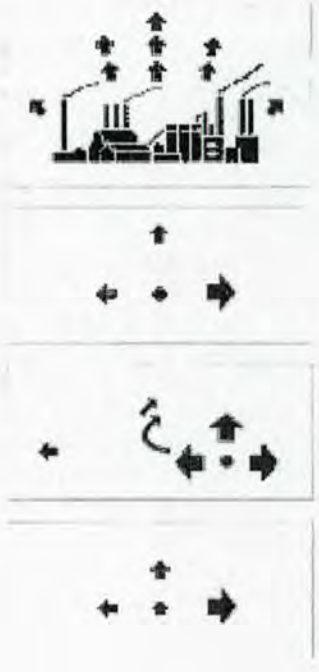
→

a. Bij grote industriecomplexen wordt door verstrooiing en absorptie op het industrieterrein meer geluid in verticale dan in horizontale richting uitgestraald.

b. De gevels van gebouwen kunnen verschillende geluidsreducerende eigenschappen hebben.

c. Afscherming in combinatie met reflectie tegen achterliggende objecten.

d. De bron zelf straalt richtingsafhankelijk uit.

FIGUUR A.7.4 *De vier voornaamste oorzaken van richtingsafhankelijke uitstraling door industriële bronnen*

Voor overdrachtsberekeningen is alleen de geluidsuitstraling in de richting van de ontvanger (direct of via een reflectie) relevant. Om rekentechnische redenen is daarom het begrip immissierelevante bronsterkte LWR gedefinieerd:
De bronsterkte L_{WR} is gelijk aan het geluidsvermogen van een monopool, die op plaats van de bron gedacht wordt en in de beschouwde richting dezelfde geluidsdrukniveaus veroorzaakt als de werkelijke bron. Het effect van de bodem wordt niet bij de bron maar bij de overdracht in rekening gebracht.
Een industriële bron kan dus voor verschillende richtingen verschillende bronsterkten hebben.
Bij het vaststellen van de bronsterkte is het nodig de elementen aan te geven, die tot de bron worden gerekend. Afschermingen en reflecties nabij de bron kunnen of bij de bron of bij de overdracht in rekening worden gebracht.

De immissierelevante bronsterkte van een bron met een specifieke richtingskarakteristiek (bijvoorbeeld stralende vlakken) wordt uit het totale geluidsvermogenniveau, L_W, afgeleid door een richtingsindex DI in rekening te brengen volgens:
In figuur A.7.5 zijn ter illustratie vijf voorbeelden gegeven. Eenvoudigheidshalve is hierbij de luchtdemping buiten beschouwing gelaten.

→

A. Algemeen

1. Bron in een akoestisch vrij veld

$L_{WR} = L_p + 10\log 4\pi R^2$

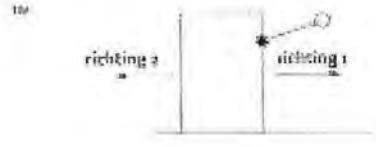

Bron boven een bodem
$L_{WR} = L_p + 10\log 4\pi R^2 + D_{bodem}$

2. Bron hoog in de wand van een gebouw
$L_{WR1} = L_p + 10\log 4\pi R^2$

$L_{WR1} > L_{WR2}$

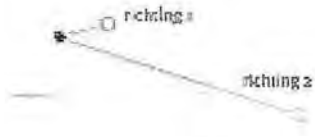

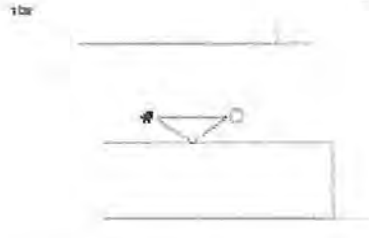
Idem, maar nabij grond
$L_{WR} = L_p + 10\log 4\pi R^2 + D_{bodem}$

$L_{WR1} > L_{WR2}$

3. Bron op het dak van een gebouw, hoog geplaatst
LWR = $L_p + 10\log 4\pi R^2$
Voorkeur onder 3-12°. Echter bij een immissiepunt dat laag ligt ten opzichte van bron: immissierelevant

Idem, nabij het dakvlak geplaatst
$L_{WR} = L_p + 10\log 4\pi R^2 + D_{bodem}$
(dakvlak is bodem)

FIGUUR A.7.5 *Voorbeelden van de berekening van de immissierelevante bronsterkte* L_{WR}

→

B. Specifieke toepassingen (alleen methode II)

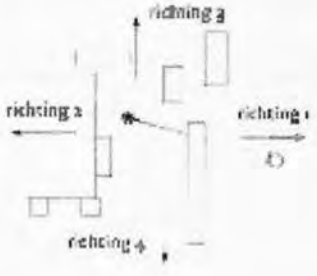
4. Schoorsteen
$L_{WR} = L_p + 10 \log 4\pi R^2$
Als $l < d/2$ geldt $L_{WR1} = L_W + 3$ dB en $L_{WR2} < L_{WR1}$ met d de diameter van de schoorsteenopening
Als $l > d/2$ geldt $L_{WR1} = L_{WR2}$

5. Geconcentreerde bron(nen) temidden van reflecterende en afschermende objecten

Zijaanzicht:

$L_{WR1} = L_p + 10 \log 4\pi R^2 + D_{bodem}$

Bovenaanzicht:

$L_{WR1} \neq L_{WR2} \neq L_{WR3} \neq L_{WR4}$

FIGUUR A.7.5 (VERVOLG) *Voorbeelden van de berekening van de immissierelevante bronsterkte L_{WR}*
Bij voorbeeld 5 wordt een immissierelevante bronsterkte bepaald uit meting op enige afstand. In deze bronsterkte is het effect van lokale afschermingen en reflecties verdisconteerd. Als echter een akoestisch rekenmodel wordt opgesteld waarin, naast voornoemde L_{WR}, alle afschermende en reflecterende objecten zijn opgenomen, is het niet juist de L_{WR} uit het voorbeeld op te nemen als bronsterkte van de puntbron. Deze bronsterkte is namelijk al gecorrigeerd voor de afschermingen en reflecties; het berekende geluidsimmissieniveau zal daardoor te laag uitkomen. De bronsterkte die in een rekenmodel inclusief objecten wordt gebruikt, dient vastgesteld te worden volgens één van de andere voorbeelden (1 tot en met 4).

7.3 Bepaling beoordelingsgrootheden

7.3.1 Bepaling langtijdgemiddeld deelgeluidsniveau $L_{Aeqi,LT}$

De representatieve bedrijfssituatie kan bestaan uit verschillende bedrijfstoestanden (zie ook paragraaf 5.2). Per bedrijfstoestand wordt het immissieniveau bepaald uit het energetisch gemiddelde van de gemeten (geldige) geluidsniveaus $L_{Aeq,T}$, zo nodig per meting gecorrigeerd voor stoorgeluid.
De (energetische) middeling van geluidsniveaus geschiedt volgens de formule:

(7.2)

$$L = 10\log\left(\frac{1}{N}\sum_{x=1}^{N} 10^{\frac{L_x}{10}}\right)$$

met N = aantal metingen
L_x = equivalente geluidsniveau van meting x

Omdat het immissieniveau vastgesteld wordt onder meteoraamcondities, wordt dit niveau het gestandaardiseerde immissieniveau L_i genoemd.
Wanneer de metingen en uitwerkingen zijn uitgevoerd in frequentiebanden, kan hieruit het gestandaardiseerde immissieniveau in dB(A) worden berekend door de A-gewogen geluidsniveaus in de beschouwde frequentiebanden energetisch te sommeren.
Wanneer de metingen direct in dB(A) zijn uitgevoerd, wordt hieruit direct het A-gewogen gestandaardiseerde immissieniveau L_i per bedrijfstoestand verkregen.

Het langtijdgemiddeld deelgeluidsniveau $L_{Aeqi,LT}$ in dB(A) ten gevolge van een bepaalde bedrijfstoestand i wordt bepaald uit het A-gewogen gestandaardiseerde immissieniveau volgens de formule:

$$L_{Aeqi,LT} = L_i - C_b - C_m - C_g \qquad (7.3)$$

In het volgende wordt op de verschillende termen in formule 7.3 ingegaan.

De bedrijfsduurcorrectieterm C_b
De bedrijfsduurcorrectieterm brengt de periode T_b in rekening zolang de bedrijfstoestand tijdens een beoordelingsperiode T_0 (dag, avond, nacht) blijft bestaan.

Hierbij worden de volgende beoordelingsperioden aangehouden, tenzij uitdrukkelijk anders vermeld:
- dagperiode: 07.00-19.00 uur; T_0 = 12 uur
- avondperiode: 19.00-23.00 uur; T_0 = 4 uur
- nachtperiode: 23.00-07.00 uur; T_0 = 8 uur

De meteocorrectieterm C_m
De wijze waarop deze wordt bepaald, wordt per methode aangegeven; zie voor methode I paragraaf 3.5.5 en voor methode II paragraaf 3.4.3.
Voor methode II bestaat tevens de mogelijkheid om indien de meting een bronterrein betreft dat onder een zichthoek $\Psi > 120°$ vanuit het immissiepunt wordt gezien en waarbij geldt $r_i > 10\ (h_b + h_o)$, metingen te corrigeren voor een meteogemiddelde situatie. De metingen dienen dan plaats te vinden bij windrichtingen die gelijkmatig zijn verdeeld over deze zichthoek.

De gevelcorrectieterm C_g
Tenzij uitdrukkelijk anders gespecificeerd, wordt het niveau van het invallend geluid (dus zonder bijdrage van reflectie tegen een achterliggende gevel) bepaald. Indien het meetpunt direct vóór een gevel is gesitueerd, wordt op het gestandaardiseerde immissieniveau L_i een procedurele gevelcorrectieterm C_g van 3 dB in mindering gebracht om het invallende geluid te bepalen (zie figuur A.7.6). De in figuur A.7.6 aangegeven afstand van 2 m voor de gevel dient bij metingen in acht te worden genomen.

In het geval dat door het bevoegd gezag uitdrukkelijk wordt aangegeven dat inclusief gevelreflectie moet worden beoordeeld, dient de meetlocatie bij voorkeur zodanig te zijn gekozen dat deze gevelreflectie wordt

→
gemeten.

Dwarsdoorsnede huis 1: C_g = 3 dB voor de onderste microfoon c.q. beoordelingspositie
C_g = 0 dB ($\alpha < 70°$) voor de bovenste microfoon c.q. beoordelingspositie
Dwarsdoorsnede huis 2: C_g = 3 dB ($\alpha >= 70°$)
Dwarsdoorsnede huis 3: C_g = 3 dB

FIGUUR A.7.6 *Toelichting op gevelreflectie*

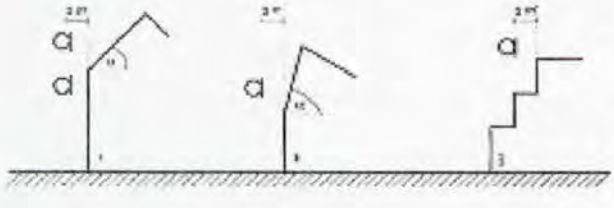
7.3.2 Toeslag voor bijzondere geluiden K_x

Wanneer op het beoordelingspunt binnen het totaal aanwezige geluidsniveau vanwege de betreffende inrichting een geluid met een duidelijk tonaal of een impulsachtig karakter kan worden waargenomen, wordt op het langtijdgemiddeld deelgeluidsniveau van de betreffende bedrijfstoestand met dit specifieke karakter een toeslag berekend van:

- tonaal: K_1 = 5 dB;
- impuls: K_2 = 5 dB.

Per bedrijfstoestand kan maar één toeslag worden toegepast. Zie voor de toepassing van dergelijke toeslagen ook de uiteenzetting in paragraaf 2.3.

Wanneer op een beoordelingspunt binnen het totaal aanwezige geluidsniveau, vanwege de betreffende inrichting geluid met een duidelijk muziekkarakter wordt waargenomen, dan wordt op het langtijdgemiddeld deelgeluidsniveau van de betreffende bedrijfstoestand een toeslag berekend van: K_3 = 10 dB.
Indien deze toeslag wordt toegepast, wordt voor deze bedrijfstoestand geen toeslag meer voor tonaal en/of impulsgeluid toegepast.

7.3.3 Bepaling beoordelingsniveau L_{etmaal}

Indien diverse bedrijfstoestanden binnen één beoordelingsperiode optreden, worden voor de bepaling van het beoordelingsniveau de langtijdgemiddeld deelgeluidsniveaus energetisch gesommeerd. In algemene zin geschiedt een energetische sommatie van geluidsniveaus volgens formule 7.4.

→

(7.4)

$$L = 10\log\left(\sum_{x=1}^{N} 10^{\frac{L_x}{10}}\right)$$

met N = aantal bedrijfstoestanden
L_x = equivalente geluidsniveau van bedrijfstoestand

Als de verschillende bedrijfstoestanden wel in dezelfde beoordelingsperiode maar niet in hetzelfde etmaal optreden, mogen de desbetreffende niveaus niet (energetisch) gesommeerd worden. Dan dient eerst per beoordelingsperiode (dag, avond en nacht) het beoordelingsniveau te worden bepaald. De beoordelingsperiode met het hoogste beoordelingsniveau is in dat geval bepalend voor de representatieve bedrijfssituatie.

Het beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ wordt voor de verschillende beoordelingsperioden vastgesteld:
- dagperiode: $L_{dag} = L_{Ar,LT}$; (07.00-19.00 uur);
- avondperiode: $L_{avond} = L_{Ar,LT}$; (19.00-23.00 uur);
- nachtperiode: $L_{nacht} = L_{Ar,LT}$; (23.00-07.00).

De etmaalwaarde L_{etmaal} alsmede de geluidsbelasting B_i is de hoogste van de volgende drie waarden:
- L_{dag};
- L_{avond} +5 dB;
- L_{nacht} +10 dB.

Voor zonebeheer en hogere waardeprocedures wordt altijd het invallend geluidsniveau bedoeld en worden geen toeslagen voor impulsachtig, tonaal of muziekgeluid toegepast.

7.3.4 Rekenschema

In tabel A.7.1 zijn ter informatie de achtereenvolgende stappen ter bepaling van het beoordelingsniveau $L_{Ar,LT}$ en L_{Amax} in de vorm van een rekenschema samengevat. In de modules B en C wordt hierop nader ingegaan.

7.3.5 Bepaling maximale geluidsniveau L_{Amax}

Het maximale A-gewogen geluidsniveau wordt onder meteoraamcondities gemeten in de meterstand 'fast'. Op het gemeten maximale geluidsniveau $L_{i,max}$ wordt de meteocorrectieterm C_m toegepast voor het verkrijgen van de beoordelingsgrootheid L_{Amax}. Tot een afstand van r_i = 150 m bedraagt de meteocorrectie C_m meestal minder dan 4 dB. De C_m-waarde betreft de bron die het maximale niveau veroorzaakt.

Bij de gemeten waarde dient te worden vermeld waardoor het maximale niveau wordt veroorzaakt.

7.3.6 Bepaling binnengeluidsniveaus

7.3.6.1 Binnengeluidsniveaus ten gevolge van niet-aanliggende inrichtingen

De Wet geluidhinder kent voorschriften omtrent geluidsniveaus in geluidsgevoelige ruimten van een woning of in andere geluidsgevoelige bestemmingen. De Wet geluidhinder beperkt zich ten aanzien van industrielawaai tot gezoneerde industrieterreinen, waarbij het binnenniveau in het kader van saneringssituaties aan de orde kan komen.

Daarnaast kent de Handreiking industrielawaai en vergunningverlening bepalingen omtrent het

→

geluidsniveau in een woning of andere geluidsgevoelige bestemmingen, bijvoorbeeld ten aanzien van de verkeersaantrekkende werking van een inrichting (indirecte hinder).

De eisen die gesteld worden aan de binnengeluidsniveaus beogen een aanvaardbare geluids- situatie binnen te waarborgen in situaties waarin hogere geluidsbelastingen buiten voor de gevel zijn toegelaten.

Uit meetgegevens worden, rekening houdend met de representatieve bedrijfssituatie, de binnenniveaus op overeenkomstige wijze vastgesteld als voor de bepaling van de geluidsniveaus op de gevel van de betreffende geluidsgevoelige bestemming is voorgeschreven. De meetresultaten worden gecorrigeerd met dezelfde meteocorrectieterm die geldt bij de beoordeling van het geluidsniveau op de gevel van de betreffende geluidsgevoelige bestemming.

In dit kader is uiteraard geen sprake van een gevelcorrectieterm C_g.

7.3.6.2 Binnengeluidsniveaus ten gevolge van aanliggende inrichtingen

Voor het meten van geluidsniveaus ten gevolge van activiteiten in aanliggende inrichtingen gelden gelijke voorwaarden als voor de binnenniveaumetingen van niet-aanliggende inrichtingen, behoudens dat het meteoraam en de meteocorrectieterm C_m hier niet van toepassing zijn.

→

Omschrijving	Groot heid	Bewerking	Parameters
Gemeten equivalent geluidsniveau voor bedrijfstoestand i	$L_{Aeq,T}$	zonodig stoorgeluidscorrectie per meting, bij meerdere metingen energetisch middelen	$L_i = L_i^* - C_{stoor}$
Gestandaardiseerd immissieniveau voor bedrijfstoestand i	L_i	zonodig stoorgeluidscorrectie per meting, bij meerdere metingen energetisch middelen op referentiepunt (methodel)* $L_i = L_{i,ref} - C_{ref}$	$C_{stoor} = -10\log\left(1 - 10^{\frac{L_{stoor} - L_1^*}{10}}\right)$ met L_i^* is geluidsniveau inclusief stoorgeluid $C_{ref} = 20\log\left(\frac{r_i}{r_{ref}}\right) + 0{,}004(r_i B r_{ref}) + K_4$ met: K_4 = 0 dB als harde bodem K_4 = 0 dB als absorberende bodem en h_o >= 2,5 m K_4 = -1,5 dB als absorberende bodem en h_o < 2,5 m
Langtijdgemiddeld deelgeluidsniveau voor bedrijfstoestand i	$L_{Aeq,LT}$	$L_{Aeq,LT} = L_i - C_b - C_m - C_g$	$C_b = -10\log\frac{T_b}{T_o}$ per etmaalperiode C_m = 0 dB als $r_i \leq 10.(h_b + h_o)$ $C_m = 5 - 50\,(h_b + h_o)/r_i$ als $r_i > 10\,(h_b + h_o)$ invallend geluid: C_g = 3 dB indien L_i gemeten op 2 m voor gevel

→

Langtijdgemiddeld deelbeoordelingsniveau voor bedrijfstoestand i	$L_{Ari,LT}$	$L_{Ari,LT} = L_{Aeqi,LT} + K_x$	tonaal K_1 = 5 dB impuls K_2 = 5 dB muziek K_3 = 10 dB; $K_1 + K_2 \leq 5$; $K_1 + K_2 + K_3 \leq 10$ **N.B.** slechts één toeslag wordt gehanteerd in een combinatie van bovenstaande parameters
Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau	$L_{Ar,LT}$	$L_{Ar,LT}=10\log\left[\sum_{i=1}^{N} 10^{\frac{L_{Ar,LT}}{10}}\right]$ $L_{dag} = L_{Ar,LT}$ $L_{avond} = L_{Ar,LT}$ $L_{nacht} = L_{Ar,LT}$	met N: aantal bedrijfstoestanden dag: 07.00-19.00 uur avond: 19.00-23.00 uur nacht: 23.00-07.00 uur
Etmaalwaarde (is gelijk aan geluidsbelasting B_i)	L_{etmaal}	Hoogste waarde van L_{dag}; L_{avond} +5 dB; L_{nacht} +10 dB	
Maximaal geluidsniveau	L_{Amax}	Maximaal geluidsniveau verminderd met meteocorrectieterm C_m	
* Bij methode II andere systematiek bij referentiepuntmeting; zie module C.			

TABEL A.7.2 *Rekenschema ter bepaling van beoordelingsgrootheden*

→

Literatuurlijst

[A.1] `Handreiking industrielawaai en vergunningverlening', Ministerie VROM (oktober 1998)

[A.2] Ir. 5.1.2e, Ing. 5.1.2e, `Richtlijnen voor de karakterisering en meting van omgevingsgeluid', ICG-rapport IL-HR-15-01 (1981)

[A.3] `Circulaire Schietlawaai', Ministerie VROM (1979)

[A.4] ISO 7196: 1995 `Acoustics-Frequency-Weighting characteristics for infrasound measurements'

[A.5] NSG-richtlijn laagfrequent geluid, Nederlandse Stichting Geluidshinder (1999)

ECLI:NL:RVS:2021:2839

Instantie	Raad van State
Datum uitspraak	15-12-2021
Datum publicatie	17-12-2021
Zaaknummer	201908108/1/R3
Rechtsgebieden	Bestuursrecht
Bijzondere kenmerken	Tussenuitspraak bestuurlijke lus
Inhoudsindicatie	Bij besluit van 7 oktober 2019 heeft de raad van de gemeente Ooststellingwerf het bestemmingsplan "Motorcrossterrein De 5.1.2e " vastgesteld. Met het bestemmingsplan wordt een bestaand motorcrossterrein van MSV De 5.1.2e op het perceel 5.1.2e in Makkinga, als zodanig bestemd. Het bestemmingsplan maakt, op hoofdlijnen, motorcrosstrainingen en motorcrosswedstrijden mogelijk. De motorcrosstrainingen mogen plaatsvinden op woensdagmiddag en zondagochtend, voor ten hoogste drie aangesloten uren. De motorcrosswedstrijden mogen drie keer per jaar plaatsvinden, op zondag in de dagperiode, voor ten hoogste negen uren per dag. Verder maakt het plan activiteiten mogelijk die ondergeschikt zijn aan de motorcrosstrainingen en -wedstrijden, zoals dagrecreatief medegebruik en veldsporten. [appellant] woont op het perceel [locatie] in Makkinga. Zijn woning ligt op een afstand van ongeveer 152 m van het motorcrossterrein. [appellant] kan zich niet met het plan verenigen.
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl OGR-Updates.nl 2021-0233 JOM 2021/554 Module Ruimtelijke ordening 2021/8558 Milieurecht Totaal 2022/7354 JOM 2022/11 JM 2022/17 met annotatie van 5.1.2e Jurisprudentie Grondzaken 2022/22

Uitspraak

201908108/1/R3.

Datum uitspraak: 15 december 2021

AFDELING

BESTUURSRECHTSPRAAK

Tussenuitspraak met toepassing van artikel 8:51d van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: de Awb) in het geding tussen:

[appellant A] en [appellant B] (hierna tezamen en in enkelvoud: [appellant]), beiden wonend te Makkinga, gemeente Ooststellingwerf,

appellanten,

en

de raad van de gemeente Ooststellingwerf,

verweerder.

Procesverloop

Bij besluit van 7 oktober 2019 heeft de raad het bestemmingsplan "Motorcrossterrein De 5.1.2e " vastgesteld.

Tegen dit besluit heeft [appellant] beroep ingesteld.

De raad heeft een verweerschrift ingediend.

De Stichting Advisering Bestuursrechtspraak voor Milieu en Ruimtelijke Ordening (hierna: de STAB) heeft desverzocht een deskundigenbericht uitgebracht. [appellant], de raad en motorsportvereniging "De 5.1.2e " (hierna: MSV De 5.1.2e), hebben hun zienswijze daarop gegeven.

[appellant] en de raad hebben nadere stukken ingediend.

De Afdeling heeft de zaak op een zitting behandeld op 26 april 2021, waar [appellant], vergezeld door [gemachtigde A], bijgestaan door 5.1.2e rechtsbijstandverlener te Apeldoorn, en de raad, vertegenwoordigd door 5.1.2e , vergezeld door 5.1.2e en 5.1.2e bijgestaan door 5.1.2e , advocaat te Almelo, zijn verschenen. Op de zitting is MSV De 5.1.2e , vertegenwoordigd door [5.1.2e], via videoverbinding, [gemachtigde C] en [gemachtigde D], bijgestaan door 5.1.2e , advocaat te Heerenveen, als partij gehoord.

Overwegingen

Bestuurlijke lus

1. Artikel 8:51d van de Awb luidt: "Indien de bestuursrechter in hoogste aanleg uitspraak doet, kan hij het bestuursorgaan opdragen een gebrek in het bestreden besluit te herstellen of te laten herstellen. []"

Inleiding

2. Met het bestemmingsplan wordt een bestaand motorcrossterrein van MSV De 5.1.2e op het perceel 5.1.2e in Makkinga, als zodanig bestemd.

Aan het motorcrossterrein is de bestemming "Sport - Motorcrossterrein" toegekend, waarbij de hoofdcrossbaan en het tussengelegen trial- en enduroparcours zijn aangeduid met "specifieke vorm van sport - motorcrossbaan". De beginnerscrossbaan is voorzien van de aanduiding "specifieke vorm van sport - beginnerscrossbaan". Ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van sport - verzorgingsterrein" is een verzorgingsterrein ten behoeve van de motorcross toegestaan.

Het bestemmingsplan maakt, op hoofdlijnen, motorcrosstrainingen en motorcrosswedstrijden mogelijk. De motorcrosstrainingen mogen plaatsvinden op woensdagmiddag en zondagochtend, voor ten hoogste drie aangesloten uren. De motorcrosswedstrijden mogen drie keer per jaar plaatsvinden, op zondag in de dagperiode, voor ten hoogste negen uren per dag. Verder maakt het plan activiteiten mogelijk die ondergeschikt zijn aan de motorcrosstrainingen en -wedstrijden, zoals dagrecreatief medegebruik en veldsporten.

3. [appellant] woont op het perceel [locatie] in Makkinga. Zijn woning ligt op een afstand van ongeveer 152 m van het motorcrossterrein. [appellant] kan zich niet met het plan verenigen, onder meer omdat de activiteiten op het motorcrossterrein volgens hem onevenredig veel geluidhinder ter plaatse van zijn perceel tot gevolg hebben.

Toetsingskader

4. Bij de vaststelling van een bestemmingsplan moet de raad bestemmingen aanwijzen en regels geven die de raad uit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening nodig acht. De raad heeft daarbij beleidsruimte en moet de betrokken belangen afwegen. De Afdeling beoordeelt aan de hand van de beroepsgronden of het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan in overeenstemming is met het recht. De Afdeling stelt niet zelf vast of het plan in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening, maar beoordeelt aan de hand van de beroepsgronden of de raad zich in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat het plan strekt ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening.

5. De van belang zijnde planregels zijn opgenomen in de aangehechte bijlage die deel uitmaakt van deze uitspraak.

Vooringenomenheid

6. [appellant] betoogt dat de raad het besluit tot vaststelling van het bestemmingsplan in strijd met het verbod op vooringenomenheid in artikel 2:4 van de Awb heeft genomen. De reden hiervoor is dat de gemachtigde van de raad via e-mail contact heeft gehad met MSV De 5.1.2e .

6.1. Artikel 2:4, eerste lid, van de Awb luidt: "Het bestuursorgaan vervult zijn taak zonder vooringenomenheid."

6.2. De Afdeling ziet geen aanleiding voor het oordeel dat de raad zijn taak in strijd met artikel 2:4 van de Awb met vooringenomenheid heeft vervuld. De door [appellant] overgelegde e-mailberichten waarin de

raad en MSV De 5.1.2e corresponderen over de beroepsprocedure, bieden geen grond voor die conclusie. Hieruit blijkt niet dat de raad vooringenomen heeft gehandeld. Overigens is het ook niet ongebruikelijk dat de raad en een initiatiefnemer met elkaar corresponderen over een beroepsprocedure.

Het betoog slaagt niet.

Alternatieven

7. [appellant] betoogt dat de raad onvoldoende onderzoek heeft gedaan naar verplaatsing van het motorcrossterrein. Hij voert aan dat de raad ten onrechte slechts alternatieve locaties met een omvang van 11 hectare of meer in de locatiestudie heeft betrokken.

7.1. De raad moet bij de keuze van een bestemming een afweging maken van alle belangen die betrokken zijn bij de vaststelling van het plan. Daarbij heeft de raad beleidsruimte. De voor- en nadelen van alternatieven moeten in die afweging worden meegenomen.

7.2. In het MER staat dat een locatiestudie is verricht naar alternatieve vestigingsplaatsen binnen de gemeentegrenzen. De resultaten van deze studie zijn opgenomen in het "Memo Locatiestudie" van Rho van 24 mei 2019, dat als bijlage 2 bij het MER is gevoegd (hierna: locatiestudie). In de locatiestudie zijn tien potentiële alternatieve locaties onderzocht, die globaal voldoen aan de afmetingen van de huidige locatie. Geconcludeerd wordt dat de onderzochte locaties geen duidelijke milieuhygiënische voordelen bieden ten opzichte van de huidige locatie. De kosten voor het verkrijgen, bestemmen en inrichten van een potentiële locatie staan niet in verhouding tot de geringe milieuhygiënische voordelen. Bij alle locaties liggen woningen op vergelijkbare afstand als bij de huidige locatie. Alleen bij locatie 11 en 5 is de afstand tot de dichtstbijzijnde woning groter, maar deze afstand is niet zodanig groot dat er akoestisch gezien een veel gunstigere situatie ontstaat. Daarnaast geldt dat in de huidige situatie reeds jaren een hoger geluidniveau bij de dichtstbijzijnde woningen is toegestaan. In nieuwe situaties is dit in beginsel niet toelaatbaar, wat betekent dat bij alle alternatieve locaties meer geluidbeperkende maatregelen nodig zijn. Aangezien alle locaties in een open landschap liggen, is de landschappelijke inpassing van geluidwallen en schermen een belangrijk aandachtspunt. Verder zal bij alle locaties een aanpassing moeten plaatsvinden van de waterhuishouding en ook zal bij alle locaties een archeologisch onderzoek moeten plaatsvinden.

Gelet op het voorgaande, ziet de Afdeling in wat [appellant] heeft aangevoerd geen grond voor het oordeel dat de afweging van alternatieve locaties door de raad ontoereikend is. De stelling van [appellant] dat de raad ten onrechte slechts alternatieve locaties met een omvang van 11 hectare of meer in de locatiestudie heeft betrokken, volgt de Afdeling niet. Daarbij betrekt de Afdeling dat in hoofdstuk 3 van de locatiestudie staat dat het huidige plangebied een oppervlakte beslaat van ongeveer 10,5 hectare. De oppervlakte van de potentiële alternatieve locatie zal vergelijkbaar moeten zijn met de oppervlakte van het huidige terrein, omdat de lengte en breedte van de crossbaan moet voldoen aan de KNMV-normen, waarin de voor wedstrijden vereiste minimumlengte van de baan 1.500 m bedraagt, en omdat de benodigde parkeerruimte moet worden ingevuld op het eigen terrein. [appellant] heeft met zijn betoog niet aannemelijk gemaakt dat de locatiestudie op dit punt leemten in kennis of andere gebreken bevat.

Het betoog slaagt niet.

Behoefte

8. [appellant] betoogt dat de raad de behoefte aan een motorcrossterrein op deze locatie onvoldoende heeft onderbouwd.

[appellant] voert aan dat het motorcrossterrein een stedelijke ontwikkeling is als bedoeld in artikel 1.1.1, eerste lid, onder i, van het Besluit ruimtelijke ordening (hierna: Bro), namelijk een ontwikkeling ten behoeve van een sportfaciliteit. Omdat de raad de behoefte aan het motorcrossterrein ten onrechte niet heeft beschreven in de toelichting bij het plan, wordt volgens hem niet voldaan aan artikel 3.1.6, tweede lid, van het Bro.

8.1. De raad heeft zich primair op het standpunt gesteld dat het motorcrossterrein op zand in de buitenlucht niet als stedelijke ontwikkeling als bedoeld in artikel 1.1.1, eerste lid, onder i, van het Bro, moet worden aangemerkt. In het verweerschrift heeft de raad erop gewezen dat uit rechtspraak van de Afdeling blijkt dat kampeerterreinen voor mobiele kampeermiddelen, zonneparken en windparken niet als stedelijke ontwikkelingen worden aanmerkt. Hierbij wijst de raad op de uitspraken van de Afdeling van 5 april 2017 (ECLI:NL:RVS:2017:943) (Ermelo) en 23 januari 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:178) (Hof van

Twente)). Evenals deze ontwikkelingen, leent ook een motorcrossterrein zich bij uitstek niet goed om binnen bestaand stedelijk gebied te worden gerealiseerd, aldus de raad.

8.2. Artikel 3.1.6, tweede lid, van het Bro luidt:

"De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien."

Artikel 1.1.1, eerste lid, van het Bro luidt:

"In dit besluit en de hierop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

[]

i. stedelijke ontwikkeling: ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen."

Blijkens de Nota van Toelichting (2017) worden onder "andere stedelijke voorzieningen" als bedoeld in artikel 1.1.1, eerste lid, onder i, van het Bro, verstaan: accommodaties voor onderwijs, zorg, cultuur, bestuur en indoor sport en leisure.

8.3. De Afdeling is van oordeel dat het plan niet voorziet in een stedelijke ontwikkeling. Het motorcrossterrein valt niet onder een van de in artikel 1.1.1, eerste lid, onder i, van het Bro uitdrukkelijk genoemde ontwikkelingen. Het kan ook niet worden aangemerkt als een andere stedelijke voorziening als bedoeld in artikel 1.1.1, eerste lid, onder i, van het Bro, gelet op de aard van de ontwikkeling. Hierbij betrekt de Afdeling dat in dit geval sprake is van een grotendeels onverhard terrein van ongeveer 7 hectare, met zandbanen in de buitenlucht en bouwwerken die daarbij horen, zoals geluidschermen. Weliswaar maakt het plan ook gebouwen mogelijk zoals een kantine, loods en jurygebouw, maar de omvang van deze van het terrein deel uitmakende en bij het motorcrossterrein behorende bebouwing, is - afgezet tegen de omvang van het gehele terrein - beperkt. Onder deze omstandigheden is het motorcrossterrein naar het oordeel van de Afdeling niet aan te merken als een ontwikkeling waarvoor artikel 3.1.6, tweede lid, van het Bro is bedoeld.

8.4. Het voorgaande laat onverlet dat de raad bij de besluitvorming, met het oog op een goede ruimtelijke ordening, moet nagaan of er behoefte bestaat aan het motorcrossterrein.

8.5. In wat [appellant] heeft aangevoerd ziet de Afdeling geen aanknopingspunten voor het oordeel dat de motivering van de behoefte van de raad ontoereikend is. Daartoe overweegt de Afdeling dat het college in paragraaf 3.2 van het milieueffectrapport (hierna: MER) heeft toegelicht dat het motorcrossterrein op deze locatie voorziet in een behoefte. In het MER staat dat al sinds 1946 op de huidige locatie wordt gecrost. MSV de 5.1.2e heeft een ledenbestand van ongeveer 130 à 150 betalende leden. Daarnaast komen motorsporters uit andere provincies en soms uit andere landen naar het motorcrossterrein voor trainingen op de zandbaan. In het MER staat dat het daarom ook mogelijk is om als niet-lid een dagpas in plaats van een lidmaatschap aan te schaffen. Verder staat in het MER dat MSV de 5.1.2e al 70 jaar financieel zelfstandig is, mede door, naast de inkomsten van leden en betaalde dagpassen, andere financiële bronnen zoals de inkomsten uit de kantine, donateurs en sponseren in geld, arbeid en/of materieel. De Afdeling ziet in het aangevoerde geen aanleiding voor het oordeel dat de raad zich niet in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat er behoefte is aan het motorcrossterrein.

Het betoog slaagt niet.

Verordening Romte Fryslân 2014

Artikel 5.4.1 van de Verordening

9. [appellant] betoogt dat het bestemmingsplan is vastgesteld in strijd met artikel 5.4.1 van de Verordening Romte Fryslân 2014, die op 25 juni 2014 is vastgesteld door provinciale staten van Fryslân (hierna: de Verordening). Volgens [appellant] is de raad er ten onrechte van uitgegaan dat het plan voorziet in de uitbreiding van een bestaande dagrecreatieve inrichting. Ter onderbouwing van zijn betoog heeft [appellant] op 19 februari 2020 het document "Planologisch-juridische beleidscheck bestemmingsplan "Motorcrossterrein De 5.1.2e " van Wintraecken advies, ongedateerd, (hierna: het document van Wintraecken) overgelegd.

9.1. De raad stelt zich op het standpunt dat er sprake is van een uitbreiding van een bestaande dagrecreatieve inrichting als bedoeld in de Verordening, omdat een groot deel van de hoofdcrossbaan op het tijdstip van inwerkingtreding van de verordening al rechtmatig aanwezig was. De raad stelt dat de inrichting minder dan 150.000 bezoekers per jaar trekt, zodat het bestemmingsplan voldoet aan artikel 5.4.1, eerste lid, van de Verordening.

9.2. Artikel 5.4.1 van de Verordening luidt:

"1. In een ruimtelijk plan kan een uitbreiding van een bestaande dagrecreatieve inrichting worden toegestaan, tot een maximaal aantal van 150.000 bezoekers per jaar.

2. In een ruimtelijk plan kan een nieuwe dagrecreatieve inrichting worden toegestaan in, aansluitend aan of nabij een recreatiekern, tot een maximaal aantal van 150.000 bezoekers per jaar.

3. In afwijking van het eerste en tweede lid kan in een ruimtelijk plan een nieuwe of uitbreiding van een bestaande dagrecreatieve inrichting worden toegestaan in, aansluitend aan of nabij een stedelijk centrum, met een aantal van meer dan 150.000 bezoekers."

Ingevolge artikel 1.26 wordt onder dagrecreatieve inrichting verstaan: een inrichting, anders dan een verblijfsrecreatieve inrichting of een jachthaven, waar de mogelijkheid wordt geboden om te recreëren; hieronder worden mede begrepen van de inrichting deel uitmakende sportvelden en sporthallen, culturele voorzieningen, alsmede ondergeschikt winkels en horeca-inrichtingen, alle in de vorm van een niet-zelfstandige voorziening.

Ingevolge artikel 1.17 wordt onder bestaand gebruik/bestaande functies verstaan: gebruik dat, respectievelijk functies die op het tijdstip van inwerkingtreding van deze verordening rechtmatig aanwezig is respectievelijk zijn of waarvoor een bouwvergunning of ontheffing is verleend dan wel een aanvraag om bouwvergunning of ontheffing is ingediend die kan worden verleend.

9.3. In wat [appellant] heeft aangevoerd, ziet de Afdeling geen aanleiding voor het oordeel dat het plan in strijd met artikel 5.4.1 van de Verordening is vastgesteld.

Niet in geschil is dat de hoofdcrossbaan feitelijk aanwezig is in het plangebied, en grotendeels ligt op gronden waarvoor ten tijde van de inwerkingtreding van de Verordening geen planologisch regime gold. Evenmin is in geschil dat het gebruik voor motorcrosstrainingen en -wedstrijden wordt gereguleerd door de milieuvergunningen van 22 augustus 2001 en 28 april 2008. Gelet hierop is de raad er naar het oordeel van de Afdeling terecht vanuit gegaan dat er rechtmatig een motorcrossbaan aanwezig was op het tijdstip van de inwerkingtreding van de Verordening, zodat er in zoverre sprake is van een bestaande dagrecreatieve inrichting als bedoeld in de Verordening. De Afdeling ziet daarnaast geen aanleiding om te twijfelen aan het standpunt van de raad dat met de uitbreiding van de bestaande dagrecreatieve inrichting, het maximaal aantal bezoekers van 150.000 per jaar niet wordt overschreden. [appellant] heeft dat aantal ook niet betwist. Dit betekent dat, anders dan [appellant] betoogt, de raad het plan niet hoefde te toetsen aan het derde lid van artikel 5.4.1 van de Verordening. Toetsing aan dat artikellid is alleen aan de orde als niet aan het eerste en tweede lid van artikel 5.4.1 wordt voldaan en die situatie doet zich hier niet voor.

Het betoog slaagt niet.

Artikel 5.6.2 van de Verordening

10. [appellant] betoogt dat de raad de vaststelling van het plan ten onrechte niet heeft getoetst aan artikel 5.6.2 van de Verordening.

10.1. Artikel 5.6.2 van de Verordening luidt:

"In een ruimtelijk plan waarin een uitbreiding van een bestaande recreatieve voorziening of de vestiging van een nieuwe recreatieve voorziening is toegestaan, zoals bedoeld in de artikelen in dit hoofdstuk, wordt in de plantoelichting onderbouwd dat de beoogde ontwikkeling:

a. bijdraagt aan verbreding of kwaliteitsverbetering van het toeristisch-recreatieve aanbod in de regio, en

b. voor zover het betreft de uitbreiding van een bestaande voorziening, deze bijdraagt aan kwaliteitsverbetering van die voorziening.

10.2. De Afdeling stelt vast dat de raad in de plantoelichting niet inzichtelijk heeft gemaakt dat het plan, dat gaat over een uitbreiding van een bestaande recreatieve voorziening, is getoetst aan artikel 5.6.2 van

de Verordening. Weliswaar heeft de raad, in reactie op de beroepsgrond van [appellant], een memo van Rho van 26 maart 2020 overgelegd waarin wordt gemotiveerd dat wordt voldaan aan artikel 5.6.2 van de Verordening, maar dit memo is na de vaststelling van het bestemmingslan opgesteld, zodat het plan op dit punt in strijd met artikel 3:47, eerste lid, van de Awb niet kenbaar is gemotiveerd.

Het betoog slaagt.

10.3. Met het oog op een definitieve beslechting van het geschil, ziet de Afdeling aanleiding om in te gaan op het memo van Rho van 26 maart 2020. Met behulp hiervan kan de Afdeling in de einduitspraak een oordeel geven over de mogelijkheid van het in stand laten van de rechtsgevolgen van het bestreden besluit, voor zover dit zal worden vernietigd.

Over het bepaalde in artikel 5.6.2, onder a, wordt in het memo van Rho van 26 maart 2020 toegelicht dat in paragraaf 1.1 van de locatiestudie staat vermeld dat het verzorgingsgebied van de locatie De 5.1.2e gedeeltelijk overlapping vertoont met het verzorgingsgebied van andere crossbanen, en dat het dus niet de enige crossbaan in de regio is. De motorcrossbaan van MSV De 5.1.2e is echter een baan met een zandondergrond die het gehele jaar door geopend is, waardoor er gebruik van de baan wordt gemaakt door crossers uit de hele regio en - met name in de wintermaanden - crossers van buiten het initiële verzorgingsgebied. Zoals vermeld in paragraaf 2.2 van de plantoelichting en in paragraaf 0.4 van het MER krijgt het motorcrossterrein met het nieuwe bestemmingsplan een verbreding in de mogelijkheden voor het gebruik van het terrein. Zo wordt de beginnerscrossbaan planologisch vastgelegd. Dit is een baan met een lagere moeilijkheidsgraad dan de hoofdbaan die ervoor zorgt dat beginners apart rijden van de gevorderde rijders, wat ten goede komt aan de veiligheid. Hieruit volgt volgens het memo dat het bestreden bestemmingsplan voorziet in verbreding van de toeristisch-recreatieve mogelijkheden van de baan. Gezien de voormelde (boven)regionale functie wordt daarmee voldaan aan artikel 5.6.2, aanhef en onder a, zo wordt in het memo van Rho van 26 maart 2020 geconcludeerd.

Over het bepaalde in artikel 5.6.2, onder b, wordt in het memo toegelicht dat een kwaliteitsimpuls wordt gegeven aan de motorcrossbaan, met name door het realiseren van de beginnerscrossbaan. Door de lagere moeilijkheidsgraad en het voorkomen van menging tussen ervaren en beginnende rijders, worden de gebruiksmogelijkheden en de veiligheid verbeterd - en daarmee wordt voorzien in kwaliteitsverbetering van de motorcrossbaan als geheel. Daarnaast wordt het gebruik van de baan verbreed met mogelijkheden voor andere activiteiten, waardoor ook andere recreanten van de motorcrossbaan gebruik kunnen maken, wat bijdraagt aan de kwaliteitsverbetering van het motorcrossterrein. Hiermee wordt voldaan aan artikel 5.6.2, aanhef en onder b, zo wordt in het memo van Rho van 26 maart 2020 geconcludeerd. [appellant] heeft het memo van Rho van 26 maart 2020 niet gemotiveerd betwist.

De Afdeling ziet, gegeven de nadere motivering van de raad, geen grond voor het oordeel dat het plan niet voldoet aan artikel 5.6.2 van de Verordening. De Afdeling zal dit betrekken bij het in de einduitspraak te geven oordeel over de mogelijkheid van het in stand laten van de rechtsgevolgen van het bestreden besluit, voor zover dit zal worden vernietigd.

Artikel 2.1.1 van de Verordening

11. [appellant] betoogt dat het provinciebestuur er in het vooroverleg op heeft gewezen dat op grond van artikel 2.1.1 van de Verordening een plantoelichting van een ruimtelijk plan voor het landelijk gebied, een ruimtelijke kwaliteitsparagraaf moet bevatten, waarin rekening wordt gehouden met de draagkracht van het landschap en de landschappelijke en cultuurhistorische kernkwaliteiten.

De Afdeling begrijpt dit betoog aldus, dat de raad het voorgaande volgens [appellant] heeft miskend.

11.1. Artikel 2.1.1 van de Verordening luidt:

"1. De plantoelichting van een ruimtelijk plan voor een uitbreidingslocatie of voor het landelijk gebied omvat een ruimtelijke kwaliteitsparagraaf waarin, voor zover noodzakelijk, wordt aangegeven op welke wijze:

a. het plan rekening houdt met de draagkracht van het landschap voor de opvang en inpassing van nieuwe functies, op grond van een analyse van de samenhang van de ondergrond, netwerken en nederzettingspatronen;

b. het plan invulling geeft aan de blijvende herkenbaarheid van de landschappelijke en cultuurhistorische kernkwaliteiten, zijnde de structuren van provinciaal belang zoals die, met inbegrip van een richtinggevend

advies, per deelgebied of gebiedsoverschrijdend zijn omschreven in de structuurvisie Grutsk op 'e Romte.

2. Een ruimtelijk plan dat betrekking heeft op landelijk gebied stelt zo nodig regels die ertoe strekken dat de landschappelijke en cultuurhistorische kernkwaliteiten als bedoeld in het eerste lid, sub b, herkenbaar blijven.

3. Een ruimtelijk plan voor het landelijk gebied dient te voorzien in een zorgvuldige inpassing van:

a. een uitbreidingslocatie;

b. nieuwe infrastructuur of aanpassing van infrastructuur;

c. een nieuwe recreatieve voorziening of uitbreiding van een recreatieve voorziening;

d. agrarische bedrijven, inclusief glastuinbouwbedrijven;

e. overige nieuwe of uitbreiding van bestaande, al dan niet aan het landelijk gebied gebonden functies,

binnen de landschappelijke en cultuurhistorische kernkwaliteiten, zoals bedoeld in het eerste lid, sub b."

11.2. Uit paragraaf 3.2.3 van de plantoelichting volgt dat invulling is gegeven aan de landschappelijke en cultuurhistorische kernkwaliteiten die zijn omschreven in de provinciale structuurvisie "Grutsk op e Romte". Daarbij wordt verwezen naar het MER, waarin de kernkwaliteiten zijn beoordeeld en waaruit volgt dat hier geen conflict optreedt. Verder wordt verwezen naar de paragrafen 4.6 en 4.7 van de plantoelichting, waarin wordt ingegaan op de landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden van het terrein.

Gelet op het voorgaande, en in aanmerking genomen dat [appellant] niet heeft onderbouwd waarom de toelichting van het plan in zoverre tekortschiet, ziet de Afdeling geen grond voor het oordeel dat het plan niet voldoet aan artikel 2.1.1 van de Verordening.

Het betoog slaagt niet.

Gemeentelijk beleid

Structuurvisie 2010-2020-2030

12. [appellant] betoogt, onder verwijzing naar het document van Wintraecken, dat de raad er bij de vaststelling van het plan ten onrechte van is uitgegaan dat de Structuurvisie 2010-2020-2030 (hierna: de gemeentelijke structuurvisie) niet relevant is. Weliswaar is het motorcrossterrein feitelijk aanwezig, maar voor een groot deel van het terrein geldt geen planologisch regime.

12.1. De raad stelt zich op het standpunt dat de gemeentelijke structuurvisie als toetsingskader gaat over nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, en niet van belang is voor het bestemmingsplan, waarin een al bestaand motorcrossterrein planologisch wordt vastgelegd.

12.2. De gemeentelijke structuurvisie en de nadere uitwerkingen ervan, scheppen de ruimtelijke voorwaarden voor alle nieuwe ontwikkelingen in Ooststellingwerf, zo staat op pagina 5 van de structuurvisie. Op pagina 7 staat dat de structuurvisie de katalysator is van vernieuwing en de basis legt voor bestemmingsplannen. De structuurvisie heeft een sturende functie en een zelfbindende werking en de gemeente zal bij het nemen van besluiten op het gebied van ruimtelijke ontwikkelingen de structuurvisie als leidraad nemen en in beginsel daarnaar handelen.

In wat [appellant] heeft aangevoerd ziet de Afdeling aanleiding voor het oordeel dat de raad zich niet op het standpunt heeft mogen stellen dat het plan niet aan de gemeentelijke structuurvisie hoefde te worden getoetst. De raad stelt op zichzelf terecht dat de structuurvisie gaat over nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen en dat de hoofdcrossbaan ten tijde van de vaststelling van het plan grotendeels planologisch niet was uitgesloten, omdat toen voor de gronden waarop deze ligt grotendeels geen planologisch regime gold. De raad gaat er echter ten onrechte aan voorbij dat het bestreden plan een planologische uitbreiding van het motorcrossterrein mogelijk maakt, namelijk de toevoeging van een beginnerscrossbaan. Ter plaatse van de gronden van de beginnerscrossbaan gold voorheen het bestemmingsplan "5.1.2e " uit 1980, en de beginnerscrossbaan was op grond van dat plan niet toegestaan. Hoewel de planologische uitbreiding van het motorcrossterrein met de beginnersbaan op zichzelf beperkt is, heeft de raad niet onderkend dat de uitbreiding is aan te merken als een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling. De conclusie is dat de raad in de plantoelichting ten onrechte niet heeft gemotiveerd dat deze ontwikkeling verenigbaar is met de gemeentelijke ambities en opgaven in de gemeentelijke structuurvisie, dan wel op grond van welke argumenten en afweging de raad heeft besloten

van de structuurvisie af te wijken. Het plan is op dit punt in strijd met artikel 3:46 van de Awb vastgesteld.

Het betoog slaagt.

Milieubeleid

- Milieubeleidsplan en Versnellingsagenda

13. [appellant] betoogt dat het plan in strijd is met het gemeentelijk milieubeleid, waarin wordt gestreefd naar een duurzaam Ooststellingwerf in 2030 en wordt gesproken over reductie van CO2 - uitstoot.

De Afdeling begrijpt het betoog van [appellant] aldus, dat hij betoogt dat het plan in strijd is met het Milieubeleidsplan Ooststellingwerf 2010-2016, dat is vastgesteld door de raad op 18 mei 2010 (hierna: het Milieubeleidsplan) en de Versnellingsagenda Duurzaam Ooststellingwerf 2030, die is vastgesteld door de raad op 26 september 2017 (hierna: de Versnellingsagenda).

13.1. In paragraaf 3.3.2 van de plantoelichting wordt aandacht besteed aan het Milieubeleidsplan. Het beleid dat is neergelegd in het milieubeleidsplan gaat over duurzame vormen van energie, een gezonde leefomgeving en over samenwerken. In de plantoelichting staat dat de activiteit die het bestemmingsplan mogelijk maakt geen direct verband houdt met het Milieubeleidsplan, maar dat de activiteit de doelstellingen daarvan niet in de weg staat.

In paragraaf 3.3.3 van de plantoelichting wordt aandacht besteed aan de Versnellingsagenda. Het beleid dat is neergelegd in de Versnellingsagenda is een doorstart van het Milieubeleidsplan, waarin de doelen en ambities zijn aangescherpt. De belangrijkste themas in de Versnellingsagenda zijn duurzame vormen van energie, afval als grondstof, het ontwikkelen van een biobased economie en biodiversiteit. In de plantoelichting wordt geconcludeerd dat het bestemmingsplan rekening houdt met de aangescherpte ambities uit de Versnellingsagenda over duurzame energie en biodiversiteit.

13.2. De Afdeling stelt vast dat het huidige gebruik van het plangebied voor motorcrossactiviteiten wordt gereguleerd door milieuvergunningen en dat uit het MER blijkt dat het plan ten opzichte van de huidige milieuvergunde situatie geen toename van motorcrossactiviteiten tot gevolg heeft. Gelet hierop, ziet de Afdeling geen aanknopingspunten voor het oordeel dat de raad het bestreden plan heeft vastgesteld in strijd met het aangescherpte beleid over de uitstoot van CO2 in de Versnellingsagenda.

Het betoog slaagt niet.

- Uitvoeringsprogramma

14. [appellant] betoogt, onder verwijzing naar het document van Wintraecken, dat de motivering in de plantoelichting over het Uitvoeringsprogramma Biobased Economy Ooststellingwerf 2016 - 2020, dat is vastgesteld door de raad op 27 september 2016 (hierna: het Uitvoeringsprogramma), niet deugdelijk is.

14.1. In het Uitvoeringsprogramma worden de beleidslijnen van de verschillende sectoren van de op 16 februari 2016 vastgestelde Beleidsvisie Biobased Economy Ooststellingwerf uitgewerkt. In paragraaf 3.3.4 van de plantoelichting staat dat de sector Recreatie & Toerisme van belang is voor het bestreden plan. De doelstelling voor de toeristisch recreatieve sector in Ooststellingwerf is om een goed inzicht te bieden in de mogelijkheden van biobased materialen en producten. In de plantoelichting staat dat de mogelijkheden van biobased materialen en producten in overweging worden genomen.

14.2. In wat [appellant] heeft aangevoerd ziet de Afdeling geen grond voor het oordeel dat de raad het bestreden plan op dit punt onvoldoende heeft gemotiveerd. De enkele omstandigheid dat in de toelichting bij het plan volgens [appellant] een te vrijblijvende vertaling zou zijn opgenomen van de doelstelling voor de toeristisch recreatieve sector om een goed inzicht te bieden in de mogelijkheden van biobased materialen en producten, is onvoldoende voor die conclusie. Daarbij hecht de Afdeling eraan op te merken dat zij over het feitelijke gebruik van materialen en producten in deze procedure geen inhoudelijk oordeel kan geven. Dat is namelijk een kwestie van uitvoering.

Het betoog slaagt niet.

Woon- en leefklimaat

Verkeer

15. [appellant] betoogt dat het plan leidt tot een toename van verkeer, waarvan de omwonenden onaanvaardbare hinder zullen ondervinden. Deze toename zal volgens hem tot problemen leiden op de

ontsluitende wegen van het plangebied, zeker als het verkeer in grote clusters direct voor en na de wedstrijden zal moeten worden afgewikkeld. Bij kruispunten zal dit leiden tot lange wachttijden en opstoppingen, aangezien het verkeer niet goed kan worden verwerkt via het bestaande lokale en regionale wegennet.

15.1. In het MER en in de plantoelichting zijn de gevolgen van het plan voor de verkeerssituatie beschreven. In paragraaf 4.2 van de plantoelichting staat dat het verkeer vanwege activiteiten op het motorcrossterrein, wordt afgewikkeld via de 5.1.2e . Daarna splitst het verkeer zich in noordelijke richting naar de N380 en in zuidelijke richting naar de N351, via de Twijtel en Abbendijk.

Uit paragraaf 5.3 van het MER volgt dat, om de huidige verkeerintensiteiten in kaart te brengen, in de periode tussen eind februari en eind maart 2019 verkeerstellingen zijn uitgevoerd op de 5.1.2e , Grindweg, 5.1.2e , Twijtel, N351 en N380. De gemiddelde resultaten van deze tellingen zijn weergegeven in tabel 5.2 van het MER. Daarnaast zijn de huidige verkeersintensiteiten tijdens de dagen rondom een clubwedstrijd op zondag 5 mei 2019 in kaart gebracht. De resultaten van de uitgevoerde verkeerstellingen op 4, 5 en 6 mei 2019, zijn weergegeven in tabel 5.3 van het MER. [appellant] heeft de juistheid van deze tellingen niet betwist. Uit een vergelijking tussen de intensiteiten uit de tabellen 5.2 en 5.3 volgt dat het verkeer zonder problemen kan worden afgewikkeld over het lokale en regionale wegennet, zo wordt in het MER geconcludeerd. De verkeerstoename is met name op de 5.1.2e merkbaar. Op de 5.1.2e richting Makkinga zijn slechts kleine verkeerstoenames op te merken. In het MER en de plantoelichting wordt verder beschreven dat de verkeersbewegingen die het gevolg zijn van een goedbezochte motorcrosstraining, zonder knelpunten zijn af te wikkelen op het wegennet. In wat [appellant] heeft aangevoerd ziet de Afdeling geen aanknopingspunten om aan de voornoemde conclusies in het MER te twijfelen.

Bij een landelijke of regionale motorcrosswedstrijd is de verkeersaantrekkende werking groter, maar doordat het verkeer zich in noordelijke en zuidelijke richting splitst, zullen de verkeersintensiteiten vanwege deze wedstrijden niet tot problemen leiden op de ontsluitende wegen van het plangebied, zo wordt in het MER en in de plantoelichting geconcludeerd. Wel kunnen er direct voor en na de wedstrijden piekmomenten zijn waardoor er enige congestie kan optreden en het verkeer bij kruispunten langere wachttijden kan ervaren, maar het verkeer zal op een aanvaardbare manier kunnen worden afgewikkeld over het lokale en regionale wegennet, aldus het MER. Door de relatief lage intensiteit van regulier verkeer op de tussenliggende erftoegangswegen, zal het reguliere verkeer volgens het MER slechts beperkt hinder ondervinden. In wat [appellant] heeft aangevoerd ziet de Afdeling geen aanknopingspunten om aan deze conclusie te twijfelen.

De Afdeling komt op grond van het voorgaande tot het oordeel dat de raad in redelijkheid heeft kunnen concluderen dat het plan niet leidt tot onaanvaardbare gevolgen voor de verkeerssituatie.

Het betoog slaagt niet.

Parkeren

16. [appellant] betoogt dat het plan leidt tot onaanvaardbare parkeerproblemen, omdat op het terrein onvoldoende parkeerruimte is en deze in het plan niet juist wordt voorgesteld.

Op de zitting heeft [appellant] er op gewezen dat er autos in de bermen van de omliggende wegen parkeren.

16.1. Onder verwijzing naar de onderbouwing in het MER, die samengevat is weergegeven in paragraaf 4.2.2 van de plantoelichting, stelt de raad dat de parkeerruimte in het plangebied voldoende is, gelet op de te verwachten bezoekersaantallen.

16.2. In het MER is de parkeerbehoefte tijdens de motorcrosstrainingen en -wedstrijden in beeld gebracht. [appellant] heeft deze parkeerbehoefte niet betwist.

Uit de plantoelichting en het MER volgt dat het parkeren van de deelnemers tijdens de motorcrosstrainingen en -wedstrijden plaatsvindt op het binnenterrein. Bezoekers kunnen tijdens wedstrijden niet parkeren op het binnenterrein, maar op de agrarische gronden ten noordwesten van het terrein. Bij uitzondering, tijdens enkele piekmomenten per jaar, wordt ook de beginnersbaan beschikbaar gesteld om de parkeerbehoefte op te vangen. De totale parkeercapaciteit van de drie genoemde locaties bedraagt 750 parkeerplekken, zo volgt uit het MER.

In het memo van Rho van 11 september 2019, dat als bijlage 2 is opgenomen bij de plantoelichting, is een nadere beschrijving gegeven van de voorgenomen activiteiten in relatie tot parkeren. Geconcludeerd wordt dat de drie terreinen geschikt zijn voor het parkeren van 750 autos, en de conclusie in het MER wordt onderschreven. [appellant] heeft met zijn betoog niet aannemelijk gemaakt dat het MER en het memo van Rho van 11 september 2019 leemten in kennis of gebreken bevatten. Verder vermeldt de plantoelichting dat er verkeersregelaars zijn, die ervoor zorgen dat de parkeerterreinen efficiënt worden gevuld, zodat de terugslag van het verkeer op de 5.1.2e minimaal is. Op de openbare weg geldt tijdens wedstrijden een parkeerverbod, op basis van een te nemen verkeersbesluit.

De Afdeling komt op grond van het voorgaande tot het oordeel dat de raad in redelijkheid heeft kunnen concluderen dat het plan niet leidt tot onaanvaardbare gevolgen voor de parkeersituatie.

Het betoog slaagt niet.

16.3. Het betoog van [appellant] dat er autos in de bermen van de omliggende wegen parkeren, kan in deze procedure niet aan de orde komen. Deze procedure gaat over de rechtmatigheid van het bestemmingsplan. Het parkeren van autos in de berm, is een kwestie van handhaving.

Geluid

17. [appellant] betoogt dat het plan leidt tot onaanvaardbare geluidhinder ter plaatse van zijn perceel. Hiervoor voert [appellant] verschillende beroepsgronden aan.

18. Voor de beoordeling van de geluidbelasting ter plaatse van de percelen rondom het motorcrossterrein, heeft de raad gebruikgemaakt van het stappenplan uit paragraaf B5.3 van bijlage 5 van de publicatie "Bedrijven en milieuzonering" van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten uit 2009 (hierna: VNG-brochure). Deze toetsingssystematiek van de VNG-brochure bestaat uit vier stappen, waarbij per stap een hogere geluidbelasting aanvaardbaar wordt geacht en telkens hogere eisen worden gesteld aan het benodigde onderzoek en de motivering van het besluit waarmee planologische inpassing mogelijk wordt gemaakt.

Indien wordt voldaan aan de toepasselijke richtafstand voor het aspect geluid uit de VNG-brochure, dan is volgens de toetsingssystematiek in beginsel sprake van een aanvaardbare geluidbelasting (stap 1).

Indien stap 1 niet toereikend is, dan dient de raad volgens de toetsingssystematiek met akoestisch onderzoek aan te tonen dat de geluidbelasting op woningen en andere geluidgevoelige bestemmingen voldoet aan de geluidwaarden als opgenomen in paragraaf B5.3 van bijlage 5 van de VNG-brochure. Deze toegestane geluidbelasting op woningen en andere geluidgevoelige bestemmingen bedraagt - in een rustige woonwijk - in eerste instantie 45 dB(A) etmaalwaarde voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau, 65 dB(A) etmaalwaarde voor het maximale geluidniveau en 50 dB(A) etmaalwaarde ten gevolge van de verkeersaantrekkende werking (stap 2).

Bij overschrijding van deze waarden is planologische inpassing nog steeds mogelijk bij een geluidbelasting op woningen en andere geluidgevoelige bestemmingen van maximaal 50 dB(A) etmaalwaarde voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau, 70 dB(A) etmaalwaarde voor het maximale geluidniveau en 50 dB(A) etmaalwaarde ten gevolge van de verkeersaantrekkende werking. De raad dient dan te motiveren waarom hij deze geluidbelasting in de concrete situatie acceptabel acht (stap 3).

Bij een hogere geluidbelasting dan aangegeven in stap 3 is een ruimtelijke inpassing doorgaans niet mogelijk. Indien het bevoegd gezag niettemin tot inpassing wil overgaan, dient het dit grondig te onderzoeken, onderbouwen en motiveren waarbij tevens de cumulatie met eventueel reeds aanwezige geluidbelasting moet worden betrokken (stap 4). Voor de beoordeling van de geluidbelasting in het kader van stap 4 van de toetsingssystematiek van de VNG-brochure, heeft de raad in dit geval in eerste instantie gebruikgemaakt van de "Handreiking industrielawaai en vergunningverlening" (hierna: Handreiking). Vervolgens heeft de raad gebruikgemaakt van de nota "Evenementen met een luidruchtig karakter", die in 1996 is opgesteld door de Inspectie Milieuhygiëne Limburg (hierna: Nota Limburg).

19. Niet in geschil is dat de woning van [appellant] op een afstand van 152 m tot het plangebied ligt, zodat niet wordt voldaan aan de in de VNG-brochure opgenomen richtafstand van 700 m voor het aspect geluid. Om die reden is een akoestisch onderzoek uitgevoerd. De resultaten van dit onderzoek zijn neergelegd in het rapport "Akoestisch onderzoek MER en bestemmingsplan" van Rho van 2 september 2019 (hierna: het rapport van Rho).

De raad heeft op grond van het rapport van Rho geconcludeerd dat de activiteiten op het motorcrossterrein niet leiden tot onaanvaardbare geluidhinder ter plaatse van het perceel van [appellant].

20. [appellant] heeft het rapport van Rho en de conclusie van de raad gemotiveerd bestreden. Ter onderbouwing daarvan heeft hij twee adviesmemos overgelegd van 5.1.2e Omgevingsadvies van 20 januari 2020 en 17 juli 2020 (hierna tezamen: de memos van 5.1.2e). Ook heeft [appellant] gewezen op een rapport van 5.1.2e van 7 december 2018 (hierna: het rapport van 5.1.2e van 2018), dat is opgesteld ten behoeve van het voorontwerpbestemmingsplan.

21. De Afdeling heeft aanleiding gezien om met toepassing van artikel 8:47, eerste lid, van de Awb de STAB tot deskundige te benoemen voor het instellen van een onderzoek naar de akoestische situatie.

22. De Afdeling overweegt dat uit het dossier en het verhandelde op de zitting is gebleken dat de geschilpunten over het onderwerp geluid zich toespitsen op de uitgangspunten in het rapport van Rho, de beoordeling van de aanvaardbaarheid van de geluidbelasting, en de noodzaak tot het opnemen van waarborgen in het plan. Deze onderwerpen zal de Afdeling hierna achtereenvolgens bespreken.

Uitgangspunten rapport van Rho

23. In het rapport van Rho is onderscheid gemaakt tussen de geluidsituatie tijdens trainingen en tijdens wedstrijden. Binnen de wedstrijden is onderscheid gemaakt tussen zogeheten A-wedstrijden en B-wedstrijden. Een A-wedstrijd is een grote landelijke of regionale wedstrijd, zoals die nu ook voorkomt in het plangebied, waarbij maximaal 1.300 personen aanwezig zijn en die de hele dagperiode kan duren. Een B-wedstrijd is een (club)wedstrijd of clinic op zondag waarvan de maximale duur 6 uur bedraagt, zo staat in het rapport van Rho.

In het rapport van Rho is als uitgangspunt gehanteerd dat de eis die is neergelegd in het geluidreglement noppensport van de Koninklijke Nederlandse Motorrijders Vereniging (hierna: KNMV), waarbij MSV De 5.1.2e is aangesloten, wordt nageleefd. Deze eis houdt in dat motoren die deelnemen aan trainingen en regionale (club)wedstrijden niet meer geluid mogen produceren dan 94 dB(A), gemeten volgens de dynamische meetmethode. Bij de dynamische meetmethode wordt het geluid gemeten op 7,5 m afstand van een vol gas accelererende motor. Bij nationale KNMV-competitiewedstrijden zoals Dutch Masters of Motocross, ONK en Cup-klassen, hoeven de deelnemende motoren niet aan deze eis te voldoen. Volgens de STAB zijn de wedstrijden waarvoor volgens het KNMV-geluidreglement de 94 dB(A)-eis niet geldt, vergelijkbaar met de in het rapport van Rho genoemde A-wedstrijden.

24. Voor de berekening van de maximale geluidniveaus is in het rapport van Rho gebruikgemaakt van de "Handleiding meten en rekenen industrielawaai 1999" (hierna: HMRI 1999).

De geluidbelasting op het perceel van [appellant] is berekend op een beoordelingspunt dat ligt op de noordoostelijke hoek van zijn perceel, op een afstand van ongeveer 200 m van de motorcrossbaan (hierna: het beoordelingspunt (e)). De locatie van het beoordelingspunt (e) is vastgelegd op een kaart in bijlage 1 bij de planregels.

In het rapport van Rho is geconcludeerd dat de te verwachten geluidbelasting op het beoordelingspunt (e) tijdens trainingen ten hoogste 45 dB(A) bedraagt voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau, en 65 dB(A) voor het maximale geluidniveau. De te verwachten geluidbelasting tijdens wedstrijden bedraagt ten hoogste 56 dB(A) voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau en 65 dB(A) voor het maximale geluidniveau. De in het rapport van Rho berekende maximale geluidwaarden op het beoordelingspunt (e), zijn vastgelegd in artikel 5.4.2 van de planregels.

- Methode

25. [appellant] betoogt dat in het rapport van Rho ten onrechte wordt uitgegaan van een rekenmodel, in plaats van geluidmetingen. Hiertoe voert hij aan dat uit de praktijk blijkt dat de geluidbelasting vanwege het motorcrossterrein, ook na de inwerkingtreding van het bestreden plan, niet voldoet aan de geluidnormen.

[appellant] wijst op geluidmetingen van de Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (hierna: FUMO), waaruit volgens hem volgt dat in het verleden de geluidnormen in de milieuvergunningen steeds werden overschreden. Ook heeft [appellant] een meetrapport van de FUMO overgelegd, waaruit volgt dat tijdens de training van 3 mei 2020 sprake was van een overschrijding van de geluidwaarden voor het beoordelingspunt (e) in het bestreden plan, van 3 dB(A) en 7 dB(A) voor respectievelijk het

langtijdgemiddelde beoordelingsniveau en het maximale geluidniveau. Bij zijn zienswijze over het deskundigenbericht heeft [appellant] een gewijzigde last onder dwangsom van 17 maart 2020 overgelegd, waarin staat dat de FUMO op 8 maart 2020 overtredingen heeft geconstateerd ter plaatse van het beoordelingspunt op het perceel

5.1.2e 2.

25.1. Het betoog van [appellant] kan niet leiden tot de conclusie dat de geluidbelasting in het rapport van Rho niet met een geschikte methode is bepaald. De Afdeling overweegt dat het bepalen van de geluidbelasting aan de hand van een rekenmodel bij de vaststelling van een bestemmingsplan een algemeen geaccepteerde methode is. De stellingen die [appellant] in verschillende nadere stukken heeft aangevoerd over geconstateerde overschrijdingen van geluidnormen in de geldende milieuvergunningen, alsook in het bestreden plan, wat daar verder ook van zij, vormen geen grond voor het oordeel dat de raad bij de vaststelling van het bestreden plan ter beoordeling van de akoestische situatie geen gebruik mocht maken van de rekenmethode uit de HRMI 1999, maar was gehouden om geluidmetingen te verrichten. De Afdeling ziet in het aangevoerde geen grond voor het oordeel dat het rapport van Rho in zoverre onzorgvuldig tot stand is gekomen en dat de resultaten daarvan in zoverre niet aan het plan ten grondslag mochten worden gelegd.

Het betoog slaagt niet.

- Gemiddeld bronvermogen

26. [appellant] betoogt dat in het rapport van 5.1.2e ten onrechte niet is uitgegaan van een gemiddeld bronvermogen tijdens trainingen van 113 tot 114 dB(A), welke waarden volgens hem landelijk zijn geaccepteerd en waarbij een acceptabel geluidniveau optreedt. Ter onderbouwing wijst hij op de twee memos van 5.1.2e, waarin staat dat deze waarden representatief zijn voor de situatie waarin wordt voldaan aan de KNMV-eis van 94 dB(A). Verder wijst hij erop dat in een eerdere notitie van 5.1.2e van 11 januari 2018 een lager gemiddeld bronvermogen wordt gehanteerd dan in het rapport van 5.1.2e. Als een groot deel van de motoren niet voldoet aan de KNMV-eis, dan geldt volgens 5.1.2e een gemiddeld bronvermogen van maximaal 118 dB(A) voor trainingen. Het voldoen aan de KNMV-eis moet echter als uitgangspunt worden genomen, waardoor een gemiddeld bronvermogen geldt van 113 dB(A). Verder staat in de memos van 5.1.2e dat voor wedstrijdsituaties ten onrechte is uitgegaan van een waarde van 124 dB(A).

26.1. Volgens het rapport van Rho bedraagt het gemiddelde bronvermogen tijdens trainingen 118 dB(A). Deze waarde is bepaald op basis van metingen die op 6 september 2017 en 1 oktober 2017 door 5.1.2e en 5.1.2e zijn uitgevoerd tijdens twee reguliere trainingen van MSV De 5.1.2e. De resultaten van deze metingen zijn neergelegd in het rapport van 5.1.2e van 2018 en in een afzonderlijke notitie van 5.1.2e van 11 januari 2018, die als bijlage 9 bij het rapport van 5.1.2e is gevoegd. Tijdens de trainingen in 2017 is een gemiddeld bronvermogen gemeten van 118,3 dB(A), maar omdat tijdens die trainingen niet alle motoren voldeden aan de KNMV-eis van 94 dB(A), heeft 5.1.2e een correctiewaarde gehanteerd van 3 dB(A). Dit resulteerde in een bronvermogen van 115,3 dB(A) voor de situatie waarin wordt voldaan aan de KNMV-eis van 94 dB(A). Uit het rapport van Rho volgt dat de in 2018 door 5.1.2e berekende waarde voor het gemiddelde bronvermogen is berekend aan de hand van onjuiste bodemfactoren. Een herberekening van het bronvermogen op basis van de juiste bodemfactoren resulteert volgens Rho in een bronvermogen van 122 dB(A). Op dit gemiddelde bronvermogen heeft 5.1.2e vervolgens een correctie van 4 dB(A) toegepast vanwege de KNMV-eis, wat resulteert in een bronvermogen van 118 dB(A) voor de situatie waarin wordt voldaan aan de KNMV-eis van 94 dB(A).

26.2. In het deskundigenbericht van de STAB staat dat de door [appellant] genoemde waarde van 113 dB(A) voor trainingen, kan worden beschouwd als ondergrens van de bandbreedte van het gemiddelde bronvermogen voor crossmotoren. De STAB heeft toegelicht dat 5.1.2e tijdens metingen bij een motorcircuit in Lierop in 2010 heeft geconcludeerd dat het gemiddelde bronvermogen van crossmotoren, na toepassing van stillere dempers, was afgenomen naar ongeveer 115 dB(A) voor wedstrijdsituaties en ongeveer 113 dB(A) voor trainingen. Volgens de STAB kunnen deze waarden worden gehanteerd in nieuwe situaties, of in situaties waarin geen meetresultaten beschikbaar zijn, en zijn deze waarden niet zonder meer ook van toepassing op het circuit van MSV De 5.1.2e. In het rapport van Rho is uitgegaan van geluidmetingen op het circuit van MSV De 5.1.2e in 2017, wat volgens de STAB de voorkeur verdient boven het hanteren van meetwaarden van andere circuits. Daarbij kan de omstandigheid dat het circuit

van MSV De 5.1.2e zwaarder is dan gemiddeld een rol spelen.

De STAB constateert in haar deskundigenbericht dat zij geen aanwijzingen heeft gevonden dat de metingen die in 2017 bij MSV De 5.1.2e zijn uitgevoerd niet representatief zouden zijn. De STAB constateert dat de correctiewaarde vanwege de KNMV-eis in het rapport van Rho hoger is dan in het rapport van 5.1.2e van 2018, maar de door Rho gehanteerde waarde van 4 dB(A) is volgens de STAB een redelijke aanname. Dat in het rapport van Rho een hoger gemiddeld bronvermogen wordt gehanteerd dan in het eerdere rapport van 5.1.2e van 2018, zoals [appellant] heeft opgemerkt, is volgens de STAB het gevolg van een verschil in uitgangspunten tussen de rapporten. Zo is Rho uitgegaan van een akoestisch absorberende bodem, in plaats van een akoestisch deels reflecterende bodem, zoals 5.1.2e heeft gedaan. De STAB concludeert dat in het rapport van Rho bij de bepaling van het bronvermogen en de daarop gebaseerde berekeningen, in lijn met de HMRI 1999 is uitgegaan van een volledig absorberende bodem voor de motorcrossbaan en de omgeving.

In wat [appellant] heeft aangevoerd ziet de Afdeling geen grond om aan de juistheid van deze bevindingen van de STAB te twijfelen. Gelet hierop, ziet de Afdeling geen aanleiding voor het oordeel dat het in het rapport van Rho gehanteerde gemiddelde bronvermogen van 118 dB(A) tijdens trainingen niet representatief is.

26.3. Het betoog van [appellant] dat voor wedstrijdsituaties ten onrechte is uitgegaan van een gemiddeld bronvermogen van 124 dB(A), volgt de Afdeling niet. Nog daargelaten dat het gemiddelde bronvermogen tijdens wedstrijden volgens het rapport van Rho niet 124 dB(A), maar 122 dB(A) bedraagt, is de in het rapport van Rho berekende waarde volgens de STAB een realistische aanname voor A-wedstrijden, waarvoor de KNMV-eis van 94 dB(A) niet geldt. Voor B-wedstrijden is de waarde volgens de STAB in ieder geval geen onderschatting. De Afdeling ziet in het aangevoerde geen aanleiding om op dit punt aan het deskundigenbericht te twijfelen.

De betogen slagen niet.

- Berekende maximale geluidniveaus

27. [appellant] voert aan dat de in het rapport van Rho berekende maximale geluidniveaus op het beoordelingspunt (e) voor trainingen en wedstrijden gelijk zijn, terwijl in het rapport van 5.1.2e van 2018 staat dat die waarden 6 dB verschillen.

27.1. Voor de berekening van het maximale geluidniveau is in het rapport van Rho uitgegaan van het maximale bronvermogen. Dit maximale bronvermogen bedraagt 122,5 dB(A), ervan uitgaande dat de motoren voldoen aan de KNMV-eis van 94 dB(A).

27.2. In het deskundigenbericht heeft de STAB toegelicht dat het maximale bronvermogen van een crossmotor optreedt bij een vol gas accelererende motor. Verder heeft de STAB toegelicht dat voor het maximale geluidniveau bij wedstrijden twee situaties bepalend zijn, namelijk de gelijktijdige start vanaf de startlocatie en het rijden van de motoren op de baan. In het rapport van Rho wordt uitgegaan van een maximaal bronvermogen bij de start van 141 dB(A) bij 40 motoren bij A-wedstrijden en 138 dB(A) bij 20 motoren bij B-wedstrijden. Bij trainingen is alleen het rijden op de baan relevant omdat er dan geen sprake is van een gelijktijdige start. Voor het rijden op de baan is in het rapport van Rho uitgegaan van een maximaal bronvermogen van 135 dB(A) bij 10 rijders op één plek, zowel bij trainingen als bij wedstrijden. Bij deze berekeningen is een marge van 3 dB toegepast op het maximale bronvermogen van 122,5 dB(A) per motor.

De STAB constateert in haar deskundigenbericht dat uit het door de raad toegezonden rekenmodel volgt dat de waarde voor het maximale geluidniveau van 65 dB(A) op beoordelingspunt (e), wordt bepaald door het rijden op de baan. Dat is volgens STAB verklaarbaar omdat de huidige startlocatie relatief ver weg ligt van het beoordelingspunt (e). Omdat voor het rijden op de baan tijdens trainingen en wedstrijden is uitgegaan van hetzelfde bronvermogen van 135 dB(A), zijn de berekende waarden voor het maximale geluidniveau gelijk. Volgens de STAB is het echter niet aannemelijk dat de maximale geluidniveaus bij wedstrijden en trainingen gelijk zijn. De STAB bevestigt dat - hoewel het eerdere rapport van 5.1.2e van 2018 niet aan het bestreden plan ten grondslag ligt - in dit rapport hogere maximale geluidniveaus zijn berekend tijdens wedstrijden dan tijdens trainingen, zoals [appellant] heeft aangevoerd. De reden hiervoor is dat 5.1.2e voor wedstrijden is uitgegaan van hogere bronvermogens voor het rijden op de baan. Uit de akoestische onderzoeken die in het kader van de milieuvergunningen zijn uitgevoerd en uit de geldende

voorschriften van de milieuvergunningen, blijkt eveneens dat tijdens wedstrijden hogere maximale geluidniveaus optreden dan tijdens trainingen, aldus de STAB. De STAB wijst erop dat A-wedstrijden, die vergelijkbaar zijn met de nationale KNMV-competitiewedstrijden waarvoor de 94 dB(A)-eis niet geldt, niet zijn uitgesloten in de planregels. Aan deze wedstrijden kunnen motoren deelnemen met een hoger maximaal bronvermogen dan de in het rapport van Rho berekende 122,5 dB(A). Weliswaar is in het rapport van Rho impliciet rekening gehouden met een hoger maximaal bronvermogen door het toepassen van een marge van 3 dB, maar deze marge is volgens de STAB te klein voor A-wedstrijden.

27.3. De raad stelt dat hij niet heeft beoogd om A-wedstrijden uit te sluiten in het plan, maar dat hij het al dan niet organiseren van deze wedstrijden heeft willen overlaten aan MSV De 5.1.2e . Daarbij heeft de raad zich op het standpunt gesteld dat er bij overschrijding van de geluidwaarden in artikel 5.4.2 van de planregels kan worden gehandhaafd.

27.4. Gelet op wat [appellant] heeft aangevoerd en de toelichting van de STAB in het deskundigenbericht, ziet de Afdeling aanleiding voor de conclusie dat het plan op dit punt in strijd met artikel 3:2 van de Awb niet met de vereiste zorgvuldigheid is voorbereid. De reden hiervoor is dat het berekende maximale geluidniveau van 65 dB(A) tijdens wedstrijden niet realistisch is voor de activiteiten die MSV de 5.1.2e feitelijk beoogt uit te oefenen in het plangebied. De Afdeling acht het aannemelijk om te verwachten dat er ook A-wedstrijden, waarbij de 94 dB(A)-eis niet geldt, zullen worden georganiseerd in het plangebied. Daarbij neemt de Afdeling in aanmerking dat in het rapport van Rho, en in het MER, ervan is uitgegaan dat er in de referentiesituatie A-wedstrijden plaatsvinden en dat deze ook in de voorgenomen situatie zullen worden gehouden in het plangebied. Aan A-wedstrijden kunnen motoren deelnemen met een hoger bronvermogen dan in het rapport van Rho tot uitgangspunt is genomen, en daarmee is in het rapport van Rho, dat ten grondslag ligt aan de geluidgrenswaarde van 65 dB(A) tijdens wedstrijden voor het beoordelingspunt (e) in artikel 5.4.2 van de planregels, onvoldoende rekening gehouden.

Het enkele feit dat op grond van artikel 5.4.2 van de planregels een geluidwaarde van 65 dB(A) geldt, biedt naar het oordeel van de Afdeling in dit geval, gelet op de bij het besluit betrokken belangen en mede op de voorgeschiedenis van de totstandkoming van het besluit, onvoldoende waarborg dat alleen wedstrijden worden gehouden waarbij het berekende maximale geluidniveau van 65 dB(A) realistisch is. Een nadere planregel die dit borgt, bijvoorbeeld door te bepalen dat motoren die deelnemen aan wedstrijden in het plangebied moeten voldoen aan de KNMV-eis van 94 dB(A), of waarin A-wedstrijden worden uitgesloten, ontbreekt.

Het betoog slaagt.

- Tonaal geluid

28. [appellant] betoogt dat in het rapport van Rho ten onrechte geen rekening is gehouden met een toeslag voor tonaal geluid van 5 dB(A). [appellant] wijst in dit verband op het door hem overgelegde memo van 5.1.2e van 20 januari 2020, waarin staat dat uit de literatuur blijkt dat het geluid van tweetaktmotoren tonaal van karakter is. Pas zodra het aandeel viertaktmotoren hoger is dan 50%, zal het tonale karakter van de tweetaktmotoren kunnen worden gemaskeerd door de viertaktmotoren. Verder wijst [appellant] op eerdere metingen uit 2017, waarbij in ieder geval geen sprake was van een verhouding van 50/50. Ook heeft hij een overzicht overgelegd van soorten motoren die hebben deelgenomen aan trainingen op het motorcrossterrein, waaruit volgens hem blijkt dat het aandeel viertaktmotoren tijdens trainingen van MSV De 5.1.2e minder is dan 50%. De raad heeft de verhouding tussen tweetakt- en viertaktmotoren ten onrechte niet in de planregels vastgelegd, aldus [appellant]. Daarbij wijst hij op de situatie bij een motorcrossterrein in Staphorst, waar in de omgevingsvergunning een voorschrift is opgenomen op grond waarvan de verhouding tussen motoren maximaal 45% tweetakt- en minimaal 55% viertaktmotoren moet zijn.

28.1. De raad stelt zich op het standpunt dat het geluid van het motorcrossterrein bij de omliggende woningen niet tonaal van karakter is. De raad wijst op paragraaf 4.3 van het rapport van Rho, waarin wordt verwezen naar een analyse van metingen die zijn uitgevoerd tijdens trainingen op 6 september 2017 en 1 oktober 2017 bij MSV De 5.1.2e en waarvan de resultaten zijn neergelegd in het rapport van 5.1.2e van 2018. Bij de beoordeling van de tonaliteit van het geluid is toepassing gegeven aan de zogeheten kritische bandbreedtemethode. Daarbij is geconcludeerd dat het geluid vanwege het motorcrossterrein niet als tonaal hoeft te worden beoordeeld. Verder is bij door de FUMO uitgevoerde handhavingsmetingen in 2018 en 2019 ook geen tonaal geluid waargenomen, aldus de raad. Het klopt

volgens de raad dat in het bestemmingsplan niet is geregeld welk aandeel tweetakt- of viertaktmotoren op de motorcrossbaan mag rijden. Dit tast de goede ruimtelijke ordening waartoe het plan strekt echter volgens de raad niet aan. In artikel 5.4.2 van de planregels zijn immers de maximaal toelaatbare geluidwaarden geborgd, zo stelt de raad.

28.2. In haar deskundigenbericht heeft de STAB toegelicht dat wanneer geluid met een tonaal karakter duidelijk waarneembaar is bij woningen, een toeslag van 5 dB(A) moet worden toegepast op het langtijdgemiddeld beoordelingsnivau. Die toeslag volgt uit de HMRI 1999 en de Handreiking. In het rapport van Rho is ervan uitgegaan dat het geluid van het motorcrossterrein De 5.1.2e bij de omliggende woningen niet tonaal van karakter is, zodat de toeslag van 5 dB(A) achterwege is gelaten. In het deskundigenbericht is toegelicht dat bij een aandeel van 50% of meer viertaktcrossmotoren maskering optreedt van de tonale componenten van de tweetaktcrossmotoren, door het niet-tonale geluid van de viertaktcrossmotoren. De omstandigheid dat tijdens metingen geen tonaal geluid is geconstateerd, zoals de raad stelt, kan het gevolg zijn van een groter aandeel viertaktmotoren op de baan, zo staat in het deskundigenbericht. Uit de meetrapporten van de metingen uit 2017, waar de raad zich op baseert, is de verhouding tussen tweetakt- en viertaktmotoren echter niet af te leiden. De conclusie dat er geen sprake is van tonaal geluid kan volgens de STAB evenmin worden getrokken aan de hand van de stelling dat tijdens meerdere metingen van de FUMO geen tonaal geluid is waargenomen, omdat de raad daarbij niet inzichtelijk heeft gemaakt wat het aandeel viertaktcrossmotoren bij die metingen bedroeg. In antwoord op vragen van de STAB heeft MSV De 5.1.2e aangegeven dat de verhouding tussen tweetakt- en viertaktmotoren ongeveer 25%-75% bedraagt, maar dat deze verhouding geen vast gegeven is en wekelijks kan variëren. Ervan uitgaande dat bij MSV De 5.1.2e inderdaad verhoudingsgewijs meer met viertaktmotoren wordt gereden, zal er in de praktijk meestal geen sprake zijn van tonaal geluid, zo bevestigt de STAB. Evenwel is de verhouding tussen tweetakt- en viertaktmotoren niet vastgelegd in de planregels, waardoor het mogelijk is dat op de motorcrossbaan uitsluitend of in hoofdzaak met tweetaktmotoren wordt gereden, aldus de STAB. De geldende milieuvergunningen verbieden dat ook niet. In die situatie moet volgens de STAB worden aangenomen dat het geluid bij de woningen wel tonaal van karakter is en moet overeenkomstig de HMRI 1999 een toeslag van 5 dB(A) worden toegepast, waardoor er al snel sprake is van een overschrijding van de in artikel 5.4.2 van de planregels opgenomen geluidgrenswaarden voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau. Met een aanvullend middelvoorschrift, waarin de verhouding tussen tweetakt- en viertaktmotoren is vastgelegd, zou volgens de STAB vooraf duidelijkheid kunnen worden geboden.

28.3. In wat [appellant] heeft aangevoerd ziet de Afdeling aanleiding voor het oordeel dat het plan op dit punt in strijd met artikel 3:2 van de Awb, niet met de vereiste zorgvuldigheid is voorbereid. Hoewel de Afdeling het niet aannemelijk acht dat er in de praktijk uitsluitend met tweetaktmotoren zal worden gereden, is de Afdeling er, gelet op de toelichting van de raad en MSV De 5.1.2e, niet van overtuigd geraakt dat het geluid van het motorcrossterrein bij de omliggende woningen hoe dan ook niet tonaal van karakter is, zoals de raad stelt. Weliswaar zijn in artikel 5.4.2 van de planregels geluidgrenswaarden opgenomen voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau, maar, zoals de STAB ook in haar deskundigenbericht constateert, is uit de meetrapporten waarnaar de raad verwijst niet af te leiden wat een representatieve verhouding is tussen het aantal tweetakt- en viertaktmotoren waarmee bij MSV De 5.1.2e wordt gereden. Ook overigens heeft de raad niet met gegevens inzichtelijk gemaakt wat een representatieve verhouding is tussen het aantal tweetakt- en viertaktmotoren. De Afdeling acht daarom niet aannemelijk gemaakt dat het aandeel tweetaktmotoren dat deelneemt aan motorcrossactiviteiten in het plangebied niet groter zal zijn dan 50%, waardoor het niet zeker is dat in het rapport van Rho, dat aan de geluidgrenswaarden voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau in artikel 5.4.2 van de planregels ten grondslag ligt, terecht geen toeslag voor tonaal geluid is toegepast. Zonder nadere onderbouwing van de raad acht de Afdeling het niet zeker dat de berekende geluidbelasting op het beoordelingspunt (e) realistisch is voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau tijdens trainingen en wedstrijden, vanwege een mogelijk tonaal karakter van het motorcrossgeluid.

Het betoog slaagt.

- Beoordelingspunt

29. [appellant] betoogt dat het beoordelingspunt (e) niet representatief is voor de situatie ter plaatse van zijn woning, omdat het op de meest noordoostelijke hoek van zijn perceel is gesitueerd. Het

beoordelingspunt zou volgens [appellant] nabij zijn woning gepositioneerd moeten worden, omdat hij daar de hinder ervaart. Daarnaast is de locatie niet bereikbaar omdat deze in een bosje ligt tussen twee sloten, aldus [appellant].

29.1. In paragraaf 8.3 van het rapport van Rho staat dat het woongedeelte van de woning op het perceel [locatie] aan de zuidzijde van het perceel is gesitueerd. Aan de achterzijde, waar het motorcrossterrein ligt, zijn schuurtjes en bijgebouwen aanwezig. Omdat er gemeten/beoordeeld wordt op een waarneemhoogte van+ 1,5 m, kan deze afscherming van invloed zijn op metingen/berekeningen. Om die reden is voor de woning van [appellant] gekozen voor een referentiepunt op de hoek van het perceel, waar vrij zicht is op het motorcrossterrein. De Afdeling ziet in het aangevoerde geen grond voor de conclusie dat dit punt niet representatief is als referentiepunt om van daaruit de geluidbelasting ter plaatse van de woning van [appellant] te kunnen beoordelen. De Afdeling ziet daarom geen aanleiding om in zoverre aan de juistheid van het rapport van Rho te twijfelen.

29.2. In haar deskundigenbericht heeft de STAB toegelicht dat zij de locatie van het beoordelingspunt (e) niet geschikt acht als meetpunt. De reden hiervoor is dat de STAB ter plaatse heeft geconstateerd dat de locatie van beoordelingspunt (e) is gesitueerd tussen bomen en struiken, waardoor de locatie niet goed bereikbaar is. Ook staat er vlak naast de locatie een kippenhok, waardoor geluidmetingen beïnvloed kunnen worden door stoorgeluid. De Afdeling ziet in deze constatering van de STAB evenwel geen grond voor het oordeel dat het plan in zoverre een gebrek bevat. Hiervoor is van belang dat, zoals de raad heeft toegelicht en de STAB heeft bevestigd in haar deskundigenbericht, in lijn met de HMRI 1999 een meting zou kunnen plaatsvinden op een nabij gekozen referentiepunt, 10 m rechts of links van het beoordelingspunt (e).

Het betoog slaagt niet.

- Andere voertuigen

30. [appellant] voert aan dat in het rapport van Rho ten onrechte geen rekening is gehouden met de omstandigheid dat het in de planregels niet is uitgesloten dat het motorcrossterrein kan worden gebruikt door andere voertuigen, zoals bijvoorbeeld quads en 4x4 autos.

30.1. De Afdeling stelt vast dat in het bestemmingsplan het gebruik van het motorcrossterrein voor het crossen met quads, zijspannen, 4x4 terreinwagens en enduro- en trialmotoren is toegestaan. Zoals de raad terecht heeft gesteld, en de STAB heeft bevestigd in haar deskundigenbericht, zijn deze activiteiten akoestisch ondergeschikt aan het motorcrossen en zijn de in het bestemmingsplan opgenomen geluidgrenswaarden ook van toepassing op deze overige crossactiviteiten. Er bestaat dan ook geen aanleiding voor het oordeel dat met deze activiteiten niet voldoende rekening is gehouden.

Het betoog slaagt niet.

- Meteocorrectieterm

31. [appellant] betoogt dat uit het rapport van Rho volgt dat is gerekend met een gemiddelde waarde voor de meteocorrectieterm Cm van 4 dB, terwijl deze correctie volgens hem afhankelijk is van de omstandigheden bij een meting. Bij een ongunstige windrichting zal de geluidhinder nog groter zijn, zo stelt hij.

In zijn zienswijze over het conceptdeskundigenbericht van de STAB betoogt [appellant] dat bij de berekening van de geluidniveaus en de meteocorrectieterm mogelijk een onjuiste afstand tot de erfgrens is ingevoerd. Deze afstand bedraagt volgens [appellant] 150 m. In dit verband wijst [appellant] erop dat ook in meetrapporten van door FUMO uitgevoerde handhavingsmetingen onjuiste afstanden zijn gehanteerd.

31.1. In het rapport van Rho staat dat de berekeningen van het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau en het maximale geluidniveau overeenkomstig het Reken- en meetvoorschrift geluid 2012 zijn uitgevoerd op grond van de HMRI 1999, waarbij gebruik is gemaakt van het rekenprogramma Geomilieu, versie 4.50. De meteocorrectie is toegepast op basis van de geldende formules uit de HMRI 1999 en het rekenprogramma berekent de waarde voor de meteocorrectie automatisch, waarbij de waarden bij de woningen uitkomen op waarden die variëren tussen de 4 en 5 dB(A), zo staat in het aanvullend memo van Rho van 6 april 2020.

31.2. In haar deskundigenbericht constateert de STAB dat uit het door de raad toegezonden rekenmodel blijkt dat voor beoordelingspunt (e) een meteocorrectieterm per bron wordt berekend van 4,3 tot 4,8

dB(A). De STAB heeft toegelicht dat uit het door de raad toegezonden rekenmodel volgt dat is uitgegaan van de kortste afstand tussen het bronterrein en het beoordelingspunt (e), en niet de erfgrens, zoals [appellant] aanvoert. De kortste afstand tussen het bronterrein en het beoordelingspunt (e) bedraagt volgens het rapport van Rho 160 m, en die afstand is volgens de STAB correct. Bij een bronhoogte van 1,5 m, een ontvangerhoogte van 1,5 m en een kortste afstand tot het bronterrein van 160 m, bedraagt de waarde voor Cm volgens de formule van de HMRI 1999, 4 dB. De conclusie in het deskundigenbericht is dat de berekening in het rapport van Rho op de juiste manier, overeenkomstig de HMRI 1999, is uitgevoerd.

De STAB heeft verder nog toegelicht dat ook bij een geluidmeting een meteocorrectieterm moet worden bepaald en dat het in de rede ligt dat ook bij een meting een waarde voor Cm wordt gehanteerd die ligt in dezelfde orde van grootte als bij de berekening met het rekenmodel.

De Afdeling ziet, gelet op de bevindingen in het deskundigenbericht, geen grond voor het oordeel dat de in het rapport van Rho berekende waarde voor de meteocorrectieterm onjuist is. Hiervoor is van belang dat [appellant] wat betreft de berekening van de geluidniveaus bij een ongunstige windrichting, niet aannemelijk heeft gemaakt dat deze niet overeenkomstig de HMRI 1999 is uitgevoerd, dan wel dat de in het rekenmodel ingevoerde gegevens onjuist zijn.

De omstandigheid dat in meetrapporten van de FUMO mogelijk onjuiste afstanden tot de erfgrens staan genoemd, zoals [appellant] heeft aangevoerd, geeft geen aanleiding voor een ander oordeel. De berekening van de Cm-waarden in het rapport van Rho is immers niet op die afstanden gebaseerd, maar gebaseerd op de afstanden tussen bron en ontvanger die volgen uit het rekenmodel en die afstanden zijn volgens het deskundigenbericht correct. De Afdeling ziet geen aanleiding om aan de juistheid van deze conclusie in het deskundigenbericht te twijfelen.

Het betoog slaagt niet.

Aanvaardbaarheid van de geluidbelasting

32. [appellant] betoogt dat de raad niet deugdelijk heeft gemotiveerd dat de geluidbelasting ter plaatse van zijn woning en tuin aanvaardbaar is. Zo kan volgens hem niet worden voldaan aan de waarden van stap 2 van paragraaf B5.3 van bijlage 5 van de VNG-brochure, van 45 dB(A) voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau en 65 dB(A) voor het maximale geluidniveau, voor een rustig buitengebied. Ook kan niet worden voldaan aan de waarde van stap 3 van 70 dB(A) voor het maximale geluidniveau. In dit verband wijst [appellant] erop dat uit het rapport van 5.1.2e van 2018 blijkt dat de maximale geluidbelasting 80 dB(A) bedraagt voor A-wedstrijden en 72 dB(A) voor B-wedstrijden.

[appellant] betoogt verder dat de waarde voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau tijdens wedstrijden, niet voldoet aan de richtwaarde van 40 dB(A) uit de Handreiking. Onder verwijzing naar het memo van 5.1.2e van 20 januari 2020, voert hij aan dat de raad ten onrechte heeft aangesloten bij de normen zoals gehanteerd in de Nota Limburg. Deze nota gaat vooral over muziekevenementen die met name in de avonduren plaatsvinden en de geluidbelasting wordt getoetst in een woning. De motorcrossactiviteiten vinden daarentegen overdag plaats, waarbij er volgens [appellant] sprake is van "zeer ernstige hinder" in de woning en van "onduldbare hinder" in de tuin. Bij een ongunstige windrichting zal de geluidhinder volgens hem nog groter zijn.

Verder is de geluidsituatie ook vanwege cumulatie met andere geluidbronnen niet acceptabel, aldus [appellant].

- Woning

32.1. De waarden voor het beoordelingspunt (e) in artikel 5.4.2 van de planregels, van 45 dB(A) voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau, en 65 dB(A) voor het maximale geluidniveau tijdens trainingen, voldoen aan de waarden die zijn opgenomen in stap 2 uit paragraaf B5.3, van bijlage 5 van de door de raad gehanteerde VNG-brochure.

Gelet op wat hiervoor onder 28.3 is overwogen over het akoestisch onderzoek dat ten grondslag ligt aan artikel 5.4.2, is het niet zeker dat de geluidbelasting op het beoordelingspunt (e) tijdens trainingen niet zal leiden tot een overschrijding van de geluidwaarde van 45 dB(A) voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau, vanwege een mogelijk tonaal karakter van het motorcrossgeluid. Dit betekent dat de raad niet kan worden gevolgd in zijn standpunt dat in zoverre wordt voldaan aan de waarde van stap 2 van

de VNG-brochure. In verband hiermee verdraagt het bestreden besluit zich in zoverre niet met artikel 3:2 van de Awb.

Het betoog slaagt in zoverre.

32.2. De waarde voor het beoordelingspunt (e) in artikel 5.4.2 van de planregels van 65 dB(A) voor het maximale geluidniveau tijdens wedstrijden, voldoet aan de waarde die is opgenomen in stap 2 uit paragraaf B5.3, van bijlage 5 van de door de raad gehanteerde VNG-brochure. Indien, met inachtneming van overweging 27.4 van deze uitspraak, in het plan alsnog zou worden geborgd dat motoren die deelnemen aan wedstrijden in het plangebied moeten voldoen aan de KNMV-eis van 94 dB(A), of dat A-wedstrijden worden uitgesloten in het plan, zal verzekerd zijn dat de geluidbelasting op het beoordelingspunt (e) tijdens wedstrijden niet zal leiden tot een overschrijding van deze maximale geluidwaarde van stap 2 van de VNG-brochure. Aangezien die borging niet in het plan is opgenomen, is niet zeker dat de geluidbelasting op het beoordelingspunt (e) tijdens wedstrijden niet zal leiden tot een overschrijding van deze maximale geluidwaarde van stap 2 van de VNG-brochure. Dit betekent dat de raad niet kan worden gevolgd in zijn standpunt dat in zoverre wordt voldaan aan de waarde van stap 2. In verband hiermee verdraagt het bestreden besluit zich in zoverre niet met artikel 3:2 van de Awb.

Dat in een eerder rapport van 5.1.2e van 2018 maximale geluidwaarden zijn berekend van 80 dB(A) voor A-wedstrijden en 72 dB(A) voor B-wedstrijden, zoals [appellant] aanvoert, staat hier los van. Hiervoor is van belang dat, zoals eerder overwogen, het rapport van 5.1.2e niet ten grondslag ligt aan het plan en is gebaseerd op andere uitgangspunten dan het rapport van Rho.

Het betoog slaagt.

32.3. De in artikel 5.4.2 vastgelegde waarde van 56 dB(A) voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau tijdens wedstrijden, voldoet niet aan de waarden van 45 dB(A) en 50 dB(A) van respectievelijk stap 2 en 3 van de VNG-brochure. Dit betekent dat inpassing in beginsel niet mogelijk is, tenzij de raad dit in dit kader van stap 4 van de VNG-brochure grondig onderzoekt, onderbouwt en motiveert. Daarbij moet de raad de cumulatie met eventueel reeds aanwezige geluidbelasting betrekken.

Zoals hiervoor onder 18 is overwogen, heeft de raad voor de beoordeling van de geluidbelasting in het kader van stap 4 van de toetsingssystematiek van de VNG-brochure in eerste instantie gebruikgemaakt van de Handreiking, maar is de beoordeling uiteindelijk ingegeven door de Nota Limburg.

32.4. Voor zover [appellant] betoogt dat de waarde voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau tijdens wedstrijden niet voldoet aan de Handreiking, overweegt de Afdeling dat de raad heeft onderkend dat de Handreiking voor wedstrijdsituaties niet toereikend is als motivering voor stap 4 van de toetsingssystematiek van de VNG-brochure. Daarom heeft de raad de Nota Limburg gebruikt om te motiveren dat ter plaatse van het perceel van [appellant] sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

De Nota Limburg heeft tot doel het waarborgen van de spraakverstaanbaarheid in de woning. In de Nota Limburg is als uitgangspunt genomen dat er in een woning geen sprake mag zijn van onduldbare hinder, uitgaande van een maximale waarde in de woning van 50 dB(A) bij een maximale gevelbelasting van 70 à 75 dB(A). Hoewel de Nota Limburg in de praktijk vaak wordt gebruikt voor het normeren van geluid van muziekevenementen, kan de nota volgens de raad ook voor de beoordeling van motorcrossevenementen worden gebruikt. De STAB bevestigt dit in haar deskundigenbericht. De STAB heeft toegelicht dat de nota betrekking heeft op grotere, luidruchtige evenementen met een duur van één of enkele dagen en waar sprake is van veel publiek en een hoge geluidproductie. In de nota worden als voorbeelden van dergelijke evenementen genoemd tentfeesten, kermissen en braderieën, maar ook wielerwedstrijden en motorcrosswedstrijden. De nota ziet in zoverre niet uitsluitend op muziekevenementen en kan ook voor de beoordeling van motorcrosswedstrijden worden gehanteerd. De Afdeling is daarom van oordeel dat de raad de Nota Limburg heeft mogen gebruiken in het kader van stap 4 van de toetsingssystematiek van de VNG-brochure, voor de beoordeling of ter plaatse van de woning van [appellant] sprake is van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, tijdens wedstrijden.

De STAB constateert dat de optredende geluidniveaus zijn getoetst aan de maximaal toelaatbare waarde voor de gevelbelasting van 70 dB(A) uit de Nota Limburg voor de dagperiode, waarbij rekening is gehouden met het door [appellant] genoemde effect van een ongunstige windrichting. In het rapport van Rho wordt geconcludeerd dat in de woningen het geluidniveau niet hoger zal zijn dan de grenswaarde van

50 dB(A) uit de Nota Limburg. De Afdeling ziet in wat [appellant] heeft aangevoerd geen grond om aan deze conclusie te twijfelen.

Verder acht de Afdeling van belang dat, zoals ook de STAB heeft opgemerkt, de raad naast de Nota Limburg, in overweging heeft genomen dat het aantal wedstrijddagen is beperkt tot drie per jaar en dat de wedstrijden uitsluitend gedurende de dagperiode tussen 09.00 en 18.00 uur mogen plaatsvinden. Ook is in de afweging betrokken dat er geen trainingen mogen plaatsvinden op de zondag en op de woensdag voorafgaand aan een wedstrijd, zodat een rustperiode van een week is verzekerd waarin geen crossactiviteiten mogen plaatsvinden.

32.5. In verband met de cumulatie met andere aanwezige geluidbelasting is van belang dat de raad in reactie op het conceptdeskundigenbericht van de STAB de cumulatieve geluidbelasting voor het perceel van [appellant] alsnog in beeld heeft gebracht in het aanvullend memo van Rho van 27 mei 2020. De STAB deelt de conclusie die uit dit memo volgt dat ter plaatse van zowel de voor- als achtergevel van de woning van [appellant] geen sprake is van een relevant cumulatief effect. In wat [appellant] heeft aangevoerd ziet de Afdeling geen aanleiding om aan deze conclusie te twijfelen.

32.6. De Afdeling is van oordeel dat de raad zich, gegeven de voorgaande motivering, in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat een geluidwaarde van 56 dB(A) voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau op het beoordelingspunt (e) tijdens wedstrijden tot een aanvaardbaar geluidniveau binnen de woning van [appellant] leidt. De Afdeling overweegt evenwel dat, gelet op wat hiervoor onder 28.3 is overwogen over het akoestisch onderzoek dat ten grondslag ligt aan artikel 5.4.2 van de planregels, het niet zeker is dat de berekende geluidbelasting op het beoordelingspunt (e) tijdens wedstrijden realistisch is voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau tijdens trainingen en wedstrijden, vanwege een mogelijk tonaal karakter van het motorcrossgeluid. Daarom is evenmin zeker of de geluidbelasting niet zal leiden tot een overschrijding van de geluidwaarde van 56 dB(A) voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau, vanwege een mogelijk tonaal karakter van het motorcrossgeluid. De raad heeft dat ten onrechte niet onderkend bij de vaststelling van het bestreden plan. In verband hiermee verdraagt het bestreden besluit zich in zoverre niet met artikel 3:2 van de Awb.

Het betoog slaagt.

- Tuin

32.7. Voor zover [appellant] betoogt dat de raad niet deugdelijk heeft gemotiveerd dat de geluidbelasting ter plaatse van zijn tuin aanvaardbaar is, overweegt de Afdeling het volgende.

32.8. De STAB heeft in haar deskundigenbericht geconstateerd dat de raad onder geluidgevoelige terreinen ook tuinen verstaat, maar dat hij geen expliciete afweging heeft gemaakt over het woon- en leefklimaat in de tuin van [appellant] tijdens trainingen en wedstrijden. De STAB acht het gekozen beoordelingspunt (e) niet representatief om de geluidbelasting in de tuin te beoordelen. Volgens de STAB ligt een alternatief beoordelingspunt op het terras aan de noordwestzijde van de woning meer voor de hand. Op dat alternatieve beoordelingspunt heeft de STAB hogere geluidwaarden berekend dan de waarden die in artikel 5.4.2 van de planregels zijn vastgelegd. Uit de door de STAB overgelegde berekening volgt dat de waarde voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau op het terras aan de noordwestzijde van de woning ongeveer 3 dB hoger ligt dan de waarden voor beoordelingspunt (e) in artikel 5.4.2 van de planregels. Voor het maximale geluidniveau liggen de waarden op het terras ongeveer 1 dB hoger.

32.9. De raad stelt dat een keuze voor een andere plaats van een beoordelingspunt met de daarbij horende andere geluidgrenswaarde geen ander inzicht in het aanvaardbaar woon- en leefmilieu biedt, nu die andere grenswaarde op basis van een en hetzelfde geluidmodel wordt bepaald. Als van de door STAB uitgevoerde berekening zou worden uitgegaan, zou dat volgens de raad niet betekenen dat er geen sprake meer zou zijn van een aanvaardbaar woon- en leefmilieu in de tuin van [appellant] tijdens motorcrosstrainingen en -wedstrijden. De Afdeling is van oordeel dat de raad zich in redelijkheid op dit standpunt heeft kunnen stellen. Daarvoor is van belang dat de raad in het het memo belangenafweging en in reactie op vragen van de STAB heeft toegelicht waarom hij de geluidbelasting ter plaatse van de tuin aanvaardbaar heeft geacht. Daarbij heeft de raad er op gewezen dat [appellant] over een tweede terras beschikt, dat aan de voorzijde van de woning ligt en dat de geluidbelasting op dit terras aanzienlijk lager zal zijn dan op het terras aan de noordwestzijde. Daarnaast heeft de raad meegewogen dat het aantal

wedstrijddagen is beperkt tot drie per jaar en dat de wedstrijden uitsluitend gedurende de dagperiode tussen 09.00 en 18.00 uur mogen plaatsvinden. De door de STAB berekende geluidbelasting op het alternatieve beoordelingspunt blijft onder de door de raad in dit verband gehanteerde waarden.

De Afdeling is van oordeel dat de motivering van de raad de conclusie kan dragen dat het woon- en leefklimaat ter plaatse van de tuin van [appellant] niet onaanvaardbaar wordt aangetast als gevolg van het plan.

Dit betoog slaagt niet.

Waarborgen in het plan

- Geluidscherm en geluidwallen

33. [appellant] betoogt dat in het bestemmingsplan regels ontbreken waaraan het geluidscherm moet voldoen. Zo is een minimaal vereist oppervlaktegewicht van ten minste 10 kg/m2 niet vastgelegd en is niet geregeld dat kieren en openingen in het scherm niet zijn toegestaan.

Daarnaast draagt het in het plan voorziene geluidscherm niet bij aan een vermindering van geluidoverlast op zijn perceel.

[appellant] keert zich verder tegen artikel 5.5.1 van de planregels, waarin is bepaald dat van de voorwaardelijke verplichting in artikel 5.4.6 kan worden afgeweken. Dit biedt volgens hem ruimte voor experimenten waarbij de geluidoverlast blijft bestaan.

Tot slot voert [appellant] aan dat het motorcrossterrein alleen kan worden gebruikt als de vijf bestaande geluidwallen worden verhoogd tot 9,2 m boven NAP. Ter onderbouwing wijst hij op de toelichting bij het voorontwerp van het bestemmingsplan.

33.1. In artikel 5.4.6 van de planregels is een voorwaardelijke verplichting opgenomen die het gebruik van de gronden ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van sport - motorcrossbaan" alleen toestaat als binnen drie maanden na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan een vergunning is aangevraagd en melding is gedaan voor een geluidscherm. In dit artikel is ook vastgelegd dat het geluidscherm uiterlijk binnen zes maanden na het onherroepelijk worden van het plan moet zijn gerealiseerd en daarna in stand moet worden gehouden. Het geluidscherm moet worden gerealiseerd op de in bijlage 2 bij de regels opgenomen locatie en moet daarnaast voldoen aan de daarin opgenomen akoestische en landschappelijke eisen. Naast eisen ten aanzien van de hoogte en de reflectiefactor van het scherm, is ook vastgelegd dat de oppervlaktemassa overeenkomstig de HMRI 1999 ten minste 10 kg/m2 moet bedragen en dat het scherm geen kieren of openingen mag bevatten.

33.2. Voor zover [appellant] betoogt dat in het bestemmingsplan ten onrechte geen regels zijn opgenomen waar het geluidscherm aan moet voldoen, mist dit betoog feitelijke grondslag, omdat deze regels zijn opgenomen in bijlage 2 bij het plan. Ook de door [appellant] genoemde eisen over de oppervlaktemassa staan daarin.

De Afdeling overweegt verder dat het in artikel 5.4.6 van de planregels voorziene geluidscherm weliswaar niet zorgt voor een geluidreductie ter plaatse van het perceel van [appellant], maar dat betekent niet dat het plan in zoverre een gebrek bevat. Zoals de STAB heeft geconcludeerd in haar deskundigenbericht is dit scherm met name gepositioneerd voor de woning op het perceel 5.1.2e en volgt uit een door de STAB uitgevoerde berekening dat de waarden ter plaatse van het perceel van [appellant] zonder geluidscherm, na afronding, gelijk zijn aan de berekende waarden met het scherm. De Afdeling ziet in het aangevoerde geen aanleiding om aan deze berekening van de STAB te twijfelen.

Voor zover [appellant] zich keert tegen artikel 5.5.1 van de planregels, begrijpt de Afdeling zijn betoog aldus, dat hij vindt dat het naleven van de voorwaardelijke verplichting onvoldoende is verzekerd omdat hiervan op grond van artikel 5.5.1 bij omgevingsvergunning kan worden afgeweken. De Afdeling volgt dit betoog niet. Weliswaar kan het bevoegd gezag op grond van dit artikel bij omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 5.4.6 en een andere geluidmaatregel treffen, maar daarbij moet aan verschillende voorwaarden worden voldaan. Zo mag een eventuele andere geluidmaatregel geen onevenredige afbreuk doen aan de gebruiksmogelijkheden van andere gronden en moet de maatregel voorzien in een minimaal gelijk beschermingsniveau. Voor zover [appellant] aanvoert dat dit ruimte biedt voor experimenten waarbij de geluidoverlast blijft bestaan, wijst de Afdeling erop dat, zoals hiervoor is overwogen, de berekende geluidwaarden ter plaatse van zijn perceel zonder geluidscherm, gelijk zijn aan

de berekende waarden met geluidscherm. Het scherm of een andere geluidmaatregel met minimaal een gelijk beschermingsniveau zijn dus niet nodig om te voldoen aan de ter plaatse van zijn woning geldende waarden.

De stelling van [appellant] dat een verhoging van de bestaande geluidwallen noodzakelijk is in verband met de geluidsituatie, deelt de Afdeling niet. Weliswaar is het verhogen van de bestaande geluidwallen onderzocht in het eerdere rapport van 5.1.2e van 2018 dat is opgesteld ten behoeve van het voorontwerpbestemmingsplan, maar daarin is van andere uitgangspunten uitgegaan dan in het rapport van Rho, dat aan het bestreden plan ten grondslag ligt. Zoals de STAB ook heeft opgemerkt is de maatregel van het verhogen van de bestaande geluidwallen in het bestreden plan niet meer aan de orde.

Het betoog slaagt niet.

- Geluidinstallatie

34. [appellant] betoogt dat in het bestemmingsplan ten onrechte geen regels zijn opgenomen over het gebruik van de in het plangebied aanwezige geluidinstallatie tijdens wedstrijden of andere activiteiten, terwijl in de huidige milieuvergunning voorschriften zijn opgenomen over het gebruik van een dergelijke installatie.

In een reactie op het conceptdeskundigenbericht van de STAB heeft [appellant] zijn beroepsgrond uitgebreid met de stelling dat er ook muziek wordt gedraaid tijdens de wedstrijd en dat deze omstandigheid ten onrechte niet bij de vaststelling van het plan is betrokken.

34.1. De Afdeling stelt vast dat de geluidgrenswaarden die zijn neergelegd in artikel 5.4.2, aanhef, onder 3 en 4, van de planregels, gelden voor activiteiten op het motorcrossterrein. Daaronder valt ook de geluidbelasting van de in het plangebied aanwezige geluidinstallatie, die wordt veroorzaakt door het omroepen van informatie aan rijders en toeschouwers en het afspelen van muziek. Wat [appellant] heeft aangevoerd, geeft geen aanleiding voor het oordeel dat het noodzakelijk is om hiervoor een aanvullend middelvoorschrift op te nemen in de planregels.

Het betoog slaagt niet.

- Aantallen deelnemers

35. [appellant] brengt naar voren dat in het bestemmingsplan ten onrechte geen grenzen zijn gesteld aan het aantal deelnemers, terwijl dit volgens hem van invloed is op de geluidsituatie.

35.1. De Afdeling stelt vast dat het maximale aantal deelnemers bij wedstrijden niet is vastgelegd in de planregels. De STAB heeft in haar deskundigenbericht erop gewezen dat het ook niet logisch is om dat te doen, omdat het aantal crossuren bepalend is voor de geluidbelasting. In het bij de aanvraag voor de milieuvergunning uit 2001 behorende NAA-rapport uit 1996, is uitgegaan van 160 deelnemers die elk twee keer 20 minuten trainen en twee keer 25 minuten wedstrijdrijden, wat neerkomt op 14.400 crossminuten per wedstrijd. In het rapport van Rho is van hetzelfde aantal crossminuten uitgegaan, wat neerkomt op 240 crossuren bij wedstrijden. Ook bij een wedstrijd met meer dan 160 deelnemers moet aan de geluidgrenswaarden in artikel 5.4.2 van de planregels worden voldaan. In dat geval zullen volgens de STAB bronmaatregelen tijdens wedstrijddagen nodig zijn, bijvoorbeeld door het aantal crossuren per wedstrijddeelnemer te verminderen.

In wat [appellant] heeft aangevoerd ziet de Afdeling geen aanleiding om het aantal crossuren waar in het rapport van Rho van uit is gegaan, niet representatief te achten. Omdat het aantal crossuren bepalend is voor de geluidbelasting, ziet de Afdeling geen grond voor het oordeel dat in het bestemmingsplan ten onrechte geen grenzen zijn gesteld aan de aantallen deelnemers.

Het betoog slaagt niet.

- Evenementen

36. [appellant] voert aan dat er naast de drie wedstrijden die het bestemmingsplan toestaat, ook evenementen zoals crosswedstrijden vergund kunnen worden op basis van de Algemene Plaatselijke Verordening. Bij dergelijke vergunningen kunnen volgens hem andere, ruimere geluidnormen gehanteerd worden.

36.1. In het bestemmingsplan zijn maximaal drie motorcrosswedstrijden per jaar mogelijk gemaakt. Volgens vaste rechtspraak van de Afdeling verzet een bestemmingsplan zich niet tegen kortdurend en

incidenteel gebruik van een terrein in strijd met het bestemmingsplan (zie bijvoorbeeld de uitspraak van 22 januari 2020, (ECLI:NL:RVS:2020:182), waarin wordt verwezen naar de uitspraken van 13 april 2005, (ECLI:NL:RVS:2005:AT3708) en 29 augustus 2018, (ECLI:NL:RVS:2018:2859)).

De Afdeling is van oordeel dat het gebruik van het terrein van MSV De Prikkedam voor extra motorcrosswedstrijden, niet is aan te merken als kortdurend en incidenteel gebruik. Dit betekent dat eventuele extra motorcrosswedstrijden alleen mogelijk zijn als hiervoor een omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan wordt verleend. De Afdeling overweegt dat tegen een eventueel besluit waarbij een omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan wordt verleend, rechtsmiddelen kunnen worden aangewend.

Het betoog slaagt niet.

Geur

37. [appellant] betoogt dat bij een aantal woningen niet wordt voldaan aan de richtafstand van 100 m voor geur, waardoor het aanvaardbaar geurhinderniveau zal worden overschreden.

37.1. In de plantoelichting staat dat de raad voor het aspect geur aansluiting heeft gezocht bij de richtafstanden in de VNG-brochure. Hierin is een richtafstand van 100 m opgenomen tussen autocircuits en motorcrossterreinen enerzijds en gevoelige bestemmingen anderzijds.

37.2. De raad stelt dat de afstand tussen het perceel van [appellant] en de gronden met de bestemming "Sport-Motorcrossterrein" 152 m bedraagt, zodat ter plaatse van zijn woning wordt voldaan aan de in de VNG-brochure aanbevolen richtafstand voor geur. Gelet hierop, stelt de raad zich op het standpunt dat van onaanvaardbare gevolgen voor het woon- en leefklimaat van [appellant], als gevolg van geur, geen sprake is. Naar het oordeel van de Afdeling heeft de raad zich in redelijkheid op dit standpunt kunnen stellen.

37.3. Voor zover het betoog van [appellant] gaat over de geurbelasting ter plaatse van andere woningen, overweegt de Afdeling als volgt.

Zoals in de overzichtsuitspraak over het relativiteitsvereiste is overwogen, ligt in artikel 8:69a van de Awb besloten dat degene die vernietiging van een besluit beoogt, zich in beginsel niet met succes kan beroepen op belangen van anderen (uitspraak van 11 november 2020 (ECLI:NL:RVS:2020:2706), onder 6.4). Als een appellant zich beroept op overschrijding van een norm en betoogt dat deze overschrijding nadelige gevolgen voor zijn woonsituatie heeft, kan hij ter onderbouwing van de normoverschrijding wijzen op onderzoeksgegevens waaruit naar voren komt dat deze norm ter plaatse van een woning van een derde in zijn directe omgeving wordt overschreden (uitspraken van 29 april 2015 (ECLI:NL:RVS:2015:1379) en 19 januari 2011 (ECLI:NL:RVS:2011:BP1352)).

37.4. De Afdeling overweegt dat de gevolgen van het plan voor de geurbelasting in kaart zijn gebracht in hoofdstuk 7 van het MER. In paragraaf 7.3.2 van het MER, en paragraaf 4.4.2 van de plantoelichting, staat dat er ter plaatse van twee woningen niet wordt voldaan aan de in de VNG-brochure aanbevolen richtafstand van 100 m.

In het MER staat dat niet is te verwachten dat het motorcrossterrein een potentieel geurhinderlijke inrichting is. Een kwantitatief geuronderzoek heeft daarmee geen toegevoegde waarde, zo vermeldt het MER. In het MER staat verder dat de systematiek van de beoordeling of sprake is van geurhinder die een aanvaardbaar hinderniveau overschrijdt, uitgaat van een jaargemiddelde beoordeling op basis van percentielen. Omdat op jaarbasis relatief beperkt gebruik wordt gemaakt van de motorcrossbaan, is niet te verwachten dat het motorcrossterrein onaanvaardbare geurhinder zal veroorzaken, waarmee het aanvaardbaar hinderniveau wordt overschreden, zo volgt uit het MER.

De Afdeling concludeert dat de raad zich in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat het plan niet leidt tot onaanvaardbare geurhinder ter plaatse van de twee woningen in de nabijheid van de woning van [appellant], en daarmee tot nadelige geureffecten bij zijn woning.

Het betoog slaagt niet.

Stikstof

38. Volgens [appellant] is onvoldoende aangetoond dat de hoeveelheid stikstof die bij wedstrijden en trainingen vrijkomt de omgeving niet schaadt en de natuurlijke kenmerken van de dichtstbijzijnde natuurgebieden niet aantast. [appellant] voert aan dat het rekenprogramma AERIUS Calculator niet geschikt is om de stikstofdepositie van het motorcrossterrein op nabijgelegen natuurgebieden te

berekenen. Verder wijst hij erop dat het provinciebestuur voornemens is om een last onder dwangsom op te leggen, vanwege overtreding van artikel 2.7 van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb).

38.1. Ingevolge artikel 8:69a van de Awb vernietigt de bestuursrechter een besluit niet op de grond dat het in strijd is met een geschreven of ongeschreven rechtsregel of een algemeen rechtsbeginsel, indien deze regel of dit beginsel kennelijk niet strekt tot bescherming van de belangen van degene die zich daarop beroept.

Zoals blijkt uit de geschiedenis van de totstandkoming van de Wet aanpassing bestuursprocesrecht (Kamerstukken II, 2009/10, 32 450, nr. 3, blz. 18-20), heeft de wetgever met artikel 8:69a van de Awb de eis willen stellen dat er een verband moet bestaan tussen een beroepsgrond en het belang waarin de appellant door het bestreden besluit dreigt te worden geschaad. De bestuursrechter mag een besluit niet vernietigen wegens schending van een rechtsregel die kennelijk niet strekt tot bescherming van het belang van de appellant.

38.2. Het belang van [appellant] is gelegen in het behoud van zijn woon- en leefklimaat. De bepalingen in de Wnb over de beoordeling van plannen die gevolgen kunnen hebben voor een Natura 2000-gebied, zijn daarin opgenomen ter bescherming van het behoud van de natuurwaarden in deze gebieden. Uit de uitspraak van de Afdeling van 13 juli 2011, ECLI:NL:RVS:2011:BR1412, volgt dat de individuele belangen van burgers bij het behoud van een goede kwaliteit van hun leefomgeving, waarvan een Natura 2000-gebied deel uitmaakt, zo verweven kunnen zijn met het algemene belang dat de Wnb bedoelt te beschermen, dat niet kan worden geoordeeld dat de betrokken normen van de Wnb kennelijk niet strekken tot bescherming van hun belangen.

Zoals in de overzichtsuitspraak over het relativiteitsvereiste is overwogen, is het voorgaande ook van belang voor andere normen die strekken ter bescherming van natuurgebieden, zoals provinciale normen die strekken tot bescherming van een natuurnetwerk (uitspraak van 11 november 2020 (ECLI:NL:RVS:2020:2706), onder 10.63).

38.3. De Afdeling stelt vast dat de afstand tussen het perceel van [appellant] en het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied "Drents-Friese Wold & Leggelderveld" ten minste 4 km bedraagt. Voor zover het betoog van [appellant] ook gaat over de gebieden die onderdeel zijn van het Natuurnetwerk Nederland (de zogenoemde NNN-gebieden), stelt de Afdeling vast dat de afstand tussen het perceel van [appellant] en het dichtstbijzijnde NNN-gebied ruim 600 m bedraagt. Gelet op deze afstanden is de Afdeling van oordeel dat de natuurgebieden geen deel uitmaken van de leefomgeving van [appellant]. De normen over de bescherming van deze gebieden, waar [appellant] zich op beroept, strekken daarom kennelijk niet tot bescherming van zijn belang.

De Afdeling zal dit betoog daarom niet inhoudelijk bespreken.

Bodem

39. [appellant] voert aan dat in het MER in verband met het aspect bodem is uitgegaan van onjuiste feiten. In het MER staat dat de dieseltank in het plangebied een opslagcapaciteit van 720 liter heeft, terwijl er in 2018 een tank met een opslagcapaciteit van 2.600 liter is neergezet, zonder bodemonderzoek.

39.1. In paragraaf 10.1.1 van het MER is ingegaan op het aspect bodem. In deze paragraaf staat dat er binnen de inrichting, nabij de loods, dieselolie wordt opgeslagen. Deze opslag vindt plaats in een tank met een totale opslagcapaciteit van 720 liter, die is voorzien van een lekbak. De afgewerkte olie die afkomstig is van de crossmotoren, ongeveer 30 liter op jaarbasis, wordt binnen de inrichting opgeslagen, eveneens boven een lekbak. De vergunde opslagcapaciteit is ongeveer 2x200 liter. De Afdeling is van oordeel dat [appellant] met de enkele niet nader onderbouwde stelling over een tank met een opslagcapaciteit van 2.600 liter, niet aannemelijk heeft gemaakt dat in het MER is uitgegaan van onjuiste feitelijke informatie.

Het betoog slaagt niet.

Water

40. [appellant] voert aan dat er ten onrechte geen watertoets is uitgevoerd, terwijl het waterschap heeft aangegeven dat dit wel moet gebeuren.

40.1. De Afdeling stelt vast dat uit paragraaf 10.4.2 van het MER en paragraaf 4.9 van de plantoelichting volgt dat er een watertoets is uitgevoerd door het wetterskip Fryslân, op grond waarvan wordt geconcludeerd dat het plan geen negatieve gevolgen heeft voor het grondwatersysteem.

Het betoog mist feitelijke grondslag.

Relativiteit

41. Voor zover in deze uitspraak is geoordeeld dat een beroepsgrond niet slaagt, heeft de Afdeling zich niet uitgesproken over de vraag of artikel 8:69a van de Awb aan vernietiging van het bestreden besluit in de weg zou hebben gestaan.

Conclusie en opdracht aan de raad

42. Onder 10.2 van deze uitspraak is overwogen dat de raad in de plantoelichting niet kenbaar heeft gemotiveerd dat de uitbreiding van het motorcrossterrein met de beginnerscrossbaan, is getoetst aan artikel 5.6.2 van de Verordening. Onder 10.3 is overwogen dat de Afdeling evenwel, gelet op de nadere motivering die de raad heeft gegeven, geen grond ziet voor het oordeel dat het plan niet voldoet aan artikel 5.6.2 van de Verordening. De Afdeling zal deze motivering betrekken bij het in de einduitspraak te geven oordeel over de mogelijkheid van het in stand laten van de rechtsgevolgen van het bestreden besluit, voor zover dit zal worden vernietigd.

43. Onder 12.2 is overwogen dat de raad ten onrechte niet deugdelijk heeft gemotiveerd dat de uitbreiding van het motorcrossterrein met de beginnerscrossbaan verenigbaar is met de gemeentelijke ambities en opgaven in de gemeentelijke structuurvisie, dan wel op grond van welke argumenten en afweging de raad heeft besloten van de structuurvisie af te wijken.

Onder 27.4 is overwogen dat het berekende maximale geluidniveau van 65 dB(A) tijdens wedstrijden niet realistisch is voor de activiteiten die MSV de 5.1.2e feitelijk beoogt uit te oefenen in het plangebied. De Afdeling acht het aannemelijk om te verwachten dat er ook A-wedstrijden, waarbij de 94 dB(A)-eis niet geldt, zullen worden georganiseerd in het plangebied. In het rapport van Rho is er onvoldoende rekening mee gehouden dat aan A-wedstrijden motoren kunnen deelnemen met een hoger bronvermogen dan in het rapport van Rho tot uitgangspunt is genomen. Dat op grond van artikel 5.4.2 een geluidwaarde van 65 dB(A) geldt, biedt naar het oordeel van de Afdeling in dit geval onvoldoende waarborg dat alleen wedstrijden worden gehouden waarbij het berekende maximale geluidniveau van 65 dB(A) realistisch is. Een nadere planregel die dit borgt, bijvoorbeeld door te bepalen dat motoren die deelnemen aan wedstrijden in het plangebied moeten voldoen aan de KNMV-eis van 94 dB(A), of waarin A-wedstrijden worden uitgesloten, ontbreekt. Aangezien een nadere regeling ontbreekt, is onder 32.2 overwogen dat het niet zeker is dat de geluidbelasting op het beoordelingspunt (e) tijdens wedstrijden niet zal leiden tot een overschrijding van de maximale geluidwaarde van stap 2 uit paragraaf B5.3 van bijlage 5 van de VNG-brochure.

Onder 28.3 is overwogen dat de Afdeling er niet van overtuigd is geraakt dat het geluid van het motorcrossterrein bij de omliggende woningen hoe dan ook niet tonaal van karakter is. De raad heeft niet met gegevens inzichtelijk gemaakt wat een representatieve verhouding is tussen het aantal tweetakt- en viertaktmotoren. Daardoor is het niet zeker dat in het rapport van Rho, dat aan de geluidgrenswaarden voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau in artikel 5.4.2 van de planregels ten grondslag ligt, terecht geen toeslag voor tonaal geluid is toegepast. Zonder nadere onderbouwing van de raad acht de Afdeling het niet zeker dat de berekende geluidbelasting op het beoordelingspunt (e) realistisch is voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau tijdens trainingen en wedstrijden, vanwege een mogelijk tonaal karakter van het motorcrossgeluid. In het verlengde hiervan is onder 32.1 overwogen dat de raad niet kan worden gevolgd in zijn standpunt dat tijdens trainingen wordt voldaan aan de geluidwaarde van 45 dB(A) voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau van stap 2 uit paragraaf B5.3, van bijlage 5 van de VNG-brochure. Daarnaast is onder 32.6 overwogen dat de raad bij de vaststelling van het plan, in verband met de motivering in het kader van stap 4 uit paragraaf B5.3 van bijlage 5 van de VNG-brocuchure, niet heeft onderkend dat niet zeker is of de geluidbelasting niet zal leiden tot een overschrijding van de geluidwaarde van 56 dB(A) voor het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau.

44. De Afdeling ziet in het belang van een spoedige beëindiging van het geschil, aanleiding om de raad op de voet van artikel 8:51d van de Awb de gelegenheid te geven de hiervoor onder 43 omschreven gebreken te herstellen, binnen de in de beslissing genoemde termijn.

De raad dient het besluit te voorzien van een deugdelijke motivering, waar het betreft de uitbreiding van het motorcrossterrein met de beginnerscrossbaan, in relatie tot de gemeentelijke ambities en opgaven in de gemeentelijke structuurvisie, dan wel een gewijzigde planregeling vast te stellen.

De raad dient te verzekeren dat de geluidbelasting op het beoordelingspunt (e) tijdens wedstrijden niet zal leiden tot een overschrijding van de maximale geluidwaarde. De raad kan dit doen door alsnog een regel in het plan op te nemen waarin wordt vastgelegd dat motoren die niet voldoen aan de KNMV-eis van 94 dB(A), niet mogen deelnemen aan wedstrijden in het plangebied, of waarin A-wedstrijden worden uitgesloten.

Daarnaast dient de raad inzichtelijk te maken wat een representatieve verhouding is tussen het aantal tweetakt- en viertaktmotoren, en daarmee of sprake zal zijn van geluid met een tonaal karakter. Indien dat met het oog op een goede ruimtelijke ordening nodig is, dient de raad een beperking in het plan op te nemen waar het de deelname van tweetaktmotoren aan motorcrossactiviteiten betreft, zo nodig in de vorm van een voorwaardelijke verplichting.

45. De raad dient de Afdeling en de andere partijen de uitkomst mee te delen en een gewijzigd of nieuw besluit zo spoedig mogelijk op de wettelijk voorgeschreven wijze bekend te maken en mee te delen. Bij de voorbereiding van een gewijzigd of nieuw besluit hoeft afdeling 3.4 van de Awb niet opnieuw te worden toegepast.

46. In de einduitspraak zal worden beslist over de proceskosten en de vergoeding van het betaalde griffierecht.

Schending redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 EVRM

47. Met deze tussenuitspraak is de procedure bij de Afdeling nog niet beëindigd. Om die reden komt de Afdeling in deze tussenuitspraak niet toe aan een bespreking van de beroepsgrond van [appellant] dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) is geschonden, omdat de gehele beroepsduur van de bestemmingsplanprocedure langer duurt dan twee jaar. Deze beroepsgrond zal worden behandeld in de einduitspraak.

Beslissing

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State:

draagt de raad van de gemeente Ooststellingwerf op:

- om binnen 26 weken na de verzending van deze uitspraak, de onder 43 omschreven gebreken in het besluit van de raad van de gemeente Ooststellingwerf van 7 oktober 2019 waarbij het bestemmingsplan "Motorcrossterrein De 5.1.2e " is vastgesteld te herstellen met inachtneming van wat in deze uitspraak onder 44 is overwogen, en;

- de Afdeling en de andere partijen de uitkomst mede te delen en een gewijzigd of nieuw besluit zo spoedig mogelijk op de wettelijk voorgeschreven wijze bekend te maken en mede te delen.

Aldus vastgesteld door 5.1.2e , voorzitter, en 5.1.2e en 5.1.2e , leden, in tegenwoordigheid van 5.1.2e griffier.

De voorzitter is verhinderd de uitspraak te ondertekenen.

De griffier is verhinderd de uitspraak te ondertekenen.

Uitgesproken in het openbaar op 15 december 2021

271-933.

BIJLAGE

Planregels bestemmingsplan "Motorcrossterrein De 5.1.2e "

1.32 Langtijdgemiddeld beoordelingsniveau

het gemiddelde van de afwisselende niveaus van het ter plaatse optredende geluid, gemeten in een bepaalde periode en vastgesteld en beoordeeld overeenkomstig de Handleiding meten en rekenen industrielawaai 1999;

1.33 maximaal geluidniveau

maximaal geluidniveau gemeten in de meterstand "F" of "fast", als vastgesteld en beoordeeld overeenkomstig de Handleiding meten en rekenen industrielawaai 1999;

1.39 motorcrosswedstrijd

een voor publiek toegankelijk tijdelijk evenement voor motorcross in wedstrijdverband

Artikel 3 Agrarisch

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Agrarisch' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. agrarische cultuurgrond;

b. behoud en herstel van landschappelijke, natuurlijke en cultuurhistorische waarden;

c. een grondgebonden agrarisch bedrijf;

d. dagrecreatief medegebruik;

e. ter plaatse van de aanduiding 'parkeerterrein' voor parkeren;

met de daarbij behorende:

f. bestaande wegen, voet-, fiets- en ruiterpaden en landbouwontsluitingswegen;

g. verkeers- en verblijfsvoorzieningen;

h. parkeervoorzieningen;

[].

3.4 Specifieke gebruiksregels

3.4.1 Ten aanzien van het parkeerterrein

De gronden ter plaatse van de aanduiding 'parkeerterrein' mogen worden gebruikt voor parkeren ten behoeve van:

de drie motorcrosswedstrijden zoals beschreven in de tabel in artikel 5 lid 5.4.2.

Artikel 5 Sport - Motorcrossterrein

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Sport - Motorcrossterrein' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. een motorcrossterrein, met dien verstande dat:

1. uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van sport - beginnerscrossbaan' het terrein gebruikt mag worden ten behoeve van één beginnerscrossbaan;

2. uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van sport - motorcrossbaan' het terrein gebruikt mag worden ten behoeve van één motorcrossbaan;

3. uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van sport - verzorgingsterrein' het terrein gebruikt mag worden ten behoeve van de normale verzorging van motorrijders en motorvoertuigen;

b. geluidwallen en geluidschermen;

c. groenvoorzieningen;

met daaraan ondergeschikt:

d. nutsvoorzieningen;

e. water en waterhuishoudkundige voorzieningen;

f. verblijfsrecreatie ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van sport - verzorgingsterrein';

g. veldsporten;

h. dagrecreatie;

met daarbij behorende:

i. parkeervoorzieningen, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding:

1. 'specifieke vorm van sport - verzorgingsterrein';

2. 'specifieke vorm van sport - beginnerscrossbaan', uitsluitend bij motorcrosswedstrijden;

j. gebouwen;

k. bouwwerken, geen gebouwen zijnde;

l. paden en verhardingen.

Artikel 5.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen mag niet meer bedragen dan 2,00 m;

b. de bouwhoogte van geluidschermen op geluidwallen mag niet meer bedragen dan 2,00 m, gemeten vanaf het hoogste punt van de kruin van het op het scherm aansluitende deel van de wal;

c. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag niet meer bedragen dan 6,00 m.

5.4 Specifieke gebruiksregels

5.4.1 Openstelling van het motorcrossterrein voor motorcrossactiviteiten

Op het motorcrossterrein zijn motorcrossactiviteiten in wedstrijdverband, ter voorbereiding van wedstrijden (zoals motorcrosstrainingen) of voor recreatieve doeleinden toegestaan met dien verstande dat de openstelling van het motorcrossterrein hiervoor minder dan acht uren per week moet zijn, met uitzondering van drie weken per kalenderjaar indien dit een gevolg is van ruimere openingstijden gedurende ten hoogste drie weekeinden per kalenderjaar, met het oog op het houden van wedstrijden op die terreinen of het voorbereiden van zodanige wedstrijden. Tot het weekeinde worden gerekend: zaterdagen, zondagen en algemeen erkende feestdagen of daarmee gelijkgestelde dagen als bedoeld in artikel 3 van de Algemene termijnenwet, die op een vrijdag of op een maandag vallen. De openstelling van het motorcrossterrein voor motorcrossactiviteiten is uitsluitend gedurende de dagperiode toegestaan.

5.4.2 Gebruik van de motorcrossbaan en beginnerscrossbaan voor motorcrossactiviteiten

Voor het gebruik van de gronden ter plaatse van de aanduidingen 'specifieke vorm van sport - motorcrossbaan' en 'specifieke vorm van sport - beginnerscrossbaan' voor motorcrossactiviteiten gelden de volgende regels:

met dien verstande dat:

a. op de gronden ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van sport - beginnerscrossbaan' motorcrosswedstrijden niet zijn toegestaan;

b. op de gronden ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van sport - beginnerscrossbaan' motorvoertuigen met een verbrandingsmotor met een cilinderinhoud groter dan 85 cc niet zijn toegestaan;

c. op de zondag en woensdag voorafgaande aan een wedstrijddag er geen motorcrossactiviteiten mogen plaatsvinden;

d. de in de tabel onder 3 en 4 genoemde beoordelingspunten a tot en met d zijn gelegen op de naar het motorcrossterrein gerichte gevel van een geluidsgevoelig object op 1,5 m hoogte boven het maaiveld ter plaatse, zoals aangegeven in Bijlage 1 bij deze regels;

e. het in de tabel onder 3 en 4 genoemde beoordelingspunt e is gelegen op 1,5 m hoogte boven het maaiveld ter plaatse op het bij het geluidgevoelig object behorende perceel, zoals aangegeven in Bijlage 1 bij deze regels;

f. het in de tabel onder 3 en 4 genoemde beoordelingspunt f is gelegen op het bij het motorcrossterrein dichtstbijzijnde punt van het perceel gelegen, op 1,5 m hoogte boven het maaiveld ter plaatse, op het bij het geluidgevoelig object behorende perceel, zoals aangegeven in Bijlage 1 bij deze regels;

g. de eigenaar van het motorcrossterrein vóór 1 maart van het betreffende kalenderjaar een overzicht beschikbaar stelt aan het college van burgemeester en wethouders van Ooststellingwerf én de eigenaren en/of gebruikers van de in Bijlage 3 bij deze regels opgenomen gebouwen en gronden, waarin is opgenomen:

1. de data van de dagen waarop de motorcrosswedstrijden in dat kalenderjaar zullen plaatsvinden;

2. de soorten wedstrijden die op de dagen zullen plaatsvinden;met dien verstande dat:

3. wordt aangetoond dat er gelegenheid is geweest tot participatie, over het onder 1 genoemde onderwerp, door de hiervoor bedoelde eigenaren en/of gebruikers;

4. in het overzicht voor elke wedstrijddag niet meer dan één reservewedstrijddag mag worden opgenomen, met dien verstande dat wanneer gebruik gemaakt wordt van de reservewedstrijddag geen gebruik gemaakt mag worden van de voorgenomen wedstrijddag.

5.4.3 Gebruik van het verzorgingsterrein

Voor het gebruik van de gronden ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van sport - verzorgingsterrein' gelden de volgende regels:

a. voor motorvoertuigen is een snelheid van ten hoogste 15 km/uur (stapvoets) toegestaan;

b. onderhoud van motorvoertuigen voor motorcross is alleen toegestaan voor een motorcrosstraining en een motorcrosswedstrijd;

c. verblijfsrecreatie is alleen toegestaan in de vorm van kampeermiddelen met uitzondering van stacaravans en alleen op de dag voorafgaande aan een wedstrijddag en op die wedstrijddag zelf.

5.4.4 Gebruik van het motorcrossterrein voor veldsportactiviteiten

Voor het gebruik van het motorcrossterrein voor veldsportactiviteiten gelden de volgende regels:

a. het aantal openstellingsdagen van het terrein per week mag niet meer zijn dan 2;

b. het aantal openstellingsuren van het terrein per dag mag niet meer zijn dan 3, met dien verstande dat deze aaneengesloten moeten zijn;

c. de openstellingsperiode van het terrein is de dagperiode en avondperiode met dien verstande dat openstelling na zonsondergang niet is toegestaan;

d. het gelijktijdig aanwezige aantal personen mag niet meer bedragen dan 50.

5.4.5 Gebruik van het motorcrossterrrein voor onderhoudsactiviteiten

Voor het gebruik van het motorcrossterrein voor onderhoudsactiviteiten geldt dat het onderhoud van het motorcrossterrein met geluidproducerend materieel, zoals shovels en tractoren, uitsluitend mag plaatsvinden in de dagperiode.

5.4.6 Voorwaardelijke verplichtingen

Het gebruik van gronden ter plaatse van de aanduidingen 'specifieke vorm van sport - motorcrossbaan' voor motorcrossactiviteiten is slechts toegestaan, als uiterlijk binnen drie maanden na het onherroepelijk worden van dit plan de benodigde vergunning(en) op ontvankelijke wijze zijn aangevraagd en meldingen zijn gedaan voor het geluidscherm als bedoeld in Bijlage 2 bij het bevoegd gezag en als uiterlijk binnen zes maanden na het onherroepelijk worden van de vergunning(en) het geluidscherm als bedoeld in Bijlage 2 is gerealiseerd en in stand wordt gehouden, met dien verstande dat te allen tijde moet worden voldaan aan het bepaalde in lid 5.4.2.

5.4.7 Strijdig gebruik

Onder strijdig gebruik met deze bestemming wordt begrepen het gebruik dat afwijkt van de bestemmingsomschrijving, waaronder in ieder geval wordt begrepen het gebruik van gronden voor opslag van schroot, puin, afbraak- en bouwmaterialen, grond- en bodemspecie en al dan niet afgedankte voorwerpen, stoffen of producten met uitzondering van die opslag die nodig is voor het normale gebruik en normale onderhoud van het motorcrossterrein.

5.5 Afwijken van de gebruiksregels

5.5.1 Afwijken voor andere geluidmaatregelen

Het bevoegd gezag kan, mits geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan:

a. de in natuurlijke, landschappelijke en cultuurhistorische waarden;

b. het milieu;

c. de kwaliteit van de bodem en het grond- en oppervlaktewater;

d. de ontwikkelingsmogelijkheden van omliggende bedrijven;

e. de gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden;

f. het bebouwingsbeeld;

g. de verkeersveiligheid;

bij omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 5.4.6 in die zin dat een andere geluidmaatregel wordt gerealiseerd en in stand wordt gehouden, die voorziet in een minimaal gelijk beschermingsniveau.

		motorcross-trainingen	motorcrosswedstrijden
1	het aantal openstellingsdagen van een baan per kalenderjaar mag niet meer zijn dan	niet van toepassing	3
2	het aantal openstellingsuren van een baan per week mag niet meer zijn dan: met dien verstande dat de uren aaneengesloten moeten zijn	woensdag: 3 uur (binnen het tijdvak 14.00-19.00 uur) zondag: 3 uur (binnen het tijdvak 9.30-12.30 uur)	zondag: 9 uur (binnen het tijdvak 9.00-18.00 uur)
3	het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau ($L_{Ar,LT}$) in dB(A) in de dagperiode van het geluid vanwege activiteiten op het motorcrossterrein mag op de volgende beoordelingspunten niet meer zijn dan		
a	5.1.2e	50	62
b	Prikkedam 2	48	60
c	Prikkedam 3	47	59
d	5.1.2e	46	57
e	5.1.2e (hoek perceel)	45	56
f	5.1.2e (hoek perceel)	46	57
4	het maximale geluidsniveau (L_{Amax}) in dB(A) in de dagperiode vanwege activiteiten op het motorcrossterrein op een trainings- of wedstrijddag mag op de volgende beoordelingspunten niet meer zijn dan:		
a	5.1.2e	70	70
b	5.1.2e 2	68	68
c	Prikkedam 3	67	67
d	Grindweg 4	65	65
e	5.1.2e (hoek perceel)	65	65
f	5.1.2e (hoek perceel)	66	66

ECLI:NL:RVS:2009:BJ4039

Instantie	Raad van State
Datum uitspraak	21-07-2009
Datum publicatie	29-07-2009
Zaaknummer	200801853/1/R2
Rechtsgebieden	Bestuursrecht
Bijzondere kenmerken	Hoger beroep
Inhoudsindicatie	Bij besluit van 12 februari 2008, kenmerk 2008/5136, heeft het college van gedeputeerde staten van Limburg (hierna: het college) besloten over de goedkeuring van het door de raad van de gemeente Venray (hierna: de raad) bij besluit van 30 oktober 2007 vastgestelde bestemmingsplan "Circuit de Peel" (hierna: het plan).
Wetsverwijzingen	Wet op de Ruimtelijke Ordening Wet op de Ruimtelijke Ordening 28 Wet milieubeheer Wet milieubeheer 7.7
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl M en R 2009, 58K Module Ruimtelijke ordening 2009/1975 met annotatie van 5.1.2e Module Milieubeheer 2009/26 JM 2009/112 met annotatie van 5.1.2e JOM 2009/669 OGR-Updates.nl 09-117

Uitspraak

200801853/1/R2.

Datum uitspraak: 21 juli 2009

AFDELING

BESTUURSRECHTSPRAAK

Uitspraak in het geding tussen:

de stichting Stichting Milieufederatie Limburg, gevestigd te Maastricht, en andere,

appellanten,

en

het college van gedeputeerde staten van Limburg,

verweerder.

1. Procesverloop

Bij besluit van 12 februari 2008, kenmerk 2008/5136, heeft het college van gedeputeerde staten van Limburg (hierna: het college) besloten over de goedkeuring van het door de raad van de gemeente Venray (hierna: de raad) bij besluit van 30 oktober 2007 vastgestelde bestemmingsplan "Circuit de Peel" (hierna: het plan).

Tegen dit besluit hebben de stichting Stichting Milieufederatie Limburg en andere (hierna: Milieufederatie en andere) bij brief, bij de Raad van State ingekomen op 4 april 2008, beroep ingesteld. De gronden van het beroep zijn aangevuld bij brief van 29 april 2008.

Het college heeft een verweerschrift ingediend.

Milieufederatie en andere hebben nadere stukken ingediend. Deze zijn aan de andere partijen toegezonden.

De Afdeling heeft de zaak, gelijktijdig met zaaknummers 200804258/1/R2 en 200805618/1/M1, ter zitting behandeld op 16 april 2009, waar Milieufederatie en andere, vertegenwoordigd door 5.1.2e, 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e, en het college, vertegenwoordigd door 5.1.2e 5.1.2e en 5.1.2e, zijn verschenen.
Voorts zijn ter zitting [belanghebbende], vertegenwoordigd door 5.1.2e, [gemachtigde], 5.1.2e 5.1.2e, 5.1.2e en 5.1.2e, en het college van burgemeester en wethouders van Venray, vertegenwoordigd door mr. 5.1.2e, gehoord.

2. Overwegingen

Ontvankelijkheid

2.1. Ter zitting is het beroep, voor zover dit is ingesteld namens Staatsbosbeheer regio zuid, ingetrokken.

2.2. Ingevolge artikel 54, tweede lid, aanhef en onder d, van de Wet op de Ruimtelijke Ordening (hierna: WRO) kan een belanghebbende bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State beroep instellen tegen een besluit omtrent goedkeuring van een bestemmingsplan.

Ingevolge artikel 1:2, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) wordt onder belanghebbende verstaan: degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken.

2.2.1. [appellant A], [appellant B] en [appellant C] wonen op een afstand van meer dan vier kilometer van het motorcrossterrein. Het is de Afdeling niet aannemelijk geworden dat ter plaatse van hun woningen gevolgen van het motorcrossterrein kunnen worden ondervonden. Het is de Afdeling voorts niet gebleken dat zij anderszins een rechtstreeks bij het bestreden besluit betrokken belang hebben. Gelet hierop kunnen [appellant A], [appellant B] en [appellant C] niet worden aangemerkt als belanghebbenden als bedoeld in artikel 1:2, eerste lid, van de Awb. Het beroep is niet-ontvankelijk voor zover het door [appellant A], [appellant B] en [appellant C] is ingesteld.

2.3. Ingevolge artikel 23, eerste lid, van de WRO gelezen in samenhang met de artikelen 3:11, 3:15 en 3:16 van de Awb wordt het ontwerpplan ter inzage gelegd voor de duur van zes weken en kan een ieder gedurende deze termijn zienswijzen naar voren brengen bij de raad.

[appellant D], [appellant E], [appellant F] en [appellant G] hebben geen zienswijze tegen het ontwerpplan naar voren gebracht bij de raad.

Ingevolge de artikelen 26 en 27 van de WRO, voor zover van belang, wordt het door de raad vastgestelde bestemmingsplan voor een ieder ter inzage gelegd voor de duur van zes weken en kunnen gedurende deze termijn bedenkingen worden ingebracht bij het college.

[appellant G] heeft geen bedenkingen tegen het vastgestelde plan ingebracht bij het college.

Ingevolge de artikelen 54, tweede lid, aanhef en onder d, en 56, eerste lid, gelezen in samenhang met artikel 27 van de WRO en artikel 6:13 van de Awb, kan beroep slechts worden ingesteld tegen het goedkeuringsbesluit van het college door de belanghebbende die tijdig tegen het ontwerpplan een zienswijze bij de raad naar voren heeft gebracht en tegen het vastgestelde plan tijdig bedenkingen bij het college heeft ingebracht. Dit is slechts anders indien een belanghebbende redelijkerwijs niet kan worden verweten dat hij niet tijdig een zienswijze naar voren heeft gebracht en niet tijdig bedenkingen heeft ingebracht.

Geen van deze omstandigheden doet zich voor. Het beroep, voor zover ingesteld door [appellant 5.1.2e], [appellant E], [appellant F] en [appellant G] is derhalve niet-ontvankelijk.

2.4. In artikel 6:4, derde lid, van de Awb is bepaald dat het instellen van beroep op een administratieve rechter geschiedt door het indienen van een beroepschrift bij die rechter. Ingevolge artikel 6:5, eerste lid, aanhef, van de Awb wordt een beroepschrift ondertekend. Wanneer degene die het beroepschrift heeft ondertekend niet voor zichzelf maar voor een ander in beroep komt, zal van de bevoegdheid tot het instellen van het beroep moeten blijken. Indien hieraan niet is voldaan, kan het beroep ingevolge artikel 6:6 van de Awb niet-ontvankelijk worden verklaard, mits de indiener de gelegenheid heeft gehad het verzuim te herstellen binnen een hem daartoe gestelde termijn.

2.4.1. Milieufederatie en andere hebben in het beroepschrift verklaard dat het beroep mede wordt ingesteld namens de vereniging Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland. Daarbij hebben zij geen stukken overgelegd waaruit de gestelde vertegenwoordiging blijkt.

Tijdens de zitting op 16 april 2009 is verzocht de gestelde vertegenwoordiging aan te tonen. Daartoe is tot en met 30 april 2009 de gelegenheid geboden. Hierbij is vermeld dat, indien dat niet binnen de gestelde termijn gebeurt, er rekening mee moet worden gehouden dat het beroep, voor zover het is ingesteld door de vereniging Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland, niet-ontvankelijk wordt verklaard.

Milieufederatie en andere hebben de gestelde vertegenwoordiging niet binnen de aldus gestelde termijn aangetoond. Niet is gebleken van feiten of omstandigheden op grond waarvan redelijkerwijs niet kan worden geoordeeld dat Milieufederatie en andere in verzuim zijn geweest.

Het beroep is, ook voor zover dit is ingesteld door vereniging Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland, niet-ontvankelijk.

2.4.2. Het door Milieufederatie en andere ingestelde beroep zal hieronder, voor zover ontvankelijk, worden besproken.

Algemeen toetsingskader

2.5. Ingevolge artikel 28, tweede lid, van de WRO, gelezen in samenhang met artikel 10:27 van de Awb, rust op het college de taak om - in voorkomend geval mede op basis van de ingebrachte bedenkingen - te onderzoeken of het plan niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Daarbij dient het rekening te houden met de aan de raad toekomende vrijheid om bestemmingen aan te wijzen en voorschriften te geven die de raad uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening nodig acht. Daarnaast heeft het college erop toe te zien dat het plan en de totstandkoming daarvan niet in strijd zijn met het recht.

Formele aspecten

2.6. Milieufederatie en andere betogen dat de gevolgde procedure tot vaststelling en goedkeuring van het plan niet op zorgvuldige wijze is verlopen.

In dit verband voeren zij aan dat te weinig aandacht aan de planvaststelling is besteed en dat de raad onvoldoende kennis heeft kunnen nemen van de onderliggende stukken. Ook is het voornemen om het plan vast te stellen volgens hen ten onrechte niet geagendeerd in de voorafgaande commissievergadering. Voorts voeren Milieufederatie en andere aan dat de totstandkoming van het plan grotendeels ten onrechte is gestuurd door de vaststellingsovereenkomst van 30 juni 2006 en het voornemen om het nieuwe motorcrossterrein per 1 juli 2009 in gebruik te nemen. Ook kunnen de in deze vaststellingsovereenkomst opgenomen voorwaarden niet worden nageleefd, aldus Milieufederatie en andere. Voorts betogen Milieufederatie en andere in dit verband dat de aan het plan ten grondslag liggende onderzoeken ten onrechte zijn uitgevoerd in opdracht van verschillende opdrachtgevers, dat het provinciaal advies omtrent het "Natuuronderzoek MER circuit de Peel gemeente Venray" (hierna: het natuuronderzoek MER) betrekking heeft op een andere gemeente dan de gemeente Venray en dat het college ten onrechte geen eigen onderzoek heeft verricht ter beoordeling van de stukken waarop de raad de planvaststelling heeft gebaseerd. Milieufederatie en andere voeren tevens aan dat ten onrechte de aanvulling op het milieueffectrapport (hierna: het MER) en de daarbij behorende rapporten niet meer ter inzage zijn gelegd voor inspraak. Ten slotte voeren zij aan dat het bestreden besluit onzorgvuldig tot stand is gekomen, omdat het college in een eerdere procedure goedkeuring aan het motorcrossterrein had onthouden en in onderhavige procedure te snel over de goedkeuring van het plan heeft beslist.

2.6.1. Het college heeft zich op het standpunt gesteld dat de totstandkoming van het plan en het bestreden besluit op zorgvuldige wijze is verlopen. De door Milieufederatie en andere aangehaalde vaststellingsovereenkomst bevat slechts inspanningsverplichtingen voor de betrokken bestuursorganen, waarbij rekening wordt gehouden met onder meer de eisen van de WRO. Het college wijst er voorts op dat het provinciale advies, waar Milieufederatie en andere op doelen, een algemene vuistregel voor de compensatie van het leefgebied van broedvogels bevat. Dit advies behoefde niet als bijlage bij het natuuronderzoek MER te worden opgenomen, omdat geen ontheffing krachtens de Flora- en faunawet is vereist. Naar aanleiding van de opmerkingen van de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna: commissie m.e.r.) is een aanvulling op het MER gemaakt. Deze aanvulling behoefde niet zelfstandig ter inzage te liggen, aldus het college. Voorts stelt het college dat binnen de provincie verschillende experts werkzaam zijn die de aan een plan als het onderhavige ten grondslag liggende onderzoeken beoordelen en dat zelfstandig onderzoek door het college niet noodzakelijk was.

2.6.2. In de WRO noch enig ander wettelijk voorschrift is bepaald dat alvorens de raad een bestemmingsplan vaststelt, dit plan in een commissievergadering dient te worden besproken. Dat het, naar stellen van Milieufederatie en andere, in de gemeente Venray gebruikelijk is dat stukken voor de raadsvergadering voorafgaand aan deze vergadering worden besproken in een commissievergadering, maakt dit niet anders. Het betoog van Milieufederatie en andere faalt in zoverre. Ook het betoog van Milieufederatie en andere dat de raad onvoldoende kennis heeft kunnen nemen van de aan het plan ten grondslag liggende stukken, kan niet slagen. Hierbij acht de Afdeling van belang dat de raad het MER reeds op 4 juni 2007 heeft aanvaard. Dat hierna naar aanleiding van opmerkingen van de commissie m.e.r. nog enkele ondergeschikte aanvullingen hebben plaatsgevonden leidt niet tot een ander oordeel, omdat de raad voor de vaststelling van het plan ook van deze stukken kennis heeft genomen.

2.6.3. De vaststellingsovereenkomst is op 30 juni 2006 gesloten tussen de stichting Motorsportstichting de Peel, [gemachtigde], de gemeente Venray en de provincie Limburg. In deze overeenkomst, voor zover thans van belang, hebben de gemeente Venray en de provincie Limburg inspanningsverplichtingen op zich genomen tot het doen vervullen van de planologische voorwaarden om tot verplaatsing van het motorcrossterrein te kunnen overgaan. De Afdeling acht niet aannemelijk gemaakt dat de raad en het college hiermee zodanig werden gebonden dat niet meer zorgvuldig en in vrijheid over het plan en de goedkeuring daarvan kon worden beslist. Daarbij wordt mede in aanmerking genomen dat in de vaststellingsovereenkomst is vastgelegd, dat het in die overeenkomst bepaalde de publiekrechtelijke taken en bevoegdheden van de raad en het college krachtens de WRO onverlet laat. Met betrekking tot de in de vaststellingsovereenkomst opgenomen voorwaarden omtrent het uitkopen van twee intensieve veehouderijen door de stichting Motorsportstichting de Peel, overweegt de Afdeling dat ter zitting onweersproken is gesteld dat beide intensieve veehouderijen uiterlijk bij de ingebruikname van het

motorcrossterrein zullen worden beëindigd. In het aangevoerde ziet de Afdeling derhalve geen aanleiding voor het oordeel dat deze overeenkomst in zoverre aan de uitvoerbaarheid van het plan in de weg staat.

Gelet op het voorgaande ziet de Afdeling in de gesloten vaststellingsovereenkomst geen aanleiding voor het oordeel dat de raad en het college niet zorgvuldig en in vrijheid omtrent het plan en de goedkeuring daarvan hebben kunnen beslissen. Dat voorts het voornemen bestaat om het nieuwe motorcrossterrein per 1 juli 2009 in gebruik te nemen, maakt dit niet anders, omdat het hier slechts een voornemen betreft waarvan niet vaststaat dat dit streven zal worden gehaald. Het betoog faalt ook in zoverre.

2.6.4. Met betrekking tot het betoog van Milieufederatie en andere dat de onderzoeksrapporten ten behoeve van het motorcrossterrein zijn uitgevoerd in opdracht van verschillende opdrachtgevers, overweegt de Afdeling dat de aan het plan ten grondslag liggende onderzoeken alle zijn uitgevoerd in opdracht van de gemeente Venray. Nu alleen deze onderzoeken in onderhavige procedure aan de orde kunnen komen, mist het betoog van Milieufederatie en andere in zoverre feitelijke grondslag.

Ingevolge artikel 9, eerste lid, van het Besluit ruimtelijke ordening 1985 rust op het gemeentebestuur de verplichting om in het kader van de voorbereiding en vaststelling van een bestemmingsplan het benodigde onderzoek te verrichten. Onder omstandigheden kan op het college de plicht rusten om aanvullend onderzoek te verrichten op basis van de door het gemeentebestuur verstrekte gegevens. In de enkele omstandigheid dat door Milieufederatie en andere een tegenonderzoek is ingediend, behoefde het college geen aanleiding te zien om in onderhavig geval zelfstandig onderzoek te doen en heeft het college kunnen volstaan met het beoordelen van de in opdracht van de gemeente gedane onderzoeken. Het betoog van Milieufederatie en andere faalt derhalve.

Met betrekking tot het betoog van Milieufederatie en andere omtrent het provinciale advies betreffende het natuuronderzoek MER, overweegt de Afdeling dat in dit advies een algemene vuistregel voor de compensatie van het leefgebied van broedvogels is opgenomen, die, zoals ook het college heeft gesteld, in de procedure met betrekking tot het plan geen rol heeft gespeeld, nu uit onderzoek is gebleken dat geen ontheffing krachtens de Flora- en faunawet nodig is. Gelet hierop behoefde dit advies niet in de planstukken te worden opgenomen.

2.6.5. Vast staat dat het MER naar aanleiding van opmerkingen van de commissie m.e.r. is aangevuld met het rapport "Aanvulling MER Circuit de Peel n.a.v. Toetsingsadvies Commissie m.e.r." van 25 september 2007 (hierna: de aanvulling op het MER). Ook is komen vast te staan dat van de aanvulling op het MER niet afzonderlijk openbaar kennis is gegeven en daarover niet afzonderlijk in het kader van de m.e.r.-beoordelingsprocedure inspraak is geboden. Dit leidt echter niet tot het oordeel dat het college reeds daarom goedkeuring aan het plan had moeten onthouden. Hierbij acht de Afdeling van belang dat de commissie m.e.r. ten aanzien van het MER en de aanvulling op het MER heeft geadviseerd dat de essentiële informatie in het MER en de aanvulling op het MER aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te kunnen geven in de besluitvorming. Dit advies heeft samen met het MER en de aanvulling op het MER ter inzage gelegen met het vastgestelde plan en het bestreden besluit en is niet door Milieufederatie en andere inhoudelijk bestreden. Gelet hierop faalt het betoog van Milieufederatie en andere.

2.6.6. Ingevolge artikel 28, tweede lid, van de WRO, voor zover thans van belang, wordt, indien tegen het vastgestelde plan tijdig bedenkingen zijn ingebracht, het besluit omtrent goedkeuring bekendgemaakt binnen zes maanden na afloop van de termijn van terinzagelegging, bedoeld in artikel 26 van de WRO. Uit de WRO noch enig ander wettelijke voorschrift volgt dat het college een bepaalde periode in acht dient te nemen eer hij een besluit tot goedkeuring van een plan neemt. De enkele omstandigheid dat het college eerder in een ander bestemmingsplan, goedkeuring had onthouden aan de plandelen waarop het motorcrossterrein was voorzien, leidt niet tot een ander oordeel.

2.6.7. Gelet op het voorgaande bestaat geen aanleiding voor het oordeel dat de procedure tot vaststelling en goedkeuring van het plan op onzorgvuldige wijze is verlopen.

Het plan

2.7. Het doel van het plan is het bieden van een juridisch planologisch kader voor het realiseren van een motorcrossterrein ten zuiden van de Bakelsedijk in Venray. Thans is binnen de gemeente Venray een motorcrossterrein aanwezig ten noorden van de Bakelsedijk, gelegen binnen de Ecologische Hoofdstructuur.

2.7.1. In het kader van het beroep van Milieufederatie en andere tegen de verleende vergunning als bedoeld in artikel 8.1 van de Wet milieubeheer voor het oprichten en in werking hebben van het motorcrossterrein is door de Stichting Advisering Bestuursrechtspraak voor Milieu en Ruimtelijke Ordening een deskundigenbericht uitgebracht (zaak no. 200805618/1/M1). Dit deskundigenbericht is ook in onderhavige procedure gebruikt. Hiervan is mededeling gedaan aan partijen.

Algemene beroepsgronden

2.8. Milieufederatie en andere betogen dat niet is aangetoond dat een motorcrossterrein met daaraan verbonden lawaaiactiviteiten in de gemeente Venray noodzakelijk is en dat een motorcrossterrein en de andere activiteiten die op het terrein worden toegelaten niet in het buitengebied thuishoren. Voorts betogen zij dat het college er ten onrechte van uitgaat dat sprake is van een verplaatsing van het motorcrossterrein. Het oude motorcrossterrein is weliswaar dertig jaar in gebruik, maar is nooit gelegaliseerd. Daarom kan het college zich volgens hen niet op het standpunt stellen dat de realisering van het nieuwe motorcrossterrein een positieve bijdrage aan de Ecologische Hoofdstructuur met zich zal brengen.

2.8.1. De Afdeling overweegt dat aannemelijk is dat in de gemeente Venray behoefte bestaat aan een motorcrossterrein. Hierbij betrekt de Afdeling dat in Venray reeds ongeveer 30 jaar een motorcrossterrein aanwezig is en wordt gebruikt en dat het motorcrossterrein blijkens de stukken ook intensief voor andere maatschappelijke functies zal worden gebruikt, onder meer als oefenruimte voor nooddiensten. Voorts is van belang dat het motorcrossterrein overlast zal beperken, omdat lawaaisporten worden geconcentreerd en wildcrossen in de omliggende bosgebieden wordt teruggedrongen. Weliswaar is een motorcrossterrein niet een activiteit die verbonden is met de agrarische bedrijfsvoering, welke activiteiten over het algemeen verbonden zijn met het buitengebied, maar niet kan worden ingezien dat het college in dit geval niet heeft kunnen instemmen met het realiseren van het motorcrossterrein in het buitengebied. In dit verband is van belang dat het motorcrossterrein is voorzien naast vliegbasis de Peel, waardoor geluidproducerende activiteiten worden gebundeld, en dat ter plaatse weinig geluidsgevoelige objecten zijn gelegen.

In het bestreden besluit en het verweerschrift heeft het college zich op het standpunt gesteld dat feitelijk het motorcrossterrein ruim 30 jaar ter plaatse heeft gefunctioneerd, maar dat juridisch geen sprake is van een bestaande situatie. Evenals Milieufederatie en andere stelt het college derhalve dat geen sprake is van de verplaatsing van een als zodanig bestemd motorcrossterrein. Gelet hierop mist het betoog van Milieufederatie en andere in zoverre feitelijke grondslag.

In het kader van de Flora- en faunawet heeft het college er op gewezen dat bij het bepalen van effecten in het kader van deze wet, rekening wordt gehouden met bestaande situaties, omdat deze bestaande situatie kennelijk niet heeft verhinderd - of er zelfs toe heeft bijgedragen - dat beschermde soorten zich in het gebied hebben gevestigd. Nog daargelaten de omstandigheid dat het college dit standpunt specifiek heeft ingenomen met betrekking tot de Flora- en faunawet, kan uit dit standpunt niet worden afgeleid dat het college zich op het standpunt heeft gesteld dat het nieuwe motorcrossterrein een positieve bijdrage aan de Ecologische Hoofdstructuur zal leveren. Gelet hierop faalt het betoog van Milieufederatie en andere ook in zoverre.

Alternatievenonderzoek in het kader van het MER

2.9. Milieufederatie en andere betogen dat het alternatievenonderzoek dat is uitgevoerd in het kader van de m.e.r. ontoereikend is. Hiertoe voeren zij onder meer aan dat ten onrechte wordt gesteld dat het alternatievenonderzoek voor een locatie zich heeft uitgestrekt over meerdere gemeenten en dat ten onrechte is gekozen voor drie alternatieven binnen de gemeente Venray.

2.9.1. Het college heeft zich op het standpunt gesteld dat het alternatievenonderzoek uit het jaar 2006 als basis is genomen voor het MER en verder is uitgewerkt. Uit het MER blijkt volgens het college dat de effectbepaling en -beoordeling, de maatschappelijke acceptatie en de exploitatiekosten hebben geleid tot de keuze voor de locatie aan de 5.1.2e . Voor deze locatie zijn vervolgens nadere onderzoeken uitgevoerd en zijn varianten bestudeerd, aldus het college.

2.9.2. Ingevolge artikel 7.10, eerste lid, onder b en 2, van de Wet milieubeheer bevat een MER, indien dit betrekking heeft op een plan, tenminste een beschrijving van de voorgenomen activiteit, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen en de motivering van de keuze voor de in beschouwing genomen alternatieven.

De vraag welke alternatieven in een concrete situatie redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen, is afhankelijk van de omstandigheden van het geval en moet mede worden beantwoord in het licht van artikel 7.10, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wet milieubeheer. Ingevolge die bepaling moet een MER onder meer een beschrijving bevatten van de gevolgen voor het milieu die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de beschreven alternatieven kunnen hebben.

Uit de genoemde bepalingen, in onderlinge samenhang bezien, volgt dat in een MER uitsluitend alternatieven hoeven te worden beschreven die, wat betreft de gevolgen voor het milieu die daarvan redelijkerwijs zijn te verwachten, mogelijk tot relevante verschillen kunnen leiden.

2.9.3. Uit de parlementaire geschiedenis volgt dat een eenduidig antwoord op de vraag of alternatieven die buiten de taak- en doelstelling van de in eerste instantie betrokken overheidsinstantie liggen aan de orde moeten komen, niet gemakkelijk te geven is. Volgens de desbetreffende Memorie van Toelichting (Kamerstukken II 1980-1981, 16814, nr. 3, pp. 40-41) zal de doelstelling die wordt nagestreefd een belangrijk aanknopingspunt zijn. De mogelijkheid bestaat dat ter realisering van de doelstelling ook alternatieven bestaan, waarover de betreffende overheidsinstantie zelf geen competentie heeft. In dat geval zal deze overheidsinstantie zich moeten afvragen of de gesuggereerde alternatieven redelijkerwijs tot de realisering van de doelstelling kunnen leiden. In bevestigend geval zal deze overheidsinstantie zich moeten wenden tot die instanties die competent zijn ter zake van die in principe redelijkerwijs in beschouwing te nemen alternatieven, aldus de Memorie van Toelichting. Concluderend staat in de Memorie van Toelichting dat wil de milieueffectrapportage daadwerkelijk leiden tot een uit oogpunt van het milieu aanvaardbare besluitvorming, het in sommige gevallen noodzakelijk zal zijn ook alternatieven in beschouwing te nemen die verder reiken dan de taak en doelstelling van één overheidsinstantie.

2.9.4. Royal 5.1.2e heeft in opdracht van de gemeente Venray onderzoek gedaan naar de mogelijkheden tot de aanleg van een motorcrossterrein dat qua aard overeenkomt met het huidige motorcrossterrein aan de Bakelsedijk. De provincie Limburg heeft de strekking van het uit te voeren onderzoek in een brief van 7 februari 2006 aan de gemeente Venray beschreven. In deze brief staat dat op basis van ruimtelijke en milieutechnische aspecten een alternatievenonderzoek uitgevoerd dient te worden naar de mogelijkheden tot de aanleg van een motorsportcircuit dat qua aard overeenkomt met het huidige motorcrossterrein aan de Bakelsedijk. Hierbij dienen volgens voornoemde brief in elk geval enkele locaties te worden betrokken die alle zijn gelegen binnen de gemeente Venray. Het onderzoek van Royal 5.1.2e heeft geresulteerd in het rapport "Alternatievenonderzoek Circuit de Peel", gedateerd 4 mei 2006 (hierna: het alternatievenonderzoek).

Uit het alternatievenonderzoek komt naar voren dat dit onderzoek zich heeft beperkt tot alternatieven die zijn gelegen binnen het grondgebied van de gemeente Venray. In het alternatievenonderzoek staat dat reeds in 2003 onderzoek is gedaan naar mogelijke locaties voor een motorcrossterrein in de regio Noord-

en Midden-Limburg. Een top-drie van locaties met potenties werd verkregen uit twee rapporten: de locatievergelijking voor motorcross van Grontmij uit 1995 en een interne provinciale vergelijking van locaties voor lawaaisporten uit 2003. De top drie bestond uit locaties in Venray, Horst aan de Maas en Venlo. Volgens het alternatievenonderzoek zijn deze drie locaties echter geen van alle geschikt gebleken. Vervolgens zijn in het MER drie alternatieve locaties binnen de gemeente Venray in beschouwing genomen.

2.9.5. In onderhavig geval heeft de raad in de raadsvergadering van 10 mei 2006 besloten dat de gemeente Venray binnen haar eigen grondgebied ruimte wil bieden aan het motorcrossterrein. Ter zitting is door de raad uiteengezet dat dit besluit is gebaseerd op de omstandigheid dat het motorcrossterrein reeds ongeveer 30 jaar in de gemeente Venray zonder planologische grondslag in gebruik is en dat het de taak is van de gemeente Venray om een oplossing te bieden voor deze illegale situatie. De Afdeling overweegt hieromtrent dat, mede gelet op hetgeen in 2.9.2., 2.9.3. en 2.9.4. is overwogen, de grens van het grondgebied van de gemeente in dit geval niet reeds op zichzelf als criterium kan dienen voor het afbakenen van het alternatievenonderzoek, omdat noch uit een wettelijke bepaling noch uit enig beleid kan worden afgeleid dat het realiseren van een motorcrossterrein specifiek een taak van de gemeente Venray is. Uit het MER komt naar voren dat het motorcrossterrein een regionale functie vervult en zal blijven vervullen. Voorts blijkt uit de brief van de provincie Limburg van 7 februari 2006 dat dient te worden gekeken naar mogelijkheden voor de aanleg van een motorsportcircuit dat qua aard overeenkomt met het huidige motorcrossterrein aan de Bakelsedijk. Dat in voornoemde brief eveneens wordt aangegeven dat in elk geval een aantal locaties binnen de gemeente Venray dient te worden bekeken, sluit niet reeds op zichzelf uit dat ook mogelijke alternatieven buiten de gemeente Venray voor de aanleg van een motorsportcircuit dat qua aard overeenkomt met het huidige motorcrossterrein dienen te worden onderzocht.

De omstandigheid dat in het alternatievenonderzoek staat dat in 2003 ook is gekeken naar locaties buiten de gemeente Venray doet aan het voorgaande niet af, omdat de conclusies in het alternatievenonderzoek blijkens dit zelfde onderzoek niet zijn gebaseerd op definitieve rapporten of bestuurlijke besluiten, maar slechts op persberichten, een ongetekende en ongedateerde brief van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Horst aan de Maas en een verslag van een bestuurlijk overleg. Naar het oordeel van de Afdeling is hiermee niet voldaan aan het motiveringsvereiste in artikel 7.10, eerste lid, onder b en 2, van de Wet milieubeheer. Dit klemt te meer nu door Milieufederatie en andere onweersproken is gesteld dat de gemeente Horst aan de Maas thans een evenemententerrein, inclusief motorcrossterrein, aan het ontwikkelen is.

Geluid

2.10. Milieufederatie en andere betogen dat het onderzoek naar de geluidsbelasting is gebaseerd op verkeerde uitgangspunten. In dit verband voeren zij onder meer aan dat de bronbepaling van de geluidsbelasting en de daaruit afgeleide geluidscontouren onjuist zijn. Ten onrechte wordt volgens hen in de berekeningen rekening gehouden met het gebruik van geluiddempers, terwijl niet zeker is dat deze ook zullen worden toegepast.

2.10.1. Het college heeft zich, voor zover thans van belang, op het standpunt gesteld dat krachtens artikel 40 van de Wet geluidhinder (hierna: Wgh) een geluidszone is vastgesteld, waarbinnen geen woningen of andere geluidsgevoelige objecten zijn gelegen. De bronsterkte van voertuigen is volgens het college gemeten in representatieve omstandigheden.

2.10.2. In het kader van het MER heeft Royal 5.1.2e in opdracht van de gemeente Venray onderzoek gedaan naar de geluidsbelasting vanwege het motorcrossterrein. Dit heeft geresulteerd in het rapport "Akoestisch onderzoek Geluidimmissie vanwege Circuit De Peel" van 31 mei 2007 (hierna: het geluidrapport). In het geluidrapport staat dat Royal 5.1.2e op 16 maart 2007 geluidmetingen heeft verricht aan verschillende typen raceauto's op het motorcrossterrein. Alle raceauto's in de geluidmetingen beschikten over een uitlaatdemper. Op basis van deze geluidmetingen is in het plan een geluidzone vastgesteld waarbuiten de geluidsbelasting de 50 dB(A) niet mag overschrijden.

2.10.3. In het deskundigenbericht staat dat de metingen in het geluidrapport niet uitgaan van een worst-case situatie, omdat de metingen zijn uitgevoerd bij racevoertuigen die waren voorzien van goede dempers en geïsoleerde motorcompartimenten. Volgens het deskundigenbericht leiden deze geluiddempende maatregelen tot een reductie van 8 tot 9 dB(A) ten opzichte van conventionele racevoertuigen. In het plan noch in de verleende milieuvergunning is echter voorzien in een bepaling die verplicht dat alleen racevoertuigen op het motorcrossterrein mogen racen zoals die waarmee is gerekend in het geluidrapport.

Gelet hierop heeft het college, nu de raad bij de vaststelling van het plan het aspect geluidhinder niet op juiste wijze bij zijn besluitvorming heeft betrokken, niet in redelijkheid het plandeel met de bestemming "Circuitterrein" aanvaardbaar kunnen achten.

Conclusie

2.11. Het beroep is niet-ontvankelijk, voor zover het is ingesteld door [appellant 5.1.2e] [appellant B], [appellant C], [appellant 5.1.2e], [appellant E], [appellant F], [appellant G] en de vereniging Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland.

De conclusie is dat hetgeen Milieufederatie en andere, voor zover ontvankelijk, hebben aangevoerd aanleiding geeft voor het oordeel dat het plan is vastgesteld in strijd met artikel 7.10, eerste lid, onder b en 2, van de Wet milieubeheer en artikel 3:2 van de Awb. Door het plan niettemin goed te keuren, heeft het college gehandeld in strijd met deze artikelen in samenhang met artikel 10:27 van de Awb. Het beroep is gegrond, zodat het bestreden besluit dient te worden vernietigd.

Gelet op het voorgaande behoeven de overige beroepsgronden van Milieufederatie en andere geen bespreking meer.

Voorts ziet de Afdeling aanleiding om in dit geval tevens zelfvoorziend goedkeuring te onthouden aan het plan.

Proceskosten

2.12. Van proceskosten die voor vergoeding in aanmerking komen, is niet gebleken.

3. Beslissing

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State

Recht doende in naam der Koningin:

I. [5.1.2e] verklaart het beroep niet-ontvankelijk voor zover het is ingesteld door [appellant A], [appellant 5.1.2e], [appellant C], [appellant D], [appellant 5.1.2e], [appellant 5.1.2e], [appellant G] en de vereniging Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland;

II. verklaart het beroep gegrond, voor zover het is ingesteld door andere dan onder I genoemd;

III. vernietigt het besluit van het college van gedeputeerde staten van Limburg van 12 februari 2008, kenmerk 2008/5136;

IV. [5.1.2e] onthoudt goedkeuring aan het plan;

V. bepaalt dat deze uitspraak in de plaats treedt van het besluit van 12 februari 2008, kenmerk 2008/5136;

VI. gelast dat het college van gedeputeerde staten van Limburg aan de stichting Stichting Milieufederatie Limburg en andere, voor zover zij in hun beroep kunnen worden ontvangen, het door hen voor de behandeling van het beroep betaalde griffierecht ten bedrage van 5.1.2f (zegge: tweehonderdachtentachtig euro) vergoedt, met dien verstande dat betaling aan een van hen bevrijdend werkt ten opzichte van de andere.

Aldus vastgesteld door 5.1.2e, voorzitter, en 5.1.2e en 5.1.2e, leden, in tegenwoordigheid van 5.1.2e ambtenaar van Staat.

w.g. 5.1.2e w.g. 5.1.2e

voorzitter ambtenaar van Staat

Uitgesproken in het openbaar op 21 juli 2009

533.

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub f	De bescherming van andere dan in het eerste lid, onderdeel c, genoemde concurrentiegevoelige bedrijfs- en fabricagegegevens	32, 44, 76, 217, 220, 225, 227, 229, 230, 231, 234, 243, 245, 247, 249, 260, 268, 298, 316, 367, 536

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 1 sub e	Nummers die dienen ter identificatie van personen die bij wet of algemene maatregel van bestuur zijn voorgeschreven	52
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 37, 38, 42, 43, 44, 45, 51, 52, 53, 54, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 63, 65, 66, 67, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 77, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 101, 121, 126, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 166, 168, 169, 170, 171, 172, 175, 176, 177, 178, 180, 181, 182, 183, 184, 187, 188, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 217, 218, 220, 221, 222, 223, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 234, 235, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248,